گزیده اسناد

روابط

ایران و آلمان

«جلد سوم»

به کوشش مینا ظهیرنژاد ارشادی

اداره انتشار اسناد

دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی

وزارت امور خارجه

شورای عالی نظارت بر تدوین و نشر اسناد

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
کلنی

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

صفحه ۲

دکتر ادنائر در مصاحبه رادیوئی خود از اتفاق آراء مجلس در مورد مسئله وحدت المان اظهار خوشوقتی نموده و گفت "من امیدوارم که همیشه این اتفاق محفوظ بماند زیرا که منافع ما و دفاع از آمال ملت المان بطور کلی چه درباره وحدت و چه درباره آزادی المانیهای منطقه شوروی وقتی با اتفاق آراء نمایان شد اثر بیشتری در خارج خواهد نمود و باتحاد جماهیر شوروی تذکر خواهد داد که تمام احزاب و ملت المان نسبت باینموضوع متفق القول میباشند. رئیس دولت ـ همچنین اظهار نمود که المان غربی عضو سازمان ملل نمیباشد و بدین علت امکان مراجعه مستقیم باین سازمان ندارد تا از حقوق بشر در منطقه اشغالی شوروی دفاع نموده و اشغال کنندگان را مجبور باحترام بحقوق فوق الذکر بکند ولی من ترجیح میدهم که افکار عامه دنیارا بهمین ترتیب باین مسئله معطوف دارم و همچنین ترجیح میدهم که بعوض مراجعه به حکومت پانکو باتحاد جماهیر شوروی که رژیم پانکو بروی سرنیزه های آن تکیه نموده است مراجعه کنم. مطبوعات المان بطور کلی و بدون استثنا از این اتفاق آراء اظهار خوشوقتی نموده و از اینکه احزاب مختلف در مورد لزوم وحدت المان بدون در نظر گرفتن اختلافات سیاسی وحزبی هم صدا میباشند نمایندگان مجلس را مورد تحسین و ستایش قرار داده اند.

بطوریکه در محافل دولتی اظهار عقیده میشود با در نظر گرفتن پیشنهاد مجلس وپاسخ یادداشتهای سه دولت فرانسه ـ انگلیس و امریکا که از نظر دولت المان غربی پشتیبانی شده دولت در نظر دارد مذاکرات خود را در باب وحدت المان با دولت شوروی در بن و مسکو از طریق سیاسی آغاز کند و بعضی از جرائد نیز معتقدند که شاید امروز موقع برای حل این مسئله بیش از همیشه مناسب باشد وعلت آنرا توجه دولت شوروی به مسئله تقلیل تسلیحات میدانند.

جواب یادداشت سه دولت درباره مسئله وحدت المان ـ بطوری که در گزارشهای پیشین معروض افتاد از طرف المان شرقی وغربی و همچنین دولت شوروی یادداشتهائی در باره مسئله المان شده بود در هفته گذشته پاسخ دولتهای فرانسه ـ انگلیس و امریکا بدولت المان غربی

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
کلن

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

صفحه ۳

واصل گردید در این یادداشت هر یک از سه دولت از نظر و پیشنهاد دولت المان غربی طرفداری نموده و صریحا اظهار میدارند که تا مسئله وحدت المان عملی نشده و یک حکومتی با انتخابات آزاد برای کلیه کشور المان تعیین نشده است نمیتوان قرارداد صلح امضا نمود بعلاوه در این یادداشتها ذکر شده است که تا کنون کلیه مساعی و پیشنهادات سه دولت فرانسه ـ انگلیس و امریکا برای حل مسئله وحدت با مخالفت حکومت شوروی مواجه شده و باین ترتیب یک قسمت از خاک المان تحت فشار یک رژیم تحمیل شده از خارج بسر میبرد ۰ ضمنا هر سه دولت مسئولیت چهار دولت اشغال کننده المان را نسبت به مسئله وحدت المان تائید نموده و اظهار امیدواری میکنند که دولت شوروی نیز این مسئولیت را که قبل از یادداشت اخیر خود همواره تائید میکرده است مجددا مورد توجه قرار دهد با توجه به نکات مندرج در یادداشتها (که متن هر سه یکسان میباشد) چنین بدست میاید که هر سه دولت با نظر المان غربی موافق و ادامه وضع فعلی را نتیجه مخالفت دولت شوروی در اتحاد المان میدانند .

تاثیر مراجعه بآراءعمومی فرانسه در المان ـ نتیجه مراجعهٔ بآراءعمومی در فرانسه و موفقیت ژنرال دوگل از طرف دولت المان غربی و کلیه احزاب و مطبوعات مورد ستایش و خوشوقتی قرار گرفته است و بدون استثنا نتیجه حاصل شده را " موفقیت شخصی دوگل " میدانند صدراعظم المان در ورود به برلن از موفقیت ژنرال دوگل اظهار رضایت و خوشوقتی نموده و گفت " از این پس هیچ نوع اختلافی بین فرانسه و المان بوجود نخواهد امد و هیچ علتی نمیتواند مانع همکاری صمیمانه دو کشور شود " و ضمنا در مورد تثبیت وضع فرانسه اظهار داشت " تثبیت وضع فرانسه همانقدر دارای اهمیت است که یاس و حرمان دولت شوروی و بیم نزدیکی فرانسه و شوروی از این پس فاقد هر گونه حقیقت خواهد بود ". فن برنتانو وزیر امور خارجه در اینمورد اظهار داشت "ما دوستان فرانسه از این پیش امد بخود تهنیت میگوئیم که این کشور بزرگ از نظر داخلی دارای وضع ثابتی خواهد گردید "

باین ترتیب پس از ملاقات دکتر ادنائر و ژنرال دوگل روابط فرانسه و المان بطور فوق العاده محسوس

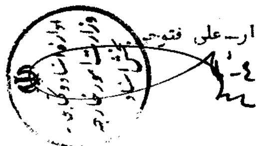
سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
کلن

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

بهبود یافته است و نمیتوان تردید نمود که این امر مدیون روشن بینی و مساعی خستگی ناپذیر صدراعظم هشتاد و دوساله المان میباشد که محافل سیاسی بن و سفارت فرانسه در المان این بهبود روابط را موفقیت بزرگ دکتر ادنائر در سیاست خارجی تلقی میکنند · ضمنا از ذکر این نکته ناگزیر است که محافل سیاسی المان و فرانسه در مذاکرات خصوصی خود زیر پرده از عدم رضایت دولت انگلیس در مورد نزدیکی فرانسه و المان ابراز بیم نموده و نسبت باینده از این لحاظ نگرانی دارند وحتی در گزارش خصوصی "اژانس فرانس پرس" که اتفاقا بدست اینجانب افتاد نکات فوق الذکر صریحا مورد اشاره و توجه قرارگرفته است · بدیهی است این مطلب است که اینده صحت و سقم انرا روشن خواهد ساخت ·

<u>کمك اقتصادی بکشورهای درراه توسعه اقتصادی</u> ــ بطوریکه در گزارشات گذشته بعرض رسیده پرفسور ارهارد ضمن مسافرت بدهلی و شرکت در مجمع سالیانه بانك جهانی بکشورهای بیرمانی تایلند ــ ویتنام ــ کره جنوبی ــ ژاپن ــ سیلان و پاکستان نیز مسافرتهای کوتاهی خواهد نمود تا پس از مطالعه و مذاکره با دولتهای مربوطه مقدار و نحوه کمك های لازم را مورد بررسی قرار دهد شب قبل از حرکت نامبرده با صدراعظم ملاقات و دراینخصوص مذاکره نمود بطوریکه در محافل رسمی اظهار میدارند نظر دکتر ارهارد اینست که اولا کمکهای اقتصادی ازطریق بانك جهانی بشود ثانیا قرارداد های لازم بین موسسات و سازمانهای اقتصادی منعقد گردد و از مداخله مستقیم دولت احتراز شود ضمنا پیش بینی میشود که دولت المان در نظر دارد ازطریق بانکهای بزرگ مبلغی در حدود یك میلیارد مارك بمنظور تضمین سرمایه های خصوصی که ازطرف موسسات و سازمانهای اقتصادی المان درکشورهای فوق الذکر بکار خواهد افتاد تخصیص دهد که در صورت ملی شدن کارخانجات و امثال آن بتوانند خسارت وارده به سرمایه داران المانی را جبران کند · و در صورتیکه این فکر بمرحله عمل و اجرا درآید بزرگترین تشویق برای بکارافتادن سرمایه های المانی درکشورهای مورد نظر خواهد بود · ــ

کاردار ــ علی فتوحی

ماره سند: ۱۶

رستنده: سفارت ایران در کلن

یرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره سوّم سیاسی

وضوع: اوضاع سیاسی آلمان

اریخ: ۲ مرداد ۱۳۳۸ هـ. ش

مره: ۸۵۶

[حاشیه]:

ـ آقای مانی خلاصه گزارش برای مقامات مربوطه ارسال شود. ۵/۷

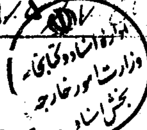
سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
کلنـــــــــــــــــــــــــــــــــــــق

ورود به دفتر وزارت امور خارجه
شماره ۱۸۴۹۱
تاریخ ۸/۵/۶

ورود به دفتر اداره سوم سیاسی
شماره ۸۰۲۴
۱۳۳۸/۵/۷

تاریخ ۳۱/۱/۵/۴
شماره ۸۵۶
پیوست

گزارش سیاسی

وزارت امورخارجه ـ اداره سوم سیاسی

در چند روزاخیر واقعه ای که قابل ذکر باشد در سیاست داخلی المان غربی پیش‌نیامده است یعنی پس‌از انتخاب رئیس‌جمهور جدید المان که بالاخره همانطوریکه صدر اعظم دکتر ادنائر مایل بود خاتمه پیدا نمود و تا اندازه ای جبران سست شدن موقعیت صدر اعظم راد رحزب دموکرات مسیحی و سایر و سایر احزاب نمود نظریه سیاسیون المان فعلا به کنفرانس‌ژنو متوجه است • گرچه بنظر میرسد که نتیجه مثبتی بدست‌نخواهد امد ولی خیال مینمایند شاید در دقایق اخرین معجزه ای رخ دهد و تا حدودی نظریات طرفین بهم نزدیک گردد • متفقین المان حتی امریکائیها عقیده دارند که دولت المان غربی با دادن پیشنهادات مختلف و بالاخص پیشنهاد اخیر که اگر روسیه شوروی واقعا تنها راه وحدت المان را باین میدانند که المان شرقی و غربی با تعین یك هیئتی که از حیث عده مساوی باشند مشغول مذاکره شوند وخود شان با یکدیگر مذاکره و قرار وحدت را بدهند بهتر اینست متفقین المان پیشنهاد نمایند که در ژنو وزرای خارجه المان غربی و شرقی جداگانه مشغول مذاکره شوند و اگر احتمال نزدیکی عقاید پیش‌بینی شود انوقت ممکن است با پیشنهاد شوروی موافقت شود والا اتحاد جماهیر شوروی فقط نظر دارد که درنتیجه تعین این هیئت المان شرقی را اگر هم بصورت دوفاکتو باشد بشناساند و بعدا هم توافقی حاصل ننمایند •

متفقین خصوصا انگلستان این پیشنهاد المان غربی را حمل بر سوءنیت دانسته ومیگویند منظور المان برهمزدن کنفرانس ژنو بدون اخذ نتیجه میباشد • گرچه المانها نه درجراید و نه رسما اظهاری ننموده اند ولی بنظر میرسد که انگلستان را مانع

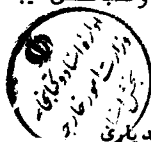

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
کلنـــــس

صفحه ۲

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

به نتیجه رسیدن مذاکرات میـــدانند ومعتقـــدند پیشنهاد انگلستان مبنـــی بـــراینکه اگر هم توافقـــی دراین کنفـــرانس حاصل نشد بهرحال بایـــد سعی نمود که کنفرانس سران چهار دولت بزرگ تشکیل شود روسیه را تحریص و تحریض نموده که نگذارند از این کنفرانس نتیجـــه حاصـــل شود واگر شوروی همانطوریکه ایـــزنهاور اظهار نموده که درصورت لاحاصل نشدن توافق لااقل نسبی تشکیل کنفرانس سران چهار دولت زائـــد و بی حاصل میباشد پابرجا میمانند در همین کنفرانس مذاکرات بی نتیجه نمیمانـــد ونیـــز معتقدند انگلستان بواسطه نـــزدیکی دولت المان و فرانسه عصبانی شده واز طرق مختلف با المـــان غـــربـــی مخالفت مینمایـــد . چون سیاست انگلستان همیشه نگاهداشتن موازنه سیاسی در همه جا مخصوصا دراروپـــا بـــود مواست از نـــزدیکی فـــرانســـه والمـــان ناراضی وعصبانـــی میباشد بنظـــر میرسد که دراین زمینه تا حدودی هم حق با المان میباشد .ـ

سفیرکبیرـ خلیل اسفندیاری

شماره سند: ۱۷

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره سوّم سیاسی

موضوع: اوضاع سیاسی آلمان

تاریخ: ۱۰ مهر ۱۳۳۸ هـ. ش

نمره: ۱۴۰۰

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
کلن

تاریخ ۳۸/۷/۱۰
شماره ۱۴۰۰
پیوست

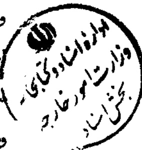
وزارت امورخارجه ـ اداره سوم سیاسی

گزارش سیاسی هفتگی که بوسیله آقای جلال الدین داودی رایزن این سفارت کبری تهیه شده است بشرح زیر باستحضار میرسد ـ

۱ ـ نظر محافل رسمی و مطبوعاتی آلمان فدرال نسبت به پیشنهادات خروشچف درباره خلع سلاح ـ

پس از مسافرت خروشچف بامریکا و ایراد نطق در مجمع عمومی سازمان ملل متحد در زمینه پیشنهاد خلع سلاح عمومی در مدت چهار سال محافل دولتی و مطبوعاتی این کشور همه جا پیشنهاد نامبرده را باحسن نظر تلقی کرده لزوم اجرای آنرا برای بقاء صلح عمومی ضروری دانستند ولی در عین حال همه متفق القولند که طرح مذکور بایستی توام با اجراء نظارت و کنترل تسلیحات نیز بوده باشد بطوریکه Von Eckardt وزیر مشاور و سخنگوی رسمی دولت آلمان فدرال ضمن جلسه مطبوعاتی اظهار داشت (وقتی میتوان بعملی بودن خلع سلاح در جهان امیدوار بود که سیستم نظارت و کنترل نیز درکار باشد که بدیهی است در این صورت دیگر جای نگرانی برای عدم اجرای تعهدات دول در تقلیل تجهیزات نخواهد بود ضمناً سیستم کنترل نبایستی تنها شامل محصولات کارخانجات اسلحه سازی باشد بلکه درباره نابود ساختن مخازن سلاحهای موجود نیز بایستی مجری گردد . سخنگوی مذکور در پایان گفت حکومت آلمان فدرال بطوریکه در موارد مختلف اعلام داشته پیوسته حاضر است در هرگونه قرارداد خلع سلاحی که بوسیله دول معظم انعقاد یابد شرکت جوید و فعلاً نیز منتظر تصمیم سازمان ملل متحد درباره خلع سلاح است تا رویه خود را اظهار بدارد) همچنین آقای Lemmer وزیر امور کل آلمان (مقصود آلمان شرقی و غربی) در دعوتی که از ارباب جرائد خارجی در بن بعمل آورد ضمن اشاره به پیشنهادات خروشچف گفت چون حل مسائل سیاسی موقوف باجراء موضوع خلع سلاح عمومی با سیستم نظارت و کنترل است لذا قضیه آلمان نبایستی بهیچ وجه موجب بطوء جریان خلع سلاح گردد و برای پیشرفت در مسئله وحدت آلمان لازم است بکلیه اقداماتی که باعث ادامه جنگ سرد میگردد خاتمه داد .

۲ ـ تفسیر بیانات Herter وزیر خارجه ایالات متحده امریکا ـ بطوریکه استحضار دارند در مدت توقف خروشچف در امریکا هرتر وزیر خارجه آن کشور در کلوب روزنامه نگاران سازمان ملل متحد نطقی ایراد نمود که بعضی از مفسرین جرائد خارجی باشتباه گفتند نامبرده ضمن بیانات خود اشاره بامکان انعقاد قرارداد صلح جداگانه بین اتحاد جماهیر شوروی و آلمان شرقی کرده است . پس از انتشار تفسیر مذکور جرائد فدرال [آلمان] باین موضوع شدیداً اعتراض نموده حتی بهمه مخالف دولت از حکومت فدرال آلمان خواست علت این رویه را روشن نماید و پس از تحقیق از سفارت کبرای امریکا در بن سخنگوی رسمی وزارت خارجه

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

آلمان روز ۲۵ سپتامبر در مقابل ارباب جرائد کشور اعلام داشت حکومت آلمان فدرال بوسیله سفارت کبرای امریکا در بن اطلاع حاصل نموده است که هرتر وزیرخارجه امریکا ضمن مصاحبه خود با جامعه روزنامه نگاران سازمان ملل متحد بهیچ وجه اشاره‌ای به امکان انعقاد عهدنامه صلح جداگانه فیمابین شوروی و آلمان شرقی ننموده است بلکه نامبرده گفته است گرچه دول معظم غربی قادر نخواهند بود مانع از انعقاد یک قرارداد صلح جداگانه بین شوروی و قسمت اشغالی شوروی در آلمان گردند ولی چنین قراردادی نیز نخواهد توانست حقوق متفقین را که بموجب قراردادهای چهار دولت در برلن و آلمان تضمین گردیده محدود سازد بعلاوه کوچکترین اغماض نسبت باجراء قرارداد چهار دولت در برلن قابل قبول نخواهد بود .

سخنگوی وزارت خارجه در پایان اعلامیه اظهار داشت توضیح مذکور کاملا موافق با نظر دولت آلمان فدرال است و مقامات رسمی بن این هم آهنگی وزیرخارجه امریکا و مقامات رسمی آن کشور را در مورد لزوم اجراء شرایط قرارداد چهار دولت در برلن با دولت فدرال با کمال خشنودی تلقی نموده هرنوع قرارداد صلح جداگانه‌ای را بین شوروی با قسمت اشغالی آن کشور در آلمان کان لم یکن میشمارند .

روز بعد یعنی ۲۶ سپتامبر چند ساعت قبل از آغاز گفتگو بین ایزنهاور — خروشچف در Camp David سخنگوی رسمی وزارت خارجه امریکا در واشنگتن نیز در زمینه اشتباه مفسرین جرائد گفت انتشار این مطلب که بنا برنظر هرتر وزیرخارجه امریکا انعقاد عهدنامه صلح جداگانه بین شوروی و منطقه اشغالی آن در آلمان مانعی ندارد بکلی اشتباه است زیرا منظور وزیرخارجه این بوده است که چون دولت امریکا نمیتواند مانع از انعقاد صلح بین شوروی و آلمان شرقی گردد لذا این قرارداد بهیچ وجه حقوق متفقین را در آلمان و برلن محدود نخواهد ساخت.

۳ — روابط جمهوری متحده عرب با آلمان شرقی — اخیرا در جرائد آلمان شرقی انتشار یافت که دولت جمهوری متحده عرب تصمیم گرفته است دولت آلمان شرقی را برسمیت بشناسد و بدین منظور موافقت کرده تا سرکنسولگری آلمان شرقی در قاهره افتتاح یابد . پس از نشر خبر مذکور احزاب سیاسی و محافل مطبوعاتی کشور آلمان فدرال این رویه دولت جمهوری متحده عرب را مخالف با روح دوستی موجود بین دو کشور تلقی نموده از مقامات دولتی خواستند تا صحت و سقم این قضیه را روشن سازند و پس از تحقیق وزارت خارجه آلمان از سفارت کبرای جمهوری متحده عرب در بن معلوم گردید که اولیاء امور دولت مزبور اظهار داشتند فقط بنماینده منطقه اشغالی شوروی در آلمان شرقی در قاهره اجازه داده شده است به بعضی از کارهائی که مربوط بفعالیت وی در کشور جمهوری متحده عرب است بتواند رسیدگی نماید و این موافقت بهیچوجه دلیل بر شناسائی دولت آلمان شرقی نخواهد بود . پس از تکذیب خبـــر

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

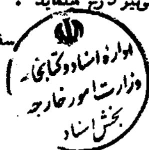
تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

مذکور اولین نشریه رسمی هفتگی دولت آلمان فدرال بزبان عربی انتشار یافت که در آنجا اطلاعات مربوط به حیات سیاسی و فعالیتهای اقتصادی و فرهنگی درج گردیده و در واقع بمنظور مقابله با تبلیغات دولت شوروی در کشورهای عربی بشمار میآید . این سرویس تبلیغاتی دولت آلمان فدرال مدت مدیدیست که نشریه هائی در همین زمینه بزبانهای فرانسه وانگلیسی و اسپانیولی نیز درج مینماید .

سفیرکبیر — خلیل اسفندیاری

فصل چهارم: اسناد روابط فرهنگی ایران و جمهوری فدرال آلمان

شماره سند: ۱۸

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت ایران در کلن

موضوع: اختلافات آلمان شرقی و غربی در خصوص برلین

تاریخ: ۱۷ مهر ۱۳۳۹ هـ. ش

نمره: ۱۱۹۸۵/۳/۱۵۲۲

ـ دانزیگ (Danzig) شهر و بندری است واقع در ساحل خلیج دانزیک در دریای بالتیک. این شه
مرکز تجارت و صنایع و فلزکاری و نساجی و مشروبات است. دانزیک در سپتامبر ۹۳۹
ضمیمه خاک آلمان شد و در مارس ۱۹۴۵ نیروهای شوروی آن را اشغال کردند. به موجب
اعلامیه پوتسدام بندر مزبور به لهستان واگذار شد.

Vlbricht

اداره سوم سیاسی
شماره ۱۱۹۸۵/۳/۱۵۲۲
تاریخ
پیوست

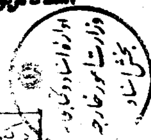
وزارت امور خارجه

۱۳۲۹/۷/۱۲

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران ـ کلن

بدینوسیله وصول گزارش شماره ۱۲۲۲ مورخ ۱۳۲۹/۷/۱ آن سفارت کبری را درخصوص برلن واختلافات آلمان شرقی وغربی با دونسخه اسناد مربوطه بوزارت امورخارجه اعلام میدارد .

وزیر امورخارجه

رونوشت برای دفتر بدون ادمیت
مدیر کل سیاسی

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

موضوع برلن و اختلافات آلمان شرقی و غربی

اختلاف دو بلوك شرق و غرب در خصوص برلن که سابقهٔ طولانی دارد اخیرا پس از وضع مقررات جدید حکومت آلمان شرقی دائر بتحدید رفت و آمد مسافرین رو بشدت گذاشته و دولت آلمان غربی نیز درصدد معامله بمثل برآمده بصاحبان صنایع توصیه کرده است از مسافرت و معامله با آلمان خاوری و شرکت در بازار مکاره دانزیك خودداری نمایند ·

در این میان فوت رئیس‌جمهور سابق آلمان خاوری و انتصاب اولبریخت بجای او بر مشکلات افزوده است زیرا محافل آلمان غربی عقیده دارند انتصاب اولبریخت ثابت میکند که وی کاملا مورد اعتماد شوروی است و از طرف دیگر چون منشی کل حزب هم هست پس در حقیقت همه امور کشور در دست اوست و مقام فعلی او را تالی مقام هیتلر در دورهٔ حکومت سابق آلمان میدانند ·

اما قضیهٔ دیگری که پیش آمده اینست که بنا باظهار ادارهٔ اطلاعات المان غربی یك افسر ارتش آلمان شرقی بنام کاپتن مالیکوسکی اخیرا بآلمان غربی پناهنده شده و اظهاراتی کرده و اسنادی ارائه داده که ثابت میکند که آلمان شرقی خود را برای اشغال برلن و حمله بآلمان غربی آماده کرده است · این موضوع غوغای تازهٔ برپا کرده و روابط طرفین را بیش از پیش تیره ساخته است تا جائیکه دولت آلمان غربی قسمتی از اسناد مزبور را در دسترس جرائد گذاشته که چاپ و منتشر شده است و ضمنا سخنگوی آلمان غربی اظهار داشته بموجب اسناد مزبور که درصحت آنها شکی نیست تجهیزات و تدارکات نیروی نظامی آلمان شرقی تحت اشغال و نفوذ شوروی برای حمله به برلن و آلمان غربی بمنتها درجه رسیده است ·

محافل رسمی آلمان غربی میگویند بموجب اسناد مزبور قصد حملهٔ نیروی نظامی آلمان شرقی تحت نفوذ شوروی کاملا ثابت شده و معلوم میدارد در عین حال که تبلیغات شوروی دم از خلع سلاح عمومی و حل و فصل مسالمت آمیز مسئلهٔ برلن میزند دنیای آزاد با چه خطری مواجه است همچنین اسناد مزبورحاکی است که روش کمونیزم همان دستور لنین است که عقیده داشت تهاجم را باید زیر سرپوش نطقهای تدافعی مخفی نگاهداشت ·

ماره سند: ۱۹

رستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: دفتر مخصوص شاهنشاهی

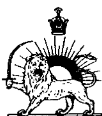
وضوع: برگزاری جشن دهمین سال تشکیل حکومت آلمان شرقی و عکس‌العمل آن نزد مقامات رسمی و مردم آلمان غربی

تاریخ: ۲۴ مهر ۱۳۳۸ هـ.ش

نمره: ۱۴۷۵۳

- Selwyn Lloyd

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره ....

شماره .... سوم سیاسی

تاریخ ۱۴۷۵۳ / ۳ /

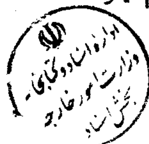
پیوست ....

۱۳۳۸ / ۸ / ۱۲

ریاست محترم دفتر مخصوص شاهنشاهی

سفارتکبرای شاهنشاهی در بن گزارشی در خصوص برگزاری جشن دهمین سال تشکیل حکومت آلمان شرقی و عکس العمل آن نزد مقامات رسمی و مردم آلمان غربی بوزارت امور خارجه ارسال داشته است که رونوشت آن جهت استحضار بپیوست تقدیم میگردد. ـ

وزیر امور خارجه

د ... ۱ ...

معا. سیاسی و پار

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

طی

تاریخ ۲۸/۷/۲۴
شماره ۱۴۵۶
پیوست

وزارت امورخارجه ـ اداره سوم سیاسی

گزارش سیاسی هفتگی که بوسیله آقای جلال‌الدین داودی رایزن این سفارت‌کبری تهیه شده بشرح زیر باستحضار میرسد ـ

۱ ـ برگزاری جشن دهمین سال‌تشکیل‌حکومت‌آلمان شرقی و افراشتن پرچم آلمان شرقی برفراز مؤسسات عمومی برلن غربی وعکس‌العمل آن نزد مقامات‌رسمی و مردم آلمان غربی ـ

بطوریکه استحضار دارند در اکتبر ۱۹۴۹ در منطقه اشغالی شوروی درآلمان رسما یك حکومت کمونیستی بنام حکومت‌آلمان‌شرقی تشکیل‌گردیده و از آن روز درصحنه سیاست‌اروپائی علنا خود نمائی نمود و بهمین مناسبت در ششم اکتبر امسال بعنوان دهمین سال تأسیس‌حکومت مذکور درآن منطقه مراسمی برپاگردید و شب‌هفتم اکتبر نیز ازطرف کارکنان‌برلن‌شرقی تحت‌حمایت‌مأمورین مسلح پرچم آلمان‌شرقی برفراز ایستگاه‌راه آهن و ایستگاههای مختلف‌در برلن‌غربی (اداره‌این قسمتهابا مأمورین آلمان شرقی است) افراشته شد و این‌امر موجب‌مداخله پلیس برلن غربی و ابراز احساسات مردم گردید و درنتیجه زد وخورد شدیدی رخ داد وعده ای مجروح گردیدند . درهفتم اکتبر حاکم و شهردار برلن مردم‌را بآرامش‌و سکون دعوت‌نموده گفت‌بافرماندهان متفقین در برلن غربی‌تماس‌گرفته درخواست‌نموده است تابامذاکره با اولیای امور منطقه شوروی‌درآلمان ازادامه عمل‌جلوگیری بعمل‌آورند و همانروز رسما یادداشت‌اعتراضیه ای‌ازطرف‌فرماندهان قوای متفقین در برلن غربی بفرمانده قوای شوروی ارسال و از روز نهم اکتبر دیگر پرچم آلمان شرقی بر مؤسسات‌مذکوردیده نشد .

برگزاری مراسم دهمین سال‌تأسیس‌حکومت‌آلمان‌شرقی‌درمحافل رسمی وعمومی مردم آلمان‌غربی تأثیر بسزائی نموده‌بطوریکه درموارد مختلف انزجار و نفرتشان رانسبت‌بحکومت پانکو اظهارو از ابراز احساسات و همدردی نسبت‌به ۱۷ ملیون نفر آلمانی ساکنین آلمان‌شرقی‌خودداری نمی نمودند . جرائد آلمان‌غربی طی ضمن مقالات‌مفصل از ادامه این رویه اظهار تأسف‌کرده گفتند فقط ملت‌آلمان است‌که توانسته است‌درین مدت ۱٤ سال‌تحمل‌قبول این مشقات‌را کرده ببینند که ۱۷ ملیون نفر آلمان درچه رنج و بدبختی بسر میبرند و میتوان گفت که شاخص‌عملیات‌حکومت پانکو درین مدت همانا قیام ژوئن ۱۹۵۳ مردم آلمان‌شرقی ـ فرار دو ملیون نفر مردمان آن سرزمین بقسمت‌آلمان غربی و زندانی شدن هزاران هزار نفر مردم آلمان میباشد . مجلس‌ملی‌آلمان غربی نیز درجلسه فوق‌العاده خود قطعنامه‌ای صادر نمود و ضمن آن اعلام داشته‌ده دهسال‌است‌که حکومت‌پانکو آزادی ۱۷ ملیون

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

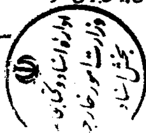
— ۲ —

نفر آلمانی را سلب کرده و با اجراء حکومت ترور آنانرا اداره میکند و بطرق مختلفه مانع از حل قضیه وحدت آلمان است و با پایمال ساختن حقوق ۱۷ ملیون نفر نه فقط باعث بیچارگی آنان میشود بلکه بقاء صلح عمومی را نیز مختل ساخته است .

۲ — عکس العمل انتخابات انگلستان در محافل رسمی و عمومی آلمان غربی — موفقیت انتخاباتی حزب محافظه کار و ماک میلان نخست وزیر انگلستان در محافل سیاسی رسمی دولتی آلمان فدرال با حسن نظر کامل تلقی گردید بطوریکه دکتر ادنائر صدراعظم آلمان غربی در روز انتخابات انگلستان گفت موفقیت انتخاباتی حزب محافظه کار انگلستان را برای مذاکرات آتی بین المللی که در مورد آلمان بعمل خواهد آمد بایستی بفال نیک گرفت و در تلگراف تبریکی که بهمین مناسبت به نخست وزیر انگلستان نمود اظهار امیدواری کرد که تاقبل از پایان سال ۱۹۵۹ بتواند بملاقات ماک میلان برود . بنا برعقیده سخنگوی رسمی دولتی آلمان غربی تثبیت وابقای ماک میلان و سلوین لوید در پستهایشان در پیشرفت مذاکرات بین المللی حائز کمال اهمیت است زیرا پس از ملاقات ایزنهاور و خروشچف میتوان امیدوار بود که در آتیه نزدیک مذاکرات بین شرق و غرب شروع خواهد گردید .

بدیهی است در موقع ادامه مذاکرات اعم ازینکه در ژنو یا شهر دیگری باشد طرز فکر رجال سیاسی که در جلسات اولیه نیز شرکت داشتند بیشتر ثابت خواهد ماند . جرائد آلمان فدرال نیز عموما انتخاب ماک میلان نخست وزیر انگلستان را برای پیشرفت مذاکرات بین المللی بسیار مؤثر دانسته و باروی کار آمدن وی امکان تشکیل کنفرانس سران دول را در آتیه نزدیکی پیش بینی نمودند .

سفیرکبیر — خلیل اسفندیاری

ماره سند: ۲۰

رستنده: سفارت ایران در آلمان

یرنده: وزارت امور خارجه

وضوع: انتخاب هنریش لوبکه به ریاست جمهوری

ریخ: ۱۳۳۸ هـ. ش

ره: ـــ

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

انتخاب رئیس جمهور

ساعت ۱۶ روزچهارشنبه اول ژوئیه ۱۹۵۹ رئیس مجلس المان دکتر Gerstenmaier انتخاب دکتر افتخاری Heinrich Lübke رابریاست جمهورالمان ازمجمع عمومی جمهوری المان غربی که دربرلین تشکیل گردیده بود اعلام نمود ·

هینریش لوبکه نامزد حزب دموکرات مسیحی که باکثریت ۵۲۶ رای بجانشینی پروفسور هویس انتخاب گردید روز ۱۵ سپتامبر ۱۹۵۹ درمقابل مجلس بوندستاگ درسن سوگند ایراد و مقام ریاست جمهوررا رسما احرازخواهد نمود · مشارالیه که درکابینه المان پست وزارت خواربارو ا تقبل نموده طبق تمایل خود تا تاریخ ۱۵ سپتامبر که تشریفات ادای سوگند در مجلس جمهوری المان بعمل خواهد امد کماکان درپست سابق خود انجام وظیفه خواهد نمود ·

درمجمع عمومی انتخاب رئیس جمهور ۱۰۳۸ نماینده مجلس المان و نمایندگان ایالات بشرح زیرشرکت نمودند

حزب دموکرات مسیحی	۵۱۷
حزب سوسیال دموکرات	۳۸۶
حزب ازاد المان	۸۵
حزب المان	۲۴
حزب مطرودین المان شرقی	۲۰
حزب بایرن	۶

داوطلب حزب مسیحی Heinrich Lübke داوطلب حزب سوسیال دموکرات پروفسور Carlo Schmid وداوطلب حزب ازاد المان Dr Becker بود ·

بهریک ازوکلا سه ورقه داده شد که روی هرکدام نام یکی ازسه نامزد نوشته شده بود بعلاوه یك ورقه سفید نیز بهریک ازنمایندگان اعطا گردید که احتمالا اسم نفرچهارمی راروی ان یادداشت نمایند ·

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

۲

برای انتخاب رئیس جمهور در دو مرتبه اول اخذ رای نصف بعلاوه یک آراء ضروری است ۰ در صورتیکه در دوبار اول اکثریت نصف بعلاوه یک حاصل نشود مرتبه سوم اکثریت نسبی برای انتخاب رئیس جمهور کافی میباشد ۰

لوبکه مانند سلف خود هویس در ۱۹۵۴ در بار دوم اخذ رای باکثریت مطلق آراء (۵۲۶) بریاست جمهور انتخاب گردید ۰ (۵۲۰ رای برای تحصیل اکثریت مطلق کافی بود ۰)

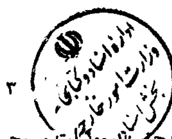
انتخاب لوبکه موفقیت بسیار بزرگی برای حزب دموکرات مسیحی محسوب میگردد ۰ منابع مطلع و سران حزب مسیحی باتوجه باختلافات شدیدی که در مورد تعیین کاندیدای ریاست جمهور در حزب پیش‌امد وخصوصا نظر بمباحثات شدیدی که اختلاف سلیقه ارهارد وادنائر ایجاد نمود موفقیت در انتخاب رئیس جمهور را باوجود اکثریت قطعی حزب امرمسلمی تلقی ننموده حصول نتیجه را حقا بانظر شک وتردید مینگریستند ۰ ویژه انکه پروفسور اشمیت نامزد حزب سوسیال دموکرات (با ۳۸۶ رای) که یکی از بارزترین وبرجسته ترین شخصیتهای المان واروپا بشمار میرود بعنوان رقیب در مقابل شخصیت عادی ومتوسط لوبکه خود نمائی مینمود ۰ وحشت ازاینکه در نتیجه اختلافات داخلی حزب دموکرات مسیحی بین اعضا تشتت آراء پیش‌امده ونظر بمخفی بودن آراء عده ای ازنمایندگان اصول انضباط حزب را رعایت ننمایند درمحافل حزب مذکور مشاهده میگردید ۰ درصورتیکه کوچکترین اختلاف عقیده و تشتت دیگری درارکان حزب مسیحی پدید میامد تقریبا تردیدی وجود نداشت که پروفسور اشمیت کاندیدای سوسیالیست درمرتبه سوم اخذ رای بااکثریت نسبی بریاست جمهور انتخاب میگردید ۰ تصمیم حزب المان بابیست وچهار نماینده که ازموتلفین حزب مسحی بشمار میرود و درنتیجه اختلافات اخیر حزب مسیحی امتناع خود را از انتخاب نماینده لوبکه واشمیت هردو اعلام نمود امید سوسیالیستها را درانتخاب اشمیت تقویت و احتمال موفقیت حزب مسیحی راتضعیف نمود ۰

باتوجه باین مقدمه درجه موفقیت واهمیت پیروزی حزب مسیحی رادرانتخاب رئیس جمهور بخوبی میتوان سنجید ۰

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

۳

انتخاب لوبکه فقط موفقیت حزب دموکرات مسیحی بشمار نرفته وتاحد زیادی پیروزی شخص ادنائر محسوب میگردد . بطوریکه بخاطر دارند مسئله تعیین کاندیدای ریاست جمهور درحزب دموکرات مسیحی طی مدت مدیدی مورد مباحثه واختلاف قرارگرفت . ابتدا ادنائر برخلاف میل خود با داوطلبی ارهارد موافقت نمود . سپس باقبول داوطلبی پست ریاست جمهور شخصا نامزد احراز این مقام گردید . ولی درمراجعت از سفرامریکا بطورغیرمنتظر نکول خود را ازتصمیم سابق بحزب اعلام وتصمیم خود رامبنی برادامه خدمت بعنوان صدراعظم تصریح نمود . اعلام این تصمیم بحران جدید وشدیدتری را درحزب دموکرات مسیحی ایجاد نمود که بالاخره پس از جدیت ومباحثه بسیار بتعیین لوبکه بعنوان نامزد ریاست جمهور منجرگردید .

هنریش لوبکه ازنزدیکان ومحارم طرازاول ادنائر بشمار میرود واعمال نفوذ ادنائر یکی ازعوامل اساسی انتخاب او بریاست جمهور بشمارمیرود . ادنایر میداند که لوبکه مسحور شخصیت ارهارد نبوده وعقاید ازدیخواهانه مطلق وزیراقتصاد را برخلاف عده زیادی از اعضای حزب مسیحی باتردید تلقی مینماید . ازجمله امتیازات مهم رئیس جمهور المان غربی یکی اینستکه درموقع انتخاب صدر اعظم شخصا کسی راتعیین وبمجلس پیشنهاد مینماید . البته درصورتیکه انتخاب رئیس جمهور مورد تایید مجلس واقع نشود شخص مورد نظر بصدارت عظمی انتخاب نمیشود ولی بهرحال امر مسلم انستکه رئیس جمهور درانتخاب نخست وزیر نقش بسیارمهمی راایفاء نموده میتواند دراینمورد درمجلس اعمال نفوذ نماید .

با بررسی روابط لوبکه باادنائر وارهارد و شرائط وکیفیت انتخاب لوبکه بریاست جمهور میتوان پیش بینی نمود که اگرعوامل اساسی سیاست المان وسیاست اروپا بطور کلی تغییرننماید رئیس جمهور فعلی درانتخابات اینده ۱۹۶۱ اصول عقاید ادنایر را بیش ازهمه کس مورد توجه واستناد قرارخواهد داد .

انتخاب رئیس جمهور درصحنه سیاست داخلی المان ازلحاظ اینکه بالاخره بحران حزب دموکرات مسیحی راخاتمه داده وباوجود اختلافات این اواخر وحدت نظر واتحاد اعضای حزب راتصریح

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

٤

نمود کاملا حائز اهمیت میباشد · اهمیت بین المللی موضوع رانیز ازاین لحاظ که روسها با تعیین برلین غربی بعنوان محل انتخاب رئیس جمهور مخالفت نموده بودند ناگفته نباید گذاشت · شورویها درپادداشتی بعنوان دولت المان غربی تعیین برلین را بعنوان محل انتخاب رئیس جمهور تحریک امیز وخصمانه قضاوت نمودند · دول غربی نیز اصراری نداشتند که محل انتخاب ریاست جمهور حتما دربرلین باشد · معهذا درنتیجه اصرار وپشتکار ادنائر وهمچنین فعالیت ویلی براند شهردار وحاکم برلن ازنظر دولت المان غربی مبنی بر انجام انتخابات رئیس جمهور در برلن پشتیبانی نمودند · ابتدا وزارت امورخارجه امریکا اظهارات شورویها را درمورد انجام انتخاب رئیس جمهور دربرلین بمثابه دخالت درامورداخلی المان تلقی نمود · سپس مقامات انگلیس وفرانسه نیزدراینمورد بالصراحه موضع گرفته نظریات وزارت امورخارجه امریکا راتایید نمودند · بعلاوه شورویها نیز دراظهارات خود انتخاب برلین را فقط تحریک امیز وخصمانه تلقی نموده و قضاوت خود را بتهدید وضمانت اجرائی مستظهر ننموده بودند · طبق اظهارنظر محافل سیاسی شورویها بتشکیل کنفرانس سران دول بیش از ان علاقه مند بودند وهستند که مذاکرات فعلی را بااقدامت غیرمنتظره دستخوش نوسانات جدید ومشگلتری نمایند · باتوجه بمراتب هنگامیکه مجمع عمومی یاشورای جمهوری المان غربی برای انتخاب رئیس جمهور دربرلین تشکیل گردید هیچگونه نگرانی ازناحیه روسها احساس نمیگردید ·

تشکیل شورای جمهوری در برلین ازلحاظ تقویت برلینیها خصوصا دراینموقع که برلین درمقابل سرنوشت مبهم خود قرار دارد ودول بزرگ عالم برای تعیین سرنوشت ان زورازمائی مینمایند تاثیربسزائی داشت وبسیارمفید واقع شد

....

هینریش لوبکه در ١٤ اکتبر ١٨٩٤ در Ansberg ازتوابع Eckhausen ازیک پدر رکفاش دریک خانه روستائی بدنیاامد · هنریش ۸ ساله بود که پدرش وفات یافت وبرادر ٢١ ساله او اداره امور او و٦ خواهروبرادر دیگر رابعهده گرفت · بچه ها ناچاربودند

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

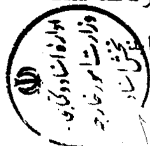
شماره ....

پیوست ....

کارهای پرمشقت خانه ومزرعه را بین خود تقسیم نمایند • غالبا هنریش برای چیدن یك سبد قارچ جنگلی ۲۵ کیلومتر راه راتاارنسبرگ طی مینمود • باوجود عدم وسائل هنریش موفق شد تحصیلات متوسطه خود را بپایان رسانیده ومطالعات خود را دررشته مهندسی در شهرهای بن وبرلین ومونستر ادامه داده وباارادهای اهنین برای دفاع از حقوق کشاورزان واردعرصه سیاست گردد • مشارالیه درفعالیت سیاسی خود بین کشاورزان کسب موفقیت و وجاهت نموده درسال ۱۹۳۱ بعنوان نماینده کشاورزان درمجلس ایالتی پروس انتخاب گردید • دربرلین با Wilhelmine Keuthen یك دوشیزه همولایتی خود اشنا شده وباا و ازدواج نمود • ویلهلمین همیشه درامورسیاسی برای شوهرخود کمکی بوده و درسالهای ناسیونال سوسیالیسم که طی آن لوبکه بچندین بار بزندان افتاد ازهمسرخود حمایت فکری واخلاقی مینمود • بعد از شکست المان لوبکه فعالیت سیاسی خود رامجددا اغاز نموده ابتدا بنمایندگی مجلس ایالتی رین وستفالی وسپس بوکالت درپارلمان (بوندستاگ) انتخاب گردید • در ۱۹۵۳ پست وزارت خواروبار المان بشما رالیه محول گردید •

اکنون لوبکه بعنوان رئیس جمهورالمان درویلای Hammerschmidt منزل خواهد نمود وهمسراوویلهلمین که بالسنه انگلیسی وفرانسه وایطالیائی واسپانیائی تکلم مینماید بعنوان اولین بانوی المان غربی مسلما درانجام امور همسر خود کمك بزرگی خواهد بود •

افکارعمومی المان ازانتخاب لوبکه بریاست جمهور خوشوقت است • جرائد المان غربی با استظهار باخلاق ارام ویکنواخت هنریش لوبکه حقا امیدوارند که مشارالیه نیز مانند سلف خود هویس امور وتکالیف مربوط بریاست جمهوری را بخوبی اداره واداء نماید.

شماره سند: ۲۱

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: مراسم تحلیف هنریش لوبکه رئیس جمهور جدید آلمان

تاریخ: ۲۶ شهریور ۱۳۳۸ هـ.ش

نمره: ۱۲۹۸

[حواشی]:

ـ آقای دکتر لقمان ادهم ۱۳۳۸/۷/۱

ـ تشریفات

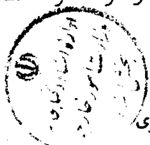
سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
کلنی

تاریخ ۳۸/۶/۲۶
شماره ۱۲۹۸
پیوست

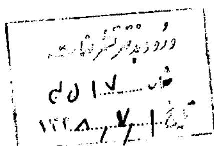
۲۱۵۹۷
۳۸/۶/۳۱

وزارت امــــور خارجه

پیرو تلگراف رمز شماره ۲۲ قبل از ظهر روز ۱۵ سپتامبر ۱۹۵۹ مراسم تحلیف دکتر افتخاری هنریش لوبکه رئیس جمهور جدید المان فدرال با حضور اعضاء مجلس ملی ـ مجلس شورای ایالات المان فدرال ـ پروفسور هویس رئیس جمهور سابق ـ دکتر ادنــــائــــر صدر اعظم المان و روسای هیئت سیاسی مقیمین بن و شخصیت های کشور بعمل امد وعصر همانروز پذیرائی مفصلی از طرف رئیس جمهور جدید در قصر مجلل بــــرول داده شد که در انجا بنده از طرف خود و دولت شاهنشاهی اغاز زمامداری معظم الیه را تبریک گفتم رئیس جمهوری ضمن جواب گرم اظهار نمود خواهشمند است مراتب تشکر مرا به دولت شاهنشاهی ابلاغ فــــرمائــــید ٠ـ

سفیرکبیر ـ خلیل اسفندیاری

ورود به دبیرخانه
۱۷
۱۳۳۸/۷/۱

شماره سند: ۲۲

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: تجارت خارجی آلمان

تاریخ: ۱۳۳۸ هـ. ش

نمره: ــــ

ـ رودراین (Rhein) یارن (Ran) یکی از رودهای اروپای غربی و مرکزی به طول ۱۳۲۰ کیلومتر است که از ارتفاعات گریزون (Grisons) در سویس سرچشمه می‌گیرد و پس از عبور از مرز آلمان و فرانسه و خاک آلمان وارد هلند شده به دریای شمال می‌ریزد.

ـ رودموز (Meuse) رودی است در اروپای غربی که از شمال شرقی فرانسه سرچشمه می‌گیرد و در حدود ۹۵۰ کیلومتر طول دارد. این رود پس از عبور از کشورهای هلند و بلژیک، وارد دریای شمال می‌شود. دره‌های این رود به علت داشتن موقعیتهای دفاعی در جنگ جهانی اوّل صحنه نبردهای شدید بوده است.

- Roterdam

- Limbourg

ـ کرفلد (Kerefeld) یکی از شهرهای آلمان که در ناحیه راین شمالی ـ وستفالی در کنار رود راین واقع شده و دارای صنایع ماشین سازی است.

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

کلنـــــی

تاریخ ....

شماره ....

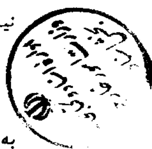
پیوست ....

گــــزارش اقتصادی حوزه ماموریتی

پــروژه اتصال رود خانه رن به موز ـــ

از دیرزمانی طرح اتصال رود خانه راین و موز از طرف کشور های عضو اتحادیه اروپائی زغال و فولاد مورد توجه قرار گرفته و در برنامه کار اتحادیه مزبور گنجانیده شده است ۰ از لحاظ اقتصادی انجام این امر در درجه اول اهمیت قرار دارد ۰ مسئولین معادن زغال (اکس لاشاپل و اش وایلر) از چند سال پیش تا کنون سعی داشته اند که راه مستقیمی به رود خانه راین پیدا نمایند ۰ هلند و بلژیک نیز اگر این طرح عملی شود وسائل ارتباطیه بهتری برای استفاده از معادن زغال خود خواهند برد ۰ اتصال دو رود خانه نامبرده ــ موجب میگردد که بندر رتردام به لیمبورگ جنوبی بطور کوتاهتری متصل شود و مرکز صنعتی لیژ ــ شارل لوروا (بلژیک) و همچنین ناحیه استخراج زغال لیمبورگ بلژیک دسترسی ــ به مشتریان خود بیشتری پیدا خواهند نمود ۰ تا امروز برنامه های متعددی برای نیل بدینمقصود تنظیم و طرح گردیده و هریک بعللی مورد تصویب قرار نگرفته است ولی اخیرا طرح جدیدی از طرف شهر (کرفلد) تهیه شده که مورد توجه و مطالعه قرار گرفته است ۰

در طرح اخیر پیش بینی گردیده که ناحیه صنعتی و زغال روربه (ارسن و موز متصل شود و نیز توسط یك ترعه دیگر بین (برن و گیلن کیرشن) احتیاجات اقتصادی و نظریات ناحیه اکس لاشاپل) تامین شود ۰ کارشناسان مربوطه معتقدند که هزینه این ترعه ها هریك به ترتیب در حدود ۱۳۵۰ میلیون فرانك بلژیك و ۲۷۰۰ تا ۳۵۰۰ میلیون فرانك بلژیك خواهد شد ۰

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

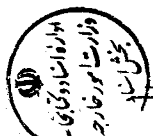
کلنـــــی

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

ص۲

نا پلئون کبیر از هر کس بیشتر با همیت این موضوع پی بر ده بود ودر نظر دا شت که رود خانه های راین را به موز متصل سا زد وبهمین منظور در سال ۱۸۱۰ وسا ئل مقد ما تی انرا فراهم اورد ونقشه کار بر این بود که رو د خا نه را ین از قسمت (نویس) واقع در المان به موز در نز د یکی شهر سر حدی ونلو (هلند ــ المان) بیکد یگر به پیو ند د ۰ در عهد نا مه ورسای نیز انجام این نقشه پیش بینی شد وقید گر دید اگر بلژیك بخوا هد رود خا نه های مزبور را بیکد یگر متصل سازد هزینه سا ختمان قسمت کا نال که در خاك المان واقع میشود بعهده المان خو ا هد بود ولی این نقشه نیز بعلل اشکا لات سیا سی و اقتصادی بموقع اجراء گذ ارده نشد ۰

بهر صورت اگر نقشه الصد ق این رود خا نه عملی شود کمك موثری در وضع استخراج زغال و فروش ان خوا هد بود بدین سبب مقا مات ذی ربط مشغول مطا لعه هستند که هر چه زود تر طرح مورد بحث را عملی سا زند ۰

اعتبـار برای پا کستان

دو لت جمهوری فدرال المان برای اجرای بر نا مه های کشا ورزی پا کستان در نظر گرفته است که مبلغ ۲۰ میلیون ما رك اعتبار د هد ۰اقای اعظم خان وزیر پا کستان که در تا ریخ ۲۰ اوریل با لمان خوا هد امد در باره طرز استفاده و شر ایط تحصیل اعتبار مزبور با مقا مات ذی ربط الما نی مذا کرات لا زم را بعمل خوا هد اورد ۰ضمنا اقای اعظم خان در مورد تا سیس یك مد رسه حر فه اقدا مات لا زم خوا هد نمود و بطوریکه گفته میشود دو لت المان با ید معلم برای مد ر سه نا مبرده به پا کستان اعزام کند وعده ای از دا نشجویان پا کستا نی برای کار آموزی تعلیمات مورد نیاز [به آلمان] خوا هند امد ۰

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

کلنـــــی

تاریخ

شماره

پیوست

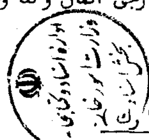
دبی۳

صادرات اتومبیل در سال ۱۹۵۸ـ

در خلال سال ۱۹۵۸ کارخانه های اتومبیل سازی المان تعداد ۷۲۲۲۹۲ (سال ۱۹۵۷ـ۵۸۴۲۷۴) اتومبیل بخارج صادر نموده اند. از این تعداد ۲۶۵۲۶۰ ـ اتومبیل (سال ۵۷ـ ۲۰۵۴۷۵) بکشورهای اروپائی و ۲۲۵۷۹۰ (سال ۵۷ـ۱۷۷۲۵۰) به کشورهای امریکای شمالی وجنوبی و ۶۴۶۰۶ (سال ۵۷ـ۴۹۹۷۳) به کشورهای ـ افریقائی و ۳۴۴۶۸ (۵۷ـ ۲۶۳۸۸) بکشورهای اسیائی صادر شده است.

وضع تجارت خارجی المان ـ

در ماه فوریه گذشته تجارت خارجی المان نسبت به ماه های مشابه خود فوق العاده ـ رضایتبخش بوده است. تفاوت صادرات با واردات که در قلم اعتبارات ثبت گردیده درحدود ۶۴۹ میلیون مارک براورد گردیده است. در سال ۱۹۵۷ این تفاوت بیش از ۵۴۵ میلیون مارک نبود. نمودار زیر وضع تجارت خارجی المان و تفاوت مقدار صادرات با واردات را نشان میدهد.

شاخصهای بازرگانی خارجی (به هزار مارک)

ماه	سال					
ژانویه	۱۹۵۶	-۱۹	۱۹۵۷	-۱۰۲	۱۹۵۸	-۱۱۲
فوریه	۱۹۵۶	+۲۵۷	۱۹۵۷	+۲۸۴	۱۹۵۸	+۵۴۵
مارس	۱۹۵۶	+۱۷۴	۱۹۵۷	+۵۳۶	۱۹۵۸	+۴۸۴

سفارت کبرای شاهنشاهی

کلنی

تاریخ ....

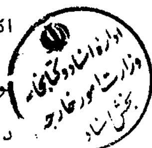
شماره ....

پیوست ....

ص۴

اوریل	۱۹۵۶	+۴۰۱	۱۹۵۷	+۲۸۵	۱۱۵۸	+۵۷۳
مه	۱۹۵۶	+۲۶۱	۱۱۵۷	+۵۴۰	۱۱۵۸	+۶۱۹
ژون	۱۹۵۶	+۳۲۹	۱۹۵۷	+۳۷۷	۱۹۵۸	+۴۸۶
ژوئیه	۱۹۵۶	+۱۷۱	۱۱۵۷	+۲۴۵	۱۱۵۸	+۴۸۴
اوت	۱۹۵۶	+۱۲۱	۱۹۵۷	+۴۹۰	۱۹۵۸	+۵۴۶
سپتامبر	۱۹۵۶	+۲۳۴	۱۹۵۷	+۲۵۹	۱۱۵۸	+۵۸۲
اکتبر	۱۹۵۶	+۲۵۲	۱۱۵۷	+۳۵۳	۱۱۵۸	+۳۶۱
نوامبر	۱۹۵۶	+۲۰۶	۱۹۵۷	+۴۱۰	۱۹۵۸	+۴۴۴
دسامبر	۱۹۵۶	+۵۰۲	۱۹۵۷	+۴۹۳	۱۹۵۸	+۵۸۰

ژانویه سال ۱۹۵۹ +۲۲۹ وفوریه سال ۱۹۵۹ +۶۴۹

شماره سند: ۲۳

فرستنده: اداره سوّم سیاسی وزارت امور خارجه

گیرنده: معاونت کل وزارت امور خارجه

موضوع: گزارشی تحت عنوان «وحدت آلمان ـ موضوع برلن»

تاریخ: ۲۵ اردیبهشت ۱۳۳۹ هـ.ش

نمره: ۳/۳۵۱

[حواشی]:

ـ این گزارش را به عرض جناب آقای وزیر امور خارجه برسانید. ۱۲/۲

ـ لطفاً مذاکره فرمایید. ۳۹/۳/۳۰

ـ در پرونده مربوط بایگانی شود.

اداره سوم سیاسی
شماره ۳/۳۰۵۱
تاریخ ۱۳۳۹/۲/۲۵
پیوست

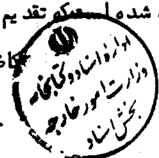
۸٤۲

وزارت امور خارجه

معاونت کل وزارت امور خارجه

برحسب دستور جناب آقای وزیر امور خارجه شماره ۲٦٤ مورخه ۳۹/۱/۲۱ اینک گزارشی درباره مسئله آلمان وموضوع برلن تهیه شده است که تقدیم میدارد .

کاظم نیامیر ــ رئیس اداره سوم سیاسی

وزارت امور خارجه

اداره سوم سیاسی
شماره ....
تاریخ ۲۹/۴/۲۵
پیوست ....

گـــــزارش

مسئله وحدت آلمان ـ موضوع برلن

در دو جنگ اخیر بین المللی آلمان موجبات ایجاد جنگ را فراهم نمود و صلح بین المللی را بهم زد وگذشته از خرابیها و خساراتی عمده ای که به کشورهای اروپا و کشورهای دیگر جهان وارد ساخت تعداد بیشماری از مردم تلف و بی خانمان شدند چنانکه تا امروز هم ملیونها نفر پناهندگان نتوانسته اند در نقطه ای مستقر و به آوارگی خود خاتمه دهند •

البته وجود یک کشور ناراحت و مخاصمه جو در قلب اروپا همیشه ممکن است وضع ناگواری مجدداً بوجود آورد و چون با تحولاتی که روزبروز در سلاحهای جنگی پدید ارمیشود جنگهای بین المللی هم بتدریج مخوفتر و مصیبت بارتر و مخرب ترمیگردند و بنابراین بهر وسیله ونحوی هست از بوجود آمدن کشوری که قادر بهم زدن صلح اروپا باشد باید جلوگیری بعمل آید • روسها که خود از مصیبتهای جنگهای بین المللی نصیب زیادی داشته اند و در جنگ اخیر قسمت عمده ای از خاکشان زیر یورش تانکهای آلمان ویران شده بود کاملاً در این امر حساس بوده و در نظر دارند بدون آنی غفلت و بهر نحوی که ممکن است از بوجود آمدن یک کشور قوی و جنگ طلب در اروپا ممانعت نمایند :
البته این سیاست خود با سیاست کلی شوروی که بسط کمونیسم بین المللی و تسلط به کشورهای دیگر مخصوصا کشورهای همجوار است نیز مطابقت دارد • وجود یک کشور قوی در اروپا علاوه براینکه موجودیت شوروی را تهدید خواهد نمود مانع ورادع اجرای سیاست کلی آنها خواهد شد :

پس از این کلیات اکنون مانظر کشورهای مهمه را در موضوع وحدت آلمان مورد مطالعه قرار میدهیم :
نظر رسمی ومنتشر شده کشورهای عضو ناتو مخصوصا انگلستان و فرانسه همیشه حاکی از طرفداری از وحدت آلمان وانحلال آلمان شرقی بوده و بارها بوسایل مختلفه نظر خود را بمنظور نیل بمقصد با مراجعه به آراء عمومی در دو منطقه آلمان مجزا شده ابراز داشته اند :
کشورهای متحده آمریکا را شاید بتوان مصرترین طرفدار وحدت آلمان دانست و باد رنظر گرفتن اینکه در دو جنگ اخیر امریکا بر علیه آلمان در جنگ بوده .... است که تهدیدات کمونیسم شوروی در قاره اروپا

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

ص ۲

بقدری خطرناک است که آمریکا مار را برافعی ترجیح میدهد سیاست دیرینه انگلستان نیزبرپایه عدم وجود یک کشورقوی در قاره اروپا مستقربوده وهست اعلام جنگ آن کشوربه آلمان وآغازنمودن جنگ بین المللی بعد ازحمله آلمانها به لهستان دلیل قاطعی است که حیات انگلستان درخطربوده والاّ باستناد سوابق تاریخی میتوان مسلم دانست که ملت انگلستان هیچگاه مایل بجنگ نبوده وجزدر موقع بخطرافتادن موجودیت آن کشوردست به جنگ نمیزنند :

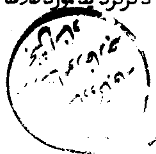
حال باید دید که واقعاً مردم کشورهای انگلستان وفرانسه که صدمات عظیمی ازقدرت آلمان نازی کشیده اند وکشوراخیرالذکرکه حقارت زیادی ازتسلط آلمانها بفرانسه دیده است ویاکشورهای هلند وبلژیک ونروژکه تحت استیلای نیروی هیتلری قرارگرفته بوده اند ازصمیم قلب باوحدت آلمان واحتمال تجدید قدرت ونفوذ نظامی آن کشورموافقند •

صحبت دراین است که این کشورها اکنون خطرعظیمتری راحس میکنند واین خطرکه ازشرق باید به این کشورها (مخصوصاً) چنان آنهارا درمعرض تهدید قرارداده است که باعلاقه زیاد به تشکیل اتحادیه های نظامی مانند NATO واقتصادی مانند بازارمشترک ومجمع تجارت آزاد اروپادست زده اند وامید دارند که باایجاد یک وحدت اروپائی بتوانند درمقابل طوفانی که ازجانب شرق درحال حرکت است ایستادگی کنند ودراین اتحاد اروپا یک آلمان صلح جووقوی شرکت داشته باشد تاازقدرت ذاتی ملت آن برای جلوگیری ازخطرمشترک استفاده نمایند •

این طرزفکرکشورهای اروپا واعضاء NATO است ومذاکرات اخیرآنها دراسلامبول واعلامیه منتشره بخوبی مارا به این نتیجه میرساند • کشورهای مزبورمتفقاً مجدانه تقاضادارندکه وحدت آلمان عملی شود واجازه داده شود که ملت آلمان خود سرنوشت خویش راتعیین کند •

یکی ازاعضاء مهم وزارت امورخارجه آمریکا خصوصی اظهارداشته است که هیچ ملتی طبعاً مایل بوحدت آلمان نیست مگرآمریکائیها وبعضی ازآلمانها • البته این نظرقابل بحث ومداقه است •

وحدت آلمان باشرایطی که درفوق ذکرگردید مورد علاقه کشورهای اروپا است واگران شرایط موجود

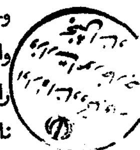
وزارت امور خارجه

ص ۳

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

نباشد یعنی لجام اسب سرکش آلمان راکشورهای اروپا خود در دست نداشته باشند بهیچوجه حاضربه اتحاد آلمان نخواهند شد :

اما شورویها طرز دیگر فکر میکنند آنها در مجامع اروپائی شرکت ندارند ومنافع ومقاصد سیاسی آنها در مقابل منافع کشورهای اروپائی قرار گرفته است بنابراین چه آلمان واحد در فدراسیون اروپائی باشد وچه نباشد برای آنها علی السویه است . آنها با ایجاد یك آلمان واحد قوی بهرصورتی باشد مخالفند . شناسائی هردو آلمان از طرف آنها واستقرار روابط دیپلماتیك باهریك خود نشانه سعی روسها به تثبیت وجود دو آلمان مجزا ودائمی است . میتوان بیقین گفت که روسها بهیچ نحوی مایل به وحدت آلمان نیستند مگر اینکه اصولاً توافقهای کلی در سیاست عمومی جهان بین دو بلوك صورت گیرد مثلاً طرفین خلع سلاح عمومی را عملی کنند در این صورت منافع آنها با منافع کشورهای دیگر اروپا بهم نزدیك میشود و آن عدم ایجاد یك کشور قوی در قلب اروپا است وفقط در این مورد است که ممکن است آلمانها بآرزوی وحدت خود برسند .

والترلیپمن مفسر سیاسی معروف مینویسد : " در عالم گفتار دول غرب بیش از وضع موجود Statuquo را ادعا میکنند . آنها وحدت آلمان را میخواهند .... اما در واقع امیدوار نیستند در مقابل بهای ناچیزی که میخواهند بپردازند باین هدف نائل آیند ....

اروپای غربی علارغم تجزیه آلمان وبرلن بنحو مطلوبی از سعادت برخوردارند ووضع غربیها چنان خوب است که معتقدند که در کنفرانس سران باید از دادن هرگونه تغییری در وضع موجود اجتناب ورزید "

آقای لیپمن در جای دیگر مقاله خود اضافه میکند " ... یك توافق نوشته نشده ای میان غرب وشوروی وجود دارد . این توافق را هرگز بصورت قرارداد نمیتوان درآورد . توافق مذکور آنست که وضع موجود یعنی وجود دو آلمان قابل تحمل میباشد . البته این بهترین چیزی نیست که هردو طرف میخواهند . اما بدترین حالتی هم نیست که سبب وحشت دو طرف باشد . این واقعیت پنهانی و غیررسمی تعادل نیروها در حال حاضر است "

عقیده لیپمن موید نظریات مذکور است . چند روز پیش ضمن مذاکره با یکی از سفرای کشورهای کوچك اروپائی

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

ص ٤

استنباط گردید که نظریات مذکور نیز مورد تائید اوست • مقصود این نیست که واقعاً" کشورهای اروپاکه ازقدرت سابق آلمان صدمات فراوان کشیده اند مایلند که آلمان همچنان تقسیم شده باقی بماند بلکه منظوراینست که کشورهای اروپا فقط درصورت شرکت واقعی آلمان درمجمع کشورهای اروپائی حاضربوحدت آن کشوراند ولاغیر •

امادرموضوع برلن که آنرا میتوان جزئی ازکل مسئله وحدت آلمان دانست اختلاف نظردربین کشورهای غرب موجود است • اصولاً" اختلاف نظرها درباره مسائل بین المللی دربین کشورهای غرب وقتی بیشترروشن میشود وآشکارترمیگردد که لزوم وحدت نظردرمقابل شرق کمتراحساس گردد یا بهتربگوئیم اگرروسها بطرق مختلفه کشورهای غرب راکم وبیش متقاعد سازند که درعدم توسل بجنگ وحفظ صلح وعدم تجاوزبه اروپا واقعاً" حسن نیت دارند وعلاقمندند که درجهان دریك نوع همزیستی مسالمت آمیز ویا بقول سلوین لوید وزیرخارجه انگلیس دریك انتانت Entente زندگی کند آنوقت وفقط درآنوقت لزوم وحدت درغرب کمترحس میشود واختلاف نظرها بیشتررو آب میاید •

درهرحال مسئله برلن مسئله ای نیست که تاابد بهمین منوال باقی بماند باید راه حلی پیدا شود و راه حل آن بستگی به بهبود روابط کلی بین دوبلوك دارد •

درحال حاضرشوروی برای تزیید حیثیت واعتبارآلمان شرقی سعی وافی مینماید ومشتاق است که مسئله برلن درکنفرانس سران مطرح وتوافقی صورت گیرد وبتهدید خود هنوزادامه میدهند درصورتیکه کنفرانس سران راه حلی برای برلن پیدا نکند باآلمان شرقی پیمان صلح جداگانه امضاء وحقوق خود رادربرلن به آن کشورتعویض خواهند نمود وبدین ترتیب آلمان شرقی رادرمقابل غرب قرارخواهد داد • اگراین وضع پیش آید نه فقط غرب بالاجبار دولت آلمان شرقی را باید لااقل de facto بشناسد بلکه گرفتارآنتریك ها واقدامات شدید آلمان شرقی دربرلن من جمله اخلال درراه هائیکه آنرا بغرب متصل مینماید خواهند شد وبمشکلات زیادی دچارخواهند گردید •

آلمانها چون این وضع را پیش بینی میکنند مایل نیستند مسئله برلن بطورجداگانه درکنفرانس سران مطرح شود وکشورهای غرب هم بارها حقوق خود رادربرلن تائید وتاکید نموده اند که ازآنها صرفنظرنخواهند نمود

وزارت امور خارجه

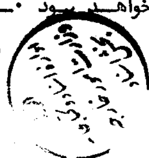
ص ۵

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

وبه ساکنین منطقه آزاد برلن وعده داده اند که بهیچوجه آنها رافدای توافق های سیاسی نخواهند کرد در کنفرانس وزرای خارجه کشورهای غرب در واشنگتن اعلام شد که بالاتفاق در موضوع وحدت آلمان ومسئله برلن راه حلی یافته اند ۰ این راه حل هنوز معلوم نیست چگونه است واحتمال دارد که درصورتیکه شوروی موضوع پیمان صلح جداگانه باآلمان شرقی را بمیان آورد واصرار ورزد که کشورهای غرب قوای خود را از برلن خارج سازند کشورهای غرب اعلام نمایند که باآن موافقند بشرطیکه آراء عموم مردم آلمان اعم ازساکنین شرق وغرب استفسار شود آیا مایل به دو پیمان صلح باآلمان تقسیم شده هستند یامیخواهند که دول بایك آلمان واحد پیمان صلح منعقد نماید ۰

چنانکه ملاحظه میشود مسئله آلمان موضوع ساده ای نیست وچون هیچکس بحل فوری آن اعتقاد ندارد وممکن است طرح آن درکنفرانس سران موجب شکست آن کنفرانس شود بعضی از دول احتمال طرح آنرا قرین مصلحت نمیدانند ۰ رویّه شورویها هنوزروشن نیست زیرا منظورواقعی شوروی درکنفرانس سران معلوم نیست ۰ اگراین کنفرانس مانند کنفرانسهای مشابه گذشته محل تبلیغات باشد دراین صورت باطرح مسئله آلمان وبرلن شورویها به تبلیغات دیرینه خود ادامه خواهند داد واگرواقعا " آنها علاقمند به موفقیت کنفرانس باشند ازطرح مسائلی که انتظار توافق فوری نمیرود خودداری خواهند نمود وآنرا موکول بکنفرانسهای بعدی خواهند کرد این کنفرانس باردیگر محك حسن نیت وعلاقه شوروی به استقرار صلح جهانی خواهد بود ۰ــ

رئیس اداره سوم سیاسی ــ کاظم نیامیر

ماره سند: ۲۴

رستنده: سفارت ایران در آلمان

یرنده: وزارت امور خارجه

وضوع: گزارشی از اوضاع سیاسی آلمان (مسئله و کنفرانس آینده پاریس، اظهارات صداعظم
مان راجع به کنفرانس سران دول بزرگ، سخنان شهردار برلین و ...)

اریخ: ۱۳۳۹ ه.ش

مره: ـــ

- Willy Brandt

- Lomer

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

تهیه کننده ــ دکتر ابوالحسن بختیار

مسئله آلمان وکنفرانس آینده پاریس

اکنون که دو هفته بیشتر به کنفرانس سران دول بزرگ در پاریس نمانده است مقامات مسئول دولت بن برای تعیین و معرفی سیاست خود نسبت به مسئله آلمان و برلن به اقدامات و اظهارات مهمی دست زده اند و هدفهای سیاست دولت فدرال را بدول بزرگ غربی و سایر کشورها اعلام داشته اند.

یکی از بهترین موارد برای تشریح محیط سیاسی آلمان نسبت به کنفرانس سران قید بعض از جملات لنین درخصوص آلمان است. لنین نوشته است که "هرکس آلمان را در دست داشته باشد اروپا را در دست دارد" دولت فدرال بمناسبت نودمین سال تولد لنین در نشریه رسمی خود بدرج بعض دیگر از جملات وی اقدام کرد. مثلا "انقلاب جهانی زمانی پیروز خواهد شد که پرچم سرخ بر فراز برلن و پکن به اهتزاز در آید" و یا "زمانیکه انقلاب سرخ در آلمان پیروز شود مرکز انقلاب جهانی از مسکو به برلن منتقل خواهد شد". دولت بن با انتشار این مطالب توجه روسای دول غربی را به هدفهای کمونیست ها و به اهمیت مسئله آلمان جلب نموده است.

بدیهی است دولت فدرال به این تذکر پر معنی قناعت نکرده وزیر امورخارجه خودرا بسوی واشینگتن و سپس اسلامبول اعزام داشت آقای فن برنتانو در جلسات وزیران امور خارجه شرکت کرد و اصول سیاست دول غرب درخصوص آلمان با حضور وی در واشنگتن تعیین شد. نتیجه قابل توجه این کنفرانس تعدیل نظر دولت انگلستان میباشد. همانطورکه استحضار دارند دولت انگلستان میل داشت که دول غربی در مقابل خروشچف روش نرمی به بازبرلن از خود نشان دهند ولی در کنفرانس اخیر وزیر خارجه انگلستان موافقت خودرا با سیاست دوگل ــ ادناور دائر بر ایستادگی در مقابل ادعاهای روسیه شوروی نسبت به برلن در اعلام نمود. با توجه به اینکه سیاست مزبور مورد پشتیبانی دولت امریکا نیز بوده سران دول غرب با اتفاق نظر در کنفرانس پاریس شرکت خواهند کرد و از حقوق خود و آزادی اکثریت ملت آلمان و مردم برلن دفاع خواهند نمود. بنظر میرسد که موافقت دولت انگلستان با سیاست متحدین خود در اینخصوص رفع بعض از نارضایتیها ی آن دولت نسبت به بازار مشترک باشد.

کنفرانس واشینگتن نه تنها در مورد اتخاذ روش واحدی از طرف ممالک غربی مفید بود بلکه نتایج دیگری نیز در بر داشته است. یکی از مهمترین نتایج مزبور اتخاذ روش تازه ای برای شروع مذاکرات با آقای خروشچف میباشد. آیا بهتر نیست که ممالک غربی بجای تکرار همان مسائلی که چندین بار مورد بحث قرار گرفته سعی کنند که در اولین مسئله روابط کلی شرق و غرب را مورد مذاکره قرار دهند و موضوع همزیستی مسالمت آمیز را تفسیر نمایند و پس از استعلام از نظریات آقای خروشچف اصولی را برای سیاست مسالمت آمیز قائل شوند مثلا مشاهده کنند آیا آقای خروشچف قبول خواهد کرد که تمام مردم حق تعیین سر نوشت خودرا دارند و آیا واقعا دولت شوروی باطنا مایل به ادامه سیاست فعلی میباشد یا فقط برای اجرای سیاستهای دیگر خود موقتا محیط آرامتر و سالمتری احتیاج داشته است.

اکنون باید دید علل اتخاذ روش نوین دول غربی برای مذاکرات با آقای خروشچف چیست. از یکطرف تا بحال مسئله آلمان مهمترین موضوعی بود که میبایستی مورد مذاکرات سران دول بزرگ قرار گیرد

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

-۲-

و مقامات مطلع اظهار میداشتند که دول غربی سعی خواهند کرد که حسن نیت شوروی را با طرح مسئله برلن آزمایش کنند ولی اکنون بنظر میرسد که سه دولت غربی با موافقت دولت بن صلاح میدانند که ایــن مسئله بعد از سایر مسائل قرار گیرد . اظهارات صریح آقای دیلون معاون وزارت امور خارجه امریکــا و نطق آقای خروشچف در باکو ممکنست در تعیین روش تازه ای که سران غرب در مذاکرات با خروشچف از آن پیروی خواهند کرد تاثیر داشته باشد . آقای دیلون اظهار داشته که نباید انتظار داشت کــه دول غرب در باره مسئله آلمان عقب نشینی کنند و اضافه نمود که دولت امریکا هیچ نوع موافقت تازه ای برای حل مسئله برلن طبق ادعاهای روسیه قبول نخواهد کرد زیرا قبول وضع تازه که مورد موافقت روسیه نیز باشد بمنزله اولین قدم در راه از دست دادن آلمان بشمار خواهد رفت . در مقابل اظهارات مقامات امریکائی آقای خروشچف طی نطق خود در شهر باکو گفته است که هرگاه مسئله برلن در کنفرانس پاریس بنحو رضایتبخشی حل نشود روسیه شوروی ناچار خواهد بود که با جمهوری دموکراتیک آلمان قرار داد جداگانه منعقد نماید و اضافه نمود کسانیکه انتظار دارند که وی از سیاست خود در برلن دست بر دارد سخت مأیوس خواهند شد . این مرتبه آقای خروشچف وزیر امور خارجه امریکا را بجای صدر اعظم آلمان مخاطب قرار داد .

با در نظر گرفتن اظهارات سیاستمداران امریکا و شوروی بنظر میرسد که راه حلی فعلا برای مسئله بغرنج آلمان در کنفرانس پاریس پیدا نخواهد شد . بهمین جهت ژنرال دوگل طی مسافرت خود در امریکا پیشنهاد نمود که بهتر است موضوع همزیستی مسالمت آمیز و خلع صلاح عمومی قبل از مسئله برلن در کنفرانس مطرح شود . بدیهی است رئیس جمهور فرانسه میل دارد که حتی الامکان نتایج مثبتی از محیط مناسبتری که فعلا در جهان ایجاد شده اتخاذ شود و برای نیل به این مقصود بهتر میدانند که روابط شرق و غرب بطور کلی مورد مباحثه قرار گیرد نه آنکه کنفرانس پاریس از اولین روز زندگی خود بر سر مسئله آلمان محکوم بمرگ شود زیرا در این صورت نتیجه یك چنین شکستی برای جهان بسیار خطرناك خواهد بود . مقامات دولت بن نیــز از این پیشنهاد پشتیبانی میکنند زیرا از عدم موفقیت کنفرانس سران بر سر موضوع برلن و عواقب آن بیم و هراس دارند .

موضوع جالب اینست که هرگاه کنفرانس پاریس بر سر مسئله برلن و آلمان با شکست مواجه شود آیا دولت روسیه تهدید خود را بمرحله عمل رسانیده و قرار داد جداگانه با آلمان شرقی منعقد خواهد کرد ؟ آیا پس از انعقاد قرار داد کلیه راههای ارتباطی را بین برلن و آلمان غربی مسدود خواهد نمود و کلیه قرارداد ــ های سابق را در باره وضع مخصوص برلن زیر پای خواهد گذاشت ؟ این اقدام بعید بنظر میرسد زیرا اگر دولت روسیه چنین قصدی واقعا داشت میتوانست در سال ۱۹۵۹ اولتیماتوم سال ۱۹۵۸ خود را اجراء نماید . ممکن است آقای خروشچف با این اظهارات خواسته باشد که موفقیت خود را برای پیروزی از سیاست دیگری در کنفرانس پاریس تحکیم نماید .

در خاتمه اینموضوع به استحضار میرساند که بطور کلی سیاست کنونی و وضع حقوقی سه دولت بزرگ غربی در آلمان بقرار زیر است :

دول غربی وضع موجود آلمان را نمیتوانند رسماً بشناسند زیرا این وضع طبق قرار داد تسلیم بدون شرط آلمان در سال ۱۹۴۴ بوجود آمده آلمان را بدو قسمت مجزا تقسیم کرده است ولی تا زمانیکه اتحاد آلمان میسر نشود این دول سعی خواهند کرد که وضع موجود را بوسیله راههای صلحجویانه حفظ کنند و از حقوق خود دفاع نمایند . این بطور خلاصه وضع و هدف دول غربی است و اما سیاست دولت بن در موضوع آلمان و برلن مقاله ای که صدر اعظم آلمان در چند روز اخیر منتشر کرده به بهترین نحوی بیان شده است .

فصل پنجم: اسناد امور مذهبی

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

ـ ۳ ـ

اظهارات صدر اعظم آلمان در باره کنفرانس سران

حق تعیین سرنوشت مردم آلمان توسط خود آنها ـ اتحاد کامل آلمان و تحکیم موفقیت برلن شعارهای نمایندگانی است که در کنفرانس سالانه حزب دموکرات مسیحی ابراز شده است .

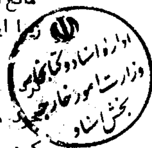
آقای دکتر ادناور که برای بار دیگر به اکثریت قریب به اتفاق آراء بریاست حزب مزبور انتخاب شده بود شعارهای مزبور را اعلام نمود و ضمن سخنرانی خود رسما از اظهاراتیکه ژنرال دوگل ضمن مسافرت خود در امریکا به پشتیبانی از سیاست دولت فدرال نموده بود تشکر کرده و دوستی فرانسه و آلمان را بعنوان یکی از مهمترین موارد مثبت برای تامین صلح اروپا و باارزش‌ترین اتحاد سیاسی پس از جنگ ستود .

پس از اختتام جلسات حزب دموکرات مسیحی صدر اعظم آلمان طی مقاله ای که روز ۳۰ آوریل در نشریه رسمی دولت فدرال انتشار داد نظریات دولت خود را در خصوص موضوع آلمان و طرح آن در کنفرانس سران بطور صریح اعلام داشت . اینک قسمتهای برجسته مقاله مزبور از نظر اهمیت مضمون به استحضار میرسد :

وی نوشته است که " تنها خطریکه آلمان را تهدید میکند از طرف شرق است و ما ده سال است که این سیاست را پیروی میکنیم و در نظر نداریم که آنرا نه اکنون و نه در آینده تغییر دهیم . سیاست مزبور دو هدف مشخص دارد یکی اینکه آزادی افرادی را که در آلمان آزاد زندگی میکنند تامین کنیم و دیگری آنست که مجاهدت کنیم آن عده از مردم آلمان که از سال ۱۹۴۵ به اجبار زیر بیرق عمال شوروی زندگی میکنند از نعمت آزادی برخوردار شوند" رئیس دولت آلمان فدرال این تذکر را بمناسبت نزدیک بودن کنفرانس سران بسیار مفید دانسته و بدینوسیله سیاست دولت و امید ملت آلمان را بسران دول بزرگ اعلام داشته است . سپس دکتر ادناور چنین ادامه میدهد که " دولت وی به اولین هدف سیاسی خود رسیده است . امروز آلمان آزاد دارای متحدین و دوستانی است که ممالك بزرگ مثل امریکا و انگلستان و فرانسه از آنجمله میباشند . این ممالك همانهائی هستند که در اثر سیاست جنایتکارانه هیتلر دشمن ما بودند ولی اکنون همین دول با ما قراردادی دارند که طبق آن باید امروز و فردا و با یکدیگر آزادی ـ اروپا را حفظ کنیم و با حفظ آزادی اروپا آزادی پنجاه و چند میلیون آلمانی محفوظ خواهد ماند . این سیاست آزادی برلن را نیز تامین خواهد کرد و این تامین نه فقط از طرف دول اشغال کننده سابق داده شده بلکه پیمان آتلانتیك نیز آنرا بعهده گرفته است . من اطمینان دارم که متحدین ما ضمن مذاکره با آقای خروشچف آزادی مردم برلن را حفظ خواهند کرد ".

آقای دکتر ادناور سپس اظهار تاسف کرد که " هنوز بدومین هدف سیاست خود که آزادی مردم آلمان شرقی باشد دست نیافته است و اظهار امیدواری کرد که با تعقیب این سیاست و پشتیبانی کامل متحدین آلمان از این سیاست به وحدت آلمان نزدیك شده ایم زیرا اکنون فقط یك دولت بزرگ با اتحاد آلمان مخالفت میکند و اگر دولت شوروی حق مسلم ملت آلمان را در تعیین سرنوشت خود بشناسد این مانع هم مرتفع خواهد شد . دولت شوروی مدت زیادی نخواهد توانست با این حق مسلم مخالفت کند . زیرا این حق از طرف منشور ملل متحد شناخته شده و ممالك کوچك افریقائی نیز از آن استفاده میکنند"

در خاتمه آقای دکتر ادناور برای اینکه اطمینانی بروسیه شوروی داده شده باشد اضافه کرد هرگاه دولت روسیه شوروی تضمینی برای امنیت خود بخواهد ما آماده هستیم تا حدودیکه امنیت ما محفوظ باشد با او مذاکره کنیم . ما آماده هستیم که موافقتهای دیگری هم با روسیه شوروی بکنیم که فعلا بحث در آن ضرورت ندارد زیرا فعلا آقای خروشچف با تمام کوشش حق مسلم مردم آلمان را

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

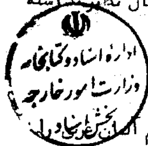
تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

۴

در تعیین سرنوشت خود زیر پا بگذارد .

سخنان شهردار برلن

آقای ویلی برنت روز اول مه در مقابل جمعیتی بالغ بر ۷۰۰ هزار نفر نطق مهمی در برلن غربی ایراد نمود. آقای برنت اظهار داشت "ما نمیخواهیم سوّمین قسمت آلمان را تشکیل دهیم و شهر آزاد بدون آزادی باشیم . میخواهیم دول اشغال کننده سابق در برلن غربی بمانند وجزء آلمان غربی باشیم . ما موافقتهای دول بزرگ را طبق صلاح خودمان قبول خواهیم کرد ولی دیگر برلن نباید محک تجربه و مورد آزمایش مصالح شخصی سایر دول شود" . وی اضافه نمود که بدون قصد تحریک و تهدید اعلام میدارد که "در صورت لزوم حرف خود مانرا خواهیم زد" و سپس گفت "قرارداد جداگانه مسکو با آلمان شرقی موجب خشم و تحریک تمام مردم آلمان خواهد شد و ما حق تعیین سرنوشت خود را محفوظ خواهیم داشت" . در خاتمه شهردار و حاکم برلن اظهار داشت "هیچ شهری در جهان نیست که به اندازه برلن به حفظ صلح علاقه مند باشد" . بنظر محافل سیاسی تظاهرات برلن از پس از جنگ تا بحال نظیر نداشته است و بهترین معرف ما علاقه مردم برلن برای حفظ آزادی خود میباشد .

اجراء سریع برنامه های کمونیستی در آلمان شرقی

تغییرات مهمی که در هفته گذشته در آلمان شرقی ایجاد شده توجه دولت و مردم آلمان غربی را بینهایت بخود مشغول داشته است . در اواخر سال گذشته دولت آلمان شرقی با جدیت بیشتری وضع زارعین را مورد مطالعه قرار داد . زارعین مزبور توانسته بودند هنوز استقلال محدودی برای خود در جامعه کمونیست آلمان شرقی حفظ نمایند و تعداد مزرعه های شخصی در ماه ژانویه گذشته به سیصد هزار میرسید . چند روز قبل دبیر حزب سوسیالیست ـ کمونیست اظهار داشت که اکنون اشتراکی کردن کشاورزی در آلمان شرقی صد در صد انجام شده است و بدینطریق آخرین کشاورزانیکه در محل زراعت خود استقلال داشته اند مزرعه خود را بنفع سازمانهای اشتراکی کشاورزی از دست داده اند .

اشتراکی کردن کشاورزی تعداد زیادی از زارعین را به ترک محل کار خود مجبور کرد و عده کثیری از آنها علی رغم خطرات موجود به جمهوری فدرال آلمان پناه آورده اند . طبق اظهارات پناهندگان مزبور انجام مقررات اشتراکی کردن کشاورزی با زور و خشونت انجام شده و آنها ترجیح میدهند که بعنوان پناهنده در آلمان غربی اقامت گزینند تا دائما در معرض فشار دولت کمونیست باشند .

بطوریکه نشریه رسمی دولت بن اطلاع میدهد تقریبا پنج هزار نفر خود را بیکی از مراکز پذیرائی از پناهندگان در برلن غربی معرفی نموده اند . در همین ایام چند نفر از نفر دیگر به سایر مراکز پذیرائی پناه برده اند . وحتی در اثر کثرت تعداد فراریان محلهای تازه ای برای اقامت آنان تهیه شده است .

از قراریکه محافل دولتی بن اطلاع میدهند مقررات اشتراکی نه فقط درباره کشاورزی اجراء شده بلکه نسبت به صنعتگران و پیشه وران و حتی صاحبان مشاغل آزاد مانند اطباء و وکلای دادگستری نیز اجراء خواهد شد .

دولت بن که قادر نیست به هموطنان خود کمکی کند طی اعلامیه رسمی موضوع را در مقابل افکار عمومی جهان قرار داده و روش خشونت آمیز مقامات آلمان شرقی را در اجراء این مقررات تذکر داده است و نشان داده است که این روش وحشیانه برای کشتن روح و فکر مردم طبقه دوم بوده است ودر ضمن از کلیه مؤسسات دولتی و ملی خواسته است که به مهاجرین چه از نظر تهیه مسکن یا بدست آوردن شغل مساعدت

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

نمایند .

موضوع اشتراکی کردن کشاورزی در آلمان شرقی نه فقط در آلمان غربی عکس‌العمل شدید داشته بلکه بعض‌از کشورها و یا سازمانهای بین المللی اروپائی نسبت به آن اظهار تاسف کرده اند . شورای اروپا بسهم خود به اجراء برنامه های کمونیستی اعتراض کرده و با تصویب قطعنامه ای که توسط آقای کیک نماینده کارگر پیشنهاد شده بود این عمل را تجاوزی بحقوق و آزادی انسان دانسته و مراتب همدردی خود را نسبت به کسانیکه مورد تجاوز قرار گرفته اند ابراز داشته است . در همین جلسه آقای لمر وزیر امور آلمان طی سخنرانی مفصلی اظهار داشت که اجراء این مقررات اشتراکی نه فقط با روش‌وحشیانه و برخلاف انسانیت و اعلامیه حقوق بشر انجام شده بلکه منظور از آن آنست که میان دوقسمت آلمان مغایرت بیشتری ایجاد نماید و بخصوص اجراء این برنامه ها در تعقیب سیاست کلی شوروی است که بوسیله آن آقای خروشچف بتواند رقبای غربی خود را در مقاب عمل انجام شده قرار دهد .

مقامات وزارت امور خارجه انگلستان نیز ضمن اظهار همدردی برای مردم آلمان شرقی اظهار داشته اند که با اتفاق این حوادث شاهد یکی دیگر از نتایج غم انگیز اینواقعیت هستیم که مردم آلمان شرقی حق ندارند حکومتی را که میل دارند انتخاب نمایند .

در خاتمه به استحضار میرساند که دولت فدرال (کتاب سفید) خود را در باره روش اشتراکی کردن کشاورزی در آلمان شرقی انتشار داده و طی آن نحوه اجراء برنامه مزبور و سیاست خود را در اینخصوص به اطلاع دول دوست رسانیده است .

(کتاب مزبور در ۲۶ آوریل گذشته انتشار یافت و بزودی بزبانهای انگلیسی ـ فرانسه و اسپانیولی ترجمه خواهد شد .)

شماره سند: ۲۵

فرستنده: سفارت ایران در آلمان

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: اختلافات آلمان غربی و شرقی و مسئله برلین

تاریخ: ۱۳۳۹ هـ.ش

نمره: ـــ

ـ لایپزیک (Laypzig) یکی از شهرهای آلمان که در ناحیه ساکس واقع شده است. این شهر دارای صنایع چاپ، ماشین سازی، عدسی سازی، الکتروشیمی، بافندگی و نمایشگاه بازار مکارهٔ جهانی می‌باشد.

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

اختلافات آلمان شرقی وغربی و مسئله برلن

در مورد اختلاف بر سر برلن و جریاناتی که اخیرا پیش‌آمده محافل مطبوعاتی عقیده دارند پس از ملاقاتی که اولبریخت رئیس دولت آلمان شرقی در کریمه با خروشچف کرد و چهار هفته در آنجا گذرانید بقرار معلوم خروشچف باو اختیار تام داده که برای انفصال برلن ازغرب هراقدامی بکند شوروی از او حمایت کرده او را تنها نخواهد گذاشت باینجهت است که اولبریخت اکنون هر روز بعنوانی سعی میکند محدودیتهائی بوجود آورد و از رفتن آلمانهای شرقی به برلن غربی ممانعت کند و اهالی برلن غربی بدون جواز ببرلن شرقی نروند ٠

از آنطرف آلمان غربی بیکار ننشسته متقابلا اقداماتی میکند از قبیل اینکه شرکت آلمانهای غربی را در بازار مکاره لایپزیگ منع کرده و تصور میرود بازرگانان سایر کشورهای غربی نیز بآنان تاسی کنند که در اینصورت شکست بزرگی برای بازار نامبرده خواهد بود ٠

موضوع دیگر موافقتهای بازرگانی است که سابقا میان دو منطقه گذاشته شده تا در امور تجارتی و اقتصادی تسهیلاتی ایجاد گردد و اکنون آلمان غربی در نتیجه جریانات اخیر با مهلت سه ماهه که در قراردادها پیش‌بینی شده درصدد الغاء آنها برآمده و واضح است که اینموضوع بضرر آلمان شرقی تمام خواهد شد زیرا بیشتر صنایع آلمان در قسمت غربی واقع است و در اینصورت آلمان شرقی محتاج لهستان و چک اسلواکی و روسیه خواهد شد ٠

فن برنتانو وزیر امور خارجه آلمان غربی اخیرا در ضمن نطقی باین موضوع اشاره کرده چنین گفت که اولیای امور آلمان شرقی بعملیاتی دست زده اند که بجای خطرناکی منتهی میشود و ممکن است فاجعه‌ٔ ببار آورد و اگر تصور کنند که با این اقدامات میتوان برلن را از آلمان یا ازغرب جدا کرد راه خطا می پیمایند و باید بدانند که هرگونه حمله ببرلن حمله بآلمان غربی و پشت سر آن حمله بکشورهای غرب است و اکنون که قراردادهای مربوط بروابط میان دو منطقه الغا میشود تجدید مذاکره برای انعقاد قراردادهای جدید موکول بآنست که رفت و آمد و ارتباط میان برلن و آلمان غربی بکلی آزاد باشد چنانکه در معاهده ۱۹۴۹ تصریح شده است و آلمان غربی و سه کشور بلوک غرب هرگز این نظر شوروی را قبول ندارند که میخواهد خود را از قید برلن خلاص کند و همه میدانند که حکومت پوشالی آلمان شرقی جز آلت اجرا و دست نشانده‌ٔ شوروی نبوده و از خود اختیاری ندارد ٠

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

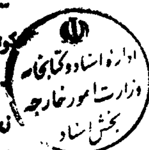
اظهارات وزیر جنگ آلمان راجع بتبلیغات شوروی

بمناسبت وقایع اخیر برلن و تبلیغاتی که مرتبا و در همه جا از طرف بلوک کمونیست برضد آلمان غربی میشود وزیر دفاع آلمان باختری اظهاراتی بشرح زیر نموده است .

اکنون خاک جمهوری آلمان غربی بزرگترین میدان جنگ سرد کشورهای بلوک کمونیست شده است در مقابل این حملات ، دفاع روحی ، و هم آهنگی لازمست که فقط قسمتی از آن بعهده وزارت دفاع میباشد . بلوک شوروی اکنون سالیانه ۴،۸ میلیارد مارک برای حملات تبلیغاتی خود علیه دنیای آزاد خرج میکند و برای این منظور ، ستون پنجمی ، دارد که از میان ۶۳ حزب کمونیست در کشورهای غربی و بیطرف انتخاب شده و از این میان ۳۳ حزب قانونا شناخته شده و ۳۰ حزب شناخته نشده است . بعلاوه پانزده سازمان بین المللی طرفدار کمونیست در دنیا وجود دارد که آنها هم دارای صدها شعبات زیرزمینی هستند و این سازمانها بیک ، کمیته" ارتباط ، تماس دارند که در پراگ مستقر شده و از طرف یکی از مامورین شوروی بنام ، یوری پلیکان ، اداره میشود و باید آنرا جانشین کمینترم دانست .

تبلیغات منطقه" شوروی ضد آلمان غربی دارای شانزده هزار عامل است و عده" از آنها درخاک آلمان غربی مشغول فعالیت اند . تعداد جزوه‌های تبلیغاتی که در منطقه" شوروی چاپ و بخاک آلمان فرستاده میشود و در سال ۱۹۳۷ درحدود سیصد هزار جزوه بود در سال ۱۹۶۰ به دوازده میلیون رسیده است .

سازمان رادیو منطقه" شوروی دارای ۱۸ پست فرستنده با موج متوسط و ۲۲ پست با موج فوق کوتاه و شش پست کوتاه و یکدستگاه با موج بلند است که فقط برای تبلیغات مصرف میشوند . دستگاه تلویزیون آنها بیشتر متوجه شنوندگان آلمان غربی است تا منطقه" شوروی . عده" زیادی روزنامه‌های غیر قانونی و بیش از یکصد بولتن از طرف آنها چاپ میشود و در آلمان غربی منتشر میگردد .

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

کنگره طرفداران حکومت جهانی

در کنگره سالیانه با شرکت قریب یکصد نفر نمایندگان ۱۶ کشور که از تاریخ ۱۹ تا ۲۱ سپتامبر در شهر کلن تشکیل گردید درباره نظم و توسعه و ترقی امور جهان، صحبت شد ابتدا شهردار کلن از مهمانان خارجی و آلمانی که حضور داشتند تشکر کرد و از جمله رجال معروف و مهم که صحبت کردند وزیر دارائی کشور غنا و لرد کلمنت آتلی نخست وزیر سابق انگلستان و لرد پاکن هام وزیر سابق انگلیس برای امور آلمان بودند.

وزیر دارائی غنا درحالیکه بنمایندگان فدراسیون خطاب میکرد لزوم تشکیل یک حکومت متحده جهانی را تاکید کرد که باید دارای نیروی پلیس و دوائر مشترک دیگر باشد و سپس اظهار عقیده کرد که باید خلع سلاح کلی صورت گیرد و پولهائی که برای تهیه اسلحه خرج میشود بمصرف پیشرفت امور اقتصادی و صنعتی کشورهای افریقا و آسیا برسد لرد آتلی بعنوان رئیس جمعیت پارلمانی جهانی اظهار داشت دنیا بیش از این نباید وقت خود را برای بحث در چگونگی نظم جدید جهانی تلف کند بزرگترین و مهمترین وظیفه مافعلا جلوگیری از جنگ است و باید همه دولتها در آن شرکت کنند زیرا هیچ ملتی دیگر نمیتواند تنها باحساسات ملی خود اکتفا کند ولی این موضوع صورت نمیگیرد مگر اینکه همه دولتها از قسمتی از حقوق خود بنفع نظم بزرگتر جهانی صرف نظر کنند. خطرات روز بروز بیشتر میشود و وقت تنگ است وظیفه ماست که از خرابی دنیا بدست خود ملتها جلوگیری کنیم.

لرد پاکن هام نیز اظهارات لرد آتلی را تائید کرده از حکومت جهانی طرفداری کرد.

شماره سند: ۲۶

فرستنده: سفارت ایران در آلمان

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: کمکهای مالی آلمان به کشورهای آفریقایی و آسیایی

تاریخ: ۱۳۳۹ ه.ش

نمره: ـــ

- Togo

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

کمکهای مالی و فنی آلمان بکشورهای افریقایی و آسیائی

در گزارشهای سابق اشعار گردید که دولت آلمان از چندی پیش بعلت وضع مالی محکمی که دارد تصمیم گرفته است از طریق مالی و فنی کمکهائی بکشورهای عقب افتاده بکند و برای این منظور تا کنون کمکهای فنی و ساختمانی زیادی بکشورهای آسیائی و افریقائی نموده است از جمله بنا بتقاضای دولت توگو یك پرفسور عالیمقام آلمانی در اختیار آن دولت گذاشته شده تا طرحهائی برای تاسیسات صنعتی و آبادانی تقدیم دارد. یك موسسه آلمانی دیگر طرحی برای ساختن بندرگاه که آن کشور فاقد آن بوده ریخته است.

در کامرون بنگاه کشاورزی و تعلیماتی و همچنین تحقیقات امراض مناطق حاره تحت نظر یك موسسه هامبورگ تاسیس شده است. در گینه از یك موسسه آلمانی دعوت شده است یك کارخانه بزرگ کنسرو گوشت که برای کشورهای افریقایی و مناطق حاره مسئله مهمی است تحت نظر کارشناسان آلمانی بسازد همچنین برای صید ماهی و کنسرو آن و ساختمان تاسیساتی که برای صید ماهی و نگاهداری گوشت آن لازمست از کارشناسان المانی دعوت شده است اقدام نمایند. عده‌ئ کارشناس نیز برای تاسیس مدارس کشاورزی و امراض دام و پرورش حیوانات و امور فلاحتی بآن کشور رهسپار شده اند.

در دمشق تاسیس یك فرودگاه بزرگ بآلمانها واگذار شده و در حلب یك دانشکده صنعتی بدست آلمانها ساخته شده و نظیر دانشکده ایست که سالی گذشته در قاهره تاسیس شد.

در تونس و مراکش دانشکده های صنعتی و فنی تاسیس شده تا کارگرانی برای کار و تعمیر ماشین آلات کشاورزی تربیت نماید

در لیبی نیز نظیر این موسسات و بنگاه پرورش نباتات تاسیس شده است.

در بانکوك یك موسسه فنی که قادر است سالی هشتصد کارگر فنی بیرون بدهد در ماه گذشته افتتاح شد و امید میرود این مدرسه در تمام نقاط خاور دور جنبشی ایجاد کند و نظیر آن در جاهای دیگر نیز تاسیس شود چنانکه هم اکنون دولت کره بتاسیس چنین موسسهٔ اظهار تمایل کرده است.

نظیر این مدارس فنی در سایون و شیلی هم امسال باید ساخته و تحویل شود.

بنا به آماری که ادارهٔ مربوطه در آلمان داده است در سی ماه گذشته ۵۵۲ کارشناس

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

آلمانی برای کمک بکشورهای خارجی معرفی شده اند که از آنجمله ۲۲۸ نفر بکشورهای خاور میانه و خاور دور و ۱۷۱ نفر بکشورهای افریقایی رفته اند و در ظرف همین مدت ۸۴ دانشجوی فنی مصری در موسسات آلمانی پذیرفته شده اند عده‌ای از پرفسورهای تراک نیز در موسسات مختلفهٔ آلمانی بمطالعهٔ عملی مشغولند و قرار است در سال جاری ۱۱۰ دانشجوی جدید از کشورهای هند و فیلیپین و لیبریا و هائی تی و تایلند و برزیل و کستاریکا در موسسات مختلفه صنعتی مشغول کارآموزی شوند .

فصل ششم: اسناد نمایشگاهها

شماره سند: ۲۷

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: اوضاع عمومی اقتصاد آلمان ـ بحران برلین

تاریخ: ۳۱ شهریور ۱۳۴۰ هـ.ش

نمره: ۱۲۲۲

[حاشیه]:

ـ آقای دکتر، اغلاط زیادی در گزارش دیده می‌شود، از سفارت بخواهید تصحیح کند. ۷/۶

ـ اقتصادیات

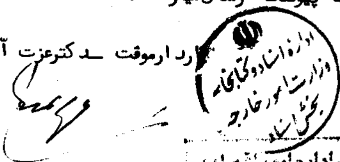
سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
کلن

تاریخ ۱۳۴۰/۶/۳۱
شماره ۱۳۲۱
پیوست دارد

وزارت امورخارجه

گزارش اقتصادی راجع به وضع عمومی اقتصاد آلمان درنیمه اول سال ۱۹۶۱ وبحران برلن جهت ملاحظه به پیوست ارسال میگردد .

کاردارموقت دکترعزت آل‌المعاملی

وزارت امور خارجه - اداره امور اقتصادی
۳۵۹۵
۴۰/۷/۵

۴۳۲۳۹
۴۰/۷/۵

۷/۶

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
کلـــــن

تاریخ ۱۳۴۰/۶/۳۱
شماره
پیوست

گزارش اقتصـــــادی

وضع عمومی اقتصاد آلمان در نیمه اول سال ۱۹۶۱
وبحـــــران برلن

نمودار توسعه وضع اقتصادی جمهوری فدرال آلمان درنیمه اول سال جاری مسیحی سیر صعودی خودرا همچنان ادامه داده است البته توسعه مزبور بطور کلــی بمیزان سالهای قبل نیست ودربعضی از رشته های اقتصادی پیشرفت تولید وحتـــی سفارشات خارجی نقصان یافته است وتصمیمات مالی تازه ای نیزاتخاذ شده است .

در این گزارش ابتدا تصمیم اخیر شورای مرکزی بانک فدرال آلمانی درمورد سیاست مالی جمهوری فدرال وسپس میزان محصولات صنعتی اینکشور وترقی آنرا نسبت بسال قبل توضیح وبالاخره میزان صادرات آلمان بخصوص بکشورهای خاورمیانه تشریح خواهد گردید :

۱ ــ تصمیم شورای مرکزی بانک فدرال

شورای مرکزی بانک فدرال در دوره اجلاسیه اخیر خود بازهم ۵٪ میـــزان حداقل اندوخته بانک را تنزل داده پیرو این تصمیم مبلغی درحدود ۴۰۰ بیلیون مارک در اختیار موسسات مربوط، باعتبارات گذارده شد . درمدت یکسال بانک فدرال هفت مرتبه میزان حداقل اندوخته خودرا تقلیل داد وبالنتیجه مبلغ ۲۴۰۰ بیلیون مارک را آزاد نمود . درنتیجه اولا از این مبلغ بانکهای آلمان برای معاملات بورسی استفاده خواهند کرد زیرا معامله سهام در هفته های اخیر راکد شده بود وثانیا وجود این مبلغ در بازار از بالارفتن میزان بهره که اخیرا رویه ترقی بود جلوگیری خواهد کرد .

بطورکلی بانک فدرال سیاست دوسال اخیر خودرا رها کرده است . در دو سال

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

۲

گذشته بانک مزبور از هجوم پول به سوی بازار سرمایه جلوگیری میکرد ولی اکنون این محدودیت سرمایه بدوعلت زیرلازم نیست. یکی بعلت تاثیر ونتیجه بالا بردن ارزش مارک بنسبت ۵٪ است که از هیجان وضع عمومی اقتصادی آلمان تاحدی جلوگیری کرد ودیگری برای آنست که محصولات آلمان دربازارهای بین المللی بارقابت شدیدتری مواجه شده اند نه تنها این آرامش در امور اقتصادی مشاهده شده بلکه درامور اجتماعی نیز وضع ملایمتر شده است بدینطریق که در ۷ماه اول سال ۱۹۶۱ صنایع آلمان مثل سابق گرفتار کمی کارگر نیستند.

ایجاد این موقعیت عمومی وضع اقتصادی نتیجه مستقیم بحران برلن نیست. معاملات سهام در بورس‌های آلمان در روز ۲۰ اوت بین ۲۵٪ الی ۳۰٪ تنزل کرد (۱۳ اوت آغاز بحران برلن است) وهنوز سیر صعودی خودرا باز نیافته است علت این رکود موقت علاوه بر بحران سیاسی آلمان اینست که مقدار زیادی از سرمایه های خصوصی خارجی متوجه بورس امریکا شده اند وسهام داران کوچک نیز ترجیح میدهند که درموقع بحران سهام خودرا بپول تبدیل کنند. بعلاوه بعضی از سهام کارخانجات صنعتی آلمان ارزش بیشتری از ارزش واقعی خود بدست آورده بودند واکنون سهام مزبور میزان فعلی خودرا که بهای حقیقی آنست مدتمدیدی حفظ خواهند کرد.

۲ ــ تولید صنعتی آلمان درنیمه اول سال ۱۹۶۱

بادر نظرگرفتن تاملی بالا متخصصین امور اقتصادی آلمان بهیچوجه نگــــران وضع نیستند وبابدبینی به موقعیت عمومی نگاه نمیکنند.

سفارشات خارجی به صنایع آلمان باوجودیکه مثل سالهای قبل زیاد نیست باز به نسبت مطلوبی ادامه دارد. در هشت ماه اول سال ۱۹۶۱ مجموع کارکرد صنایع آلمان ۱۰٪ از ماههای مشابه سال قبل بیشتر است. محصولات صنعتی ماه بماه درحدود ۶ الی ۷

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

۳

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

درصد از محصولات ماههای مشابه سال قبل افزایش دارد . بخصوص این محصولات در سه ماه اول سال ۱۹۶۱ بمیزان ۱۰٪ افزایش یافت . تولیدات صنعتی برای ساختمان وامور عمومی ترقی فاحش تاحدود ۱۰٪ درماههای ژانویه وفوریه نسبت بماههای مشابه سال قبل نمود ولی برعکس صنایع مورد مصرف بایستی سرعت ترقی نکرد درصورتیکه صنایع مورد مصرف عمومی مثل تلویزیون نیز درحدود ۱۰٪ ترقی کرد . صنایع ساختمانی که پس از جنگ یکی از مهمترین رشتههای صنعتی آلمان راتشکیل میداد به رونق خود باقی وسیر صعودی خودرا ادامه میدهد . طبق آمار منتشره این صنعت بمیزان ۱۱٪ نسبت بسال قبل ترقی کرده است .

بطور کلی درآمد ملی آلمان تااین تاریخ ازسال ۱۹۶۱ بمیزان ۷ الی ۸٪ ازسال قبل بیشتر است . بدینطریق معلوم نیست ارزش گزارش کمیسیون بروکسل مبنی بر اظهار یاس در مورد وضع اقتصاد آلمان چقدر میباشد .

آیا این وضع بسیار مطلوب باقی خواهند ماند یانه ؟ با در نظر گرفتن پربودن دفترچه سفارشات خارجی (کمی کمتراز سال گذشته) عبور صد هزار کارگر خارجی از سرحدات آلمان برای شروع بکار در سال ۱۹۶۱ وبالا رفتن سطح دستمزد (بین ۸ تا ۱۲٪ نسبت بحرفه های مختلف) اجازه میدهد که در آینده نیز بوضع اقتصادی آلمان باخوشبینی نگریست .

ازدیاد قدرت خرید داخلی بعلت بالا رفتن سریع دستمزد طبق نظر آقای دکتر ارهارد بایستی تاحدودی جلو ازدیاد صادرات را بگیرد . نتیجه بالا بردن ارزش مارک نیز که طبق توصیه امریکا بعمل آمد بایستی همین نتیجه را بدهد اما این هدف بدست نیامده است باوجودیکه واردات آلمان بطور محسوس زیاد شده (۱۰٪ حجم واردات نسبت بسال قبل) ولی ارزش آن بادرنظر گرفتن ۵٪ بالا رفتن ارزش مارک تفاوت زیادی نکرده است وبرعکس صادرات که بااین میزان ۵٪ گرانتر وارد بازارهای جهانی شود بازار خودرا ازدست نداده ومعاملات خارجی سیر صعودی خودرا طی میکند واضافه میزان صادرات بر واردات در ۶ ماه اول سال —

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

جاری بنسبت زیادی که مدت شاید سال قبل بیشتر است.

دولت آلمان با در دست داشتن ۸ بیلیارد دلار طلا بمقدار زیادی پول در اختیار صندوق بین المللی پول میگذارد . ولی در عوض باید در سطح قیمتها وترقی آن دقت زیاد نماید . این عوامل باقدرت زیاد خرید داخلی خطر تورم را در بر دارد .

۳ ـ صادرات آلمان بخاور میانه .

همانطوریکه در قسمت دوم گزارش ذکر شد صادرات آلمان با رونق سابق خود در بازارهای جهان بفروش میرسد . طبق گزارش انجمن تجارت با خاور میانه ـ تجارت خارجی آلمان با ایران مرتبه اول را در خاورمیانه دارد . صادرات آلمان در نتیجه اول سال ۱۹۶۱ بمیزان ۱۱۰ میلیون مارک بیشتر از نیمه اول سال گذشته میباشد و به واردات آلمان نیز ۱۰۰ میلیون مارک اضافه شده است . واردات نفت آلمان از ایران از ۹۸/ ۲۴۰ به ۴۹/ ۲۴۴ افزایش یافته . باوجود کنترل واردات با ایران معذالک ایران بهترین خریدار کالاهای آلمانی است وصادرات آلمان از ۹۱/ ۲۲۳ به ۲۶۳/۸۳ اضافه شده است تجارت خارجی آلمان باسایر ممالک ـ خاور میانه بقرار زیر است .

واردات آلمان از نظر ۷۹/۸۰ میلیون مارک به ۵۸/ ۴۶ میلیون مارک تنزل یافته درصورتیکه مصر سومین مملکت صادرکننده خصوصا صادر کننده پنبه به آلمان بود . صادرات آلمان بافغانستان از ۲۸/۹ ۳۰۳۰ به ۲۲۲۶ کم شده است . تبرس از ۴۷/۷ به ۲۶/۲۴ ـ عراق از ۱۸۸/۹۴ ۲۲ به ۲۰۳۱۳۱/۵۲ . اسرائیل از ۷۵/۲۲ به ۷۶۰۵۲

در عوض واردات آلمان از بحرین از ۲۸۱۵ م م به ۸۰/۳۵ م م افزایش یافته ویونان از ۹۶/۱۳ به ۱۹۳/۹۲ وکویت از ۴۸/۷۲ به ۸۰/۰۰ ولبنان از ۲/۴۷ به ۲/۹۲ مم . وپاکستان از ۵۴/۰۰ به ۵۹/۲۵ مم . وسوریه از ۹۱۵۸ به ۱۲/۸۹ م م زیاد شده است صادرات آلمان بکشورهای ترکیه ـ مصر ـ سوریه وپاکستان موفقیت کمتری داشته است .

شماره سند: ۲۸

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: تشکیل کابینه توسط دکتر ادناوئر و معرفی آن به مجلس

تاریخ: ۲۶ آبان ۱۳۴۰ هـ. ش

نمره: ۱۸۸۴

ـ فراکسیون: گروه نمایندگان هر حزب در بوندستاگ، فقط احزابی که دست کم ۲۵ نفر نمایند
داشته باشند حق تشکیل فراکسیون پارلمانی دارند. تعداد اعضای کمیته‌های پارلمانی به نسبت
تعداد اعضای فراکسیونها انتخاب می‌شوند.

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ۴۰/۸/۲۱
شماره ۱۸۸۴
پیوست ندارد

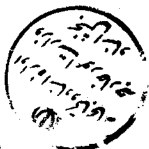
جناب آقای قدس نخعی وزیرامورخارجه

پس ازیکماه مذاکره ومباحثه بالاخره آقای دکتراد نائرکابینه خود را تشکیل داد ومجلس معرفی کرد ولی پیش ازاینکه مراسم سوگند انجام دهند آقای Mommer یکی ازوکلای حزب سوسیالیست آلمان (S P D) بعنوان نماینده فراکسیون حزب مزبوراجازه صحبت قبل ازدستورخواست تادرباره روش دولت که قصد ندارد برنامه خود را قبل ازسفرامریکااعلام دارد اعتراض نماید وچون قصد اوبرهیات رئیسه مجلس معلوم بود برای اینکه مجلس درقدم اول دچار تشنج نشود رئیس مجلس اجازه صحبت نداد وانرا ببعد موکول کرد بدین جهت ارامش مجلس بهم خورد ووکلای اقلیت بروش مجلس اعترا کردند .

رئیس مجلس گفت هیچمجلس حق ندارد رئیس مجلس رامجبورکند که بکسی حق صحبت بدهد . وکلای مخالف جمعا سالن مجلس رابعنوان اعترا ترک گفتند .

بدین ترتیب دکترادنائروزرایش درغیبت وکلای حزب S P D مراسم سوگند بعمل آوردند پس ازپایان این مراسم وکلای مخالف بجلسه بازگشتند .

آقای مومر Mommer که قبلا باو اجازه صحبت داده شده بود بسخن پرداخت وازرئیس مجلس پرسید اعلام برنامه دولت تاچه تاریخی بطول خواهد انجامید وافزود تاکنون همواره رسم براین جاری بوده که مراسم سوگند واعلام برنامه دولت باهم صورت میگرفته وازتغییراین روش اظهارتاسف کرد وگفت بهانه صدراعظم براینکه مسافرت بامریکادرتنگنای زمان است قابل قبول نیست چه مدتیست وقت خود رادر مذاکره بااحزاب گذرانده ومردم را سرگرم ساخته است وبهرحال اعلام برنامه دولت قبل ازمسافرت بامریکاکاملاعملی است. مجلس حق دارد بپرسد واطلاع یابد که نخست وزیردرمذاکره باکندی چه نظریات ونقشه هائی دارد . یکی ازوکلای حزب F D P ازروش اقلیت اظهارتاسف کرد وگفت اعلام برنامه دولت واجرای سوگند باهم ملازمه ندارد .

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

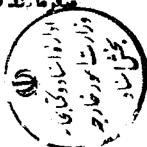
شماره ....

پیوست ....

— ۲ —

رئیس مجلس در پاسخ اظهار داشت صدراعظم قصد دارد برنامه دولت را پس از بازگشت از امریکا اعلام دارند و وقت معینی را برای اعلام برنامه تعیین نکرده اند. آقای دکتر ادنائر اکنون مشغول تهیه مقدمات سفر به امریکا است و در نظر دارد پس از ملاقات با رئیس جمهور امریکا و اطلاع از نظریات ایشان برنامه خود را منتشر سازد و اکنون برای اطلاع از نظریات روسای احزاب و مقامات موثر با وزیر خارجه و سفیر آلمان در واشنگتن مشغول مذاکره است و قرار است روز جمعه ۱۶ نوامبر با روسای فراکسیونها ی حزب SPD – FDP – CSU . CDU و شهردار برلین ویلی براند ت مذاکره نموده و با تفاق دکتر شرودر وزیر خارجه روز یکشنبه بسوی امریکا پرواز نماید .

شرح حال مختصر وزرای کابینه بضمیمه تقدیم میگردد . بطوریکه ملاحظه میفرمایند دکتر ادنائر وزرای خود را به ترتیب از بین سه حزب انتخاب کرده است.

از حزب CDU که خود ریاست آنرا دارد ۱۰ نفر

از حزب CSU که ریاست آن با اشتراس وزیر دفاع است ۵ نفر

از حزب FDP که ریاست آن با دکتر منده است ۵ ″

سفیر کبیر

[امضا]

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

۱ــ دکترکنراد آدناوئرنخست وزیرازحزب CDU متولد ۶ ژانویه ۱۸۷۶ درکلن ــ تحصیلات خود رادررشته عالی قضائی بپایان رسانیده در ۱۹۰۶ معاون ودر ۱۹۱۷ شهرداركلن شده است . عضومجلس سنای پروس . از ۱۹۱۸ تا ۱۹۳۲ رئیس کابینه ایالتی ناحیه راین .

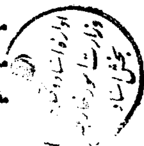
از ۱۹۲۰ تا ۱۹۳۲ رئیس مجلس پروس ــ عضوهیئت رئیسه حزب "مرکزی" از ۱۹۲۳ ازکارهای دولتی برکنارشد .

درسال ۱۹٤٦ رئیس حزب CDU درمنطقه اشغالی انگیس .

رئیس حزب CDU پس‌ازتشکیل دولت فدرال آلمان .

درتاریخ ۱۹٤۹/۹/۱۵ صدراعظم ودر ۵۳/۱۰/۹ و ۵۷/۱۰/۲۲ مجدداً بهمین‌سمت برگزیده شداز ۵۱/۳/۱۵ تا ۵۵/۶/ پست وزارت امور خارجه رانیزشخصاعهده داربود . مذهب کاتولیک .

۲ــ پرفسورلودویك ارهارد وزیراقتصادازحزب CSU متولد ٤ فوریه ۱۸۱۷ درفورت رشته‌تحصیلی جامعه شناسی اقتصاد اجتماعی ــ اقتصاد سیاسی ــ پرفسورافتخاری مونیخ وبن شاغل ــ مشاوراقتصادی ــ رئیس انجمن‌هیئت نظارت اقتصادی در نورنبرگ موسس ورئیس انجمن‌تحقیقات صنعتی ــ وزیراقتصادباير ــ رئیس کانون‌مخصوص پول‌واعتبارنزد هیئت مشاورین‌اقتصادی‌هردومنطقه عضومجلس ملی‌از ۱۹٤۹ ــ وزیراقتصاداز ٤۹/۹/۲۰ در ۵۳/۱۰/۲۰ و ۵۷/۱۰/۲۸ مجدداً باین‌سمت انتخاب شده از ۵۷/۱۰/۳۰ نایب نخست وزیر. مذهب پروتستان .

---

۳ ــ دکترمهندس زیگفرید بالکه Dr.Ing.Siegfried Balke وزیرانرژی‌اتمی ازحزب CSU متولد ۱ ژوئن ۱۹۰۲ دربوخوم . فارغ‌التحصیل‌رشته شیمی ــ شاغل‌شیمیست صنعتی وبعدادر ۵۲ــ۵۳ مدیرموسسه Wacker-Chemie GmbH درمونیخ در ۱۱۵٦ پرفسورافتخاری‌مونیخ ــ معاون‌جمعیت همکاری‌صنایع شیمیائی‌عضـــو

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

هیئت رئیسه اتحادیه صنایع بایر — در ۹ دسامبر ۵۳ وزیرپست وتلفن
در ۵٤ عضوحزب CSU ١٦ اکتبر ١٩٥٦ وزیرمسا ئل اتمی — از ۲۸ اکتبر
۱۹۵۷ عضومجلس ملی — از ۵۷ وزیرانرژی اتمی وآبیاری
مذهب پروتستان .

---

٤ — تئودر بلانك Theodor Blank وزیرکارواموراجتماعی ازحزب CDU متولد ١١
سپتامبر ١٩٠٥ درالز— لاهن
در ۳۰ منشی اتحادیه مرکزی مسیحی برای کارهای حمل ونقل وکارخانجات از ۳۲
بیکار — از ٣٦ دانشجوی رشته فیزیك ومهندسی موسس D G B در ١٩٤٥
عضوانجمن شهر — مشاوراقتصادی — عضومجلس ملی در ٤٩ — در ٥٠ مامور
نخست وزیردر اموربوط بنیروهای متفقین در آلمان — در ٥١ مامورتامین —
آلمان فدرال از ٥٥/٦/٦ تا ٥٦/١٠/١٦
وزیردفاع ملی از ٥٧/١٠/٢٨ وزیرکارواموراجتماعی
مذهب کاتولیك

---

٥ — هرمان هوشرل Hermann Höcherl وزیرکشور ازحزب C S U
متولد سال ۳۱ مارس ١٩١٢ در برن برگ — فارغ التحصیل رشته حقوق .
قاضی دادگستری در رگنسبورگ ١٩٤٠ و ٥٠ دادستان در وگنسروف ١٩٥٠ —
مشاورقضائی در ٥١ عضوهیئت مدیره محلی حزب C S U
نماینده مجلس ملی از ٥٣
مذهب کاتولیك

---

٦ — دکترهنریش کرونه Dr.Heinrich Krone وزیرمشاورازحزب C D U متولد
١ دسامبر ١٨٦٥ درهیش اولدندورف رشته تحصیلی زبانهای بیگانه جدید .
از ١٩٢٣ تا ١٩٢٣ نایب رئیس درحزب مرکزی از ٢٣—٢٥ عضورایشتاك

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

ازبرلین ویتسدام. پس از ۳۲ وموسس ورئیس انجمن کمک های اجتماعـــی وفوری پس از ۴۴/۷/۲۰ دستگیر شد . از ۴۵ موسس حزب C D U دربرلین از ۴۹ عضومجلس ملی ـــ از ۵۵ رئیس فراکسیون C D U

مذهب کاتولیک

ارنست لمر Ernst Lemmer وزیرامورمربوط بتمام آلمان ازحزب C D U

متولد ۲۸ اپریل ۱۸۹۸ درومشا ید ـــ رشته تحصیلی اقتصاد سیاسی ـــ نویسنده مدیرروزنامه (فرانکفورتر) منشی کل در اتحادیه کارمندان وکارگران آلمان در ۲۱۹ از ۱۹۲۴ تا ۳۳ عضورایشتاک.

پس از ۱۱۲۳ خبرنگارروزنامه های خارجی دبرلین از ۴۵ همکارموسس حزب درمنطقه اشغالی روسها ونایب رئیس حزب .

از ۴۷ ببرلین غربی آمده نماینده مجلس سنای برلین ـــ مدیرروزنامه (کوریر) از ۵۲ عضومجلس ملی ـــ از ۵۶/۱۱/۱۴ وزیرپست وتلگراف وتلفن ـــ از ۵۷/۱۰/۲۸ وزیرمسائل مربوط بتمامی آلمان ـــ مذهب پروتستان .

---

۸ ـــ هانس لنز Hans Lenz وزیرخزانه داری ازحزب F D P

متولد ۱۲/ژوئیه ۱۱۰۷ درتروسینگن ـــ رشته تحصیلی زبانهای بیگانه بود .

از ۳۶ تا ۴۳ ناشرکتاب بوده است .

از ۴۷ نایب رئیس هنرستان درولتروسی قی ۵۳ عضومجلس ملی ـــ ۵۷ نایب رئیس فراکسیون از ۵۹ نایب رئیس فراکسیون پارلمانی F D P

مذهب پروتستان .

---

۹ ـــ پول لوک Paul Lücke وزیرمساکن وساختمان C D U متولد ۱۳ نوامبر ۱۹۱۴ درشونبورن ـــ رشته تحصیلی مهندس ماشین .

از ۱۹۴۹ نماینده مجلس ملی ـــ از ۵۴ رئیس مجلس محلی ـــ از ۲۸ اکتبر ۵۷ وزیرمساکن ـــ مذهب کاتولیک

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

۱۰ ـ دکتر فن هانس یوشیم مرکاتز Dr.Hans-Joachim von Merkatz وزیر مشاور از حزب متولد ۷ ژوئیه ۱۹۰۵ در استارگارد ـ رشته تحصیل حقوق ـ ناظر موسسه کایزر ویلهلم درباره حقوق بیگانگان و حقوق عامه در برلین ـ از ٤٦ مشاور حقوقی هیئت مدیره احزاب آلمان ـ نماینده مجلس ملی از ٤٩ از ٥٢ ـ ٤٦ منشی دولتی در وزارت مربوط بکارهای فیمابین مجلس ملی و دولتهای فدرال از ۵۵/٦/۷ وزیر کارهای مربوط بمجلس فدرال از ٥٦/۱۰/۱٦ وزیر دادگستری از ۵۷/۱۰/۲۸ وزیر امور مربوط بکارهای مجلسین از ٦۰/۷/۱ عضو حزب CDU مذهب پروتستان .

---

۱۱ ـ ولفگانگ میشنیک Wolfgang Mischnick وزیر امور پناهندگان و خسارت دیدگان جنگ از حزب FDP از ٤۵ در امور سیاسی بفعالیت پرداخته ـ موسس حزب (لیبرال دمکرات) از منطقه اشغالی روسها و بعد نایب رئیس آن حزب در ساخسن ـ عضو هیئت رئیسه حزب در منطقه اشغالی روسها از ٤۸ بالمان غربی فرار کرده از ۱۹۵۲ رئیس انجمن محلی درهسن ـ ٥٤ رئیس دولتی حزب و دمکرات جوان در ٥٤ رئیس اتحادیه محلی هسن وابسته بامور فراریان از منطقه شرقی نماینده مجلس ملی از ۵۷ مذهب پروتستان .

---

۱۲ ـ والترشیل Walter Scheel وزیر همکاری اقتصادی از حزب FDP متولد ۸ ژوئیه ۱۹۱۹ در سرلینگن .

از ۳۲ تا ۳۹ کارمند بانك ـ ۳۳ ـ ٤۵ در جنگ بوده پس از جنگ در کارهای فولاد سازی سولینگن مشغول کار شده ٥۳ مشاور اقتصادی در دوسلدرف .

از ۵۳ عضو مجلس ملی

مذهب پروتستان .

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

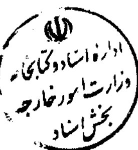
شماره ....

پیوست ....

۱۳ــ دکترگرهارد شرودر Dr.Gerhard Schröder وزیرامورخارجه ازحزب C D U
متولد ۱۱ سپتامبر ۱۹۱۱ ساربروکن .
رشته‌تحصیلی حقوق ــ درسال ۳۲ منشی محکمه ــ وکیل دادگستری دربرلین ۱۱۳۶
از ۴۵ــ ۳۱ درجنگ شرکت داشته ــ مشاوروبعداشهرداروزنورد هایم ۴۵ وکیل
دادگستری در دوسلدرف ــ رئیس قسمت فولاد مشاوروناظردرامورکارخانجات فلزکاری
روهر ــ نماینده مجلس از ۴۹ ــ نایب رئیس فراکسیون از ۵۳/۱۰/۲۰ وزیرکشور
در ۵۷/۱۰/۲۸ مجدداًبهمین‌سمت انتخاب‌شده
مذهب پروتستان .

---

۱۴ ــ وزیرشوارتز Werner Schwarz وزیرموادغذائی زراعت وجنگل ــ درحزب C D U
متولد ۲۱ ژانویه ۱۹۰۰ درهامبورگ .
رشته‌تحصیلی زراعت ــ از ۱۹۲۶ بکارهای‌زراعتی پرداخته ــ از ۴۵ــ۳۲ بطورافتخاری
درامورمربوط باغذیه کشوربفعالیت پرداخته ــ در ۴۸ مشاورزراعتی ــ معاون‌اتحادیه
زارعین‌درشولزویک ــ
از ۵۳ نماینده مجلس‌ملی ــ از ۵۹ وزیر موادغذائی زراعت وجنگل
مذهب پروتستان .

۱۵ــ دکترالیزابت شوارتزهوپت Dr. Elisabeth Schwarzhaupt وزیربهداری‌از
متولد ۷ ژانویه ۱۹۰۱ درفرانکفورت
رشته‌حقوق ــ همکارقضائی ــ برلین ۳۶ــ ۳۴
از ۳۶ ازکلیسای‌پروتستانی‌آلمان‌بکارهای‌حقوقی‌پرداخته از ۵۳ نماینده مجلس‌ملی
مذهب پروتستان .

۱۶ــ دکترمهندس هانس کریستف زی‌بوم Dr.Ing.Hans Christoph Seebohm وزیرعبورومرور
درحزب متولد ۴ اگوست ۱۹۰۳ درسلزی‌علیا رشته‌تحصیلی معدن‌شناسی
مدیریت چند شرکت معدنی ــ

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

در ۴۶ معاون حزب DP از ۴۶ وزیر مشاور کار و ساختمان و بهداشت نماینده پارلمان ۱۹۴۹ .

از ۴۱/۱/۲۰ وزیر عبور و مرور در ۵۳/۱۰/۲۰ و ۵۷/۱۰/۲۸ تجدید شده

از ۶۰/۷/۱ عضو حزب CDU

مذهب پروتستان .

۱۷ــ دکتر ولفگانگ اشتامبرگر Dr.Wolfgang Stammberger وزیر دادگستری از FDP

متولد ۱۴ ژوئیه ۱۹۲۰ در کوبورک .

رشته تحصیلی حقوق و اقتصاد سیاسی ــ از ۴۵ــ۴۰ در جنگ بوده ــ مشاور و بعد قاضی دادگستری موسس در اتحادیه دموکرات جوان در بایرن ۴۶ نماینده مجلس ملی از ۱۹۵۳ ــ

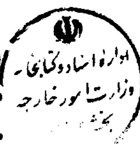
مذهب پروتستان .

---

۱۸ ــ دکتر هاینس اشتارك Dr.Heinz Starke وزیر دادگستری از حزب FDP

متولد ۲۷ فوریه ۱۹۱۱ شلزی ــ رشته تحصیل حقوق

از ۴۵ــ۴۰ در جنگ بوده ــ از ۴۶ د اطاق تجارت هال زال بعد در موسسات اقتصادی

در قسمت اشغالی از ۵۳ عضو مجلس ملی

مذهب پروتستان .

۱۹ــ فرانس ژوزف اشتروس ــ وزیر دفاع از حزب CSU متولد ۶ سپتامبر ۱۹۱۵ در مونیخ ــ رشته تحصیلی ــ زبانهای بیگانه قدیم و تاریخ

از ۴۵ ــ ۳۹ در جنگ بوده ــ از ۴۸ عضو هیئت مشاوره اقتصادی ــ از ۱۹۴۹ مدیر اداره جوانان در وزارت کشور بایر ــ همکار موسس حزب CSU در ۱۹۴۵

ومنشی اول حزب در ۱۹۴۹ ــ

نماینده مجلس از ۱۹۴۹ و نایب رئیس فراکسیون ــ وزیر مشاور در ۵۵/۱۰/۲۰ از ۶۰/۱۰/۱۶ وزیر دفاع از ۵۷/۱۰/۲۸ تجدید شده رئیس حزب CSU از ۱۹۶۰

مذهب کاتولیك

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

۲۰ ــ ریشارد اشتوکلن وزیرپست وتلگراف وتلفن
ازحزب CSU متولد ۲۰ اگوست ۱۹۱۶ درهایدك رشته تحصیلی مهندسی
عضوهدشتعدیره حزب CSU از ۱۹٤۹ عضومجلس ملی ــ نایب رئیس فراکسیون
۲۸ اکتبر ۱۹۵۸ وزیرپست وتلگراف وتلفن
مذهب کاتولیك .

---

۲۱ ــ دکترفرانس زوزف ووئرملینگ Dr.Franz Josef Wuermeling وزیرامورخانواده و
جوانان ازحزب CDU متولد ۸ نوامبر ۱۹۰۰ دربرلین رشته تحصیلی حقوق واقتصاد ملی
از ۱۹۲۵ تا ۱۹۳۱ دروزارت کشور دولت پروس همچنین درکاسل شاغل بوده واز ۳۹
ازخدمت برکنارشده است دریك کارخانه سنگ معدنی بکارپرداخته ــ
بعداز ٤۷ ــ ٤۵ عضوهیئت رئیسه آن کارخانه شده ٤۹ــ٤۷ وزیر کشور راین لند
از ۵٦ ــ ۵۱ عضوهیئت رئیسه حزب CDU درمجلس از ۱۹٤۹ عضومجلس
ملی از ۵۳/۱۰/۲۰ وزیرامورخانواده از ۵۷/۱۰/۲۸ وزیرامورخانواده وجوانان
مذهب کاتولیك

فصل دوم ـ اسناد روابط سیاسی ایران و جمهوری فدرال آلمان

شماره سند: ۲۹

فرستنده: وزارت امورخارجه

گیرنده: وزارت دربار

موضوع: ملاقات نمایندگان سیاسی خارجی با رئیس جمهور آلمان

تاریخ: ۱۲ بهمن ۱۳۳۲ هـ. ش

نمره: ۴۲۱۲

متن سند:

وزارت دربار شاهنشاه

رونوشت گزارش مورّخ ۳۲/۱۰/۲۵ شماره ۴۰۸۴ سفارت شاهنشاهی در کلن راجع ب
شرفیابی نمایندگان سیاسی و خارجی به حضور رئیس جمهور آلمان برای استحضار به ضمیم
ارسال می‌گردد. وزیر امور خارجه، امضاء

[حواشی]:

ـ اداره سوّم سیاسی، اداره اطلاعات

ـ در اداره سوّم سیاسی ملاحظه شد. اداره تشریفات و اطلاعات ملاحظه نمایید.

ـ این نامه پیوست نداشت، امضاء، ۳۲/۱۱/۶

ـ آقای بهنام، با اینکه این گزارش بسیار دیر رسیده است معهذا بهتراست رونوشتی برای وزارت
دربار شاهنشاهی ارسال شود.

۱۰ بهمر

'eodor Heuss

نمونه ۲

نویسنده	وزارت امور خارجه	شماره دفتر نماینده ....
تاریخ	اداره سرپرست	تاریخ ۲۲۱۰۲
پاکنویس	دائره	جزوه دان ۱۲/۱۱/۴۲
تاریخ پاکنویس		شماره گذشته ....
		پیوست ....

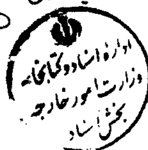
وزارت دربار شاهنشاهی

رونوشت گزارش مورخ ۲۶/۱۰/۴۲ شماره ۴۰۸۴ سفارت شاهنشاهی

در دهلی راجع بنمایش فیلم نمایندگان ایرانی فارسی محقق رئیس مجلس ۵ ۲۰

اتحاد .... ارسال میگردد ....

دبیر امور خارجه

۱۲۷

پیشگفتار

بدون تردید ضرورت بازنگری و مطالعه عملکردهای پیشینیان به منظور کسب تجربه یکی از ویژگی‌های فعالیت هوشمندانه در عرصه سیاست خارجی است. امروزه یک کارگزار سیاست خارجی باید بتواند در برابر مسائل و بحرانهای حوزه کاری خود تصوری دقیق و سنجیده از موضوعات داشته باشد، تا در هنگام مواجه با شرایط ویژه از قدرت تصمیم‌گیری و انجام واکنش لازم در حداقل زمان ممکن بهره جوید. این مهم مقدور نمی‌گردد مگر زمانی که بر سوابق تحولات و عملکردهای گذشته اشراف حاصل آید و بتوان در مواجه با هر مسئله‌ای تمام احتمالات ممکن را بازآفرینی کرد. گنجینه ارزشمند و پراهمیت اسناد وزارت امورخارجه جمهوری اسلامی ایران که دربرگیرنده مهمترین اسناد و مدارک سیاسی چند قرن گذشته است می‌توانند به این نیاز طبیعی کارگزاران سیاست خارجی پاسخ دهد. در این راستا اداره انتشار اسناد دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی که براساس قانون مصوب مجلس شورای اسلامی تحت نظر شورای عالی نظارت بر تدوین و نشر اسناد فعالیت می‌نماید، اقدام به انتشار گزیده‌هایی از این مجموعه ارزشمند نموده است که از آن جمله کتاب «گزیده اسناد روابط ایران و آلمان» (جلد سوم) می‌باشد و شایسته است از تلاش و زحمات معاون محترم آموزش و پژوهش وزارت امورخارجه جمهوری اسلامی ایران و جناب آقای **محمدحسن کاووسی عراقی** سرپرست اداره انتشار اسناد و سرکار خانم **مینا ظهیرنژاد ارشادی** کارشناس و تهیه و تدوین کنندهٔ این مجموعه تاریخی که با نهایت صمیمیت اقدام نموده‌اند، قدردانی و تمجید شود و توفیق آنان را از خداوند متعال مسئلت نماید.

سیدکمال خرازی

وزیر امور خارجه

و

رئیس شورای عالی نظارت بر تدوین و نشر اسناد

سفارت شاهنشاهی ایران

کلن

تاریخ ۲۵/۱۰/۳۲

شماره ۴۰۸۴

پیوست نطق شیخ السفرا و نطق رئیس جمهور آلمان فدرال

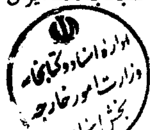
وزارت امورخارجه

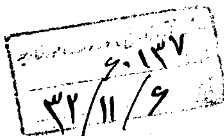
در تاریخ ۷ ژانویه ۱۹۵۴ ساعت ۱۲ حضرت اقای پرفسور هویس رئیس جمهور فدرال المان در قصر هامرشمیدت در بن روسای هیئات سیاسی خارجی را که برای ادای مراسم تبریک سال نو طبق قرار تشریفات شرفیاب شده بودند پذیرفتند .

ابتدا از طرف نماینده پاپ اعظم که سمت شیخ السفرائی دارد در جلوی نمایندگان خارجی بفاصله هفت قدم از رئیس جمهور نطقی ایراد شد که بعدا از طرف رئیس جمهور پاسخ داده شد .

(متن نطق شیخ اسفرا و پاسخ حضرت رئیس جمهور به پیوست ارسال میگردد) . پس از پایان خطابه و تبریکات اقای پرفسور هویس بهمراهی صدراعظم اقای دکتر ادناور و پرفسور هالشتاین معاون وزارت خارجه و اقای فن هرواد ت رئیس تشریفات بطرف روسای نمایندگان خارجی که نسبت بحق تقدم در سالن حلقه زده بودند تشریف فرما شده و با یك یك انها دست دادند و تبریکات شخصی انهارا قبول فرمودند . هنگام دست دادن باینجانب مدت دو الی سه دقیقه تامل فرمودند و ضمن لطف و مرحمتی که باینجانب مبذول فرمودند از سلامتی بندگان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و علیا حضرت ملکه ثریا استفسار بعمل اوردند و نیز اظهار خوشوقتی از وقایع اخیر و مراجعت اعلیحضرت بایران فرمودند . اینجانب نیز مختصرا از اظهار صمیمیت اقای رئیس جمهور نسبت بخانواده سلطنتی و ملت تشکر کرده و بیان داشتم که قلب حضرت رئیس جمهور ائینه محبت و دوستی ملت المان نسبت به ملت ایران است .

وزیر مختار ـ خلیل اسفندیاری

۲۵۱۸

۶۰۱۳۷

۳۲/۱۱/۶

۴۷

شماره سند: ۳۰

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزیر امور خارجه

موضوع: سفر صدراعظم آلمان به ایران ـ مصارف نمایندگی

تاریخ: ۲۰ بهمن ۱۳۳۵ هـ.ش

نمره: ۳۱۲۶

[حاشیه]:

ـ اداره تشریفات، ۳۵/۱۱/۲۸

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ۱۳۳۵/۱۱/۲۰
شماره ۳۱۲۶
پیوست

خیلی فوری است

جناب اقای وزیر امور خارجه

پیرو تلگراف شماره ۴۸ مورخ ۱۸/ ۱۱/ ۳۵ راجع بمسافرت جناب اقای صدر اعظم المان بتهران توضیحا معروض میدارد که با روسای تشریفات و اولیای وزارت امور خارجه المان فورا ملاقاتهای لازم بعمل امد و بطوریکه طی تلگراف فوق الذکر اشعار داشت هنوز تعداد و اسامی همراهان معظم له تعین نشده و قرار است بمحض اینکه صورت مورد بحث تعین گردید اطلاع دهند تا مراتب را بوزارت متبوعه تلگراف نماید ولی بطوریکه گفته میشود پسر ارشد و یکی از دختران اقای دکتر ادنائر جزو همراهان بتهران خواهند امد .

اما نکته ایکه لازمست استفسار نماید این است که برای این عده که مهمان رسمی دولت شاهنشاهی میباشند و بتهران عزیمت خواهند نمود قبل از عزیمت یا پس از مراجعت ایا باید در اینجا مجلس پذیرائی ترتیب داد یا خیر؟ و اگر قرار باشد از نامبردگان که مسلماً از رجال درجه اول و موثر کشور هستند و روسای نمایندگیهای سیاسی خارجی دعوتی بعمل اید نوع انرا تعین فرمایند بعلاوه بودجه مصارف این نمایندگی که ذیلا معروض میگردد .

اجاره دفتر	در ماه	۳۴۰	مارک
اجاره اقامتگاه جناب اقای سفیر کبیر	«	۹۵۰	مارک
اجاره تلفن زیمنس	«	۱۱۲	مارک
ذغال برای شوفاژ دو منزل حد اقل	«	۶۰۰	مارک
هزینه تلگراف و تلفن دو عمارت	«	۱۰۰۰	مارک
بابت قسط قالیهای تقی زاده	«	۲۷۰	مارک
برق و گاز دو منزل حد اقل	«	۱۵۰	مارک
بهاء اب دو منزل حد اقل	«	۵۰	مارک
غذای مستخدمین	«	۶۰۰	مارک
جمع مبالغ فوق		۴۰۷۲	مارک

۵۰
۵م

مبلغ کل مصارف در ماه تقریبا ۵۰۰۰ مارک است که پس از کسر اقلام فوق با بقیه ان یعنی تقریبا با ۱۰۰۰ مارک باید مخارج زیر نیز پرداخت گردد .

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

شماره ....

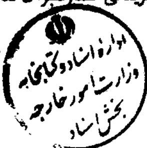
پیوست ....

ص ۲

مخارج پذیرائی رسمی تولد اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و عید نوروز ــ بیمه عمارات ــ تعمیر اتوموبیل جناب اقای سفیر کبیر و اتوموبیل سرویس ــ بهاء بنزین ــ لباس مستخدمین ــ ملزومات دفتری و اداری و مایحتاج منزل جناب اقای سفیر کبیر ــ ابونمان جراید و غیره بطوریکه ملاحظه میفرمایند طوری است که بهیچوجه محلی برای این نوع پذیرائیها باقی نمیماند باین جهت مستدعی است در صورتیکه دستوری برای ترتیب دادن مهمانی صادر میفرمایند محلی برای تامین مخارج ان نیز تعیین فرمایند که چون وقت زیادی باقی نیست قبلا مقدمات کار تهیه و فراهم گردد . برای اینکه زمینه از هزینه پذیرائی در دست باشد متذکر میگردد که مخارج یك کوکتیل حد اقل دو هزار و پانصد مارك و شام پنجهزار مارك باید در نظر گرفته شود و در صورتیکه یکی از پذیرائیهای فوق را ضروری دانند شاید بتوان مبلغ مورد نظر را از محل سری تامین نمود .

در خاتمه معروض میدارد که در المان اساسا رفت و امد و پذیرائی بین وزارت امور خارجه و تشکیلات دولتی با نمایندگیهای سیاسی فوق العاده زیاد است و با توضیح اقلام بودجه مصارف که فوقا معروض گردید توجه مقام منیع وزارت امور خارجه را بوضع پذیرائیها و امور تشریفاتی سفارتکبرای شاهنشاهی در کلن معطوف میدارد .

کاردار ــ علی فتوحی

شماره سند: ۳۱

فرستنده: سازمان اطلاعات و امنیّت کشور (س. ا. و. ا. ک)

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: سفر دکتر نولد معاون اداره حفظ قانون اساسی آلمان غربی به ایران در معیّت صدراعظ آلمان

تاریخ: ۷ اسفند ۱۳۳۵ هـ. ش

نمره: ۶/۱۳۲۳

[حاشیه]:

ـ اداره تشریفات اقدام فوری شود. امضاء ۳۵/۱۲/۱۱

نخست وزیری
سازمان اطلاعات و امنیت کشور

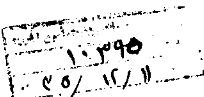
اداره ....
دایره ....
شماره ۱۴۲۲۳/ ۹ ی ت / ر س ۱۰۰۱۰۰۱ ک
تاریخ ۴۵/۱۲/۷
پیوست ....

وزارت امور خارجه

از پیشگاه مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی کسب اجازه گردیده است که دکتر نولد معاون ادارهٔ حفظ قانون اساسی آلمان غربی نیز در معیت حضرت صدر اعظم آلمان بکشور شاهنشاهی مسافرت نمایند متمنی است مقرر فرمایند مراتب بسفارت شاهنشاهی در کلن ابلاغ شود.

رئیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور ـ سرلشگر بختیار

۴۵/۱۲/۱۱

شماره سند: ۳۲

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت ایران در کلن

موضوع: دعوت از دکتر نولد معاون اداره حفظ قانون اساسی جهت مسافرت به ایران

تاریخ: ۲۲ اسفند ۱۳۳۵ هـ.ش

نمره: ـــــ

متن سند:

تشریفات محرمانه ـ تلگراف رم

آقای فتوحی ـ سفارت کبری شاهنشاهی کلن

با استجازه از پیشگاه مبارک ملوکانه قرار است از آقای دکتر نولد معاون اداره حفظ قانو اساسی آلمان دعوت شود در معیت صدراعظم آلمان به ایران مسافرت نماید. مقتضی است مراتب را به مشارالیه اطلاع و نتیجه را تلگراف نمایید. مشفق کاظمی

[حاشیه]:

ـ رمز شود. ۳۵/۱۲/۲۳

وزارت امور خارجه

۱۳۳۵/۱۲/۲۲

[illegible]

محرمانه

آقای فروغی - سفارت کبرای شاهنشاهی کلن

تلگراف رمز

با اجازه از پیشگاه مبارک ملوکانه قرار است از آقای دکتر فرلد معاون اداره حفظ قانون اساسی آلمان دعوت شود در معیت صدراعظم آلمان با ایران مسافرت نماید. مقتضی است مراتب را به [illegible] اطلاع و نتیجه را تلگراف نمائید.

مشفق کاظمی

۱۴۱۴
۱۳۳۵/۱۲/۲۴

[illegible]
۳۵/۱۲/۲۳

شماره سند: ۳۳

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: عدم موافقت با سفر دکترنولد معاون اداره حفظ قانون اساسی جهت مسافرت به ایرا

تاریخ: ۲۵ اسفند ۱۳۳۵ هـ.ش

نمره: ۱۶۰۶

متن سند:

وزارت امور خارجه

۱۴۱۳ با مقامات مربوطه مذاکره شد بنابر اظهارات وزارت امور خارجه قبلاً اقدامات مذاکراتی از طرف سفارت آلمان در این خصوص به عمل آمده و مورد قبول جناب آقا صدراعظم قرار نگرفته، چون وزارت امور خارجه تلویحاً اشاره نموده که موضع برخلا معمول است به نظر اینجانب تأکید و نوشتن در این باب صلاح نیست مقتضی است به نح دیگری بعداً یا قبلاً دعوت به عمل آید. مستدعی است نظر عالی را سریعاً ابلاغ فرمایید.

نمره ۵

فتوح

[حواشی]:

ـ به تیمسار سرلشگر بختیار تلفناً اطلاع داده شد. ۳۵/۱۲/۲۶

ـ ۱۴۱۳ صادره از اداره تشریفات راجع به دکتر نولد

ـ فوری، اداره تشریفات اقدام نمایید. ۳۵/۱۲/۲۶

وزارت امور خارجه

ادارهٔ رمز

از [illegible] بتاریخ ۲۵/۱۲/... ۱۳[illegible] شماره ۱۶۰۶

اداره اسناد و کتابخانه
وزارت امور خارجه
بخش اسناد

وزارت امور خارجه

۱۲۱۴ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ۶۵

[illegible]

تلفناً اطلاع داده شد
۲۵/۱۲/۲۹

۱۰۸۷۲
۲۵/۱۲/۲۸

۱۲۱۴ [illegible]

[illegible]

شماره سند: ۳۴

فرستنده: سفارت آلمان در تهران

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: تقاضای ویزای خروجی جهت یکی از همراهان صدراعظم آلمان در سفر به ایران

تاریخ: ۱۰ آوریل ۱۹۵۷

نمره: ۱۲۵

[حاشیه]:

ـ اقدام شد، بایگانی شود.

Gesandtschaft
der
Bundesrepublik Deutschland
Teheran

سفارت کبرای جمهوری فدرال آلمان

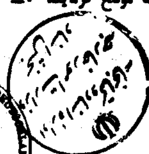
تهران مورخه ۱۰/ ۴/ ۱۹۵۷

یـــــادداشت

سفارت کبرای آلمان ضمن تقدیم تعارفات خود بوزارت امور خارجه شاهنشاهی با نهایت احترام معروض میدارد

آقای اوتو یوهانس کریستیان رانتجه دارنده گذرنامه سیاسی شماره ۲۴۱۵ گ که جزو ملتزمین صدر اعظم آلمان بودند و بعلت کسالت سینه پهلو تا این تاریخ نتوانستند حرکت کنند اینک با طیاره عازم پرواز بالمان هستند خواهشمنداست گذرنامه سیاسی مشارالیه را بویزای خروجی با هواپیما موشح فرمایند .ـ

موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را تقدیم میدارد

شماره سند: ۳۵

فرستنده: وزیر امور خارجه

گیرنده: سفارت ایران در بلگراد

موضوع: خودداری از تماس با نمایندگی آلمان شرقی

تاریخ: ۲۵ فروردین ۱۳۳۷ هـ.ش

نمره: ۱۷۶

[حواشی]:

ـ در اداره سوّم سیاسی ملاحظه شد، اداره کل تشریفات ملاحظه خواهند فرمود. ۱/۱۴

ـ آقای بهرامی، چون ما با آلمان غربی روابط سیاسی داریم، تماس سفارت شاهنشاهی با نمایند
آلمان شرقی و حتی قبول کردن یادداشت هم بی‌قاعده بوده است. از این قرار جواب بدهید.

ـ سوّم سیاسی

تهیه کننده پیش نویس : ....

رئیس اداره : ....

شماره پرونده ۱۰۲۰

وزارت امور خارجه

پیش نویس

اداره ....

تاریخ ....

پیوست ۱۷۶

شماره اداره

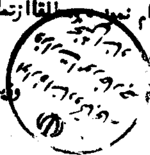
شماره دفتر وزارتی

۲۵/۱/۴۷

سفارت شاهنشاهی ــ بلگراد

عطف بنامه شماره ۰۴۶ مورخ ۲۹/ ۱۲/ ۱۳۴۶ راجع بارسال نامه سفارت آلمان شرقی اشعارمیدارد :

نظرباینکه دولتشاهنشاهی باجمهوری فدرال آلمان مناسبات سیاسی دارد تماس سفارت شاهنشاهی بانماینده آلمان شرقی وحتی قبول نمودن نامه نمایندگی مزبورصحیح نبوده خواهشمند است درآتیه بارعایت جمیع جوانب اقدام نم... ... ازتماس بانمایندگی آلمان شرقی خودداری فرمایند .

وزیرامورخارجه

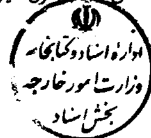
بلگـــــراد
شماره ۱۰۲۹
تاریخ ۲۹/۱۲/۳۶

وزارت امور خارجـــــه

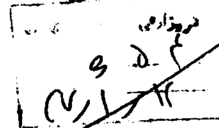
در گزارش شماره ٦٢٦ مورخ ١٣٣٦/٨/١٦ موضوع قطع رابطه سیاسی یوکوسلاوی و جمهوریت المان فدرال رابه عرض رساند و در تاریخ یازده فوریه مادام Staimer که دختر رئیس جمهور المان شرقی Pieck است استوار نامه های خودرا در بلگراد بمارشال تیتو تقدیم نمود .

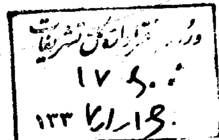
ایشان به تمام نمایندگیهای سیاسی خارجی وحتی بسفارت هائی که با المان شرقی رابطه ندارند یا مانند ایران با المان فدرال رابطه سیاسی دارند نامه ای نوشته و تقدیم استوار نامه خودرا اعلام داشتند ولی درپایان نامه دیگر عبارت متعارف و معمولی را که در این موارد می نویسند بکار نبردند و نوشتند که (برای اینجانب بسیار مطبوع خواهد بود که رابطه شخصی با ان نمایندگی بر قرار نمایم)

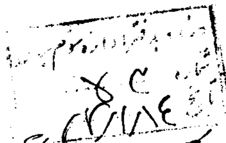
چون بی جواب گذاشتن چنین نامه ای خالی از نزاکت بود هیئت سیاسی اینجا هم تصمیم گرفت که دومین عضو سفارت بوسیله تلفن فقط وصول این نامه را بیکی از اعضاء سفارت مزبور اعلام بدارد و این سفارت نیز از همین قرار رفتار نمود .

وزیر مختار ـ عبد الحسین میکده

شماره سند: ۳۶

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت آلمان در تهران

موضوع: عنوان رسمی دولت ایران

تاریخ: ۲۶ اسفند ۱۳۴۰ هـ.ش

نمره: ۲۳۱۳۵/۱۹۷۹/۱

[حاشیه]:

ـ در پرونده محاسبه تهاتری ایران و آلمان سال ۱۳۴۰

اداره عهود وامورحقوقی
شماره ۲۳۱۳۵/۱۹۷۹/۱X
تاریخ ۱۳۴۰/۱۱/۲۶
پیوست

وزارت امور خارجه

پ ۱۸۹۱ سال ۱۳۴۰

یادداشت

وزارت امورخارجه شاهنشاهی تعارفات خود را به سفارت کبرای جمهوری فدرال المان اظهار ودر پاسخ یادداشت شماره ۸۱/۷۰۸ ۶۲۲۲ ـ ۷۱ پ مورخ ۲۱ فوریه ۱۹۶۲ که عنوان رسمی دولت ایران را در مورد انعقاد عهود استفسار فرموده اند احتراما " اشعار میدارد عنوان رسمی دولت ایران " دولت شاهنشاهی ایران " است و بنابر همین اصل و رویه تمام امور اساسی کشور بنام دولت شاهنشاهی ایران انجام می پذیرد وتحت همین عنوان نیز فرمان همایونی جهت امضای عهود وقرارداد های دولتی شرف صدور می یابد . برای تایید مراتب فوق وتسهیل مراجعه مقامات مربوطه جمهوری فدرال مناسبترین ترجمه عنوان رسمی مزبور بدو زبان فرانسه وانگلیسی در ورقه ضمیمه مندرج است .

موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را تقدیم مینماید .

در پرونده مکاتبه تجارتی ایران و آلمان سال ۱۳۴۰

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان ــ تهران

فصل سوم ـ اسناد روابط اقتصادی ایران و جمهوری فدرال آلمان

شماره سند: ۳۷

فرستنده: وزارت پست و تلگراف و تلفن

گیرنده: وزارت امورخارجه

موضوع: پیشنهاد افتتاح رابطه تلفنی بی‌سیم بین ایران و آلمان غربی به انضمام ترجمه تلگراف لندن مورّخه ۲۳ اکتبر ۱۹۴۹

تاریخ: ۱۵ آذر ۱۳۲۸ ه. ش

نمره: ۵۱۲۹/۶۱ رک ۱۰۶۱۲

[حواشی]:

- اداره اقتصادیات ۱۷/ آذر
- اقتصادیات ۵۲۷۳ / ۲۸/۹/۱۹
- رونوشت برابر اصل است.

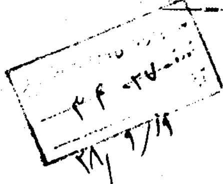

وزارت پست و تلگراف و تلفن

بتاریخ ۸/۹/۱۵ ۱۳۲

شماره ~~۵۱۲۲۹/۶۱~~ ۱۰۶۱۲

پیوست دارد

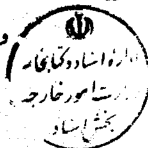

فوری است .

وزارت امور خارجه

ترجمه پیشنهادی که از لندن راجع به افتتاح رابطه تلفنی بی سیم با آلمان غربی از طریق لندن رسیده به پیوست ایفاد میگردد چون ایجاد رابطه مذکور در رفع حوائج عمومی و ازدیاد درآمد مؤثر است چنانچه از نظر سیاسی اشکالی ندارد متمنی است نظر آنوزارت را اعلام فرمایند تا پاسخ مقتضی مخابره شود درخاتمه برای مزید استحضار آنوزارت علاوه میگردد رابطه مستقیم تلگرافی بی سیم که بین تهران و برلن برقرار بود و در نتیجه جنگ اخیر تعطیل گردید تاکنون برقرار نشده است . ـ ج

وزیر پست و تلگراف و تلفن

۵۲۷۳ اقتصادیات ۲۸/۹/۱۹

نمونه ۱۳۰

مقدمه

در پی محاصره کامل برلین و خودکشی هیتلر، آلمان در ۷ مه ۱۹۴۵ تسیم متفقیّن شد و بدین ترتیب دوران رایش سوّم به سرآمد. آلمان که در فاصله دو جنگ جهانی اوّل و دوّم در ردیف یکی از دولتهای بزرگ و قدرتمند جهان قرار گرفته بود، با شکست در جنگ مجدداً همه چیز خود را از دست داد و دچار عواقب فلاکت باری گردید[۱]. پس از خاتمه جنگ، طرحهای کمیسیون مشورتی اروپا[۲]، مبنای تصمیمات متفقیّن را تشکیل می‌داد. در میان طرحهای ارائه شده از طرف کمیسیون مزبور سه طرح «اشغال بدون قید و شرط آلمان»، «پروتکل مورّخ ۱۲ سپتامبر ۱۹۴۴ در خصوص مناطق اشغالی در آلمان و چگونگی حل و فصل در امور برلین غربی» و نیز «موافقت نامه ۱۴ نوامبر ۱۹۴۴ در مورد سیستم کنترل در آلمان» از اهمیّت ویژه‌ای برخوردار بودند، زیرا که سرنوشت آلمان را در آینده تعیین می‌کردند. به موجب پروتکل ۱۲ سپتامبر ۱۹۴۴ منطقه شرق آلمان می‌بایست به اشغال شوروی درآمده ولی در مورد چگونگی اشغال مناطق غربی آلمان تصمیمی اتخاذ نگردیده بود.

در این پروتکل پیش بینی شده بود که برلین پایتخت رایش سوّم تحت مدیریت مشترک متفقیّن درآید، به نحوی که این شهر در نتیجه اشغال بخشی از آن توسط هر کدام از دول فاتح همچون جزیره‌ای در قلمرو آلمان ظاهر گردد.

طبق پروتکل مزبور شهر برلین به سه منطقه اشغالی تقسیم می‌گردید:

۱. شمال شرقی برلین منطقه شوروی شامل محلات؛

(PANKOW. BERG. MITTE. WEISSENSEE, PRENZLAUER. FRIEDRICHSHAIN - LICHTENBERG, TREPTOW KORPNI CK)

---

۱. غلامرضا نظر بلند، رساله «تأثیر وحدت دو آلمان در شکل گیری نظم جدید در اروپا و جهان»، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، ۱۳۷۰، ص ۳.

۲. «کمیسیون مشورتی اروپا» در اولین گردهمایی وزرای متفقیّن در سال ۱۹۴۴ درمسکو تأسیس گردید و مقر آن لندن بود.

تاریخ ۱۳۲
شماره ....
ضمیمه ....

وزارت پست و تلگراف و تلفن

اداره ....

ترجمه تلگراف لندن مورخه ۲۲ اکتبر ۱۹۴۹

ریاست اداره بی سیم پهلوی

در تعقیب تلگراف مورخه ۲۰ آوریل راجع با متداد خط تلفنی بی سیم تهران لندن به فنلاند و المان دولت المان پیشنهاد نموده است که ارتباط تلفنی با آنجا از این تاریخ شروع گردد بنظر ما امتحانات دیگری با المان وفنلاند با توجه به نتایج رضایت بخشی که تاکنون از ارتباطات تلفنی بدست آمد ملازم نمیباشد پیشنهاد مینمایم که ارتباط با دو مملکت فوق فورا شروع گردد — خواهشمند است نظرخود را اعلام فرمائید :—

رئیس بیسیم لندن

دایره ... مرکزی تلگراف

... امور خارجه بخش اسناد

رونوشت برابر اصل است

شماره سند: ۳۸

فرستنده: وزارت اقتصاد ملّی

گیرنده: دکتر شهید نورایی مستشار اقتصادی ایران در اروپای غربی

موضوع: موافقتنامه‌های بازرگانی و پرداخت

تاریخ: ۱۳۲۹ هـ. ش

نمره: ـــــ

[حواشی]:

ـ آقای دکتر پیرنهاد، مطالعه و چنانچه نظری داشته باشید، بفرمایید. ۲۹/۱/۳۱

ـ اداره اقتصادیات، ۲۹/۱/۲۸

ـ اقتصادیات ۷۲۴، ۲۹/۱/۳۰

تاریخ .... ماه ۱۳۲

پیوست ....

وزارت اقتصاد ملی

اداره کل آمار و مطالعات اقتصادی

جناب آقای دکتر شهید نورائی مستشار اقتصادی در اروپای غربی

چنانکه اطلاع دارید موافقتنامه های بازرگانی و پرداخت که با فرماندهان نوای اشغالی آلمان غربی منعقد گردیده است در آخر ژوئن آینده خاتمه میابد و از طرف دیگر در مبلغ و طرز اجرای سهمیه ها که پیش بینی شده در ضمائم موافقتنامه بازرگانی مشکلاتی در طی ششماهه اخیر پیش آمد کرد که لازمست اقدام به تشکیل کمیسیون مختلط که در ماده ۳ موافقتنامه بازرگانی پیش بینی شده است بشود - بجناب آقای انتظام بوسیله وزارت امور خارجه دستور داده میشود که در کمیسیون مذکور با شما تشریک مساعی نمایند .

مطالبیکه در کمیسیون مختلط باید مطرح شود بقرار ذیل است :

۱- در ضمائم موافقتنامه بازرگانی مبلغ ٤ ملیون دلار برای خشکبار ایران پیش بینی شده بود ولی مقامات آلمانی از دادن پروانه مربوط خودداری و مخصوصاً ببازرگانان عمده که هر کدام مقادیر مهمی خشکبار حمل نموده بودند پروانه های ناچیزی داده بدینطریق از فروش محصول در آلمان ممانعت بعمل آورده اند . از طرف دیگر بانک و وزارت اقتصاد آلمان تقاضای اعتباری بمبلغ ٤/٥ ملیون دلار برای خرید خشکبار بمناسبت جشنهای نوئل ۱۹۵۰ نموده و این وزارت با جلب مساعدت وزارت دارائی و بانک ملی ایران اعتباری برابر مبلغ مذکور برای استفاده فوری منظور داشت که مقامات آلمانی حد اکثر تا خاتمه قرارداد آنرا تصفیه کنند - با وجود این کمک معهذا بواسطه سخت گیری هائیکه در صدور پروانه ها روی داده چیز مهمی از خشکبار ایران در آلمان بفروش نرفته است .

بنا بمقدمات بالا مساعی که در ماده ۳ موافقتنامه بازرگانی برای تسهیل مبادلات دوجانبه پیش بینی گردیده از طرف مقامات آلمانی بعمل نیامده است .

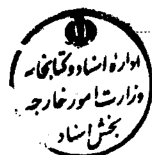
۲- مقامات بازرگانی آلمان باستناد ارقامیکه در ضمائم موافقتنامه بازرگانی در برابر فصل محصولات فلزی ذکر شده است (اشیاء آهن و فولادی تمام شده ۱۶۰۰ هزار دلار - محصولات فلزی غیر آهنی تمام شده ۱۲۵ هزار دلار) شکایت کرده اند که برای اثاثیه خانه پروانه ورود داده نمیشود . - این ایراد وارد نیست زیرا در ماده اول موافقتنامه بازرگانی صراحتاً مبادلات بازرگانی در طرف تابع مقررات عمومی موجود در دو کشور شمرده شده و چنانکه میدانید ورود بعضی از اثاثیه خانه فلزی در سهمیه واردات ۱۳۲۸ مطلقاً ممنوع است و از هیچ کشوری وارد نمیشود .

۳- موضوع تسعیر دلار و لیره در طی ششماه اول اجراء قرارداد چندین بار باعث ایجاد اشکال و تعطیل انتقالات

تاریخ .... ماه ۱۳۲

پیوست ....

وزارت اقتصاد ملی

اداره ....

(۲)

وجه گردید برای اینکه دیگر اینگونه مشکلات پیش نیاید باید اولا مفاد ماده ۶ موافقتنامه بازرگانی نسبت به موافقتنامه پرداخت نیز تعمیم داده شود و تصریح گردد که موضوع تسعیر نیز برای معاملاتیکه حین اجرای موافقتنامه صورت گرفته و تا خاتمه آن با نجام نرسیده است بعداً بر طبق مفاد موافقتنامه ها صورت خواهد گرفت .

۴ـ بازرگانان ایرانی مقیم آلمان چنانچه مشکلاتی داشته باشند باطلاع جنابعالی خواهند رسانید که برای رفع آن نیز پیش بینی ها ئی لازم بشود .

۵ـ راجع بتمدید قرارداد که مدت آن یکسال خواهد بود پس از کسب موافقت مقامات آلمانی مراتب را باطلاع برسانند تا پس از جلب موافقت دولت اقدام شود .

۶ـ برای اطلاع جنابعالی مینگارد که در نظر است سهمیه واردات ۱۳۲۹ طوری ترتیب داده شود که سهمیه واردات کالاهائیکه بر طبق موافقتنامه های بازرگانی با دول دیگر تعهد شده است خارج از سهمیه معمولی تا صد و پروانه باشد تا در صورت تمام شدن بعضی از سهمیه های سالیانه تعهداتی که شده است با زائل اجرا باشد .

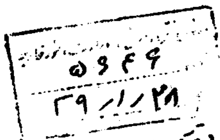
وزیر اقتصاد ملی

۲۱۷۴۹ / ۴ ۰ ۳ ۳ م
۲۹/۱/۲۸

رونوشت برای اطلاع وزارت امور خارجه ایفاد میگردد .

وزیر اقتصاد ملی

اداره اقتصادی
۲۹/۱/۲۸

اقتصادی

۷۲۴
۲۹/۱/۳۰

شماره سند: ۳۹

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: وزارت اقتصاد ملّی

موضوع: اجرای موافقتنامه‌های بازرگانی و پرداخت با آلمان

تاریخ: ۱۳۲۹ ه.ش

نمره: ـــــ

[حواشی]:

ـ به جای منبوت است.

ـ تجدید شود.

نمونه ۸

اداره اقتصادیات
شماره
تاریخ
پیوست

وزارت امور خارجه

وزارت اقتصاد ملی

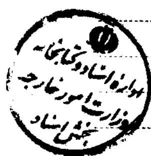
عطف بنامه شماره ۲۱۷۲۹ ـ ۲۲۰۴ مورخ ۲۸ـ۱ـ۱۳۲۹ بعنوان آقای دکتر شهید نورائی مستشار اقتصادی در اروپای غربی راجع بطرز اجرای موافقتنامه های بازرگانی و پرداخت با آلمان غربی اشعار میگردد •

بنظر اینوزارت منشاء مشکلات حاصله طی اجرای موافقتنامه مورده مدلول ماده ۵ یك موافقتنامه بازرگانی در اثر اینکه ((مبادلات طرفین طبق مقررات عمومی موجود در کشور صورت میگیرد)) میباشد زیرا چنانچه هر طرفی مواد موافقتنامه را بخواهد تاحدودیکه مقررات داخلی اش اجازه میدهد اجرا نماید و در این اقدام محق باشد دیگر طرفین نسبت بعمل یکدیگر نمیتوانند ایرادی وارد آورند و در واقع ماده مزبور تضعیف کننده و ناسخ مواد دیگر موافقتنامه خواهد بود • مثلا همانطوریکه مرقوم فرموده اند با اینکه برای واردات محصولات فلزی آلمان بایران مبلغی سهمیه معین شده ~~د~~ در رسم سهمیه عمومی کشور آن محصولات ممنوع گردیده و با ستناد ماده ۵ یك موافقتنامه بازرگانی چنین عملی را مجاز شمرده اند • حال اینکه ایراد مینمایند با منظور بودن سهمیه خشکبار برای کلیه رقم مزبور پروانه ورود بآلمان داده نشده در صورتیکه آنها هم میتوانند بمدلول ماده یك استناد جسته در اقدام بچنین عملی خود را مجاز بشمارند •

بنابراین برای رفع مشکلات وابهام در کار و توسعه بازرگانی فیما بین لازم میباشد در کمسیون مختلط نکات زیر مورد توجه قرار گیرد •

۱ ـ ~~ماده یك موافقتنامه بازرگانی باملغی شود یا معنی~~ وحدود آن روشن ومعلوم گردد و صحیح آن است مواد متضمنه در قرارداد برای هر دو طرف لازم الاجرا بوده ورعایت شود وفقط تشریفات انجام آن طبق مقررات داخلی طرفین صورت گیرد • وچنانچه مساعد ر آلمان غربی از لحاظ وضعیت خود مایل بحفظ ماده مزبور باشند البته سیاق عمل ما هم در اجرای قرارداد معاملتقابل ونحو عمل آنها خواهد بود •

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

وزارت امورخارجه

۲

۲ ـ سهمیه معینه در موافقتنامه بهتر است برای هر دو طرف تعهد آور بوده و همانطوریکه آنوزارت در سهمیه وارداتی ۲۹ پیش‌بینی نموده‌اند در سهمیه‌های عمومی هر دو طرف تأمین گردد .
ونوع کالائیکه ممنوعیت دارد در سهمیه طرف دیگر وارد نشود . گرچه این قرارداد جنبه پایاپای مطلق را ندارد ولی بهر حال هر دو طرف باید بتوانند طبق فهرست کالاهای خود را عند اللزوم بکشور طرف متعاهد دیگر وارد کنند والا چون طبعاً هر طرفی مایل است صادرات فزونی داشته و طلب خود را بسا رز وصول نماید مدلول ماده یک ~~[illegible]~~ راه را جهت اعمال چنین سیاستی مفتوح و مهیا میدارد .

۳ ـ مساعی بکار رود که میزان مبادلات طرفین افزایش یابد .ـ

کفیل وزارت امورخارجه

رونوشت نامه بالا با رونوشت نامه شماره ۱۱۷۳۹ـ۳۲۰۴ـ۲۸ـ۱ـ۱۳۲۹ که از طرف وزارت اقتصاد ملی بآقای دکتر شهید نورائی نوشته‌اند برای ملاحظه و اطلاع جناب آقای انتظام نماینده دولت شاهنشاهی در واشنگتن ارسال میگردد .ـ

کفیل وزارت امورخارجه

شماره سند: ۴۰

فرستنده: نمایندگی ایران نزد شورای عالی متفقین در آلمان (اشتوتگارت)

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: ممنوعیت صدور محصولات دامی با آلمان

تاریخ: ۲۶ مرداد ۱۳۲۹ ه.ش

نمره: ۳۲۴۵

[حاشیه]:

ـ اداره اقتصادیات

شماره ۵۶۳۲

تاریخ ۲۶/۵/۱۳۲۹

نمایندگی شاهنشاهی ایران
نزد شورای عالی متفقین در آلمان
اشتوتگارت

وزارت امور خارجـــه

در پاسخ نامه شماره ۱۸۰۴۶/۳۰۱۸ مورخ ۱۳۲۹/۴/۲۱ راجع بصدور محصولات دامی خراسان اشعار میدارد ۰

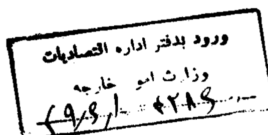
وزارت کشاورزی آلمان اطلاع میدهد که چون ورود محصولات دامی از منطقه آلوده بطاعون گاوی خطر عظیم برای مواشی آلمان دارد لذا فعلا ورود این محصولات بآلمان جدا ممنوع است ۰ مخواهشمند است مراتب را ازهمین قرار بوزرت کشاورزی اشعـــار فرماینـــد ۰

وزیر مختار
عبد اله انتظام

۲۸۸۹۹
۲۹/۵/۳۱

اسناد قرار صادرات

۵/۳۰

شماره سند: ۴۱

فرستنده: وزارت اقتصاد ملّی

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: اعزام هیئتی به آلمان جهت عقد قرارداد بازرگانی

تاریخ: ۴ شهریور ۱۳۲۹ ه.ش

نمره: ۱۹۶۴۵/۲۸۲۸

[حواشی]:

ـ آقای پارسا اقدام فرمایید. امضاء ۲۹/۶/۱۶

ـ اداره عهود ۲۹/۶/۵

ـ دستور مقتضی به جناب آقای انتظام داده شده است. بایگانی شود.

۲. شمال غرب برلین بزرگ، منطقه ایالات متحدّه آمریکا شامل محلات؛
(REINICKENDORF WEDDING, TIERGARDEN, CHARLOTTENBURG, SPANDAU, WIL MERSDORF).

۳. جنوب بزرگ منطقه بریتانیا شامل محلات؛
(ZEHLENDORF, STEGLITZ, SCHONBERG, KREUZBERG, TENPELHOF, NEUKOLLN)[1]

در موافقت نامه ۱۴ نوامبر ۱۹۴۴ چگونگی اشغال مناطق غربی آلمان مشخص شده و در مورد سیستم کنترل در آلمان مقرر گردید که سه کشور پیروز آمریکا، انگلیس، شوروی امور مناطق تحت اشغال خود را به صورت انفرادی حل و فصل نمایند و در خصوص مسائل مربوط به کل آلمان به طور اشتراکی تصمیم گیری گردد. متعاقب این موفقت نامه شورای کنترل از سوی متفقین به وجود آمد و اوّلین جلسه خود را در ۳۰ ژوئیه ۱۹۴۵ تشکیل داد. طبق موافقتنامه‌ای که در ۳ نوامبر ۱۹۴۴ در لندن به امضای سران متفقین رسید، مقرر شد که فرانسه نیز به اعضای کمیسیون مشورتی اروپا ملحق گردد[2].

در کنفرانس یالتا[3] که در فوریه ۱۹۴۵ برگزار گردید، آلمان به مناطق اشغالی ایالات متحده آمریکا، بریتانیا و شوروی تقسیم شد و نیز مقرر گشت که فرانسه هم می‌تواند در این اشغال مشارکت داشته باشد به شرط آنکه دو کشور آمریکا و بریتانیا قسمتی از مناطق تحت اشغال خود را به آن کشور واگذار نمایند[4].

دو کنفرانسی که از تاریخ ۱۷ ژوئیه تا ۲ اوت ۱۹۴۵ در شهر پتسدام[5] برگزار گردید، مشی آتی سیاست متفقین نسبت به آلمان مشخّص شد. تصمیمات این کنفرانس در ۲ اوت ۱۹۴۵ در قالب یک پروتکل تنظیم و امضاء شد که بعدها به موافقتنامه پتسدام معروف گردید.

تعیین حدود نهایی مرز غربی لهستان پس از استقرار صلح، خلع سلاح کامل و

---

۱. دکتر سید محمّد کاظم نعیمی، دیوارها فرو می‌ریزد، نشر البرز، تهران ۱۳۷۰، صص ۳۱، ۳۲.
۲. رناتا فریتش بورنازل، تاریخ معاصر آلمان (شوروی و تقسیم آلمان) ترجمه طهماسب محتشم دولتشاهی، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، تهران ۱۳۷۱، صص ۶ الی ۹
3. Jalta
۴. دکتر سیّد محمد کاظم نعیمی، همان، ص ۳۱.
۵. پتسدام (Potsdam) شهریست که در جنوب برلین واقع شده است.

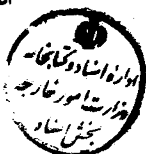
۱۹۶۴۵

شماره ۲۸۲۸
تاریخ ۴ / ۶ ماه ۱۳۲۹
پیوست یکبرگ

وزارت اقتصاد ملی

اداره کل اطلاعات و روابط اقتصادی

وزارت امور خارجه

بپیوست رونوشت نامه شماره ۷/ ۱۸۰ مورخه ۲۹/ ۵/ ۲۹ موضوع اعزام هیئتی به المان برای عقد قرارداد بازرگانی را ارسال و خواهشمند است مقرر فرمائید با مراتب قدردانی این وزارت از سوابق عمل واقدامات مفید جناب آقای عبدالعلی انتظام در امر انعقاد و تمدید قرارداد سابق از ایشان خواسته شود در این موقع نیز برای پیشرفت منظور و کار هیئت هر اقدامی که لازم بدانند معمول دارند ـ همچنین خواهشمند است دستور فرمائید اعتبارنامه بنام اعضاء هیئت صادر و انتخاب مشارالیهم را تلگرافا ابلاغ نمایند ·

در خاتمه باستحضار میرساند که بهیئت اعزامی دستور داده شده است کلیه جریان مذاکرات را با اطلاع برسانند و طرح نهائی را نیز قبلا برای تصویب ارسال دارند ·

وزیر اقتصاد ملی

۱۳۲۹
۱۷/ ۶/ ۲۹

۲۹/ ۶/ ۵

۲۳۶۸۹
۵/ ۶/ ۲۹

۱۱/ ۱۷

شماره سند: ۴۲

فرستنده: وزارت اقتصاد ملّی

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: تقاضای معافیت تجار ایرانی از پرداخت سپرده به دولت آلمان

تاریخ: ۱۳ آبان ۱۳۲۹ ه.ش

نمره: ۳۸۲۶۱/۴۹۱۳

[حاشیه]:

ـ اقتصادیات

شماره ۴۹۱۲

تاریخ .... ماه ۱۳۲

پیوست ....

وزارت اقتصاد ملی

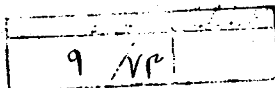
اداره کل امار و مطالعات اقتصادی

وزارت امور خارجه

بطوریکه از نمایندگان این وزارت در آلمان غربی اطلاع رسیده اخیرا دولت آلمان برای موسساتی که مال التجاره بآلمان وارد میکنند مقرر داشته معادل ۵۰ درصد قیمت مال التجاره را قبلا بپردازند تا پس از قطعی شدن معامله مبلغ مزبور بحساب قیمت جنس گذاشته شود چون دولت آلمان این تصمیم را از این لحاظ اتخاذ نموده که وارد ات آلمان از ممالك اروپائی کمتر تقلیل یابد و قهرا سهام بدهی دارد کم شود تا در نتیجه بتوانند بتصفیه قروض خود اقدام نماید و از طرف دیگر این موضوع باعث شکایت تجار ایرانی مقیم آلمان گردیده خواهشمند است دستور فرمایند نمایندگان آن وزارت در رشته تجارت در نزد مقامات آلمانی اقدام بعمل آورند که تجار ایرانی که بموجب قرار داد پایاپای با آلمان معامله مینمایند از پرداخت سپرده معاف و یا فقط باگرفتن تضمین از آسان قناعت شود .

وزیر اقتصاد ملی

۴۴۰۸۹۳

۲۹/۱/۱۴

۹ / ۷۴

شماره سند: ۴۳

فرستنده: وزارت اقتصاد ملّی

گیرنده: مجلس سنا

موضوع: قرارداد جدید بازرگانی میان آلمان و ایران

تاریخ: ۱۳ آذر ۱۳۲۹ هـ.ش

نمره: ۳۸۳۸۹/۴۹۶۲

شماره ۲۹۶۲/ ۳۸۶۸۹
تاریخ ۱۵/ ۱۰ ماه ۱۳۲۹
پیوست دارد

وزارت اقتصاد ملی

اداره کل امور مطالعات اقتصادی

مجلس سنا

چنانکه خاطر نمایندگان محترم مستحضر است براثر رکود بازار صادرات ایران وچون بازار آلمان یکی از خریداران عمده محصولات ایران بود در خرداد ماه ۱۳۲۸ موافقتنامه های بازرگانی وپرداخت براساس پایاپای بافرماندهان قوای متفقین در آلمان بطور موقت امضاء ومبادله گردید در نتیجه گشایش باب معاملات باکشور مذکور در ظرف یکسال وکسری باوجود یکه چند بار براثر اشکالاتی که پیش آمد حسابها موقتا راکد گردید معهذا بر طبق حسابهای بانک ملی ایران تا امروز بیش از ۹/۰ ملیون دولار محصولات ایران در کشور مذکور بفروش رسیده ودر نتیجه بابت همین مقدار محصولات صنعتی وضروری که از آنکشور وارد ایران گردیده دیناری ارز تأدیه نشده است ۰

اکنون که موافقتنامه های موقت سابق سررسیده است وچون مقامات آلمانی باموافقت متفقین غربی اجازه یافته‌اند قرارداد های بازرگانی را راساً مذاکره وامضاء نمایند طرح جدید قرارداد تهیه و هیئتی ازطرف دولت تعیین گردید که باهیئت نمایندگی آلمان در پاریس مذاکرات بعمل آورده طرح نهائی راپاراف وارسال داشته اند کاینک برای تصویب تقدیم میگردد

قرارداد جدید مزایای چندی برقرارداد سابق دارد کهبعرض نمایندگان محترم میرساند

اولا جمع صادرات هرطرف از ۱۰/۰ ملیون دولار به ۲۶ ملیون وسیصد هزار دولار ترقی داده شده وباجنبشی کهاخیرا در تهیه کالا های صادراتی حاصل شده امیدواری حاصل است که بتوان درحدود مبلغ مذکور کالای ایرانی بآلمان صادر کرد

ثانیاـ قرارداد جدید یک ملیون دولار صادرات فرش ایران بآلمان پیش بینی گردیده که پروانه ورود درظرف یکسال خواهند داد درصورتیکه در قرارداد گذشته فقط یکصد هزار دولار بوده است

ثالثاـ در تادیه مانده احتمالی حساب که مانند قرارداد سابق بلیره انگلیسی پرداخته خواهد شد مهلت هائی طولانی ترپیش بینی گردیده که بازرگانان ایران فرصت صدور کالا بآلمان برای احتراز

وزارت امور خارجه
اداره اقتصادی وبازرگانی
بخش سیاسی
[illegible]

[illegible]

شماره ....
تاریخ .... ماه ۱۳۲
پیوست ....

وزارت اقتصاد ملی

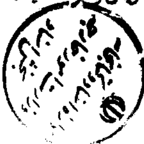
اداره ....

(۲)

پرداخت ارزی خواهد بود

بنا بمقدمات وبا توجه بیکه نمایندگان محترم وکلیه مقامات اقتصادی کشور بمنافع اقتصادی حاصل ازمعاملات پایاپای ابراز مینمایند ماده واحده ذیل را برای تصویب قرارداد بازرگانی ایران و آلمان که در بار بهر از طرف نمایندگان طرفین پاراف شده است بقید یک فوریت تقدیم میدارد .

نخست وزیر　　وزیر امور خارجه　　وزیر اقتصاد ملی

شماره سند: ۴۴

فرستنده: نمایندگی شاهنشاهی ایران نزد شورای عالی متفقین در آلمان (اشتوتگارت)

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: خرید حیوانات برای باغ وحش هامبورگ

تاریخ: ۲۵ دی ۱۳۲۹ هـ. ش

نمره: ۷۷۶۷

[حواشی]:

ـ اداره سوّم سیاسی ۲۹/۱۰/۲۷

ـ به اداره اقتصادیات ارسال فرمایند. ۲۹/۱۱/۳

شماره ۷۷۳۷
پیوست ...
تاریخ ۵/۱۰/۱۳۲۹

نمایندگی شاهنشاهی ایران
نزد شورای عالی متفقین در آلمان
اشتوتگارت

وزارت امور خارجـــــــه

باغ وحش هامبورگ که متجاوز از یك قرن است توسط خانواده هاگنبک Hagenbeck اداره میشود و باغ وحش رسمی آن شهر میباشد طی شرحی اشعار میدارد :
بنگاه مزبور علاقمند است تعدادی ببر و خر وحشی و همچنین انواع آهو و گوزن زنده برای باغ شهر از ایران تهیه کند و بدین منظور از مقامات صالحه تقاضا دارد که اورا با شکارچیان ایرانی در تماس بگذارند و بعلاوه اظهار میدارد که خرید و پرداختهای لازمرا با ارز بعمل خواهد آورد .
و نیز بنگاه نامبرده نظر مقامات ایرانیرا بدین موضوع جلب میکند که وی بتربیت و نگاهداری دامهای شیرده و دامهای لحمی هم مشغول است و نژاد های عالی از دامهای مزبور ، دام کوهستانی و چه جلگه در اختیار دارد . خواهشمند است پیشنهادات موسسه نامبرده را که بنظر کاملاً مقرون بصرفه و مفید میآید باطلاع وزارت کشاورزی و دیگر موسسات ذینفع رسانده بخواهند که موضوعرا مورد مداقه قرارداده پاسخ لازم هرچه زودتر اشعار دارند .

وزیر مختار
عبداله انتظام

ورود بدفتر اداره اقتصادیات
۹۸۱۸ — ۲۸/۱۱/۳

۲۹/۱۰/۲۱

۵۰۲۱۴
۲۹/۱۰/۲۸

۲۰۰۰
۲۹/۱۱/۲

۳۳/۱۸

شماره سند: ۴۵

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: وزارت اقتصاد ملّی

موضوع: حفظ علائم صنعتی و اختراعاتِ آلمان

تاریخ: ۲۶ فروردین ۱۳۳۰ هـ. ش

نمره: ۱۴۳۷/۴۷۳

وزارت امورخارجه

اداره اقتصادیات

شماره ۱۴۳۷/۴۷۳

تاریخ ۲۹/۱/۳۲

پیوست

وزارت اقتصاد ملی

عطف بنامه شماره ۲۲/۱۱۱ مورخ ۷/۱/۱۳۳۰ درخصوص حفظ علائم صنعتی واختراعات آلمان اصولا بطوریکه درنامه قبلی هم متذکرگردید وزارت امورخارجه باحمایت ازعلائم صنعتی مخالفتی نداشته وحتی آنرا کاملا مفید میداند ولی بجهات وعلل سیاسی هرگونه اقدامیکه دراینباب بعمل آید نبایستی متضمن شناسائی ضمنی دولت آلمان غربی بوده وبمدعیات وحقوق ایران نسبت بآلمان درباره غراماتیکه باید درکنفرانس صلح مطالبه وماخوذ گردد لطمه وارد آورد واقدام معموله نباید تلویحا ویا تصریحا کوچکترین محلی برای شناسائی آلمان غربی باشد کما اینکه درموضوع عقد قرارداد بازرگانی سال ۱۳۲۸ طرف قرارداد شورایعالی متفقین درآلمان غربی بود ودرخصوص قرارداد بازرگانی سال ۱۳۲۹ نیز بنا برپیشنهاد وزارت امورخارجه وتصمیم هیئت وزیران نامه بین جناب آقای دکتر امینی ومقامات صلاحیتدار آلمانی مبادله گردید مبنی براینکه عقد قرارداد با اجازه متفقین درآلمان غربی بوده است ~~با توجه بمطالب فوق نحوه عمل آنوزارت معلوم نیست که جمع بین دو عمل را چگونه میخواهند عملی نماید~~ بعقیده اینوزارت بهتر است با درنظرگرفتن ضرورت امر فعلا موضوع مسکوت بماند معذالک اگر فوریت امر مورد توجه مخصوص میباشد مستدعی است آنوزارت نظر هیئت وزیران را دراینخصوص خواستار گردیده ونتیجه را متعاقبا باستحضار اینوزارت برسانند.

وزیر امورخارجه

۱۱/۲۹	

غیرنظامی کردن آلمان، نابودسازی توان جنگی، منهدم نمودن نهضت سوسیالیسم، ناسیونالیسم، واگذاری اراضی آلمان واقع در شرق رودخانه اودر[1] و غرب رودخانه نایسه[2] تحت حاکمیّت لهستان تا قبل از اتخاذ تصمیم نهایی در خصوص مرز غربی این کشور، عدم تمرکز اقتصادی و بازسازی زندگی سیاسی براساس ارزشهای دمکراتیک از مهمترین مفادّ پروتکل مزبور بود[3]. مسئله «تنظیم مقررات صلح» که در کنفرانس پتسدام مورد بحث و بررسی قرار گرفت، هیچگاه تحقّق پیدا نکرد و بزودی فاتحین جنگ جهانی دوّم هرکدام موافقت نامه پتسدام را متناسب با منافع خویش تعبیر و تفسیر نمودند، بطوری که همکاری آنان به وقوع جنگ سرد و خروج شوروی از شورای کنترل در مارس ۱۹۴۸ و تلاشهای این کشور جهت الحاق نواحی اشغالی قدرتهای غربی به منطقه نفوذ در سالهای ۱۹۴۸ و ۱۹۴۹ منجر و عملاً به مخاصمه تبدیل گردید. با تشدید رویارویی شرق و غرب مدیریّت مشترک برلین توسط متفقیّن به بن بست رسید، به نحوی که این شهر تحت فشار شوروی از نقطه نظر سیاسی و اداری در سال ۱۹۴۸ تقسیم گردید و در ماه ژوئن همان سال مسکو اقدام به محاصره برلین نمود که مدت ده ماه به طول انجامید. امّا انتظارات شوروی تحقّق نیافت و متفقّین با ایجاد پل هوایی این شهر را به مناطق دیگر متصل و مایحتاج عمومی اهالی بخش غربی برلین را تأمین می‌نمودند، چنانکه شوروی مجبور گشت در مه ۱۹۴۹ دست از محاصره این شهر بردارد[4].

با تیره شدن افق همکاری متفقین، سه قدرت اشغالگر غربی توافق نمودند که از اراضی اشغالی خود یک سرزمین اَلمانی تحت لوای یک دولت آلمانی تأسیس نمایند. این طرح متفقّین مورد استقبال احزابی که پس از سال ۱۹۴۵ تأسیس شده بودند قرار گرفت. متعاقب این تصمیم در ژوئیه ۱۹۴۸ اعضای شورای پارلمانی از طرف مجالس ایالات به منظور تهیّه و تدوین قانون اساسی انتخاب شدند و در سپتامبر همان سال کنراد ادنائر[5] یکی از اعضای برجسته حزب دمکرات مسیحی به ریاست شورای مزبور منصوب گردید. کار تهیّه و تدوین قانون اساسی هفت ماه به طول انجامید و طرح نهایی آن در ۸ مه

---

1. Oder
2. Neisse
۳. رشید پوربابایی، رسالهٔ «جایگاه مذاکرات ۴+۲ در روند تحقیق وحدت آلمان، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، تهران ۱۳۷۰، ص ۴.
۴. غلامرضا نظر بلند، همان، صص ۴ و ۵
5. Konrad Adenauer

شماره سند: ۴۶

فرستنده: وزارت اقتصاد ملّی

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: پاراف و مبادله قرارداد پرداخت جدید ایران و آلمان

تاریخ: ۶ خرداد ۱۳۳۰ هـ.ش

نمره: ۱۱۲۹

[حاشیه]:

ـ اداره اقتصادیات ۱۳۳۰/۳/۷

۵۱۸۸

شماره ۱۱۲۹
تاریخ ۶ /خرداد/ ماه ۱۳۳۰
پیوست

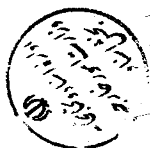

وزارت اقتصاد ملی

اداره کل امور مطالعات اقتصادی

وزارت امورخارجه

طبق اطلاعی که از جناب آقای انتظام وزیرمختار ایران طی نامه شماره ۷۳۴ مورخ ۳۰/ ۲/ ۱۳۳۰ به اینوزارت واصل گردیده قرارداد پرداخت جدید ایران وآلمان در تاریخ ۲۱/ ۲/ ۱۳۳۰ پاراف ومبادله شده است ـ ضمناد راثرمذاکرات بامقامات آلمانی مشارالیهم موافقت کرده اند نامه های ۷ الف و۷ ب راجع به اصل کاملة الوداد که مورد ایراد آنوزارت میباشد ازاصل قرارداد خارج وبقیه مواد قرارداد که سابقاپاراف شده بود تاتصویب پارلمان ایران موقتاباجراگذارده شود تادرجریان بازرگانی دوکشوروقفه حاصل نشود ولی هنوزاینموضوع بامبادله بصورت قطعی درنیامده است ۰ /ت

از طرف وزیراقتصادملی

۱۴۸۷۴
۳۰/۳/۸

اداره اقتصادی
۳۰/۳/۷

ورود بدفتر اداره اقتصادیات
وزارت امور خارجه
نمره ۱۷۱۴
تاریخ ۳۰/۳/۸

۱۱/۲۹

شماره سند: ۴۷

فرستنده: اداره اقتصادّیات

گیرنده: کلیه وزارتخانه‌ها و بنگاههای مستقل دولتی

موضوع: بخشنامه‌ای راجع به انجام مناقصه‌های دولتی و نواقص آن

تاریخ: ۱۷ مرداد ۱۳۳۰ ه.ش

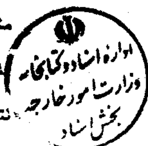
نمره: ۱۷۷۵۴/۳۴۱۷

اقتصادیـــات
۱۷۷۵۴/۳۴۱۷
۱۳۳۰/۵/۱۷

بخشنامــــه
بکلیه وزارتخانه ها وبنگاههای مستقل دولتی

نمایندگی شاهنشاهی در آلمان غربی راجع بانجام مناقصه های دولتی ونواقص آن نظریات مفیدی اشعار نموده که خلاصه آن جهت استحضار نقل میگردد :

"غالبا وزارتخانه ها وبنگاههای دولتی اعلانات مناقصه خود رامستقیما یا بوسیله وزارت امورخارجه برای اعلان واقدام به نمایندگیهای شاهنشاهی درخارجه میفرستنـــد که متاسفانه قسمت مهم این اعلانات بواسطه خوانا نبودن موضوع که بخط فارســـی نوشته شده ویا بواسطه دیر رسیدن ومنقضی بودن موقع ویا بواسطه ضمیمه نبودن صورت مشخصات ویا بعلت اینکه مشخصات بزبان فارسی نوشته شده وترجمه دقیق اصطلاحـــات فنی زبان خارجی برای نمایندگیها مشکل وحتی غیرممکن است ناقص میباشد نمیتوان نتیجه مطلوبه را ازانجام این مناقصه ها بدست آورد وبااینکه رفع این نواقص مکـــرر گوشزد شده است باز مشاهده میشود اعلانات مناقصه که ارسال میگردد فاقد شرایط لازمه بوده منجمله صورت مشخصات که اهم موضوع است پیوست نیست ویا اینکه تعهـــد نامه ای که بایستی ازطرف کارخانجات ذینفع درصورت تمایل ودادن پیشنهاد امضاء گردد اصلا وجود ندارد ."

باارسال رونوشت گزارش شماره ۵۰۱ مورخه ۳۰/۴/۱۳۳۰ نمایندگی شاهنشاهـــی درآلمان خواهشمند است دستورفرمایند مراتب مذکوره راموردتوجه مخصوص قرارداده ودرآتیه رعایت نمایند .ـ

۳۶۲۲

شماره سند: ۴۸

فرستنده: سرکنسولگری ایران در هامبورگ

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: اتحادیه بازرگانان ایران در آلمان

تاریخ: ۱۶ دی ۱۳۳۰ ه.ش

نمرهٔ: ۲۹۳۶

[حواشی]:

ـ مراتب را به وزارت اقتصاد ملّی و اطاق بازرگانی اطلاع دهید و ضمناً در پاسخ زحمات سرکنسولگری را تقدیر و یادآور شوید که روابط مستقیمی باید بر اطاق بازرگانی تهران و آ مؤسسه برقرار گردد و مؤسسه مزکور برای پیشرفت کار خود را معرفی نماید. ۳۰/۲۰/۲۹

ـ آقای شهیدزاده اقدام فرمایید. نوایی ۳۰/۱۰/۹

ـ اداره اقتصادیات ـ اداره سوّم سیاسی ۳۰/۱۰/۲۸

شماره ۲۹۳۶

تاریخ ۱۶/۱۰/۳۰

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

وزارت امور خارجـــه

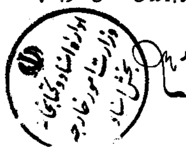
ازروز ورود به هامبورگ و توجه بموقعیت بازرگانی این شهرو روابط بازرگانی روزافزون المان بـا ایران بویژه شهرهامبورگ لازم دیدکه برای استوارنمودن روابط بازرگانی اتحاد و همکاری بین اقایان بازرگانان ایرانی بوجود اید تا هم روابط بازرگانی بشکل منظم و ابرومندی بخود گیرد و ازبرخی کارهای ناشایسته جلوگیری شود و هم بوسیله این اتحاد اطلاعات سودمند برای کشور و این سرکنسولگری تهیه گردد . این بود که پس از جلسات متعدد و تبادل افکار با اقایان بالاخره باین نتیجه رسید که اقایان بازرگانان ایرانی اتحادیه بنام — ((اتحادیه بازرگانان ایرانی)) سازمان دهند و این اتحادیه درجلسه ۹ نوامبر ۱۹۵۱ که چهل و دو نفـر از ۶۰ نفراقایان بازرگانان ثبت شده درالمان حضور داشتند پس ازتصویب اساسنامه هیئت مدیره خود رابشرح زیـــــر :

اقای کاشانی رئیس — اقای خسروشاهی نایب رئیس اقای مشکوة منشی اقای لنکرانی صندوق دار و اقای بوداغیان هموند اقایان ولادی وارزومانیانس عضو علی البدل و اقایان وهاب زاده — باقرزاده بازرس برگزیده شدند و اکنون مشغول تهیه مکان مناسب برای اتحادیه میباشند و فعلا تابدست اوردن جای مناسب ازاین سرکنسولگری خواهش کردند اجازه داده شود مکاتبات و تلگرافهای اتحادیه توسط سرکنسولگری باتحادیه برسد اینستکه تابدست اوردن جای مناسب ادرس پستی اتحادیه توسط سرکنسولگری شاهنشاهی هامبـورگ خواهد بود وادرس تلگرافی نیزموقتا -aeck.mann, c/o Iranconsulat, Hamburg بازرگانان توسط ایران کنسولا هامبورگ خواهد بود

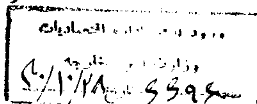
اساسنامه اتحادیه اکنون بچاپخانه داده شده و پس از بیرون امدن ازچاپ نسخه‌ برای اگاهی تقدیـــم خواهد شـــــد .

سرکنسول شاهنشاهی — وزیرمختار

عبد الحسین مفتاح

۲۲۰۳۲
۳۰/۱۰/۲۸

شماره سند: ۴۹

فرستنده: وزارت اقتصاد ملّی

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: مبادله کالا بین ایران و آلمان

تاریخ: ۲۶ دی ۱۳۳۰ ه.ش

نمره: ۲۵۹۵

[حواشی]:

- اداره اقتصادیات ۳۰/۱۰/۲۶

- آقای نوایی با رجوع به پیشینه شرح لازم به نمایندگی سیاسی شاهنشاهی در اشتوتگارت مرقوم دارید. ۳۰/۲۰/۲۹

۲۱۸۱۹

شماره ۲۵۹۸
تاریخ ۱۳۴۰
پیوست

وزارت اقتصاد ملی

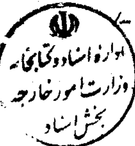
اداره پایاپای

خیلی فوری

وزارت امور خارجه

بطوریکه مستحضرند طبق مواد ۲ و ۷ موافقتنامه مبادله کالا بین دولت ایران و دولت جمهوری فدرال آلمان باید پیشنهادهائیکه باعث تسهیل و توسعه روابط اقتصادی دو کشور و یا حل مشکلاتی را که احیاناً درضمن اجرای موافقتنامه مزبور بروز کند با نظر کمیسیون مختلطی مرکب از نمایندگان دولتین مورد رسیدگی و اقدام قرارگیرد بنابراین خواهشمند است دستور فرمائید از طریق سفارت دولت شاهنشاهی ایران در آلمان غربی بمقامات اقتصادی آلمان غربی اطلاع داده شود که بمنظور رفع مشکلات موجوده نماینده خودرا برای مذاکره تعیین و به تهران اعزام دارند .

وزیر اقتصاد ملی

اداره

اداره اقتصادی
۴۰/۱۰/۲۶

ورود بدفتر اداره اقتصادیات
وزارت امور خارجه
شماره ۶۶۸۴ تاریخ ۴۰/۱۰/۲۸

۲۱۸۵۶
۴۰/۱۰/۲۶

شماره سند: ۵۰

فرستنده: سرکنسولگری ایران در هامبورگ

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: لزوم تصویب پیمان بازرگانی میان دو کشور ایران و آلمان

تاریخ: ۲۷ دی ۱۳۳۰ هـ.ش

نمره: ۳۷۰۱

[حاشیه]:

ـ سوّم سیاسی ـ اقتصادیات ۳۰/۱۱/۵

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

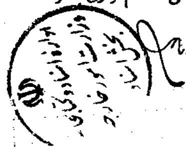
شماره ۳۷۰۱
تاریخ ۳۰/۱۰/۲۷

وزارت امورخارجـــه

درضمن گزارش شماره ۴۰۲ مورخه ۳۰/۲/۳۰ لزوم شناسائی المان رابرای تسهیل کارهـــای نمایندگی های شاهنشاهی گوشزد کرد متاسفانه تاکنون توجهی بان نشده است واغلب اولیای امورمحلـــی هنگام مراجعه کاراتباع بانها باین موضوع اشاره وباانجام کار تبعه منتی براین سرکنسولگری میگذارند کـــه بانبودن روابط ازانجام درخواستهای سرکنسولگری خودداری نمیکنند . اکنون این موضوع کم کم درنشریه های رسمی هم خودنمائی میکندوچنانکه درسالنامه اطاق بازرگانی هامبورگ که پیوست ملاحظه میفرمایند ازاینکه روابط کنولی وسیاسی بین دوکشور یکطرفه است گله منداست وهمچنین ازاینکه پیمان بازرگانی بین دوکشور همچنان درمجلس شورای ملی معوق مانده اظهار دلتنگی میکنند .

وجود یك پیمان بازرگانی بین دوکشور بویژه دراینهنگام که نیازمند مشتری برای نفت میباشیم والمان هم میتواند یکی ازکشورهای خریدارنفت باشد بی اندازه سودمند وضروری است . اینستکه خواهشمنداست ترتیبی دهند که هرچه زودتر درشناختن المان باختری وبستن پیمان بازرگانی اقدام موثری بشود .

سرکنسول شاهنشاهی ـــ وزیرمختار
عبدالحسین مفتاح

۲۶۹۷
۳۰/۱۱/۶

اداره سیاسی اقتصادی
۳۰/۱۱/۵

۴۳۹۱
۳۰/۱۱/۶

۱۹۴۹ با ۵۳ رأی مثبت در مقابل ۱۲ رأی منفی به تصویب شورا رسید و از ۲۵ مه ۱۹۴۹ برای همه آلمانیها به مرحله اجرا درآمد و به تبع آن جمهوری فدرال آلمان در ۲۴ مه ۱۹۴۹ تأسیس گردید[۱].

در قانون اساسی جدید که سومیّن قانون اساسی آلمان محسوب می‌گردد، مفهوم سرزمین آلمان شامل جمهوری فدرال آلمان و ایالات دوازده گانه آن و نیز شامل بخشهای دیگر سرزمین آلمان پس از الحاق آنها به آلمان می‌باشد[۲] و از اهداف مهّم آن افزایش قدرت و اختیارات صدراعظم و احزاب پارلمانی در مقابل رئیس جمهور و بوروکراسی دولتی و نیروهای مسلّح و تفویض اختیارات مهّم به ایالتهای مختلف و در نهایت برقراری حاکمیت قانون است[۳].

همزمان با تدوین قانون اساسی متفقّین قرارداد ادغام مناطق تحت اشغال خود را امضاء نمودند. که به موجب آن کمیسیون عالی متفقّین برای رسیدگی به امور آلمان» به وجود آمد و نیز اعلامیه‌ای تحت عنوان «اعلامیه اشغال» از طرف آنان منتشر گردید که بر طبق آن دولت جدید فدرال صلاحیّت و حق رسیدگی به موضوعاتی از قبیل غرامات جنگی، عدم تمرکز مؤسسات اقتصادی امور خارجی و پناهندگان و تسلیحات را نداشت[۴].

در ۱۴ اوت ۱۹۴۹ انتخابات مجلس فدرال آلمان صورت گرفت و در ۱۵ سپتامبر ۱۹۴۹ کنراد ادنائر از طرف مجلس فدرال به عنوان صدر اعظم دولت جدید برگزیده شد. وی از سال ۱۹۴۹ الی ۱۹۶۳ از تسلط کامل بر عرصه سیاست آلمان برخوردار بود، امّا از آن پس عواملی از قبیل نیرومند شدن حزب سوسیال دمکرات، متداول شدن دولتهای ائتلافی و عرض اندام نمایندگان بوندستاگ[5] موجب گردید که از قدرت و نفوذ صدراعظم کاسته شود.

گفتنی است که اولیّن رئیس جمهوری آلمان فدرال تئودور هویس[6] از حزب

---

۱. اداره سوّم سیاسی، وزارت امور خارجه، اطلاعاتی درباره جمهوری فدرال آلمان، وزارت امور خارجه، تهران ۱۳۵۲، صص ۳۸، ۳۹.
۲. سید محمّد کاظم نعیمی، همان، ص ۳۵.
۳. یان داربی شر، تحولات سیاسی در آلمان غربی، ترجمه حسن پستا، سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، تهران ۱۳۶۹، ص ۹.
۴. اداره سوّم سیاسی وزارت امور خارجه، همان، ص ۳۹.

5. Bundestag
6. Teodor Heuss

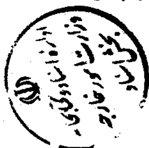

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

توجمه گذارش سلیانه اطاق بازرگانی هامبورگ

روابط خوب و دیرین المان و ایران طبیعتا در نتیجه نفاق بین ایران و انگلیس بر سر قرارداد نفت با شرکت نفت ایران و انگلیس که باعث کم شدن ارز دولت ایران شده بود دقائق غیر ثابتی را در تجارت با ما ایجاد کرده است قبل از هرچیز بسیار بجا خواهد بود که روابط سیاسی و کنسولی ما اینطور ماند این مدت یکطرفه نمیماند دولت ایران در اشتودکارت یك نمایندگی سیاسی و در هامبورگ یك سرکنسولگری دارد و المان در ایران نماینده ندارد .

موضوع موافقت با داشتن نمایندگی در ایران بسیار از نظر بازرگانی طرفین مهم است تا حال مرتب پیمان یکم ژوئن ۱۹۴۹ را تمدید و پیمانی که در اکتبر ۱۹۰۰ باراف شد معاملات بازرگانی تهاتری را به ۲۶/۳ ملیون دلار رسانیده مجلس سنا موافقت خود را در تهران داده و امیدواریم بزودی پیمان را تصویبشده به بینیم

شماره سند: ۵۱

فرستنده: ـــ

گیرنده: ـــ

موضوع: صورت مجلس کمیسیون مربوط به تنفیذ پیمان حمایت تصدیقنامه‌های اختراع و علائم صنعتی یا تجارتی و اسامی تجارتی و حقوق مالکیت صنعتی و ادبی

تاریخ: ۱۳۳۲ هـ. ش

نمره: ـــ

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره عهود و امور حقوقی
شماره
تاریخ
پیوست

صورت مجلس

در ساعت ۱۱ صبح ششم بهمن ماه ۱۳۳۲ کمیسیونی در دفتر جناب آقای دکتر عبده مشاور عالی وزارت امور خارجه با حضور جناب آقای دکتر قاسم زاده مشاور حقوقی وزارت امور خارجه و آقایان مهندس علی اکبر عدالت پور رئیس اداره کارخانجات غیر دولتی و احمد علی شیبانی رئیس اداره آمار و مطالعات اقتصادی وزارت اقتصاد ملی و علی فتوحی رئیس اداره اقتصادیات وزارت امور خارجه تشکیل گردید (آقای دکتر مبصر نماینده وزارت دادگستری حضور نیافتند)

موضوع: بحث در اطراف گزارش شماره ۲۷۳۸ مورخ ۳۲/۹/۲۷ سفارت شاهنشاهی ایران در کلن راجع بتنفیذ پیمان مورخ ۲۴ فوریه ۱۹۳۰ بین دولت شاهنشاهی و دولت جمهوری آلمان غربی راجع به حمایت تصدیقنامه های اختراع و علائم صنعتی یا تجارتی و اسامی تجارتی و حقوق مالکیت صنعتی و ادبی.

جنابان آقایان دکتر قاسم زاده و دکتر عبده در این معنی موافقت داشتند که قرارداد مزبور از جمله عهودی نیست که با بروز حالت جنگ بین دو دولت طبعا ملغی شده باشد بعقیده اکثریت علماء معاصر حقوق بین الملل و رویه دول این قبیل قراردادها قابل تنفیذ میباشد بنابراین بدون اینکه احتیاج بطرح قرارداد جدیدی در این مورد باشد با مبادله نامه بین مقامات دولت شاهنشاهی و دولت آلمان میتوان قرارداد مزبور را تنفیذ نمود.

۲ــ آقایان مهندس شیبانی و عدالت پور معتقد بودند که از لحاظ اقتصادی هیچگونه اشکالی برای تنفیذ قرارداد مزبور در بین نیست ولی البته از نظر اجرای تشریفات و تشخیص مطابقت آن با سایر تعهدات احتمالی دولت ایران وزارت امور خارجه راساً نظر مقتضی اعمال خواهد داشت

۳ــ نظر جنابان آقایان دکتر قاسم زاده و دکتر عبده این بود که از لحاظ تشریفاتی میتوان با مبادله نامه بین مقامات دولتین قرارداد مزبور را تنفیذ نمود.

۴ــ قرارداد اقامت مورخ ۱۷ فوریه ۱۹۲۹ که ضمن قرارداد مورد بحث بدان اشاره شده نیز از قبیل

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

(ص۲)

قرارداد مربوط بحق اختراع بود یعنی با بروز حالت جنگ بین دولتین خود بخود ملغی نشده تنها موقوف الاجرا میگردد و بنابراین قابل تنفیذ میباشد • نظریات اکثریت علماء امروز و عمل دول از جمله آمریکا ـ اطریش و ترکیه موید این نظریه میباشد • (آقای مهندس شیبانی در این مورد اظهار داشته که چون قرارداد مربوط باقامت را مطالعه نکرده اند و دریکی از مواد آن شرط کاملقالود اد ذکر شده فعلا نظری در این باب نمیتوانند اظهار کنند) معذالك قرار بر این شد که نسبت بموضوع اخیر مطالعه بیشتری شده و در جلسه آینده راجع بموضوع اخیر تصمیم قطعی اتخاذ شود آقای فتوحی با نظریه حقوقی و اقتصادی که از طرف آقایان دکتر قاسم زاده و دکتر مبلغ داده شده موافقت کامل داشتند •

شماره سند: ۵۲

فرستنده: وزارت اقتصاد ملّی

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: تمدید موافقتنامه تهاتری ایران و آلمان غربی

تاریخ: ۲۰ تیر ۱۳۳۲ هـ.ش

نمره: ۱۱۱۸۱/۱۱۵۴

[حواشی]:

ـ مربوط به اداره عهود و امور حقوقی است، به آن اداره ارسال شود. ۳۲/۴/۳۲

ـ اقتصادیات

ـ آقای شهمیرزاده ۳۲/۴/۲۲

وزارت اقتصاد ملی

اداره پایاپای

تاریخ ۲۰/۴/۱۳۴۲
شماره ۱۱۵۴ / ۱۱۱۸۱
پیوست

فوری

نماینده بن‌زاده
۴۲/۴/۲۳

وزارت امور خارجه

موضوع – تمدید موافقتنامه تهاتری ایران و آلمان غربی .

در تعقیب نامه شماره ۸۶۵۷/۸۶۷ مورخ ۴۲/۳/۳۱ اشعار میدارد .

بطوریکه در نامه فوق باستحضار آن وزارت رسیده بمنظور انجام امور مربوط بموافقتنامه تهاتری ایران و آلمان غربی اینجانب تصمیم داشتم که بعداز انجام امور موافقتنامه تهاتری ایران و ایتالیا شخصاً بآلمان غربی عزیمت نموده وحضوراً موانع و مشکلات موجوده را مرتفع ورضایت مقامات اقتصادی آلمان غربی را فراهم آورم ولیکن بطوریکه جناب آقای مهندس فریور طی نامه مورخ ۱۰ تیرماه جاری اشعار داشته اند مقامات نامبرده تقاضا دارندکه در مبادله نامه های مربوط به تمدید وتجدید موافقتنامه تسریع شودو چون مسافرت اینجانب بایتالیا و آلمان غربی دچار تاخیر گردیده بنابراین خواهشمند است دستور فرمایند فوراً شرح لازم از طرف آن وزارت بسفارت کبرای ایران در آلمان غربی نوشته شودکه جناب آقای مهندس فریور مستشار اقتصادی ایران درآلمان غربی شخصاً نسبت بامضاء و مبادله نامه های مربوط به تمدید موافقتنامه تهاتری ایران و آلمان برطبق سوابق و مقررات مربوطه اقدامات مقتضی رامعمول فرمایند واز نتیجه اقدام نیز این وزارت را مستحضر سازند . م/

وزیر اقتصاد ملی
[امضا]
۴۲/۴/۱۸

اداره پایاپای ...
۴۲/۴/۲۲

دبیرخانه وزارت امور خارجه
شماره ۲۲۸۲۹
تاریخ ۴۲/۴/۲۲

۴۲/۴/۲۲

۵۹۹
۴۲/۴/۲۳

۴۲/۴/۲۲ ۱۸۲۹

تاریخ ۴۰ / ۲ / ۱۳۴۲
شماره ۸۹۷ / ۱۹۵۷
پیوست

وزارت اقتصاد ملی

اداره ...

وزارت امور خارجه

موضوع : تمدید موافقتنامه تهاتری ایران وآلمان

بطوریکه جناب اقای مهندس فریور نماینده بازرگانی ومستشار اقتصادی ایران درآلمان غربی طی نامه مورخ ۱۴ خرداد ماه ۱۳۲۲ اطلاع میدهند مقامات اقتصادی آلمان تقاضا دارند که مبادلات دو کشور بر طبق ضمائم موافقتنامه سال گذشته ادامه یابد نظر باینکه در سهمیه وارداتی وصادراتی سال جاری کالاها بطور کلی بسه درجه تقسیم گردیده بنابراین چنانچه با تقاضای مقامات مزبور موافقت شود مغایر سهمیه سال جاری خواهد بود لذا این وزارت در نظر دارد که در مورد تمدید موافقتنامه مزبور ترتیبی داده شود که مغایر با مقررات سهمیه نبوده و بعلاوه رضایت مقامات نامبرده فراهم گردد علیهذا اینجانب بعد از انجام امور مربوط بموافقتنامه تهاتری ایران وایتالیا شخصا بکشور آلمان غربی عزیمت خواهم نمود که با مذاکرات حضوری مشکلات مذکور مرتفع ونسبت بتمدید موافقتنامه ومبادلات دو کشور اقدامات مقتضی معمول گردد .

وزیر اقتصاد ملی

۱۷۹۵۷

شماره سند: ۵۳

فرستنده: سرکنسولگری ایران در هامبورگ

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره اقتصادیات

موضوع: احصاییه ورود و صدور کالا از ایران به بندر هامبورگ و بالعکس

تاریخ: ۱۱ شهریور ۱۳۳۲ هـ.ش

نمره: ۹۰۰

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

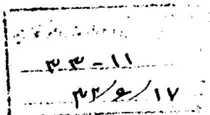
شماره ۹۰۰
تاریخ ۳۲/۶/۱۱
ضمیمه دارد

وزارت امور خارجه ـ اداره اقتصادیات

بضمیمه ترجمه احصائیه ارسالی از بندرهامبورگ را برای اطلاع عالی ارسال میدارد. احصائیه مربوط است به ورود و صدور کالا درماه مه ۱۹۵۲ از ایران به بندرهامبورگ و بالعکس.

سرکنسول شاهنشاهی ـ رکن‌الدین آشتیانی

۳۲ـ۱۱
۱۷/ ۳۲/۶

۱۷/ ۳۲/۶

۳۲/۶/۱۷ ۳۰۱۲

صدور جنس از طریق دریا

لبلاب الفقاع	یک تن
سیمان	۳۰ "
نخ	۱۰ "
لاک و رنگ	۱٤ "
سولفات منیزی	۱٤ "
چسب	۲ "
مواد شیمیائی دیگر	۱ "
کاغذ	۷۹۱ "
جواهر مصنوعی	۲ "
چینی و کاشی	۲۳ "
گیلاس و بلور جات	۱۰۸ "
آهن آلات	۲۰٦ "
حلبی جات	۲۸ "
لوله جات	۱۲۹ "
سیم آهنی	۱٦۹ "
دیگر آلات ریخته گی فلزی	۱ "
چرخ خیاطی	٥ "
ماشینهای نساجی	۳ "
ماشینها و ابزار دیگر	۲۷ "
موتور	۳۱ "
لوازم ساختمانی	۱۸٥ "
آلات آهنی دیگر	۱۷۹ "
آلات نیم تمام آلومینیومی	٤ "
" " " سربی	۳ "
" " " برنجی	۷ "
" " " مسی و آلیاژ	۲ "
آلات آلومینیومی	۱ "
کابل	۱۱٦ "
اتومبیل باری و تراکتور	٦ "
مصنوعات نساجی دیگر	۱۰۳ "

لاستیک اتومبیل	٦۷ تن
مصنوعات لاستیکی دیگر	۸ "
لوازم رادیو و اجزاء	۱۰ "
لوازم برقی دیگر	٥۷ "
ساعت	٥ "
لوازم پشم	۱ ت
لوازم صنعتی متفرقه دیگر	۱۱ "
متفرقه	۱ "
لوازم منزل	۲ "
کیسه خالی	۲۰ "
جمع	۲٤۱۳ تن

دمکرات آزاد بود که دروه ریاست جمهوری وی از سال ۱۹۴۹ الی ۱۹۵۹ ادامه داشت. در سال ۱۹۵۰ در نتیجه تلاشهای روبرت شومان[1] وزیر امور خارجه فرانسه و پشتیبانی کنراد ادنائر و دوگاسپری[2] رئیس جمهور ایتالیا «شورای اروپا» بنیانگذاری گردید که همه کشورهای غیرکمونیستی به استثنای سه کشور پرتقال، اسپانیا و فنلاند به عضویت آن درآمدند. کشورهایی نظیر فرانسه، ایتالیا، لوکزامبورک، هلند و بلژیک جمهوری فدرال آلمان را در برخی از فعالیتهای اقتصادی و صنعتی که در چارچوب «اتحادیه فولاد و زغال سنگ اروپا»، «اتحادیه انرژی اتمی اروپا» و در نهایت به صورت «بازار مشترک و جامعه اقتصادی»[3] اروپا صورت می‌گرفت، مشارکت می‌دادند[4].

در سال ۱۹۵۴ با تعهد جمهوری فدرال آلمان مبنی بر هماهنگ نمودن اصول سیاست خود با اصول منشور ملل متحّد و اساسنامه شورای اروپا و نیز عدم توسل به زور در مورد وحدت مجدد آلمان و یا تغییر مرزهای موجود جمهوری فدرال آلمان، «کمیسیون عالی متفقین برای امور آلمان» منحل شد و در ۲۳ اکتبر همان سال نوعی قرارداد ترک مخاصمه میان متفقین و جمهوری فدرال آلمان منعقد گردید که به «قرارداد آلمان» موسوم گشت. این قرارداد از تاریخ ۵ مه ۱۹۵۵ به مورد اجراء گذارده شد که به موجب آن به آلمان حق حاکمیّت اعطاء گردید و جمهوری فدرال آلمان در زمره کشورهای مستقل جهان درآمد. این کشور در همان سال به عضویت سازمان پیمان نظامی آتلانتیک شمالی[5] درآمد و متعهّد گردید که از انعقاد هرگونه قراردادی که علیه یکی از کشورهای عضو سازمان مزبور باشد، اجتناب ورزد. همچنین در همان سال جمهوری فدرال آلمان به عضویت سازمان پیمان نظامی بروکسل که بعدها به نام «اتحادیه اروپای غربی» تغییر نام داد و توسط کشورهای فرانسه، انگلیس، لوکزامبورک، هلند و بلژیک به وجود آمده بود درآمد[6].

---

1. Robert. Schumann   2. De Gasperi

۳. جامعه اقتصادی اروپا با تنظیم قراردادهای رُم در تاریخ ۲۵ مارس ۱۹۵۷ تحقق یافت و از اوّل ژانویه ۱۹۵۸ به مرحله اجرا گذاشته شد.

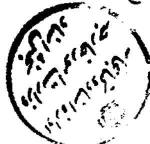
۴. روبرت هرمان تنبروک، تاریخ آلمان، ترجمه دکتر محمد ظروفی، انتشارات دانشگاه تهران، تهران ۱۳۵۸، ص ۲۶۷.

۵. برای آشنایی با این پیمان به توضیحات سند شماره ۲۴ کتاب حاضر مراجعه گردد.

۶. اداره سوّم وزارت امور خارجه، همان، صص ۳۹ الی ۴۱.

ورود جنس از ایران ازطریق دریا

ذرت	۳۰ تن
برنج	۱۰۵ "
نخود ولوبیا	۲ "
کشمش	۲۵۶۱ "
بادام	۱۰ "
تخم پنبه	٦٦٣ "
تخم بزرك	۱۲ "
تخمهای روغنی ومیوه های روغنی	۱۱۷۲ تن
میوه خشك	۱۰۰ تن
سبوس	۱۰۰ "
اضافات روغن زیتون	۲۱۲ "
روده	٥ "
مو	٤۳ "
تخم زردآلو	۹ "
صمغ	٤۳ "
کائوچوی طبیعی	٥۷ "
سنگ مس	۳ "
سنگ سرب	٥۱۰ "
چرم و پوست	۱۷۷ "
پشم واضافات آن	٦٤ "
پنبه	۱۱۸٤ "
چوب	٤٤ "
سرب	۲ "
چرم واضافات	۲۳ "
چرخ خیاطی	٦ "
ماشینهای دیگر نساجی	۳٤ "
اجناس برقی دیگر	٤ "
کاغذجات	۲ "
لوازم منزل	۲ "
کیسه خالی	۲ "
جمع	۷۱۸۱ تن

شماره سند: ۵۴

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره اقتصادیات

موضوع: تمدید پروتکل مبادله کالا

تاریخ: ۲۰ شهریور ۱۳۳۲ هـ.ش

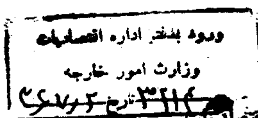
نمره: ۲۲۱۸

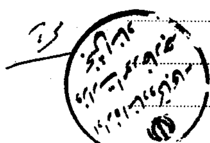
[حاشیه]:

ـ اداره اقتصادیات

وزارت شاهنشاهی ایران
کلنی

تاریخ ۳۰/۶/۳۲
شماره ۲۲۱۸
پیوست

وزارت امورخارجه ـ اداره اقتصادیات

درپاسخ نامه شماره ۲۷۵۴/۱۵۷۹۴ مورخ ۳۲/۶/۳ دائر بر استعلام نتیجه اقدام در باره تمدید قرارداد پایاپای ایران و المان معرفی آقای مهندس فریوار اشعار میدارد .

طرح پیمان پایاپای ایران باآلمان در ۲ اکتبر ۱۹۵۰ به پاراف رسیده که چون به تصویب مجلس شورای ملی نرسیده هنوز احراز اعتبار ننموده است .موافقتنامه پرداختی فیمابین موجود است که انهم بخودی خود تمدید میگردد .موضوع مربوط به پرتکل سوم ژوئن ۱۹۵۲ میباشد که در اخر مدت چندی پیش المانها تقاضا داشتند بوسیله مبادله نامه چند ماهی تمدید گردد تا در خلال انمدت برای رفع نواقص مبادلات بین دوکشور از طریق مذاکره و تبادل نظر ترتیبات جدیدی پیش بینی و پرتکل بصورت تازه تجدید شود .با اینکه مسئله عقد معاهدات و پیمانها و موافقتنامهها و پرتکلها و کلیه این قبیل قرارها با دول خارجه قسمت اعظم ان مربوط بوزارت امورخارجه و گرچه هم موضوع قرار مربوط بوزارتخانه دیگری باشد باید وزارت امورخارجه انرا قبلا ملاحظه و تصویب نموده و از طریق دستگاه خود وزارت خارجه انجام و اجری شود و تشریفات بین الدول اجری گردد چنانکه مقامات المان طرح نامه را هم که فرستاده بودند از طرف وزیر مختار شاهنشاهی انشاء شده بود معهذا وزارت متبوعه ضمن تلگراف شماره ۲۹۲ جز اینکه دستور وزارت اقتصاد ملی برعهده مامور خود را باین سفارت ابلاغ فرموده بودند هیچگونه دستور دیگری مرحمت نشده بود .ظاهرا سفارت جز اینکه متن تلگراف را باقای مهندس فریور مامور وزارت اقتصاد ملی ابلاغ نماید وظیفه دیگری نداشت و همین اقدام را هم نمود ولی سفارت متوجه بود که موضوع تمدید قرارهای بین الدول تشریفاتی دارد معرفی ساده اقای مهندس فریور کفایت نمینمود خصوصا که نامبرده برخلاف متن تلگراف تقاضا داشت ایشان دارای اختیارات وسیعی برای مذاکره و مبادله نامههای مربوط بقرارداد تجارتی را داشته باشند حال انکه سفارت چنین دستوری نداشت و مصلحت هم نمیدانست چنین اختیاراتی بنامبرده داده شود . خلاصه وقتی مراتب بوزارت خارجه المان شفاها اطلاع داده شد تذکر دادند که یا نامه را باید شخص وزیر مختار امضاء و از طرف سفارت مبادله گردد و یا اگر شخص دیگری ماموریت دارد باید دارای اختیارنامه مخصوص صادره از وزارت خارجه تهران باشد . برای اینکه مطلب بتاخیر نیافتد و سوء تفاهمی راجع باینکه سفارت تمایل بمداخله در اینکاررا دارد ایجاد ننماید بالاخره پس از مذاکرات مقامات المانی موافقت نمودند که اختیارنامه را سفارت تنظیم و تسلیم نماید . سفارت طبق متن تلگراف واصله حدود اختیارات اقای مهندس فریور را معین و اختیار نامه لازم در انحدود تنظیم و تسلیم داشت ماز قرار استعلامیکه اخیرا از نامبرده بعمل امد نامه بین ایشان و وزارت اقتصاد ملی المان مبنی براینکه پرتکل سوم ژوئن ۱۹۵۲ حاوی ترتیب مبادله کالا بین ایران و المان تا ۳۱ مه ۱۹۵٤ تمدید گردید امضاء و مبادله گردیده است .

بنظر اینجانب خیلی بجا و بموقع است که اداره عهود و اقتصاد وادارات سیاسی و تشریفات وزارت امورخارجه هرموضوع عقد و یا تمدید پیمان و یا قرار سیاسی اقتصادی اجتماعی و قضائی پیش میاید کاملا در ان مداخله و مطالعه و مداقه نموده و انرا مقید بملاحظه و تصویب قبلی وزارت امورخارجه نموده تشریفات لازم انرا در نظر گرفته و بوسیله نمایندگان سیاسی خود در خارجه بموقع اجرا بگذارند .

سفارت شاهنشاهی ایران

کلن

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

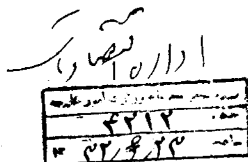
صفحه ۲

زیرا تصور مینماید این ترتیب صحیح نباشد که وزارتخانه‌ها مامورینی در خارجه اعزام و مستقیما با دول قرارداد امضاء و یا مبادله نامه در آن باب بنمایند این رویه که خیلی معمول گردیده ماست حال آنکه وزارت امورخارجه نباید از حقوق و وظائف خود اغماض نماید . این ترتیب علاوه براینکه در نظر خارجیها ایجاد تعجب مینماید آنرا حمل بهرج و مرج اداری ما خواهند نمود .

بهرحال نتیجه اقدامات هم بموقع خود ضمن تلگراف شماره ۱۳ باستحضار وزارت امورخارجه رسید ماست

وزیر مختار ــ خلیل اسفندیاری

اداره اقتصادی

۴۲۱۲
۳۲/۶/۲۳

شماره سند: ۵۵

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره عهود و امور حقوق

موضوع: ثبت علائم صنعتی و اختراعات ایران و آلمان

تاریخ: ۲۷ آذر ۱۳۳۲ هـ. ش

نمره: ۳۷۳۸

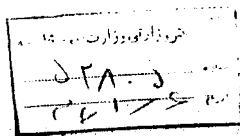
[حواشی]:

ـ آقای ایرانی، به وزارت اقتصاد نوشته شود. ۳۲/۱۰/۶

ـ اداره عهود و امور حقوقی ۳۲/۱۰/۲

کلن

تاریخ ۲۷/۹/۳۲
شماره ۳۷۷۸
پیوست

وزارت امور خارجه ـــ اداره عهود و امور حقوقی

عطف به نامه شماره ۱۸۹۴/ ۴۰۶۹۲ مورخ ۱۶/ ۱۲/ ۱۳۳۱ مربوط به ثبت علائم صنعتی و اختراعات ایران و المان و طرح پرتکلی که با موافقت وزارت متبوعه از طرف وزارت اقتصاد ملی تنظیم گردیده بود اشعار میدارد که طرح مزبور را باطلاع وزارت امورخارجه بن رسانیده و بعداً هم در اینباره مذاکراتی بعمل امد . وزارت امورخارجه بن پس از مطالعه دقیق در پیشنهاد جدید دولت شاهنشاهی مبنی براینکه پرتکل نامبرده به پیمان مورخ ۲ اکتبر ۱۹۵۲ ضمیمه گردد (در نامه فوق ۲ اکتبر ۱۹۵۰ مرقوم رفته است) پیشنهاد دیگری مینماید بدینطریق که بصلاح نزدیکتر و بهتر خواهد بود چنانچه از طرف دولت شاهنشاهی موافقت شود تا پیمان مورخه ۲۴ فوریه ۱۹۳۰ راجع بحفظ علائم صنعتی دومرتبه بقوت خود برگردد چون در پیمان مذکور که بین دولت شاهنشاهی و رایش سابق المان منعقد شده بود بطور کامل در باره حفظ علائم صنعتی و اختراعات پیشبینی های لازمه بعمل امده و طوری پیمان مزبور در انزمان تدوین شده است که نظریه هردو دولت که همان بسط و توسعه امور بازرگانی و اقتصادی بین کشور شاهنشاهی و المان باشد تامین میگردد .

البته در صورت موافقت با معتبر ساختن مجدد آن پیمان نامبرده این محاسن را در برخواهد داشت که پیمان مذکور ابدا ارتباط و وابستگی بسایر پیمانهای بازرگانی که قابل تمدید و تجدید میباشند و یا گاهی هم دیگر تجدید نمی شوند نخواهد داشت یعنی خود پیمانی مستقل و دائمی خواهد بود .

در صورتیکه نظریه رسمی دولت المان مورد موافقت دولت شاهنشاهی قرار گیرد این عمل بوسیله مبادله نامه بین کشور شاهنشاهی و المان فدرال انجام می پذیرد .

طبق اظهار نظر مقامات مربوطه و اداره سیاست خارجی بازرگانی وزارت امورخارجه بن و یادداشتهائی که در این باره رد و بدل شده دولتهای دیگری هم که هنوز با دولت فدرال پیمان صلح منعقد ننموده اند چنین اقدامات متشابه معمول داشته اند منجمله :

۱ ـــ دولت امریکا پیمانیراکه در تاریخ ۱۵ ژانویه ۱۸۹۲ با دولت رایش المان برای حفظ علائم و اختراعات صنعتی منعقد ساخته بود دوباره طی مبادله یادداشت بین دولت فدرال المان و کمیساریای عالی امریکا اثرا رسمی و بقوت اولیه رجعت داد .

۲ ـــ پیمان مورخه ۱۵ فوریه ۱۹۳۰ بین اطریش و رایش المان طی موافقتنامه دوباره بقوت گرفت .

۳ ـــ ماده ۶ پیمان بازرگانی مورخ ۲۷ مه ۱۹۳۰ بین دولت ترکیه و رایش المان بهمین طریق مورد موافقت قرار گرفت . این ماده در باره حفظ علائم صنعتی و اختراعات در کشور ترکیه و المان بوده است .

این بود نتیجه مذاکرات و مطالعاتیکه تا کنون بین این سفارت و وزارت امورخارجه المان انجام یافته است بنابراین چنانچه پیشنهاد و نظریه دولت المان مورد موافقت قرار گیرد امر و مقرر فرمایند یا خود وزارت

سفارت شاهنشاهی ایران

کلن

تاریخ .... صفحه ۲

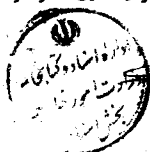
شماره ....

پیوست ....

وزارت امورخارجه در تهران به تبادل نامه مبنی بر اعلام و معتبر کردن مجدد پیمان ۲۴ فوریه ۱۹۳۰ با سفارت المان در تهران اقدام و یا اینکه اجازه و اختیار فرمایند سفارت‌نامهٔ مزبور را با وزارت خارجه المان در اینجا مبادله نماید .

خواهشمند است هر نظری در این باره اتخاذ میفرمایند این سفارت را مستحضر فرمایند .

وزیر مختار ــ خلیل اسفندیاری

۱۲/۱۰/۳

۲۱/۱۲/۶

شماره سند: ۵۶

فرستنده: وزارت اقتصاد ملّی

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: تجدید قراردادهای سابق ایران و آلمان

تاریخ: ۲۰ دی ۱۳۳۲ هـ.ش

نمره: ۲۸۲۶۳/۷۹۳۶

[حواشی]:

ـ آقای ایرانی، نامه برای دعوت نمایندگان وزارت اقتصاد ملّی و وزارت دادگستری تهّیه کنید کمیسیون را برای سه شنبه ششم بهمن ساعت ۱۱ می‌توان دعوت کرد.

ـ اداره امور حقوقی و عهود.

تاریخ ۲۲/۱۰/۱۳۴۲
شماره ۲۸۲۶۴/۷۹۳۹
پیوست ....

وزارت اقتصاد ملی

اداره آمار و مطالعات اقتصادی

وزارت امور خارجه

موضوع ـ تجدید قرارداد های سابق ایران آلمان

عطف بنامه های شماره ۲۷۵۱۶/۱۵۳۲ مورخ ۱۳۴۲/۱۰/۱۴ و شماره ۳۵۰۶۸/۱۴۶۵ مورخ ۱۳۴۲/۹/۲۹ موضوع تجدید قرارداد بین المللی تسهیل تشریفات گمرکی و پیمان مورخ ۲۴ نوریه ۱۹۳۰ راجع بحفظ علائم صنعتی ایران و آلمان باستحضار میرساند که قرارداد های مزبور در اینوزارت تحت مطالعه میباشد ولی بنظر اینوزارت همانطور که طی نامه شماره ۵۰۴۸/ ـ ۲۳۵۱۰ مورخ ۱۳۴۲/۱۰/۳ درمورد تجدید قرارداد مودت و اقامت و تجارتی و گمرکی و بحرپیمائی ایران و آلمان اشعار داشته اند بهتر است کلیه اینگونه قرارداد ها در کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارتخانه های مربوط و ولی مورد مطالعه و رسیدگی مجدد قرار گیرد تا چنانچه جرح و تعدیلی در آن لازم باشد توسط کمیسیون مزبور انجام گیرد.

البته نظریات اینوزارت نیز درمورد کلیه قرارداد های فوق الذکر بموقع خود توسط نماینده اعزامی باطلاع کمیسیون خواهد رسید. ـ

از طرف وزیر اقتصاد ملی

شماره سند: ۵۷

فرستنده: وزارت امورخارجه

گیرنده: رئیس کمیسیون عرایض مجلس شورای ملّی

موضوع: شکایت بازرگانان ایرانی مقیم آلمان

تاریخ: ۱۳۳۴ هـ. ش

نمره: ـــــ

[حاشیه]:

ـ در پرونده روابط بازرگانی ایران و آلمان بایگانی شود.

شایان ذکر است که حق حاکمیّت جمهوری فدرال آلمان از طرف شوروی به رسمیّت شناخته شد و متعاقب دیدار رسمی ادنائر ازمسکو در سپتامبر ۱۹۵۵ روابط سیاسی میان دو کشور برقرار گردید[۱].

با تشکیل جمهوری فدرال آلمان مجاهدات ادنائر جهت بازگردانیدن منطقه سار[۲] به کشور آلمان آغاز گردید. طی مذاکراتی که از سال ۱۹۵۲ بین دو کشور جمهوری فدرال آلمان و فرانسه صورت گرفت، توافق به عمل آمد، که این منطقه زیر نظر کمیساری که از طرف شورای اتحادیه اروپای غربی منصوب می‌شد، قرار گیرد و فرانسه رابطه اقتصادی خود را با این منطقه حفظ نماید. امّا با مراجعه به آرای عمومی در ۱۲۳کتبر ۱۹۵۵، ۶۸٪ مردم منطقه سار بر علیه ایجاد حکومت خودمختار سار زیر نظر دول اروپای غربی رأی داده و الحاق خود را به آلمان خواستار شدند. در پی مذاکراتی که در ۱۹۵۶ بین دو کشور آلمان و فرانسه انجام گرفت قراردادی میان دو دولت به امضاء رسید که بر طبق آن منطقه سار از اوّل ژانویه ۱۹۵۷ ضمیمه آلمان گردید[۳].

به دنبال تشکیل جمهوری فدرال آلمان در بخش غربی در ۱۷اکتبر ۱۹۴۹ «جمهوری دمکراتیک المان» در قسمت شرقی آلمان بنیانگذاری گردید و «گروته وول»[۴] مأمور تشکیل کابینه شد. با تشکیل جمهوری دمکراتیک آلمان حزب واحد سوسیالیست آلمان (SED) به حزب حاکم مبدل گشت[۵].

با عدم پذیرش پیشنهاد استالین[۶] در سال ۱۹۵۲ در مورد وحدت دو آلمان و نیز پیشنهاد والتر اولبریخت[۷] دبیرکل حزب کمونیست آلمان شرقی در خصوص وحدت دو آلمان از طریق تشکیل کنفدراسیون، جنگ سرد بین دو بلوک شرق و غرب ابعاد گسترده‌ای یافت[۸].

طی دهه ۱۹۵۰ صدها هزار تن از سکنه منطقه اشغالی شوروی به جهت نارضایتی

---

۱. اسناد شماره ۸ الی ۱۰ کتاب حاضر ملاحظه گردد.

۲. منطقه سار (Sar) در سال ۱۹۴۷ طبق کنفرانس مسکو به عنوان نیمه مستقل با کشور فرانسه بوسیله اتحادیه اقتصادی وابسته شده بود.

۳. روبرت هرمان تنبروک، همان، ص ۲۶۷.

4. Gerotvol

۵. رناتا فریتش بورنازل، همان، ص ۴۱.

6. Staline

7. Walter, Ulbricht

۸. سید محّمد کاظم نعیمی، همان، ص ۷۲.

وزارت امور خارجه

اداره
شماره
تاریخ
پیوست

ریاست محترم کمیسیون عرایض مجلس شورایملی

احتراما بعرض میرساند

شکایت بازرگانان ایرانی مقیم آلمان غــــــربــــی

ناظر بر چهار موضوع زیر میباشد .

۱ــ مطالبات ایران از آلمان

۲ــ مالیاتی که دولت آلمان از تجار ایرانی مقیم آنکشور اخذ مینماید .

۳ــ وضع بازرگانی ایران باآلمان ونسبت صادرات وواردات

۴ــ گمرک قالی

وپاسخ هریک ازمطالب فوق بقراری است که ذیلا توضیح میگردد:

۱ــ درمورد مطالبات ایران ازآلمان میبایستی طبق موافقتنامه لندن که دولت ایران نیزبآن ملحق گردیده رفتار شود . موضوع این مطالبات عبارتست از .

وجوه ایران دربانکهای آلمان ــ کالاهای خریداری شده ــ طلبهائی از معاملات قبل ازجنگ وغیره که چون دولت آلمان یکدولت شکست خورده وتجزیه شده است دول ذینفع درکنفرانس لنــــدن موافقت نمودند که نسبت بقسمتی ازمطالبات گذشت شده ونسبت بقیمت دیگرآن بترتیبی که درموافقت نامه لندن مقررگردیده مطالبات بعمل آید ودولت ایران نیز درصدد است که بهمین نحو مطالبـــات خودرا وصول نماید درمورد استرداد اموال آلمان منجمله ساختمان سفارت دولت مزبور که پـــس از الحاق دولت شاهنشاهی بموافقتنامه لندن عملی گردید چون دولت آلمان طبق موافقتنامه مزبور متعهد بپرداخت وتصفیه دیون خود بدول متفق گردیده بود بابرقراری روابط سیاسی عادی بین دوکشــور

وزارت امور خارجه

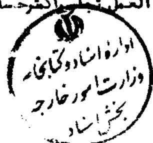
اداره
شماره
تاریخ ......
پیوست

—۲—

تأخیر در استرداد اموال آنها در ایران معقول بنظر نمیرسید .

۲— درمورد مالیاتیکه دولت آلمان غربی از تجار ایرانی مقیم آنکشور مطالبه مینماید چندی قبل یکی از بازرگانان ایرانی مقیم هامبورک طی شرحی بوزارت امور خارجه اشعار داشته بود که اداره دارائی آنشهر معتقد است علاوه بر مالیاتیکه تجارتخانه های ایرانی از درآمد های محلی خود در هامبورک میپردازند صادرکنندگان کالاهای ایران به آلمان نیز میبایست نسبت بکالاهائیکه برای مانی به هامبورک فرستاده میشود وتوسط مؤسسات مذکور در آلمان فروخته میشود مالیات بر درآمد بپردازند بعبارت دیگر تقاضای پرداخت مالیات مضاعف از تجار ایرانی مقیم آنشهر شده است .

موضوع در وزارت امور خارجه باحضور نماینده وزارت اقتصاد ملی مورد مطالعه قرار گرفت ومقرر شد در این باب توضیحاتی از نمایندگان سیاسی وبازرگانی ایران در آلمان خواسته شود . طبق گزارش واصل از سفارت شاهنشاهی در کلن موضوع مربوط به مالیات مضاعف نمیباشد وظاهرا برای آقایان بازرگانان سوء تفاهم واشتباهی پیش آمده باین تفصیل که مقامات آلمانی اظهار میدارند کلیه بازرگانان ایرانی ادعا مینمایند که نماینده تجارتخانه های مقیم ایران هستند وفقط حق العمل دریافت میدارند . مقامات مربوطه آلمان این ادعا را شامل قسمت عمده آقایان تجار نمیدانند واظهار مینمایند که اغلب تجارتخانه ها در ایران متعلق بخود شان است معذالك بازهم در این قسمت سختگیری نمیکنند فقط حرف آنها اینست که بازرگانان ایرانی مدعی هستند که مثلا نسبت به پنج درصد ی دو حق العمل دریافت میدارند درصورتیکه ادارات دارائی آلمان طبق قوانین خود شان صدی پنج حق العمل آنها را در نظر گرفته اند . بالاخره پس از مذاکرات واقدامات سفارت شاهنشاهی قرار شد که نسبت به بعضی اجناس مثل خشکبار وغیره که نفع زیادی ندارد حق العمل تجار را کمتر حساب نمایند ودرمورد برخی

وزارت امور خارجه

اداره
شماره
تاریخ
پیوست

-۳-

کالاها مثل قالی وغیره صدی پنج حساب کنند ونیز موافقت شد در اینخصوص هیئتی در هامبورک تعیین نمایند که با نظارت سرکنسولگری ایران یا خود تجار ترتیبی برای اینکار بدهند . این نکته را اضافه مینماید که از قرار معلوم ادارات دارائی ایران نیز از تجار آلمانی مقیم این کشور بنسبت میزان معاملات صدی پنج کمیسیون منظور و مالیات بر درآمد را بآن ماخذ مطالبه مینمایند .

بعلاوه وزارت امور خارجه مشغول اقدام برای انعقاد موافقتنامه خاصی با آلمان راجع بمالیات مضاعف میباشد . در آبانماه گذشته که هیئتی از آلمان برای تنفیذ اکثر قراردادهای قبل از جنگ بین ایران و آلمان بتهران آمد این موضوع مطرح نظر بود . طبق بند ۲ صورت مجلس امضاء شده در تاریخ ۳ آبان ۱۳۳۳ " دو دولت اظهار تمایل نموده اند که ترتیب مالیات مضاعف را ضمن موافقتنامه های خاصی بدهند وتا انعقاد چنین موافقتنامه ها دو دولت بدون هیچگونه محدودیت کلیه تسهیلاتی که در قوانین و آئین نامه های موجود در مورد مالیات مضاعف پیش بینی شده است باتباع دولت دیگر اعطاء خواهند نمود " فعلا مطالعاتی برای تهیه طرح موافقتنامه راجع بمالیات مضاعف درجریان است .

از نظر رفتار دولت آلمان نسبت به تجار ایرانی مقیم آنکشور نیز لازم است باستحضار برساند که ماده چهارم قرارداد اقامت بین ایران و آلمان مورخ ۱۳ بهمن ۱۳۰۷ و همچنین ماده چهارم موافقت نامه همکاری اقتصادی وفنی بین ایران و آلمان مورخ ۳ آبان ۱۳۳۳ رفتار دولت کاملة الوداد را نسبت باتباع مؤسسات تجارتی طرفین مقرر داشته بنابراین تجار ایرانی مقیم آلمان نمیتوانند مورد تبعیض قرار گیرند وبموجب گزارشاتی که در دست است هنوز بعنوان مالیات مضاعف یا مالیات بر کلیه درآمد حاصله از معاملات تجارتی با آلمان مطالبه ای بعمل نیامده است.

اداره
شماره
تاریخ
پیوست

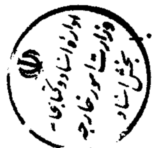
وزارت امور خارجه

ـ ۴ ـ

۳ـ راجع به بازرگانی ایران باآلمان در پروتکلی که در تاریخ ۳ نوامبر ۱۹۵۴ بین دولت فدرال المان غربی و دولت شاهنشاهی ایران راجع بتجدید نظر در موافقتنامه بازرگانی تهاتری بامضاء رسیده از این موافقت نمودند که برای هریک از ضمائم صادرات و واردات در حدود ۶۰ میلیون دلار در نظر گرفته شود ولی طرفین باتوجه باینکه صورت کالاهای ایرانی بهیچ وجه تکافوی واردات از کشور آلمان را نخواهد نمود قرار گذاشتند که در قسمت صادرات تمام مبلغ پیش بینی شده یعنی ۶۰ میلیون دلار در اختیار صادر کنندگان گذارده شد بدین معنی که صادرکنندگان ایرانی ویا وارد کنندگان آلمانی میتوانند در حدود مبلغ فوق الذکر طبق آنچه برای هرکالا در ضمائم صادرات بآلمان پیش بینی شده کالا بآن کشور صادر نمایند ولی راجع بواردات طرفین موافقت کرده اند که فقط نصف مبلغ مزبور یعنی ۳۰ میلیون دلار طبق آنچه در ضمائم واردات ازآلمان تعیین گردیده کالا بکشور وارد نمایند و باین ترتیب طرفین امیدوارند که تعادلی بین واردات و صادرات برقرار نمایند .

۴ـ راجع بصادرات قالی و گمرک آن موقعی که هیئت اقتصادی آلمان در تهران بود مذاکرات راجع به تنزل تعرفه گمرکی فرش ایران بین هیئت مزبور و هیئت اقتصادی ایران طی عقد قرارداد بازرگانی جدید بعمل آید وقرار براین شد که پس از مراجعت هیئت اقتصادی آلمان و مذاکره با مقامات مربوطه وزارت دارائی و گمرک آلمان ترتیبی اتخاذ شود که هم در نرخ گمرک ورودی فرش تخفیفی داده شود و هم ترتیب تعرفه بندی صحیحی تعیین گردد که از اختلاف دائم بین وارد کنندگان فرش ایران و مأمورین گمرک آلمان جلوگیری بعمل آید . پس از مراجعت هیئت اقتصادی آلمان و مذاکره با مقامات مربوطه دو پیشنهاد از طرف دولت آلمان داده شد .

پیشنهاد اول ـ گمرک از روی وزن باین ترتیب که فرشها را بدو نوع تقسیم کنند از فرشهای اعلی هرکیلو ۶/۵ مارک و از فرشهای متوسط هرکیلو ۵/۵ مارک حق فوق گمرکی وصول شود .

اداره
شماره
تاریخ
پیوست

وزارت امور خارجه

-۵-

پیشنهاد دوم . گمرک از روی ارزش در متر مربع

باین ترتیب که ٪ ۳۰ ارزش بعنوان حقوق گمرکی اخذ شود ولی ماکزیمم از ۱۶/۵ مارک در هر متر مربع تجاوز ننماید.

تفاوت این دو پیشنهاد اینست که یک فرش که هر متر مربع آن ۱۲ دلار ارزش و سه کیلو گرم وزن دارد طبق پیشنهاد اول ۱۶/۵ مارک (۳× ۵/۵) مارک حقوق گمرکی بآن تعلق میگردد در صورتیکه طبق پیشنهاد دوم یعنی ٪ ۳۰ ارزش مبلغ (۵۰ مارک = ۱۲ دلار) فقط ۱۵ مارک میشود.

البته این تفاوت در مورد فرشهای پست تر زیادتر هم میشود بعلاوه چون برای فرشهای اعلی و گران قیمت هیچگاه حقوق گمرکی از ۱۶/۵ مارک تجاوز نخواهد نمود پیشنهاد دوم بصرفه مقرون تر میباشد بخصوص که تاجر سعی خواهد نمود که فرشهای خوب و درجه یک صادر کند و این امر باعث نفع تجار خواهد بود بلکه از صدور فرشهای درجه دوم که موجب شکست بازار فرشهای ایران میگردد نیز جلوگیری خواهد نمود باین ترتیب از طرف وزارت اقتصاد ملی بمستشار اقتصادی ایران در آلمان طی تلگرافی در تاریخ ۳۳/۱۲/۴ دستور داده شد که موافقت دولت ایران را با پیشنهاد دوم یعنی برای اخذ حقوق گمرکی به مبنای ٪ ۳۰ ارزش در متر مربع که حد اکثر آن ۱۶/۵ مارک در متر مربع میباشد باطلاع مقامات مربوطه آلمان برسانند مشروط براینکه این عوارض مقطوع بود و عوارض اضافی بعناوین دیگر از فرشهای صادراتی ایران اخذ نگردد و طبق اطلاع واصل از سفارت شاهنشاهی در بن پیشنهاد دولت ایران که با نظر موافق وزارتین دارائی و اقتصاد آلمان بصورت لایحه ای بمجلس آنکشور تقدیم شده بود در هفتم ژوئیه مورد تصویب قرار گرفته است.

از طرف وزیر امور خارجه

شماره سند: ۵۸

فرستنده: تلگراف رمز از هامبورگ

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: اختلاف نظر در مورد میزان حق العمل یا صحت ارقام درآمد تجارتخانه‌ها

تاریخ: ۲۰ اردیبهشت ۱۳۳۴ هـ. ش

نمره: ۱۸۵

متن سند:

وزارت امور خارجه

نمره ۱۲۵، از قرار معلوم مسافرت جناب آقای دکتر امینی به آلمان و وعده تنظیم قرارداد عدم وصول مالیّات مضاعف تا بجای مالیّات مطالبه شده محدود به آن قسمت از درآمد بود که بازرگانان به عنوان حق‌العمل یا درآمد شعبه آلمان در دفاتر خود منعکس کرده‌اند منتهی در موضوع چند تجارتخانه که در تهران هم تجارتخانه به همان نام دارند اختلاف نظر در میزان حق‌العمل یا صحت ارقام درآمد پیدا شده اداره مالیات بر درامد آلمان مدعی است. دراین مورد میزان حق‌العمل مخصوصاً به نفع شعبه تهران ناچیز تعیین شده و درآمد شعبه تهران را نشان عدم صحت دفاتر شعبه هامبورگ قلمداد می‌کنند. هنوز به عنوان مالیات مضاعف یا مالیات به کلیه درآمد حاصله از معاملات تجارتی با آلمان مطالبه به عمل نیامده تفصیل یا پست نمره ۲۵۹.

دکترخسروانی

[حاشیه]:

ـ اداره امور اقتصادی. ۳۴/۲/۲۰

وزارت امور خارجه

اداره رمز

۱۲۷۹   ۴۴/۳/۲۱

از هامبورگ بتاریخ ۳۰/ ۲/ ۱۳۴۴ شماره ۱۸۵

وزارت امورخارجه

۱۲۵ - از قرار معلوم مسافرت خیلی ناجی دکترامینی به آلمان و وعده تنظیم قرارداد و عدم وصول مالیات مضاعف ناجی
مالیات مطالبه شده محدود به آن قسمت از درآمد بعضه که بازرگانان بعنوان حق العمل یا درآمد شعبه آلمان در دفاتر خود منعکس
کرده اند منتهی در موضوع چند تجارتخانه که در تهران هم تجارتخانه بهمان نام دارند اختلاف نظر در میزان حق العمل یا سهمیت
از تمام درآمد پیدا شده اداره مالیات بر درآمد آلمان مدعی است در این مورد میزان حق العمل مخصوصاً بنفع شعبه
تهران ناچیز تعیین شده و درآمد شعبه تهران را که عدم صحت دفاتر شعبه هامبورگ قلمداد میکنند
هنوز بعنوان مالیات مضاعف یا مالیات بکلیه درآمد حاصله از معاملات تجارتی با آلمان مطالبه بعمل
تعقیب بابت ۲۵۹ دکتر خسروانی

اداره اسناد و کتابخانه وزارت امور خارجه

اداره ...

۴۴/۲/۳۰

۲۵/۱۱

شماره سند: ۵۹

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امورخارجه

موضوع: اجتناب از اخذ مالیّات مضاعف

تاریخ: ۱۶ تیر ۱۳۳۴ هـ.ش

نمره: ۱۹۲۶

[حاشیه]:

ـ پیمان آلمان و آمریکا برای ترجمه به اداره ترجمه ارسال گردید. ذیلاً باید منتظر رسید ترجمه بود. ۱۳۴۴/۴/۲۱

سفارت شاهنشاهی ایران

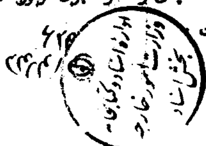
تاریخ ۲۴/۴/۱۶
شماره ۱۹۲۶
پیوست دارد

۲۴۳۴۱
۳۴/۴/۱۹

وزارت امور خارجه اداره عهود و امور حقوقی

در پاسخ نامه شماره ۱۱۷۳۲/۵۴۰ مورخ ۳۴/۴/۵ راجع بمالیات مضاعف اشعار میگردد ۰
در خصوص عقد قرارداد ی بمنظور احتراز از اخذ مالیاتهای مضاعف بین دولت شاهنشاهی و المان ابتدا این سفارت ضرورت اقدام بانرا گوشزد و متذکر گردیده بود که سفارت موضوع را مطالعه و با مقامات المانی تماس گرفته و در ان خصوص مذاکره خواهد نمود ۰ بهمین نحو هم اقدام کرد یعنی بسابقه عمل سایر دول و قراردادهای انها مراجعه و هم در اداره کل حقوقی و اقتصادی وزارت خارجه المان مسئله را مطرح و در ان باب صحبت نمود سپس در خلال مطالعات معلوم گردید موضوع مالیات مضاعف مسئله نیست که یکطرف به تنهائی بتواند طرحی برای ان تدوین نماید بلکه هیئت مشترکی باید اینکار را بعهده بگیرد و در باب انواع مالیاتهای مملکتی با یکدیگر مذاکره و ضمن ان هر دو طرف از قوانین همدیگر اطلاع حاصل کنند و مطابقت قوانین را بسنجند و وجه مشترک انرا تعین و قراری برای احتراز از اخذ مالیاتهای مضاعف در موارد مشابه پیش بینی نمایند ۰مخصوصا در وزارت خارجه المان یادآور شدند که چون متخصصین انها فعلا مشغول عقد قرارداد با بعضی از دول هستند چندی تامل شود تا همینکه متخصصین انها فراغت حاصل نمایند نمایندگان طرفین تعین و وارد مذاکره و مطالعه شوند ۰ بنا بر این سفارتکبری مصلحت ندید تهیه طرحی را صریحا از وزارت خارجه بخواهد اصرار و ابرام در اینباب بدیهی است مناسب شئون اداری دولت شاهنشاهی نبوده است و سفارتکبری وظیفه دارد در محل ماموریت مراعات این قبیل نکات را بنماید ۰ و بهمان دلیل که نه ما از قوانین انها اطلاع داشته و نه انها از قوانین ما مستحضر هستند تهیه طرح مستلزم انست که هیئت مشترکی بدان اقدام نماید ۰ پیمان مودت و اقامت و هواپیمائی با پیمان مالیات مضاعف طرف قیاس و مشابهت نیست زیرا پیمانهای مذکور کلاسیک و دارای اصول معین و روشن میباشد و تهیه ان مشکل نیست فورمولی دارد که با کمی تغیر و تبدیل انرا میتوان در باره اکثر دول تعمیم داد ولی پیمان مالیات مضاعف بواسطه اختلاف رژیم مالیاتی دول و لزوم ملاحظه و مراعات روش اقتصادی و مقررات و ترتیبات بازرگانی فیما بین تهیه ان اسان نیست و اگر یک طرف هم طرحی فرضا تهیه نماید قابل ان نیست که زمینه مذاکره قرار گیرد سفارتکبری گمان مینماید چنانچه سفارت اسپانی و یا یک سفارت دیگر بجای طرح قرارداد مودت و اقامت تهیه طرح مالیات مضاعف را در مرکز تقاضا میکرد اداره عهود و امور حقوقی باین اسانی قادر به تهیه ان نمی شد ۰ پس اگر سفارتکبری در موردی نظری اظهار میدارد خیر و صلاح مملکت را در آن میداند والا منظوری دربین نیست

۲۶
۱۱

۶۲۶
۳۴/۴/۲۳

سفارت شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

امارا جع ترجمه قراردادهای آلمان با سایر دول ضمن نامه شماره ۲۳۵۵/ ۸۴۱۵۴ مورخ ۵/ ۱۲/ ۳۲ اداره عهود صریحا مرقوم رفته ترجمه کلیه قرارداد هائیکه بین آلمان وسایر دول منعقد شد متهیه وارسال گردد • کلیه قرارداد ها مفصل است ویک کتابی راتشکیل میدهد از طرفی سفارتکبری دارای مترجم مخصوص ومسئول نمیباشد در اینصورت چطور برای اداره عهود وامور حقوقی قابل قبول نیست که ترجمه این همه قرارداد برای سفارتکبری امکان ناپذیر است • وانگهی وقتی نسخ فرانسه یا انگلیسی آن ارسال گردید دیگر ترجمه آن در اینجا چه ضرورتی خواهد داشت درصورت لزوم هم البته اداره مترجم در مرکز بهتر ومطمئن تر میتواند آنها را از انگلیسی یا فرانسه ترجمه نماید •

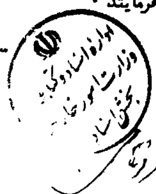
با توضیحات بالا آیا بهتر نیست بجای تعاطی نامه ها وبحث ومباحثه ومتوجه ساختن تقصیر وقصوری بسفارتکبری ترتیب وتصمیمی اتخاذ شود که سودمند وموثر باشد • بنظر این سفارت برای عقد قرارداد مقتضی است یکی از طرق زیر اقدام شود •

۱ ــ اجازه فرمایند سفارتکبری بمحض اینکه مقامات آلمانی مهیای کار شدند کمیسیون مشترکی تشکیل وبا متخصصین و نمایندگان وزارت خارجه آلمان مشغول مطالعه موضوع گردیده ومشترکا در اینجا طرحی تهیه وبمرکز ارسال دارد • ممکن است یک نفر خبره مالیاتی از طرف وزارت دارائی برای تشریک مساعی با سفارت باینجا اعزام گردد وپس از اینکه مواد قرارداد مورد موافقت ولتین قرار گرفت اگر مایل باشند ممکن است آنرا در تهران امضا نمایند •

۲ ــ ویا همینکه مقامات آلمانی مهیا بودن خود را اعلام نمودند هیاتی از مرکز مرکب از نمایندگان وزارت خارجه ــ دارائی واقتصاد ملی با لمان اعزام گردد که در اینجا با هیات آلمانی اجلاساتی نموده مشترکا طرح را تهیه نمایند •

۳ ویا از وزارت خارجه المان تقاضا شود که انها هیئتی بایران برای اجرای این مقصود اعزام دارند اینک یک نسخه از پیمان المان وامریکا که دارای متن انگلیسی نیز میباشد تلوا ایفاد نسخ دیگر قرارداد ها از مطبعه مجله رسمی قوانین خواسته شده وقریبا ارسال خواهد شد خواهشمند است از هر تصمیمی اتخاذ میفرمایند سفارتکبری را مستحضر فرمایند •

سفیر کبیر خلیل اسفندیاری

۲۱/۴

۱۳۴۴/۴/۲۱

از عملکرد و سیاست حزب حاکم (SED) و قدرت اشغالگر شوروی موطن خود را ترک گفته به آلمان غربی پناهنده شدند[۱].

سردمداران شوروی جهت جلوگیری از فرار مردم تصمیم گرفتند آلمان شرقی را بوسیله سیم خاردار، برجهای نگهبانی و مین گذاری از خاک جمهوری فدرال آلمان جدا نمایند و سرانجام به دنبال فرار مستمر آلمانیهای بخش شرقی برلین به غرب این شهر که یگانه گذرگاه بلامانع دو بلوک ناتو و ورشو بود، روسها مصمم شدند دیواری در میان برلین بنا کنند. درنتیجه دیوارنامریی برلین که در سال ۱۹۴۴ در آن کشیده شده بود، در ۱۳ اوت ۱۹۶۱ حالت واقعی به خود گرفت که این مسئله به شدّت موجب اعتراض آلمانیها و تشنج در سیاست جهانی شد[۲].

پس از کنراد ادنائر از حزب دمکرات مسیحی به ترتیب از سال ۱۹۶۳ الی ۱۹۶۶ لودویگ ارهارت[۳]، از سال ۱۹۶۶ الی ۱۹۶۹ کورت کیزینگر[۴] پست صدارت اعظمی و از سال ۱۹۵۹ الی ۱۹۶۹ هنریش لوبکه[5] مقام ریاست جمهوری را برعهده داشتند. با ائتلاف دو حزب دمکرات آزاد و سوسیال دمکرات در سال ۱۹۶۹ ویلی برانت[۶] از حزب سوسیال دمکرات به صدارت اعظمی و گوستاو هانیمان[۷] به ریاست جمهوری انتخاب شدند. در دوره صدارت ویلی برانت ملاقاتها و مذاکراتی بین رهبران دو آلمان شرقی و غربی صورت گرفت و به موجب موافقتنامه‌ای که در سال ۱۹۷۱ میان انگلستان، آمریکا، فرانسه و شوروی منعقد گردید به اتباع آلمان غربی اجازه داده شد که به آلمان شرقی مسافرت نمایند. در فاصله سالهای ۱۹۷۴ الی ۱۹۷۹ نمایندگیهای دو آلمان در شهرهای بُن و برلین شرقی افتتاح گردید. با استعفای ویلی برانت در سال ۱۹۷۴ هلموت اشمیت[8] از حزب سوسیال دمکرات تا سال ۱۹۸۲ مقام صدارت اعظمی را عهده‌دار بود و همزمان با وی والتر شل[9] از حزب دمکرات آزاد موتلف حزب سوسیال دمکرات در پست ریاست جمهوری قرار گرفت و پس از او کارل کارستنز[۱۰] از اتحاد دمکرات مسیحیها این پست را

---

۱. اسناد شماره ۱۴، ۲۴ کتاب حاضر ملاحظه گردد.
۲. روبرت هرمان تنبروک، همان، صص ۲۶۸، ۲۶۹.

3. Ludwig Erhard
4. Kurt George Kiesinger
5. Henrich Lubke
6. Willy Brandt
7. Gustav Heinemann
8. Helmut Schmidt
9. Walter Scheel
10. Karl Carestens

شماره سند: ۶۰

فرستنده: سفارت ایران در آلمان

گیرنده: وزارت امورخارجه ـ اداره سوّم سیاسی

موضوع: تخفیف گمرکی فرشهای ایرانی صادره به آلمان

تاریخ: ۲۴ تیر ۱۳۳۴ هـ.ش

نمره: ۲۰۴۰

[حواشی]:

ـ اداره عهود و امور حقوقی و اداره اقتصادیات ملاحظه فرمایند. کوثر

ـ قبلاً اطلاع رسیده است.

ـ اداره امور اقتصادی ملاحظه فرمایند. ۱۳۳۴/۴/۲۹

سفارت شاهنشاهی ایران

تاریخ ۲۲/۴/۴۴

شماره ۲۰۳

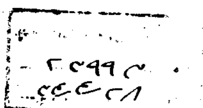
پیوست

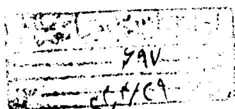
وزارت امور خارجه اداره سوم سیاسی

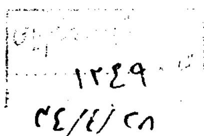
پیرو نامه شماره ۱۸۱۲ مورخ ۹/۴/۴۴ راجع به تخفیف گمرکی فرشهای ایرانی صادره بآلمان اشعار میدارد .

طبق اطلاع تلفونی اداره کل سیاست بازرگانی خارجی وزارت خارجه لایحه مذکور در تاریخ هفتم ژوئیه از تصویب مجلس آلمان گذشته است . یک نسخه از مجله رسمی قوانین آلمان متعاقبا ایفاد خواهد گردید .

سفیر کبیر خلیل اسفندیاری

شماره سند: ۶۱

فرستنده: سرکنسولگری ایران در هامبورگ

گیرنده: وزارت امورخارجه ـ اداره سوّم سیاسی

موضوع: اختلافات مالیّاتی بازرگانان ایران مقیم آلمان

تاریخ: ۳ مرداد ۱۳۳۴ هـ. ش

نمره: ۶۸۷

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

وزارت امورخارجه — اداره سوم سیاسی

درپاسخ نامه شماره ۱۴۲۲۶ مورخ ۱۳۳۴/۴/۱۷ درمورد تلگراف آقای حسن کیانیان بازرگان مقیم هامبورگ به پیشگاه ملوکانه معروض میدارد

پرونده بدهی مالیاتی آقای کیانیان ازسال ۱۳۳۰ باین طرف دراداره مالیات بردرآمد هامبورگ مورد رسیدگی اداره واین نمایندگی درچهارسال تاسیس خودچندین باروساطت نموده تابلکه به نحویکه برای طرفین قابل قبول باشدموضوع راحل نمایدولیکن تااین تاریخ بیك نتیجه رضایت بخشی نرسیده است .

مبلغ مورد ادعای اداره مالیات بردرامد ابتدا ۶۸۰/۰۰۰ مارك بوده كه پس ازتفكيك وخارج نمودن ارقامی که ممکن است مشمول مالیات مضاعف شودبه ۷۰۰۰۰ مارك تقليل يافته است دريك موقع هم اداره مالیات بردرامدحاضربودمورد اختلاف راباملغ نسبتاًمختصری تسویه نمایدولی ازانجاکه بازرگانان ما هنوزکاملا بپرداخت مالیات عادت نکرده اندپرونده فوق الذکرتااین تاریخ بلاتکلیف مانده است .

هرچندموضوع رسیدگی باختلافات مالیاتی بازرگانان ایرانی مقیم المان ازوظایف خاصه نمایندگی اقتصادی است معهذا ازبدوهمکاری این سرکنسولگری ازبدوتاسیس بشکایات بازرگانان رسیدگی کرده ودراین ماه های اخیرنیزبامساعدت نمایندگی اقتصادی توانسته است اختلافات مالیاتی بعضی ازبازرگانان رابطوررضایتبخشی فیصله دهد درمورد اختلاف مالیاتی اقای کیانیان نیزسرکنسولگری اقدامات خودرابرای پیداکردن راه حل مناسبی که مرضی الطرفین باشد دنبال خواهدکرد .

سرکنسول — دکترخسروخسروانی

(مهر: اداره اسناد و کتابخانه وزارت امور خارجه — بخش اسناد)

۱۳۴۴

شماره سند: ۶۲

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امورخارجه ـ اداره اقتصادیات

موضوع: بسته بندی کالاهای صادراتی به آلمان

تاریخ: ۲۸ شهریور ۱۳۳۴ هـ.ش

نمره: ۳۰۶۸

[حواشی]:

ـ آقای فهیمی، ۳۴/۷/۵

ـ امور اقتصادی، ۳۴/۷/۴

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ۲۸/۶/۳۴
شماره ۲۰۶۸
پیوست

وزارت امورخارجه ــ اداره اقتصادیات ۲۷۷۵ ۵/۷/۳۴

پاسخ نامه شماره ۴۴۸۷۰/۳۶ مورخ ۷/۷/۳۳ در اثر بارسال یك نسخه از قوانین مربوطه به بسته بندی کالاهای صادراتی جهت استفاده وزارت اقتصاد ملی محترما اشعار میدارد که در این باره بمقامات مربوطه مراجعه شد و پاسخ زیر رسیده است .

۱ ــ برای بسته بندی کالاهای صادراتی المانی قوانین و مقررات مخصوصی در نظر گرفته نشده است، طرز بسته بندی کالاها بستگی بنوع کالا و نیز قرارداد بین خریدار و فروشنده خواهد داشت .

۲ ــ برای حمل کالاهای صادراتی با راه‌اهن المان بطور عادی راهنمائی هائی شده که کالا های صادراتی را طوری بسته بندی و باربندی بنمایند که صدماتی متوجه انها نشود .

۳ ــ بسته بندی کالاهای صادراتی که توسط پست المان حمل میشوند نیز مقرراتی در کنفرانس بروکسل ۱۹۵۳ وضع گردیده که طبق ان بایستی کالاهای پستی صادراتی را بسته بندی نمود . این مقررات جنبه بین المللی دارند . متاسفانه نسخه از این مقررات بین المللی را نمیتوان در المان ابتیاع کرد چون مقررات مزبور را از نو بطبع میرسانند و هنوز از طبع بیرون نیامده است ولی عین انهارا بزبانهای فرانسه و یا انگلیسی میتوان در کشورهای دیگر بدست اورد . از طرف سفیر کبیر ــ دکتر حسن پیرنهاد ، رایزن

دکتر حسن پیرنهاد

اداره اسناد و کتابخانه وزارت امور خارجه

۱۵۱۶۷۰ ۵/۷/۳۴

۲۳
۱۱

شماره سند: ۶۳

فرستنده: تجارتخانه حسن ولادی تبریزی در هامبورگ

گیرنده: سفارت ایران در بن

موضوع: ادعای خسارت راجع به صادرات پنبه

تاریخ: ۲۷ آذر ۱۳۳۴

نمره: ــ

[حواشی]:

ـ به سابقه پیوست و بایگانی فرمایند ۳۴/۹/۳۰

ـ سوّم سیاسی

Sherkat Bazargani Homa Ltd.

(HOMA TRADING Co. Ltd.)
Saraye Ferdows
TEHERAN

EXPORTERS of:
Carpets, Dried Fruits, Gum Tragacanth,
Raw Wool, Cotton & Skins.
IMPORTERS of:
All Kinds of Textiles & Metal Sheets.

Cable Address - ALAGHEBANDZADEH
CODES: A.B.C. 5th. & 6th. Editions
TELEPHONES: 8060-9268

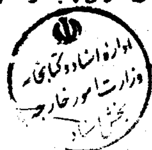
Our Ref.: Your Ref.: Teheran (IRAN) ۲۷ آذر ماه ۱۳۳٤

وزارت امور خارجه - تهران.

موضوع - ادعای خسارت واصله از طریق سفارت کبری شاهنشاهی ایران در بن راجع بصادرات پنبه این شرکت.

محترما اشعار میدارد به پیوست دو برگ رونوشت نامه مورخ ۳٤/۸/۹ صادره توسط تجارتخانه حسن و لادی هامبورگ بعنوان نماینده بازرگانی و مستشار اقتصادی دولت شاهنشاهی ایران در بن "آلمان" و سفارت کبری شاهنشاهی ایران در بن ارسال میگردد.
بطوریکه از متن نامه های مزبور مستفاد میگردد ادعای خریداران پنبه و همچنین تجارتخانه و لادی هامبورگ با این شرکت تصفیه و تفریغ گردیده است.
متمنی است مراتب را در پرونده مربوطه منعکس فرمائید.

با تقدیم احترامات.

۵۰۶۹۹
۳۴/۹/۳۰

۲۴۲۴
۳۴/۹/۲

آدرس کتبی
HAMBURG 1, BALLINDAMM 9
آدرس تلگرافی
VLADI HAMBURG

تجارتخانه حسن ولادی تبریزی
امبورگ - آلمان

HASSAN VLADI · HAMBURG 1
IMPORT – EXPORT – GROSSHANDEL

BANKEN: LANDESZENTRALBANK HAMBURG, KONTO NR. 7818 – VEREINSBANK IN HAMBURG – BRINCKMANN, WIRTZ & CO., HAMBURG
COMMERZ- UND DISCONTOBANK HAMBURG – HAMBURGER KREDITBANK HAMBURG – POSTSCHECKKONTO: HAMBURG 750 13
TELEGRAMME: VLADI HAMBURG – TELEFON: 32 43 95 / 33 21 89 – CODES: BENTLEY'S - ABC 6th EDITION - RUDOLF MOSSE

۱۹۵۵/۱۱/۱
۳۴/۸/۹

سفارت کبرای محترم شاهنشاهی ایران

بن ــ آلمان

طبق دستور تجارتخانه آقایان حسین ومحمد ملاقبند (شرکت بازرگانی هما) تهران ــ سرای فردوس خاطر محترم را مسبوق میدارد که مطالبه خریداران پنبه برمن بشرح زیر :

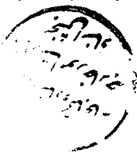
۱ ــ Theodor Fritze & Co., Bremen, Baumwollbörse

۲ ــ Friedrich Bauer, Bremen, Baumwollbörse

۳ ــ Albrecht, Müller-Pearse, Bremen, Baumwollbörse

با شرکت بازرگانی هما (آقایان حسین ومحمد ملاقبند) تهران ــ سرای فردوس و هکذا با این تجارتخانه تصفیه ومحسوب گردیده و هیچگونه ادعائی طرفین ازهمدیگر ندارند .ــ

با تقدیم احترامات فایقه

۱۳۳۸/۸/۱۷
۱۵۴۲۲

شماره سند: ۶۴

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امورخارجه ـ اداره امور اقتصادی

موضوع: تقاضای آزاد نمودن سفارشات محصولات آرایشی تجارتخانه پیرایش از گمرک

تاریخ: ۲۰ اردیبهشت ۱۳۳۵ هـ.ش

نمره: ۴۱۲

عهده‌دار گشت. با پیروزی دمکرات مسیحیها در انتخابات سال ۱۹۸۲ هلموت کُهل[1] نامزد این حزب به پست صدارت اعظمی و ریچارد فون وایتسکر[2] به پست ریاست جمهوری دست یافتند[3].

«روابط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی ایران و جمهوری فدرال آلمان»

روابط دو کشور ایران و آلمان که در نتیجه اشغال تهران توسط نیروهای متفقّین در شهریور ۱۳۲۰ (۱۹۴۱) قطع شده بود، پس از خاتمه جنگ جهانی دوّم، با افتتاح سرکنسولگری ایران در اشتوتگارت[4] در سال ۱۹۴۶ آغاز گردید و با تأسیس جمهوری فدرال آلمان، ایران در سال ۱۹۵۱ اقدام به تأسیس سفارتخانه در کلن[5] نمود. در سال ۱۹۵۵ نمایندگیهای سیاسی دو کشور به درجه سفارت کبریٰ ارتقاء یافت و پس از آن به ترتیب سرکنسولگری‌های ایران در هامبورگ[6]، مونیخ[7] و برلین[8] افتتاح گردید. و با انعقاد پروتکلی در سال ۱۹۵۴ کلیّه قراردادهای فیمابین دو کشور که در نتیجه جنگ جهانی دوّم به حالت تعلیق درآمده بود، مجدداً اعتبار اولیّه خود را باز یافتند و نیز در همان سال یکی از نظامیان سابق ارتش آلمان به سمت مشاور نظامی ایران منصوب گردید[9]. در سال ۱۹۵۷ بنا به دعوت رسمی دولت ایران کنراد ادنائر صدراعظم آلمان در رأس یک هیئت عالیرتبه از ایران دیدار به عمل آورد[10].

طی دهه ۱۹۵۰ قراردادها و موافقتنامه‌های متعددی درزمینه‌های مختلف میان دو کشور منعقد گردید که ذیلاً به آنها اشاره می‌گردد:

ـ در ۱۲ اکتبر ۱۹۵۰ یک موافقتنامه بازرگانی توسط نمایندگان دو کشور در پاریس به امضاء رسید. قرارداد مزبور مشتمل بر یک مقدمه کوتاه و ۱۰ ماده و دو فهرست کالا بود.

ـ در ۳ ژوئن ۱۹۵۲ مطابق با ۱۳ خرداد ۱۳۳۰ موافقتنامه پرداخت که شامل یک

---

1. Helmut Kohl
2. Richard von Weizsacker
۳. مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، جمهوری فدرال آلمان، تهران ۱۳۶۸، صص ۸۳ ـ ۸۴.
4. Stuttgart
5. Koln
6. Hamburg
7. Munchen
8. Berlin
۹. مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، همان، ص ۳۵۵.
۱۰. سند شماره ۳۰ کتاب حاضر ملاحظه گردد.

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

کلنــــس

تاریخ ۲۰/۲/۳۵

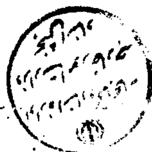
شماره ۴۱۳

پیوست

وزارت امور خارجه ــ اداره امور اقتصادی

بطوریکه از وزارت اقتصاد المان اطلاع میدهند در ماه نوامبر سال ۱۹۵۳ طبق سفارش تجارتخانه پیرایش در تهران کارخانه عطر سازی المانی بنام (Eau de Cologne ــ Parfumerie-Fabrik Fred Müllens 4711) مقداری از محصولات عطری و ارایشی خود را بمبلغ ۸۰۰ دلار برای تجارتخانه مزبور ارسال داشته وکلیه وجه انرا دریافت نموده ولی تجارتخانه پیرایش با وجود اقداماتیکه شخصا و از طرف سفارتکبرای جمهوری فدرال المان بعمل اورده تا بحال موفق نشده که کلیه سفارشات خود را از گمرک تحویل بگیرد و مقداری از سفارشات مورد بحث بمبلغ ۴۷۰ دلار بعللی که معلوم نیست در گمرک مانده و ازاین جهت تجارتخانه نامبرده از سفارشات جدید خود داری مینماید . مقامات مربوطه المانی تقاضا دارند ترتیبی اتخاذ گردد که هرچه زودتر بقیه محصولات سفارشی پیرایش ازاد و در اختیار وی گذارده شود تا بتواند بسفارشات جدیدی که طالبین زیادی در ایران دارد مبادرت ورزد ضمنا میگویند که سفارشات تجارتخانه پیرایش در حدود مقررات و با رعایت میزان سهمیه انجام گردیده است ــ علیهذا خواهشمند است مراتب را باطلاع وزارت بازرگانی رسانیده و مقرر فرمایند از نتیجه این سفارتکبری را مستحضر دارند تا پاسخ مقتضی به وزارت اقتصاد المان و کارخانه عطر سازی (۴۷۱۱) داده شود .

سفیر کبیر ــ خلیل اسفندیاری

۹۹۳۱

۲۵/۲/۳۵

وزارت ...

۷۸۹ ــ ۲۷/۲/۳۵

شماره سند: ۶۵

فرستنده: وزارت اقتصاد ملّی

گیرنده: مستشاری اقتصادی سفارت آلمان غربی

موضوع: عدم همکاری مؤسسات آلمانی

تاریخ: ۲۵ اسفند ۱۳۳۵ هـ.ش

نمره: ۲۲۲۷۵/۲۷۶۹۷

شماره ....
تاریخ.............ماه.............۱۳۲
پیوست..............

وزارت اقتصاد و بازرگانی

اداره ثبت قیمتها

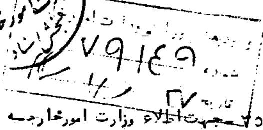
مستشاری اقتصادی سفارت آلمان غربی

معطوفاً بمذاکراتیکه باآقای هوفر مستشار اقتصادی سفارت آلمان غربی در تاریخ ۳۵/۱۱/۱۵ - راجع بعدم همکاری موسسات آلمانی بعمل آمده ضمن بابیاد آوری اشاره میشود چون اطلاع ازبهای صادراتی کالاهای خارجی که وسیله نمایندگیهای انحصاری در ایران پخش وتوزیع میشود مورد لزوم وضرورت قطعی است . لذا اینوزارت انتظار داشت موسسات آلمانی که دارای نمایندگی انحصاری در ایران میباشند درپاسخ تقاضای وزارتخانه اطلاعات خواسته شده وبهای رسمی صادراتی رابفرستند . متاسفانه طبق اطلاعی که از سفارت شاهنشاهی ایران درآلمان غربی واصل شده موسسات مزبور ازجمله کارخانه م.آ ن (م-آ -ن) از ارسال فهرست واطلاعات خواسته شده عذر خواسته اند . البته هرموسسه طبق مصالح ومنافع شخصی روش خود را آزادانه تعیین وطبق آن عمل میکند وناچار از تبعیت نظرات وعقاید دیگران نیست ولی مسلم است هرموقع آن روش منافی بامصالح اقتصادی کشور تشخیص شود اینوزارت هم بمقتضای موقع واوضاع واحوال تدابیر وتصمیمات لازم اتخاذ وبموقع اجرا قرار خواهد گذارد . البته ایــن یاد آوری برای آنستکه به کمپانی م.آ ن متذکر شوند در روش خود تجدید نظر نمایند و فهرست قیمتهای خواسته شده رابفرستند .-

وزیر بازرگانی

۲۲۲۷۵ / ۲۷۶۹۷
۳۵/۱۲/۲۵

رونوشت عطف بنامه شماره ۴۹۷۱۶/۳۸۶۴ مورخ ۳۵/۱۱/۲۹ جهت اطلاع وزارت امورخارجه

شماره ۲۷۵۹۷
تاریخ .... ماه ۱۳۲
پیوست ....

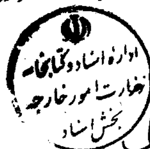
وزارت اقتصاد ملی

م ۲

اداره ....

ارسال و اشعار میشود که شرحی هم بشرکت آفتاب شرق نماینده کارخانجات مان در ایران نوشته شد که چنانچه کارخانه ظرف دو ماه در ارسال فهرست مورد نظر خودداری کند بگمرکات دستور داده خواهد شد از ورود کالاهای مربوطه باین کارخانه جلوگیری نمایند .-

از طرف وزیر بازرگانی

شماره سند: ۶۶

فرستنده: ــــ

گیرنده: ــــ

موضوع: گزارش هیئت اقتصادی آلمان راجع به کشاورزی و جنگلهای ایران

تاریخ: دسامبر ۱۹۵۷

نمره: ــــ

گزارش هیئت اقتصادی آلمان

وظیفه هیئت اقتصادی آلمانی شامل مطالعه جنبه های اقتصادی دو کشور جمهوری فدرال آلمان و ایران و تشخیص بهترین امکاناتی بود که برای توسعه بیشتر روابط متقابل و همچنین ارائه طرقی است که دولت فدرال آلمان را قادر بشرکت در توسعه اقتصادی دولت ایران میسازد ·

در حال حاضر کشور ایران در حدود بیست ملیون جمعیت دارد و احتمالا این رقم طی بیست سال آینده بدو برابر افزایش خواهد یافت و دولت ایران نیز با مشکلاتی از قبیل تهیه محصولات غذائی بیشتر تامین کار جهت نیروی کارگری که بتناسب جمعیت افزوده میگردد و ارتقاء سطح زندگی مردم روبرو خواهد گردید ·

اقتصاد ایران نیز در شرایط نیکوئی قرار دارد باین ترتیب که بعلت بهره برداری از منابع طبیعی بخصوص معادن نفت مقادیری ارز خارجی در اختیار کشور قرار میگیرد و امکان خرید کالاهای اساسی را برای صنعتی کردن مملکت فراهم میسازد ·

قسمت اعظم این عوائد توسط دولت ایران در اختیار " سازمان برنامه هفت ساله " قرار گرفته و وظیفه این سازمان طرح پروژه ها و علی ساختن برنامه صنعتی کردن کشور و ارتقاء سطح زندگی مردم میباشد · وظائفی که دولت ایران از لحاظ عمران مملکت بعهده دارد تا حدودی مشابه وظائفی است که حکومت فدرال آلمان پس از جنگ اخیر بعلت تلاشی کامل اقتصاد آلمان و بویژه بعد از اصلاح پولی سال ۱۹۴۸ با آن مواجه گردید ·

هیئت آلمانی خود را ملزم میداند که تجارب حاصله از وضع جمهوری فدرال آلمان را در اختیار دستگاههای اقتصادی ایران قرار داده و امکانات استفاده از آنرا در طرح نقشه های اقتصادی سالهای آینده ایران مورد بررسی و مداقه قرار دهد ·

عامل اساسی عمران و تجدید ساختمان آلمان بعد از جنگ عبارتست از ازدیاد فوق العاده ارز خارجی که باوضعیت کنونی اقتصادی ایران از حیث عوائد قابل ملاحظه ارز خارجی که نتیجه صادرات محصولات نفتی است مشابهت دارد ·

دولت ایران از این عوائد بصورت اعتبارات خاصی استفاده میکند و آنرا در همان جهت بکار میاندازد که ممالک غربی هنگام انجام برنامه های مهم عمرانی (که از عوائد جاریه علی نبوده و معمولا از محل بودجه های فوق العاده و قرضه تامین میگردید) بکار برده اند · و این روش در زمینه امور مالی عمل درست و بجائی بوده و این مطلب با ثبات رسیده است ·

کشاورزی و جنگل

کشاورزی ایران با سه مسئله مهم روبرو است :

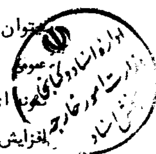
۱ـ برای جمعیت کشور ایران که منظما رو بافزایش بوده و سطح زندگیشان نیز باید بموازات آن ارتقاء یابد بایستی مواد غذائی فراهم کرد ·

۲ـ برای صنایع رو بتوسعه که مبتنی بر محصولات کشاورزی است لازمست مواد مرغوب و بمقدار کافی فراهم آورد ·

۳ـ محصولات صادراتی معمولی ایران باید از نظر جنس بهبود یافته و در صورت امکان بر کمیت آنهم افزوده شود تا بتواند رقابت کند ۰

برای حل این مسائل لزوم تشدید فعالیت و توسعه کشاورزی احساس میگردد ۰ طرز کشت و کار باید بطور اصولی تغییر کند ۰ طرز فعلی کشت که بوسیله موجرین خرده پا انجام میشود آینده روشنی در پیش ندارد ۰ اعلیحضرت پادشاه باواگذاری املاک خود بدهقانان در این زمینه سرمشق جالبی محسوب میگردند ۰ این اقدامات لازمست توسط مالکین عمده تکمیل گردد و احیانا بخشی از املاک خود را واگذار کنند ۰ باین طریق موفق خواهند شد بقیه املاک خود را بصورت موسسات مدرن و مجهزی در آورند ۰ و این عمل اگر بدون دخالت دولت ولی با مساعدت مالی دولت انجام شود در ایجاد موسسات بزرگ کشاورزی که توسط صاحبان خود اداره میشود و همچنین املاک مستقل دهقانان تاثیر خواهد کرد و این خود پایه صحیح و منطقی حل مشکلاتی میباشد که فلاحت ایران با آن مواجه است ۰

یکی دیگر از عوامل مسلم و ضروری در راه تشدید فعالیت کشاورزی ازدیاد معلومات کشاورزان و تعلیم و آشنائی ایشان با روشهای جدید کشاورزی میباشد ۰ اعلیحضرت پادشاه با اعزام روستازادگان بآلمان و ژاپن برای مطالعه امور فلاحت در این زمینه فتح بابی کرده اند ۰ اکثر این جوانانی که بالمان رفتند در آنجا استعداد و لیاقت خود را آشکار ساختند ۰ این رویه باید با ایجاد امکانات تعلیمات خود کشور تکمیل شود و برای نیل باین مقصود بترتیبی که در نقشه ضمیمه پیشنهاد گردیده تاسیس مزارع تعلیماتی لازم بنظر میرسد ۰ جمهوری فدرال آلمان حاضر است با اعزام معلمین شایسته در این مورد کمک نماید و همچنین با استخدام روستازادگانی که در آلمان تربیت شده اند میتوان از وجود آنان در این مزارع استفاده شایانی برد ۰ این مزارع آموزشی را ممکن است یا بطور عمومی مورد استفاده قرار داد و یا بشکل ملک کوچکی مورد کشت واقع شده و در عین حال بعنوان نمونه ای در همان حوزه ای که قرار دارد سرمشق سایر مزارع گردد ۰ در شرایط آب و هوای ایران برای افزایش و تامین محصولات مورد نیاز آبیاری واجد اهمیت فراوان است ۰

صرف نظر از سیستم کهن قنات داری برای تهیه آب کافی و شرب هزاران هکتار زمین مزروعی لازمست دست بساختن سدهای متعدد زد ۰ متخصصین امریکائی از مدتی قبل در خوزستان مشغول بکار شده اند و سایر پروژه های آبیاری از جمله یکی در آذربایجان و دیگری در حوالی شیراز آینده امید بخش دارند پس از بررسی اطلاعاتی که در اختیار هیئت قرار داده شد و مطالعه نتیجه بررسی خاک مناطقی که در نظر است آبیاری شود هیئت آلمانی از دولت فدرال آلمان و از موسسات مالی که زیر نظر دولت آلمان هستند درخواست کرد تا کمکهای لازم مالی در اختیار شرکتهای آلمانی گذاشته شود و ایشان بتوانند از نظر مالی و اقتصادی پیشنهادات موثری بدولت ایران بدهند ۰

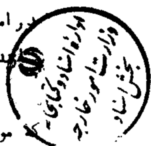
زمین مزارعی که با سیستم آبیاری کشت میشوند حتی بیشتر از کشتهای دیمی احتیاج به تغذیه تنفس و کود دارد وگرنه شرب فراوان مزرعه نتیجه ای جز محصول کمتر ندارد ۰ باین دلیل کود شیمیائی در توسعه فلاحت ایران حائز اهمیت فوق العاده است ۰

یکی از پروژه های سازمان برنامه نصب یک کارخانه نیتروژن در اهواز میباشد که ظرف سال جاری انجام شده و روزانه ۱۰۰ تن محصول آمونیاک خواهد داشت و این آمونیا از گاز نفت تهیه میشود

ولی کود نیتروژن به تنهائی باعث رشد زیاده از حد نباتات و ایجاد خطرات قابل ملاحظه ای برای محصولات کشاورزی میگردد و فقط یك کود متعادل و مخلوط با مواد شیمیائی است که تولید را باندازه مورد نظر افزایش خواهد داد ۰ در شرایط اقلیمی ایران اسید فسفوریك بسیار مناسب است و در اغلب موارد مقدار کمی از آن در مزارع دیده میشود در حالیکه کربنات پتاسیم بیش از لزوم بکار میرود ۰

در فعالیت های آینده ای که جمهوری فدرال آلمان میتواند بدولت ایران معاضدت کند عبارتند از یکطرف مطالعه و کشف معادن احتمالی و قابل استخراج فسفاتها و در صورت مثبت کوشش برای تاسیس صنعت تهیه فسفات آلی و از طرف دیگر راهنمائی دستگاه اداری کشاورزی ایران برای تعلیم کشاورزان در اینکه بترتیب صحیح و علمی کودها را بتناسب محصولات مختلف استعمال کنند ۰

قدم بعدی از راه افزایش و بالا بردن سطح تولید و مکانیزه کردن کشاورزی است بنحوی که با احتیاجات ایران تطبیق کند و مسلما تحقق این امر بستگی بوجود مزارع کوچك خصوصی و تاسیسات بزرگ مستقل فلاحتی دارد ۰ بانك عمرانی در نظر دارد مقادیر زیادی ماشین آلات کشاورزی برای املاك واگذاری اعلیحضرت پادشاه خریداری کند ۰ نظر باینکه بهای املاك واگذاری تدریجا در مدت طویلی وصول خواهد شد و طی سالهای آینده نیز مقادیری املاك بدهقانان فروخته میشود بانك میل دارد ماشین آلات کشاورزی را بر اساس اعتبارات طویل المدت تهیه نماید و قراردادهائی بهمین منظور با شرکتهای انگلیس منعقد کرده است ۰ ضمنا علاقه وافری نیز باستفاده از لوازم فلاحتی ساخت آلمان در املاك پهلوی دیده میشود ۰ بهمین علت در جمهوری فدرال آلمان تمایل خاصی از طرف کارخانههای [سازن]ده ماشین آلات کشاورزی نسبت بافتتاح اعتبار برای ایران وجود دارد ۰

صاحبان صنایع آلمان نیز باید این مسئله را بررسی کنند که آیا نصب یك کارخانه " سوارکردن وسائل " که مورد نیاز دولت ایران میباشد از قبیل زمین صاف کن - خیش - بذرپاش - تراکتور و غیره میسر است و در مورد بعضی وسائل که بیش از پیش مورد نیاز واقع میشوند آیا این امکان وجود دارد که کارگاههای نصب را تبدیل به کارخانه کنند ۰

بالاخره موضوع حفظ محصولات از آفات و انگلها مسئله مهمی را در راه بهبود کشاورزی و سیفی[ک]اری مطرح ساخته است ۰ در این زمینه جمهوری فدرال آلمان میتواند بطرز موثری با ایجاد موسسه بیولوژی شبیه بانچه که در آلمان وجود دارد بدولت ایران مساعدت نماید و این موسسه وظیفه دارد که روشهای بیولوژی و شیمیائی مورد نظر را بوجود آورد تا بتوان با توجه به شرایط کشت و کار در ایران برای مبارزه با آفات و انگلهای مهم نباتی از آنها استفاده کرد ۰ و نتایج تجربی این کار در اختیار سازمان حمایت نباتات وزارت کشاورزی قرار داده خواهد شد ۰

مسئله اساسی در این مورد اینست که عملیات بطرزی مطلوب و علمی انجام گیرد که در اثر استعمال مواد سمی قوی حشرات مفید نباتی نیز ضمن انهدام آفات از بین نروند و با این اقدام از اختلال تعادل در حیات طبیعی نباتات جلوگیری بعمل آورند ۰

تمایل وزارت کشاورزی نسبت باین امر که جمهوری فدرال آلمان اعتبارات لازم را برای خرید دستگاهها و وسائل مبارزه با آفات و تقسیم آنها بین دهاتین در اختیار ایران بگذارد فقط پس از ایجاد گروههای تعاونی در روستاها برای مبارزه با آفات علمی خواهد شد و قبل از تشکیل این دسته ها تقسیم صحیح و استعمال بجای این وسائل و ابزار و همچنین وصول بهای آن از محصول کشاورزان توسط

یک سازمان مسئول میسر نیست.

در حال حاضر کشور ایران دارای جنگلهای وسیع و اغلب دست نخورده ای است که تا اصولا بهره ای نمیدهند و یا فقط منافع مختصر دارند حال آنکه بایستی از این جنگلها بهره برداری کرد و آنها را بصورت جنگل الواری در آورد و در حین انجام بهره برداری لازمست از سوء استفاده و غارت منابع جنگلی جلوگیری بعمل آید و دولت فدرال آلمان قادر است در این زمینه کمک موثری بدولت ایران عرضه کند و این مساعدت عبارت خواهد بود از تربیت علمی و عملی جنگلبانان ایرانی طبق پیشنهادات پروفسور دکتر گلیزر که فعـــلا بعنوان مشاور امور جنگلها در استخدام دولت ایران میباشد. نقشه ضمیمه این گزارش نحوه تعلیمـات جوانان ایرانی را در تاسیسات جنگلی آلمان و ایجاد یک اداره وسیع جنگلبانی توسط متخصصین آلمانـــی تاسیس دوره عالی جنگل شناسی پیش‌بینی گردیده است. و پیشنهاد میکنیم قرار دادی در این باره بین دولتین منعقد گردد تا اساس کار بر پایه قانونی قرار گیرد دولت ایران جنگل مورد نیاز را برای تجســـس و کار تهیه خواهد کرد و از محصول الوار آن پس از کسر مخارج بهره خواهد برد و دولت آلمان هم یـک سر جنگل بان و پنج جنگلبان و یک کارشناس اره کشی و ماشین آلات مورد نیاز و مخارج عملیات سال اول کار را در اختیار ایران خواهد گذاشت. ظرف سال دوم مخارج کارمندان آلمانی و هزینه نگهداری و انتقال ماشین آلات و مدرسه عالی جنگلبانی بعهده دولت ایران خواهد بود.

در سال سوم نیز همین مخارج لازمست تقبل شود و پس از این دوره پیشرفت عملیات ممکن اسـت بنحوی باشد که مخارج اداره نمونه جنگلبانی و دوره تعلیمات عالی جنگل شناسی از درآمد جنگــــل تامین گردد و در سالهای بعد اداره جنگل بخود متکی خواهد بود و میتواند مخارج اساسی تجسسات جنگل شناسی را خود بپردازد. از طرفی اداره جنگل فی النفسه یک نمونه جالبی خواهد شد و از طرف دیگر در تعلیم و آموزش دانشجویان جنگلبانی و جنگلبانان جوان مورد استفاده قرار میگیرد.

جناب آقای وزیر کشاورزی اظهار تمایل کردند که یک کارشناس آلمانی برای امر تغذیه و مراقبت از دامها در اختیار ایشان قرار گیرد. این کارشناس طرز تغذیه دامها را در مناطق ساحلی دریـــای خزر طوری ترتیب خواهد داد که احتیاجی بعلف چر جنگلی که در شرایط کنونی مانع رشد و توسعــه جنگلها است نداشته باشند و البته بهتر است که این کارشناسها اداره جنگلبانی آلمانی همکاری کنند.

ایجاد موسسه آلمانی تعلیمات کشاورزی در ایـران

۱ــ هـــدف :

موسسه تعلیمات کشاورزی موظف است کشاورزان جوان را مطابق آنچه که فعلا در آلمان متداول است تعلیمات بدهد بنحوی که دولت را از اعزام ایشان بالمان بی نیاز سازد. این تعلیمات بـــا شرایط فلاحت ایران منطبق خواهد بود و روستازادگان خواهند توانست روشهای نوین کشاورزی را در شرایط مالوف سرزمین خود بیاموزند.

۲ــ سازمان مزرعه آموزشی :

الف ــ (کلیات) مزرعه آموزشی بایستی زمینهای کافی اعم از قابل آبیاری یا غیر آن در اختیار

داشته باشد تا کشاورزان جوان فرصت یابند عملا روی زمین کار کنند . همچنین مزرعه بایستی انواع مختلف رمه و حشم بقدر لزوم داشته باشد تا علاوه بر تهیه محصولات دامی طریقه علمی و صحیح تغذیه و نگاهداری آنها را بشاگردان تعلیم دهد . زمینی که مورد استفاده مدرسه قرار میگیرد و همینطور سایر منابع طبیعی تا آنجا که میسر است باید کاملا شبیه وسائلی باشد که در حوزه اطراف مزرعه نمونه قرار دارد تا بتوان توجه کشاورزان مناطق وسیعی را بمزایای مزرعه نمونه جلب کرد .

ب ـ (تعداد کارآموزان) :

وسعت مزرعه لازمست با تعداد کارآموزان تناسب داشته باشد شایسته است که تعداد ایشان از ٥٠ نفر برای یکسال آموزشی تجاوز نکند و چون دوره تعلیمات دو سال است باید محلی برای صد نفر کارآموز در نظر گرفت . اگر لازم باشد تعداد بیشتری کارآموز مورد تعلیم قرار گیرند باید پس از مطالعه تصمیم گرفته شود که آیا بهتر است موسسه وسعت یابد یا اینکه افزایش تعداد موسسات مطلوب تر میباشد .

ج ـ (حدود منطقه مورد احتیاج) :

منطقه مورد احتیاج با توجه بشرایط اقلیمی و کشت و کاری که موسسه باید کار کند تعیین خواهد گردید بطور تقریب برای هر کارآموز دو الی چهار هکتار زمین قابل شرب و ۸ الی ٥ هکتار زمین دیمی کفایت میکند و برای مجموع ۱۰۰ کارآموز موسسه ۲۰۰ الی ٤۰۰ هکتار زمین مشروب و ۸۰۰ الی ٥۰۰ هکتار غیر مشروب مورد احتیاج است . البته این اراضی بمقیاس وسیع مورد کشت واقع نخواهند شد بلکه تعدادی زمینهای کوچک که معمول به زراعتهای خرده پا است باید در اختیار موسسه باشد تا روشهائی مورد نیاز زمینهای کوچک عملا تعلیم داده شود .

د ـ (مربیان) :

مزرعه تعلیماتی زیر نظر یک کشاورز آلمانی بعنوان سرپرست کل اداره خواهد شد . برای هر گروه یکساله کارآموزی یک کشاورز آلمانی بعنوان استاد کشاورزی علمی و معاون سرپرست کل مشغول خواهد شد . بعلاوه یک معلم کشاورزی مجرب برای آموزش تئوری و یک دامپزشک استخدام شده و با هر دو گروه سالانه کار خواهند کرد . یک پزشک نیز مسئول بهداری مزرعه میباشد . این پزشک و دامپزشک در مواقع لزوم بدهات حوالی مزرعه مساعدت خواهند کرد . مربیان آلمانی بکمک آموزگاران ایرانی احتیاج دارند و ایشان در بدو امر سمت مترجمی آموزگاران آلمانی را خواهند داشت . از وجود روستازادگانی که آموزش کشاورزی خود را در باویر آلمان بپایان رسانده اند نیز میتوان بخوبی در این موسسه استفاده کرد .

هـ ـ (روش تعلیمات) :

۱ ـ کلیات ـ آموزش بایستی مشتمل بر تربیت علمی و تعلیمات نظری بوده و جنبه علمی آن مرجح باشد طرز تعلیمات باید بنحوی باشد که کارآموزان نسبت به عملیات

مقدمه کوتاه و ۸ ماده و دو فهرست کالا بود توسط نمایندگان دو کشور در شهر بُن[1] به امضاء رسید[2].

ـ در ۴ نوامبر ۱۹۵۴ مطابق با ۱۳ آبان ۱۳۳۳ پروتکلی میان دو کشور منعقد گردید که به موجب آن اعتبار قراردادهای ذیل تمدید گردید:

الف) عهدنامه مودّت مورّخ ۱۷ فوریه ۱۹۲۹ و پروتکل اختتامیّه آن.

ب) قرارداد اقامت مورّخ ۱۷ فوریه ۱۹۲۹ و پروتکل اختتامیه آن.

ج) قرارداد بازرگانی، گمرکی و بحرپیمایی مورّخ ۱۷ فوریه ۱۹۲۹ و پروتکل اختتامیه آن.

د) قرارداد حمایت تصدیقنامه‌های اختراع و علائم صنعتی یا تجاری و طرحها و حقوق مالکیّت صنعتی و ادبی مورخ ۲۴ فوریه ۱۹۳۰[3].

ـ در ۴ نوامبر ۱۹۵۴ یک موافقتنامه همکاری اقتصادی و فنّی مشتمل بر یک مقدمه و ۶ ماده میان دو کشور منعقد گردید.

ـ در ۱۸ مارس ۱۹۵۹ مطابق با ۲۷ اسفند ۱۳۳۷ موافقتنامه‌ای در خصوص توسعه و تکمیل و اداره هنرستانهای تهران و تبریز مشتمل بر یک مقدمه و ۴ ماده توسط نمایندگان دو کشور در تهران به امضاء رسید.

ـ در ۲۲ دسامبر ۱۹۵۹ مطابق با اوّل دیماه ۱۳۳۸ موافقتنامه واریز حسابهای تهاتری مشتمل بر یک مقدمه و ۱۰ ماده توسط نمایندگان دو کشور در بُن به امضاء رسید. این موافقتنامه در ۱۵ مه ۱۹۶۱ مورد تصدیق رئیس جمهوری فدرال آلمان قرار گرفت.

ـ در ۴ فوریه ۱۹۶۰ مطابق با ۱۴ بهمن ۱۳۳۸ قرارداد تأسیس آموزشگاه مخصوص تعلیمات کشاورزی مشتمل بر ۹ ماده و یک موافقتنامه الحاقی در ۴ ماده به امضاء مسئولیت دو کشور رسید[4].

ـ در ۱۶ آوریل ۱۹۶۰ مطابق با ۲۷ فروردین ۱۳۳۹ قراردادی در خصوص یک

---

1. Bonn

۲. اسناد شماره ۳۸، ۳۹، ۴۱، ۴۳، ۴۶، ۴۹، ۵۰ کتاب حاضر ملاحظه گردد.

۳. اسناد شماره ۴۵، ۵۱، ۵۵، ۵۶ کتاب حاضر ملاحظه گردد.

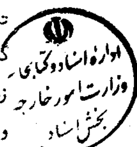
۴. راهنما و مشخصات معاهدات دو جانبه ایران و سایر دول، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، تهران ۱۳۵۷، ص ـ اسناد شماره ۵۲، ۸۸، ۱۱۰، ۱۱۱، ۱۲۵ کتاب حاضر ملاحظه گردد.

واقدامات گوناگون قوه میزه پیدا کنند و برای ایجاد هم آهنگی در کارها و اداره منطقی و موفقیت آمیز املاك آماده گردند ۰

۲ــ تعلیمات عملی :

در طی سال اول کارآموزان با عملیات معمولی یدی و ابزارهای جدید مورد احتیاج آشنا میشوند و منظور این نیست که فقط طرز استفاده از آنرا فرا گیرند و احتمالا بدیگران هم میآموزند بلکه کارآموزان ضمنا خواهند آموخت که چگونه مقدار کار انجام شده و یا مورد تقاضا از یکنفررا برای یك روز برآورد کنند و کارآموزان تا انجائیکه میسر باشد باید فن استفاده و بکاربردن ماشین آلات را به بهترین وجه در مزارع کوچك بیاموزند ۰

در سال دوم لازمست اهمیت خاصی برای شرکت روستازادگان در طرح برنامه های روزانه قائل شد تا ایشان بتوانند نسبت به موضوعات مربوطه و استعمال وسائل در عملیات مختلف قوه تشخیص پیدا کنند ۰ قبل از هر چیز دهقانان جوان موظفند طرز کار ماشین آلات و استعمال و سرویس آنها را بخوبی فرا گیرند ۰ چنانچه یك قطعه از اراضی مورد بحث را در اختیار دو الی سه کارآموز سال دوم بگذارند تا زیر نظر مربی خود مستقلا اقدام به زراعت کنند مثمر نتایج بهتری خواهد بود هر گروه بایستی از تمام اقدامات خود مدارك دقیقی تهیه کند ۰ توسعه محصولات زراعتی در املاك خصوصی مقدار بر داشت محصول در مزارع و مقایسه پیشرفت و امدادی موضوعات جالبی برای استفاده در تعلیمات مزرعه آموزشی میباشند ۰

دروس تعلیمات نظری :

منظور از تعلیمات نظری عبارتست از توسعه معلومات کشاورزان جوان در مورد کارها و وظائف ایشان و آشنا شدن با مفهوم روشهای کنونی زراعت ارضی کود دادن ــ و امدادی و غیره

دوره تعلیمات شامل دو موضوع اساسی خواهد بود تعلیمات عمومی مانند زبان فارسی ــ حساب اصول دین و تعلیمات حرفه ای از قبیل کشت ــ پرورش دامها و اداره مزرعه ۰

الف ــ امتحان نهائی ۰

پس از خاتمه دو سال کارآموزی هر شاگردی بایست امتحان نهائی را بگذراند کارآموز هنگام امتحان باید تسلط خود را در امور زراعتی با یافتن راه حلهای کاملا عملی باثبات رسانیده و بعلاوه سئوالاتی که کمیسیون مخصوص از آن راجع باداره مزرعه میکند پاسخ گوید ۰ پس از گذراندن امتحانات تصدیق کارآموزی کشاورزی به کشاورز جوان اعطا خواهد شد ۰

ب ــ موارد دیگر استفاده از مزرعه نمونه ۰

قبل از تربیت کشاورزان جوان مزرعه نمونه وظایف اضافی دیگری بر عهده دارد ۰ دوره های تعلیمی خاصی از قبیل کلاس تعلیم رانندگان تراکتور و کلاس پرورش دام و تولید مثل حیوانات نگهداری و ازدیاد ماکیان و بعضی موارد دیگر باید ترتیب داده شود ۰

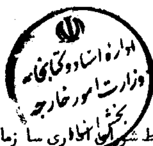
۳ــ سازمان مزرعه تعلیماتی :

الف ــ مجوز قانونی ــ مناسب ترین مقرراتیکه برای مزرعه تعلیماتی باید در نظر گرفت بطوریکه با قوانین ایران منطبق باشد احتمالا مقررات شرکتها و سازمانهای غیر انتفاعی میباشد و در این مقررات وظائف مزرعه آموزشی بطور دقیق و شرایطی که بموجب آن مزرعه نباید جنبه انتفاعی داشته باشد و اینکه مبالغ صرفه جوئی باید به توسعه امکانات تربیت روستازادگان ایران برسد تعیین خواهد گردید .

ب ــ معافیت از مالیات و عوارض گمرکی ــ دولت ایران مزرعه آموزشی را از پرداخت مالیات و عوارض گمرکی کلیه ماشین آلات ــ لوازم آموزشی و سایر اشیائی که جهت عملیات و آموزش روستازادگان لازم است معاف خواهد کرد .

ج ــ واگذاری زمین و ساختمان های مربوطه ــ دولت ایران اراضی مورد نیاز مزرعه آموزش را فراهم کرده و در امر ساختمان ابنیه لازمه مساعدت خواهد کرد .

۴ــ تامین اعتبار مالی :

تهیه اعتبارات مالی مزرعه آموزش بترتیب ذیل جمع میشود

الف ــ از محل درآمد مزرعه .

ب ــ از محل حق التعلیم که هر کارآموز میپردازد و توسط شورای اداری سازمان وصول میگردد و این مبلغ تقریبا در حدود ۱۵۰۰ الی ۲۰۰۰ تومان در سال برای هر کارآموز خواهد بود .

ج ــ از محل عطیه هائی که به مزرعه پرداخت میشود .

۵ــ وظیفه مزرعه تعلیماتی :

بهر یك از کارآموزان تصدیق کارآموزی اعطا خواهد شد در این تصدیق از یکطرف وظائف کارآموزان و از طرف دیگر وظائف مزرعه تعلیماتی تشریح شده است وظائف مزرعه آموزشی شامل تعلیمات صحیح کشاورزی به روستازادگان تهیه کلاس و مسکن برای مدت دو سال پرداخت مبلغ معین پول جیبی بآنها و فرستادن بمرخصی سالیانه است .

روستازادگان نیز ملزمند به مزرعه آموزش تعهد بسپارند که شخصا از مقررات آموزشی اطاعت کنند و خدمات محوله را بدقت انجام داده و وضع خود را با محیط و شرایط کار در مزرعه وفق دهند .

کمك فنی جمهوری فدرال آلمان بتوسعه جنگلهای ایران

۱ــ طی مذاکراتیکه بین رئیس هیئت اقتصادی آلمان در ایران دکتر لورکوهن وابسته کشاورزی سفارت آلمان آنکارا پروفسور دکتر کریستیانسن و نیگو کارشناس استفاده از جنگلها در ایران اعزامی از طرف سازمان کشاورزی جهانی پروفسور دکتر گلازر صورت گرفت ایجاد یك اداره جنگلبانی نمونه بعنوان بهترین وسیله مساعدت فنی بدولت ایران برای عمران کشور تلقی گردید و مذاکراتیکه از اوریل سال جاری در این زمینه انجام شده بود مورد توجه قرار گرفت .

۲ــ اداره نمونه جنگلبانی که در حدود ۵۰۰۰ الی ۱۰۰۰۰ هکتار جنگلهای املاك اعلیحضرت شاهنشاه را در اختیار میگیرد تحت نظر یك سر جنگلبان آلمانی و چهار جنگلدار منطقه ای آلمانی

یك جنگلبان موظف بامور اداری تشکیل شده و هدف آن تامین بهره برداری موثر دائمی از جنگلها بوده و در آنها شاهراهائی بوجود خواهد آورد و بر طبق اصول فنی جنگلبانی آلمانی اداره خواهد کرد حقوق و مزایای این شش تن آلمانی تا مدت سه سال از طرف دولت آلمان پرداخت میشود و آلمان وسائل نقلیه موتوری (جیپ) برابر احتیاجات اداری وسائل و لوازم تجسسات طبی و ابزار قطع الوار و همچنین سرمایه لازم را برای سال اول در اختیار خواهد گذاشت ممکن است فرض کرد که سرمایه جاری طی سالهای بعد از محل منافع فروش الوار جنگلی استهلاك گردد ۰

۶_ روابط روستازادگان با مزرعه آموزشی از نظر تکمیل معلومات ۰

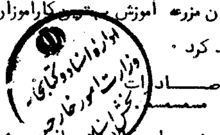
باکشاورزانی که در مزرعه تعلیم دیده اند بطور دائم تماس برقرار خواهد بود و ایشان میتوانند هنگام توسعه مزارع خود از مساعدت و راهنمائی مزرعه آموزشی برخوردار گردند ۰

۷_ اهمیت مزرعه آموزشی ۰

یك مرکز نمونه تعلیماتی برای کشاورزان جوان بوسیله مزرعه آموزشی آلمانی ایجاد خواهد شد و در انجا کشاورزان جوان تعالیمی مشابه آنچه که در مدارس فلاحت آلمان مرسوم است و باشرایط و احتیاجات کشور تطبیق شده خواهند دید ۰ در عین حال کشاورزان جوان برای کسب اطلاعات بیشتر در آینده سابقه ای پیدا کرده و محلی در اختیار خواهند داشت که هنگام مراجعه از راهنمائی و پشتیبانی آن بهره مند گردند ۰

تعلیمات اضافی _

چنانچه دولت ایران احتیاج به روستازادگان تعلیم دیده و مدبر برای اداره دهات یا شرکتهای تعاونی روستائی و غیره داشته باشد هیئت مربیان مزرعه آموزشی بهترین کارآموزان را انتخاب کرده و بهمین منظور بمدارس فنی مناسب در آلمان اعزام خواهند کرد ۰

صادرات

جمهوری فدرال آلمان همواره بازار پر ارزشی برای کالاهای ایرانی بشمار رفته و از سال مالی ۱۹۵۳ به بعد آلمان اغلب مقام اول را در بین وارد کنندگان کالاهای ایران حائز بوده و قالی _ مواد معدنی _ پنبه خام _ پوست _ روده و کتیرا وارد کرده است ادامه این تجارت و افزایش کالاهای صادراتی مستقیما تعداد زیادی از ایرانیان را منتفع میکند ۰ صدور این کالاها بعلت پائین بودن نرخ تسعیر ریال بدلار مرتبا تا پایان سال ۱۹۵٤ رو بازدیاد بود ولی پس از تعیین ارزش جدید ریال در سال ۱۹۵۵ عوائد کالاهای صادراتی با وجود کلیه اقدامات تشویقی دولت دچار کاهش گردید ۰ هزینه زندگی و تولید کالا در ایران بالا رفته و بطوریکه ارزش محصولات کشاورزی ایران در حال حاضر بر ماخذ قیمتهای بین المللی تعیین میگردد ۰ بعلت لغو سهمیه واتخاذ سیستم پایاپای در معاملات تجارتی با کشورهای غربی کالاهای صادراتی ایران میتوانند بازادی با محصولات سایر ممالك رقابت کنند ۰

بمنظور توسعه مجدد تجارت کالاهای فلاحتی ایران اقداماتی برای تقلیل هزینه تولید ازقبیل عوض کردن طرز تولید ازدیاد محصول در هر هکتار ایجاد تسهیلاتی برای مزارع از نظر جاده های ارتباطی و نرخ حمل جنس توصیه گردیده است ۰

برای اینکه بتوان در عرضه بین المللی بخوبی رقابت کرد ضروری است که اقدامات شدید تری برای تهیه اجناس مرغوب تر بعمل آید ۰ اهتمامی که سالهای قبل توسط برنامه اصل ٤ آغاز گردید بایستی در قسمت مثلا پشم خام و خشکبار توسعه یابد ۰ مقررات کنونی صادرات مثلا برای روده و پوست و پنبه خام لازم است بشدت اجرا گردد و در عین حال یک سازمان تهیه استاندارد که مورد قبول و شناسائی بین المللی باشد برای غلات دانه های روغنی ــ گیاهان طبی و بذرك و بسته بندی علمی و صحی کالاها بوجود آمده و با نصب دستگاههای نقاله ــ استخراجی و تمرکزکه باعث تنزل هزینه تولید و حمل میگردند نتایج بهتری حاصل خواهد شد ۰

وضع پولی

عوائد زیاد ارزی که نتیجه صادرات مواد نفتی میباشد و اعتبارات ارزی بانك بین المللی دولت ایران را قادر ساخته است که به کلیه احتیاجات وارداتی کشور برای تامین کالاهای مورد نیاز عموم و همچنین انجام پروژه های عمرانی حال و آینده پاسخ گوید ۰ از طرفی دیگر میل به تورم در پول ایران ، ش از جمهوری فدرال آلمان مشاهده میشود و علت آن ازدیاد ارز خارجی است چه تمام ارز موجود بمصرف واردات نمیرسد و مقدار قابل ملاحظه ای از آن تبدیل بریال شده و برای کارهای عمرانی داخلی بکار میرود ۰ در جمهوری فدرال آلمان قسمتی از فشار ارز خارجی را در گردش از راه بالا بردن نرخ بهره توسط بانك مرکزی خنثی کردند ولی این رویه کاملا در شرایط ایران قابل استفاده نیست ۰ تا مدتی در آینده کالاهای کافی بخصوص کالاهای کثیرالمصرف متناسب با افزایش اسکناس در جریان وقوه خرید آن در دسترس نخواهد بود و همین موضوع باعث ازدیاد قیمتها میشود و ازدیاد قیمتها درخواست اضافه حقوق و دستمزد را بدنبال خود میکشاند ۰ چنانچه این تمایل به تورم خنثی نگردد نمیتوان بهدف ارتقاء سطح زندگی مردم نائل آمد و یا اینکه در صورت مثبت در اندك زمانی از بین میرود ۰ شبیه بهمین تمایلات تورمی در پول اتحاد شوروی مشاهده گردید در آنجا از این جریان بکمك اصلاح فوری سیستم پولی و با لغو قرضه های دولتی جلوگیری بعمل آمد معذلك در یك کشوری که دارای اقتصاد آزاد است باید جدا از اتخاذ چنین رویه ای اجتناب ورزند ۰

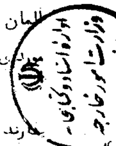
لازمست خطرات ناشیه از افزایش ارز خارجی دائما مورد توجه و بررسی باشد و از تسعیر ارز به ریال حتی المقدور خودداری کرد ۰ انجام این عمل قسمتی با پرداخت بهای کالاهای وارداتی از کشورهای خارج و نظارت دقیق و فوری بانك مرکزی در توازن ارز خارجی و اجتناب از تسعیر ارز بریال و عدم تخصیص ذخایر ریالی به بودجه عمومی و یا بودجه شهرداریها امکان پذیر میباشد ۰ بودجه ای که ظاهرا در نیمه اول سال متعادل بود احتمالا در پایان سال بطورکامل متعادل نخواهد ماند و کسر بودجه میبایست از طریق مالیاتهای داخلی تامین گردد و برای این امر اجرای قوانین مالیاتی لزوم فوری دارد و متعاقب آن باید سفته بازی و بورسبازی روی کالای صدره و مواد خام محدود شود زیرا میل کنونی بتورم پولی برای ایران نتایج نا مطلوبی ببار آورده و در روابط دولت با کشورهای صادرکننده تاثیر خواهد کرد همانطورکه قبلا ذکر گردید جمهوری فدرال آلمان طی اصلاح پولی سال ۱۹٤۸ با مشکلات مشابهی روبرو شده لذا توصیه میگردد که مقامات بانکی سا زمان برنامه هفت ساله وزارت دارائی مطالعه کاملی در نحوه ها اصلاحات پولی ممالك اروپائی بخصوص جمهوری فدرال آلمان انجام دهند و گاه گاهی نیز نمایندگان خود را برای همین امر باین کشورها اعزام دارند ۰

صنــــــاعـــــــت

هیئت آلمانی ضمن مسافرت اول خود بایران و مدتی که بین دو مسافرت خود در آلمان گذارنده پروژه نصب یک کارخانه فولاد سازی را بدقت بررسی کرد · دولت فدرال آلمان تصمیم به کمک مالی برای انجام این پروژه گرفته و اینک میتوان مذاکرات نهائی را بین مقامات سازمان برنامه و سندیکای دمسات برای تعیین راجع باجرای فنی عملیات ادامه داد ·

در آغاز کارخانه فولاد سازی بظرفیت سالانه ۹۰۰۰۰ الی ۱۱۰۰۰۰ تن عمل کرده و امکان افزایش تا ۲۰۰۰۰۰ تن محصول سالیانه را خواهد داشت ·

هیئت اقتصادی با صنایع نفت تماسی حاصل نکرده اند زیرا در این زمینه کشورهای دیگر بیش از آلمان تجربه دارند چنانچه ضمن توسعه چاههای نفت قم بهره برداری و لوله کشی بدریای مدیترانه میدانی برای فعالیت صناعت آلمان پدید اورد که راجع بآن بعدا در جای خود مذاکره خواهد شد ·

برای صنایع نساجی یک گروه آلمانی برای تجدید سازمان کارخانه های شاهی و بهشهر مشغول بکارند این کارخانه ها مدت مدیدی است که فعالیت میکنند و بساختمان و ماشین آلات تازه احتیاج دارند وظیفه کارشناسان آلمانی ازدیاد تولید و بالا بردن میزان راندمان کار میباشد · تجربه نشان داده است که پشتکار و داشتن هدف ضامن موفقیت میباشد و این مسئله که نتایج حاصله از این کارخانه ها تا چه حد برای صنایع قابل توصیه است در اینده اشکار خواهد شد

از موسسات آلمانی درخواست شده که در اجرای سرمایه های دولت ایران جهت بهبود شرایط اجتماعی و ایجاد سازمانهای مفید عمومی در ۲۸۴ شهر ایران همکاری کنند این همکاری تاکنون در شرایط مساعد و سهلی انجام شده و اعتبارات لازم برای این امر بنحوی فراهم شده که نه پول و نه وقت هیچکدام باری بر دوش نبوده اند و مانع افزایش این قبیل اعتبارات در آلمان نگردیده اند اگر تجسسات فنوتی از منابع معدنی کرمان به نتیجه مطلوب برسد احتیاج بسرمایه های عمده ای خواهد داشت زیرا سنگ آهن و ذغال سنگ در این منطقه فراوان است و مقداری از ذغال سنگ در داخله ایران بمصرف رسیده و مقداری نیز صادر خواهد شد ·

کارشناسان برجسته حمل و نقل معتقدند که هزینه حمل ذغال از بنادر ایران به بنادر آلمان بلژیک و هلند که در اختیار صنایع آلمان مرکزی میباشند بعلت عوارض سنگین کانال سوئز بقدری گران تمام میشود که ذغال سنگ ایران قادر برقابت با ذغال صادراتی امریکا بالمان نیست مع الوصف میتوان پیش بینی کرد در ژاپن میدان رقابتی پیدا کرده و بخصوص احتیاجات صنایع پاکستان را تامین نماید ·

کارشناسان حمل و نقل عقیده دارند که حمل سنگ فلزات از ایران با حمل سنگ فلزات از بنادر شمال و مغرب امریکا میتواند رقابت کند · بنابر این افزایش صدور سنگ فلزات که فعلا بالمان — فرانسه وبلژیک صورت میگیرد قابل پیش بینی است · استخراج منابع معدنی کرمان و اراضی بین کرمان و بندر عباس فی نفسه طوریست که احتمال دارد بصورت برنامه مشترکی بین آلمان — بلژیک — فرانسه و سایر کشورهای اروپائی و ژاپن در آید · بمجرد اینکه نظریات کارشناسان واصل گردد درباره این طرح بتفصیل بحث خواهد شد ·

تعهدات بیشتر در زمینه صنایع از قبیل آهن فولاد ذغال سنگ و نیروی الکتریسته و بالا بردن ظرفیت مطلوب آنها احتیاج بچند سال فعالیت دارد و پس از این امر اقدام به توسعه صنعتی کالای درجه دوم خواهد گردید . معذلک لازمست توجه شود ارتقاء سطح زندگی ایران با افزایش کالاهای عام المصرف مستقیما مربوط است . در وحله اول باید تهیه انواع مختلف منسوجات بخصوص در صنایع پارچه بافی مورد توجه قرار گیرد و کارگاههای بافندگی به کارخانه تبدیل شوند .

در این زمینه اقداماتی صورت گرفته تا موسسات آلمانی هم از نظر مالی و هم از جنبه فنی و اعزام کارشناس و راهنمائی دولت ایران تعهداتی را تقبل نمایند و اگر چه در بعضی موارد میتوان مستقلا تاسیساتی بوجود آورد و کارگران مجرب فراهم کرد ولی ترجیح دارد موسسات ایرانی و آلمانی بنحوی با یکدیگر همکاری و امتزاج داشته باشند که ابداعات و ترقیات فنی که در موسسات ایرانی و آلمانی بوجود میآید بلادرنگ در موسسات مشابه ایرانی نیز منعکس گردد و باین ترتیب صنایع ایران بطور مداوم از کارشناسان فنی و آخرین ترقیات مهندسی بهره مند خواهند شد .

شبیه بهمین رویه را میتوان در صنایع لاستیکی و تعداد دیگری از صنایع بکار برد .

ارتش ایران برای احتیاجات وسائط نقلیه وسائل ارتباطی و سایر لوازم احتیاج به کالاهائی دارد که در وضع حاضر از خارج وارد میگردد ولی ساختن بعضی از این وسائل از قبیل باطری خشک در خود کشور مقدور است و میتوان مقدمتا قطعات لازمه را وارد کرد و در ایران سوار نمود و چنین کارگاهی ظرف مدت معینی از لحاظ تولید بپایه ای خواهد رسید که نیازمندی اقتصاد کشوری را هم تامین نماید .

در صنعت باطری سازی سرب نقش عمده ای دارد و معادن سرب در ایران فراوان بوده و هم اکنون مقداری نیز صادر میگردد . نصب یک کارخانه تهیه سرب بهای صادراتی را تقلیل داده و امکان تهیه محصولات تمام شده را از قبیل باطری خشک در کشور فراهم میسازد . اداره کاربردازی وزارت جنگ با همکاری شرکتهای آلمان میتواند مسئله ساختن سایر کالاهای مورد نیاز خود را در کارگاههای ارتش مطالعه کند . بطور کلی لازمست احتیاجات عادی کشور را نیز گرچه فعلا مطرح نیست مورد نظر قرار داده و در صورت امکان بهتر است از تمرکز صنایع در حومه تهران صرف نظر کرده و با نظم یکنواختی مراکز صنعتی را در سراسر کشور منتشر ساخت .

بهر صورت میبایستی این موضوع که کارخانه های خصوصی چگونه و تاچه حدود قادر برفع نیازمندیهای مردم هستند بدقت تحت مطالعه قرار گیرد . سرمایه گذاری ایرانیان و احتمالا جلب سرمایه از کشورهای مجاور خاورمیانه باعث تشویق موسسات اروپائی به فعالیت در ایران خواهد شد . ضمنا اقداماتی توسط اعلیحضرت پادشاه وادارات دولتی ایران برای تهیه کالاهای عام المصرف بمقدار فراوان و بهای نازلتر بعمل آمده تا با عرضه آن بخصوص بکارمندان و کارگران و افسران ارتش سطح قیمتها تثبیت میگردد .

ایجاد یک فروشگاه بزرگ آلمانی در تهران قدم اول در انجام این مقصود بشمار میآید و با تاسیس فروشگاههای مشابه توسط آلمانیها و ژاپونیها در سایر شهرها تکمیل خواهد گردید .

مسئله حفظ تولید دستی صاحبان حرف و حمایت آنها در قبال پیشرفت صنایع در درجه اول اهمیت قرار دارد و باید برای این منظور مطالعات اساسی و منطقی بعمل آید .

حمـــل و نقـــل

راه آهن آلمان فدرال طبق درخواست دولت ایران مشاورینی در اختیار راه آهن دولتی ایران

قرار داده و جناب آقای وزیر راه از اینکه مجددا عده ای مشاور برای موسسه راه آهن بخصوص قسمت تدارکات نرخها اعزام میکردند ابراز خوشنودی کرده اند ۰ همکاری و تماس با کمپانی واگن خواب ورستوران سازی آلمان بویژه هنگامی که راه آهن ایران از طریق راههای ترکیه باروپا متصل گردد بسیار مطلوب است۰ برنامه ساختمان راه آهن ترکیه از طریق دریاچه وان به تبریز که تا کنون معوق مانده بود اکنون قرار است در مه ۱۹۵۸ آماده شود و همچنین راه آهن ناحیه تبریز ــ شرفخانه باندازه عادی بین‌المللی تبدیل گردد و ناحیه بعدی درگردنه قطوریه مرز ترکیه اتصال یابد ۰ این خط باید از زمین سخت و ناهمواری بطول ۱۵۰ کیلومتر عبور کند و لااقل از یازده تونل بگذرد ۰ از نظر دولت ترکیه هنوز مسئله مشکلی مورد بحث است که آیا راه آهن ترکیه به تبریز را در طول دریاچه وان بکشند و یا آنکه لازمست پلی فولادی روی دریاچه بسازند ۰

پس از اتمام این قسمت حمل و نقل مستقیم بین اروپا و ایران عملی خواهد شد۰ ضمنا میتوان از طریق بندر سامسون در ترکیه که منتهاالیه خط غربی راه آهن است و دریای سیاه و رود دانوب ازوسائل نقلیه بحری استفاده کرد ۰ شهر ترابوزان راه آهن ندارد ولی میتوان اجناس را از این شهر بخط کامیون بایران حمل کرد ۰

ارتباط مستقیم با راه آهنهای اروپا نه تنها از نقطه نظر اقتصادی بلکه از لحاظ سیاسی ونظامی نیز واجد اهمیت فراوانی است۰ این مسئله را نیز باید بررسی کرد که آیا دول عضو پیمان اتلانتیک برای تسریع ایجاد این راه علاقه مشترکی دارند ؟ و آیا حاضرند حد اقل از نظر تامین اعتبارات لازم بایران کمک کنند و اتصال راه آهن به پاکستان مورد توجه اعضاء پیمان بغداد بوده و قرار است این راه پس از عبور از کاشان ــ یزد ــ کرمان به زاهدان وصل شود و ضمنا یک رشته فرعی نیز به میناب در مغرب بندرعباس کشیده خواهد شد تا چنانچه کارشناسان ذغال سنگ و آهن کرمان را قابل استفاده تشخیص دادند وسیله بندر میناب بخارج صادر گردد ۰ همینطور در نظر است که راه آهن اندیمشک امتداد یافته و به کوت العماره متصل گردد برای کوتاه کردن طول خط فعلی در منطقه جنوب تهران شاید بهتر باشد مستقیما خطی از قم به گرمسار امتداد یابد و اصلاحی نیز در خط تهران ــ قم بعمل آید و طبق اظهار دولت ایران قراردادی که با یک کمپانی نقشه برداری انگلیس در این زمینه منعقد گردید نتیجه رضایت بخش نداشته است و لذا تصمیم گرفته شده که برنامه ۶۰۰۰ کیلومتر راه را به ۱۲۰۰ کیلومتر تقلیل دهند و هم اکنون دولت مشغول بررسی امکان شرکت مقاطعه کاران جاده ساز خارجی و مقاطعه کاران ایرانی در اجرای برنامه جدید راه سازی و بخصوص راه شیراز بوشهر خرمشهر و اهواز میباشد جناب آقای وزیر راه از دولت فدرال آلمان تقاضای توجه خاصی باین برنامه را نموده اند ۰

بزرگترین بندر ایران خرمشهر میباشد ۰ تسهیلات و وسائل فعلی این بند قادر نیستند تا مدت زیادی احتیاجات روز افزون خرمشهر را تامین کنند ۰ شرکت کامپساکس برای توسعه این بند طرح تهیه کرده و بتازگی مشغول اجرای آن شده است۰

با توجه بعلاقه فوق العاده ایکه شرکتهای وارداتی بحمل داخل آلمان بموضوع تخلیه و بارگیری کشتیها در خرمشهر دارند هیئت اقتصادی آلمان این مسئله را که آیا المانیها حاضرند با اعتبارات آلمان یک اسکله در این بند بسازند مورد بررسی قرارداد و باین نتیجه رسید که از نظر فنی شرایط بسیار مساعدی وجود دارد و این پروژه در آلمان مورد توجه بیشتری واقع خواهد شد ۰

امـــــور اداری

قسمتهای مختلف این گزارش راجع بکشاورزی حمل و نقل و صنایع نشان داد که مشاورین و کارشناسان متعددی از جمهوری آلمان فدرال باستخدام وزارتخانه های ایران درآمده اند . بعلاوه جناب آقای وزیر کشور خواسته اند که عده ای کارشناس امور شهرداریها برای کمک در اداره شهرداریها و ایجاد موسسات عام المنفعه و طرف شور قرار گرفتن با شخص ایشان اعزام گردند . هدف برنامه وزارت کشور توسعه خود مختاری شهرداریهاست و فقط ایجاد نظارت عالیه از طرف وزیر کشور بر آنها میباشد . هیئت آلمانی از دولت فدرال آلمان تقاضا خواهد کرد تا بوسیله کمک شهرداریهای آلمان با دستگاه صالح دیگری اشخاص مناسب و شایسته ای را نامزد خدمت در ایران نمایند .

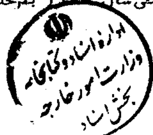
برای پایتخت یک مهندس شهرساز آلمانی استخدام گردیده و این شخص موظف است شهر فعلی تهران را که با جمعیت آن متناسب نمیباشد بصورت شهر بزرگ و مدرنی درآورد . مسئله اتوبوسرانـــی شهر . تقاضای روز افزون وسائل ایاب و ذهاب مشکل بزرگی ایجاد کرده و وضعیت ثبت اراضی نیزروشن نیست . برای حفظ بهداشت شهر باید فاضل آب ایجاد شود و سایر تاسیسات عمومی که لازمه یک شهر مدرن و وسیع است پدید آید .

حدود امکانات شرکت جمهوری فدرال آلمان

صنایع آلمان قادر است که در پروژه های متوسط و بزرگ تا آن حدود با ایران همکاری کنند که در آلمان فدرال سرمایه هائی برای بکار بردن در خارجه ایجاد گردیده و قابل تحصیل باشد .

هیئت اقتصادی ضمن سفر خود بایران این واقعیت را متذکر شد که تجدید ساختمان آلمان پس از رفورم پولی سال ۱۹٤۸ گرچه بدوا با مساعدت سرمایه خارجی شروع گردید ولی اساسا با استحضـار به بنیه مالی کشور بانجام رسیده و هم اکنون نیز دولت آلمان قصد دارد همین رویه را تا مدتی درآینده ادامه دهد و برای رقابت با بازار جهانی میکوشد از تاسیسات صنعتی خود با روشهای علمی و فنی حد اکثر بهره را بردارد و برای اینکه بتوان قسمتی را که باید بشکل سرمایه در خارجه بکار برد محدود نمود سرمایه زیادی مورد نیاز است ازدیاد ارز خارجی در جمهوری فدرال آلمان نبایستی مانع توجه باین واقعیت گردد که اغلب تاسیسات صنعتی آلمان فاقد سرمایه کافی بوده وخود دولت آلمان نیز تا حدودی میتواند ارز خارجی در اختیار داشته باشد که اعتبارات مالی بودجه مصوبه اجازه دهد .

برنامه دولت فعلی که توسط دکتر اد نائر اندکی پیش اعلام گردید توسعه سرمایه ها را در آلمان پیش بینی میکند و مصوبات قانونی مربوطه در طی سال ۱۹۵۱ بمرحله اجرا گذارده خواهد شد .

نتیجـــــه

از نظر نتیجه مسافرت هیئت اقتصادی باید خاطر نشان ساخت که دولت جمهوری فدرال آلمان و دولت شاهنشاهی ایران در زمینه های متعددی که حاوی منافع عظیمی است میتوانند همکاری کنند ۰

۱ــ کشاورزی

در این زمینه اقدامات ذیل مورد احتیاج است :

آبیاری ــ تربیت کشاورزان ایرانی بکمك مزرعه نمونه ایران و آلمان ــ دفع آفات و انگلهای نباتی ــ راهنمائی برای تاسیس کارخانه سوپر فسفات و استعمال صحیح کود شیمیائی و مکانیزه کردن اصولی کشاورزی در ایران ۰

۲ــ جنگـــــــل

برای اقتصاد جنگلی یك اداره جنگل بانی نمونه تحت رهبری کارشناسان آلمانی بوجود خواهد آمد ۰ تعلیمات تازه ای به جنگلبانان داده شده و دوره عالی جنگل شناسی تاسیس خواهد شد ۰

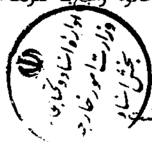
۳ــ صــادرات

برای افزایش و تقلیل قیمت محصولات کشاورزی صادراتی اقداماتی لازم است ۰ و این اقدامــات با کنترل دقیق و موثر مرغوبیت جنس باید تکمیل گردد ۰

٤ــ بطوریکه هیئت در طی مسافرت اول خود مذاکره کرد ساختن کارخانه ذوب آهن قطعی بنظـــر میرسد ۰ هیئت پیشنهاد داده که بین موسسات ایرانی و آلمان تماس نزدیکتری بعمل آید تا جمهوری فدرال آلمان بتواند کمکهای اساسی برای توسعه صنایع کالاهای کثیرالمصرف با ایران نماید ۰ برای ارتش ایران نیز نظیر همین کمکها جهت ساختن و تهیه کالاهای مورد نیاز فوری آن منظور خواهد شد ۰ و تاسیسات صنعتی باید بیش از پیش از مشورت با کارشناسان آلمانی استفاده برند ۰

۵ــ حمــل و نقــل

در مورد حمل و نقل دو مسئله اساسی مطرح است مسئله اول توسعه شبکه راه آهن و از همـــه فوری تر اتصال به راه آهن ترکیه و سپس اتصال به راه آهنهای اروپا میباشد و در مرحله دوم مسئله ارتباط معادن ذغال و سنگ فلزات جنوب به بندرعباس مطرح میگردد ۰ بعلاوه راجع به شرکت آلمانها در توسعه بندر خرمشهر نیز بعدا مذاکرات بعمل خواهد آمد ۰

۶ــ امـــــور اداری

امور شهرداریها بخدمت عده ای متخصص آلمانی نیازمند است ۰

۷ــ پـــــــول

شور و تبادل نظر کارشناسان آلمانی و ایرانی راجع به امور پولی برای جلوگیری از تورمی که نتیجـه ارز خارجی است حائز اهمیت و ارزش فراوانی است ۰

مسلما فعالیت هیئت اقتصادی آلمان فقط بمنزله قدمهای اولیه بشمار میآید ۰

برای موثر نمودن توصیه ها و نظریاتیکه در این گزارش منعکس گردیده شایسته است افکار عمومی آلمان را نسبت بآنچه انجام شده و آنچه قرار است انجام گیرد روشن سازیم و این امر احتیاج به پشتیبانی دولت ایران بخصوص سازمان برنامه هفت ساله دارد ۰ مضافا توصیه میکردد که اطاق تجارت ایران و آلمان و انجمن خاورمیانه و نزدیک هم در این قسمت همکاری کنند ۰ هیئت نیز از طرف خود اقدام به اصلاح و تجدید نظر و چاپ کتاب تشریح اقتصاد ایران تالیف یکی از اعضاء هیئت دکتر مسراشمیت که در سال ۱۹۵۳ نوشته است نمود ۰ مطالب کشاورزی این کتاب مورد پشتیبانی پروفسور دکتر کریستیانسن وینکر میباشد در حال حاضر این اثر بهترین اطلاعات راجع بایران را در اختیار آلمانها قرار داده است و امکان طبع نسخه بزرگتری از این کتاب ظرف چند ماه وجود دارد ۰

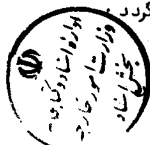
هیئت اقتصادی جدا معتقد است که این کار و بعضی برنامه های دیگر باید بزودی انجام شوند ۰

تحول اقتصاد کشاورزی ایران به یک اقتصاد صنعتی و کشاورزی طبعا باعث مشکلات تازه ای میگردد و برای رفع یا تقلیل آن لازم است هر چه زودتر آن قسمت از برنامه های عمرانی را بمرحله اجرا گذارد که نسبتا ظرف مدت کمی به نتیجه میرسد و بخصوص از نظر تهیه کالاهای مورد نیاز هر فرد قابل بهره برداری است ۰

برای این منظور اقتصاد آلمان میتواند با تبدیل کارگاههای دستی ایران به کارخانه و ارتباط موسسات صنعتی دو کشور کمک کنند ۰

ملاقات و مراوده شخصیتهای دو کشور پس از مسافرت اعلیحضرت شاهنشاه بآلمان و صدر اعظم جمهوری فدرال دکتر آدنائر بایران بطور جالبی افزایش یافته است ۰

هیئت اقتصادی توصیه میکند اطلاعات کنونی که مربوط به تماس مراکز اقتصادی دو کشور و امکان بسط بیشتر روابط اقتصادی میباشد بصورت امروزی و کاملتر و دقیقتر حفظ گردد ۰

هیئـــت اقتصـــادی آلمـــانی در ایران

امضاء ـ پاول لورکوهن　　　　امضاء ـ اف ـ کریستیانسن ـ وینکر

امضاء ـ ا ۰ موم　　　　امضاء ا ـ آ ـ مسراشمیت

تهران / بون دسامبر ۱۹۵۷

مرکز آزمایشی و آموزشی به منظور حفظ نباتات در کشور ایران که شامل یک مقدمه کوتاه و ۹ ماده توسط نمایندگان دو کشور در تهران به امضاء رسید.

ـ در ۲۸ فوریه ۱۹۶۱ مطابق با ۹ اسفند ۱۳۳۹ به منظور توسعه همکاریهای اقتصادی بین دو کشور و ایجاد شرایط مساعد جهت سرمایه گذاری اتباع و شرکتهای در قلمرو یکدیگر قرار داد «تشویق و حمایت متقابل سرمایه گذاری میان دو کشور» به امضاء رسید که در ۱۴ ماده و دو پروتکل تشکیل یافته بود.

ـ در سال ۱۹۶۰ طرح متقابل قرارداد اجتناب از دریافت مالیّات مضاعف و جلوگیری از پرداخت مالیّات بردرآمد تنظیم گردید که از ۲۱ ماده تشکیل یافته بود. قرارداد مزبور در سال ۱۹۶۸ مطابق با ۱۳۴۷ در شهر بُن به امضاء نمایندگان دو کشور رسید[۱].

ـ در اوّل ژوئیه ۱۹۶۱ مطابق با ۱۰ تیر ۱۳۴۰ موافقتنامه سرویسهای هوایی بازرگانی مشتمل بر یک مقدمه و ۱۹ ماده توسط مسئولین دو کشور به امضاء رسید[۲].

ـ در ۳۱ اکتبر ۱۹۶۱ مطابق با ۹ آبان ۱۳۴۰ پروتکل پرداخت به امضاء نمایندگان دو کشور رسید[۳].

در سال ۱۹۵۲ بازرگانان ایرانی مقیم هامبورگ اقدام به تأسیس اتحادیه‌ای به نام «اتحادیه بازرگانان ایرانی» نمودند. گفتنی است که اتحادیه مزبور مبادرت به انتشار یک بولتن ۱۵ روزه نمود که علاوه بر راهنماییهای تجارتی و اقتصادی حاوی نرخها و ارقام مربوط به واردات و صادرات و مطالبی دیگر بود[۴].

در ۱۴ آوریل ۱۹۵۹ نمایندگی بانک بازرگانی ایران در هامبورگ افتتاح شد. نمایندگی مزبور در ابتدای تأسیس خود موفق گردید تسهیلاتی را از قبیل اطلاعات بازرگانی برای کالاهای وارداتی و صادراتی، اطلاعات لازم برای کارخانجات سازنده ماشین آلات و تأسیسات صنعتی، اطلاعات مربوط برای پیدا کردن خریداران خارجی که

---

۱. اسناد شماره ۵۹، ۷۲، ۷۴، کتاب حاضر ملاحظه گردد.
۲. اسناد شماره ۸۲، ۸۳ کتاب حاضر ملاحظه گردد.
۳. راهنما و مشخصات معاهدات دو جانبه ص ۲۵۳.
ـ جهت آگاهی از مفاد قراردادها و موافقتنامه‌های ذکر شده به کتاب اسناد معاهدات دو جانبه ایران با سایر دول، اداره انتشار اسناد، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه، تهران ۱۳۶۹، صص ۱۵۵ الی ۲۶۶ مراجعه گردد.
۴. اسناد شماره ۴۸، ۷۳ کتاب حاضر ملاحظه گردد.

شماره سند: ۶۷

فرستنده: ـــ

گیرنده: ـــ

موضوع: نظریاتی در خصوص گزارش هیئت اقتصادی آلمان

تاریخ: ـــ

نمره: ـــ

[حاشیه]:

ـ بایگانی شود.

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

گـــــزارش

گزارش هیئت اقتصادی المان دقیقاً مورد مطالعه قرار گرفت وجهت استحضار خاطــــر مبارك نظریات ذیل بعرض میرسد

الف ـ کشـــــاورزی

پیشنهادات وتوصیه های هیئت مزبور درباره افزایش میزان تولید کشاورزی وارتقاء سطح زندگی کاملا مورد تائید است ومسلم است که ازدیاد محصولات کشاورزی ایران موقوف چند امر است ۱ـ ابیاری واحداث منابع جدید ابوبستن سد های متعدد وتعمیر قنرات موجود ۲ـ تقویت اراضی مزروع واحداث کارخانه های کود شیمیائی ۳ـ تعلیم کشاورزان باصول علمی جدید ٤ـ مکانیزه کردن کشت وکار تمام طرقی که هیئت مزبور برای تحقق وعملی ساختن این امور پیشنهاد نمرده است مورد تائید میباشد جزاینکه راجع برژیم مالکیت موجود اظهار نظر صریحی نشده وفقـــط اجمالا اشاره نموده که لازم است مالکین بزرگ هم به پیروی ازاقدامات اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بخششی ازاملاك خود را به کشاورزان واگذار نمایند تا باین طریق بتوانند بقیه املاك خود را ـ بصورت موسسات مدرن ومجهزی درآورند ．

رژیم مالکیت موجود یکی از مسائل مهمی است که اصلاح ان در راس سایر مسائل قرار گرفته واگرچه ـ بخودی خود یك مسئله اقتصادی نیست ولی یك مسئله حاد اجتماعی است که اثرات وعکس ـ العملهای نامطلوب اقتصادی ان مانع ازعمران اراضی وبهبود ووضع کشاورزی میباشـــد ．

بخصوص که باترتیب کشت وکار بهیچوجه سازگاری ندارد وفقط ممکن است برای کشت وکار که محتاج باراضی وسیع ووسائل مکانیزه میباشد احیانا مـــورد

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

— ۲ —

استفاده قرارگیرد .

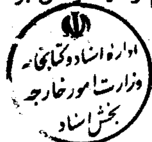
ب ـ صادرات ووضع پولی

درباره صادرات اظهارنظر شده است که پس از تعیین ارزش جدید ریال در ۱۹۵۰ عوائد کالا های صادراتی باوجود کلیه اقدامات تشویقی دولت دچار کاهش گردیده وهزینه زندگی وهزینه تولید کالا در ایران بالارفته است.

وبرای رفع این گرفتاری وتقلیل هزینه تولید کالا وپائین اوردن هزینه زندگی عقیده هیئت مزبور براین استکه باید اقداماتی ازقبیل علمی کردن طرز تولید وایجاد تسهیلاتی برای مزارع ازنظر جاده های ارتباطی ونرخ حمل جنس بعمل آید . وهمچنین توصیه نموده است که اقدامات شدیدتری برای تهیه جنس مرغوب وایجاد یك سازمان تهیه استاندارد که مورد قبول وشناسائی بین المللی باشد بوجود آید .

این پیشنهادات همگی مورد تائید است ولی باید دانست که اثرات انها فوری نیست ودر سالهای اینده بعدا ظاهر خواهد شد .

نکته ای که در این مورد باید خاطر نشان ساخت این استکه ازمایشهائی که ممالك عمده دنیا بخصوص انگلستان المان فرانسه بلژیك وحتی امریکا درفاصله دو جنگ اخیر دراتخاذ سیاست دفلاسیون (پائین اوردن قیمتها وتقلیل هزینه تولید کالا ها) بعمل آوردند هیچکدام رضایت بخش نبوده وهمگی به شکست انجامید وجز ایجاد بحران بیکاری وکسادی

وزارت امور خارجه

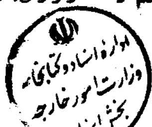
اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

ـ ۳ ـ

ثمری ببارنیاورد وازاین جهت تمام کشورهای نامبرده یکی پس‌ازدیگری سیاست دفلاسیون را رها نموده وبرای‌تعدیل بهای کالاهای صادراتی خود متوسل به دولواسیون گردیدند .

درایران نیز چاره وراه‌علاج فوری گرانی محصولات صادراتی وتعدیل بهای‌کالاهای مزبور یك دوالواسیون مختصری‌است تاحدودیکه فروش‌محصولات صادراتی برای صادرکننده نفع پیدا کند .

واین امر هم ازلحاظ تورم ایجاد نگرانی نخواهد کرد چون بااعمال روشهائی که درگزارش مورد بحث توصیه شده است وبااختصاص‌ارزهای حاصله ازعوائد نفت بکارهای عمرانی وصنعتی کردن کشور وازدیاد تولید وبخصوص‌بااتخاذ سیاست‌استریلزاسیون ارزهای خارجی (بوسیله‌عدم تبدیل ارزهای خارجی به ریال که درگزارش‌بان اشاره شده) میتوان بخوبی‌این میل وتاندانس‌به تورم راکه درگزارش‌بان اشاره شده است بخوبی خنثی نمود .

ج ـ صناعت حمل‌ونقل اموراداری

درموضوع صناعت وحمل‌ونقل واموراداری تمام پیشنهادات گزارش‌مورد تائید است بشرط‌یکه قاعده الاهم فالاهم مورد توجه قرارگیرد .

محسنی

شماره سند: ۶۸

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امورخارجه ـ اداره امور اقتصادی

موضوع: مطالبات ایران از آلمان

تاریخ: ۲۵ دی ۱۳۳۷ هـ.ش

نمره: ۳۱۵۰

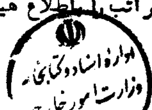
سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

کلنـــــی

تاریخ ۲۵ / ۱۰ / ۳۷
شماره ۳۱۵۰
پیوست دارد

وزارت امورخارجه ــ اداره امور اقتصادی

پیرو نامه شماره ۲۴۷۲ مورخ ۲۲/ ۸/ ۱۳۳۷ راجع به مطالبات ایران از المان باستحضار میرساند وزارت امورخارجه جمهوری فدرال المان غربی طی یادداشتی اطلاع میدهد که اشکالات ناشی از بودجه که موجب تاخیر در اتخاذ تصمیم نهائی و امضای قرارداد تصفیه مطالبات ایران از المان گردیده خوشبختانه مرتفع شده و قریبا مقامات مربوطه اماده برای تنظیم متن قرارداد قطعی خواهند بود. اینک رونوشت یادداشت مورد بحث جهت مزید استحضار بضمیمه ارسال میشود. خواهشمند است مقرر فرمایند مراتب را باطلاع هیئت مامور تصفیه مطالبات ایران از المان برسانند.

شماره سند: ۶۹

فرستنده: سرکنسولگری ایران در هامبورگ

گیرنده: وزارت امورخارجه

موضوع: گزارشی راجع به روابط اقتصادی ایران و آلمان

تاریخ: ۱۵ خرداد ۱۳۳۸ هـ.ش

نمره: ــــ

[حاشیه]:

ـ امور اقتصادی

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

گزارش اقتصادی
مورخ ۱۵ فروردین ۱۳۳۸

۱ ــ افتتاح نمایندگی بانک بازرگانی ایران در هامبورک

در تاریخ ۲۵ فروردین ماه ۱۳۳۸ بنا بدعوت جناب آقای مصطفی تجدد جمعی از بانکداران واقتصادیون آلمانی وبازرگانان ایرانی مقیم هامبورک در هتل چهارفصل (فیرپارتساتین) حضور بهمرسانیده وطی سخنرانی جامع وجالبی افتتاح نمایندگی بانک بازرگانی ایران را درهامبورک اعلام نمودند ۰

متن سخنرانی جناب آقای تجدد که حاکی از پیشرفتهای اقتصادی وصنعتی ایران تحت توجهات اعلیحضرت همایون شاهنشاه میباشد به پیوست تقدیم میگردد ۰

بقراری که از نمایندگی بانک بازرگانی درهامبورک تحقیق بعمل آمد نمایندگی مزبور فعلاتسهیلات زیر رابرای مشتریان خود درایران فراهم مینماید :

۱) همه گونه اطلاعات بازرگانی برای کالاهای وارداتی وصادراتی
۲) اطلاعات لازم برای کارخانجات سازنده ماشین آلات و تاسیسات صنعتی
۳) اطلاعات مربوطه برای پیدا کردن خریداران خارجی که احتیاج به کالاهای صادراتی ایران دارند ۰
۴) صورت مظنه کالاهای صادراتی ایران وطرز معاملات آنها در آلمان ۰
۵) دادن اطلاعات بانکی مشتریان خود به بانکهای آلمان
۶) مشاوره باکارخانجات صنعتی آلمان که مایل بصادرات ماشین آلات وسایر تاسیسات صنعتی درایران میباشند ۰

۲ ــ بازرگانی خارجی آلمان درسه ماهه اول سال ۱۹۵۹

بطوریکه آمار اقتصادی نشان میدهد بازرگانی خارجی آلمان غربی وخصوصا حجم صادرات این کشور درسال جاری نیز مرتب روبازدیاد است بنحویکه درسه ماهه

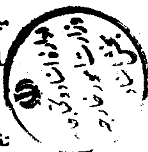

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

(۲)

اول ۱۹۵۹ ارزش کالاهای وارده معادل ۷/۶ میلیارد مارك یعنی ۲٪ کمتر ازارزش کالاهای وارده درسه ماهه اول سال گذشته بوده است درحالیکه ارزش صادرات دراین مدت به ۸/۹ میلیارد مارك یعنی ۳٪ بیشتر اززمان مشابه درسال قبل بالغ گردیده است.

بجز واردات ازکشورهای اروپائی که میزان آن ۴/۴ میلیارد مارك یعنی ۷٪ بیشتر از سه ماهه اول سال ۱۹۵۸ بوده واردات ازسایر قاره ها تقلیل یافته درحالیکه حجم معاملات بابعضی کشورها ازقبیل ایران ـ نیجریا ـ شیلی ونزوئلا وعراق بیشتر ازسال قبل است . تقلیل محسوس بخصوص درواردات ازآمریکا مشاهده میشود زیرا حجم وارداتازکشورهای متحده آمریکا درسه ماهه اول سال جاری ۱۳ ۹میلیون مارك بوده یعنی ۲۲ درصد نسبت بزمان مشابه درسال گذشته تقلیل یافته است وبعکس صادرات آلمان بآن کشور درهمین مدت سه ماه به ۷۵۰ـ میلیون رسیده یعنی $\frac{1}{3}$ بیشتر ازحجم صادرات درسه ماهه اول سال ۱۹۵۸است بااین ترتیب بدهی آلمان به آمریکا که درماههای ژانویه تامارس ۱۹۵۸ بیشتر ازمعادل کالاهای صادره ازاین کشوربآمریکا بود اکنون به کمتر از $\frac{1}{4}$ ارزش صادرات تقلیل یافته است.

برخلاف صادرات به کشورهای متحده آمریکای شمالی صادرات آلمان به سایر کشورهای آمریکا کمتر شده خصوصاً به کشورهای کلمبیا ـ برزیل ـ پرو وونزوئلا .

ازطرف دیگرصادرات به کشورهای اروپا وآفریقا وآسیا زیادتر شده درصورتی که صادرات به استرالیا درهمان حدود صادرات سال گذشته باقی مانده است.

درزیر حجم معاملات خارجی آلمان باکشورها و قاره های دنیا درسه ماهه اول ۵۸ و ۱۹۵۹ وبرآورد تفاوتهای حاصله رادرج مینماید :

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

(۳)

نام‌کشوریاقاره	واردات: سه ماهه اول ۱۹۵۸ (بمیلیون مارك)	واردات: سه ماهه اول ۱۹۵۹ (بمیلیون مارك)	واردات: تفاوت درصد	صادرات: سه ماهه اول ۱۹۵۸ (بمیلیون مارك)	صادرات: سه ماهه اول ۱۹۵۹ (بمیلیون مارك)	صادرات: تفاوت درصد
کشورهای‌عضو‌بازار همگانی اروپا	۱۹۱۹/۲	۲۰۱٦/۲	+۵/۱	۲٤۷۱/٦	۲۵٤۷/۳	+۳/۱
سایرکشورهای‌اروپا	۲۱۷٦/۵	۲۳۷۱/	+۹/٤	۳۱۲۵/٤	۳۱٦۸/۱	+۱/٤
آفـــریقـا	۵۱۵/۱۱	٤۹۱/۲	ـ٤/٦	٤۷۹/۹	۵۰۲/٦	+٤/۷
کشورهای‌متحده آمریکا	۱۱۸۱/۲	۹۱۲/۹	ـ۲۲/۷	۵٦۰/٦	۷٤۷/۳	+۳۳/۳
سایرکشورهای‌آمریکائی	۱۰۱۲/۹	۹٤۹/۱	ـ٦/۳	۸۰۷/۹	۷٤۵/۹	ـ۷/۷
آسیـــــا	۷۵۸/۷	۷۲۷/٤	ـ٤/۱	۱۰۲۰/۲	۱۰۲۸/٤	+۰/۸
استرالیـا	۱۵٦/٤	۱۱۰/۷	ـ۲۹/۲	۱۱۸/۵	۱۱۵/٦	ـ۲/۵
وسائل مورد احتیاج کشتی وغیره	٦/۷	۸	+۱۹/٤	۵۰/٦	٤٦/۱	ـ۹/۵
جمـــــع	۷۷۱۷/۸	۷۵۸٦/۵	ـ۱/۷	۸٦۳٤/٦	۸۹۰۱/۲	+۳/۱

۲ـ حجم معاملات فرش ایران با آلمان

میزان معاملات فرش ایران با آلمان بطورکلی وآنچه که ازطریق بندر هامبورك وارد شده ویاازطریق هامبورك بعنوان ترانزیت گذشته است بشرح زیرمیباشد :

واردات فرش ایران به آلمان بطورکلی

۱۹۵٦	۱٤٤۵ تن	معادل	۳۰/٤ میلیون مارك
۱۹۵۷	۱۵۰٦ "	"	٤۱/۸ "
۱۹۵۸	ـ	"	٤٦/۷ "

نیاز به کالاهای صادراتی ایران را داشتند به صورت مظنه، کالاهای صادراتی ایران و طرز معاملات آنان در آلمان، دادن اطلاعات بانکی مشتریان خود به بانکهای آلمان و مشاوره با کارخانجات صنعتی آلمان که مایل به صادرات ماشین آلات و سایر تأسیسات صنعتی درایران بودند، برای مشتریان خود در ایران فراهم آورد[۱].

در مورد روابط اقتصادی دو کشور به طور کل می‌توان گفت که جمهوری فدرال آلمان در دهه ۱۹۵۰ در زمینه سرمایه گزاری بخش خصوصی با سرمایه‌ای معادل ۱۳۰ میلیون مارک مقام اوّل را به خود اختصاص داد و سازمانهای صنعتی مهّمی نظیر دایملر[۲] بنز در کارخانه موتور دیزل سازی تبریز، زیمنس[۳] در کارخانه‌های مخابراتی شیراز، ترانسفورماتور شهری، برق مهرآباد، آ. اِ.گ و تلفنکن[۴] در واحد کنتر سازی قزوین فعالیتهای بازرگانی و اقتصادی داشتند و نیز شرکتهای دارویی معتبر نظیر هوخست[۵] و بایر[۶] واحدهای بزرگ داروسازی در ایران دایر نمودند[۷]. در طی این سالها همچنین اقدامات و مکاتباتی در خصوص برگزاری نمایشگاههایی در زمینه‌های صنعتی، اقتصادی، هنرهای دستی و قالی ایران بین دو کشور به عمل آمد[۸].

پس از تشکیل جمهوری فدرال آلمان فصل جدیدی در روابط علمی و فرهنگی دو کشور گشوده شد. دراین دوره نیز مانند گذشته زبان و فرهنگ ایران مورد توجه ملت آلمان بوده و زبان فارسی در اغلب دانشگاههای آلمان تدریس می‌شد.

در سال ۱۹۵۸ (۱۳۳۷) دو دولت ایران و جمهوری فدرال آلمان به منظور گسترش همکاریهای فرهنگی در زمینه طرح انعقاد یک قراداد فرهنگی موافقت به عمل آوردند[۹] و همچنین در سال ۱۹۶۰ ـ (۱۳۳۹) مکاتباتی میان دو کشور در خصوص تکمیل و توسعه دانشکده فنی دانشگاه تهران به عمل آمد[۱۰].

---

۱. سند شماره ۶۹ کتاب حاضر ملاحظه گردد.

2. Daimler. Bnz
3. Siemens
4. Telfonken
5. Hochst
6. Bayer

۷. اداره سوّم سیاسی وزارت امور خارجه، همان ص ۷۷.
۸. اسناد فصل ششم کتاب حاضر ملاحظه گردد.
۹. اسناد شماره ۱۰۶، ۱۰۷، ۱۰۸ کتاب حاضر ملاحظه گردد.
۱۰. اسناد شماره ۱۱۸، ۱۲۶، ۱۲۷ کتاب حاضر ملاحظه گردد.

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

(٤)

واردات فرش ایران به آلمان ازطریق هامبورك

١٩٥٦	٩٣٠	تن	معادل	١٨/٨	میلیون مارك
١٩٥٧	١١٤٧	"	"	٢٦/٦	"
١٩٥٨	١٣٣٩	"	"	٣٢/١	"

میزانیکه توسط واردکنندگان هامبورکی وارد شده

١٩٥٦	٩٧٠	تن	معادل	٤١/١	میلیون مارك
١٩٥٧	١٤٩٧	"	"	١٢/٧	"
١٩٥٨	١١٠٥	"	"	٢٢/٥	"

میزان صادرات فرش ایران بطورترانزیت ازبندر هامبورك

١٩٥٦	٨٢	تن
١٩٥٧	١٣٠	"
١٩٥٨	٨٤	"

٤ـ رفت وآمد کشتیها دربندرهامبورك

درسال گذشته تعداد ١٩٠٣٣ فروند کشتی معادل ٢٧٤٥٦ میلیون تن باین بندروارد شده درحالیکه درسال ١٩٥٧ تعداد کشتیهای وارده از ١٧٦٠٣ فروند

x

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

(۵)

معادل ۲۴۲۶۲ میلیون تن تجاوز نکرده بود .

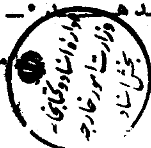
میزان کالاهای تجارتی صادره ازبندرهامبورک توسط کشتی درسال ۱۹۵۸ بالغ بر ۲۷۳۹۵ ملیون تن درمقابل ۲۶۵۹۳ میلیون تن درسال ۱۹۵۷ و ۲۷۴۸۰ میلیون تن درسال بی سابقه ۱۹۵۶ بوده است.

بطور کلی هامبورک پس ازجنگ دوم جهانی مبدل به بندری گردیده که بیشتر کالاهای عمده ازاین راه وارد وصادرمیشود چنانکه درسال ۱۹۵۷ بالغ بر ۱۷۸۷۷ ودر سال ۱۹۵۸ بالغ بر ۱۸۲۴۲ میلیون تن ازمجموع حجم واردات وصادرات شامل کالاهای عمده بوده است.

مهمترین کالاهای عمده وارداتی ازبندرهامبورک درسال ۱۹۵۸ روغن معدنی ۸۷۰۵ ذغال ۴۲۱۸ وغلات ۲۵۳۴ میلیون تن بوده است.

این سه رقم ۴/ ۵۶ درصد کلیه واردات وصادرات بندرهامبورک رادرسال ۱۹۵۸ تشکیل میدهد .

معاون سرکنسول ـ دکترامیرشیلاتی

شماره سند: ۷۰

فرستنده: وزارت امورخارجه

گیرنده: وزارت بازرگانی

موضوع: گزارشی راجع به روابط اقتصادی ایران و آلمان

تاریخ: ۲۲ خرداد ۱۳۳۸ هـ.ش

نمره: ۶۸۲۲/۱۳۱۷/۹

[حواشی]:

ـ آقای دکتر امیر مکری رونوشت گزارش را به وزارت بازرگانی ارسال فرمایند. ۳/۲۰

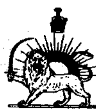
ـ امور اقتصادی

نمونه ۲۱ - ل ۴۷ ۱۰۰۰۰۰۰ برگ

تهیه کننده پیش نویس: ....

رئیس اداره: ....

شماره پرونده ....

وزارت امور خارجه

پیش نویس

اداره .... اداره امور اقتصادی

تاریخ ....

پیوست ....

شماره

شماره اداره شماره دفتر وزارتی

۱۳۱۷/۹ ۵۸۲۴

وزارت بازرگانی

۱۳۳۸/۳/۲

رونوشت گزارش اقتصادی شماره ۴۳۰ مورخ ۳۸/۳/۱۵ سرکنسولگری

شاهنشاهی در هامبورگ که حاوی مطالب زیر :

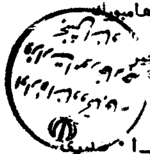
۱ - جریان افتتاح نمایندگی بانک بازرگانی ایران در هامبورگ

۲ - بازرگانی خارجی آلمان در سال ۱۹۵۹

۳ - رفت و آمد کشتیها وحمل ونقل تجارتی در بندر هامبورگ

۴ - میزان معاملات فرش ایران با آلمان در سالهای اخیر

میباشد جهت ملاحظه تلوا ارسال میگردد .

رئیس اداره امور اقتصادی - ا. صدوقی

چاپخانه دولتی

هامبورگ بتاریخ ۱۵/ ۴/ ۳۸
شماره ۴۳۰

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

وزارت امورخارجه ـ اداره امور اقتصادی

محترماً بازگشت بنامه شماره ۹/ ۷۱۵/ ۴۵۶۹ مورخ ۲۱/ ۲/ ۱۳۳۸ اشعارمیدارد علت تأخیر درتقدیم گزارش اقتصادی درماههای اخیرکمبود عضو وازدیاد حجم کار درشروع سال جدید بود که امیداست درآتیه جبران شود .

درباره تأسیس نمایندگی بانك بازرگانی درهامبورك نیز چون درروزافتتاح جناب آقای تجدد وعده دادند که یك نسخه ازمتن سخنرانی خود اطلاعات لازم رابرای این نمایندگی بفرستند منتظروصول آن بودیم تاگزارش مربوطه تقدیم شود.

پس ازوصول نامه فوق این سرکنسولگری ناچارشد که ازنمایندگی بانك بازرگانی درخواست تسریع درارسال آنها بنماید .

اینك به پیوست گزارش افتتاح نمایندگی بانك بازرگانی و اعمالی که انجام میدهد بانضمام گزارش مختصری ازمطالب زیر :

بازرگانی خارجی آلمان درسال ۱۹۵۹
رفت وآمد کشتیها وحمل ونقل تجارتی دربندرهامبورگ
میزان معاملات فرش ایران باآلمان درسالهای اخیر

را که آقای دکتر امیرشیلاتی معاون این سرکنسولگری تهیه نموده اند تقدیم میدارد . ـ

معاون سرکنسول ـ بهروز تربیت

شماره سند: ۷۱

فرستنده: سفارت ایران در آلمان

گیرنده: وزارت امورخارجه ـ اداره اقتصادیات

موضوع: صدور قالی از ایران به آلمان

تاریخ: ۲۹ خرداد ۱۳۳۸ ه.ش

نمره: ۶۳۴

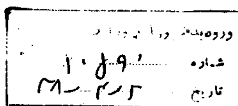
[حاشیه]:

ـ آقای عظیما، وزارت بازرگانی ۴/۵

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ۳۸/۲/۲۹
شماره ۶۳۴
پیوست

وزارت امورخارجه ـ اداره اقتصادیات

سازمان تخصصی قالی وپرده المان Fachverband des Deutschen Teppich- und Gardinenhandels e.V.

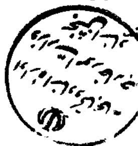
درنامه‌محرمانه پنجم ژوئن جاری باینسفارتکبری‌مینویسد

واردات قالی بالمان درسال ۱۹۵۸ به ۵۴،۴۲۰،۰۰۰ مارک بالغ‌گردیده است . قسمت اعظم مبلغ مذکور مدیون واردات قالی از ایران بالمان بوده که رقم ان به ۴۶،۶۱۲،۰۰۰ میرسیده است . میزان واردات قالی ماشینی درسال ۱۹۵۸ ۴۶ ۲۳۰ ۰۰۰ بوده وبنابراین معادل ۸ ملیون مارک قالی دستباف بیشترازقالی ماشینی وارد المان شده است . درداخله المان معادل‌سالی ۱۵۰ ملیون مارک قالی ماشینی تهیه میشود باینمعنی که قیمت قالی دستباف وارده تقریبا یك سوم تولید قالی ماشینی درداخله کشورمیبا شد . درسال ۱۹۵۹ وضع بازارکماکان بنفع قالی شرق ترقی نموده و در تولید قالی ماشینی داخله تنزلی مشاهده میشود .

سازمان تخصصی قالی وپرده المان پس‌از ذکرارقام مذکور وجلب توجه باهمیت موضوع منظور اصلی خود را ازنگارش‌نامه مطرح نموده اظهارمیدارد دراین اواخر مطالبی درمطبوعات المان انتشاریافته مبنی براینکه جنس‌قالی شرق وایران خراب شده وباتوقعاتی که خریدار ازیك قالی دستباف ازلحاظ دوام وجنس دارد تطبیق نمینماید .

سازمان قالی وپرده المان اظهارعقیده میکند که این انتشارات وشایعات علیه قالی ایران ... درصدبا حقیقت تطبیق نمینماید ولی درعین‌حال کتمان نمیتوان کرد که درجنسیت ومرغوبیت قالی ایران نسبت بسابق تنزلی مشهود میگردد . وچون تنزل مرغوبیت قالی ایران ازلحاظ رنگ وجنس‌ودوام وغیره در حقیقت موجب تایید شایعات مورد بحث بوده وموجب ازدست رفتن شهرت قالی ایران وبالنتیجه تنزل میزان فروش‌میگردد شایسته است که مقامات ذیعلاقه ایرانی موضوع رامورد بحث قرارداده ودرصورت امکان نسبت بموضوع تصمیم لازم اتخاذ نمایند .

اینسفارتکبری بااشعارمدلول نامه سازمان قالی المان وایفاد رونوشت نامه مذکور وکلیه پیوستهای ان خواهشمنداست مراتب را بمقامات مربوطه ایران اعلام فرمایند .

سفیرکبیر ـ خلیل اسفندیاری

شماره سند: ۷۲

فرستنده: وزارت بازرگانی

گیرنده: وزارت امورخارجه

موضوع: طرح متقابل قرارداد بین ایران و آلمان برای اجتناب از دریافت مالیّات مضاعف و جلوگیری از فرار از پرداخت مالیّات بر درآمد

تاریخ: شهریور ۱۳۳۹ هـ.ش

نمره: ۶۸۲۲

[حواشی]:

ـ سابقه دراداره عهود و امور حقوقی اقدام شده است ۱۳۳۹/۶/۳

ـ در کمیسیون شرکت کردم برای رسیدگی آن مجدداً سوکمیسیونی تشکیل شد که در تاریخ ۳۹/۶/۸ در وزارت بازرگانی تشکیل گردید.

وزارت بازرگانی

بتاریخ ۱۳۲۹/۶/
شمارهٔ ۶۸۲۳
خواهشمند است در پاسخ باین شماره اشاره شود
ادارهٔ امور قرارداد ها

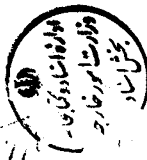
۲۸۷۵۶
۲۹/۶/۱

شماره ۱۰۲۳
تاریخ ۲۹/۶/۳

وزارت امور خارجه

موضوع - طرح متقابل قرارداد ایران وآلمان درمورد جلوگیری ازپرداخت مالیات مضاعف

بطوریکه اطلاع دارند درکمیسیون مورخ ۲۰/۵/۲۸ رسیدگی بطرح قرارداد عدم پرداخت مالیات مضاعف که ازطرف وزارت اقتصاد جمهوری فدرال آلمان پیشنهاد شده است تصمیم گرفته شد طرح مزبور درسوکمیسیون مخصوصی مورد مطالعه دقیق قرار گرفته وطرح متقابلی تهیه وبه کمیسیون پیشنهاد شود • اینک یك نسخه ازاخرین صورت جلسه سوکمیسیون مزبور بضمیمه طرح متقابلی که تهیه شده است ارسال میگردد خواهشمند دستورفرمایند نماینده آن وزارت درکمیسیونی که برای رسیدگی نهائی باین طرح ساعت ده صبح روزشنبه پنجم شهریورماه سال جاری دروزارت بازرگانی تشکیل خواهد شد حضوربهمرسانند •

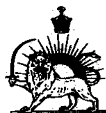
ازطرف وزیربازرگانی
[signature]

جناب ... رئیس ...
۱۳۲۹/۶/۳

وزارت امور خارجه
شماره ۲۴۸۱
تاریخ ۲۹/۶/۱۰

درکمیسیون شرکت کنم ... شد که در تاریخ ۲۹/۶/۸ ...

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره عهود و امور حقوقی
شماره
تاریخ
پیوست

قرارداد بین دولت شاهنشاهی ایران و
دولت جمهوری فدرال آلمان برای اجتناب از دریافت مالیات
مضاعف و جلوگیری از فرار از پرداخت مالیات بر درآمد

نظر باینکه دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فدرال آلمان با علاقه بتحکیم روابط دوستی فیمابین تصمیم بانعقاد قراردادی برای اجتناب از دریافت مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار از پرداخت مالیات بر درآمد گرفته اند بدین منظور نمایندگان تام الاختیار خود را بشرح زیر تعیین نمودند :

ازطرف دولت شاهنشاهی ایران

ازطرف جمهوری فدرال آلمان

نمایندگان مزبور پس از مبادله اختیارنامه های خود واطمینان بصحت آنها نسبت بمواد ذیل موافقت حاصل نمودند :

ماده اول

مالیاتهای موضوع این قرارداد عبارتند از :

الف) در مورد کشور شاهنشاهی ایران

۱ ــ مالیات بر درآمد و مالیات بر شرکتها

۲ ــ مالیات بر ارث و نقل و انتقالات بلاعوض

ب) در مورد جمهوری فدرال آلمان

۱ ــ مالیات بر درآمد

۲ ــ مالیات بر شرکتها

۳ ــ مالیات کمکهای اضطراری برلن

بسم الله الرحمن الرحیم

گزیده اسناد روابط ایران و آلمان

(جلد سوم)

«اداره انتشار اسناد»

به کوشش مینا ظهیرنژاد ارشادی

تهران-۱۳۷۷

طی دهه ۱۹۵۰ (۱۳۳۰) شخصیتهای علمی و فرهنگی، اساتید و دانشجویان دانشگاههای مختلف به منظور بازدید از مؤسسات فرهنگی و مطالعه درزمینه‌های مختلف و اجرای برنامه‌های هنری به دو کشور ایران و آلمان مسافرت نمودند[۱].

مطالعات ایران شناسی در جمهوری فدرال آلمان توسط مراکز مختلف علمی نظیر آکادمیها، دانشگاهها و انجمنها و سازمانهای مستقل صورت می‌گرفت که مهمترین آنها به شرح ذیل می‌باشد:

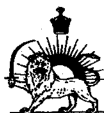
- فرهنگستان علوم و ادبیات درمانیس[۲]
- دانشگاه آزاد برلین، سمینار زبان شناسی ایران
- دانشگاه بن، سمینار خاورشناسی
- دانشگاه ارلانگن[۳]، سمینار واژه شناسی زبانهای شرقی و سمینار مطالعات تطبیقی هندوژرمن
- دانشگاه فرانکفورت[۴]، سمینار خاورشناسی
- دانشگاه فرایبورگ[۵]، سمینار خاورشناسی
- دانشگاه گوتینگن[۶]، سمینار ایرانشناسی
- دانشگاه هامبورگ[۷]، سمینار تاریخ و فرهنگ شرق
- دانشگاه هاید لبرگ[۸]، سمینار خاورشناسی
- دانشگاه کیل[۹]، سمینار خاورشناسی
- دانشگاه کلن، سمینار خاورشناسی
- دانشگاه مانیس، سمینار فرهنگ شرقی
- دانشگاه ماربورگ[۱۰]، سمینار خاورشناسی
- دانشگاه مونیخ، سمینار هندشناسی و ایرانشناسی
- دانشگاه مونستر[۱۱]، سمینار شرق باستانی

---

۱. اسناد شماره ۹۷، ۱۱۳، ۱۱۷، ۱۲۳، ۱۳۲ کتاب حاضر ملاحظه گردد.

2. Mainz
3. Erlangen
4. Frankfurt
5. Freiburg
6. Gottingen
7. Hamburg
8. Heidelberg
9. Kiel
10. Mar burg
11. Munster

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره ....

شماره ....

تاریخ ....

پیوست ....

ـ ۲ ـ

ج) این قرارداد شامل هر گونه مالیاتی از نوع مالیاتهای مذکور در فوق که پس از امضاء این قرارداد در کشور شاهنشاهی ایران و یا در جمهوری فدرال آلمان برقرار گردد نیز خواهد بود ·

مـــاده دوم

در این قرارداد جز در مواردیکه متن قرارداد منظور دیگری را بیان نماید :

۱ ـ منظور از دول متعاهدین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فدرال آلمان و ـ منظور از یکی از قلمروها و یا قلمرو دیگر کشور شاهنشاهی ایران و یا جمهوری فدرال آلمان باقتضـــای جمله خواهد بود ·

۲ ـ منظور از کشور شاهنشاهی ایران قلمرو حکومت ایران و سرزمینی است که در آن قـانون اساسی ایران مجراست و منظور از کشور جمهوری فدرال آلمان سرزمینی است که درآن قانون اســـاسی جمهوری فدرال آلمان قابل اجرا میباشد ·

۳ ـ منظور از کلمه مالیات دولت ایران و یا مالیات جمهوری فدرال آلمان مالیاتهائی است که در ماده اول این قرارداد مذکور گردید ·

۴ ـ اصطلاح (شخص) شامل اشخاص طبیعی و اشخاص حقوقی میباشد ·

۵ ـ منظور از شرکت و یا مؤسسه عبارت از هر شخصیتی است که از نقطه نظر مالیـــــاتی شخصیت حقوقی شناخته شود ·

۶ ـ اصطلاح مقیم کشور شاهنشاهی بشخصی اطلاق خواهد گردید که از نظر قـــوانین مالیاتی مقیم ایران و مشمول مالیات شناخته شده واز نظر قوانین مالیاتی دولت جمهوری فدرال آلمان مقیم آلمان و مشمول مالیات شناخته نشود و اصطلاح مقیم جمهوری فدرال آلمان بشخصی اطلاق خواهد گردید که از نظر قوانین مالیاتی جمهوری فدرال آلمان مقیم آلمان و مشمول مالیات شناخته شده و از نظـــــر قوانین مالیاتی ایران مقیم ومشمول مالیات ایران شناخته نشود · شرکت در صورتی مقیم ایران دانسته میشود که برطبق قوانین ایران تشکیل شده و مرکز مهم اداره امور آن در ایران باشد و در صورتی مقیم جمهـــوری فدرال آلمان دانسته خواهد شد که بر طبق قوانین جمهوری فدرال تشکیل شده و مرکز اداره امور مهـــم

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

ـ ۳ ـ

آن در جمهوری فدرال آلمان باشد ۰

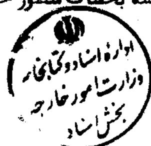
۷ ـ مراد از کلمه "موسسه ثابت" عبارت از شعبه ۰ دفتر ۰ کارخانه ۰ فروشگاه ۰ کارگاه مغازه ۰ هر نوع موسسه اداره معدنی و سایر منابع طبیعی و یا هر محل ثابت دیگر و همچنین نمایندگیهائی است که با اختیار کامل از طرف شخص و یا شرکت اصلی اسناد و قراردادها را امضاء نموده و یا مال التجاره برای شرکت اصلی نگاهداری مینماید ۰ لیکن موسسه ثابت شامل دلالان وحق العمل کارانی که مال التجاره را بنام شرکت اصلی خریداری و انبار و ارسال میدارند نخواهد بود و همچنین اگر این موسسات و یا اشخاص صرفا بمحل خرید در یکی از دو قلمرو وحمل کالا بقلمرو دیگر اشتغال ورزند موسسه ثابت محسوب نگردیده و نسبت بخریدی که انجام داده اند مشمول مالیات نخواهند شد ۰

۸ ـ سایر اصطلاحاتی که در این قرارداد تعریفی بر آن بیان نشده مطابق معنائی خواهد بود که قوانین جاریه مربوط به مالیاتهای موضوع این قرارداد درقلمرو آن دولت استنباط میشود ۰

ماده سوم

الف) درآمدهای حاصله از عملیات صنعتی و یا تجارتی یک شخص مقیم درقلمرو هریک از متعاهدین درقلمرو دیگر از پرداخت مالیات معاف خواهد بود مگر آنکه شخص مذکور دارای موسسه ثابت و یا نمایندگی درقلمرو دیگر باشد ۰ دراینصورت این موسسات ثابت و یا نمایندگیها از نظرمالیاتی تابع قوانین کشوری که آن موسسه ثابت در آن واقعشده است بوده و کلیه منافع حاصله از آن موسسه بر طبق قوانین آن کشور مشمول پرداخت مالیات خواهد بود ۰

ب) درمورد احتساب درآمد مشمول مالیات موسسات ثابت و یا نمایندگیهای واقع در هریک از دو قلمرو فقط آن قسمت از درآمدکه توسط آن موسسه ثابت عاید گردیده با فرض استقلال کامل اقتصادی آن موسسه بحساب منظور خواهد گردید و دولتین متعاهدین میتوانند همانگونه که برای

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

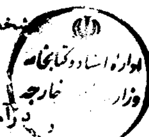
— ۴ —

تعیین درآمد یك شرکت ملی خود اقدام مینمایند برای تعیین درآمد آن مؤسسه ثابت نیز اقدام نمایند .

ج) مالیاتهائی که بدینطریق از مؤسسات ثابت و یا نمایندگیها در هریك از دو قلمرو دریافت میگردد در قلمرو دیگر بابت مالیاتهای پرداختی شرکت اصلی منظور خواهد گردید .

د) اصطلاح درآمد تجارتی و صنعتی شامل عواید حاصله از مستغلات اموال غیر منقول و همچنین درآمدهای حاصله از رهن ـ اوراق قرضه و حساب جاری بانکها ـ سهام ـ حق التألیف و یا واگذاری علائم تجارتی و مشابه آنها نخواهد بود .

هـ) اگر شخص مقیم کشور آلمان که در سرمایه و یا در اداره مؤسسه ثابت در ایران سهیم بوده و در روابط تجاری و یا مالی خود با این مؤسسه ثابت شرایطی را برقرار و یا تحمیل نماید که در صورت استقلال کامل اقتصادی آن مؤسسه ثابت آن شرایط قابل قبول نبوده و از راه برقراری این شرایط منافعی بشخص مقیم آلمان برسد در اینصورت تمام این منافع جزء عواید مؤسسه ثابت ایران محسوب گردیده و مالیات آن برطبق قوانین جاریه ایران وصول خواهد گردید مقررات این بند در مورد یك شخص مقیم ایران که در اداره و یا در سرمایه شرکت آلمانی سهیم باشد متقابلاً قابل اجرا است .

ماده چهارم

درآمدی که یکی از اشخاص مقیم یکی از دو کشور متعاهدین از راه حمل و نقل زمینی و یا هوائی توسط یك مؤسسه ثابت و یا نمایندگی مقیم قلمرو دیگر بدست میآورند نسبت آن درآمد حاصله در قلمرو کشور دوم مشمول مقررات بند الف و ب از ماده سوم این قرارداد خواهد بود . ولی درآمد حاصله از حمل و نقل دریائی مشمول مالیات مقرر در هریك از دو قلمرو خواهد گردید .

ماده پنجم

سود سهامی که از شرکت مقیم یکی از دو قلمرو عاید شخص و یا شرکت مقیم قلمرو دیگری گردد از پرداخت

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

- ۵ -

مالیات در قلمرو دوم معاف خواهد بود .

مـــاده ششم

مالیات درآمد های حاصله از اموال غیر منقول فقط در کشوری که آن درآمد بدست آمده است قابل وصول میباشد .

مـــاده هفتم

حقوق . دستمزد ویا مستمری و مقرری و یا نظایر آن که توسط یکی از دولتین متعاهدتین در مقابل خدمات بیکی از اتباع خود مقیم قلمرو دیگر پرداخت گردد در قلمرو دوم از پرداخت مالیات معاف خواهد بود .

مـــاده هشتم

الف) درآمد های حاصله از خدمات شخصی و مشاغل آزاد و خدمات در موسسات غیر دولتی فقط در کشوری که آن خدمات انجام میشود مشمول پرداخت مالیات خواهد بود .

ب) یك فرد تبعه یکی از دول متعاهدین نسبت بدرآمد های حاصله از خدمات و مشاغلی که در کشور دیگر انجام میدهد در کشور دوم از پرداخت مالیات معاف خواهد بود بشرط آنکه :

۱ ــ دوره اقامت او درکشور دیگر از ششماه تجاوز ننماید .

۲ ــ خدماتی را که درکشور دیگر انجام میدهد بوکالت و برای شخص دیگری مقیم کشور اول بوده و حقوق وپاداش خود را نیز از آن شخص مقیم کشور اول دریافت دارند .

ج) مقررات بند ب شامل درآمد و منافعی که از راه نمایشات عمومی . رادیوئی و یا تلویزیونی و امثال آن عاید میگردد نخواهد بود .

مـــاده نهم

محصلین و کارآموزان هریك از دو کشور درکشور دیگر بتحصیل و یا کارآموزی اشتغال دارند نسبت بوجوهی

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

— ٦ —

که بابت تحصیل و یا اعاشه از کشور اول دریافت میدارند در کشور دوم از پرداخت مالیات معاف خواهند بود ·

مـاده دهم

استادان و یا معلمین یکی از دو کشور که برطبق معاهدات منعقده بین موسسات رسمی فرهنگی در خصوص مبادله شاگرد و یا معلم و یا برطبق دعوت دولت کشور دیگر در یک دانشگاه ، کالج و یا مدرسه عالی کشور دوم تدریس نموده و در قبال تدریس حقوق دریافت میدارند در صورتیکه مدت اقامت آنان در کشور دوم از دو سال تجاوز ننماید از پرداخت مالیات نسبت بحقوق دریافتی معاف خواهند بود ·

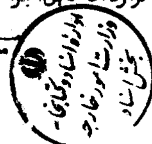
مـاده یازدهم

الف) حقوقی که بابت فروش کتاب بمولفین پرداخت میشود و وجوه دیگری مانند آن که در قبال حق انحصار چاپ و آثار هنری و علمی و ثبت اختراع و نقشه و طرح روشها و فورمولهای سری و علائم تجاری و از این قبیل حقوق مالکیت پرداخت میگردد (از جمله حق انحصار و عواید مشابه آن در مورد فیلمهای سینما و فیلمهائی که در تلویزیون یا جهت استفاده تاسیسات صنعتی و یا تجاری و یا علمی بکار میرود) و از منابع واقع در یکی از دو کشور عاید یک شخص مقیم کشور دیگر میگردد در کشور اول از مالیات معاف خواهد بود ·

ب) در موارد یکه حقوق بالا از میزان عادلانه و مناسبی تجاوز نماید معافیت مقرر در این ماده فقط شامل آن مقدار از حقوق مذکور خواهد شد که عادلانه و مناسب باشد ·

ج) مفاد بندهای الف و ب شامل مواردی نخواهد شد که شخص مقیم یکی از کشورها دارای یک موسسه دائمی در کشور دیگر بوده و این قبیل درآمدها به آن موسسه دائمی تعلق گیرد در این صورت ماده ۳ این قرارداد قابل اجراء خواهد بود ·

مـاده دوازدهم

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره ....

شماره ....

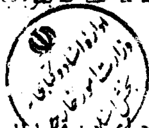
تاریخ ....

پیوست ....

ــ ۷ ــ

مقامات صلاحیتدار کشورهای متعاهد بنابر تقاضا اطلاعاتی را که جهت اجرای مقررات این قرارداد یا برای جلوگیری از تقلب یا موارد مشابه آن (از جمله اطلاعاتی که بموجب قوانین مالیاتی کشورهای متعاهد موجود باشد) نسبت بمالیات موضوع این قرارداد لازم شود مبادله خواهند نمود.

هرگونه اطلاعاتی که باین ترتیب مبادله شده باشد سری تلقی خواهد شد و برای هیچ شخصی بجز کسانیکه با برآورد و وصول مالیات موضوع این قرارداد سروکار دارند فاش نخواهد گردید. اطلاعاتی که هرگونه اسرار بازرگانی یا صنعتی و یا حرفه ای را فاش سازد مبادله نخواهد گردید. در هیچ مورد مقررات این ماده باوری تفسیر نخواهد شد که هریک از دول متعاهد را ملزم سازد که اقدامات اداری متباین با مقررات و عرف هریک از دول متعاهد یا منافی حق حاکمیت یا امنیت یا خط مشی عمومی آن بعمل آورده یا اطلاعاتی را از طرف دیگر تقاضا کند که بموجب مقررات آن دولت قابل تهیه نباشد.

مـــاده سیزدهم

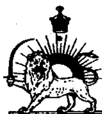
برای برطرف ساختن مشکلات یا رفع هرگونه ابهامی در تفسیر یا اجرای این قرارداد یا در مورد ارتباط با قراردادهای کشورهای متعاهد با کشورهای ثالث مقامات صلاحیتدار دول متعاهد باسرع اوقات ممکنه با یکدیگر مذاکره و توافق حاصل خواهند نمود.

مـــاده چهاردهم

الف) مقررات این قرارداد موجب محدودیت معافیت یا تخفیف یا اعتبار و یا مزایای مالیاتی که قبلا طبق قوانین دول متعاهد جاری بوده و یا بعدا اعطا خواهد شد نخواهد نمود.

ب) اتباع یکی از کشورهای متعاهد درحین اقامت درکشورمتعاهد دیگر مشمول مالیاتهائی سنگین تر از آنچه شامل اتباع آن کشورمیشود نخواهند گردید.

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره ....

شماره ....

تاریخ ....

پیوست ....

— ۸ —

مـــاده پانزدهم

الف) مقامات صلاحیتدار دولتین متعاهدین ممکن است مقرراتی وضع نمایند که برای اجـــرای این قرارداد درکشورهای خود ضروری باشد ·

ب) مقامات صلاحیتدار دولتین متعاهدین میتوانند بمنظوراجرای مقررات این قـــرارداد و رسیدگی ورفع شکایات اتباع خود مقیم کشور دیگر نسبت بمقامات مالیاتی آنکشور مستقیما با یکدیگر مکاتبه نمایند ·

مـــاده شانزدهم

الف) این قرارداد شامل منطقه برلن نیز میباشد مشروط براینکه دولت جمهوری فدرال آلمان خلاف آنرا درعرض سه ماه از تاریخ شروع باجرای این قرارداد بدولت ایران اعلام نماید ·

ب) پس از مشمول این‌قرارداد بر منطقه برلن اشاره بجمهوری فدرال دراین قرارداد — اشاره بمنطقه‌برلن نیز تلقی خواهد شد ·

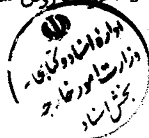
مـــاده هفـــدهم

الف) اسناد این قرارداد پس از تصویب مقامات صلاحیتدار دولتین دراسرع‌اوقات ممکنه در مبادله خواهد شد ·

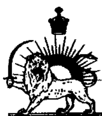
ب) این قرارداد پس از انقضاء یکماه از تاریخ مبادله اسناد مصوبه وارد مرحله اجراء خواهد شد

مـــاده هیجدهم

این قرارداد برای مدت نامحدودی معتبر خواهد بود لکن هریک از دولتین متعاهدیـــــــن میتوانند تا آخر ماه ژوئن هرسال تمایل خود را نسبت بلغو این قرارداد کتبا بکشور دیگر اطـــلاع

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره ....

شماره ....

تاریخ ....

پیوست ....

— ۹ —

دهند در آنصورت این قرارداد از اول سال بعد موقوف الاجراء خواهد شد ·

با توجه بمراتب مذکور درفوق امضاء کنندگان تام الاختیار زیر این قرارداد را امضاء و بمهر خود ممهور نمودند ·

در بتاریخ در دو نسخه ——

بزبانهای آلمانی و فارسی تنظیم گردید وهر دو متن متساویا معتبر میباشد ·

شماره سند: ۷۳

فرستنده: سرکنسولگری ایران در هامبورگ

گیرنده: وزارت امورخارجه ـ اداره امور اقتصادی

موضوع: متن نامه اتحادیه بازرگانان ایرانی مقیم در هامبورگ راجع به نحوه ازدیاد صادرات ایران

تاریخ: ۷ مهر ۱۳۳۹ هـ.ش

نمره: ۱۱۵۸

[حاشیه]:

ـ آقای دکتر امیر مکری ۳۹/۷/۱۲

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران

هامبورگ بتاریخ ۷/۷/۳۹
شماره ۱۱۵۸
پرونده پیوست دارد

۲۵۴۴۶
۳۹/۷/۱۱

وزارت امورخارجه ـ اداره اموراقتصادی

متن نامه اتحادیه بازرگانان ایرانی مقیم هامبورگ خطاب بوزارت بازرگانی راجع به نحوه ازدیاد صادرات ایران که در جلسه عمومی مورخ ۱۵ سپتامبر ۱۹۶۰ اتحادیه مزبور مورد تصویب قرار گرفته به پیوست ایفاد میگردد .

خواهشمنداست پس از مطالعه دستور فرمائید عیناً آنرا به وزارت بازرگانی ارسال دارند . موجب نهایت تشکر خواهد بود . ـ

سرکنسول ـ محمود . ملایری

اداره اسناد و کتابخانه
وزارت امور خارجه
بخش اسناد

شماره ۵۱۴۷
تاریخ ۳۹/۷/۱۱

۳۹/۷/۱۲

- دانشگاه سارلند[1]، انستیتو خاورشناسی
- دانشگاه توبینگن[2]، سمینار خاورشناسی
- دانشگاه دورتسبورگ[3]، سمینار خاورشناسی[4]
- فرهنگستان علوم بوتینگن
- انستیتو باستانشناسی آلمان
- انجمن جغرافیایی برلین
- انجمن آلمان و شرق
- کانون ایرانشناسان آلمانی زبان

آثار خطی و کتب فارسی در مراکزی نظیر کتابخانه‌های ملّی و دانشگاهی ارلانگن، فرانکفورت، دورتنبرگ و نیز آثار دیگر ایران در موزه‌های هنرهای دستی وابسته به موزه‌های دولتی موقوفه اموال فرهنگی پروس نگهداری می‌شوند[5]. در شهرهای هامبورگ، برلین، فرانکفورت مدارسی از طرف دولت ایران در مقطع ابتدایی و راهنمایی جهت استفاده اتباع ایرانی تأسیس گردید و متقابلاً دولت آلمان نیز در تهران اقدام به تأسیس دبستان و دبیرستان نمود[6].

علاوه بر موارد یاد شده دو کشور دارای مراکز فرهنگی متعددی نظیر کانون ایران و آلمان، انستیتو گوته، انجمن فرهنگی ایران و آلمان و دفتر جمله کاوه بوده است که بی‌مناسبت نیست ذیلاً اشاراتی کوتاه در مورد آنان داشته باشیم:

الف) کانون ایران و آلمان:

این کانون در سال ۱۹۴۹ (۱۳۲۹ هـ.ش) تحت سرپرستی افتخاری سفیر وقت آلمان و به منظور گسترش روابط علمی، فرهنگی و اقتصادی بین ایران و آلمان تأسیس گردید و اکثر فعالیتهای آن شامل نمایش فیلمهای کلاسیک در رابطه با آداب و رسوم و

---

1. Saarland
2. Tubingen
3. Deusburg

۴. رضا بهمنش، بررسی روابط جمهوری اسلامی ایران با جمهوری فدرال آلمان، تهران، ۱۳۲۱، ص ۱۰۱.

۵. مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، همان، صص ۳۶۷، ۳۶۸

۶. اسناد شماره ۱۰۳، ۱۰۴ کتاب حاضر ملاحظه گردد.

اتحادیه بازرگانان ایرانی مقیم هامبورگ

VEREINIGUNG IRANISCHER KAUFLEUTE IN HAMBURG

HAMBURG 20 · HAYNSTRASSE 2

Vereinigung Iranischer Kaufleute in Hamburg, Hamburg 20, Haynstr. 2

TELEFON: 48 57 38
BANKKONTO:
BRINCKMANN, WIRTZ & CO., HAMBURG
No.
Datum

متن این نامه در جلسه عمومی اتحادیه بازرگانان ایرانی مقیم هامبورگ مورخه ۱۵ سپتامبر ۱۹۶۰ باتفاق آراء تصویب شد.

جناب آقای وزیر بازرگانی

اتحادیه بازرگانان ایرانی مقیم هامبورگ با عرض تبریک از انتخاب جنابعالی در راس وزارت بازرگانی امیدوار است با سابقه و تجربیاتی که در امور اقتصادی کشور دارید در آتیه نزدیکی شاهد موفقیتهای شایانی در پیشرفت اقتصاد کشور باشد.

ضمنا بطوریکه خاطر عالی مسبوق است کشور ما در عین اینکه دارای ذخائر و معادن غنی میباشد از هر حیث دارای استعداد عالی کشاورزیست و تا زمانیکه امکان بهره برداری کافی از ذخائر ارضی نیست ناچار بایستی چنان توجه فوق العاده ای معطوف ازدیاد محصولات کشاورزی گردد تا هم مصرف داخلی تامین و ارزانتر در اختیار ملت قرار گیرد و هم مازاد آن را با قیمتهای قابل رقابت با بازارهای بین‌المللی صادر و از ارز آن استفاده شود.

متاسفانه در این چند سال اخیر ما مرتبا شاهد نقصان تولید محصولات کشاورزی و صادرات آن بوده و هستیم و حتی کار بجائی رسیده است که قسمت عمده ای از خوار و بار مصرف داخلی مملکت باید از خارج تهیه و تامین شود. اگرهم گاهی بعضی از اجناس تولیدی ما باقی بماند در اثر گرانی قیمت قابل صدور نیست زیرا ممالکی که اجناس مشابه ما را تولید میکنند از روی نقشه صحیح سال بسال بر میزان تولید خود افزوده و در نتیجه میتوانند آنرا ارزانتر از کالاهای ما در بازارهای بین‌المللی عرضه کنند. اروپا مخصوصا کشور آلمان همیشه بهترین خریدار مواد خام ما بوده و هستند اما اکنون در اثر گرانی کالاهای ما متوجه فروشندگان دیگر شده اند.

پس اگر کشور ما بتواند مواد خام از قبیل پنبه - دانه های روغنی - غلات - حبوبات - پوست - پشم و غیره را بحد کافی تولید کند خواهد توانست اولا میزان مصرف داخلی را تامین و مشکل بزرگ گرانی قیمتها را حل نماید و ثانیا با صدور مازاد آن بخارج ارز قابل ملاحظه آنرا بکشور باز گرداند.

با ملاحظه مراتب فوق باین نتیجه میرسیم که اگر دولت و مخصوصا مقامات اقتصادی و کشاورزی کشور با یک نقشه صحیح و قابل اجراء و سرمایه کافی و با دست اشخاص بصیر و طالب ترقی کشور در امر بالا بردن تولید کشاورزی اقدام نمایند هم مصرف داخلی ارزان خواهد شد و هم مثل سابق صادرات ما سر و صورتی بخود خواهد گرفت و از این راه میشود قسمت عمده ای از ارز مورد نیاز مملکت را تامین نمود حال امیدواریم جنابعالی که سابقه ممتدی در امر اقتصاد دارید بتوانید بنحو احسن بخ صادرات که در حال سقوط است سر و صورتی داده و خون تازه ای در شریان اقتصاد کشور وارد سازید.

البته تا رسیدن باین هدف وقت کافی لازم است ولی مساعدتی که دولت در شرائط کنونی میتواند به

بصفحه ۲

۲۷ سپتامبر ۱۹۶۰

صفحه ۲

صادرات کشور بعمل آید و مورد تقاضای ما نیز هست میتواند بشکل زیر خلاصه شود .

۱ ـ لغو هرگونه عوارض شهرداری برای اجناس صادراتی (متأسفانه اخیرا منحصر بفرش و خشکبار شده)

۲ـ تخفیف قابل توجه در میزان کرایه حمل و نقل راه آهن و تسهیل در امر تسریع حمل آنها ببنادر جنوب و قائل شدن حق تقدم برای کالاهای صادراتی . چه اجناس مزبور قابل فساد بوده و هر گونه تاخیر موجب اضمحلال کالا و خسارت کلی خواهد شد . خوشبختانه باطلاع عالی میرساند که سال قبل در اثر تقاضاهای پی در پی بازرگانان ایرانی مقیم هامبورگ اداره راه آهن کرایه را تقلیل داد ولی این تقلیل دوامی نداشته و دوباره نرخ ترقی کرد و مسئله سرعت نیز فراموش شد .

۲ ـ مساعدت بکشاورزان و تولید کنندگان خشکبار از حیث برداشت محصول و طرز خشکاندن و بسته بندی و استاندارديزه آنها طبق اصول علمی با بازارهای اروپا (در این قسمت نیز اخیرا اقداماتی صورت گرفته ولی کافی نیست و بهتر است دقت و توجه بیشتری مبذول گردد تا عمومیت پیدا کند) .

٤ ـ در صورت امکان برای تشویق همین مختصر صادرات تجار صادر کننده را از حیث سرمایه و امتیازات دیگر تقویت کنند .

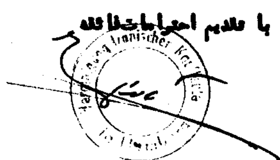
طبیعی است اقدامات فوق در بهبود وضع تاثیر فوق العاده خواهد داشت .

اخیرا ممالک تولید کننده خشکبار رقابتهای شکننده ای با محصول ایران میکنند و دولتهای مربوطه مخصوصا دولت ترکیه منافع صادر کنندگان را تامین مینماید ولی برای صادر کنندگان ایرانی متاسفانه هنوز حمایت قابل ملاحظه و جدی منظور نگردیده است.

اتحادیه بازرگانان ایرانی مقیم هامبورگ توجه عالی و توفیق آن جناب را آرزومند است.

با تقدیم احترامات فائقه

شماره سند: ۷۴

فرستنده: سرکنسولگری ایران در هامبورگ

گیرنده: وزارت امورخارجه ـ اداره امور اقتصادی

موضوع: بولتن اتحادیه بازرگانان ایرانی در هامبورگ

تاریخ: ۳۰ مهر ۱۳۳۹ هـ.ش

نمره: ۱۲۹۶

[حاشیه]:

ـ آقای دکتر امیرمکری ۱۳۳۹/۸/۲۱

هامبورک بتاریخ ۳۰/ ۷/ ۳۹
شماره ـ ۱۲۹٦

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورک

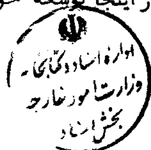
۳/۱ ۲۱۶
۲۹/۸/۱۱

وزارت امورخارجـه ـ اداره امـوراقتصـادی

باستحضار میرساند بطوریکه درگزارشات قبلی معروض داشت اتحادیه بازرگانان ایرانی که باسعی واهتمام اینجانب درهامبورک تشکیل یافته بنابه پیشنهاد اینجانب مبادرتبه انتشار یکبولتن ۱۵روزه نموده که نمونه ازآن به پیوست تقدیم میشود این بولتن علاوه برراهنمائی های تجارتی واقتصادی حاوی نرخها وارقام مربوط به صادرات خشکه بار وقالی ایران به آلمان ونحوه بهبودآن خواهدبود هرچند جلسات اتحادیه راشخصاً اداره مینمایدولی آقای باقرزاده که یکی ازقدیمی ترین ومجرب ترین ومحبوب ترین تجار ایرانی درهامبورک میباشد بریاست این اتحادیه انتخاب شده است ازاقدامات مفیدی که درجلسه اخیر اتحادیه مورخ ۲۸/ ۷/ ۳۹ صورت گرفت انتخاب دونفرازاعضاء بمنظور اظهارنظر درتقویم قیمت قالی ازطرف مقومین گمرک درمواردی که تقویم مزبور مورد قبول بازرگانان ایرانی نیست میباشد ٠ ضمناً این اتحادیه به اختلافات بازرگانان ایرانی بین خود رسیدگی نموده ومانع ازاین خواهدشد که به محاکم محل برای رفع اختلافات مراجعه نمایند ٠بدیهی است دامنه فعالیت اتحادیه روزبروز درجهت حفظ منافع ومصالح ایران وبازرگانان ایرانی در اینجا توسعه خواهدیافت٠ـ

آقای دکتر مهرمهری
۲۱/ ۸/ ۱۳۲۹

سرکنسول ـ محمود ٠ملایری

۵۶۸۱
۲۹/ ۸/ ۱۱

شماره سند: ۷۵

فرستنده: سفارت ایران در آلمان

گیرنده: وزارت امورخارجه

موضوع: مشارکت بنگاههای بازرگانی ایرانی در مناقصه‌های رسمی کشور آلمان

تاریخ: ۲۳ نوامبر ۱۹۶۰ م مطابق با ۲ آذر ۱۳۳۹ ه.ش

نمره: ۳۶۵/۶۰ پ / ۳-۰۳-۸۴-۴۱۶

[حواشی]:

ـ آقای دکتر امیر مکری ۳۹/۹/۲۸

ـ امور اقتصادی

Botschaft
der
Bundesrepublik Deutschland
Teheran
SWi 416-84.03/P 365/60

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان
شماره ۶۰/ ۳۶۵ پ/ ۰۳-۸۴-۴۱۶

یــادداشت

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان ضمن اظهار تعارفات خود بوزارت امور خارجه شاهنشاهی راجع به مشارکت بنگاههای بازرگانی ایرانی در مناقصه های رسمی در کشور المان مراتب ذیل را باستحضار میرساند

در مورد مناقصه های عمومی راجع به کالاهائیکه مبداء انها کشور بیگانه میباشد اصولا میتوانند داوطلبان خارجی شرکت نمایند و به پیشنهادات انها نیز ترتیب اثر داده شود . اگهی های مربوطه به چنین مناقصه های عمومی یا در جراید مخصوص مناقصه ها و بویژه در مجله رسمی " بوندس اوسشریبونگس بلات " مرتبا انتشار داده میشود .
بویژه برای مناقصه ها فهرستی که درباب ارقام مناقصه ها به نشریه رسمی بوندس ان سیگر شماره ۱۰۵ مورخه ۲ ژوئن ۱۹۶۰ ضمیمه شده بود ملاک عمل میباشد که نمایندگی دولت شاهنشاهی در کلن بطور یقین از فهرست نامبرده مطلع میباشد وعلیرغم قاعده ای که تا کنون معمول بوده است ضمانت متقابله ازاین ببعد لزومی ندارد واین قاعده نیز شامل اتباع دولت شاهنشاهی ایران میباشد .

وزارت امور خارجه شاهنشاهی
طهـــران

۴۹۲۸۵
۳۹/۹/۲۷

Verbalnote

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland beehrt sich, dem Kaiserlich Iranischen Außenministerium zur Frage der Teilnahme iranischer Firmen an öffentlichen Ausschreibungen in der Bundesrepublik Deutschland folgendes mitzuteilen:

Bei Aufträgen der öffentlichen Hand in der Bundesrepublik können grundsätzlich auch Erzeugnisse ausländischen Ursprungs verwendet und ausländische Bewerber berücksichtigt werden. Die entsprechenden Ausschreibungen werden in den dafür bestimmten Publikationsorganen, namentlich in dem amtlichen Bundes-Ausschreibungsblatt, regelmäßig veröffentlicht. Maßgebend für die Ausschreibungen ist die Verbindungsordnung für Leistungen, die dem Bundes-Anzeiger Nr. 105 vom 2. Juni 1960 als Anlage beiliegt; sie dürfte der Kaiserlich Iranischen Botschaft in Bonn/Köln bekannt sein. Im Gegensatz zu der bisher gültigen Regelung wird jedoch nicht mehr Verbürgung der Gegenseitigkeit gefordert; das gilt auch für Bewerber aus Iran. Die Bundesregierung würde es begrüssen, wenn der deutsche Verzicht auf

An das
Kaiserlich Iranische
Außenministerium
Teheran

Gegenseitigkeit Anlaß zu ähnlicher Freizügigkeit bei der Behandlung deutscher Bewerber in Iran geben würde, soweit dies nicht schon der Fall ist.

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland benutzt auch diese Gelegenheit, das Kaiserlich Iranische Außenministerium ihrer ausgezeichnetsten Hochachtung zu versichern.

Teheran, den 23. November 1960

ضمنا دولت جمهوری فدرال المان بی نهایت استقبال خواهد کرد چنانچه در قبال این صرف نظر در موارد مشابه و در مورد مناقصه های ایران که اتباع المانی دران شرکت میکنند این جنبه نظر بلندی تا حدی که ممکن است رعایت شود .

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را بوزارت امور خارجه شاهنشاهی تقدیم میدارد .ـ

تهران مورخه ۲۳ نوامبر ۱۹۶۰

شماره سند: ۷۶

فرستنده: سفارت ایران در آلمان

گیرنده: وزارت امورخارجه

موضوع: فراهم ساختن مقدمات ورود هیئت اقتصادی آلمان به تهران

تاریخ: ۲۹ دسامبر ۱۹۶۰ م مطابق با ۸ دی ۱۳۳۹ هـ.ش

نمره: $\frac{\text{۴۱۶-۸۱-۰۳}}{\text{۶۰-۳۹۴ پ}}$

[حواشی]:

ـ آقای دکتر امیر مکری ۳۹/۱۰/۲۱

ـ امور اقتصادی

Botschaft
der
Bundesrepublik Deutschland
Teheran

416-81.03 P 394/60

۲۹۶۹۴
۳۹/۱۰/۱۹

Verbalnote

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland beehrt sich, den Empfang der Verbalnote des Kaiserlich-Iranischen Aussenministeriums - Abteilung Wirtschaft - Nr.17491/6281/9 vom 10.9.39 (1.12.1960) zu bestätigen und mitzuteilen, dass die darin behandelte Angelegenheit auf Veranlassung der Botschaft von den Herren Regierungsdirektor Dr. Schmitz-Lenders vom Bundesministerium für Wirtschaft und Dipl.-Ing. Vollrath vom Bundesverband der Deutschen Industrie, die kürzlich vorbereitende Besprechungen für den Besuch einer deutschen Wirtschaftsdelegation in Teheran führten, mit Seiner Exzellenz dem Herrn Gouverneur der Zentralbank von Iran und Seiner Exzellenz dem Herrn Generalsekretär des Hohen Wirtschaftsrats erörtert worden ist. Der Herr Gouverneur der Zentralbank von Iran hat in Aussicht gestellt, sich zu dem Gegenstand gegenüber der Botschaft noch schriftlich näher zu äussern. Die Botschaft wird nicht verfehlen, diese Äusserung nach Eingang an die zuständigen Stellen in der Bundesrepublik weiterzuleiten.

An das
Kaiserlich-Iranische
Aussenministerium
Teheran

- 2 -

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان

شماره ۰۳ - ۸۱ - ۴۱۶
۶۰ - ۳۹۴ پ

یادداشت

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان ضمن اظهار تعارفات خود بوزارت امور خارجه شاهنشاهی با نهایت احترام دریافت یادداشت شماره ۹/ ۶۲۸۱ - ۱۷۴۹۱ مورخ ۱۰/ ۹/ ۱۳۳۹ صادره از اداره امور اقتصادی ان وزارتخانه را بدین وسیله تائید وجوابا اشعارمیدارد :

موضوع مورد بحث بوسیله این سفارت موقعی که اقای دکتر شمیتس‌لندرس‌مدیرکل وزارت اقتصاد المان و اقای مهندس فول رات از اداره صنایع المان که اخیرا برای فراهم ساختن مقدمات ملاقات ورود هیئت اقتصادی المان بطهران امده بودند با جناب اقای مدیرکل بانك ملی ایران وجناب اقای دبیرکل شورای عالی اقتصاد ایران مورد توجه قرارگرفته است .

مدیرکل بانك ملی ایران قرار بود از نظریه این سفارت را راجع بموضوع فوق‌الذکر کتبا مطلع سازد این سفارت بمحض وصول نظریه فوق جریان امر را به مقامات مربوطه دولت فدرال المان گزارش‌خواهد داد .

وزارت امور خارجه شاهنشاهی
طهــــران

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland benutzt auch diesen Anlass, das Kaiserlich-Iranische Aussenministerium ihrer ausgezeichnetsten Hochachtung zu versichern.

Teheran, den 29. Dezember 1960

این سفارت موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را بوزارت امور خارجه شاهنشاهی تقدیم میدارد .

تهران مورخه ۲۹ دسامبر ۱۹۶۰

فرهنگ آلمان و انتشار نشریه بوده است.

ب) انستیتو گوته:

انستیتوی مزبور به سال ۱۹۵۷ (۱۳۳۶ هـ.ش) تأسیس گردید. مراکز آن در شهر مونیخ است و در حدود یک صد کشور جهان دارای شعباتی می‌باشد. شعبات انستیتو گوته در سال ۱۹۶۹ (۱۳۴۸ هـ.ش) در شهرهای اصفهان و شیراز افتتاح گردید، امّا پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران شعبات مزبور تعطیل شد. این انستیتو زیر نظر سفارت آلمان در تهران فعالیّت می‌نماید و هدف از تأسیس آن توسعه و تعمیم زبان و فرهنگ آلمان در ایران است.

نمایش فیلم، تشکیل کلاسهای آموزشی و زبان آلمانی، تدریس زبان فارسی جهت آلمانیهای مقیم ایران و ایراد سخنرانیهای فرهنگی، ادبی، علمی توسط اساتید ایرانی و آلمانی عمده فعالیّتهای این انستیتو را تشکیل می‌دهد[۱].

ج) دفتر مجله کاوه:

این دفتر در دوران جنگ جهانی دوّم توسط تقی‌زاده در آلمان تأسیس شد. دفتر مجله کاوه پس از گذرانیدن یک دوره فترت در سال ۱۹۶۲ (۱۳۴۱ هـ.ش)مجدد فعالیّتهای خود را آغاز نمود. انتشار مجله، برگزاری سخنرانیهای ماهانه، توزیع کتاب، نمایش فیلم، نقاشی، هنرهای تجسّمی، اجراء موسیقی و تدریس زبان فارسی عمده فعالیتهای دفتر مزبور را تشکیل می‌دهد[۲].

کتاب «گزیده اسناد روابط ایران و آلمان» که هم اکنون به یاری خداوند متعال سومین جلد آن از نظر خوانندگان و پژوهشگران عزیز و ارجمند می‌گذرد حاوی اسنادی است که بین سالهای ۱۳۲۸ هـ.ش الی ۱۳۴۰ هـ.ش تهیّه و تدوین گردیده و مبین روابط سیاسی و اقتصادی و فرهنگی و ... ایران و جمهوری فدرال آلمان می‌باشد. کتاب مزبور

---

۱. مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، همان، صص ۳۶۹، ۳۷۰.

۲. رضا بهمنش، همان، ص ۱۰۲.

(برای آگاهی بیشتر درزمینهٔ تاریخ روابط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی ایران و آلمان قبل از تاریخ مذکور به جلد اوّل و دوّم این کتاب مراجعه نمایید.)

شماره سند: ۷۷

فرستنده: نخست وزیر

گیرنده: وزیر امورخارجه

موضوع: مسافرت یک هیئت آلمانی به ایران در خصوص مذاکره در باب کمکهای فنی اقتصادی

تاریخ: ۱۱ بهمن ۱۳۳۹ هـ.ش

نمره: ۱۲/۲۹۲۹۷

[حواشی]:

ـ به عرض مقام وزارت برسد. امضاء ۳۹/۱۱/۱۳

ـ آقای کوثر ۳۹/۱۱/۱۳

تاریخ ۲۹/۱۱/۱۱
شماره ۱۲/۲۹۲۹۲
پیوست

نخست وزیر

(خیلی فوری است)

۲۷۲۹۱
۲۹/۱۱/۱۲

جناب آقای وزیرامورخارجه

در جلسه مورخ ۱۳۳۹/۱۱/۱۰ هیئت وزیران موضوع آمدن هیئت آلمانی به تهران برای مذاکره درباب کمکهای فنی واقتصادی وغیره مطرح مقررشد آقایان وزراء هرکدام درقسمت مربوط بخود طرح روشن و مشخص کنند براساس آن باید مذاکره شود تنظیم وتا روز دو شنبه ۱۳۳۹/۱۱/۱۷ بشورایعالی اقتصاد ارسال دارند .

از طرف نخست وزیر .

۲۹/۱۱/۱۲

شماره سند: ۷۸

فرستنده: سفارت آلمان در تهران

گیرنده: وزارت امورخارجه

موضوع: مسافرت هیئت اقتصادی آلمان به ایران

تاریخ: ۱ فوریه ۱۹۶۱ مطابق با ۱۲ بهمن ۱۳۳۹ هـ.ش

نمره: ۱-۴۱۶/۸۴/۱۰ / ۵۳/۶۱/پ

[حواشی]:

ـ فوری است، آقای دکترامیر مکری، به اطلاع شورای عالی اقتصاد وزارت بـازرگانی بـرسانید

۳۹/۱۱/۱۶

ـ امور اقتصادی

Botschaft
der
Bundesrepublik Deutschland
Teheran
416-84.10/1 P 53/61

V e r b a l n o t e

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland beehrt sich, dem Kaiserlich-Iranischen Aussenministerium folgendes mitzuteilen:

Die deutsche Wirtschaftsdelegation, deren Besuch anlässlich der Anwesenheit des Bundesministers für Wirtschaft, Herrn Prof. Erhard, vereinbart wurde, wird am 10. Februar in Teheran eintreffen.

Zur technischen Vorbereitung der Verhandlungen und Besprechungen werden Regierungsdirektor Dr. Schmitz-Lenders bereits am 5.2. und Herr Vollrath am 6.2. in Teheran ankommen. Die Delegation wird sich aus zwei Gruppen zusammensetzen. Der Leiter beider Gruppen wird Ministerialdirigent Dr. Kurt Daniel aus dem Bundesministerium für Wirtschaft sein.

1.) Der amtlichen Gruppe, der in erster Linie die vereinbarten Verhandlungen über den Abschluss eines deutsch-iranischen Investitionsförderungsabkommens obliegen werden, gehören ausser Dr. D a n i e l an:

An das
Kaiserlich-Iranische
Aussenministerium
T e h e r a n

- 2 -

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان

شماره ۱۰/۸٤/٤١٦

۶۱/۵۳ پ

یـــادداشت

سفارت کبرای المان با اظهار تعارفات خود بوزارت امور خارجه شاهنشاهی احتراما مراتب زیر را باستحضار میرساند :

هیئت اقتصادی المانی که موقع ملاقات اقای پروفسور ارهارد وزیر اقتصاد المان قرار امدنشان بایران گذاشته شده بود در تاریخ ۱۰ فوریه ۱۹۶۱ بطهران وارد خواهد شد .

برای تهیه مقدمات کار و اماده ساختن امور تکنیکی مقدماتی برای انجام مذاکرات لازم اقای دکتر شمیتس‌لندر مدیرکل اموراقتصادی المان در تاریخ پنجم فوریه قبلا و اقای "فول رات" در تاریخ ششم فوریه در تهران وارد میشوند .
هیئت اقتصادی از دو گروه ترکیب خواهد یافت که ریاست هر دو گروه مزبور بعهده اقای دکتر کورت دانیل مدیریت کل وزارت اقتصاد المان خواهد بود .

۱ ــ گروه اداری که در درجه اول موظف به رسیدگی به جریان معاملات مقرره دایر برانعقاد قرارداد سرمایه گذاری ایران و المان خواهد بود علاوه بر دکتر دانیل از اشخاص ذیل تشکیل میشود .

وزارت امور خارجه شاهنشاهی
طهـــران

Ministerialrat Dr. Heinz-Friedrich S c h u l z vom Bundeswirtschaftsministerium

Regierungsdirektor Dr. Bruno S c h m i t z - L e n d e r s vom Bundeswirtschaftsministerium

Legationsrat Julius H o f f m a n n vom Auswärtigen Amt

Herr Siegfried U n t e r m a n n von der Deutschen Bundesbank

Möglicherweise wird noch Oberregierungsrat Dr. Ernst K e r n vom Bundesministerium der Justiz hinzutreten.

2.) Die zweite Gruppe, die als wirtschaftliche Studienmission geeignete Feststellungen darüber treffen soll, in welchen Wirtschaftszweigen Irans für privates deutsches Kapital Investitionsmöglichkeiten vorhanden sind oder geschaffen werden können, wird nach dem bisherigen Stand der Vorbereitungen aus folgenden Angehörigen der deutschen Wirtschaft zusammengesetzt sein:

Herr Erich W.O. B u s s e,
Krauss-Maffei A.G.
(für Maschinenbau)

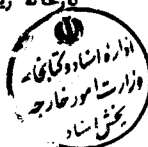
Herr Dipl.-Ing. Albrecht G ü n t e r,
Siemens-Schuckert-Werke
(für Elektroindustrie)

آقای دکتر هاینس‌فرید ریك شولتس
رایزن وزارت اقتصاد المان
اقای دکتر برونو شمیتس‌لندرس‌مدیر اداری
وزارت اقتصاد المان
اقای یولیوس‌هوف من رایزن وزارت امور خارجه المان
اقای زیگفرید اونترمن از بانك دولت فدرال المان
ممکن است اقای دکتر ارنست‌کرن مدیر کل وزارت
دادگستری المان نیز باین گروه اضافه گردد

۲ ـ گروه دوم که مامور مطالعات اقتصادی خواهد بود موظف است بررسی های لازم بعمل اورد . تا معلوم شود درکدام یك از شعبات ورشته های اقتصادی ایران سرمایه گذاران ملی و خصوصی المانی و امکانات ومقدورات سرمایه گذاری را میتوانند بکارانداخته و یا وسیله کار را فراهم اورند .

ازقرار معلوم این گروه از اشخاص‌ذیل تشکیل میشود :

اقای اریح ـ و ـ او ـ بوسه
شرکت‌کراوس‌مافای
(برای ساختمانهای ماشین)
آقای مهندس‌البرخت‌گونتر
کارخانه زیمنس‌شوکرت (برای صنعت‌الکتریکی)

اقای دکتر فرانس شترتس
از شرکت هوکست اوده انترناسیونال
(برای صنعت شیمیائی)

اقای دکتر هلموت وینکلر
بنگاه لاوفن هوله
(بـرای صنعت نساجی)

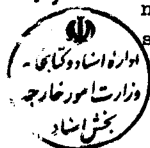
اقای ف . و ــربرینک من
برا~ صنایع پوشاکی

اقای ارنست لدرر ازبانك المان
(برای مسائل سرمایه گذاری)

اقای هلموت فول رات
از انجمن صنعتی ساختمانهای ماشینی المان
(بعنوان کارشناس)

۳ ــ برای تسریع کار و اطلاع دادن بمقامات المانی تقاضا میشود هرچه زودتر بسفارت کبرای المان اطلاع دهند که مقامات ایرانی از چه اشخاص تشکیل میشود وچه اشخاص ازطرف ایران با دو گروه المانی فوقالذکر در تماس خواهند بود .

این سفارت بی نهایت ممنون میشود چنانچه سازمان ه هیئت ایرانی وعاملین انعقاد این قرارداد و روسای هریك از هیئت های ایرانی را امر بابلاغ فرمایند .ــ

Herr Dr. Franz S t r a e t z,
Hoechst-Uhde-International
(für chemische Industrie)

Herr Dr. Helmut W i n k l e r,
Firma Lauffenmühle
(für Textil-Industrie)

Herr F.W. B r i n c k m a n n
(für Bekleidungs-Industrie)

Herr Bankdirektor Ernst L e d e r e r,
Deutsche Bank A.G.
(für Kapitalfragen)

Herr Helmuth V o l l r a t h,
Verein deutscher Maschinenbau-anstalten,
(als Sachverständiger)

3.) Zur beschleunigten Unterrichtung der Bundesregierung darf darum gebeten werden, der Botschaft der Bundesrepublik Deutschland die iranischen Stellen zu benennen, mit denen sich die vorausgesandten beiden Delegationsmitglieder sowie die zwei Gruppen ins Benehmen zu setzen haben werden. Die Botschaft wäre insbesondere für Mitteilung der Zusammensetzung der in Frage kommenden iranischen Delegationen oder Ausschüsse sowie deren Leiter dankbar.

هیئت اقتصادی المان در نظر دارد در

۱۹۶۱ بالمان مراجعت نماید .

سفارت کبرای المان موقع را مغتنم شمرده

احترامات فائقه را بوزارت امور خارجهٔ شاهنشاهی

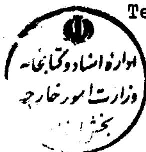
تقدیم میدارد .—

تهران مورخه ۱ فوریه ۱۹۶۱

Die deutsche Delegation beabsichtigt, gegen Ende Februar in die Bundesrepublik zurückzureisen.

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland benutzt auch diesen Anlass, das Kaiserlich-Iranische Aussenministerium ihrer ausgezeichneten Hochachtung zu versichern.

Teheran, den 1. Februar 1961

شماره سند: ۷۹

فرستنده: نخست وزیر (شورای عالی اقتصاد)

گیرنده: وزیر امورخارجه

موضوع: مسافرت هیئت اقتصادی آلمان به ایران

تاریخ: ۱۳ بهمن ۱۳۳۹ هـ.ش

نمره: ۴۱۷۵

بتاریخ ۱۳ / ۱۱ ماه ۱۳۳۹
شماره ۴۱۷۵
پیوست

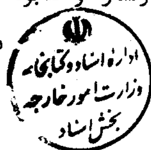
نخست وزیر
شورای عالی اقتصاد

خیلی فوری

جناب آقای وزیر امورخارجه

چنانکه استحضار دارند درنیمه ماه فوریه جاری هیئت اقتصادی آلمان بتهران وارد خواهد شد ومذاکراتی درمورد مناسبات اقتصادی وبازرگانی دوکشور وکمکهای آلمان بایران صورت خواهد گرفت . چون نتایج مسافرت اخیر حضرت رئیس‌جمهور پاکستان بالمان واعتبارات وکمکهائی که ازطرف آندولت بکشور پاکستان وعده داده شده وشرائط دقیق اعتبارات وکمکهای مزبور فوق العاده مورد توجه دولت بوده و اطلاع کامل وکافی ازآنها درمذاکرات مفید وموثر خواهد بود . خواهشمند است مقرر فرمایند تلگرافی اطلاعات کامل ودقیقی دراین زمینه از سفارت کبرای شاهنشاهی در کراچی خواسته ودر اختیار دبیرخانه شورایعالی اقتصاد گذاشته شود موجب نهایت امتنان وتشکر خواهد بود . م

دبیرکل شورایعالی اقتصاد
حسنعلی منصور

شماره سند: ۸۰

فرستنده: شورای عالی اقتصاد

گیرنده: نخست وزیر

موضوع: مسافرت هیئت اقتصادی آلمان به ایران

تاریخ: ۱۳۳۹ ه.ش

نمره: ۶۶۲

[حاشیه]:

ـ در پرونده هیئت اقتصادی آلمان بایگانی شود. ۳۹/۱۲/۴

پس از پیشگفتاری از مقام محترم وزارت امور خارجه جناب آقای سیدکمال خرازی و مقدمه‌ای اجمالی در مورد چگونگی تشکیل جمهوری فدرال آلمان و روابط آن کشور با ایران که از نظر گرامیتان گذشت در شش فصل تهیّه و تدوین گردیده است. گفتنی است که جهت آگاهی خوانندگان عزیز با اوضاع داخلی جمهوری فدرال آلمان در زمان مورد نظر روابط دو کشور فصل اوّل کتاب حاضر به گزیده اسناد رویدادهای سیاسی و اقتصادی جمهوری فدرال آلمان اختصاص داده شده است. امید آنکه مورد توجه و استفاده محقّقان و پژوهشگران عزیز قرار گیرد.

والسلام علی من اتبع الهدی

مینا ظهیرنژاد ارشادی

کارشناس اداره انتشار اسناد

نخست وزیر

بتاریخ .... ماه ۱۳۳
شماره ....
پیوست ....

جناب آقای نخست وزیـــــر

چنانکه خاطرعالی مستحضر است هیاءت اقتصادی آلمان روز جمعه آینده ۲۱ بهمن ۱۳۳۹ وارد تهران شده ودرحدود پانزده روزدرایران اقامت خواهند نمـــود . دولت جمهوری فدرال آلمان ازچندی باینطرف توجه خاصی بازدیاد کمك خود بـــــه کشورهای درحال بسط وتوسعه معطوف داشته است. این توجه ناشی ازدوعامل اســـت اول) تمایل عمومی دولت وملت آلمان به همکاری بیشتری بادول غربی ومخصوصا امریکـــا دراین زمینه دوم) ازدیاد سریع ذخایرارزی آلمان که خطر تورم را درآن کشور بوجود آورده اســـت.

میزان کلی کمك فعلا درحدود ۴ میلیـــارد مارك است وآنچه ازاین مبلغ جنبـــه اعتبـــارات طویل المدت دارد مستلزم اجبار خرید ازآلمان نیست .

مذاکرات هیاءت اقتصـادی آلمان درباره چگونگی اختصاص قسمتی ازاین کمکهـــا به کشور ایران خواهد بـــود ولی باید باستحضار برساند که هنوز درخود آلمان تصمیـــم قطعی دربارهنحوه اعضاء وتوزیع کمکها اتخاذ نشده وهیاءتهائی نظیر آنچه اکنون عـــازم ایران است برای مطالعه بخارج فرستاده میشوند وحتی درمذاکراتی هم که بارئیس جمهوری پاکستان انجام گرفت فقط وعده رسمی اعطای اعتباری بمبلغ ۱۵۰ میلیون مارك بمعظم لـــه داده شـــد کهترتیب آن منوط بمذاکرات بعدی یك هیاءت اقتصادی پاکستانی درآلمـــــان خواهد بود ودرهر حال اعتباری که وعده آن داده شده مربوط بطرحهائی است که ازماههـــای قبل بدولت آلمان پیشنهاد شده ومورد بررسی قرار گرفته بـــود .

حسب الامر آن جناب درمورد ترتیب اقامت هیاءت مزبور ازطرف ادارهتشریفـــات وزارت امور خارجه اقدامات مقتضی معمول گردیده ودرمورد خود مذاکرات نیز مطالعـــات وبررسیهای کافی ازطرف دبیرخانه شورایعالی اقتصاد باهمکاری مستمر سازمانهای ذی نظـــر

بتاریخ ــــــ ماه ــــــ ۱۳۳
شماره ــــــ
پیوست ــــــ

-۲-

دولتی بعمل آمده است.

اهم مسائلی که درمذاکرات مطرح خواهد شد بقرار زیراست :

۱ــ قرارداد تضمین سرمایه های آلمانی درایران . دراینمورد طرحی ازطرف دولت جمهوری فدرال وطرح دیگری ازطرف دولت شاهنشاهی تهیه وپیشنهاد شده بود که اختلاف اساسی بایکدیگر ندارند . گزارش درمورد موارد اختلاف تهیه شده که بضمیمه ایفاد میگردد . سعی خواهد شد قبل ازورود کلیه اعضای هیأت توافق مقدماتی بامدیرکل اداری وزارت اقتصاد آلمان آقای دکتر اشمیتز لندرزکه روز ۱۱/۱۶ بتهران وارد شده بعمل آمده طرح نهائی جهت توافق قطعی باهیأت آماده گردد تا قبلا بتصویب هیأت محترم دولت رسیده وبعدا پاراف گردد .

۲ــ کمکهای فنی . ازکل مبلغ کمکهای خود دولت آلمان سالیانه ۰۰ میلیون مارك به کمکهای بلاعوض فنی بکشورهای مختلف جهان اختصاص داده که استفاده ازقسمتی ازآن برای کشور ما میسر خواهد بود این کمکها بشکل اعزام کارشناس آلمانی بایران ــ اعطای بورسهای کارآموزی به متخصصین ایرانی واحیانا پاره ای لوازم علمی وفنی وآزمایشگاهی خواهد بود . وزارتخانه ها وسازمانهای مختلف هریك صورت مفصلی ازاحتیاجات خود را تهیه کرده بدبیرخانه شورایعالی اقتصاد ارسال داشته اند ولی مجموع این تقاضا بیشتر ازتمام کمك فنی آلمان بهمه کشورهای جهان بنظر میرسد . بنابراین اصلح چنین است که ازطرف دولت درتقاضاهای مربوطه بررسی بعمل آمده وحق الویت برای برخی ازآنها قائل شد تاصورت نهائی تنظیم شده درمذاکرات مطرح وتاحدود امکان به نمایندگان جمهوری فدرال قبولانده شود . بضمیمه صورتی ازمجموع تقاضا های سازمانهای دولتی جهت استحضار عالی تقدیم میگردد .

۳ــ مسائل بازرگانی . اهم مطالبی که درتحت این عنوان میتوان مورد بحث قرارداد بررسی امکانات افزایش صادرات ایران به آلمان ــ تأثیر بازار مشترك دربازرگانی دوکشور

نخست وزیر

بتاریخ ــــــ ماه ــــــ ۱۳۴

شماره ــــــ

پیوست ــــــ

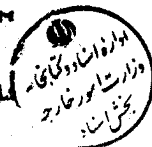
ــ ۳ ــ

ومسأله تعرفه فرش ومالیات مضاعف بازرگانان است که بعد از طی درمذاکرات عمومی واتخاذ خط مشی کلی درگروههای اختصاصی مورد مذاکره قرار خواهد گرفت.

۴ــ سرمایه‌گذاری . درهیأت اقتصادی آلمان عده ای ازنمایندگان بانکها وصنایع خصوصی آن کشور مشارکت دارند که ازطریق تماس باوزارت صنایع ومعادن واطاق بازرگانی وارباب صنایع خصوصی امکانات سرمایه‌گذاری آلمانها را درکشورما مورد بررسی قرار داده وگزارش نهائی باتحادیه های صنعتی مربوطه خود تسلیم خواهند نمود . موافقت درمورد قرارداد تضمین سرمایه ها مسلما دراتخاذ تصمیم نهائی ازطرف سرمایه‌گذاران آلمانی حسن تأثیر فراوان خواهد داشت ولی چنانکه خاطرعالی مستحضر است درمورد سرمایه‌گذاری که جنبه دولتی ندارد نمیتوان انتظار حصول نتیجه فوری داشت.

۵ــ اعتبارات طویل المدت . قسمت اعظم کمك منصور آلمانها ازطریق اعطای اعتبارات طویل المدت خواهد بود ولی چنانکه فوقا باستحضار رسید هنوز دولت ومجلس آلمان تصمیم نهائی درمورد نحوه اعطای اعتبارات فوق اتخاذ نکرده اند . بنابراین مذاکرات لزوما دائر بروشن شدن نظریات مقامات آلمانی دراین زمینه دور خواهد زد وکوشش بعمل خواهد آمد تعیین شود اولا) این اعتبارات تماما جنبه دولتی دارد ویا استفاده مؤسسات خصوصی ازآن نیز میسر خواهد بود ثانیا) اعتبارات تماما دراختیار دولت استفاده کننده قرار داده خواهد شد یا برای تأمین اعتبار طرحهای خاصی خواهد بود . ثالثا) میزان احتمالی نرخ بهره ومدت اعتبارات اعطائی چه خواهد بود ؟

روشن شدن نکات فوق بررسی کامل امکانات استفاده ازاعتبارات را ازطرف دولت شاهنشاهی میسرخواهد ساخت.

نحوه مذاکرات . طبق توافقی که با آقای اشمیتز لندرز مدیرکل اداری وزارت ــ اقتصاد آلمان بعمل آمد . ابتدا درمورد دستور مذاکرات بین اینجانب بعنوان رئیس هیأت

نخست وزیر

بتاریخ ـــــــ ماه ۱۳۳

شماره ....

پیوست ـــــــــ

- ۲ -

نمایندگی ایران وآقای دکتر کورت دانیل رئیس هیأت آلمانی توافق بعمل خواهد آمد وسپس جلسه مذاکرات عمومی میان دو هیأت تشکیل وپس از اتخاذ خط مشی کلی درمسائل فیمابین گروههای کار کوچکتری درمورد هر مسأله تشکیل وگزارش آنها مجدداً درجلسه مشترک دوهیأت مطرح خواهد شد . دریك مورد یعنی قرارداد تضمین سرمایه ها توافق فوری میسر است ولی درسایر مسائل نظر به جنبه خاص هیأت آلمانی که بررسی ومطالعه وتبادل نظر است امید واری میرود مذاکرات تامرحله ماقبل نهائی پیش برده شده وتصمیم قطعی به اعزام هیأتی به آلمان موکول گردد . اعزام هیأت طبعاً باید بعداز اتخاذ سیاست قطعی دولت جمهوری فدرال باشد تاتوافق رسمی میان دودولت میسر گردد .

گزارش جریان مذاکرات بتدریج باستحضار خاطرعالی خواهد رسید .

دبیرکل شورایعالی اقتصاد

حسنعلی منصور

شماره سند: ۸۱

فرستنده: شورای عالی اقتصاد

گیرنده: وزیر امور خارجه

موضوع: انتخاب هیئت جهت مذاکره با هیئت اقتصادی آلمان

تاریخ: ۱۵ بهمن ۱۳۳۹ ه.ش

نمره: ۴۱۹۹

[حواشی]:

- امور اقتصادی
- فوری است
- آقای دکتر امیرمکری ۳۹/۱۱/۱۶

بتاریخ ۱۵/۱۱/ماه ۱۳۲۹
شماره ۶۱۹۹
پیوست

نخست وزیر
شورای عالی اقتصاد

خیلی فوری

۵۳۲۰۴
۲۹/۱۱/۱۸

جناب آقای وزیر امورخارجه

۸۹۲

درپاسخ نامه شماره ۹ر۷۵۵۹ ــ ۲۰۸۸۹ مورخ ۵/۱۱/۱۳۲۹ باستحضار میرساند طبق تصمیم هیأت محترم دولت مورخ ۱۰/۱۱/۱۳۲۹ ریاست هیأت ایرانی ماٌمور مذاکره باهیأت اقتصادی جمهوری فدرال آلمان بادبیرکل شورایعالی اقتصاد بود مواعضای آن بدینترتیب تعیین شده اند .

۱ــ جناب آقای مهندس رزم‌آرا معاون وزارت صنایع ومعادن

۲ــ جناب آقای دکتر غفاری معاون فنی وزارت بازرگانی

۳ــ جناب آقای مهندس اصفیا معاون قائم‌مقام نخست وزیرد رسازمان برنامه

۴ــ جناب آقای دکتر مقدم قائم‌مقام رئیس‌کل بانك مرکزی ایران

۵ــ آقای جواد کوثر رئیس‌اداره اقتصادیات وزارت امورخارجه

۶ــ آقای دکترنهاوندی مشاور شورایعالی اقتصاد

۷ــ یکنفر نماینده شرکت ملی نفت ایران‌که بعدا تعیین خواهد شد .

دونفر مشاورین دبیرخانه شورایعالی اقتصاد آقایان دکتر هاشمی ودکترعدلی بعنوان دبیر هیأت درمذاکرات شرکت خواهند جست .

خواهشمنداست مقرر فرمایند مراتب بفوریت باطلاع سفارت‌کبرای جمهوری فدرال آلمان برسد .ز

اداره اقتصاد

دبیرکل شورایعالی اقتصاد
حسنعلی منصور

وزارت امورخارجه ــ اداره امور اقتصادی
شماره ....
تاریخ ....

شماره سند: ۸۲

فرستنده: سفارت آلمان در تهران

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: قرارداد هوایی بین ایران و آلمان

تاریخ: ۶ فوریه ۱۹۶۰ مطابق با ۱۷ بهمن ۱۳۳۸ ه.ش

نمره: ۶۱-۵۹ پ / ۸۳ - ۴۰۵ - ق

[حاشیه]:

ـ ثبت شود. ۱۱/۲۵

Botschaft
der
Bundesrepublik Deutschland
Teheran

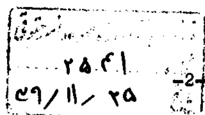
RK 405-83/P 59/61

Verbalnote

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland nimmt Bezug auf die Unterredung, die S.E. Herr Vahid-Mazanderani am 2. Februar 1961 mit dem Leiter des Referats für Rechts- und Konsularwesen der Botschaft, Herrn Dr. Schaad, über die Unterzeichnung des deutsch-iranischen Luftverkehrsabkommens hatte und beehrt sich mitzuteilen, daß der für die Unterzeichnung bestimmte deutsche und englische Vertragstext, der deutsche und englische Text des Notenwechsels über den Fluglinienplan sowie die vom Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland ausgefertigte Unterzeichnungsvollmacht für Herrn Botschafter Freiherr von Ungern-Sternberg inzwischen in der Botschaft vorliegen. Wunschgemäß werden in der Anlage jeweils zwei Kopien der genannten Dokumente überreicht.

Die Botschaft wäre dankbar, wenn das Kaiserlich Iranische Aussenministerium ihr nunmehr den zur Unterzeichnung bestimmten persischen Vertragstext sobald wie möglich zuleiten könnte, damit die erforderliche Überprüfung umgehend eingeleitet und im gegenseitigen Einvernehmen mit dem Kaiserlich Iranischen Aussenministerium ein Zeitpunkt für die Unterzeichnung des Vertrages festgelegt werden kann.

An das
Kaiserlich Iranische
Aussenministerium
Teheran

-2-

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان

شماره ۸۳-۴۰۵-ق

۶۱-۵۹ پ

یادداشت

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان ضمن اظهار تعارفات خود بوزارت امور خارجه شاهنشاهی احتراما مراتب زیر را باستحضار میرساند :

عطف بمذاکراتیکه در تاریخ ۲ فوریه ۱۹۶۱ بین جناب اقای وحید مازندرانی با اقای دکتر شاد متصدی امور کنسولگری و قضائی این سفارتخانه در خصوص امضای قرارداد هوائی بین ایران والمان بعمل امد باطلاع میرساند که متن المانی وانگلیسی قرارداد وهمچنین متن المانی و انگلیسی تبادلی مکاتبات مربوط بطرح خطوط هوائی و نیز وکالت نامه تام الاختیار عقد امضای قرارداد که ازطرف ریاست جمهور فدرال المان تصویب گردیده بنام اقای فرایهر فون اونگرن شترنبرگ سفیرکبیر المان باین سفارت واصل شده است . اینک طبق تقاضای انوزارتخانه از هریک ازمدارک فوق الذکر دو نسخه به پیوست رونوشت تقدیم وایفاد میشود .

این سفارت خیلی سپاسگزار میشود چنانچه وزارت امور خارجه شاهنشاهی ایران متن فارسی قرارداد مربوطه را که برای امضاء در نظر گرفته شده هرچه زودتر باین سفارت ارسال فرمایند تا موضوع تحت بررسی و مطالعه لازم قرار گرفته و باسرع وقت برای تبادل نظر متقابله نهائی موعدی با توافق وزارت امور خارجه شاهنشاهی برای امضای قرارداد مزبور

وزارت امور خارجه شاهنشاهی ــ طهران

Bezüglich der vorläufigen Anwendung des Luftverkehrsabkommens ist noch ein Notenwechsel erforderlich. Die Botschaft würde es begrüssen, wenn dieser Notenwechsel iranischerseits durch eine Note eröffnet würde, für deren Formulierung etwa folgender Wortlaut unter noch vorzunehmender Anpassung an die iranischen gesetzlichen Bestimmungen vorgesehen werden könnte:

"Ich beehre mich, auf die Verhandlungen über ein Abkommen zwischen den Regierungen der Bundesrepublik Deutschland und des Kaiserreichs Iran über den gewerblichen Fluglinienverkehr vom 14. bis 19. September 1960 Bezug zu nehmen. In diesen Verhandlungen wurde Übereinstimmung darüber erzielt, daß die beiderseitigen Luftfahrtbehörden nach Unterzeichnung des Abkommens bis zu seinem Inkrafttreten im Rahmen der für sie geltenden Rechtsvorschriften so verfahren werden, wie es in dem Abkommen in Aussicht genommen ist.

Darf ich Sie bitten, mir Ihr Einverständnis mit dem Inhalt dieser Note zu bestätigen."

Die Botschaft wäre dem Kaiserlich Iranischen Aussenministerium sehr verbunden, wenn das Kaiserlich Iranische Aussenministerium ihr den Text der iranischen

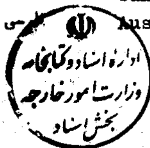
تعیین گردد .

راجع به استفاده ازیك قرارداد هوائی موقتی یك مبادله کتبی نیز لازم است . این سفارت خیلی متشکر میشود چنانچه مبادله کتبی مزبور از طرف وزارت امور خارجه شاهنشاهی طی یادداشتی مقدمتا شروع شود که فورمول متن آن با رعایت مقررات و قوانین کشور شاهنشاهی ایران بطریق ذیل تدوین گردد .

" اینجانب خاطر انمقام محترم را بمذاکراتیکه فیمابین دولت فدرال المان و دولت شاهنشاهی ایران راجع بانعقاد یك قرارداد خطوط هوائی حرفهای از تاریخ چهاردهم لغایت نوزدهم سپتامبر ۱۹۶۰ انجام گرفته معطوف داشته وتائیدا اشعارمیدارد که ضمن مذاکرات فوق‌الذکر دایر براینکه مقامات هوائی طرفین پس‌از امضای قرارداد مورد بحث و تا قبل‌از اینکه این قرارداد دارای اعتبار واقعی گردد در حدود قوانین ومقررات معموله خود شان برابر مفادی که در قرارداد پیش‌بینی شده است رفتار نمایند موافقت نظر مینمایند .

متمنی است موافقتخود را راجع بمتن پیشنهادی بالا اعلام فرمائید . "

سفارت کبرای المان از وزارت امور خارجه شاهنشاهی ایران بی نهایت سپاسگزار میشود چنانچه متن فارسی یادداشت مقدماتی مربوط باجرای موقتی

Eröffnungsnote bezüglich der vorläufigen Anwendung des Luftverkehrsabkommens in nächster Zeit zuleiten könnte. Damit dieser auch mit dem Auswärtigen Amt in Bonn noch abgestimmt werden kann.

Der Notenwechsel über den Fluglinienplan wird durch eine deutsche Eröffnungsnote eingeleitet werden, deren Wortlaut sich aus den in der Anlage beigefügten Kopien des deutschen und englischen Textes ergibt. Es darf vorgeschlagen werden, für die iranische Antwortnote etwa folgenden Wortlaut vorzusehen:

"Exzellenz,

Ich habe die Ehre, den Empfang Ihrer Note vom....... zu bestätigen, die folgenden Wortlaut hat:

"(Text der vollständigen deutschen Note ohne Schlussformel)"

Indem ich Eurer Exzellenz das Einverständnis meiner Regierung mit dem gesamten Inhalt der genannten Note mitteile, benutze ich die Gelegenheit, Eure Exzellenz meiner ausgezeichnetsten Hochachtung zu versichern."

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland benutzt auch diese Gelegenheit, das Kaiserlich Iranische Aussenministerium ihrer ausgezeichnetsten Hochachtung zu versichern.

Teheran, den 6. Februar 1961

14 Anlagen

قرارداد هواپیمائی را هرچه زودتر ارسال دارند تا این سفارت بتواند با وزارت امور خارجه متبوعه خود در بن موزد مطالعه قرار دهد .

مبادله یادداشت راجع بطرح خطوط هوائی بوسیله یك یادداشت افتتاحی المـــانی شروع خواهد شد که متن آن مطابق مفاد رونوشت متن های انگلیسی و المانی میباشد که به پیوست ایفاد گردیده است. ضمنا با نهایت احترام پیشنهاد مینماید که برای متن جوابیه فارسی تقریبا عبارات ذیل را در نظر بگیرند :

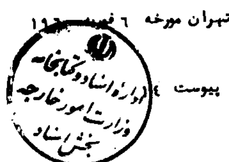
"جنـــاب

با نهایت احترام وصول یادداشت مورخه ..... را که متضمن متن ذیل میباشد :

(متن کامل یادداشت المانی بدون عنوان افتتاحی)را بدینوسیله تائید مینماید و دوستدار ضمن اینکه موافقت دولت متبوعه خود را با مفاد یادداشت فوق‌الذکر بان جناب اعلام میدارد موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را تقدیم میدارد . "

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را بوزارت امور خارجه شاهنشاهی تقدیم میدارد .

تهران مورخه ٦ فوریه ۱۹٦۱

پیوست ۱٤

شماره سند: ۸۳

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت آلمان در تهران

موضوع: طرح موافقتنامه هواپیمایی و نسخه اصلاح شده سرویسهای هوایی بین ایران و آلما

تاریخ: ۱۳۳۹ ه.ش

نمره: ـــ

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره عهود و امور حقوقی
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

یادداشت

وزارت امورخارجه شاهنشاهی تعارفات خود را بسفارتکبرای جمهوری فدرال المان اظهار و احتراماً وصول یادداشت شماره ۸۳/ ۴۰۵ مورخ ۶ فوریه ۱۹۶۱ و ضمائم ان رونوشت اختیارنامه جناب اقای سفیرکبیرومتن المانی طرح موافقتنامه هواپیمائی بین دو کشور را اعلام و ضمناً نسخه ای ازمتن فارسی طرح مزبور را به پیوست ارسال میدارد ۰

راجع به پیشنهاد مربوط به مبادله یادداشت تفاهمی در ضمن امضاء موافقتنامه که ناظر بر جریان سرویسهای هوائی بین دو کشور در دوره بین امضاء موافقتنامه و تاریخ تصویب و مبادله ان باشد چند روز قبل طرح نمونه ای از طرف این وزارت بنمایندهء ان سفارتکبرای برای امعان نظـــــر تسلیم شده است ۰

در قسمت برنامه پرواز هواپیماهای طرفین که ضمیمه طرح موافقتنامه است شرکت هواپیمائــی ایران درخواست اصلاح مختصری بمنظور تحصیل اجازه پرواز تجارتی دو سره از راه هامبـــورک و اضافه شدن فرودگاههای زوریخ و میلان و ژنو و بغداد در ستون ۲ و بعلاوه کپنهاک و استکهـــلم به ستون ٤ بعنوان نقاط ماوراء جمهوری فدرال المان نمود و نسخه اصلاح شده برنامه مزبور نیـــز لفاً ارسال گردیده است و موجب امتنان بسیار خواهد شد که مقامات مربوطه جمهوری فدرال موافقـــت خود را قبل از امضاء موافقتنامه با اصلاحات پیشنهادی اعلام فرمایند ۰

موقع را برای تجدید احترامات فائقه مغتنم میشمارد ۰

سفارتکبرای جمهوری فدرال المان ــ تهران

شماره سند: ۸۴

فرستنده: بانک مرکزی ایران

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: استفاده از وام دولت آلمان

تاریخ: ۲۳ بهمن ۱۳۳۹ ه.ش

نمره: ۲۱۹/۱

[حواشی]:

ـ بایگانی شود

ـ امور اقتصادی

ـ اقتصادیات

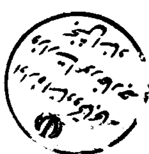
بانک مرکزی ایران
رئیس کل

۵۱۶۰۴
۳۹/۱۱/۲۴

تهران - ۲۳ بهمن ۱۳۳۹
۲۱۹/۱

وزارت امور خارجه

پاسخ مرقومه شماره ۱۷۴۷۸/۷۹۶۰/۹ مورخ ۳۹/۱۱/۲۲ اشعار میدارد که بنظر بانک مرکزی ایران برای تأمین آب و برق شهرستانها احتیاجی به تأسیس بانک نیست و در صورتیکه دولت لازم بداند بدین منظور از کمک و وام دولت آلمان استفاده نماید ممکن است بوسیله جناب آقای دبیر کل شورای عالی اقتصاد با هیأت اقتصادی آلمان که هم اکنون به ایران آمده اند مذاکره فرمایند.

۸۰۷۹
۳۹/۱۱/۲۵

شماره سند: ۸۵

فرستنده: اطاق بازرگانی تهران

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره امور اقتصادی

موضوع: تعویق اجرای مقررات تازه واردات مواد غذایی آلمان

تاریخ: ۳ اسفند ۱۳۳۹ هـ. ش

نمره: ۶۲۳۴

[حاشیه]:

ـ بایگانی فرمایید.

اطاق بازرگانی تهران

مورخه ۲۹/۱۲/۴
شماره ۵۲۳۴
پیوست ....

نشانی تلگرافی:
اطاق ـ تهران

شماره تلفن ۴۵۱۱۰ ۴۷۱۲۶ ۴۷۱۲۷

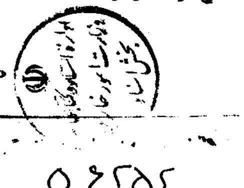
وزارت امور خـارجـه

اداره امور اقتصادی

عطف برونوشت نامه شماره ۹/ ۸۰۳۳/ ۱۷۶۸۶ مورخ ـ ۲۵/ ۱۱/ ۳۹ راجع بتعویق افتادن اجرای مقررات تازه واردات مواد غذائی آلمان غربی اشعارمیدارد:

رونوشت نامه آنوزارتخانه عیناً برای اطلاع آقایان ـ بازرگانان صادرکننده خشکبارآلمان فدرال درشماره ـ بهمن واسفندماه ۱۳۳۹ مجله اطاق بازرگانی تهـران درج ومنتشرخواهد شد.

اطاق بازرگانی تهران
مدیرکل

۵۶۲۵۲
۲۹/۱۲/۴

وزارت امور خارجه ـ اداره امور اقتصادی
شماره ۸۲۵۸
تاریخ ۲۹/۱۲/۶

شماره سند: ۸۶

فرستنده: اداره امور اقتصادی وزارت امور خارجه

گیرنده: ـــ

موضوع: عقد قرارداد تشویق و حمایت از سرمایه گذاری به انضمام متن قرارداد مزبور و پروتکل ضمیمه آن

تاریخ: ۱۰ اسفند ۱۳۳۹ هـ.ش

نمره: ـــ

[حاشیه]:

ـ برای ضبط در پرونده مربوطه

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره امور اقتصادی

شماره

تاریخ ۱۴/۱۲/۱۳۳۹

پیوست

یادآوری — برای ضبط در پرونده مربوطه

در مورد عقد قرارداد تشویق و حمایت از سرمایه گذاری بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت فدرال المان که طبق نامه شماره ۱۲/۳۰۲۳۴ مورخ ۱۳۳۹/۱۱/۱۶ نخست وزیری هیئت دولت موافقت فرموده بودند طرح تهیه شده اساس مذاکرات قرار گیرد مراتب زیر را یاد آور میشود نمایندگان المان با ورود دسته جمعی روز یکشنبه ۲۳ بهمن ماه ساعت ده صبح در دفتر جناب آقای منصور دبیر کل شورایعالی اقتصاد که طبق تصویبنامه هیئت دولت بسمت رئیس هیئت نمایندگی ایران تعیین شده بودند حضور بهمرسانیده و با هیئت نمایندگی ایران آشنا و جلسه مشترکی تشکیل دادند مقرر شد هیئت اعزامی به گروههای مختلف از نظر تخصصی که دارند تقسیم و با وزارتخانه ها تماس بگیرند از جمله موافقت شد که آقای دکتر شولتز که در غیاب دکتر دانیل سمت ریاست هیئت را داشت به معیت کارشناسان حقوقی خود و وزارت امور خارجه حضور بهمرسانده و در باب طرح قرارداد سرمایه گذاری تبادل نظر نموده و طرح نهائی را به معیت کمیسیون ایرانی تهیه نمایند ·

نمایندگان المان بشرح زیر :

آقای دکتر شولتز رئیس — دکتر کرن — دکتر شاد — دکتر هوفمان — دکتر اولترمن و نمایندگان ایران آقایان دکتر هدایتی نماینده وزارت بازرگانی دکتر آگاه نماینده بانک ملی دکتر یگانه نماینده وزارت دادگستری مهر نماینده شورایعالی اقتصاد ·

از روز شنبه ۲۵ بهمن ماه ۱۳۳۹ تا دوشنبه ۸ اسفند ماه صبح و عصر در وزارت امور خارجه و شورایعالی اقتصاد جلساتی تشکیل و مذاکرات لازم بعمل آمد مواد قرارداد جزء بجزء مورد مداقه و تبادل نظر قرار گرفت قرارداد در چهارده ماده و یک پروتکل و نامه تهیه گردید و در تاریخ ۱۳۳۹/۱۲/۸ یک نسخه از ترجمه فارسی قرارداد و صورت مجلسی که بامضای هیئت ایرانی رسیده بود و طرح تصویبنامه به

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

— ۲ —

جناب آقای نخست‌وزیر تقدیم گردید .

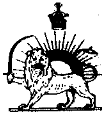
جناب آقای نخست‌وزیر طی نامه شماره ۳۲۹۶۸ / ۱۲ مورخ ۶ / ۱۲ / ۱۳۳۹ اطلاع دادند که هیئت وزیران تصویب نمودند جناب آقای عضدی متن انگلیسی قرارداد را پاراف فرمایند تا پس از آنکه متن های فارسی والمانی آن تهیه گردید هر سه نسخه طی تشریفات لازم امضاء گردد در تاریخ ۶ / ۱۲ / ۱۳۳۹ ساعت ۶ بعد از ظهر متن انگلیسی قرارداد بین جناب آقای عضدی وزیر امور خارجه از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و آقایان دکتر کورت دانیل رئیس هیئت نمایندگی المان وسفیرکبیر اندولت اقای [illegible] پاراف گردید .

رئیس اداره اموراقتصادی

جواد کوثر

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

قرارداد بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری
فدرال آلمان مربوط به تشویق و حمایت متقابل
سرمایه گذاری

اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران

رئیس جمهور دولت فدرال آلمان

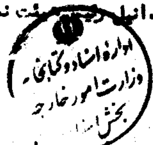
بمنظور توسعه همکاری اقتصادی بین دو کشور و ایجاد شرایط مساعد برای سرمایه گذاری اتباع و شرکتهای خود در قلمرو یکدیگر با توجه باینکه حمایت از چنین سرمایه گذاریها بوسیله قرارداد موجب تشویق فعالیتهای خصوصی و افزایش سعادت و ترقی دو کشور است تصمیم گرفتند قراردادی بدین منظور منعقد نمایند و برای این امر نمایندگان مختار خود را تعیین نمودند .

اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران

جناب آقای یداله عضدی وزیر امور خارجه دولت شاهنشاهی ایران

رئیس جمهور فدرال آلمان

جناب آقای دکتر دانیل رئیس هیئت نمایندگی اقتصادی آلمان

ماده اول

۱- هریک از طرفین متعاهدین طبق قوانین خود به اتباع یا شرکتهای طرف متعاهد دیگر اجازه خواهد داد که در قلمرو آن اقدام بسرمایه گذاری نمایند و تا حد امکان بتشویق سرمایه گذاری مزبور خواهد کوشید و اعطای پروانه های لازم مربوط بسرمایه گذاری را با نظر مساعد مورد توجه قرار خواهد داد .

فصل اول ـ اسناد مربوط به رویدادهای سیاسی و اقتصادی جمهوری فدرال آلمان

نمونه

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

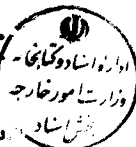
-۲-

۲- هیچیک از طرفین متعاهدین در قلمرو خود نسبت به سرمایه هائی که متعلق به اتباع یا شرکتهای طرف متعاهد دیگر باشد یا سرمایه هائی که اتباع یا شرکتهای طرفین در آن سهیم باشند رفتاری نامساعدتر از رفتاری که نسبت به سرمایه های اتباع یا شرکتهای خود و یا سرمایه های اتباع یا شرکتهای کشور ثالثی مینمایند معمول نخواهد داشت.

ماده دوم

هیچیک از طرفین متعاهدین در قلمرو خود نسبت به اتباع یا شرکتهای طرف دیگر در مورد مسائل مربوط به کار و پیشه کمرتبط با سرمایه هائی که از طرف آنان بکار رفته است باشد شرائطی نامساعدتر از آنچه که در مورد اتباع یا شرکتهای خود یا اتباع یا شرکتهای کشور ثالثی معمول میدارد تحمیل نخواهد کرد. این امر شامل اداره امور سرمایه‌گزاری و بکار بردن و استفاده از آن نیز خواهد بود.

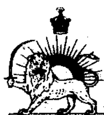
ماده سوم

۱- سرمایه اتباع یا شرکتهای هریک از طرفین متعاهدین در قلمرو طرف متعاهد دیگر از حمایت و تأمین کامل برخوردار خواهد بود.

۲- سرمایه اتباع یا شرکتهای هریک از طرفین متعاهدین در قلمرو طرف متعاهد دیگر مشمول مصادره نخواهد شد مگر در مواردی که بنفع عمومی و در مقابل پرداخت غرامت باشد. چنین غرامتی باید معادل سرمایه ضبط شده بوده بالفعل قابل تبدیل به پول نقد و آزادانه قابل انتقال باشد و بدون تأخیر پرداخت گردد. در مورد چنین مصادره ای باید قبلا یا در موقع اقدام بمصادره تدابیر لازم جهت تعیین میزان غرامت و پرداخت آن درنظر گرفته شود. هرگونه اختلاف راجع بانطباق یا عدم انطباق چنین مصادره ای با قوانین مربوطه یا راجع بمیزان غرامت در محاکم صالحه کشوری که سرمایه‌گزاری در آن صورت

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

-۳-

گرفته است طبق موازین قانونی همان کشور مورد رسیدگی واقع خواهد شد .

۳- درمورد اتباع یاشرکتهای هریک ازطرفین متعاهدین که بعلت جنگ یا زدوخوردهای مسلحانه یاانقلاب وشورش در قلمرو طرف متعاهد دیگر سرمایه یکسار اندا ختهٔ خود را ازدست بدهند ازجهت اعاده سرمایه یا پرداخت غرامت یاجبران خسارت ویاهرگونه ارفاق مالی دیگر رفتاری نامساعد تر ازرفتاری که نسبت باتباع یا شرکتهای خود مینماید نخواهد کرد .

نسبت بانتقال وجوه مزبور رفتاری که هریک ازطرفین متعاهدین نسبت بدرخواستهای اتباع یاشرکتهای طرف متعاهد دیگر معمول خواهد داشت ازرفتاری که نسبت به درخواستهای مشابه اتباع یاشرکتهای کشور ثالثی معمول میدارد نامساعدتر نخواهد بود .

۴- مقررات بند های ۱و۲و۳ این ماده شامل عایدات حاصله ازسرمایه گزاری نیز خواهد بود .

۵- نسبت بموضوعات مندرج دراین ماده اتباع وشرکتهای هریک ازطرفین متعاهدین درقلمرو طرف متعاهد دیگر ازشرط کاملهٔ الوداد برخوردار خواهند بود .

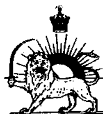
مـاده چهـارم

هریک ازطرفین متعاهدین تضمین خواهند نمود که اتباع وشرکتهای طرف متعاهد دیگر بتوانند سرمایه وعایدات حاصله ازآن ونیز در مورد تصفیه وجوه حاصله ازعمل تصفیه را انتقال بدهند .

مـاده پنجـم

چنانچه یکی ازدولتین متعاهدین بموجب تضمینی که نسبت بسرمایه بکار رفته نموده است وجوهی به شخص ویاشرکتی بپردازد دولت طرف متعاهد دیگرانتقال حقوق چنین

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

-۴-

شخصی یاشرکتی را به دولت متعاهد مزبور برسمیت خواهد شناخت وآن دولت را در مورد حقوق مزبور قائم مقام آن شخص یا شرکت تلقی خواهد کرد بدون آنکه این شناسائی بر حقوق آن دولت طبق ماده ۱۱ این قرارداد لطمه ای وارد کند .

ماده ششم

۱- انتقالات مذکور در بندهای ۲و۳ ویا ۴ ازماده سوم ومواد چهارم وپنجم بایستی بدون تاخیر وطبق نرخ واقعی ارز برای معاملات جاری در روز انتقال صورت گیرد مگر درموارد وتاحدودی که اشخاص ذینفع ترتیبات دیگری بدهند وآن ترتیبات مورد قبول مقامات مربوطه طرف متعاهدی که سرمایه‌گزاری درقلمرو آن صورت گرفته واقع شود .

۲- نرخ واقعی ارز برای معاملات جاری باید مبتنی برنرخ توافق شده باصندوق بین المللی پول بوده وبین حداکثر وحداقل مجاز طبق قسمت ۳ ازماده ۴ اساسنامه صندوق بین المللی پول باشد .

۳- چنانچه درروز انتقال نرخی مطابق مندرجات بند ۲ فوق الذکر برای طرف متعاهد ذینفع وجود نداشته باشد ملاک عمل نرخ رسمی پول رایج همان دولت نسبت به دلار امریکا یاپول رایج دیگری که آزادانه قابل تبدیل باشد ویاطلا خواهد بود . درصورتیکه چنین نرخی تعیین نشده باشد مقامات صالحه کشوری که در قلمرو آن سرمایه گزاری شده است نرخ متناسب وعادلانه ای را معین خواهد کرد .

ماده هفتم

چنانچه قوانین هریک ازطرفین متعاهدین یاتعهدات بین المللی که درحال حاضر وجود دارد ویا در آینده بین طرفین متعاهدین علاوه براین قرارداد ایجاد

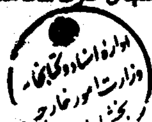
نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

شود موجب وضعی گردد که طبق آن اتباع یا شرکتهای هریک از طرفین متعاهد پس در قلمرو متعاهد دیگر بتواند در امر سرمایه گذاری از رفتاری مساعد تر از آنچه در قرارداد حاضر مذکور است برخوردار گردد مقررات این قرارداد تأثیری در آن وضع نخواهد داشت . هریک از طرفین متعاهدین تعهدات دیگری را که ممکن است نسبت به سرمایه گذاری اتباع یا شرکتهای طرف متعاهد دیگر در قلمرو خود پذیرفته باشد مراعات خواهد نمود .

ماده هشتم

۱ــ اصطلاح " سرمایه گذاری " شامل هرنوع دارائی وازجمله مصادیق زیر خواهد بود :

الف ــ اموال منقول وغیر منقول وهرگونه حقوق عینی دیگر ازقبیل رهن وثیقه وحق انتفاع وسایر حقوق مشابه .

ب ــ سهام وهرنوع حقوق دیگر درشرکتها

ج ــ حقوق مالی وحق مطالبه هرگونه ایفای تعهدی که مالیت داشته باشد .

د ــ حق التألیف حقوق مالکیتهای صنعتی طریقه های فنی علائم تجاری حق کسب وکار وپیشه پروانه های حرفه ای مربوط بتفحص اکتشاف واستخراج منابع طبیعی که بصاحبان آنها حق قانونی استفاده ازآنرا برای مدت معینی میدهد .

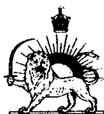
هرگونه تغییر شکل درنوع دارائی درصورتیکه برای اجراء منظوری که پروانه برای آن صادر شده است باشد ویا پروانه جدیدی طبق قانون برای آن اخذ شود تأثیری درشناسائی آن بعنوان سرمایه نخواهد داشت .

۲ــ اصطلاح " عایدات " عبارت خواهد بود ازآنچه که ازسرمایه گذاری بعنوان منفعت ویا بهره برای مدت معینی بدست آمده باشد .

۳ــ اصطلاح " اتباع " برای منظور های مندرج دراین قرارداد بمعنی زیرخواهد بود :

الف ــ درمورد جمهوری فدرال آلمان آلمانیها برطبق قانون اساسی جمهوری فدرال

نمونه

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

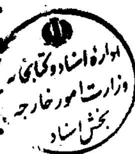
-۶-

آلمــــان •

ب ــ درمورد دولت شاهنشاهی ایران : ایرانیها برطبق قانون اساسی وسایرقوانیــن مربوطه دولت شاهنشاهی ایران

۴ــ اصطلاح شرکتها " شامــل :

الف ــ درمورد جمهوری فدرال آلمان هرشخص حقوقی یاهرشرکت بازرگانی یاغیرآن یا هرگونه مؤسسه اعم ازاینکه شخصیت حقوقی داشته باشد یاخیر که مرکزآن درقلمرو جمهوری فدرال آلمان بوده وطبق قوانین آن کشور بنحو قانونی وجود داشته باشــــد صرف نظر ازاینکه مسئولیت شرکاء وابستگان ویااعضاء آن محدود یانامحدود باشد واعــم ازاینکه انتفاعی یا غیر انتفاعی باشد •

ب ــ درمورد دولت شاهنشاهی ایران هرشخص حقوقی یاشرکت بازرگانی ویامؤسسه ای که مرکزاصلی آن درقلمرو دولت شاهنشاهی بوده وطبق قوانین ایران وجود قانونی داشتــه باشــد •

مــاده نهــم

این قرارداد شامل سرمایه گزاریهائی که قبل ازتاریخ اجرای آن ولی بعدازه۲ نوامبر ۱۹۵۵ بوسیله اتباع یاشرکتهای هریک ازطرفین متعاهدین درقلمرو طرف متعاهــد دیگر طبق قوانین طرف متعاهد اخیر الذکر صورت گرفته باشد نیز خواهد بود •

مــاده دهــم

هریک ازطرفین متعاهدین در موضوعات مربوط به این قرارداد نسبت باتبــاع طرف متعاهد دیگر همان رفتاری راخواهد کرد که نسبت به اتباع خود معمول میــدارد مشروط باینکه طرف متعاهد دیگر نیز متقابلا درموارد مشابه چنین رفتاری رامعمول دارد •

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره ....

شماره ....

تاریخ ....

پیوست ....

—۷—

مـاده یازدهـــم

۱ــ اختلافات بین طرفین متعاهدین که مربوط به تفسیر یا اجرای این قرارداد باشد درصورت امکان بوسیله دولتهای طرفین قرارداد حل وفصل میگردد .

۲ــ چنانچه اختلاف بترتیب فوق رفع نشود رسیدگی به موضوع بنابردرخواست هریک ازطرفین قرارداد به یک هیئت داوری ارجاع خواهد شد .

۳ــ هیئت داوری برای هر مورد خاص تشکیل میشود وهریک ازطرفین قرارداد یک عضو آنرا معین میکند ودوعضو مزبور نسبت بانتخاب یکنفر سرداور ازمیان اتباع دولت ثالثی توافق خواهند نمود سرداور مزبور ازطرف دولتهای متعاهد باین سمت منصوب خواهد شد . تعیین اعضاء هیئت داوری ظرف دوماه وسرداور ظرف سه ماه پس ازآنکه یکی ازطرفیـــــن قرارداد تمایل خود را بارجاع اختلاف به داوری بطرف دیگر اطلاع دهد صورتخواهد گرفت .

۴ــ چنانچه مدتهای مذکور در بند ۳ مراعات نشود وترتیب دیگری هم داده نشده باشد هریک ازطرفین قرارداد میتواند ازرئیس دادگاه بین المللی دادگستری تقاضانمایـــد که داور ها راتعیین نماید . درصورتیکه رئیس دادگاه بین المللی از اتباع یکی ازطرفین متعاهدین بوده ویابجهت دیگری نتواند این وظیفه را انجام دهد نایب رئیس دادگاه بین المللی انتخاب مزبور را بعمل خواهد آورد . وچنانچه نایب رئیس نیز ازاتباع یکی ازطرفین متعاهدین باشد ویابجهتی نتواند وظیفه مزبور را انجام دهد عضو ارشد دادگاه بین المللی دادگستری مشروط باینکه تبعه هیچیک از طرفین متعاهدین نباشد نسبت بانتخاب داورها اقدام خواهـــد نمـــــود .

۵ــ هیئت داوری به اکثریت آراء اتخاذ تصمیم خواهد نمود وراءی صادره الزام آوراست مخارج عضو ومشاور حقوقی هرطرف قرارداد درجریان داوری بعهده همان طرف خواهد بود وهزینه های مربوط به سرداور وسایر مخارج متساویا بوسیله طرفین پرداخت میگردد مگر آنکـــــه

نمونه

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

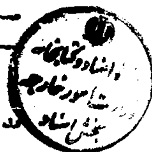
-۸-

هیئت داوری ترتیب دیگری نسبت بمخارج مقرر نماید • درسایر موارد هیئت داوری نحوه عمل وآئین دادرسی خود را تعیین خواهد کرد •

ماده دوازدهم

درصورت بروز اختلافات بین طرفین مقررات این قرارداد بقوت خود باقی خواهد بود بدون اینکه لطمه ای بحقوق طرفین متعاهدین درمورد انجام اقدامات موقتی که بموجب مقررات عمومی حقوق بین المللی مجاز شناخته شده است وارد سازد • درهرحال اقدامات اخیر الذکر باید بمحض پایان یافتن اختلافات بین طرفین متعاهد اعم ازاینکه روابط سیاسی ایجاد شده یا نشده باشد موقوف الاجرا گردد •

ماده سیزدهم

مقررات این قرارداد شامل ایالت برلن نیز خواهد بود مگراینکه دولت جمهوری فدرال آلمان ظرف سه ماه ازتاریخ اجرای این قرارداد خلاف آنرا بدولت شاهنشاهی ایران اعلام دارد •

ماده چهاردهم

۱ـ این قرارداد بتصویب خواهد رسید واسناد مربوط بتصویب آن دراسرع وقت دربن مبادله خواهد شد •

۲ـ این قرارداد یکماه پس ازتاریخ مبادله اسناد مربوط بتصویب بموقع اجرا گذارده خواهد شد وبرای مدت ده سال اعتبارخواهد داشت وپس ازآن نیزاعتبار آن بمدت نامحدود ادامه خواهد یافت مگرآنکه یکی ازطرفین متعاهدین تصمیم خود را دایر برفسخ قرارداد یکسال قبل ازانقضای مدت آن کتبا بطرف دیگر اعلام دارد •

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

—۱—

پس از پایان ده سال هریک از طرفین متعاهدین میتوانند در هر موقع این قرار داد را فسخ نمایند مشروط باینکه یکسال قبل تصمیم خود را برفسخ آن کتبا بطرف دیگر اعلام نماید .

۳— در مورد سرمایه‌گذاریهائی که قبل از پایان مدت این قرارداد صورت گرفته باشد مقررات مواد یک تا ۱۲ این قرارداد برای مدت ۱۵ سال دیگر از تاریخ پایان این قرارداد معتبر خواهد بود .

این قرار داد در شش نسخه بزبانهای فارسی و آلمانی و انگلیسی که هر سه متن معتبر میباشد امضاء شده در صورت بروز اختلاف در تفسیر آن متن انگلیسی آن ملاک عمل خواهد بود .

این قرارداد در تاریخ نهم اسفند ماه ۱۳۳۹ مطابق با بیست و هشتم فوریه ۱۹۶۱ در تهران امضاء و به مهر نمایندگان مختار طرفین ممهور گردید .—

از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی　　　از طرف رئیس جمهور فدرال آلمان

نمونه ۸

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

وزارت امور خارجه

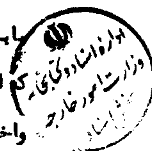
طرح پروتکل

درموقع امضاء عهدنامه مربوط به توسعه سرمایه گذاری وحمایت متقابل ازآن که میان جمهوری فدرال آلمان و دولت شاهنشاهی ایران منعقد گردیده است امضاء کنندگان زیر نمایندگان تام الاختیار مضافا نسبت به مقررات زیرکه بمنزله جزء مکمل این عهدنامه است نیز توافق حاصل نموده اند .

۱ــ ماده ۲ شامل ورود واقامت موقت وهمچنین استخدام اتباع نخواهد بود .

۲ــ (هنوزاین موضوع مورد رسیدگی است که آیاراجع بمارتباط این طرح باموافقتنامه اقامت مورخ ۱۷ فوریه ۱۹۲۹ ایران وآلمان درباره ورود واقامت موقت واستخدام اتباع یا سایر مسائل مربوط بماقامت عبارتی دراین عهدنامه گنجانده شود یاخیر)

۳ــ موارد زیر بطور اخص جزء شرائطی است که درماده ۲ بدانها اشاره شده است :
محدودیت خرید مواد خام یا وسائل یدکی ــ برق و سوخت ــ هرنوع وسائل تولید یابهره برداری ــ منع فروش محصولات درداخل وخارج کشور وهمچنین هراقدام دیگری که اثرات مشابهی داشته باشد . اقداماتی کهبخاطر حفظ امنیت ونظم عمومی یابهداشت واخلاق عمومی صورت میگیرد ازلحاظ ماده ۲ شرائط تلقی نخواهد شد .

۴ــ مقررات بند ۲ ازماده ۳ همچنین شامل انتقال دادن سرمایه بکار انداخته شده به مالکیت ملی وقراردادن سرمایه بکارانداخته شده تحت نظارت ملی ومداخلات مشابهی است کهازطرف مقامات ملی بعمل میآید . منظور ازمصادره گرفتن یامحدود کردن

نمونه ۸

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

وزارت امور خارجه

ـ۲ـ

هرگونه حق مالی است که آن حق ذاتا یاتوام باحقوق دیگر تشکیل سرمایه بکارانداخته شده ای رامیدهد .

۵ـ تصفیه حساب ازلحاظ ماده ۴ شامل هرگونه اقدامی خواهد بود که بمنظور واگذاری تمام یاقسمتی ازسرمایه بکار انداخته شده صورت میگیرد .

۶ـ انتقال چنانچه ظرف مدتی کهمعمولا برای انجام تشریفات آن لازم است صورت گیرد ازلحاظ بند ۱ ماده ۶ "بدون تاخیر" تلقی خواهد شد . مدت مذکور از روزیکه تقاضای مربوط به انتقال تسلیم گردیده است شروع خواهد شد وبهیچوجه نبایستی از ۲ ماه تجاوز نماید .

۷ـ هریک ازطرفین متعاهدین ازهرگونه اقدامیکه مخالف بااصول رقابت آزاد باشد یامانع شود که کشتی های بحریمای طرف متعاهد دیگر درحمل محولاتی که بموجب این عهدنامه بمنظور سرمایه گذاری حمل میگردد شرکت نمایند خودداری خواهد کرد .

این امرهمچنین شامل محولاتی است که درقلمرو هریک ازطرفین متعاهدین یاهرکشور ثالثی ازمحل بودجه کاری کهبموجب این عهدنامه برای انجام آن سرمایه گذاری شده است بدست میآید .

شماره سند: ۱

فرستنده: سرکنسولگری ایران در هامبورگ

گیرنده: وزارت امورخارجه

موضوع: نتایج انتخابات عمومی آلمان غربی برای مجلس جمهوری بوندستاگ

تاریخ: ۱۸ شهریور ۱۳۳۲ ه.ش

نمره: ۹۵۷

[حواشی]:

ـ راجع به این موضوع گزارشی از سفارت شاهنشاهی در کلن واصل شده و به عرض جناب آقای نخست وزیر رسیده است. به اداره کل اطلاعات و مطبوعات ارسال می‌گردد.

ـ ملاحظه شد، بایگانی شود. ۶/۳۱

ـ روهر (Ruhr) ناحیه‌ایست که دارای معادن ذغال سنگ بسیار غنی باشد و به هـ
جهت حوزه صنعتی آلمان به شمار می‌رود. رود روهر که ۲۳۵ کیلومتر طول دارد از این نا
عبور می‌کند.

ـ حزب دمکرات مسیحی (Christlich Demokvatishe Union) (CDU) در س
۱۹۴۵ به عنوان یک «اتحادیه» از طرف گروههای محافظه کار تشکیل گردید. این حزب ضر
دارای ساختاری غیرمتمرکز می‌باشد. در هر دو سال در هر ایالت یک بار کنگره‌های حـ
تشکیل می‌شود تا کمیته اجرایی ایالتی را انتخاب نماید. کمیته‌های مزبور وظایفی از ق
انتخاب نامزدهای نمایندگی بوندستاگ و مشخص نمودن چارچوب خط مشی‌های محل
برعهده دارند. در هر سال یک کنگره ملّی با شرکت ۸۰۰ نماینده که از طرف مقامات ایالتی ـ
انتخاب می‌شود، تشکیل می‌گردد تا کمیته اجرایی سراسری ۶۰ نفره را که توسط رئیس ـ

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

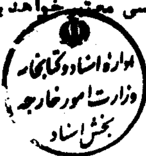
اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

ـ۳ـ

۸ـ بدون آنکه لطمه‌ای به روشهای دیگر تعیین ملیت وارد آید هرشخصی که دارای گذرنامه ملی صادره ازطرف مقامات مخصوص هرطرف متعاهد باشد بطور اخص بعنوان یکی ازاتباع آن طرف متعاهد شناخته خواهد شد .

درتاریخ   درشش نسخه اصلی که دونسخه آن بزبان آلمانی و دو نسخه بزبان فارسی و دو نسخه بزبان انگلیسی است در   بامضـــاء رسید که هر شش‌متن متساویا معتبرخواهد بود . درصورت بروز اختلاف درتفسیـــر متون آلمانی وفارسی متن انگلیسی معتبرخواهد بود .

ازطرف جمهوری فدرال آلمان   ازطرف دولت شاهنشاهی ایران

شماره سند: ۸۷

فرستنده: یادداشت سفارت آلمان در تهران

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: حقوق و مزایای کارشناسان فنی آلمان در ایران

تاریخ: ۱۱ ژوئن ۱۹۶۱

نمره: ۳۰-۸۸-۴۰۷/ با
۶۱-۱۸۸ پ

[حاشیه]:

ـ جناب آقای وحید در صدور جواب این نامه تسریع فرمایید که آنها تکلیف خود را بدانند. آقای سفیرکبیر شخصاً این یادداشت را تسلیم و علاقه

Botschaft
der
Bundesrepublik Deutschland
Teheran
Wi 407.88-03/P 188/61

شماره ۵۱۴
۴۰/۳/۲۵

۱۰۷۲۴

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان

شماره ۰۳ — ۸۸ — ۴۰۷/با

۶۱ — ۱۸۸ پ

یـــــادداشت

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان ضمن اظهار
تعارفات خود بوزارت امور خارجه شاهنشاهی ایرا
احتراما باستحضار میرساند . تا کنون پاسخ
یادداشت مورخه ۱۱/ ۳/ ۱۹۶۱ این سفـــارت
(تحت شماره ۸۸—۴۰۷/ ۶۱/ ۸۴ پ راجع به حقو
که به کارشناسان فنی المانی که برای تاسیس و تشکی
بنگاه ازمایشی و اموزشی دفع افات نباتی بایران امد
تعلق میگیرد) که باستناد قرارداد دولتی مورخه
۱۶/ ۴/ ۱۹۶۰ تقاضا شده بود ترتیب اثری داده
نشده است .

سفارت کبرای المان از وزارت امور خارجه شاهنـ
ایران خواهشمند است لطفا در صدور جواب یادد
مزبور اقدام نموده و تائید فرمایند که کارشناسان
فنی المانی و فامیل انها و کارمندان المانی در تما
مدتی که درایران اقامت داشته و باستناد قرارداد
منعقده بکار اشتغال دارند دارای حقوق و مزایائی
خواهند بود که بکارشناسان فنی خارجی دیگری تع
میگیرد که باستناد نظیر این نوع قراردادها در خد
دولتی ایران ایفای وظیفه مینمایند .

این حقوق و مزایا شامل معافیت مالیاتی معا
ازعوارض گمرکی که بصدور و ورود اثاثیه منزل انها ت
میگیرد — اجازه وارد کردن یك اتومبیل سواری

Verbalnote

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland beehrt sich, das Kaiserlich Iranische Außenministerium darauf aufmerksam zu machen, daß die Beantwortung der Note vom 11.3.1961 über die Expertenrechte für die entsandten deutschen Fachkräfte bei der Errichtung einer Versuchs- und Forschungsstation für Pflanzenschutz in Iran laut Regierungsabkommen vom 16.4.1960 noch nicht erfolgt ist.

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland bittet das Kaiserlich Iranische Außenministerium um Beantwortung der genannten Note und die Bestätigung, daß die deutschen Fachkräfte, ihre Familienangehörigen und deutschen Angestellten für die gesamte Zeit ihres Aufenthaltes in Iran, solange sie im Rahmen des genannten Abkommens tätig sind, die Rechte für ausländische Spezialisten erhalten, die auf Grund ähnlicher Vereinbarungen im Kaiserreich Iran tätig sind. Diese Rechte umfassen die Befreiung von Steuern, Zollfreiheit bei Ein- und Ausfuhr aller zum Haushalt gehörenden Gegenstände, einschließlich eines Kraftwagens sowie

An das
Kaiserlich Iranische
Außenministerium
Teheran

- 2 -

Befreiung von allen gesetzlichen Abgaben.

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland benutzt auch diesen Anlaß, das Kaiserlich Iranische Außenministerium ihrer ausgezeichnetsten Hochachtung zu versichern.

Teheran, den 11. Juni 1961

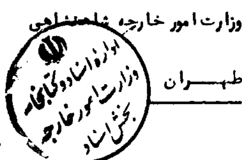
همچنین معافیت از هر نوع عوارض قانونی دیگر خواهد بود

این سفارت موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را بوزارت امور خارجه شاهنشاهی تقدیم میدارد .

طهران مورخه ۱۱ ژوئن ۱۹۶۱

وزارت امور خارجه شاهنشاهی

طهران

شماره سند: ۸۸

فرستنده: سفارت آلمان در تهران

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: موافقت مقامات قانونگذاری آلمان راجع به تصفیه محاسبه سابق تهاتری بین ایران و آلمان

تاریخ: ۲۳ ژوئن ۱۹۶۱

نمره: ۸۱-۵۰۷ق / ۶۱-۲۰۵پ

[حواشی]:

ـ آقای دکتر امیرمکری به سابقه مراجعه شود. ۴/۱۸

ـ اقتصادیات ـ عهود.

Botschaft
der
Bundesrepublik Deutschland
Teheran
RK 507-82/P 205/61

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان

شماره ۸۲ – ۵۰۷/ ق
۶۱ – ۲۰۵ پ

یادداشت

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان ضمن اظهار تعارفات خود بوزارت امور خارجه شاهنشاهی ایران احتراما باستحضار میرساند که قرارداد امضاء شده در تاریخ ۲۲/ ۱۲/ ۱۹۵۹ در پایتخت المان (بن) فیمابین دولت جمهوری فدرال المان و دولت شاهنشاهی ایران راجع به تصفیه محاسبه سابق تهاتری بین ایران و المان اخیرا مورد موافقت مقامات قانون گذاری المان قرار گرفته و نیز در تاریخ ۱۴ مارس ۱۹۶۱ ماده قانون مربوط باین توافق در مجله مجموعه قوانین المان منظور و در صفحه ۱۰۵ انتشار یافته است .

طبق ماده ۱۰ قرارداد مزبور مبادله مدارک و اسناد مربوط به امور تصفیه قریبا پیش‌بینی مورد نظر قرار گرفته و نیز مدارک و اسناد المانی مربوط بامور تصفیه هم اکنون در دسترس این سفارتخانه گذاشته شده است .

دولت جمهوری فدرال المان از دولت شاهنشاهی ایران سپاسگزار خواهد شد چنانچه لطفا هرچه زودتر اعلام فرمایند که در چه موقع و به چه نحوی مدارک المانی مربوط بامور تصفیه نزد دولت شاهنشاهی ایران به شکل یک صورت جلسه امضاء شده‌ای تسلیم و ارائه داده شود .

V e r b a l n o t e

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland beehrt sich, dem Kaiserlich Iranischen Außenministerium mitzuteilen, daß das am 22.12.1959 in Bonn unterzeichnete Abkommen zwischen der Bundesrepublik Deutschland und dem Kaiserreich Iran über die Liquidation des früheren deutsch-iranischen Verrechnungsverkehrs inzwischen die Zustimmung der verfassungsmäßig zuständigen Organe in der Bundesrepublik Deutschland gefunden hat und das entsprechende Zustimmungsgesetz vom 14. März 1961 im Bundesgesetzblatt 1961 II Seite 105 veröffentlicht worden ist.

Gemäß § 10 des genannten Abkommens ist ein baldiger Austausch der Ratifikationsurkunden vorgesehen. Die deutsche Ratifikationsurkunde liegt inzwischen bereits in der Botschaft vor.

Die Regierung der Bundesrepublik Deutschland wäre der Kaiserlich Iranischen Regierung daher für eine baldige Mitteilung dankbar, wann und in welcher Form die deutsche Ratifikationsurkunde bei der Kaiserlich Iranischen Regierung unter Ausfertigung

An das
Kaiserlich Iranische
Außenministerium
T e h e r a n

- 2 -

eines Hinterlegungsprotokolls hinterlegt werden kann.

Aus dem Hinterlegungsprotokoll sollten sich zweckmäßigerweise der Tag der Hinterlegung, der Zeitpunkt des Inkrafttretens des Vertrages für beide Vertragsparteien sowie etwaige Vorbehalte und sonstige Erklärungen im vollen Wortlaut in den Sprachen der Urschrift des Vertrages ergeben.

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland benutzt auch diesen Anlaß, das Kaiserlich Iranische Außenministerium ihrer ausgezeichnetsten Hochachtung zu versichern.

Teheran, den 22. Juni 1961

ضمن صورت‌جلسه‌ایکه بطور ودیعه تسلیم خواهد
تاریخ روز تسلیم صورت‌جلسه و موعد قانونی اجرای
قرارداد برای طرفین متعاهدتین و همچنین شرایط
و ایرادات احتمالی و نیز سایر توضیحات مربوطه
با قید تصریح زمانیکه اصل قرارداد بان تدوین شده
استعدلول نظر قرار گیرد .

این سفارت موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را
تقدیم میدارد .—

طهران ورخه ۲۲ ژوئن ۱۹۶۱

وزارت امور خارجه شاهنشاهی

طهــــران

شماره سند: ۸۹

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امور خارجه، اداره امور اقتصادی

موضوع: مذاکرات دکتر ارسنجانی وزیر کشاورزی با مقامات اقتصادی آلمان

تاریخ: ۲۳ تیر ۱۳۴۰ هـ.ش

نمره: ۷۴۲

[حواشی]:

ـ به عرض جناب آقای افشار معاون سیاسی و پارلمانی برسد. ۴/۲۸

ـ ملاحظه شد ۴/۲۹/

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
کلن

تاریخ ۴۰/۴/۲۲
شماره ۷۴۲
پیوست دارد

وزارت امور خارجه اداره امور اقتصادی

گزارش مذاکرات جناب آقای دکتر ارسنجانی با مقامات اقتصادی
آلمان را جهت اطلاع به پیوست ایفاد میدارد .

سفیرکبیر اسفندیاری

۱۸۲۲۳
۴۰/۴/۲۷

وزارت امور خارجه - اداره امور اقتصادی
شماره ۲۱۷۴
تاریخ ۴۰/۴/۲۸

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

لندن

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

تهیه کننده : دکتر ابوالحسن بختیار

گزارش درباره مذاکرات روزجمعه ۱٦/ ٤/ ۱۳٤۰ بین جناب آقای دکترارسنجانی وزیرکشاورزی ایران وآقای پروفسور مولر آرماك معاون وزارت اقتصاد آلمان درمحل وزارت اقتصاد جمهوری فدرال.

مذاکرات دراطاق کنفرانس وزارت اقتصاد صورت گرفت ابتدا جناب آقای دکتر ارسنجانی برای کشورهای آسیائی ازتحول بازارمشترك واتحاد کامل اقتصادی شش کشور اروپائی عضو بازاراظهار نگرانی نمودند وازاشکالاتیکه این امر درمناسبات بازرگانی کشورهای عضوبازار برای ممالك آسیائی دربرخواهد داشت صحبت نمودند وآنانرا بخطاریکه تحول وتکامل بازارمشترك درروابط تجاری بین آلمان وایران ایجاد خواهد نمود متوجه ساختند واظهارعقیده نمودندکه اگر کشورهای عضو بازار برای این امر چاره جوئی نکنند ممالك آسیائی ناچارخواهند بودکه راه حلی برای مبادلات تجاری خود پیدا کنند وچه بسا که روابط اقتصادی کشورهای آسیائی باامضاء بازارمشترك قطع شود. پس از این مقدمه آقای وزیرکشاورزی مسئله تجارت ایران وآلمان را بطور اخص مطرح نمودند وازعضویت یونان درجامعه بازارمشترك اظهارنگرانی کردند(قرارداد الحاق یونان به بازارمشترك روزیکشنبه ۱۸/ ٤/ ٤۰ درآتن بامضاء رسید) زیرا یونان همان کالاهائی را بآلمان صادر میکند که قسمت اعظم صادرات ایران باینکشورمیباشد و باالحاق بازار مشترك یونان ازتعرفه گمرکی خیلی مناسبی برای صادرات خود استفاده خواهد کرد وبالنتیجه صادرات مشابه ایران به آلمان یاقطع خواهد شد یاباید بوسیله تجاریونانی وارد آلمان بشود. این مسئله باعضویت احتمالی ترکیه (مذاکرات مقدماتی انجام شده است) بضررایران توسعه خواهد یافت وامکان اقامت محصولات ایران بکلی ازبین خواهد رفت.

ی می‌گردد، برای یک دوره دو ساله انتخاب نماید. حزب دمکرات مسیحی همچنین دارای ان جوانان و بخشهای بازرگانی مهّمی می‌باشد.

ـ حـــــزب ســـــوسیال دمکـــرات (Sozialdemo Kratische Partei (SPD) Deutschlar در سال ۱۸۷۵ تأسیس شد. این حزب از تمام احـزاب عـمده آلمـان غـربی کزتر سازمان یافته‌تراست. کنگره حزب در هر دو سال یک بار تشکیل می‌شود و یک کمیته ی ملی ۴۲ نفره را برای تعیین خط مشی حزب انتخاب می‌کند. ریاست این کمیته را یک ت اجراییه ۹ نفره برعهده دارد.

ـ حـزب دمکـرات آزاد (Freie Demokratische Partei Deutschlands) در سـال ۱۹ تأسیس گردید. کنگره سراسری چهار صد نفره حزب دمکرات آزاد هـمه سـاله تشکـیل ه می‌دهد و اعضاء کمیته ملی و هیئت اجراییه راکه رئیس حزب در رأس آن قرار دارد برای دوره دو ساله برمی‌گزینند. شاخه‌های این حـزب در ایـالتهای مـختلف از اسـتقلال عـمل ردار می‌باشند.

ـ حزب کمونیست آلمـان (German Communist Party) (KPD) در سـال ۱۹۱۸ س شد و در سال ۱۹۵۶ منحل گردید. جناح چپ افراطـی حـزب سـوسیال دمکـرات از گامان تأسیس این حزب بود.

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

۱ در پاسخ این سئوال آقای پروفسور مولر آرماک توضیح دادند که « این موضوع مربوط به فلسفه بازارمشترک است ، در حال حاضر بازارمشترک هنوز کامل نشده و در حال رشد است و هرکشوری میتواند مثل سابق روابط تجارتی خود را با هریک از اعضاء بازار ادامه دهد ولی هروقت بازارمشترک به هدف خود کاملاً رسید (مثلاً شش کشور دارای مرز گمرکی واحد شدند) آنوقت ممالک خواهند توانست باکمیسیون مشترک بازار معامله کنند . بهرحال ادامه روابط بازرگانی و دادوستد ممالک ازبین نخواهد رفت ». آقای وزیربازرگانی اظهار داشتند که کشورهای آسیائی نیزمجبور خواهند شد درمقابل اتحاد اقتصادی ممالک صنعتی برای دفاع ازمنافع بازرگانی خود متحد شوند ووضع بازار مشترک درمقابل ممالک آسیائی غیرمتحد ومتفرق صحیح نیست واقتصاد آنان ازبین خواهد رفت . مادرطی سیصد سال کوشیدیم تجارت آزاد با اروپا داشته باشیم ولی اکنون درصورت اتحاد کامل اقتصادی ممالک صنعتی اروپا استقلال تجارتی خود راازدست خواهیم داد وباید بدیگران توسل جوئیم .

آقای پروفسور آرماک پاسخ دادند که ـ « اتحاد اعضاء بازارمشترک غیرقابل انکار است ولی مذاکراتی اکنون ازجهت اتخاذ سیاست تجارت آزاد درجریان است . [illegible] اگر بگویم که اختلاف نظر دراین مورد بین ممالک عضو بازار موجود میباشد و ممالکی که بااین سیاست موافق نیستند باید تغییر عقیده دهند ما بهیچوجه میل نداریم کشورهای دیگر ازما جدا شوند .

سعی داریم اختلافات میزان تعرفه را کم کنیم البته میزان تعرفه های کمتری برای بعضی ازممالک موجود است ولی راه مذاکرات دوجانبه بین ممالک عضو وسایر ممالک نیزبازاست ، مثلاً برای میزان تعرفه قالی راه مذاکرات بازاست . مابخوبی میدانیم که جریان فعلی موجب ناراحتی بعضی ازممالک ازجمله ممالک امریکای جنوبی شده است البته نگرانیهای شما و کشورهای مختلف بازارمشترک

٪

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

کلــــــن

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

مورد بحث قرارخواهد گرفت و منافع سایرممالك محفوظ خواهد ماند . ما درباره سیاست کشاورزی برنامه هائی داریم که روابط ماباسایر ممالك باقی بماند ، بهرحال درهرمــــورد میتوانیم باهم مذاکره کنیم .

درمورد عضویت یونان دربازار مشترك و مذاکرات مقدماتی باترکیه آقای دکتـــر ارسنجانی اظهارداشتند «که اگر دول بزرگ صنعتی اروپانخواهند باکشورهای آسیائی همکاری کنند این کشورها مجبور خواهند بود برای بدست آوردن مایحتاج خود راه دیگری پیدا کنند . دراین مورد که جنابعالی کشورهای امریکای جنوبی رامثل زدید باید بگویم که وضع ممالك همسایه شوروی باآن ممالك تفاوت زیاد دارد . ماعضو پیمان سنتو هستیم و این همکاری صمیمانه باغرب برای ماگران تمام شده است . درداخل کشور همه طرفدار بی طرفی ایران میباشند اما دولت باد امه حسن روابط باغرب مایل است ولی متأسفانه باید بگویـــم که این تمایل یکجانبه میباشد . ممالکی که خودرا به ممالك غربی خیلی نزدیك ننموده انــد ازهردو دست کمك میگیرند ولی ماچون یکطرفه باغرب نزدیك هستیم مارارهاکرده اند . ایـــن وضع اگر ادامه پیدا کند ممالك آزاد آسیا را ازدست خواهید داد ماسعی میکنیم راه حلـــی پیدا کنیم واین راه باید براصول منطق استوارباشد و اگر موفق نشویم نارضایتی زیاد خواهد بود مسئله افزایش تعرفه واردات فرش ایران به آلمان برای مامنطقی نیستو اگر بگوئید که درعوض بالارفتن تعرفه فرش آلمان تعرفه فرش فرانسه پائین آمده ، باصادرات ما به آلمان ارتباطـــی ندارد و بدرد ما نمیخورد .

آقای معاون وزارت اقتصاد اظهارداشتند که «روابط بین آلمان و ممالکی کـــه عضو بازارمشترك نیستند ادامه پیدا میکند و ما سعی میکنیم که بااجراء برنامه کمك بممالك درحال توسعه اختلافاتی راکه ممکن است پیش بیاید جبران کنیم وازاینراه روابط ماتکمیـــل میگردد . سپس آقای آرماك برای توجیه بالارفتن تعرفه فرش مسئله تعیین تعرفه مشترك که

./.

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

— ٤ —

کلـــــــن

ازحاصل تقسیم مجموع تعرفه های شش‌کشور تقسیم به شش‌بدست‌آمده است بیان داشت و اضافه نمود که همکاری ایجاب میکرد که ما ایمن تعرفه مشترك را بپذیریم و تعرفه های ملی را بان نزدیك کنیم ما میدانیم که پائیه آمدن تعرفه فرش فرانسه ازدیاد تعرفـــه مارا‌جبران نمیکند اماما سعی داریم که اینگونه موارد را اصلاح کنیم درخصوص‌مستعمرات سابق فرانسه و بلژیك درافریقا نیز مذاکراتـــی درجریان است‌ولی نتیجه آن معلوم نیست تبعیض ... کالا های معین محصول مناطق گرمسیر ه درآن مناطق درنظراست ولی سعی خواهیم کرد که اختلاف‌درمیزان تعرفه ایجاد نگردد . اطمینان میدهم که ماحاضریم برای حل اختلافات ممکنه ازراه مذاکرات مستقیم آنهارا ازبین ببریم اما باید دانست که اجراء مقررات گات برای ما لازم است . دراینجا آقای وزیرکشاورزی گفتند که مسئله کمك به ممالك درحال توسعه برای ماقابل توجه است‌ولی ممالك وابسته‌بغرب ازآن استفاده نمیکنند وممالکی مثل هند و مصر ازآن بیشتر استفاده میبرند .

آقای پروفسور آرمان اظهارداشتند که بطورکلی مابه اجراء برنامه های یقین ودقیقی که بدانیم دربالابردن سطح زندگی مردم موثراست‌کمك خواهیم کرد واین کمك برای همـــه کشورها میباشد . مسئله تعرفه فرش‌هم ازطرف‌مارسیدگی شده تحقیقات ما نشان داد که فرشهای‌ارزان قیمت‌ماشینی رقیبی برای فرشهای ایرانی نیست‌وچون فرشهای ایرانی از نوع‌عالی و بدون‌رقیب است هیچگونه اشکالی متوجه عرضه آن دربازارآلمان نبوده است حتی افزایش‌تعرفه گمرکی برمیزان واردات فرش‌ایران افزوده شده است‌و بادرنظرگرفتن وضع اقتصادی آلمان وازدیاد قوه خرید مردم اینکشور افزایش‌نسبتا کم تعرفه تغییری دروضـــع بازار فرش‌ایران نداده است . واردات‌فرش درسال ۱۹۵۹ بمیزان ۶۳/۳ میلیون مارك بوده درصورتیکه درسال ۱۹۶۰ جمعا مبلغ ۸۶/۸ میلیون مارك فرش‌ایران وارد آلمان شده‌استـ

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

درخصوص کمك به کشورهای هند و مصر اشاره فرمودید باید تذکر دهم که ما دوستان قدیمی داریم و دوستان تازه بدست آورده‌ایم دربعضی موارد باید بـــرای دوستان تازه خود مجاهدت زیادتری بکنیم ولی این درست نیست که بممالك بیطـــرف کمك بیشتری شده است . ماعلاقه زیاد داریم که به اجراء برنامه های واقعی واصلاحی و قابل اجراء کمك کنیم ودراین زمینه باایران هم تشریك مساعی نموده ایم و باید بگویـــم که مسئله هند و مصر و سایر ممالك رابطه‌ای باروابط ماوایران ودسته دیگری ازممالك نداشته است . ماخواهان آن هستیم که به پروژه های صحیح وعملی که دربالا بردن سطـــح زندگی مردم موثرباشد کمك کنیم و بهر پروژه ایران که منطقی وعملی باشد مانند پروژه های سایرممالك توجه کامل خواهیم داشت .

آقای دکتر ارسنجانی پرسیدند میل داشتم بدانم چه نوع برنامه ای برای شمـــا عملی و مورد نظرشماست ، ماشنیده‌ایم که المانها خیال دارند ازکارخانجات فرش بلژیك سهم بخرند ، یاازقرار فرانسه و بلژیك بعضی بازارهارا دربین خود تقسیم کنند و باز بصادرات فرش ما ضررخواهد رسید . ماخیلی برنامه های اصلاحی داریم و صادرات مافقط تنباکو و فرش نیست ماقصد داریم بوسیله اجراء برنامه های دقیق کشاورزی سطح زندگی مردم را بالا بریم ـــ من باوصول قرضه موافق نیستم . من قرض نمیخواهم ولی پیشنهاد میکنم که سرمایه و تکنیك آلمان باکارگر ایرانی برای اجراء برنامه های ما همکاری کنند واین نوع سرمایه گذاری راه حل خوبی نیز برای روابط آینده ما بابازار مشترك خواهد بود

پاسخ دادند این همین است که ما میخواهیم .

آقای دکترارسنجانی ادامه دادند ،عملا نمی بینم واضافه کردند ما برنامه ای داریم که تعداد سیزده سد درکشور دائر نمائیم و بهر وسیله که ممکن است این برنامه را عملی خواهیم کرد و

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

لـــــن

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

باد رنظرگرفتن اینکه ما د رمملکتمان خیلی وقت ازدست د اد ه ایم و د یگر مجال تم کرد ن وقت نیست ممکن است د یرشود اگر همکاری کنید برای طرفین خوب خواهد بود .

آقای پروفسور آرماك پاسخ دادند که مذاکرات ما ازبازار مشترك شروع شــد و بعد د رباره گمرك قالی بحث بمیان آمد و د رتمام این مذاکرات حسن نیت ما آشکاربود . اضافه میکنم که برنامه اصلاحات کشاورزی نیز برای ماخیلی جالب است و به پروژه هائیکـه اشاره نمود ید علاقمند هستیم . متاسفانه وقت تنگ است و همینطور که مکرر گفتم جای نگرانی نیست و چون امروز وقت کم است مطالعـه آن ممکن نیست باید پس از تهیه مقد مات مذاکره شود و بهرحال من بطور کلی موافق هستم . بعـلاوه قریبا هیئت اقتصادی که بالمان خواهد آمد شاید این مسائل باهیئت مزبور مورد مذاکره قرارگیرد .

اقای وزیرکشاورزی گفتند برنامه هیئت مزبور با پروژه هائیکه مذاکره شد ارتباط کامل ندارد مذاکرات ما جنبه همکاری د ارد که میل د ارم مذاکره نمود ه و عمل کنیم .

جواب د اد ند بطور کلی برنامه های شما عملی است و همان است که مامیخواهیم تصور میکنم انعـقاد قرارد اد سرمایه گذاری د رایران که د رجریان است بموقع میباشد . وبهرحال من باشما هم عقیده هستم .

آقای دکتر ارسنجانی گفتند ـــ د رخصوص پروژه های مختلف مدتی است د رحال مذاکره هستیم ولی من شخصابه رفورم کشاورزی علاقه زیاد د ارم و تهیه ماشین های کشاورزی راد رایران لازم مید انم وبسرعت انجام آن مایلم . همکاری شما ممکن است بابانك کشاورزی ما باشد یا بهر وسیله د یگری که صلاح بد انید چون من قرض نمیخواهم و باآن مخالفم ولی معامله کنید شرکت د ربانك کشاورزی که کاملا مجهز میباشد ود ارای سرمایه زیاد ی است بخوبی ممکن خواهد بود .

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

پاسخ دادند موضوع بانک کشاورزی مطلب تازه ایست که مطرح میکنید اما ما هیچوقت موضوع اعتبارات را از پروژه ها مجزا نمیکنیم . این پیشنهادات باید بدقت مورد بررسی قرار گیرد این نوع پیشنهادات راباید قبلا روی کاغذ آورد و بدقت تهیه نمود سپس بایستی متخصصین آنرا مطالعه نمایند و نظر بدهند ، درست است که نباید وقت از دست داد ولی پاسخ بدون مطالعه و بدون پیشنهاد کتبی و مشخص هم میسر نیست . خصوصا آنکه صاحبان صنایع باید از کم و کیف آن مطلع شوند و نظر بدهند .

درخاتمه آقای دکتر ارسنجانی بیان داشتند که هیئتی از صاحبان صنایع آلمان درفوریه گذشته بتهران آمدند و موضوع سرمایه گذاری راد رایران مطالعه کردند بعلاوه قرارادی برای همکاری اقتصادی ازسال ۱۹۵۴ بین ما وجود دارد که ممکن است اساس مذاکرات بعدی قرارگیرد .

بازدرمورد تعرفه قالی یکی از آقایان مدیران وزارت اقتصاد اظهار داشت که ضمن مذاکراتی که در ۲۷ ژوئن دربروکسل انجام شد شش دولت موافقت کردند که تعرفه قالی رااز روی متر مربع (بجای قیمت) تعیین کنند چون فرش ایران ممتازاست تعرفه گمرکی آن پائین خواهد آمد و گفتند این موضوع هنوز به نتیجه قطعی نرسیده است ولی امید میرود که قبل از سال آینده به نتیجه قطعی برسد .

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

مذاکرات با آقای شوارتز وزیرکشاورزی آلمان
دربعدازظهر روزجمعه ۱۶/ ۴/ ۱۳۴۰ در
دفتر وزیرکشاورزی جمهوری فدرال

ساعت سه ونیم بعدازظهر روزجمعه آقای وزیرکشاورزی ازآقای شوارتز وزیرکشاورزی آلمان دیدن نمودند .

ابتدا آقای دکتر ارسنجانی ضمن اظهار مقصود از ملاقات خود گفتند که پیشنهاد ایشان شامل چهارقسمت خواهد بود —

۱— سرمایه گذاری آلمانیها درایران
۲— کمکهای فنی آلمان به ایران
۳— شرکت سرمایه های آلمانی دربانک کشاورزی
۴— مسئله مقدار اسید گوگردی دربرگه صادراتی ایران

جناب آقای دکتر ارسنجانی ضمن بیان نظریات خود شمه ای درباره خطرات بازار مشترک برای ممالک آسیائی بیان داشتند (این مطلب تقریبا تکرار مطالبی بود که دروزارت اقتصاد اظهارداشته بودند) آقای شوارتز درپاسخ نگرانی ازبازار مشترک اظهارنمودند که بازار مشترک روابط اقتصادی ماراباسایر ممالک قطع نخواهد کرد و روابط عادی تجارتی ادامه خواهد داشت .

درخصوص تجدید نظر درقانون خواربار درمورد مقدار اسید درخشکبار آقای وزیرکشاورزی آلمان اظهارداشتند که روز ۱۴ ژوئیه پیشنهاد دولت درمورد موافقت بااستعمال دوگرم اسید گوگردی دریک کیلو خشکبار (ازقبیل زردآلو — هلو — گلابی)

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

مورد بحث قرارخواهد گرفت . ازآقای دکتر شوارتز سئوال شد آیا سنای آلمان باپیشنهاد جدید دولت موافقت خواهد کرد . ایشان پاسخ دادند که نمیتوانند تصمیم سنارا پیش بینی کنند ولی امیدوارند که مورد تصویب قرارگیرد و قانون خوار بار تغییرکند .

جناب آقای دکتر ارسنجانی سئوال کردند که نظر وزیرکشاورزی آلمان درباره شرکت سرمایه های آلمانی وتکنیک آلمان درایران چیست و مسئله کارخانه مونتاژ تراکتور و شرکت سرمایه های آلمانی را دربانک کشاورزی مطرح نمودند . سپس جلی شرح مفصلی برنامه دولت ایران رادرخصوص اصلاحات ارضی وایجاد شرکتهای تعاونی عمـــران بیان داشتند .

آقای شوارتز درپاسخ گفتند که بیانات و نظریات شمارا باکمال اشتیاق در باره برنامه اصلاحات ارضی شنیدم و میل دارم بفرمائید که کمك مالی لازم برای اجراء این برنامه ها چقدراست زیرا اکنون تقاضاهای زیادی برای دریافت قرضه از ایران میشود ولی ماترجیح میدهیم که بعضی ازبرنامه هارا زودتر اجراء کنیم . با همکاری لازم مالی را برای کمك بشما انجام خواهیم داد ولی اکنون نمیتوانم جواب قاطـــع بشما بدهم زیرااین مسائل باید در هیئت وزیران مورد مذاکره قرارگیرد و بهتراست که دولت ایران پیشنهادات خود بانضمام برنامه های مورد نظر کتبا تسلیم نماید .

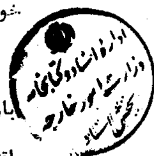
آقای دکتر ارسنجانی اظهارداشتند که ـــ ما از آلمانها میخواهیم کـــه باشرکت سرمایه ها و تکنیك خود با ما کمك کنند فعلا بانك کشاورزی ۷۰ میلیون دلار سرمایه دارد . آمریکائیها پیشنهاد نموده اند که تریب صد میلیون دلار بما سرمایـــه

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

— ۱۰ —

بد هند اگر المانها ۴۰ تا ۵۰ بیلیون دلار در سرمایه بانک کشاورزی شرکت کنند بسیار مناسب خواهد بود از این مبلغ بیست بیلیون دلار برای ساختمان سیزده سد کوچک مصرف خواهد شد و بقیه آن بمصرف ایجاد کارخانه مونتاژ تراکتور و سایـــر وسایل کشاورزی خواهد رسید . البته ماقوانینی داریم که سرمایه های شمارا تضمین خواهد کرد .

درخاتمه آقای شوارتز اظهار کردند که مذاکرات خود را با جناب السی بارنقای کابینه درمیان خواهم گذارد ودرباره کمکهای مالی باوزیر دارائی ووزیـــر اقتصاد مذاکره خواهم کرد . کلیه تقاضا یاد داشت شد تامورد مذاکره قرارگیرد .

شماره سند: ۹۰

فرستنده: سفارت آلمان در تهران

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: اعزام هیئتی جهت مذاکره در مورد کمکهای اقتصادی آلمان به ایران

تاریخ: ۱۷ ژوئن ۱۹۶۱

نمره: ۲۳۳/۶۱ پ ۱/۱۰/۸۴ - ۴۱۶ با

[حاشیه]:

ـ اقتصادیات

شماره ۹۵۷
تاریخ ۳۲/۶/۱۸

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورک

۳۳۹۲۴ سوم سیاسی
۳۲/۶/۲۵ ۳۲/۶/۲۶

وزارت امور خارجه

۱۲۷۰
۳۲/۶/۲۶

indertag

درتاریخ پریروز ٦ سپتامبر ٥٣ انتخابات عومی المان غربی برای دوره (چهارساله) دوم مجلس جمهوری درسراسر این کشور بعمل امد . ذیلا نتیجه انرا تفصیلا بعرض میرساند و درعین حال با انتخابات دوره اول سال ٤٩ مقایسه مینکند .

عده حق رای دارندگان	(سال ١٩٥٣)	٣٣٢٩٠٩٧٨	(سال ١٩٤٩)	٣١٢٠٧٦٢٠
شرکت کنندگان دررای	"	٪ ٨٦/٢	"	٪ ٧٨/٥

احزاب	عده کرسیها ١٩٥٣	عده کرسیها ١٩٤٩	عده ارا* ١٩٥٣	عده ارا* ١٩٤٩
اتحاد دموکرات مسیحی	٢٤٤	١٣٩	١٢٤٤٠٧٩٩	٧٣٥٩٠٨٤
سوسیال دمکرات	١٥٠	١٣١	٧٩٤٩٧٧٤	٦٩٣٤٩٧٥
دمکرات ازاد	٤٨	٥٢	٢٦٢٨١٤٦	٢٨٢٩٩٢٠
بلول کل المان	٢٧	—	١٦١٤٤٧٤	—
حزب المان	١٥	١٧	٨٩٧٩٥٢	٩٣٩٩٣٤
حزب (وسط)	٣	١٠	٢١٧٣٤٢	٧٢٧٥٠٥
حزب کمونیست	—	١٥	٦٠٧٤١٣	١٣٦١٧٠٦
* باویر	—	١٧	٤٦٥٥٥٢	٩٨٦٤٧٨
* پیطرفیون خلق	—	—	٣١٨٣٢٣	—
* امپراطوری المان	—	٥	٢٩٥٦١٥	٤٢٩٠٣١
* جمعیت ملی	—	—	٧١٠٣٢	—
	—	١	٤٤٦٣٣	٧٥٣٨٨
	—	١٢	—	٦٨١٨٨٨
رای متفرقه	—	—	—	٢٦٤٨٤٢
مستقل ها	—	٣	—	١١٤١٦٤٧

* توضیحا اشعارمیدارد که حزب GVP جدید التاسیس است و درهنگام انتخابات ٤٩ اصلا وجود نداشته است .

راجع بانتخابات ... از سفارت ... واصل شده و بعرض جناب آقای نخست وزیر رسیده است . باداره کل اطلاعات و مطبوعات ارسال گردد.
۳۲/۶/۲۶

ملاحظه شد ...
۶/۳۱

Botschaft
der
Bundesrepublik Deutschland
Teheran

Wi 416-84.10/1 P 233/61

V e r b a l n o t e

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland beehrt sich, dem Kaiserlich Iranischen Aussenministerium unter Bezugnahme auf ihre Verbalnote vom 22.3.1961 - Wi 416-84.10/1/61 P 98 - mitzuteilen, daß die Bundesregierung bereit ist, mit einer Delegation der Kaiserlich Iranischen Regierung Verhandlungen über eine deutsche Wirtschaftshilfe für Iran am 31. Juli 1961 vormittags in Bonn aufzunehmen.

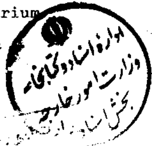
Zwecks Unterrichtung der Bundesregierung darf die Botschaft darum bitten, ihr sobald wie möglich die Namen des Leiters der iranischen Delegation und der übrigen Delegationsmitglieder sowie den Zeitpunkt des Eintreffens der Delegation in Bonn zur Kenntnis zu bringen.

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland benutzt auch diese Gelegenheit, das Kaiserlich Iranische Aussenministerium ihrer ausgezeichnetsten Hochachtung zu versichern.

Teheran, den 17. Juli 1961

An das
Kaiserlich Iranische
Aussenministerium
T e h e r a n

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان
شماره ۶۱/ ۲۳۳ پ ۱/ ۱۰/ ۸۴-۴۱۶ با

یـــــــادداشت

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان ضمن اظها
تعارفات خود بوزارت امور خارجه شاهنشاهی و در
پیرو یادداشت مورخه ۲۲/ ۳/ ۱۹۶۱ (شمار
۸۴/ ۴۱۶/با ۱۰/ ۱/ ۶۱ پ ۹۸) این سفارت
احتراما باستحضار میرساند که دولت جمهوری فدر
المان با اعزام هیئتی از طرف دولت شاهنشاهی
ایران برای مذاکرات درباره کمکهای اقتصادی آلمان
بایران که موعد آن در ۳۱ ژوئیه ۱۹۶۱ قبل از ظهر
در بن پیش‌بینی شده است موافقت خود را اعلام
میدارد .

برای تکمیل اطلاع مقامات دولت جمهوری
فدرال المان در بن این سفارت خواهشمند است
هرچه زودتر نام رئیس هیئت ایرانی و همچنین اسامی
سایر اعضاء ان هیئت و نیز موعد قطعی ورود انان را
به بن باین سفارت ابلاغ فرمایند .

سفارت کبرای المان موقع را مغتنم شمرده احتراما
فائقه را بوزارت امور خارجه شاهنشاهی تقدیم میدارد

تهران مورخه ۱۷ ژوئیه ۱۹۶۱

وزارت امور خارجه شاهنشاهی
تهـــــــران

۲۲۳۳
۴۰/۴/۲۱

شماره سند: ۹۱

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت آلمان در تهران

موضوع: معرفی اعضاء هیئت نمایندگی ایران جهت مذاکره در مورد کمکهای اقتصادی آلمان به ایران.

تاریخ: —

نمره: —

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره امور اقتصادی
شماره
تاریخ
پیوست

خیلی فوری است

یـــــادداشت

وزارت امورخارجه شاهنشاهی با اظهار تعارفات خود بسفارتکبرای جمهوری فدرال آلمان احتراما عطف بیادداشت شماره W1 416 -84. 10/1 P233/61 مورخ ۱۷ ژوئیه ۱۹۶۱ اشعارمیدارد .

هیئت نمایندگی ایران بریاست آقای مهندس غلامعلی فریور وزیر صنایع و معادن و بعضویت آقایان زیر :

علی وثوق	معاون نخست وزیر
دکتر رضا فلاح	از طرف شرکت ملی نفت
مهندس علیقلی بیانی	از طرف سازمان برنامه
آقای دکتر نهاوندی	ازطرف شورایعالی اقتصاد
آقای منوچهر فرمانفرمائیان	ازطرف شرکت ملی نفت
آقای مهندس تقوی	ازطرف شرکت ملی نفت
آقای دکتر کاظم زاده	از طرف سازمان برنامه

اداره اسناد و کتابخانه وزارت امور خارجه بخش اسناد

هیئت نمایندگی ایران روز یکشنبه ۳۰ ژوئیه ساعت ۵ بعدازظهر در Hotel Kanigshaf بن حاضر خواهند شد .

موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را تجدید مینماید .

رونوشت برای اطلاع سفارتکبرای شاهنشاهی در بن فرستاده میشود .

وزیر امورخارجه

شماره سند: ۹۲

فرستنده: سفارت ایران در رباط

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ ادراه اطلاعات ـ اداره اقتصادیات

موضوع: موافقت دولت آلمان با پرداخت ۲۰۰ میلیون مارک به عنوان قرض به دولت ایران

تاریخ: ۲۴ مرداد ۱۳۴۰ ه.ش

نمره: ۷۳۷/۳۲

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
رباط

شماره ۷۳۷/۳۲
تاریخ ۲۹/ ۵/ ۴۰
پیوست دارد

وزارت امور خارجه ـ اداره اطلاعات ـ اداره اقتصادیات

روزنامه L'Echo du Maroc مورخ چهارشنبه ۹ اوت ۱۹۶۱ راجع بموافقت دولت المان با پرداخت ۲۰۰ ملیون مارك بعنوان قرضه بدولت ایران چنین مینویسد .

بن ۸ اوت (M.A.P. مغرب ارابس پرس)

برطبق اطلاع مقامات مطلعین هیئت ایرانی که فعلا مشغول مذاکره در المان فدرال میباشد امیدوار باخذ ۲۰۰ ملیون مارك از دولت نامبرده هستند .

این هیئت که تحت ریاست اقای غلامعلی فریور وزیر صنایع و معادن میباشد لیست طرحهای مورد نظر را باختیار دولت المان فدرال قرار داده است این طرحها قسمتی از دومین ـ برگرام اقتصادی هفت ساله دولت ایران میباشد که در سپتامبر اینده خاتمه خواهد یافت.

قطعه روزنامه مذکور جهت مزید اطلاع به پیوست ارسال میگردد .

دکتر حسین قدیمی نوائی ـ سفیر کبیر

Prêt allemand de 200 millions de marks à l'Iran ?

BONN, 8 août (MAP). — Selon les milieux informés de Bonn, la délégation iranienne qui poursuit actuellement ses conversations en Allemagne Fédérale se verra selon toutes probabilités accorder un crédit de 200 millions de marks.

Cette délégation conduite par M. Gholam Ali Farivar, ministre de l'Industrie et des mines a soumis une liste de projets au gouvernement fédéral allemand. Ces projets font partie du second programme économique iranien de 7 ans qui se termine en septembre de l'année prochaine.

فصل چهارم ـ اسناد روابط فرهنگی ایران و جمهوری فدرال آلمان

شماره سند: ۹۳

فرستنده: رئیس فرهنگ استان دهم (اصفهان)

گیرنده: رئیس کمیسیون ملّی یونسکو

موضوع: اجرای نمایش «فاوست» توسط دانش آموزان و دبیران دبیرستانهای اصفهان

تاریخ: ۱۳۲۸ هـ.ش

نمره: ـــ

Commission Nationale Iranienne
pour
l'U. N. E. S. C. O.
Avenue du Musée - Téhéran

کمیسیون ملی تربیتی و علمی و فرهنگی
ملل متحد (یونسکو)
تهران خیابان موزه

Notre Réf:
Votre Réf:
Annexe:
Date, ...

تاریخ ....
شماره ....
ضمیمه ....

حضور محترم جناب اقای علی اصغر حکمت رئیس محترم کمیسیون ملی یونسکو

باتقدیم یک برگ برنامه جشن سالیانه فرهنگی ۱۶ مهر ۱۳۲۸ محترما باستحضار خاطرمبارک میرساندکه چون ۸ شهریورماه ۱۳۲۸ مصادف بادویستمین سال تولدگوته شاعرونویسنده معروف المان بودوطبق دستورمرکزی یونسکومیبایست درتجلیل مقام فرهنگی وبین المللی این شاعرشهیرجهانی کوشید بنابراین نمایشنامه (فاوست) که بهترین اثر دراماتیک نویسنده شهیرالمانی میباشد بازحمات فوق العاده که امید موفقیت دران بعلت عدم وسائل کمترمیرفت بابهترین طرزی بمنزلهٔ خاتمه جشن فرهنگی ۱۶ مهرگان بوسیله دانش اموزان ودبیران دبیرستانهای اصفهان بااشتراک مساعی اقای ناصرفرهمند رئیس تماشاخانه اصفهان که خوداونیز ازفرهنگ دوستان حقیقی است بمعرض نمایش گذاشته شدکه نهایت موردتوجه مدعوین که عبارت ازروسای دوایرلشگری وکشوری اصفهان ورجال ونویسندگان ومدیران جرایدان استان بودندواقع گردید مراتب راجهت استحضارخاطرشریف ضمن تقدیم عین نمایشنامه واهنگهاونت های مربوطه بعرض رسانید

رئیس فرهنگ استان دهم ـ شکرائی

شماره سند: ۹۴

فرستنده: کمیسیون ملّی تربیتی و علمی و فرهنگی

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: جشن دویستمین سالگرد تولّد گوته شاعر آلمانی

تاریخ: ۱۲ آبان ۱۳۲۸ هـ.ش

نمره: ۸۵۷

[حاشیه]:

ـ اداره سازمان ملل متحد ۲۸/۸/۱۶

Commission Nationale Iranienne
pour
l'U. N. E. S. C. O.
Avenue du Musée - Téhéran

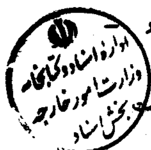
کمیسیون ملی تربیتی و علمی و فرهنگی
ملل متحد (یونسکو)
تهران خیابان موزه

Notre Ref.
Votre Ref.
Annexe:
Date,

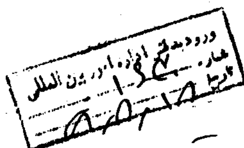
تاریخ ۲۸/۸/۱۲
شماره ۹۵۵۷
ضمیمه

وزارت امور خارجه

با ارسال رونوشت نامه شماره ۱۲۴۰۹ مورخ ۲۱/۷/۲۸ آقای شکرائی رئیس فرهنگ استان دهم مبنی بر اقداماتیکه برای جشن دویستمین سال تولد گوته شاعر معروف آلمانی هنگام جشن سالیانه مهرگان در اصفهان بعمل آورده اند متمنی است بنحو شایسته ای از ایشان قدردانی نموده و موجبات تشویق مشارالیه را فراهم فرمایند .–

رئیس کمیسیون ملی یونسکو در ایران ، علی اصغر حکمت

۲۷۲	۱۴	۸

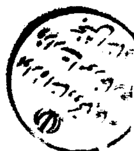
۲۶۸۷۱
۲۸/۸/۱۸

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

(۲)

بطوریکه ملاحظه میفرمایند حزب دمکرات مسیحی (CDU) اقای ادناور صدر اعظم المان غربی موفقیت شایانی بدست آورده است و حزب مزبور به تنهائی اکثریت پارلمان را دارد و درصورتیکه احزاب ائتلافی با حزب صدراعظم را هم بحساب اوریم تعداد کرسیهای صدراعظم در پارلمان به ۳۱۷ کرسی میرسد که اکثریت قاطعی است .

این موفقیت اولا مقرون سیاستی است که دولت ادناور در اقتصاد المان بسرپرستی اقای پروفسور ارهارت وزیر اقتصاد تعقیب کرده است و نضج اقتصادی بعد ازجنگ المان ناشی ازاین سیاست است محافل صنعتی و کارفرمایان المان غربی جدا در انتخابات ازحزب دمکرات مسیحی طرفداری کردند وحتی اخیرا رئیس اتحادیه کارفرمایان المان گفته بود که " بدیهی است صاحبان صنایع ازحزبی طرفداری میکنند که درجریان چهارساله اخیر تا این حد برای نضج کشور خدمت کرده است

ثانیا مهاجرینی که از المان شرقی امده اند یك عامل موفقیت برای حزب ادناور بوده اند .

مطلب دیگر قابل اهمیت انکه ازمطالعه انتخابات بخوبی دیده میشود که احزاب اعتدالی بیش ازبیش ازنفوذشان کاسته میشود وتمایل مردم تمام متوجه احزاب وسیاستهائی است که بوطبق ان درمسائل اجتماعی تصمیمات شدید وفوری اتخاذ شود واین معنی یك پدیده اجتماعی است که بعد ازجنگ دوم کم وبیش درهمه کشورها ملاحظه شده است Phenomène . شکست های متوالی احزاب سوسیالیست درغالب کشورهای اروپا بعد از جنگ خود دلیل این معنی است.

احزاب افراطی راست و چپ که درانتخابات دوره اول هریك چند کرسی بچنگ اورده بودند دراین دوره نتوانستند هیچ نماینده ای بپارلمان بفرستند . علت ان هم کم و بیش معلوم است غالب کارگران ناحیه روهر و دیگر نواحی صنعتی که اصولا باید قلاع مستحکم کمونیسم باشد یا ازاسرای سابق جنگی المان درروسیه هستند ویا ازمهاجرین المان شرقی البته کمك ها وخدمات اجتماعی هم که درالمان غربی بنفع این طبقه مبذول میشود بی اثر نمیباشد .

نتیجه انتخابات دوره دوم مجلس جمهوری درنه ایالت المان غربی بشرح زیراست .

مطالعه جدول ذیل ازجهت روشن کردن نوسانات احزاب در ایالات مختلفه قابل اهمیت است .

شماره سند: ۹۵

فرستنده: رئیس ملّی تربیت بدنی و پیش آهنگی ایران

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: ایجاد مناسبات ورزشی بین ایران و آلمان غربی

تاریخ: ۱۲ دی ۱۳۲۹ هـ.ش

نمره: ۷۵۹۱

[حاشیه]:

ـ اداره سوّم سیاسی ۲۹/۱۰/۱۳

انجمن ملی تربیت بدنی و پیش آهنگی ایران

ز نیرو بود مرد را راستی
ز سستی کژی آید و کاستی

بتاریخ ۱۳۲۹/۱۰/۱۲
شماره ۷۵۹۱۰ پیوست

۱۸۸۲
۲۹/۱۰/۱۴

وزارت امور خارجه

فدراسیون بوکس آلمان غربی طی نامه ایکه به فدراسیون بوکس آماتور ایران نگاشته استدعا نموده است که روابط ورزشی با کشور ایران برقرار نماید ومخصوصا که این روابط بصورت تماس عملی ورزشی درآید چون اینگونه مناسبات ورزشی بسیار سودمند ومخصوصا در شناسائی ایران بسایر ملل تأثیر بسزائی دارد انجمن ملی تربیت بدنی ایران موافقت دارد که این مناسبات با انجام مسابقات در تهران وکشور آلمان برقرار گردد واینک فدراسیون بوکس آماتور ایران بانهایت جدیت مشغول تهیه مقدمات کار جهت اخذ تماس میباشد لذا مراتب بدینوسیله باستحضار آنوزارت میرسد وبدیهی است از نتیجه اقدامات بعدی هم آنوزارتخانه را مستحضر خواهد ساخت .

رئیس انجمن ملی تربیت بدنی وپیشاهنگی ایران

سپهبد جهانبانی

۴۵۹۰۳
۲۹/۱۰/۱۳
۲۰/۱۲
۱۰/۱۴

شماره سند: ۹۶

فرستنده: نمایندگی شاهنشاهی ایران نزد شورای عالی متفقین در آلمان (اشتوتگارت)

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: دعوت از دو محصل آلمانی جهت تحصیل در دانشگاه تهران

تاریخ: ۲۵ دی ۱۳۲۹ هـ.ش

نمره: ۷۷۶۴

[حواشی]:

ـ اداره سوّم سیاسی، ۲۹/۱۰/۲۷

ـ آقای اقبال

شماره ۷۷۶۴

تاریخ ۲۵/۱۰/۱۳۲۹

نمایندگی شاهنشاهی ایران
نزد شورای عالی متفقین در آلمان
اشتوتگارت

وزارت امور خارجـــــه

از دفتر کنسلر وزیری دولت آلمان غربی راجع بدونفر محصل آلمانی که بخرج دانشگاه تهران برای تحصیل دعوت شده اند اطلاع میدهند.

دولت آلمان از دعوتیکه دانشگاه تهران بعمل آورده تشکر تمام میکند و بزودی دونفر محصـــل واجد شرائطرا انتخاب و اعلام خواهد کرد.

در مقابل دولت آلمانهـم حاضر استکه دو نفر محصل ایرانیرا با شرائط ذیل بپذیرد.

۱ـ مدت تحصیل از ابتدای اکتبر سال ۱۹۵۱ تا انتهای ژوئیه ۱۹۵۲ یعنی ده ماه که ممکن است دو ماه دیگر هم تمدید شود.

۲ـ هزینه تحصیل ماهیانه سیصد دویچه مارك در ابتدای هر ماه پرداخت خواهد شد.

۳ـ هزینه سفر از مرز آلمان تا محل تحصیل از طرف آلمان پرداخت میشود.

٤ـ محصلین ایرانی از پرداخت حقوق مدرسه معاف خواهند بود و یا در هر صورت حقوق مزبور از طرف آلمان پرداخته میشود.

٤ـ اطلاعات زبان آلمانی محصلین باید باندازه باشد که بتوانند از محضر درس استفاده کنند.

٥ـ محصلین باید فارغ التحصیل دانشگاه و یا لااقل مدتی دانشگاه دیده باشند.

٦ـ دانشگاه محل تحصیل بانتخاب خود محصلین میباشد.

دفتر صدارت عظمی تقاضا دارد حد اکثر تا ابتدای ماه مه ۱۹۵۱ داوطلبان ایرانی معرفی شوند تا بتوان مقدمات کارا فراهم آورند. خواهشمند است مراتبرا باطلاع مقامات صالحه رسانده زودتر پاسخ اشعار فرمائید.

وزیر مختار
عبداله انتظام

اداره ...
۱۹۹۹
۲۹/۱۱/۲

۲۰/۱۲

۵۲۱۱
۲۹/۱۰/۲۸
۲۹/۱۰/۲۷

شماره سند: ۹۷

فرستنده: نمایندگی شاهنشاهی ایران نزد شورای عالی متفقین در آلمان (اشتوتگارت)

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره سوّم سیاسی

موضوع: دعوت از عده‌ای از جوانان ایرانی به آلمان به منظور آشنایی با اوضاع اجتماعی مؤسسات فرهنگی

تاریخ: ۱۳ بهمن ۱۳۲۹ هـ.ش

نمره: ۸۳۴۳

نمایندگی شاهنشاهی ایران
نزد شورای عالی متفقین در آلمان

شماره ۸۳۴۳
X
تاریخ ۱۳۲۹/۱۱/۱۳

۲۱۷۹
۲۹/۱۱/۲۱

وزارت امور خارجه ـ اداره سوم سیاسی

موسسه International Association för Correspondence and Change, Generalpräsentanz Deutschland, Stuttgart/Germany
طی نامه ای باین نمایندگی پیشنهاد مینماید که در مقابل اعزام عده ای ازجوانان تحصیلکرده ـ المانی (مهندس ـ معلم ـ دانشجو ونظائر ان) بایران بمنظور اشنائی به محیط ووضع اجتماعی وموسسات فرهنگی وغیره عده ای از جوانان ایرانی را بالمان دعوت نماید .

شرائط پیشنهادی بقرار زیر است :

۱ ـ مدت اقامت در ایران والمان سه هفته خواهد بود .

۲ ـ مخارج اقامت المانی ها درایران بعهده ایرانیانی است که بالمان مسافرت خواهند نمود و نیز متقابلا هزینه اقامت مسافرین ایرانی در تمام مدت سه هفته بعهده عده ای است که بایران میروند .

۳ ـ هزینه اقامت طرفین نزد یکی ازموسسات به ودیعه گذارده خواهد شد . X ۲۹/۱۱/۱۸

٤ ـ مسافرین ایرانی در ایران والمانی در المان هریك شخصا ترتیب خرید بلیط هواپیمارا خواهند داد ولی موسسه مزبور درنظر دارد که با یکی ازکمپانی های هواپیمائی مذاکره نماید که هلمان ـ هوا پیمائیکه المانی هارا بایران میاورد ایرانیهارا بالمان اورده وبالنتیجه تحصیل تخفیفی درقیمت بلیط میسر گردد .

با شرائط پیشنهادی مزبور طرفین احتیاجی به تحصیل ارز خارجی نخواهند داشت .

ضمنا رونوشت نامه موسسه فوق الذکر جهت مزید استحضار به پیوست ارسال میگردد . خواهشمند است از تصمیمی که دراینباب اتخاذ خواهند فرمود این نمایندگی را مطلع سازند .

عبداله انتظام
وزیر مختار

۵۸۵۵۴
۲۹/۱۱/۲۱
۲۰/۱۲

شماره سند: ۹۸

فرستنده: وزارت فرهنگ

گیرنده: وزارت دربار

موضوع: مستدعیّات تئودور کرون یکی از رؤسای هیئت مدیره جامعه عمر خیّام و تحقیق د

ادبیّات فارسی

تاریخ: ۱۹ بهمن ۱۳۲۹ ه.ش

نمره: ۳۹۷۸۸/۱۹۳۶۲

[حواشی]:

- اداره سوّم سیاسی ۲۹/۱۱/۲۴

- روابط فرهنگی

- سابقه

- حکیم عمر خیّام (Xayyam) نیشابوری فیلسوف، ریاضی‌دان، منجم و شاعر ایرانی اواخرق پنجم و اوایل قرن ششم هجری قمری می‌باشد. وی در ترتیب رصد ملکشاهی و اصلاح تقو همکاری داشت. وفات وی بین سالهای ۵۰۶ و ۵۳۰ ه.ق اتفّاق افتاد.

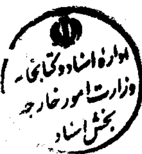
خیّام اشعاری به زبان پارسی و عربی و کتابهایی به هر دو زبان دارد. از جمله رباعیّات او بس مشهور است. از آثار او در ریاضی جبر و مقابله، رساله «فی شرح ماشکل من مصادرات کتا اقلیدس، رساله» «فی الاحتیال لمعرفة مقداری الذهب والفضه فی جسم مرکب مهنما»، «لو الامکنة» را می‌توان نام برد.

ز نه ۲

وزارت فرهنگ

اداره کل تعلیمات عالیه و روابط فرهنگی
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

وزارت دربار شاهنشاهی

آقای تئود ورکرون (Theodor F.K. Krohm) یکی از روسای هیئت مدیره جامعه عمر خیام و تحقیق در ادبیات فارسی طی شرحی که باین وزارت نگاشته و توسط نمایندگی شاهنشاهی در اشتوتگارت و از طریق وزارت امور خارجه بوزارت فرهنگ ارسال داشته تقاضا کرده است مستدعیات او بعرض آستان مبارک ملوکانه برسد .

اینک با تقدیم عین معروضه آقای تئود ورکرون بدو زبان آلمانی و انگلیسی و دیگری ترجمه فارسی آن متمنی است مقرر فرمایند اراده شاهانه را نسبت بمستدعیات معارالیه باین وزارت اعلام دارند تا بوسیله وزارت امور خارجه باطلاع ذینفع برسد .

از طرف وزیر فرهنگ . دکتر آل بویه

۴۰/۱۲ (۹)

۵۹۷۸۸/ ۱۹۶۲
۱۹/۱۱/۹

رونوشت عطف بنامه شماره ۴۷۴۳۶/۱۹۶۲ ــ ۲۹/۱۰/۲۷ بوزارت امور خارجه ابلاغ میشود .

از طرف وزیر فرهنگ . دکتر غلامحسین مصاحب

اداره کل ... ۲۹/۱۱/۲۸

۵۰۶
۲۹/۱۱/۲۸

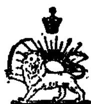
۵۹۵۵۹
۲۹/۱۱/۵

روابط فرهنگی

۱۵۱
۳۰/۳/۲۹

۲۹/۱۲/۳

نمونه ۱

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

عمر خیام

جامعه مطالعات و تحقیقات ادبیات ایران

شماره ۱۱۹-۱ مورخ ۳۱-۳-۵۰

وزارت فرهنگ ایران

جناب اجل - از آنجناب استدعا دارد پیشنهاد زیر اینجانب را بسمع مبارک اعلیحضرت همایون محمد رضا شاه پهلوی برساند.

سال ۱۹۶۷ مصادف با نهصد و پنجاهمین سال تولد شاعر ایرانی و عارف جهانی عمر خیام میباشد مصنفات این شاعر نه در کشور میهن او و نه در اروپا و آمریکا آنطوریکه درخور حیثیت و شهرت او است تاکنون جمع آوری و منتشر نگردیده است رابطه شاعر بزرگ عرفانی حافظ و جلال الدین رومی نسبت به عمر خیام هنوز کاملا روشن و معلوم نگردیده هرچند که شاه اکبر در سال ۱۶۰۰ جمله بررا ادا نموده است باید زیر هر یک از غزل حافظ یک رباعی عمر خیام جای داده شود والا شرابهای او بدون چاشنی و مزه خواهد گردید.

بنده با رباعیات خیام در سال ۱۹۲۰ در حالیکه نوزده سال داشتم در شهر مونیخ آشنائی پیدا نمودم و از سال ۱۹۴۷ در اوقات بیکاری خود الا حال دویست نسخ ایرانی در تصنیفات مؤلفین خارجی بدست آوردم و از آنها چهار تا را کاملا جهت مطالعه خود رونوشت برداشتم همچنین تاکنون یکصد نسخه ترجمه های اروپائی و آمریکائی و رباعیهای بآن سبک را فهرست برداری نموده و پنجاه نسخه آنرا رونویس کرده و یا اصل آنرا بدست آورده ام علاوه بر آن چهار نسخه خطی ایرانی و نهصد برگهای مختلفه که دارای ۷۵۰۰ رباعی میباشد جمع آوری نمودم همچنین نتیجه تحقیقات پرفسور (کریستن زن) دانمارکی و دکتر (ریمس) آلمانی و مستر (هرون آلن) جمعا ۱۲۰۰ نمره جمع آوری کرده ام نظر بعشقی و علاقه که بخیام و تمدن ایرانی داشتم از سال ۱۹۴۸ شروع بفرا گرفتن زبان فارسی نموده و از کتابخانه ها مقداری کتب جهت اینکار تهیه نموده ام بدبختانه تاکنون نتوانسته ام یک لغت ایرانی بفرانسه یا انگلیسی بدست بیاورم بنابراین فقط با کمک پنج جلد گرامر توانستم تحصیل زبان فارسی را تعقیب نمایم و یک لغت آلمانی و فرانسه فارسی از عمر خیام ترتیب بدهم.

برای آنکه بتوانم رباعیات عمر خیام و تصنیفات فلسفی او را جمع آوری نموده و تا ۱۹۶۷ یک عمر خیام

نمره ۸

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

وزارت امور خارجه

۲

جهانی بفرانسه انگلیسی آلمانی وایرانی با کمک دولت ایران ومحافل ودوستداران عمرخیام در اروپا وآمریکا تقدیم نمایم. از آنجناب استدعا دارم عرایضم را به پیشگاه مبارک اعلیحضرت همایونی عرضه داشته تا با ارجاع امر جمع‌آوری کلیه اوراق وسوابق در این خصوص در تهران یا شیراز ملتزم فرمائید بنده هیچ مایلم باقی مانده عمر خود را در این راه صرف نموده ولی این آرزوی خود را در آلمان که گرفتار عسرت لعلی است بدون کمک خارجی نخواهم توانست بموقع اجرا گذارم.

استدعا دارم مرا مستحضر فرمایند که آیا یک همراهی علمی در این خصوص با اینجانب خواهند فرمود یا خیر. من از سن خدمت امتحان داده در دولت بوده‌ام و دارای دیپلم دولتی مورخه ۱۸-۷-۲۲ میباشم متاهل بوده دو اولاد دارم ومعاش خود را فعلا از راه مترجمی نزد فرمانده‌ی انگلیسی در (آسنابروک) تامین مینمایم نظر باینکه بنده خیلی صرفه‌جو میباشم خواهم توانست زندگانی ومعاش خود را از راه تعلیم زبانهای آلمانی وانگلیسی وفرانسه در تهران یا شیراز بدست بیاورم من میتوانم فورا با ایران عزیمت نمایم نظر باینکه بزبان فارسی وحروف ولغات عربی آشنائی دارم در یکی دوماه زبان معمولی فارسی را بخوبی خواهم آموخت ومیتوانم مطالعات خود را تعقیب نمایم بنده میخواهم احترامات فائقه خود را تقدیم نمایم. امضاء تلودور کرون یکی از روساء هیئت مدیره جامعه عمرخیام ومحققین ادبیات فارسی.

فهرستنویسی پیش از انتشار

ظهیرنژاد ارشادی، مینا، [redacted]- ، گردآورنده.

گزیده اسناد روابط ایران و آلمان / اداره انتشار اسناد دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی؛ به کوشش مینا ظهیرنژاد ارشادی .ـــ تهران : وزارت امور خارجه ، موسسه چاپ و انتشارات، ۱۳۷۷ـ

ج.: نمونه.ـــ (اسناد؛ ۴۰؛ ۵۱؛ ۵۲).

بها: ۱۸۰۰۰ ریال (ج. ۱)؛ بهای هر جلد متفاوت.

ISBN 964- 6056- 37- 7 (V.1)
ISBN 964- 6056- 94- 6 (V.2)
ISBN 964- 6056- 96- 2 (V.3)

فهرستنویسی بر اساس اطلاعات فیپا (فهرستنویسی پیش از انتشار)

ص.ع. به انگلیسی: Mina Zahirnezhad Ershadi:
Selected documents relations between Iran and Germany.

کتابنامه.

ج. ۲، ۳ (چاپ اول: ۱۳۷۷).

۱. ایران ـ روابط خارجی ـ آلمان ـ اسناد و مدارک. ۲. آلمان ـ روابط خارجی ـ ایران ـ اسناد و مدارک. الف. ایران. وزارت امور خارجه. دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، اداره انتشار اسناد. ب. ایران. وزارت امور خارجه. موسسه چاپ و انتشارات. ج. عنوان.

۹ظ ۵آ / ۱۳۹ DSR   ۳۲۷/۵۵۰۴۳

کتابخانه ملی ایران   ۱۲۷۶ـ ۷۶م*

گزیده اسناد روابط ایران و آلمان «جلد سوم»

اداره انتشار اسناد

به کوشش مینا ظهیرنژاد ارشادی

چاپ اول: ۱۳۷۷

تعداد: ۱۰۰۰ جلد

حروفچینی و صفحه آرایی، لیتوگرافی، چاپ و صحافی:

مؤسسه چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه

مجتمع بزرگ کتاب: تهران، خیابان آیت اله طالقانی بعد از تقاطع بهار، شمارهٔ ۵۱۷
صندوق پستی ۱۵۸۷۵/۶۳۵۳ تلفن: ۷۶۸۵۸۲، ۳ـ۷۵۰۶۱۰۰، فاکس: ۷۵۰۶۰۴۴

دفتر مرکزی و فروشگاه شماره ۲: تهران، خیابان شهیدباهنر، خیابان شهیدآقایی
صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۴۷۴۶، تلفن: ۲۰ـ ۲۵۷۷۰۱۹، فاکس: ۲۵۷۱۰۱۹

فروشگاه شماره ۳: انتهای خیابان شهیدباهنر میدان شهیدباهنر، تلفن: ۷۱ـ ۲۲۹۲۲۷۰

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

(۳)

جدول ذیل فقط برای چهار حزب مهم و بمعنای درصد تهیه شده است. ارقامیکه زیرانها خط کشیده شده بعلت ائتلاف انتخاباتی دو برابر محسوب شده اند .

ایالات	سال	شرکت کنندگان	CDU مجلس ج ۵۳	CDU م ج ۴۹	CDU م ا ۵۰	S.P.D م ج ۵۳	S.P.D م ج ۴۹	S.P.D م ا ۵۰	FDP م ج ۵۳	FDP م ج ۴۹	FDP م ا ۵۰	KPD م ج ۵۳	KPD م ج ۴۹	KPD م ا ۵۰
شلویکهولشتاین Schleswig Holstein	م.ج ۵۳	۸۸/۷	۴۷/۱			۲۶/۵			۴/۵			۱/۲		
	م.ج ۴۹	۸۲/۷		۳۰/۷			۲۹/۶			۷/۴			۳/۱	
	م.ا ۵۰	۷۸/۲			۱۹/۸			۲۷/۵			۷/۱			۲/۲
هامبورگ Hamburg	م.ج ۵۳	۸۶/۸۵	۳۴/۷			۳۸			۱۰/۳			۳/۸		
	م.ج ۴۹	۸۱/۲		۱۹/۷			۳۹/۶ ۳۹/۶			۱۰/۸			۸/۵	
	م.ا ۵۰	۷۰/۵			۳۴/۵			۴۲/۸			۳۴/۵			۷/۴
برمن Bremen	م.ج ۵۳	۸۷/۸	۲۴/۹			۳۸/۹			۷/۵			۳/۹		
	م.ج ۴۹	۸۱/۹		۱۶/۹			۳۴/۴			۱۲/۹			۶/۸	
	م.ا ۵۰	۸۳/۳			۹/-			۳۹/۱			۱۱/۸			۴/۶
ساکسن سفلی Niedersachsen	م.ج ۵۳	۸۸/۶	۳۵/۲			۳۰/-			۶/۹			۱/۱		
	م.ج ۴۹	۷۷/۷		۱۷/۶			۳۳/۴			۷/۵			۳/۱	
	م.ا ۵۰	[illegible]/۸			۲۳/۷			۳۳/۷			۸/۳			۱/۸
راین وستفالی شمالی Nordrhein Westfalen	م.ج ۵۳	۸۶/۱۱	۴۸/۹			۳۱/۹			۸/۵			۲/۹		
	م.ج ۴۹	۷۹/۶		۳۶/۹			۳۱/۴			۸/۶			۷/۶	
	م.ا ۵۰	۷۲/۳			۳۶/۹ xxxx			۳۲/۳			۱۲/۱			۵/۵
هسن Hessen	م.ج ۵۳	۸۶/۷	۳۳/۲			۳۳/۷			۱۹/۷			۲/۵		
	م.ج ۴۹	۷۷/۳		۲۱/۴			۳۲/۱			۲۸/۱			۶/۷	
	م.ا ۵۰	۶۴/۹			۱۸/۸			۴۸/۴			۳۱/۸			۴/۳
ریلاند فالتز Rheinland Pfalz	م.ج ۵۳	۸۶/۱	۵۲/۱			۳۳/۲			۱۲/۱			۲/۳		
	م.ج ۴۹	۷۹/۶		۴۹/۱			۲۸/۶			۱۵/۸			۶/۲	
	م.ا ۵۰	۷۴/۸			۳۹/۲			۳۴/-			۱۶/۷			۴/۳
بادن ـ ورتمبورگ Baden-Würt-tenberg	م.ج ۵۳	۸۲/۰۶	۵۲/۴۲			۲۳/۰۳			۱۲/۰۷			۲/۲۸		
	م.ج ۴۹	۷۰/۶		۳۹/۷			۲۳/۸			۱۷/۶			۶/۴	
	م.ا ۵۰	۶۴/۱			۳۶/-			۲۸/-			۱۸/-			۴/۴
باویر Bayern	م.ج ۵۳	۸۶/۱	۴۷/۹			۲۳/۳			۶/۲			۱/۶		
	م.ج ۴۹	۸۱/۱		۲۹/۲			۲۲/۸			۸/۵			۴/۱	
	م.ا ۵۰	۷۹/[illegible]			۲۸/-			۲۷/۴			۷/۱			۱/۹

توضیح : م.ج مخفف مجلس جمهوری و م.ا مخفف مجلس ایالتی است

شماره سند: ۹۹

فرستنده: دفتر فرهنگی هانور «انستیتوی آلمانی»

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: معرفی بانوبدرالزمان نادم به عنوان سرپرست دوشیزگان دانش آموز رشته قابلگی

تاریخ: ۱۹ مهر ۱۳۳۱ ه.ش

نمره: ۲۱۱/۳۱ ـ ب

[حاشیه]:

ـ آقای ....، مقامات دولتی این گونه دفاتر را نمی‌شناسند و آنها باعث زحمت فوق‌العاده

ـ بایگانی شود.

ـ اداره روابط فرهنگی، ۳۱/۷/۲۰

ـ هانور (Hannover) یکی از ایالتهای سابق پروس بود که امروزه نیز جزو خاک آلمان می‌باشد
مرکز آن شهر هانور است که درکنار رودخانه لن (Leine) واقع شده است و مرکز صنایع نساجی
و فلزکاری و مواد شیمیایی و مکانیکی است.

Cultural - Office " Hannover "
Deutsches Institut
Studentenvermittlung, Beratungsdienst
Auskunftsstelle, Uebersetzungsbuero
Fremdsprachkurse (Gen. Nr. 25083/4358/42 Kult Min.)
Khiaban Nadery, Paasage Schirwany
TEHERAN - IRAN

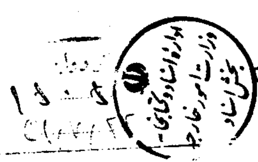
Datum : 195

No. ....Abt.

دفتر فرهنگی هانور
«انستیتوی آلمانی»
اعزام دانشجو بآلمان (از کودکستان تا دانشگاه)
محل اخذ اطلاعات ـ مشاوره فرهنگی ـ دارالترجمه
کلاسهای آلمانی (پروانه شماره ۲۵۰۸۳/۴۳۵۸/۴۲ وزارت فرهنگ)
تهران ـ خیابان نادری ـ پاساژ شیروانی

مورخه ۱۳۳۱/۷/۱۹

شماره ۲۱۱/۵۱ ـ ب

وزارت امور خارجه

قابل توجه دائره فرهنگی

با کمال احترام معروض میدارد چون دفتر فرهنگی هانور باعزام دسته جمعی محصلین و محصلات بالمان مبادرت میورزد و بمنظور تمرکز کارها و رتق و فتق امور مربوط بدانشآموزان ـ همواره ارشد دانشآموزان را بسمت سرپرست وابسته باین دفتر تعین و بمقامات فرهنگی المانغربی معرفی مینماید و از آنجائیکه اخذ تماس یک از دانشآموزان به نمایندگیهای دولت شاهنشاهی غیرعملی بنظر میرسد و از طرف دیگر مشاهده شده که هنگام مراجعه ارشد دانشآموزان ارائه معرفی نامه لزوم پیدا کرده است از اینرو اطلاعا بانو بدرالزمان نادم ـ مقیم هامبورگ

Madame Badry N a d é m, Frauenklinik Finkenau
Hamburg 21, Finkenau 35, Germany

را بسمت سرپرستی رسمی دوشیزگان دانشآموز رشته قابلگی معرفی مینماید و خواهشمند است مراتب را باطلاع سرکنسولگریهای شاهنشاهی در المان غربی رسانیده و رونوشت دستورات صادره را باین دفتر ارسال دارند ـ ضمنا دانشآموزان رشته مامائی وابسته باین دفتر ۳۷ نفرند بقرار زیر: ۱۲ نفر در هامبورگ ۱۶ نفر در هانور ۹ نفر در دانشگاه ماینس و هیدلبرگ ـ

موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه راتقدیم میدارد ـ

دبیر خانه دفتر فرهنگی هانور ـ تهران

دفتر فنی فرهنگی هانور
تهران ـ خیابان نادری ـ پاساژ شیروانی

۳۰۷۰۵۹
۳۱/۷/۲۱

اداره روابط فرهنگی
۳۱/۷/۲۰

شماره سند: ۱۰۰

فرستنده: وزارت فرهنگ

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: تأسیس انجمن فرهنگی از طرف آلمان در تهران

تاریخ: ۳۱ فروردین ۱۳۳۳ ه. ش

نمره: ۳۷۷۴/۲۷۱۹

[حاشیه]:

ـ رونوشت نامه وزارت فرهنگ که سابقاً به وزارت امور خارجه رسیده و در دفتر اندیکاتور ادار

روابط فرهنگی به ثبت رسیده است.

وزارت فرهنگ

اداره کل تعلیمات عالیه وروابط فرهنگی
شماره ۳۷۷۴/۲۷۱۹
تاریخ
پیوست ۳۳/۱/۳۱

وزارت امورخارجه

عطف بنامه شماره ۲۴۷۹/۴۶۶۱۲ – ۳۲/۲/۱۷ صادره ازاداره روابط فرهنگی راجع بتاسیس انجمن فرهنگی ازطرف سفارت جمهوری فدرال آلمان غربی درتهران باستحضار میرساند که چون طبق لایحه قانونی شورایعالی فرهنگ اساسنامه انجمنهای فرهنگی باید بتصویب شورایعالی فرهنگ برسد درصورتیکه آن وزارت باتاسیس انجمن فرهنگی مزبور باشرایط مندرجه دراساسنامه آن موافقت دارند خواهشمند است مقرر فرمایند برنامه آموزشگاه وشبانه روزی رانیز ارسال دارند تا بضمیمه اساسنامه یکجا در شورایعالی فرهنگ مورد رسیدگی وتصویب قرارگیرد ·

کفیل وزارت فرهنگ ·

رونوشت نامه وزارت فرهنگ در پاسخ به وزارت امور خارجه
رسیده و در دفتر اندیکاتور اداره روابط فرهنگی به ثبت رسید

شماره سند: ۱۰۱

فرستنده: مصطفی نیّری

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره روابط فرهنگی

موضوع: رسیدگی به وضع داوطلبان بورس آلمان غربی

تاریخ: ۱۳ شهریور ۱۳۳۳ ه.ش

نمره: ـــــ

[حواشی]:

ـ آقای داودی سابقه را لطف نمایید تا اگر لازم باشد به دانشگاه شرحی نوشته شود. امضا

۳۳/۶/۱۵

ـ راجع به این نامه فوراً اقدامی ننمایید ۳۳/۶/۱۶

ـ روابط فرهنگی ۳۳/۶/۱۳

تهران - بتاریخ ۱۳۳۳/۶/۱۳

وزارت امور خارجه - اداره روابط فرهنگی

موضوع - رسیدگی بوضع داوطلبان بورس آلمان غربی

توقیرا بعرض میرساند • چنانچه پرونده بورس آلمان غربی حاکی است -

اینجانب مصطفی نیری در آزمایشی که طبق توصیه آن وزارت وسیله دبیرخانه دانشگاه بعمل آمد نفرسوم بوده ام که بهمین طریق برای اخذ پذیرش بسفارت آلمان معرفی شده ام تاآنکه درصورت استعفاء یکی از دونفر اصلی بتوانم استفاده نمایم •

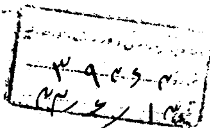
اینک که آقای مستوفی (نفردوم) بواسطه آنکه عازم امریکاست استعفای خود را - بدبیرخانه دانشگاه تقدیم نموده است تمنا دارد با توجه به تصمیمات واقداماتی که تاکنون بعمل آمده است دستورفرمایند ترتیبی داده شود که استعفای ایشان زودتر بسفارت آلمان ابلاغ گردد تا آنکه وقفه ای درانجام کار اینجانب رخ ندهد •

با تقدیم احترامات شایسته - مصطفی نیری

نشانی - خیابان شاه آباد کاشی ۱۵۸

۳۳/۶/۱۳

۳۳/۶/۱۸

۳۳/۶/۱۹

شماره سند: ۱۰۲

فرستنده: ـــــ

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: فهرست اسامی داوطلبان بورسی دولت آلمان غربی

تاریخ: ۱۳۳۳ هـ.ش

نمره: ـــ

اداره روابط فرهنگی

نمونه (۶)

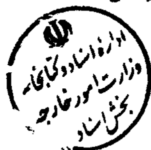
وزارت امور خارجه

رونوشت .... شماره .... مورخه .... وزارت / اداره که اصل آن بشماره .... ثبت شده

فهرست اسامی داوطلبان بورسی دولت آلمان غربی

شماره	نام ونام خانوادگی	سابقه تحصیلی	کارآموزی علمی	نشانی
۱	مسعود سهراب	دانشجوی سال آخر دامپزشکی	۵ سال سابقه آزمایشگاهی	خیابان پهلوی سرکوچه ایست وزیری آزمایشگاه دکتر سهراب
۲	هوشنگ مطلوبی	مهندس هنرسرا ساختمانی	در کارخانجات قند	خیابان خرم‌آباد روبروی شعبه نفت پلاک ابوطالب مطلوبی
۳ —	رحمت الهی	مهندس شیمی	شرکت نفت و سازمان برنامه	چهار راه سادات اخوی — خیابان سیروس
۴ —	حسن ستاری	لیسانسیه حقوق	در کارخانجات راه آهن	چهار راه مختاری — خیابان شاهپور کوچه علائی منزل شخصی
۵ —	حسین گیلانپور	لیسانسیه حقوق	ترجمه و کارهای مطبوعاتی	خیابان اکباتان کوچه کاوو شماره ۳۷
۶ —	منوچهر ناصری شهرانی		در بنگاه راه آهن	خیابان امیریه سرپل امیر بهادر منزل سرهنگ علی ناصری
۷ —	کریم رجائی	دانشجوی سال سوم داروسازی	آزمایشگاه دانشکده	خیابان شاهرضا کوچه مرجان — کاشی ۲۹
۸ —	حسن حیدری	مهندس شیمی دانشکده فنی	اداره کل ساختمان راه آهن (آزمایشگاه)	خیابان ویلا کوچه فرد سر کاشی ۳۶
۹ —	عباس زریاب (خوئی)			
۱۰ —	فروغ فریدی	رشته مامائی در آلمان	کارآموزی در [illegible]	خیابان پهلوی خیابان سیامی کوچه اول منزل فرج اله فریدی
۱۱ —	رضا روحانی	لیسانسیه کشاورزی و زبان آلمانی	هنرآموز موسیقی	ژاله — خیابان خورشید کوچه روحانی منزل رضا روحانی

X

شماره سند: ۱۰۳

فرستنده: ـــــ

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: مقررات عمومی مدرسه آلمانی در تهران

تاریخ: ۱۳۳۳ ه.ش

نمره: ـــ

مقـــــررات عمـــــومـــــی مـــــدرســـــه

مقــــدمــــه:

طبق دستور شماره ۵٤/ ۷۱۰۵/E ۳۲–۰۳–۲۳۰/٤ ۶۰۳/۶ مورخ ۱۲ فوریه ۱۹۵٤ وزارت امور خارجه از طرف کنفرانس وزرای فرهنگ کشورهای آلمان موافقت با اقدام متقابل دولت ایران نسبت به تاسیس یک مدرسه ایرانی در آلمان طبق ماده ۱ مقررات تاسیس مدارس برای اتباع خارجی مقیم ایران ضمانت میشود ۰

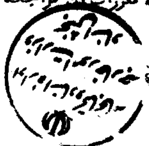
۱ـ مدرسه ای که در تهران تاسیس میشود مرکب از یک کودکستان ـ یک دبستان چهارکلاسه و یک دبیرستان شش کلاسه میباشد ۰

۲ـ مدرسه فقط بچه های آلمانی زبان راکه اتباع دولت ایران نباشند قبول مینماید ۰

۳ـ تدریس زبان فارسی از لحاظ اهمیتی که دارد تا حد مناسبی در برنامه گنجانده میشود ۰

٤ـ انجمن مدرسه که اعضاء آن فقط باید آلمانی زبان وغیر از اتباع دولت ایران باشند با کمک سفارت آلمان به تنهائی عهده دار امور مدرسه میباشد (توضیحات بیشتری در این باره در اساسنامه انجمن مدرسه داده شده است)

۵ـ مدرسه دارای یک شبانه روزی میباشد (به مقررات آن مراجعه شود)

ره سند: ۲

تنده: سرکنسولگری ایران در هامبورگ

ده: وزارت امورخارجه

سوع: گزارشی از اوضاع داخلی، اقتصادی و فرهنگی آلمان

خ: ۲۴ شهریور ۱۳۳۲ ه.ش

: ۱۳۴۵/۹۸۳

اشی]:

وّم سیاسی، اطلاعات، ۳۲/۷/۴

ن گزارش در یک نسخه بود ممکن نشد به اطلاعات فرستاده شود.

ای صنیعی، از قسمت اخیر این گزارش رونوشت به وزارت اقتصاد ملّی فرستاده شود.

۳۲/۷/۶

- john Faster Dallas

انتز کافکا (Franz Kafka) نویسنده چکسلواکی به سال ۱۸۸۳ در پراگ متولّد شد و در ۱۹ وفات یافت. وی پس از اخذ درجه دکتری حقوق مدتی به‌کار اداری پرداخت و سفری به ان و فرانسه نمود. از داستانهای معروف از قصر دادخواست، مسخ، گروه محکومان، فتوی را توان نام برد.

شماره سند: ۱۰۴

فرستنده: ــــ

گیرنده: ــــ

موضوع: مقررات شبانه روزی مدرسه آلمانی در تهران

تاریخ: ۱۳۳۳ ه. ش

نمره: ــــ

مقـــــررات شـــــبانـــــه روزی

۱ـ در شبانه روزی فقط بچه های آلمانی که بسن ورود بمدرسه رسیده و والدینشان در تهران نباشند پذیرفته میشوند

۲ـ در موارد خیلی ضروری که بعضی عوامل کاملا خصوصی ایجاب نماید چنانچه دلایل کتبی مقنعی ذکر شود میتوان استثنائاً از اجرای مفاد ماده ۱ صرفنظر کرد ۰

۳ـ شبانه روزی با دریافت شهریه مناسبی منزل ـ خوراک و مواظبت بچه ها راتامین مینماید ۰

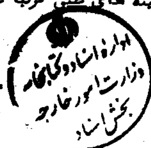
۴ـ حتی الامکان بیش از شش نفر در یک اطاق نخواهند خوابید ۰ پسران و دختران از یکدیگر سوا خواهند بود ۰

۵ـ در شبانه روزی انجام تکالیف مدرسه تحت نظارت معلمین ذی صلاحیت قرار خواهد داشت در انجام این تکالیف بچه هائی هم که والدینشان در تهران هستند میتوانند شرکت کنند ۰

۶ـ مدیریت شبانه روزی موظف است دانش آموزان را در اوقات فراغت باکارهای بدنی مناسب مشغول سازد ۰ در این اشتغالات نیز بچه های مقیم تهران میتوانند شرکت نمایند ۰

۷ـ والدین دانش آموزان تعهد مینمایند که ملحفه ـ لباس های زیر بمقدار کافی ـ وسائل لازم برای نظافت و شستشو وغیره را با آنها به شبانه روزی بفرستند و شبانه روزی موظف به تمیز و سالم نگهداشتن وسائل دانش آموزان میباشد ۰

۸ـ معاینه های طبی مرتبا توسط پزشکان ذی صلاحیت از دانش آموزان بعمل میاید ۰

شماره سند: ۱۰۵

فرستنده: وزارت فرهنگ

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره روابط فرهنگی

موضوع: انتصاب دکتر محسن حجازی به سرپرستی دانشجویان ایرانی در آلمان و انتصاب دکتر محمود کورس به سمت مشاور فرهنگی افتخاری ایران در آلمان

تاریخ: ۱۸ آذر ۱۳۳۴ هـ. ش

نمره: ۲۲۱۳۸

[حاشیه]:

ـ آقای اسفندیاری، مراتب را به اطلاع سفارت کبرای شاهنشاهی در کلن برسانید و قبلاً مینوت نامه را بدهید اداره کارگزینی پاراف کنند. امضاء، ۳۴/۹/۲۵

وزارت فرهنگ

اداره ———
شماره ۲۲۱۴۸
تاریخ ۱۸/۹/۴۰

وزارت امورخارجه ـ اداره روابط فرهنگی

بدین وسیله اطلاع میدهند که اقای دکترمحسن حجازی ماموروزارت بهداری درالمان غربی اخیرا طبق ابلاغ صادره ازطرف وزارت فرهنگ باحفظ سمت فعلی به سرپرستی دانشجویان ایرانی درالمان غربی منصوب شده اندواقای دکتر محمودکورس سرپرست سابق دانشجویان ازاین به بعد به سمت مشاور فرهنگی افتخاری ایران درالمان غربی انجام وظیفه خواهند نمود ج

رئیس اداره کل تحصیلات عالیه وروابط فرهنگی

دکتر جلال کسائی

ورود بدفتر روابط فرهنگی
شماره ۱۴۴۴۶
تاریخ ۲۹/۹/۴۰

۱۹/۹/۴۰

۲۱
۸

شماره سند: ۱۰۶

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره روابط فرهنگی

موضوع: نظریه رایزن فرهنگی سفارت ایران در کلن راجع به موافقتنامه فرهنگی ایران و آلمان

تاریخ: ۱۹ آذر ۱۳۳۷ هـ. ش

نمره: ۲۷۹۰

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
کلنی

تاریخ ۳۷/۹/۱۹
شماره ۲۷۹۰
پیوست دارد

وزارت امورخارجه ـ اداره روابط فرهنگی

پیرونامه شماره ۲۶۶۰ مورخ ۸/ ۹/ ۱۳۳۷ راجع به موافقتنامه فرهنگی ایران و المان ، اینك نظر اقای دکتر عزیزی رایزن فرهنگی این سفارت کبری در باره طرح فوق تلوا ایفاد میگردد .ـ

سفیر کبیر ـ خلیل اسفندیاری

تاریخ ۱۳۴۷/۳/۱۸
شماره ۳۶۵۷
پیوست

سرپرستی دانشجویان ایرانی
در آلمان غربی
Kaiserlich Iranische Botschaft
Kulturabteilung - Studentenbetreuung
Köln, Rubensstraße 33 - Tel.: 21 70 86

جناب آقای اسفندیاری ــ سفیرکبیرشاهنشاهی

درخصوص قرارداد فرهنگی که درنظراست بین دولت شاهنشاهی ایران ودولت جمهوری آلمان غربی منعقدگردد نتیجه مطالعات خودرابشرح زیرمعرض میرساند .

باتوجه بانکه هرپیشنهاد جدیدی که بمنظورعقد قرارداد فرهنگی باآلمان بعمل آید مستلزم موافقت قبلی وزارت فرهنگ کلیه استانهای این کشورمیباشد واین امرمدتی بطول خواهد انجامید وازطرف دیگرد رقرارداد هائی که تاکنون دراین زمینه بین کشورآلمان وممالک دیگرمنعقد گشته اصول مطالب مورد قبول وزارت فرهنگ استانها واقع گردیده است اینجانب متن قرارداد های فرهنگی آلمان ــ بریطانیای کبیروآلمان ــ ترکیه وآلمان یونان همچنین طرح کلی راکه وزارت امورخارجه آلمان تهیه نموده است تحت مطالعه ودقت قرارداد .

بعقیده اینجانب درتنظیم قرارداد فرهنگی آلمان باکشورترکیه که درشرایطی نظیرشرایط کشورما واقع گردیده دقت کافی بعمل آمده است ودرتهیه متن قرارداد فرهنگی ایران وآلمان میتوان آنرامورد استفاده قرارداد ولی بنظرمیرسد لازم باشد تغییرات ذیل درآن داده شود وچون موارد تغییردربعضی ازقرارداد های مصوب دولت آلمان وجود دارد تصورنمیرود درانعقاد قرارداد تاخیری پیش آورد .

۱ ــ ماده ۲ قرارداد باترکیه ازاینقراراست .

"هریک ازطرفین قرارداد سعی خواهد نمود درحدود مقررات وقوانین کشوردرپیشرفت کارتاسیسات فرهنگی طرف دیگرقرارداد همراهی نمایند .

درآینمورد درطرح قرارداد عمومی وزارت امورخارجه آلمان جمله زیرنیزوجود دارد .

هریک ازطرفین قرارداد سعی خواهد نمود درپیشرفت کارانجمن روابط فرهنگی آلمان و . . . . درانجام منظوراین قرارداد فعالیت مینماید همراهی کند .

چون درایران انجمن روابط فرهنگی ایران وآلمان وجود دارد ومقدمات تشکیل این انجمن درآلمان نیزفراهم آمده است ذکرجمله فوق درماده ۲ (قرارداد ترکیه) بصلاح ماخواهد بود .

۲ ــ ماده ۱۴ قرارداد باترکیه ازاینقراراست .

" هریک ازطرفین قرارداد باتمام وسائلی که دراختیاردارد سعی خواهد نمود درصورتی مطالبی که دقیق نباشد Ungenauigkeiten درباره یکی ازدوکشوردرکتب کلاسی درج شده باشد اصلاح گردد " .

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

سرپرستی دانشجویان ایرانی
در آلمان غربی
Kaiserlich Iranische Botschaft
Kulturabteilung - Studentenbetreuung
Köln, Rubensstraße 33 - Tel.: 21 70 86

— صفحه ۲ —

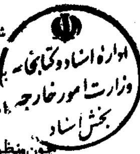
عمل باین ماده اشکالات فراوانی دربرداشته وعلاوه لغت دقیق نبوده Ungenau که معنی اهم عدم دقت را نیزنمیرساند بیلرمبهم بوده وممکن است بصورمختلف تعبیرگردد وبهرحال ازاین ماده نفعی عاید مانخواهد شد . ازاینروبعقیده اینجانب بهتراست بجای ماده ۱۴ قرارداد باترکیه ماده ۱۳ قرارداد بایونان مورد استفاده قرارگیرد که ترجمه آن بشرح زیرمیباشد .

" طرفین قرارداد سعی خواهند نمود درحد و د مقررات خود اشتباهاتی که بوسیله کتب — فیلم — مقالات ویااخبارمنتشرمیگردد ودرآن حقایق تاریخی بضرریکی ازطرفین قرارداد تحریف شده است اصلاح نمایند " .

۳ — ماده ۱۶ قرارداد باترکیه ازاینقراراست .

" بمنظورعمل باین قرارداد یك کمسیون مختلط که دارای شش عضوخواهد بود تشکیل میگردد . این کمسیون دارای دوشعبه خواهد بودکه یکی دارای سه عضوآلمانی ومرکزآن درپایتخت آلمان دیگری دارای سه عضوترك (ایرانی) ومرکزآن درپایتخت ترکیه (ایران) قرارخواهد داشت . اعضای آلمانی راوزیرامورخارجه آلمان باموافقت وزرای مربوطه ووزرای فرهنگ استانها تعیین مینماید . اعضای ترك (ایرانی) ازطرف وزارت فرهنگ ترکیه (ایران) باموافقت وزارت امورخارجه ترکیه (ایران) تعیین میشوند .

برای انکه خارج ازجلسات پیش بینی شده درماده ۱۷ بین طرفین قرارداد تماس ورابطه برقرارباشد دولت فدرال آلمان نزد شعبه ترك (ایرانی) نماینده تعیین مینماید ودولت جمهوری ترکیه (دولت شاهنشاهی ایران) نماینده نزد شعبه آلمانی تعیین میکند . هرشعبه میتواند بمنظورمشاوره بنماینده طرف قرارداد مراجعه نماید تادرفواصل جلسات پیش بینی شده وسائل کارکمسیون راباطلاعات کافی فراهم سازد " .

چون منظوراصلی ازعقد قرارداد فرهنگی فراهم آوردن وسائل معرفی کشوردر ممالك طرف قرارداد میباشد تصورنمیرود ازتشکیل شعبه آلمانی درآلمان وشعبه ایرانی در ایران نتیجه مطلوب حاصل گردد ازاینرواینجانب پیشنهاد مینماید ماده ۱۱ طرح قرارداد عمومی آلمان بجای ماده ۱۶ قرارداد باترکیه پذیرفته شود ومتن آن بشرح ذیل است .

سرپرستی دانشجویان ایرانی
در آلمان غربی
Kaiserlich Iranische Botschaft
Kulturabteilung - Studentenbetreuung
Köln, Rubensstraße 33 - Tel.: 21 70 86

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

ـ صفحه ۳ ـ

"بمنظور عمل باین قرارداد دو کمیسیون دائمی مختلط آلمان و ایران که هرکمیسیون دارای یك رئیس ود وعضو ایرانی ود وعضو آلمانی خواهد بود تشکیل میگردد ریاست کمیسیون در آلمان با یکنفر آلمانی است ودر ایران یکنفر ایرانی این سمت رابعهده خواهد داشت مرکزیك کمیسیون در بن وکمیسیون دیگر در تهران میباشد . رئیس واعضای آلمانی را وزیرامورخارجه آلمان با موافقت وزرای مربوطه و وزرای فرهنگ استانها و رئیس واعضای ایرانی را دولت ایران تعیین خواهند نمود .

هرکمیسیون هنگام لزوم تشکیل میگردد ولی بهرحال لااقل هرسه سال یکبار تشکیل خواهد شد .

(تشکیل کمیسیون در قرارداد با بریطانیای کبیر لااقل ۱۸ ماه یکبار ودر قرارداد با یونان لااقل هردو سال یکبار پیش بینی شده است) .

کمیسیون دائمی مختلط وظایف ذیل را دارا میباشد .

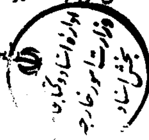
الف ـ وسائل عمل قرارداد را در هرکشور منظور فراهم سازد .

ب ـ درباره جزئیات طریق عمل قرارداد مورد مشورت دولت مربوطه قرارگیرد " .

بدیهی است درصورت قبول این پیشنهاد ماده ۲۷ قرارداد با ترکیه که ضمن ماده فوق گنجانده شده است باطل میگردد .

بعضی ازمسائل مربوط بدانشجویان ایرانی در آلمان وجود دارد که شایسته است مورد توجه قرارگیرد ولی ازانجائیکه پیشنهاد مواد اضافی موجب تاخیر عقد قرارداد میگردد باید بعداد رکمیسیون مختلط مورد بحث واقع شود .

رایزن فرهنگی سفارت کبرای شاهنشاهی ـ دکتر عزیزی

شماره سند: ۱۰۷

فرستنده: دانشگاه تهران

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: معرفی دکتر ذبیح‌اله صفا به وزارت امور خارجه جهت مطالعه و بررسی موافقتنامه فرهنگی ایران و آلمان

تاریخ: ۱۲ دی ۱۳۳۷ هـ. ش

نمره: ۴۳۱۲۵/۱

[حواشی]:

- آقای خردمه تشریف آوردند ۱۰/۱۷

- روابط فرهنگی

شماره ۹۸۳
تاریخ ۳۲/۶/۲۴

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

۲۹۰۹۳

وزارت امورخارجه

ذیلا اهم وقایع داخلی المان که جنبه اطلاعاتی دارد برای استحضار گزارش میگردد . این گزارش را اقای نصیرعصار تهیه کرده اند .

---

۴ سپتامبر ــ دکتر ادناوئر باقایان شرو تز Schroth و Scharley اعضاء حزب سوسیال دمکرات تلگرافی اطلاع داده که بهیچوجه علیه ایشان اعلام جرم نکرده است بلکه مورد نزاع را بمحکمه احاله نموده است دو نفر مزبور متهم بودند که ازالمان شرقی وجوهی برای انتخابات دریافت کرده اند . هردو نفر ازدادگاه شهرستان بون قراری گرفته اند که طبق ان فعلا اقای ادناوئر ممنوع میباشد دیگر چنین ادعائی کند . اقای ادناوئر در تلگراف فوق گفته است که اگر موقع فرصت داشت دلائل موجوده را بمحکمه ارائه دهد قطعا چنین قراری صادر نمیشد .

وزارت امورخارجه المان اطلاع میدهد که در اینده تغییرات مفصلی در کادر پرسنلی داخل ان وزارت و نمایندگی المان در خارج بعمل خواهد امد . بنظر نمیرسد که این تغییرات روز پس ازانتخابات ۶ سپتامبر بعمل اید . ازرؤسای وزارت امورخارجه که صحبت است بماموریت خارج منتقل شوند اسامی اقایان فون هروارت رئیس تشریفات تئوکرت Theo Kortt رئیس اداره ایالات المان و فون مالتزان v. Malzan رئیس اداره تجارت وزارت خارجه برده میشود محتملا در سفارتهای واشنگتن و لندن و پاریس هم تغییراتی داده خواهد شد . این تغییرات و کمیت و کیفیت ان بستگی کامل بانتیجه انتخابات ۶ سپتامبر و بدیرش دول خارجی دارد بعلاوه این تغییرات باوضع ترکیب کابینه هم بستگی دارد باینمعنی که ایا وزیر مستقلی برای امورخارجه تعیین و یا وضع فعلی که پرسنل وزارت خارجه بااداره صدارت عظمی مشترک باشد حفظ خواهد شد .

---

۷ سپتامبر ــ فرودگاه فولسبوتل درهامبورگ که مقر اتی شرکت هواپیمائی "لوفت هانزا" Lufthansa خواهد شد در دست تکمیل ساختمان است .
فرودگاه مونیخ رقیب شهرهامبورگ در امرانتخاب فرودگاه بود ولی چون فرودگاه هامبورگ ازجهت فنی مناسب تر تشخیص داده شد رقیب خود را ازمیدان درکرد ــ انچه که درانتخابات هامبورگ موثر بود اینبود که تکمیل ساختمان فرودگاه مزبور زودتر عملی میشده است . چون اشیانه های هواپیما در فرودگاه مونیخ برای طیارات شرکت اتی (سوپر ــ کنستلاسیون) کوچک است تعویض و تکمیل انها مخارج هنگفتی ایجاد میکرده است .

موفقیت بیجهت حزب دموکرات مسیحی سبب شده که عده ای ازاعاظم ازکرسی پارلمان محروم و یا ازراه انتخابات غیرمستقیم (لیستهای حزبی ایالتی) وارد مجلس جمهوری شوند . مثلا وزرای حزب دمکرات ازاد همگی درانتخابات مستقیم شکست خورده اند . رئیس حزب المان اقای هلوگه Hellwege (نامزد Stade-Bremervörde) و وزیر راه اقای (زیبوهم) Seebohm (نامزد Harburg-Soltau) درانتخابات مستقیم موفق شده اند . دراین دو ناحیه احــزاب دمکرات مسیحی و دمکرات ازاد ازمعرفی نامزدهای خود صرفنظر کرده بودند .
اقایان لر (Lehr) وزیر کشور و لوکاشک Lukaschek (دمکرات مسیحی) وزیر فراریان و نیکلاس (دمکرات مسیحی وزیرخواربار ازنامزدی درگذشته بودند .
اقایان زیرهم ازدمکرات مسیحی دوباره انتخاب شده اند " رئیس مجلس جمهوری اهلرس (Ehlers) ــ معاون نخست وزیری لنتز Lenz ــ رئیس فراکسیون حزب در مجلس فون برنتانو v. Brentano معاون او دکتر شرودر Dr. Schröder معاون رئیس حزب سوسیال مسیحی (متحد بادموکرات مسیحی) فرانتس ژوزف اشتراوس Franz Josef Strauß ازوزرای کابینه قبل و اعضاء حزب دمکرات مسیحی غیرازاقای ادناوئر همه مستقیما انتخاب شده اند ــ یاکوب کایزر J. Kaiser پروفسور ارهارت (وزیر اقتصاد) شوبرت ــ شفر Schäffer (دارائی) ــ شتورخ Storch و اقای بلانک Blank عهده دار امور تسلیحات .

بون ۹ سپتامبر ــ ایزنهاور و دالس ازپیامهائی که برای ادناوئر ارسال داشته اند ازموفقیت وی درانتخابات اظهارخوشوقتی کرده تایید کرده اند که " امریکا همکاری دامنه دارخود را با دولت فدرال المان بمنظور تقویت یک اروپای ازاد و دفاع مشترک با خوشنودی تلقی میکند " در تلگرام مزبور که ازطرف وزارت خارجه المان منتشرشده است همچنین اظهار شده . " این همکاری شامل سیاست ــ اقتصاد ــ دفاع مشترک ــ وحدت المان و اضمحلال رژیم قلدوری راکه ۱۸ میلیون هموطنان اقای ادناوئر را تحت فشار گذارده بوده است در برخواهد گرفت " .

بون ۹ سپتامبر ــ حزب دمکرات مسیحی و بخصوص جناح قوی سندیکای کارگری ان اکنون اصرار دارد که ریاست اتحادیه کارگران المان (DGB) ضمانت بدهد که دراتیه بیطرفی سیاسی خود را حفظ کند ــ بطوریکه منابع موثق اظهار میدارند دولت بون دراین امر دخالتی نخواهد کرد بلکه برهبران سندیکائی حزب دمکرات مسیحی این وظیفه را بعهده خواهند گرفت . ازجمله این رهبران اقایان نخست وزیر ایالت راین شمالی ارنولد Arnold و وزیر کابینه کایزر Kaiser و شتورش Storch عهده دار امور دفاع بلانک را میتوان نامبرد ــ ناظرین سیاسی دراین باب خاطر نشان میکنند که اکنون درفراکسیون دمکرات مسیحی بیش ازفراکسیون سوسیال دمکرات اعضاء وابسته بسندیکاها جا گرفته اند ــ چهارشنبه بعد ازظهر اقای ادناوئر اقای ارنولد راپذیرفت و درباره امکان اجبار سندیکاها به بیطرفی حزبی و سیاسی مذاکره پرداخت .

دانشگاه تهران

اداره ....

دایره ....

شماره ۴۳۱۲۵/۱

بتاریخ ۱۳۳۷/۱۰/۱۴

ضمیمه ....

۲۴۵۱

وزارت امورخارجـــــــــه

دریاسخ نامه شماره ۳۳۴۶/ر/۲۶۱۴۰ـ۱۵/۱۰/۱۳۳۷ بدینوسیله آقای دکتر ذبیح اله صفا استاد ورئیس اداره کل انتشارات وروابط فرهنـــــگی دانشگاه معرفی میشوند که بنمایندگی دانشگاه تهران ساعت یازده روز دوشنبه ۱۵/۱۰/۳۷ درکمیسیونی که دراداره روابط فرهنگی آن وزارت برای مطالعه وبررسی موافقتنامه فرهنگی ایران وآلمان تشکیل خواهد شد شرکت نمایند ۰ی

از طرف رئیس دانشگاه

اداره اسناد و کتابخانه وزارت امور خارجه بخش اسناد

ورود دفتر وزارت امور خارجه
شماره ۳۶۵۴۳
تاریخ ۱۶/۱۰/۳۷

ورود دفتر روابط فرهنگی
شماره ۳۴۱۷
تاریخ ۱۶/۱۰/۳۷

شماره سند: ۱۰۸

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت ایران در کلن

موضوع: موافقت با طرح قرارداد فرهنگی ایران و آلمان به انضمام متن قرارداد مزبور

تاریخ: ۵ اسفند ۱۳۳۷ هـ. ش

نمره: ۳۱۶۷۸/۴۰۸۷

[حاشیه]:

ـ آقای آدمیّت فوراً اقدام شود. ۳۹/۸/۱

اداره ....
روابط فرهنگی
تاریخ ....
پیوست ....

نمونه ۲۱ - ل ۳۷ ‏ ‏ ۱۰۰۰۰۰۰ برگ

تهیه کننده پیش نویس: ....
رئیس اداره : ....

شماره پرونده ۲۲۵۱

وزارت امور خارجه

پیش نویس

سفارتکبرای شاهنشاهی ایران - کلن

شماره اداره ‏ ‏ شماره دفتر وزارتی

۴-۸۷ / ۳۱۶۷۸

۵ - /۱۲/ ۱۳۲۷

عطف بنامه شماره ۲۶۶۰ مورخ ۸/ ۹/ ۱۳۲۷ موضوع موافقتنامه فرهنگی ایران وآلمان باستحضار میرساند که طرح متقابل وزارت امورخارجه وآلمان در کمیسیونی با حضور نمایندگان وزارت فرهنگ و دانشگاه تهران مورد مطالعه قرار گرفت وباتغییرات جزئی که در متن فارسی آن مندرجست خواهند فرمود مورد موافقت واقع شد . باارسال یکنسخه ترجمه فارسی طرح مزبور که بجای متن فارسی موافقتنامه یک خواهد رفت خواهشمند است مراتبرا باطلاع مقامات مربوطه وزارت امورخارجه آلمان رسانیده وضمن نظر مقامات مزبوررا نسبت بامضای موافقتنامه مزبور در تهران جلب فرمایند تااختیارنامه امضای آنرا جهت سفیرکبیر آلمان در تهران ارسال دارند . بطوریکه ملاحظه خواهند فرمود در جمله دوم ماده ٤ جمله " ..... وعنوان دانشجوی ایرانی بدارنده گذرنامه رسمی تحصیلی اطلاق میگردد " اضافه شده البته منظور دانشجویان بورسیه ایرانی میباشند که لذا بالاقتضاء وباشرایط خاص از طرف دولت آلمان دعوت میشوند وبحقوق سایر دانشجویان ایرانی که باگذرنامه عادی احیانا بتحصیل در آلمان اشتغال خواهند ورزید لطمه ای وارد نخواهد ساخت . در ماده ۱۲ نیز فقط بتفسیر کلمه "کشور" در بسیار دولتفدرال آلمان قناعت شده است . ضمنا معرفی وتعیین نمایندگان تام الاختیار طرفین نیز در اول موافقتنامه طبق فرمول کلی اضافه شده است که در متن آلمانی نیز باید اضافه گردد .
خواهشمند است نتیجه اقدامی که دراینخصوص مبذول میفرمایند اعلام فرمایند . —

وزیرامورخارجه

رونوشت پیرو نامه شماره ۲۶۱٤۰/۳۳٤٦ مورخ ۱۰/ ۱۰/ ۲۷ بوزارت فرهنگ ارسال میگردد

وزیرامورخارجه

رونوشت پیرو نامه شماره ۲۶۱٤۰/۳۳٤٦ مورخ ۱۰/ ۱۰/ ۱۳۲۷ بدانشگاه تهران ارسال میگردد . —

وزیرامورخارجه

دکتر جواد صدر
معاون سیاسی وپارلمانی

اداره اسناد و کتابخانه وزارت امور خارجه

چاپخانه دولتی

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

موافقتنامه فرهنگی بین دولت شاهنشاهی
ایران وجمهوری فدرال آلمان

دولت شاهنشاهی ایران وجمهوری فدرال آلمان امیدوارند که باهمکاری صمیمانه وحسن تفاهم کامل طرفین در امور مربوطه بسه تعلیم وتربیت وعلم وهنر نظیر آنچه که در کشور طرف دیگر مرسوم است طی مواد زیر بایکدیگر موافقت حاصل نمایند .

(ماده ۱)

هریک ازطرفین قرار داد سعی مینمایند تاسیس ونگاهداری موسسات وتشکیلات فرهنگی وعلمی طرف دیگر رااز جمله موسسات وتشکیلات تربیتی (طبق شرایطی که مورد موافقت طرفین واقع میگردد) درداخله کشورخود اجازه دهند .

هریک ازطرفین قرارداد سعی مینمایند تاسیس شرکتها وسایرموسسات طرف دیگررا که به کلیه هدفهای این قرار داد ارتباط مییابد درکشور خود تشویق نمایند .

(ماده ۲)

طرفین قرار داد سعی خواهند نمود وسایل مبادله معلمان رشتههای مختلف علوم دانشجویان وجوانان ـ سیاحان ونمایندگان سایر مشاغل وحرف را بکشور یکدیگر تسهیل وتشویق نمایند .

(ماده ۳)

هریک ازطرفین سعی خواهند نمود تسهیلاتی برای دانشجویان کشور طرف دیگر بوسیله اعطای بورس تحصیلی در رشته های مختلف علوم ضمن مقرراتی که در قلمرو کشور خود

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

معتبر میباشد فراهم سازد .

درین باره هریک ازطرفین بامقایسه دیپلم وگواهینامه های مدارس کشور طرف دیگر با دیپلم و گواهینامه های کشور خود وهمچنین گواهینامه های مربوطه بحرفه های مختلفه درجه اعتبار اسناد مزبور را تعیین خواهد نمود .

(ماده ٤)

هریک ازطرفین قرار داد سعی مینماید مقرری معین برای شروع یا ادامه تحصیل اتباع کشور خود در کشور طرف دیگر واتباع کشور طرف دیگر درداخل کشور خود تعیین نماید .

اینگونه دانشجویان میتوانند بتحصیلات فنی یا تحقیقات علمی درکشور دیگر بپردازند .

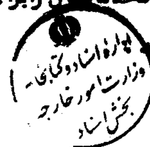
دراین قرار داد عنوان اتباع المان بدارندگان گذرنامه المانی یا شناسنامه ایکه ازطرف یکی ازمقامات رسمی جمهوری فدرال المان صادر گردیده ومعتبر میباشد اطلاع میشود وعنوان دانشجوی ایرانی بدارنده گذرنامه رسمی تحصیلی اطلاق میگردد .

(ماده ٥)

طرفین قرار داد سعی خواهند نمود دقت کافی بعمل آورده شود ککتب درسی دررشته تحصیلی تاریخ وجغرافی درکشورشان تاآن اندازه کهممکن است دارای مطالبی باشد که بدانشجویان این رشته حتی الامکان حقایق زندگی وفرهنگ کشور دیگر رانشان دهد .

(ماده ٦)

هریک ازطرفین سعی خواهد نمود درحدود امکان کارکنان فرهنگی کشور طرف دیگر یا سایر اشخاص معین راکهخدماتشان رابرای توسعه وپیشرفت رشته های علمی وفنی کشورخود مفید تشخیص میدهد بخدمت بپذیرد

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

(ماده ۷)

طرفین قرار داد مساعی خود را بکار خواهند برد که بیکدیگر کمکهای لازم را برای شناساندن فرهنگ کشور طرف دیگر درکشورخود بنمایند واین امر بوسایل ذیل صورت میگیرد.

الف) انتشار کتب - مجلات - نسخه برداری ازآثار هنری

ب) ایراد خطابه هاواجرای کنسرتها

ج) اجرای نمایشهای هنری وامثال آن

د) نمایش تاترها

هـ) ارتباطات رادیوئی . نمایشهای فیلم سینما - ضبط صفحات موسیقی ونوارهای صوتی وکلیه وسایل فنی دیگرکه کمک بانجام این منظورمینماید.

(ماده ۸)

طرفین قرار داد سعی خواهند نمود تابوسیله دعوتها یابازدیدهای مفیدی که از - اشخاص یادسته‌های معین بمنظور پیشرفت امور فرهنگی وحرفه‌ای بعمل میاید بایکدیگرهمکاری بیشتری نمایند. -

(ماده ۹)

هریک ازطرفین قرار داد ساعی خواهد بود تحصیل زبان کشور طرف دیگرقرار دادرا در کشور خود تشویق وترویج نماید.

(ماده ۱۰)

هریک ازطرفین قرار داد سعی خواهد نمود درحدود قوانین مربوطه خود ورود لوازمیکه جهت توسعه وپیشرفت مفاد این قرار داد مفید میباشد ازقبیل تصاویر وعکسها وسایروسایل نمایش آثار - کتب - فیلمها وصفحات موسیقی ازقلمروکشور طرف دیگر بقلمروخود درحدود امکان تشویق نماید. ونیزهریک ازطرفین قرار داد سعی مینماید درحدود قوانین مربوطه خود تسهیلات لازمه رابرای ورود

وزارت امور خارجه

اداره ....

شماره ....

تاریخ ....

پیوست ....

لوازمی کمنحصرا مورد نیاز موسسات فرهنگی مذکور درماده ۲ این قرارداد میباشد ازقبیل آلات مو
بدستگاههای رادیو - ادوات لازمه در نمایشها - صفحات موسیقی - فیلمهای سینما - کتب
مجلات ازقلمرو طرف دیگر در قلمروخود درحدود امکان فراهم سازد .

(ماده ۱۱)

بمنظور اجرای این قرارداد دوکمیسیون مشترک دائمی ایران وآلمان یکی در تهرا
ودیگری در بن تاسیس میگردد .

هریک ازکمیسیونهای مذکوردارای دونفرعضو ایرانی ودونفرعضو آلمانی ویکنفر رئیس خوا
بود .

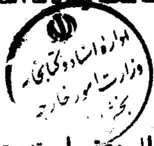
رئیس واعضای آلمانی کمیسیونهای مذکوراز طرف وزارت امورخارجه جمهوری فدرال با تصوی
هیئت وزیران جمهوری فدرال ووزراء فرهنگ ایالتهای مربوطه تعیین خواهند شد ورئیس واعضای ایرا
ازطرف وزارت امورخارجه شاهنشاهی باتصویب هیات وزیران دولت شاهنشاهی تعیین میگردد .

(ماده ۱۲)

دراین قرارداد کلمه " ~~ایالت~~ کشور " ازلحاظ طرف آلمانی قرارداد بمعنی جمهوری فدرا
آلمان میباشد و دولت شاهنشاهی ایران

(ماده ۱۳)

این قرارداد یکماه پس ازتصویب مقامات مقننه ومبادله اسناد مصوبه آن کهدر بن انجا
میگردد بمورداجراگذاشته خواهد شد .

(ماده ۱۴)

این قرارداد لااقل برای مدت پنج سال معتبر است وبعداز آن نیزبقوت قانونی خو
باقی خواهد ماند مگر آنکه یکی ازطرفین تقاضای لغو آنرا بنماید دراینصورت باید لااقل شش ماه قب

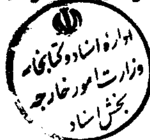
اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

بطرف دیگر اخطار نماید تا این قرار داد ازدرجه اعتبار ساقط گردد .

بمنظور معتبر ساختن این قرار داد نمایندگان تام الاختیار طرفین ذیل آنرا بزبان فارسی وآلمانی امضاء کرده وبمهر خود ممهور مینمایند .

این قرار داد دردونسخه اصلی هریک بزبان آلمانی وفارسی در تاریخ

سال درکمال صحت واعتبار تنظیم گردیده است وهر دومتن معتبراست

ازطرف دولت شاهنشاهی ایران ازطرف جمهوری فدرال آلمان

شماره سند: ۱۰۹

فرستنده: وزارت فرهنگ

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: اهدا یک میلیون مارک از طرف آلمان به هنرستان مشهد

تاریخ: ۲۷ آبان ۱۳۳۸ هـ. ش

نمره: ۲۹۲۲

[حواشی]:

ـ آقای ابوالمعالی، رونوشت نامه جناب آقای نخست وزیر که پیوست نیست، معهذا مراتب ط
یادداشتی به استحضار سفارت کبرای آلمان برسد و تقاضا شود نتیجه اقدامات که به وزارت امو
خارجه اطلاع دهند. ۱۳۳۸/۹/۲

ـ روابط فرهنگی

در موقع تهیه پاسخ بحروف
میزه نیز اشاره فرمائید

وزارت فرهنگ

اداره دفتر مخصوص فنی
شماره ۲۹۲۲
تاریخ ۳۸/۸/۲۷
ضمیمه

۴۴۴۸۴
۱۳۳۸/۹/۱

وزارت امور خارجه

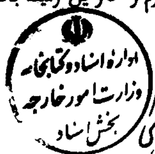
درنتیجه مذاکراتی که با مقامات آلمانی مقیم تهران بعمل آمده قرارشد مبلغ یکملیون مارک ازطرف دولت فدرال آلمان غربی برای کمک بهنرستان مشهد اهدا شود .

چون اعتبار تجهیزات هنرستان فوق الذکر ازطرف وزارت فرهنگ وسازمان برنامه تامین گردید با مذاکره مجدد با مقامات فرهنگی آلمانی مقیم تهران موافقت آنان جلب گردیده است که بعوض فرستادن ماشین آلات وتجهیزات اعتبار فوق الذکر برای استخدام معلمین آلمانی صرف گردد وعلاوه بر هنرستان مشهد دو هنرستان اصفهان وشیراز نیز تحت نظر معلمین ومتخصصین آلمانی قرار گیرد .

مراتب بعرض جناب آقای نخست وزیر رسید ومعظم له طی نامه شماره ۱۹۴۷۶ـ۳۸/۸/۱۷ که رونوشت آن بضمیمه تقدیم میشود موافقت فرمودند که اعتبار اهدائی مقامات فرهنگی آلمان غربی برای استخدام معلمین ومتخصصین آلمانی صرف گردد .

خواهشمند است دستور فرمایند مراتب را باطلاع سفارت کبری ودولت فدرال آلمان غربی برسانند که هرچه زودتر اقدام لازم را دراین زمینه بعمل آورند .

وزیر فرهنگ

روابط فرهنگی

[illegible]

۱۳۳۸/۹/۲

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

(۴)

جناح سندیکائی حزب دمکرات مسیحی خیال ندارد که بصورت یك اتمام حجت تغییرکادر ریاست سندیکای المان راتقاضاکند سپس ازاعلام نتیجه انتخابات سندیکا گفت که رای ملت المان رابنفع ا ناور و حزب او محترم خواهد شمود .
باینجهت حزب دمکرات مسیحی معتقد است که تفاهم باسندیکا امکان دارد . البته این تفاهم بصورت یك بیانیه شفاهی یا کتبی نخواهد بود بلکه فقط درصورت تغییرکادر رهبری سندیکا ممکن است .

ـــــــــ ـ ـ تا ی

اقای افن Even معاون نهضت مسیحی کارگران (KAB) و نماینده حزب دمکرات مسیحی درمجلس اظهارداشته است که اگرسندیکای کارگران DGB رویه سوسیالیستی و ماتریالیستی خودراتغییرندهد ناچاریك سندیکای مسیحی تشکیل خواهد شد و درمقابل خبرنگاران جرائد اضافه کرد که او شخصاخیال نمیکند که سندیکا تغییر رویه دهد KAB فعلادرحدود ۲۲۰۰۰۰ عضو دارد که باین عده علاوه میشود تقریبا ۸۰۰۰۰ عضو سندیکای مسیحی کارملت Katolischer Wolkvolk درباویرو درباد ن ـو و رتمبرگ

ـــــــــــــــ

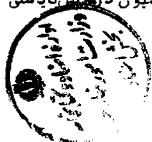
عقیده سیاسیون غربی درباره انتخابات المان ـ دو سناتور امریکائی که فعلا درمسافرت بازدید اروپا و شرق نزدیك هستند اقایان Kenneth B. Keating و Patrick J. Hillings درفرودگاه فرانکفورت اظهارداشته که پیروزی ادناور ـ مهمترین واقعه سیاسی سال اخیربوده است ـ موقعیت امریکا پس ازانتخابات درالمان بمراتب مستحکمترشده است .

ـــــــــــــــ

سخنگوی کمیته یهودیان امریکا اقای بلاوشتین Blaustein درنیویورك اظهارداشت که " کمیته یهودیان که ناظر جریانات نئونازی درالمان بعد ازجنگ بوده است پیروزی احزاب دمکراتیك راباخوشوقتی تلقی میکند اقای ادناور همیشه ازمخالفین سرسخت هیتلریسم بوده است و مسئولیت المان فدرال را درمقابل جنایات هیتلری خاطرنشان کرده است کما اینکه حزب اقلیت هم این مسئولیت راگوشزد کرده است . باعث دلگرمی است که ملت المان درعین حال کمونیسم و نئونازیسم را رد کرده است ـ جای امید است که ملت المان درراه دمکراتیکی که انتخابات جدید برای او بازکرده استهمچنان قدم گذارد . "
نخست وزیرکانادا نتیجه انتخابات رافوق العاده رضایت بخش قلمداد و اضافه کرده که "نتیجه انتخابات مجلس جمهوری اظهار ژنرال گروتنر Grünther فرمانده نظامی اتلانتیك شمالی وزن مخصوصی میدهد . ژنرال مزبورگفته بود که اگردول غربی پهلوبه پهلوی یکدیگر باشند هجوم خارجی غیرممکن میشود . "

ـــــــــــــــ

۱۰ سپتامبر ـ حزب دمکرات مسیحی که پیروزازانتخابات بیرون امده روزه شنبه بریاست اقای ادناور درتالار مجلس جمهوری تشکیل جلسه داده دو تصمیم حائزاهمیت اخذ کرده است .
۱ ـ ائتلاف با احزاب المان و دمکرات ازاد که تاکنون وجود داشت بنابمیل رهبران حزب و فراکسیون درمجلس بایستی ادامه

شماره سند: ۱۱۰

فرستنده: وزارت فرهنگ

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: موافقت با طرح قرارداد آلمان و ایران در مورد تأسیس آموزشگاه علمی کشاورزی

تاریخ: ۲۸ آذر ۱۳۳۸ ه.ش

نمره: ۴۰۴۰ / رک

[حواشی]:

- آقای اتابکی ۹/۳۰

- روابط

اداره آموزش کشاورزی وروستائی
شماره ۴۰۴۰۴/زك
تاریخ ۳۸/۹/۲۸
ضمیمه

وزارت فرهنگ

در موقع تهیهٔ پاسخ بحروف
ممیزه نیز اشاره فرمائید

۳۳۰۰۹
۳۹ روز

۱۷۵۵

وزارت امور خارجـــه

عطف بنامهٔ شماره ۸/۱۰۴۱۰۵ ــ ۳۸/۶/۲۴

به پیوست رونوشت نامه شماره ۲۲۰۲۸ ــ ۳۸/۹/۱۸ جناب آقای نخست وزیر را دائر بموافقت با طرح قرارداد دولت جمهوری فدرال آلمان ودولت شاهنشاهی ایران درمورد تاسیس آموزشگاه عملی کشاورزی ارسال میدارد خواهشمنداست دستور فرمایند مراتب را باطلاع سفارت کبرای شاهنشاهی ایران درکلن وسفارت کبرای دولت فدرال آلمان غربی درتهران برسانند .

معاون فنی وزارت فرهنگ . مهندس نفیسی

رونوشت نامه نخست وزیر
مورخ ۲۲۰۲۸
وزارت ۳۸/۹/۱۸
اداره

ن ـ ۷
۱۰۰/۰۰۰ برگ ۳۶/۲۱

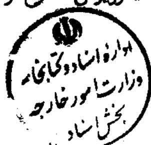
وزارت فرهنگ

اصل آن بشماره .... ثبت شد

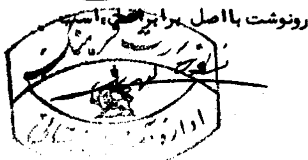
و زارت فرهنگ

پیشنهاد شماره ۳٤٦٤/ک ـ ۳۸/۸/۲۳ متضمن طرح قرارداد دولت جمهوری فدرال آلمان و دولت شاهنشاهی ایران درمورد تاسیس آموزشگاه مخصوص تعلیمات کشاورزی درجلسه مورخ ۳۸/۹/۱۷ هیئت وزیران مطرح و مورد موافقت قرارگرفت .

از طرف نخست وزیر

رونوشت بااصل برابر است

چاپخانه وزارت فرهنگ

شماره سند: ۱۱۱

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره امور فرهنگی

موضوع: تأسیس آموزشگاه علمی کشاورزی در علی آباد کمین فارس

تاریخ: ۲ بهمن ۱۳۳۸ هـ. ش

نمره: ۲۲۹۸

[حاشیه]:

ـ آقای ......[۱] رونوشت این گزارش را فوراً به وزارت فرهنگ ارسال نمایید. ۱۱/۹

---

۱. نام خوانده نشد. - Grof Ped Vaylz

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
کلن

تاریخ ۲/۱۱/۳۸
شماره ۲۲۹۸
پیوست

۲۸۵۰۵
۱۷۵۵

وزارت امورخارجه ـ اداره امورفرهنگی

عطف بنامه شماره ۸/ ۱۹۰۵۵ مورخ ۸/ ۱۰/ ۱۳۳۸ موضوع تاسیس اموزشگاه علمی کشاورزی درعلی اباد کمین فارس باستحضار میرساند

طبق نامه مذکور باقای گراف پدویلز کتبا اطلاع داده شد که هیئت وزیران ایران طرح قرارداد بین المان فدرال و ایران راجع بتاسیس اموزشگاه علمی کشاورزی درعلی اباد کمین فارس را تصویب نموده است ·

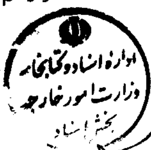
مشارالیه کتبا اطلاع میدهد که احتمالا پنجم فوریه ۱۹۶۰ یك هیئت نمایندگی مرکب از نمایندگان وزارت کشاورزی ودارائی و امورخارجه ازالمان عازم تهران خواهد شد ·

هدف این هیئت اینستکه مقررات مربوط بشخصیت حقوقی اموزشگاه را بامقامات ایرانی مورد مذاکره قرارد هد ·

اقای گراف پدویلز درپایان نامه خود خاتمه مذاکرات را دراینده نزدیك بنفع طرفین میداند زیرا درصورتیکه اقدامات لازم بزودی اغاز شود اموزشگاه خواهدتوانست هنگام شروع سال کشاورزی جدید درپائیز ۱۹۶۰ شروع بکار نماید ·

بسفارتکبرای المان درتهران هم اکنون برای تهیه مقدمات دستورلازم داده شده است ·

سفیرکبیر ـ خلیل اسفندیاری

شماره سند: ۱۱۲

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره روابط فرهنگی

موضوع: تهیّه مسکن جهت دانشجویان ایرانی مقیم مونیخ

تاریخ: ۲۰ فروردین ۱۳۳۹ هـ.ش

نمره: ۸۰

[حاشیه]:

ـ آقای اتابکی

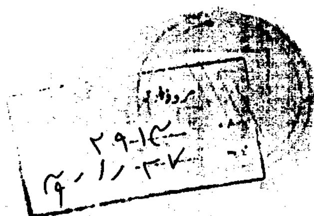
سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

کلن

تاریخ ۱۳۳۹/۱/۲۸

شماره ۸۰

پیوست دارد

وزارت امور خارجه اداره روابط فرهنگی

عده ای از استادان دانشگاه مونیخ طی نامه ای که به این سفارت نگاشته اند اطلاع داده اند که قصد دارند بمنظور رفاه حال دانشجویان خارجی که در دانشگاه ـ مونیخ تحصیل مینمایند محل مناسبی را برای اقامت آنان ساختمان نمایند .

طبق این پیشنهاد زمین ساختمان مورد نظر از طرف شهرداری مونیخ اهدا خواهد شد . هزینه یك آپارتمان کوچك برای یکنفر دانشجو مبلغ یازده هزار مارك به عدد ۱۱۰۰۰ مارك پیش‌بینی شده است .

در این نامه نگاشته شده که هرگاه دولت شاهنشاهی ایران مایل باشد ممکن است با پرداخت مبلغ پانصد و پنجاه هزار مارك به عدد ۵۵۰۰۰۰ مارك برای پنجاه نفر از دانشجویان خود مسکن تهیه نماید . کشورهای متحده امریکا نیز برای ۷۰ (هفتاد) نفر از دانشجویان خود مبلغ هشتصد هزار مارك بعدد ـ ۸۰۰۰۰۰ مارك پرداخته اند .

اینك با ایفاد رونوشت نامه کوی دانشجویان دانشگاه مونیخ خواهشمند است از هرگونه نظریه ایکه در این باره اتخاذ خواهند فرمود این سفارت را مستحضر فرمایند تا ~~[illegible]~~ پاسخ مقتضی بدانشگاه مونیخ داده شود .

سفیر کبیر

۱۹۴
۳۹/۱/۳۱

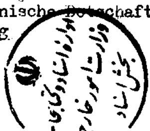
Kopie

Studentenstadt München e.V.
Vorsitzender: Prof. Dr. Egon Wiberg und Prof. Dr. Max Kneissl
Schatzmeister: Dr. Josef Kamm - Geschäftsführer: Dr. Eugen Hintermann

München 22, Veterinärstrasse 1
Rufnummer: 338621

S.E. Herrn
Khalil Esfandiary
Kaiserlich Iranische Botschaft
Köln-Marienburg
Parkstr. 5

25. März 1960
Hi/Pr.

Exzellenz!

Die Zahl der an den Münchener Hochschulen eingeschriebenen Studierenden hat sich in den letzten Jahren laufend erhöht, darunter insbesondere auch die Zahl der ausländischen Studenten. So studierten im Wintersemester 1959/60 an der Universität München insgesamt 18 225 Studenten, wovon 1 749 Ausländer waren. In der Technischen Hochschule befanden sich im gleichen Semester unter insgesamt 6 160 Studierenden 995 Ausländer.

Diese ständig wachsenden Studentenzahlen vergrössern laufend die jetzt schon bestehenden Unterbringungsschwierigkeiten. Vor dem Krieg wohnten fast alle Studenten bei Familien in Untermiete. Das ist heute nur mehr für einen immer geringer werdenden Teil der Studenten möglich. Als eine gute Lösung der Unterbringungsfrage haben sich die nach dem Krieg gebauten Studentenwohnheime erwiesen, in denen Studierende verschiedener Fachrichtungen aus vielen Ländern zwanglos zusammenwohnen. Die bisher gebauten Wohnheime reichen aber bei weitem nicht aus. Deshalb haben sich Professoren der Münchener Hochschulen zu einem gemeinnützigen Verein "Studentenstadt München" zusammengeschlossen, um eine grössere Zahl von Wohnheimen innerhalb einer Studentenstadt zu errichten. Das erste Projekt sieht eine Siedlung für 1536 Studenten auf einem Grundstück von 80 000 qm im Norden der Stadt am Rande des Englischen Gartens vor. Das Grundstück hierfür wurde vom Bayerischen Staat zur Verfügung gestellt. Die Vorarbeiten sind soweit gediehen, dass in den nächsten Tagen ein Architekten-Wettbewerb ausgeschrieben werden kann. Der Baubeginn ist für das Frühjahr 1961 vorgesehen.

Allerdings ist die Finanzierung des Vorhabens noch nicht ganz gesichert. Wir bemühen uns um Bundes- und Landeszuschüsse, sowie um Spenden aus deutschen Wirtschaftskreisen. Darüber hinaus möchten wir in Anlehnung an das Beispiel der Pariser Cité Universitaire aber auch an die Regierungen der Länder herantreten, die eine grössere Zahl von Studierenden an die Münchener Hochschulen entsandt haben und sie bitten, sich an der Finanzierung der Studentenstadt zu beteiligen. Wir sind bereit, für je DM 11.000.-- Zuschuss einen Wohnplatz in der Studentenstadt für einen Studierenden des betreffenden Landes zur Verfügung zu stellen, also z.B. für einen Zuschuss von DM 550.000.-- 50 Wohnplätze, - davon 3/4 in Einzelzimmern -, die unbefristet den Studenten dieser Nation zur Verfügung stehen. Dabei wollen wir im Gegensatz zur Pariser Cité Universitaire keine Nationalitäten-Häuser schaffen, in denen überwiegend Studierende einer Nation wohnen und für deren Unterhalt die betreffende Nation laufend Zuschüsse gewähren muss, sondern denken an eine möglichst breite Streuung über alle Heime der Studentenstadt. So können Studierende möglichst vieler Nationen in einem Heim zusammenleben und Freundschaft schliessen.

Zur Unterbringung von 70 amerikanischen Studenten wurde uns bereits ein Zuschuss von DM 800.000.-- von der Max-Kade-Foundation zugesagt. Vielleicht kann sich Ihre Regierung oder eine Stiftung Ihres Landes diesem Beispiel anschliessen. Wir wären Ihnen jedenfalls für eine Vermittlung in dieser Angelegenheit sehr dankbar.

Mit vorzüglicher Hochachtung!
STUDENTENSTADT MÜNCHEN
(Professor Dr. E. Wiberg)

شماره سند: ۱۱۳

فرستنده: سفارت آلمان در تهران

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: سفر دکتر تئودور هالتن رئیس مؤسسه حیوان شناسی باویر به ایران

تاریخ: ۲۴ اوت ۱۹۶۰ م مطابق با ۲ شهریور ۱۳۳۹ هـ. ش

نمره: ۸۸-۶۰۴/۶۰/۲۵۱/ پ

[حاشیه]:

- روابط فرهنگی

Botschaft
der
Bundesrepublik Deutschland
Teheran

وزارت امور خارجه
۱۹۴۲۳
۳۹/۶/۹

Kult 604-88 SRW/Haltenorth/
P 251/60

V e r b a l n o t e

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland beehrt sich, das Kaiserlich Iranische Aussenministerium um seine Hilfe in folgender Angelegenheit zu bitten:

Wie die Direktion der "Zoologischen Sammlung des Bayerischen Staates" der Botschaft der Bundesrepublik Deutschland in Teheran mitgeteilt hat, trifft in der ersten Septemberhälfte ds.Js. der Oberkonservator Herr Dr. Theodor H a l t e n o r t h in Begleitung von 3 weiteren Herren in Teheran ein. Er beabsichtigt, im Auftrage der "Zoologischen Sammlung des Bayerischen Staates" die Lebensweise, den Lebensraum und das genaue Vorkommen des sehr seltenen und von der Ausrottung bedrohten Mesopotamischen Damhirsches in der Provinz Khuzistan zu erkunden. Die Reise und die Arbeiten von Herrn Dr. Haltenorth werden mit Unterstützung der "Deutschen Forschungsgemeinschaft"durchgeführt. Herr Dr. Haltenorth und seine Mitarbeiter wären sehr dankbar, wenn ihnen für die Dauer von 3 Monaten eine Jagderlaubnis erteilt werden könnte. Selbstverständlich soll der streng geschützte Mesopotamische Damhirsch nicht gejagt werden. Dagegen möchte Herr Dr. Haltenorth noch Säugetiere und Vögel, die keinem Jagdschutz unterliegen, als wissenschaftliches Material für die "Zoologische Sammlung des Bayerischen Staates" mit nach Deutschland nehmen.

An das
Kaiserlich Iranische
Aussenministerium
T e h e r a n

۲۳۱۹
۳۹/۶/۹

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان
شماره ۸۸ – ۶۰۴/ ۶۰/ ۲۵۱/ پ

یـــــادداشت

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان ضمن اظهار تعارفات خود بوزارت امور خارجه شاهنشاهی مراتب زیر را باستحضار رسانیده مساعدت مقامات انوزارت محترم را خواستار است .

بطوریکه از طرف بنگاه حیوان شناسی استان باویر باین سفارت اطلاع داده شده است در اوایل سپتامبر سال جاری آقای دکتر تئودور هالتن اورت رئیس موسسه نامبرده باتفاق ۳ نفر همراهان خود بتهران وارد خواهند شد . مشارالیه از طرف بنگاه حیوان شناسی استان باویر ماموریت دارد که بایران بیاید و تحقیقاتی راجع به طرز زندگی و موجودیت و نشو ونمای گوزن مزپوتامیك را کمبندرت یافت میشود و بقرار معلوم نسل او ازبین رفته است در نواحی خوزستان بعمل اورد . هزینه مسافرت و اقامت مشارالیه در ایران با کمك موسسه اکتشافی المان پرداخت میشود . اقای دکتر هالتن اورت و همچنین همراهان مشارالیه بی نهایت سپاسگزار خواهند بود چنانچه ازطرف مقامات دولت شاهنشاهی جواز شکاری برای مدت سه ماه بمشارالیهم اعطاء شود . بدیهی است منظور از شکار در مورد این حیوان نایاب تیر اندازی او نیست ولی مشارالیه تصمیم دارد که ضمنا راجع به زندگی و نشو ونمای انواع و اقسام حیوانات پستاندار و طیوری که مشمول ممنوعیت شکار نیستند اکتشافات ومطالعاتی بعمل اورد کهبرای بنگاه حیوان شناسی باویر مورد استفاده قرار گیرد .

وزارت امور خارجه شاهنشاهی

طهـــران

۶۰/۱/۱
92
18
0

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ
(۳)

باید عقاید درباب ائتلاف با حزب جبهه و احد المان مختلف است ولی اکثریت عقیده دارد که انرا در ائتلاف شرکت دهد .

۲ ـ برای اینکه برگشت ببیطرفی سندیکای المان DGB محرز شود لازم است که کارگران مسیحی عضو سندیکا خود جداگانه متشکل شوند . درعین حال حزب دمکرات از DGB خواسته است که در ظرف چند هفته ببیطرفی کامل سیاسی و اقتصادی و فرهنگی در مطبوعات و قول و فعل برگشت کند . لیست اعضاء کابینه در جلسه ریاست حزب دمکرات مسیحی که در ان اعضاء حزب دمکرات سوسیالیست هم شرکت کردند مورد بحث واقع شد . در روزهای اینده اقای صدراعظم با سران BHE تماس خواهد گرفت (این حزب ۲۷ نماینده بپارلمان میفرستد) تا درباب همکاری اتیه مذاکره کنند ـ درباره روابط با حزب اقلیت SPD طبق اظهار منابع موثق اقای اناوئر اظهار داشته است که حزب مزبور بعنوان یک حزب دمکراتیک قوی نه تنها محدود نمیشود بلکه فعالیت ان تشویق هم خواهد شد ـ سران حزب دمکرات مسیحی حاضرند که در امور مربوط بسیاست خارجی با SPD همکاری کنند .

والد مارکرافت رهبر حزب BHE که برای اولین بار بپارلمان نماینده میفرستد بمخبر روزنامه Welt اظهار داشته است که حزب او برای مذاکره بعداً و شرکت در کابینه حاضر است ـ گرافت درباره شرکت شخص خود در کابینه اظهار داشت که این امر مربوط به شرائطی است ـ نتیجه انتخابات را بعنوان یک پیروزی بیسابقه اناوئر قلمداد کرده . گرافت معتقد است که چون در انتخابات عمومی ۶ سپتامبر بیشتر صحبت درباره انتخاب اناوئر یا اولنهاور بوده است بدینجهت بسیاری هم که بحزب CDU رای نمیدادند به اناوئر بخاطر او رای داده اند و نتیجه میگیرد که در انتخابات ایالات لذا همان نتیجه دیگر حاصل نخواهد شد ـ بسئوال اینکه اگر BHE باقلیت بپیوندد باز هم وزنش خود را در قبال سیاست ناشی از قرارداد های بن و پاریس حفظ خواهد کرد یا نه اقای گرافت جواب مثبت داد .

حزب دمکرات ازاد میخواهد در ایالت بادن ـ وورتمبرگ سعی کند که ائتلاف فعلی را (FDP با سوسیال دمکرات و BHE) با وارد کردن حزب دمکرات مسیحی توسعه دهد و یک ائتلاف بزرگ تشکیل دهد ـ در مقابل مساعی که در این راه مبذول میشود شخص نخست وزیر اقای Maier (از FDP) نباید فدای این ائتلاف شود ـ نمایندگان حزب FDP با حضور اقای مایر کمیسیونی را تعیین و موظف کردند که با موافقت BHE و SPD با حزب دمکرات مسیحی تماس بگیرد .

<u>اخبار فرهنگی</u>

در کنگره جهانی جامعه شناسی در لیژ جامعه شناسان چهل ملت جهان گرد امده اند و درباب اهمیت جامعه شناسی برای حل معضلات بین المللی ـ تخفیف با از بین بردن مبارزات صنعتی و نیز رفع مزاحمات فرهنگی ـ پروفسور فرایزر (امریکا) ثابت کرد که کینه نژادی مبتنی بر تنفر حیاتی نژاد های مختلف در مقابل یکدیگر نیست ـ انچه که مردم متعارفی از کلمه نژاد میفهمند با مفهوم حیاتی نژاد تقریبا در هیچ حالتی منطبق نیست ـ پروفسور رنه لونیگ R. König از دانشگاه کلن اظهار داشت که با وجود اینکه

Die Namen der Herren, die Herrn Dr. Theodor Haltenorth im Auto von Deutschland nach Iran begleiten, sind folgende:

1. Herr Helmut Diller,
   Kunstmaler und Tierbildhauer,

2. Herr Jochen Diller,
   Präparator, und

3. Herr Hans-Jochen Bopst,
   Kaufmann, Eigentümer des Autos.

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland wäre dem Kaiserlich Iranischen Aussenministerium sehr dankbar, wenn es die für die Unternehmung von Herrn Dr. Haltenorth zuständigen iranischen Stellen unterrichten und der Botschaft alsbald mitteilen würde, mit wem sich die Herren nach ihrem Eintreffen in Teheran in Verbindung setzen sollen.

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland benutzt auch diese Gelegenheit, das Kaiserlich Iranische Aussenministerium ihrer ausgezeichnetsten Hochachtung zu versichern.

Teheran, den 24. August 60

اسامی اقایانیکه بمعیت اقای دکتر تئود ور — هالتن اورت بوسیله اتومبیل از المان بایران خواهند امد بقرار ذیل میباشد :

۱ — اقای هلموت دیلر
نقاش و مجسمه‌ساز حیوانات

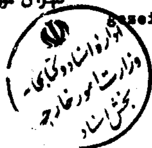
۲ — اقای یوخم دیلر
دباغ‌پوست حیوانات

۳ — اقای هانس‌یواخم بوپست
صاحب اتومبیل

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان از ان وزارت محترم بی نهایت سپاسگزار خواهد بود چنانچه صریحا اطلاع دهند که اقای دکتر هالتن اورت پس‌از ورود بایران با چه مقامات صلاحیتداری در مورد برنامه کارهای اکتشافی خود تماس‌بگیرد .

سفارت کبرای المان موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را بوزارت امور خارجه شاهنشاهی تقدیم میدارد .

تهران مورخه ۲۴ اوت ۱۹۶۰

شماره سند: ۱۱۴

فرستنده: وزارت فرهنگ

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: اعطاء نشان به رئیس بخش اسلامی موزه و وابسته فرهنگی سفارت آلمان

تاریخ: ۹ مهر ۱۳۳۹ ه.ش

نمره: ۳۳۵۱ - دش

[حاشیه]:

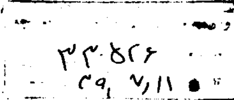
ـ روابط فرهنگی ـ تشریفات

اداره دبیرخانه شورای عالی فرهنگ
شماره ۴۳۵۱ - د.ش
تاریخ ۲۹/۷/۹
ضمیمه

وزارت فرهنگ

در موقع تهیه پاسخ بحروف میزه نیز اشاره فرمائید

وزارت امور خارجه

دو برگ احکام نشان شماره ۲۴۲۶ ـ ۲۹/۵/۳۹ و شماره ۲۶۲۸ ـ ۹ شهریورماه ۲۹ بترتیب مربوط آقایان دکتر کورت الدمان رئیس بخش اسلامی موزه برلن و گرونیک وابسته فرهنگی سفارت آلمان که در جلسات ۹۸۷ ـ ۱۱/۲/۲۹ و ۹۸۵ ـ ۲۱/۱/۲۹ شورای عالی فرهنگ بتصویب رسید که عین نشان آنها مستقیماً اعطاء شد به پیوست فرستاده میشود خواهشمند است دستور فرمایند نسبت بارسال و تسلیم احکام مزبور بوسیله سفارت کبرای ایران در آلمان اقدام و نتیجه را اعلام فرمایند.

از طرف وزیر فرهنگ

اداره اسناد و کتابخانه
وزارت امور خارجه
بخش اسناد

۲۹/۷/۱۰

۲۹۷۷۰
۲۹/۷/۱۴

اداره اطلاعات - کتابت

شماره سند: ۱۱۵

فرستنده: سرکنسولگری ایران در هامبورگ

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره امور اقتصادی

موضوع: تدریس معلمین حرفه‌ای آلمانی در مدارس فنی ایران

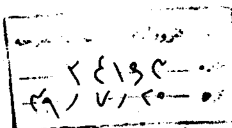
تاریخ: ۱۲ مهر ۱۳۳۹ ه.ش

نمره: ۱۲۰۳

هامبورگ بتاریخ ۱۲/ ۷/ ۳۹
شماره ــ ۱۲۰۳

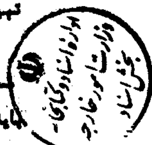

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

وزارت امورخارجه ــ اداره اموراقتصادی

باستحضار میرساند روزجمعه ۸مهرماه جاری طبق قرارقبلی
ازآقای Kopf رئیس‌الوزراء ایالت Nieder-Sachsen که
مرکزآن هانوورمیباشد دیدن نمود پس‌ازمبادله تعارفات معمولی واشاره به روابط
روزافزون ایران‌وآلمان صحبت ازاصلاحات ارضی واقدامات عمرانی مفیدی‌که دراین
چندسال اخیربه پیروی‌ازنیات اعلیحضرت همایون شاهنشاه صورت گرفته بمیان
آورد وموضوع باینجاکشیده شدکه باداشتن چندین‌مدارس‌حرفه‌ درتهران‌وسایر
شهرستانهای ایران بعلت‌ تاسیس‌کارخانجات جدید به کادرفنی کاملتری نیازمند
ولزوم داشتن تعداد زیادتری معلمین‌حرفه‌ برای تامین این‌منظور بیشتراحساس
میشود وشهرهانور که دارای یکی ازبهترین وعالی‌ترین مدارس‌فنی آلمان میباشد
میتواند ازاین‌حیث بماکمک نماید و بخرج خود چندنفر ازمعلمین فنی رابرای تدریس
درمدارس‌فنی ایران‌اعزام دارد بدیهی است درنتیجه مذاکره بامقامات مربوطه
ایران ممکن است ترتیبی داده شودکه ازطرف دولت شاهنشاهی تسهیلاتی ازقبیل
تهیه محل سکنای‌ آنان درایران‌فراهم گردد .
آقای Kopf رئیس‌الوزراء ایالت Nieder-Sachsen بانظر
مساعد پیشنهاد اینجانب راتلقی نموده وقرارشد که پس‌ازمطالعه نتیجه آنرا
باینجانب اطلاع دهند .

سرکنسول ــ محمود ملایری

رونوشت جهت اداره روابط فرهنگی وزارت امورخارجه‌ایفادمیگردد .
سرکنسول ــ محمود ملایری

۴۰۷۴
۳۹/ ۷/ ۲۱

شماره سند: ۱۱۶

فرستنده: سفارت آلمان در تهران

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: تأسیس شعبه باستان شناسی آلمان در ایران

تاریخ: ۱۳ اکتبر ۱۹۶۰ مطابق با ۲۱ مهر ۱۳۳۹ هـ.ش

نمره: ۸۰-۴۰۶ / ف

[حاشیه]:

ـ روابط فرهنگی ـ تشریفات

Botschaft
der
Bundesrepublik Deutschland
Teheran

Kult 604-80/Archäolog.Inst./
P 327/60

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان
شماره ۸۰ – ۶۰۴/ف

۶۰–۳۲۷پ – باستان شناسی

یـــــادداشت

سفارت کبرای المان ضمن اظهار تعارفات خود
بوزارت امور خارجه شاهنشاهی احتراما مراتب زیر
باستحضار میرساند :

بنگاه باستان شناسی المان که مرکز اداری ا
در برلن – داهلم خیابان پطر لنه شماره ۳۰ – ۸
میباشد دارای شعبات متعددی در کشورهای مخت
است بنگاه مزبور درنظر گرفته که یك شعبه نیز در
تهران تاسیس نماید . رئیس بنگاه فوق الذکر اقای
پرفسور دکتر "بی تل" است که موقتا بطهران امد
و در خیابان فرانسه – رازی منزل اقای عبداله
خرسند محلی را اجاره نموده و برای شعبه باس
المان در تهران در نظر گرفته است .

برای اداره نمودن شعبه باستانشناسی الما
در تهران اقای پروفسور فن در اوستن که سابق بر
امور تعلیماتی دانشگاه سوئدی اوپسالا را اداره
مینمود در نظر گرفته شده بود که متاسفانه چندی ق
و پیش از حرکت به ایران بدرود حیات کرده است
تا انتخاب سرپرست و متصدی دیگر فعلا اقای
دکتر "اولر" معاون بنگاه باستان شناسی المان
در برلن برای اداره کردن امور و تشکیل شعبه با

۳۸۱۸۰
۳۹/۱/۱۰

V e r b a l n o t e

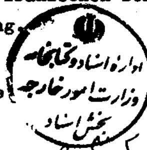
Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland beehrt sich, dem Kaiserlich Iranischen Aussenministerium folgendes mitzuteilen:

Das Deutsche Archäologische Institut, dessen Sitz sich in

Berlin - Dahlem
Peter-Lenné-Str. 28-30

befindet und das über eine Reihe von Zweigstellen in verschiedenen Ländern verfügt, gedenkt, auch eine Zweigstelle in Teheran zu errichten. Zur Zeit weilt Herr Professor Dr. B i t t e l , der Präsident des Deutschen Archäologischen Instituts, in Teheran und hat für die Zweigstelle Teheran des Instituts in der Avenue Français / Razi ein Haus gemietet, dessen Eigentümer der iranische Staatsangehörige Herr Abdollah K h o r s a n d ist.

Mit der Leitung des Instituts sollte Herr Professor von der O s t e n , der bisher an der schwedischen Universität Upsala lehrte, betraut werden. Leider ist Herr Professor von der Osten kurz vor seiner Ausreise nach Iran gestorben. Bis zur Neuwahl seines Nachfolgers ist Herr Dr. O e h l e r , Assistent am Deutschen Archäologischen Institut in Berlin, mit der Führung der für die Einrichtung der Zweigstelle Teheran notwendigen Geschäfte betraut und steht bereits mit den hierfür zuständigen iranischen Behörden und Stellen in Verbindung.

An das
Kaiserlich Iranische
Aussenministerium
T e h e r a n

- 2 -

- 2 -

Die Eröffnung der Zweigstelle Teheran des Deutschen Archäologischen Instituts ist für die ersten Monate des Jahres 1961 vorgesehen. Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland wird nicht versäumen, das Kaiserlich Iranische Aussenministerium rechtzeitig vom Termin der Eröffnung des Instituts in Kenntnis zu setzen und über die weiteren Vorbereitungen zur Einrichtung des Instituts auf dem laufenden zu halten.

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland benutzt auch diese Gelegenheit, das Kaiserlich Iranische Aussenministerium ihrer ausgezeichneten Hochachtung zu versichern.

Teheran, den 13. Oktober 1960

شناسی المان در تهران ماموریت پیدا کرده و از حالا با مقامات مربوطه ایرانی تماس حاصل نموده است مراسم افتتاح شعبه باستانشناسی المان در تهران برای اوایل سال ۱۹۶۱ پیش‌بینی میشود . سفارت کبرای المان مایل بود وزارت امور خارجه شاهنشاهی را قبلاً و بموقع از موضوع تاریخ افتتاح شعبه مزبور مستحضر سازد تا از جریانات و اقدامات بعدی که در مورد تاسیس شعبه فوق‌الذکر بعمل خواهد امد مطلع باشند .

سفارت کبرای المان موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را بوزارت امور خارجه شاهنشاهی تقدیم میدارد .

تهران مورخه ۱۳ اکتبر ۱۹۶۰

وزارت امور خارجه شاهنشاهی

طهـــران

شماره سند: ۱۱۷

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سازمان اطلاعات و امنیت کشور ـ شهربانی کل کشور، کانون شکار

موضوع: سفر دکتر هالتن اورت رئیس هیئت آلمانی به ایران به منظور شکار و دستگیر کردن بعضی حیوانات وحشی جهت مطالعات علمی

تاریخ: ۲۳ مهر ۱۳۳۹ ه‍.ش

نمره: ۱۰۹۴۰/۱۲۹۰

[حواشی]:

ـ به امضای آقای فریدون آدمیّت

ـ به کانون شکار و شهربانی و ساواک نوشته شود. ۳۹/۶/۱۲

وزارت امور خارجه

اداره سوم سیاسی
شماره ۱۰۹۴۰/۱/۹
تاریخ ۲۳ ... ۱۳۳۵
پیوست ندارد

سازمان اطلاعات و امنیت کشور

شهربانی کل کشور

کانون شکار

آقای دکتر هالتن اورت Haltenort رئیس هیئت آلمانی که بمنظور شکار و دستگیر نمودن بعضی حیوانات وحشی جهت بررسی های علمی بایران مسافرت مینماید طی شرحی از کنسولگری شاهنشاهی در مونیخ تقاضا کرده است که مقامات مربوطه شاهنشاهی تسهیلاتی جهت نامبرده در ایران فراهم نمایند • خواهشمند است دستور فرمائید از هر نوع مساعدت و راهنمائی های لازم در مدت توقف نامبرده در ایران مضایقه ننمایند •—

وزیر امور خارجه

اداره اسناد و کتابخانه
وزارت امور خارجه
بخش اسناد

بامضای عالی فریدون ادیب

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

(٤)

جامعه شناسی المان اهمیت جهانی دارد معهذا در دانشگاههای المان جای رضایت بخشی ندارد .

فستیوال ۱۹۵۳ برلن توسط شهردار حاکم برلن اقای پروفسور رویتر افتتاح شد . ازروی رومان (دادگاه) اثر معروف نویسنده المانی زبان چك فرانتزکافکا ـ موسیقیدان گرتفرید فن اینم اپرای بهمان نام ساخته است که پس ازنمایش اولی جهانی درفستیوال سالسبورگ ۱۹۵۳ برای اولین بار در المان تطبیش داده میشود .

کنگره های پزشکی

کنگره جامعه المانی علمای اعصاب و پسی کیاتری درمونیخ بپایان رسیده . این کنگره ازجهت وسعت مسائلی که مورد بحث قرارداد تاکنون درنوع خود بیسابقه بوده است ـ مسائل روحی و انچه که موزمشترکی با این مسائل دارد ازجراحی تا علوم فلسفی دراین کنگره مورد بحث قرارداشتند .

درکنگره طبی که سالیانه درکارلسروهه تشکیل میشود و یکهفته ادامه دارد امسال بیش ازپنجهزارپزشك ازاروپا و امریکا ـ شرکت کرده اند .

اخبار اجتماعی و اقتصادی

دوازدهمین نمایشگاه بین المللی دندان پزشکی از ۱٦ تا ۲۰ سپتامبر در دوسلدرف تشکیل میشود . دراین نمایشگاه اخرین و نوترین وسائل دندان پزشکی بمعرض نمایش گذارده میشود .

دومین نمایشگاه بین المللی دوچرخه وموتوسیکلت که از۱۸ تا ۲۵ اکتبر درفرانکفورت تشکیل میشود تااخبار واصله تا کنون درانتظارجمعیت زیادی تماشاکنندگان و اهل فن ازهمه جهان میباشد ـ وقت نمایشگاه طوری تعیین شده است که تماشاکنندگان ماوراء دریاها بترتیب نمایشگاههای نظیرآنرا درفرانسه و انگلیس هم بتوانند تماشا کنند . بعلاوه روادید تماشاکنندگان درسفر اروپا هم درمقابل ارائه کارت ورودی نمایشگاه در تمام نمایندگیهای آلمان مجانی صادر میشود .

مناسبات تجارتی

طبق اطلاع وزارت اقتصاد آلمان موافقتنامه الحاقی به قرارداد تجارتی آلمان ـ یوگوسلاوی (قرارداد روی تبادل کالا) که سابقا در ۲۵ اوت درمتن آن توافق حاصل شده بود هنوز بامضاء نشده است زیرا ازطرف یوگوسلاوی دراین بین ایراداتی وارد آمده است باین جهت مذاکرات مجددی لازم است ـ موعد قطعی امضاء هنوز معلوم نیست .

ساختمان اتومبیل

گتولیو وارگاس Getulio Vargas رئیس حکومت برزیل اخیرا اقای دکتر نوردهف Nordhoff رئیس ـ کارخانجات اتومبیل سازی Volkswagen راپذیرفته است ـ موضوع ملاقات طرح ساختمان کارخانه مشابهی

۲۷۷۲۰
۲۹/۶/۸

شماره ۱۷۷
تاریخ ۲۹/۵/۲۷

کنسولگری شاهنشاهی ایران
مونیخ

وزارت امور خارجه ــ اداره سوم سیاسی

آقای دکترهالتناورت رئیس هئیت آلمانی که بمنظور شکار و دستگیرنمودن بعضی از حیوانات وحشی جهت بررسی های علمی در آلمان بایران مسافرت مینمایند باین کنسولگری مراجعه و طی شرحی تقاضا نموده مقامات مربوطه شاهنشاهی در موقع شکار تسهیلاتی جهة نامبردگان فراهم آورده ومساعدت و راهنمائیهای لازم را به هیئت مزبور بنمایند .

با ارسال رونوشت تقاضای مشارالیه که بعنوان این کنسولگری ارسال شده خواهشمنداست مقررفرمایند شرحی در این باره بکانون شکار وسایرمقامات مربوطه شاهنشاهی نگاشته شده وخواسته‌شود ترتیبی دهند تا مساعدتهای لازم در باره هیئت مزبور بعمل آید .

کفیل کنسولگری ــ پرویز سپهدی

اداره اسناد و کتابخانه
وزارت امور خارجه
بخش اسناد

وارد دفتر اداره سوم سیاسی
شماره ۱۱۰
تاریخ ۲۹/۶/۹

شماره سند: ۱۱۸

فرستنده: دانشگاه تهران

گیرنده: نخست وزیر

موضوع: تکمیل و توسعه دانشکده فنّی

تاریخ: ۲۷ مهر ۱۳۳۹ هـ.ش

نمره: ۲۹۳۵۲/۴

[حواشی]:

ـ فوری، وزارت امور خارجه اقدام فرمایند، امضاء ۲۹/۷/۲۸

ـ آقای آدمیّت فوری اقدام شود. ۳۹/۸/۱

دانشگاه تهران

اداره ....
دایره ....
شماره ۲۹۳۵۲/ع
بتاریخ ۴۹/۷/۲۷
ضمیمه ....

جناب آقای نخست وزیر

بطوریکه خاطر عالی مستحضر است درمدت توقف جناب آقای لود ویک ارهارد وزیر اقتصاد آلمان درتهران برای تکمیل و توسعه دانشکده فنی باایشان مذاکرات لازم بعمل آمد ووعده همه گونه مساعدت دادند ٠

پس ازعزیمت ایشان ازتهران مذاکره باسفارت آلمان درموضوع فوق تعقیب گردید وپس ازمشورت چنین قرارشد کهدونفر متخصص آلمانی بایران دعوت شوند که احتیاجات دانشکده فنی را ازنزدیك مطالعه و پیشنهادهای لازمرا برای تکمیل وتوسعه آن بدهند٠

نظر باینکه سه سال قبل آقای پرفسور فلگلر Pflegler استاد مدرسه عالی فنی آخن ازطرف دانشگاه تهران بایران دعوت شده وگزارشی راجع به دانشکده فنی تهیه نموده بودند درمذاکره باسفارت آلمان چنین صلاح دیده شدکه ازایشان مجدداً دعوت بعمل آید که باتفاق یك نفراستاد متخصص ماشین سازی بایران آمده وگزارش جامعی راجع به تکمیل قسمت الکترونکنیك وماشین سازی دانشکده فنی تهیه نمایندکه زمینه کمکهای فنی دولت آلمان برای تکمیل دانشکده فنی گردد٠

بنابر مراتب فوق چون سفارت آلمان حاضراست دعوت آقایان نامبرده ازطریق کمکهای فنی انجام گردد لذا استدعادارد دستورفرمائید شرح لازم بسفارت آلمان نوشته وتقاضای اعزام دونفرمتخصص فوق الذکر برای تهیه گزارش درباره دانشکده فنی بشود ونظر بفوریت موضوع استدعای تعجیل دراقدام دارد ٠ ع

رئیس دانشگاه - دکتر فرهاد

ورود بدفتر نخست وزیر
تاریخ ۴۹/۷/۲۸
شماره ۲۱۲۴۵

بازرسی شد

شماره سند: ۱۱۹

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: وزارت فرهنگ

موضوع: پیشنهاد اعزام معلّمین حرفه‌ای آلمانی به مدارس فنّی ایران

تاریخ: ـــ ۱۳۳۹ هـ. ش

نمره: ـــ

متن سند:

وزارت فرهنگ

رونوشت گزارش شماره ۱۲۰۳ مورّخ ۳۹/۷/۱۲ سرکنسولگری شاهنشاهی ایران در هامبورگ را به پیشنهاد اعزام معلّمین حرفه‌ای برای تدریس در مدارس فنی ایران جهت اطلاع ارسال می‌گردد.

وزیر امور خارجه

شماره‌دفتر نماینده	
تاریخ	
جزوه‌دان .... پوشه	
شماره گذشته	
پیوست	

وزارت امور خارجه

اداره: سیاسی (روابط خصوصی)

دائره

نویسنده	
تاریخ	
پاکنویس	
تاریخ پاکنویس	
رونوشت	

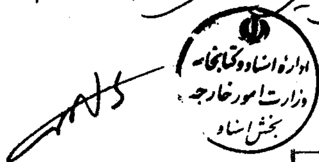
وزارت فرهنگ

رونوشت گزارش نمره ۱۲۰۴ مورخ ۱۲/۷/۳۹ سرکنسولگری

شاهنشاهی ایران در هامبورگ مشعر به پیشنهاد اعزام معلمین حرفه‌ای

برای تدریس در مدارس فنی ایران جهت اطلاع ارسال میگردد

وزیر امور خارجه

فریدون آدمیت
مدیرکل سیاسی

چاپخانه سعدی ۲۵۰۰۰ ب
۳۳/۱۲/۲۵

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

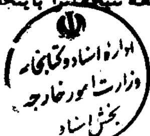
اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

رونوشت نامه شماره ۱۲۰۳ مورخ ۲۹/۷/۱۲ ژنرال‌کنسولگری شاهنشاهی ایران در هامبورگ

وزارت امور خارجه اداره امور اقتصادی

باستحضار میرساند روز جمعه ۸ مهرماه جاری طبق قرار قبلی از آقای رئیس‌الوزرا ایالت که مرکز آن هانور میباشد دیدن نمود پس از مبادله تعارفات معمولی واشاره به روابط روزافزون ایران و آلمان صحبت از اصلاحات ارضی واقدامات عمرانی مفیدی که در این چند سال اخیر به پیروی از منویات اعلیحضرت همایون شاهنشاه صورت گرفته بمیان آورد وموضوع باینجا کشیده شد که باداشتن چندین مدارس حرفه در تهران وسایر شهرستانهای ایران بعلت تأسیس کارخانجات جدید به کاور فنی کاملتری نیازمندیم و لزوم داشتن تعداد ~~ککککک~~ زیادتری معلمین حرفه برای تامین این منظور بیشتر احساس میشود وشهر هانو که دارای یك از بهترین وعالیترین مدارس فنی آلمان میباشد میتواند از این حیث بما کمك نماید وبخرج خود چند نفر از معلمین فنی را برای تدریس در مدارس فنی ایران اعزام دارد . بدیهی است درنتیجه مذاکره با مقامات مربوطه ایران ممکن است ترتیبی داده شود که از طرف دولت شاهنشاهی نیز تسهیلاتی از قبیل تهیه محل سکنای آنان در ایران فراهم گردد . آقای رئیس‌الوزرا ایالت با نظر مساعد پیشنهاد اینجانب را تلقی نموده وقرار شد که پس از مطالعه نتیجه آنرا باینجانب اطلاع دهند .

سرکنسول محمود ملایری

شماره سند: ۱۲۰

فرستنده: سفارت آلمان در تهران

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: شرکت چند تن از ایرانیان در دوره سمینار مؤسسه کمکهای عمرانی به کشورهای در حال توسعه آلمان

تاریخ: ۱۷ نوامبر ۱۹۶۰ مطابق با ۲۶ آبان ۱۳۳۹ هـ.ش

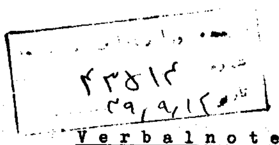
نمره: ۳۶۱/۶۰-۴۰۷/۸۸

[حاشیه]:

ـ روابط فرهنگی

Botschaft
der
Bundesrepublik Deutschland
Teheran
Kult 407-88/P 361/60

سفارت کبرای جمهوری فدرال آلمان
طهران ــ مورخه ۱۷ نوامبر ۱۹۶۰
شماره ــ ۶۰/ ۳۶۱ ــ ۸۸/ ۴۰۷

یادداشت

سفارت کبرای جمهوری فدرال آلمان ضمن اظهار تعارفات خود بوزارت امور خارجه شاهنشاهی احتراماً مساعدت آن وزارت محترم را در مورد ذیل خواستار است ــ

بطوریکه رئیس موسسه کمکهای عمرانی به کشورهای در حال توسعه به این سفارت اطلاع میدهد آقایان فلاحی ــ پیروزنیا ــ ربیع زاده ــ تبریزی ــ طاهبازیان و زند در دوره سمینار موسسه نامبرده در فوق از تاریخ ۲۴ اوت تا ۶ اکتبر ۱۹۶۰ در کنفرانسهای مربوط به امور تعلیمات حرفه ای شرکت نموده اند . رئیس موسسه نامبرده بنابدرخواست شرکت کنندگان مزبور نامه خصوصی ضمیمه این یادداشت را که بمنزله گواهینامه دایر بر شرکت موفقیت آمیز نامبردگان در سمینار فوق میباشد ارسال داشته و تمنا نموده است که نامه های مزبور بوسیله وزارت امور خارجه شاهنشاهی برای آقایان شرکت کنندگان نام برده در فوق ارسال گردد .

— ۲ —

V e r b a l n o t e

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland beehrt sich, das Kaiserlich Iranische Aussenministerium in folgender Angelegenheit um seine Vermittlung zu bitten:

Der Kurator der "Deutschen Stiftung für Entwicklungsländer" hat der Botschaft mitgeteilt, dass die Herren Fallahi, Piruz-Nia, Rabisadeh, Tabrisi, Tahbazian und Zand an dem ersten Seminar der "Deutschen Stiftung für Entwicklungsländer" über "Berufsausbildungswesen" in der Zeit vom 24. August bis 6. Oktober 1960 teilgenommen haben.

Der Kurator der "Deutschen Stiftung für Entwicklungsländer" hat auf Wunsch der Teilnehmer des Seminars diesen einen persönlichen Brief geschrieben, in dem die erfolgreiche Teilnahme am Seminar bestätigt wird. Im Einvernehmen mit den iranischen Teilnehmern des Seminars bittet der Kurator der "Deutschen Stiftung für Entwicklungsländer" das Kaiserlich Iranische Aussenministerium, die Zustellung der in der Anlage beigefügten Schreiben an die oben genannten Herren zu vermitteln.

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland wäre daher sehr dankbar, wenn das Kaiserlich Iranische Aussenministerium die in der An-

An das
Kaiserlich Iranische
Aussenministerium
T e h e r a n

- 2 -

lage beigefügten Schreiben des Herrn Kurators der "Deutschen Stiftung für Entwicklungsländer" den betreffenden Herren zustellen und der Botschaft den Empfang dieser Note nebst Anlagen bestätigen könnte.

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland benutzt auch diese Gelegenheit, das Kaiserlich Iranische Aussenministerium ihrer ausgezeichnetsten Hochachtung zu versichern.

Teheran, den 17. November 1960

6 Anlagen

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان از وزارت امور
خارجه شاهنشاهی بینهایت متشکر خواهد بود
چنانچه ان وزارت محترم مقرر فرمایند که نامه های
ضمیمه برای اقایان نامبرده در فوق ارسال گردید
و وصول این یادداشت و ضمائم ان نیز تاٴیید ک

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان موقع
مغتنم شمرده احترامات فائقه را بوزارت امور خا
شاهنشاهی تقدیم میدارد .

طهـــــران — ۱۷ نوامبر ۱۹٦۰

ضمیمه — ٦ برگ

وزارت امور خارجه شاهنشاهی
طهـــــران

شماره سند: ۱۲۱

فرستنده: وزارت فرهنگ

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: تدریس معلمین فنی و حرفه‌ای آلمان در هنرستانهای ایران

تاریخ: ۲۸ آبان ۱۳۳۹ ه.ش

نمره: ۴۶۱۹

[حاشیه]:

ـ روابط فرهنگی

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

(۵)

در برزیل بوده است . این کارخانه به سوارکردن مطعلقات یدکی فولکس واگن که از آلمان خواهد آمد اکتفا نخواهد کرد بلکه بالعکس منظور اینست که در خود برزیل اتومبیلهای فولکس واگن ساخته شود . دولت برزیل هم با این طرح موافقت کرده است . کارخانه فولکس واگن طرفدار این نظریه نیست که قطعات مجزای اتومبیل در آلمان ساخته شود و بعد به یک کشور خارجی صادر و در آنجا سوار کرده و تحویل شود . رئیس کارخانه مزبور اخیرا اظهار داشته بود که صادر کردن قطعات مجزا و سوار کردن آن در یک کشور خارجی آنقدر منطقی و باصرفه نیست که ساختن عین ماشین در کشور مورد نظر و لذا از صادرات قطعات مجزا باید خودداری شود . بهمین علت است که تاکنون کارخانه فولکس واگن به برپا داشتن کارخانجات مونتاژ در کشورهای خارجی اقدام نکرده است . این اظهارات در یک کنفرانس مطبوعاتی بعمل آمد هنگامیکه پانصد هزارمین اتومبیل فولکس واگن از کارخانه خارج شد . اخیرا پانصد هزارمین فولکس واگن از کارخانه در Wolfsburg نزدیکی مرز اشغالی شوروی خارج شد و این اولین باریست که چنین امری در اروپا بوقوع اتفاق میافتد . فعلا روزانه ۷۰۰ اتومبیل ساخته میشود و عنقریب این عدد به ۸۰۰ سر خواهد زد ولی انتظامات فعلی کارخانه اجازه میدهد که تا روزانه ۹۰۰ اتومبیل ساخته شود . این کارخانه فقط یک نوع واحد میسازد و بهمین یک نوع هم اکتفا خواهد کرد . بعقیده اداره کارخانه تولید منظم هنگامی ممکن است که فقط یک نوع اتومبیل ساخته شود . شایعاتی در جریان بود که کارخانه در نظر دارد انواع دیگری هم بزرگتر و بهتر بیرون بدهد ولی بالاخره کارخانه رسما اعلام داشت که فعلا هیچ نوع دیگری ساخته نخواهد شد و همه کوشش در نوع فعلی که بخودی خود دارای امکانات زیادیاست متمرکز خواهد شد . باید بخاطر آورد که در ۱۹۴۸ این اتومبیل خیلی کم وجهه بود ولی در این مدت نه فقط ظاهر آن بهتر شده است بلکه تغییرات داخلی بسیار مهم در آن بعمل آمده که از آنجمله ازدیاد مقاومت موتور است تا صد هزار کیلومتر بدون تعمیر و این خود در مورد این اتومبیل کوچک بسیار جالب است .
خیلی بندرت موتورهای بزرگتر و گرانتر با این طول عمر دیده شده است . دستگاه خنک کردن با هوا هم که روز بروز ارزش عملی آن نمودارتر میشود خود یکی از وجوه امتیاز این اتومبیل است . باوجود مشتری زیاد که در حدود دو پنجماه باید در انتظار این اتومبیل باشند امسال کارخانه توانسته است هفتاد هزار اتومبیل صادر کند . در بازارهای خارجی این اتومبیل با رقابت شدیدی مواجه است . این رقابت ناشی از رقابت تجارتی واقعی نیست بلکه بیشتر از آنجاست که صنایع اتومبیل خارجی امتیازات زیادی دارند . هنوز در بسیاری از مرزها تبادل آزاد در کار نیست و اجازه واردات در بیشتر از کشورها روی احتیاج داخلی بازار نیست بهمین جهت در آلمان از یکسال و نیم باینطرف که اتومبیل بانگلستان صادر میشود (باوجودیکه تعداد آن قابل ملاحظه نیست) خوشوقتی بسیار حاصل شده است زیرا در اینجا صحبت از برقراری یک اصل تجارتی است . عکس این تمایل در فرانسه و ایتالیا مشهود است که سعی دارند خود را مجزا کنند .
تنها در آلمان نیست که فولکس واگن فروش بیشتر دارد بلکه در نوع خود در کشورهای بلژیک ـ هلند ـ لوکزامبورگ

در موقع تهیه پاسخ بحروف
میزه نیز اشاره فرمائید

وزارت فرهنگ

اداره سرپرستی تعلیمات فنی و حرفه‌ای
شماره ۴۶۱۹
تاریخ ۲۸/۸/۳۹
ضمیمه

دفتر وزارتی
۲۸۴۱۵
۲۹/۸/۳۹

وزارت امور خارجه

پاسخ نامه شماره ۲۲۱۲/۸/۱۲۹۱۳–۵ آبانماه ۱۳۳۹ بدینوسیله باطلاع میرساند که پیشنهاد آقای محمود ملایری سرکنسول شاهنشاهی ایران در هامبورگ کاملا مورد موافقت وزارت فرهنگ میباشد وچنانچه تعدادی ازمعلمین برجسته مدارس‌فنی وحرفهای آلمان که حقوق خود راازدولت متبوع خود دریافت خواهند داشت برای تدریس‌در هنرستانهای ایران اعزام شوند وزارت فرهنگ از لحاظ تامین مسکن تسهیلاتی برای آنان فراهم خواهد نمود ۰ف

وزیر فرهنگ

دکتر عیسی صدیق

۴۴۴۷
۱/۹/۳۹

شماره سند: ۱۲۲

فرستنده: ــ

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: تکالیف ادارات دولتی ایران و آلمان در مورد هنرستانهای صنعتی ایران

تاریخ: ۹ آذر ۱۳۳۹ هـ.ش مطابق با ۲۹ دسامبر ۱۹۶۰ م

نمره: ــ

- Gobelz

ـ ماین (Mayn) رودیست در آلمان که در شهر مانیس به رود راین می‌پیوندد.

یاد داشت راجع به نتیجه مذاکرات ۲۹/۱۱/۶۰ (۸/۹/۲۳ (۳۰/۱۱/۱۹۶۰و۹/۹/۳۹)

بین جناب آقای مهندس نفیسی معاون فنی وزارتفرهنگ ازطرف وزارت فرهنگ که دولت شاهنشاهی ایران وآقای کوبلزمشاورمالی ازطرف اقتصاد دولت جمهوری فدرال آلمان •

شرکت کنندگان درمذاکرات:

جناب آقای مهندس نفیسی معاون فنی وزارت فرهنگ دولت شاهنشاهی ایران •

آقای کلانتری — مدیرکل امورحرفه ای وزارت فرهنگ دولت شاهنشاهی ایران (درقسمتی ازمذاکرات حضور داشتند)

آقای مهندس شیخ — رئیس اداره آموزش فنی وحرفه‌ای وزارت فرهنگ دولت شاهنشاهی ایران (درقسمتی ازمذاکرات حضورداشتند)

آقای کوبلز— مشاورعالی وزارت اقتصاد دولت جمهوری فدرال آلمان •

آقای دکترکهوف — سفارت کبرای جمهوری فدرال آلمان درتهران •

آقای مهندس مایرشلنس— رئیس قسمتی ازاداره کل اقتصاد حرفه‌ای درفرانکفورت ماین •

آقای کوشینسکی — نماینده مختارشرکت (دویچه وبرنشافتیس فورد رونك تروی هاند کرلشافت) بامسئولیت محدود فرانکفورت — ماین •

آقای مهندس کروس سرمشاورفرهنگی ونماینده کل موسسه کمکهای فنی آلمان برای مدارس حرفه ای در کشورشاهنشاهی ایران •

آقای کرونیتس مشاورفرهنگی ورئیس فنی آلمانی هنرستان صنعتی تهران •

۱— مقدمــــــــه

منظورازمطالب ذیل روشن شدن تکالیف ادارات دولتی ایران وآلمان درمورد هنرستانهای صنعتی ایران وتامین همکاری نزدیك بین مقامات فوق الذکربمنظورترویج هدف اصلی قرارداد منعقده بین دودولت میباشد تاهرچه زودترهنرستانهای صنعتی ایران بشکل هنرستانهای نمونه درآیند •

۲— توسعه وتکمیل ساختمان وتجهیزات هنرستانها •

۲/ ۱— دولت ایران تغییروتکمیل ساختمانی وپی ریزی های لازم برای کارگذاشتن ماشینهای برق وآب وسیم کشی وبرق ولوله کشی آب ساختمانها وتجهیز هنرستانهارا ازلحاظ مهل بشرح زیرانجام خواهد داد •

برای هنرستان صنعتی تهران	حداکثرتاتاریخ	۳۰/۹/۶۱
برای هنرستان صنعتی تبریز	" " "	۳۰/۹/۶۱
" " " اصفهان	" " "	۳۱/۱۲/۶۱
" " " مشهد	" " "	۳۱/۳/۶۲
" " " شیراز	" " "	۳۱/۳/۶۲

بعلاوه دولت ایران وجوه لازم رابرای منظوربالادربودجه سال ۱۳۴۰—۱۳۴۱—۶۲/۱۹۶۱ خود پیش بینی خواهد نمود •

۲/ ۲— کارهای ساختمانی ولوله کشی وسیم کشی مذکوربالابایستی توسط شرکتهائیکه ازلحاظ فنی صلاحیت این کارراداشته باشند داجراگردد — معلمین آلمانی درانجام این اموربعنوان مشاورشرکت نمایند ممکناست شاگردان نیزضمن فراگرفتن تعلیمات کارکنند • اگرکارهای ساختمانی ازروی اسلوب فنی صحیح

انجام نشده باشد ودرنتیجه شاگردان ومعلمین درمخاطره قرارگیرند وبااینکه وسائل وامکانات تعلیماتی نقصان پیدا کند دراینصورت مدیرفنی آلمانی هنرستان میتواند تغییرات لازم رابخواهد ·

۲/ ۳/ــ برای هزینه توسعه وتکمیل ساختمان هنرستانهای اصفهان و مشهد وشیرازازطرف نماینده کل آلمانی جدوالارقام‌تقریبی ذیل تخمین زده میشود ·

اصفهـــــــان

برای ساختمانها	۳۷۵۰۰۰/ــ مارك	۶/۷	میلیون ریال
ماشین وابزارودستگاهها	۱۰۲۵۰۰۰/ــ «	۱۸/۵	« «
تهیه نیروی برق	۲۰۰۰۰۰/ــ «	۳/۴	« «
تهیه آب	۱۰۰۰۰/ــ «	۰/۲	« «
مبل کلاسها (میزونیمکت وغیره)	۱۱۰۰۰۰/ــ «	۲/۲	« «
جمع	۱۷۲۰۰۰۰/ــ «	۳۱/ــ	میلیون ریال

اگرهزینه های هنرستانهای شیرازمشهد متناسب باارقام تقریبی اصفهان بتناسب تعداد شاگردان مدارس احتساب شود دراینصورت هزینه ساختمانها وتجهیزات وسایرمخارج برای هرسه مدرسه ازاینقراراست:

هنرستان	تعداد شاگردان	میلیون مارك	میلیون ریال
اصفهان	۵۰۰ نفر	۱/۷۲	۳۱
مشهد	۳۵۰ «	۱/۱۸	۲۱
شیراز	۳۰۰ «	۱/۰۰	۱۸
	۱۱۵۰ «	۳/۹ میلیون مارك	۷۰ میلیون ریال

نماینده‌کل‌آلمانی حداکثرتاتاریخ ۲۱ دسامبر ۱۹۶۰ (۳۰/ ۹/ ۳۹) هزینه های تخمینی هنرستانهای تهران وتبریزومشهد واصفهان وشیرازرا بوزارت فرهنگ ارائه خواهدداد ·

۲/ ٤ــ پس‌ازامضای قرارداد الحاقی برای هنرستانهای اصفهان ومشهد وشیرازبایستی دولت جمهوری فدرال آلمان برای‌هریك ازسه هنرستان فوق‌الذکرروسای آلمانی پیش‌بینی شده رابعنوان مشاوربرای توسعه وتکمیل ساختمانها و تجهیز مدارس‌مزبور بایران اعزام نماید وهمینکه توسعه وتکمیل ساختمان وتجهیزهریك از مدارس‌شروع تدریس‌رامیسرسازد دونفرمدیرآلمانی کارگاه بایران خواهندآمد ·

۳ــ اموراداری وآموزش‌هنرستان

۳/ ۱ــ رئیس‌فنی آلمانی مسئول امورفنی وآموزشی هنرستان میباشد · نامبرده میتواند کلیه مدارك مربوطه متعلق بمدرسه وقوانین ومقررات مربوطه دولت ایران رامطالعه کند ·

۳/ ۲ــ روسای‌ایرانی وآلمانی مشترکابرنامه تشکیلاتی ومحل کارمعلمین راتنظیم‌میکنند ·

کارمندان هنرستان (معاونین‌رئیس‌ــ روسای قسمت‌ها معلمین ــ استادکاران ــ کارمندان کمکی) رافقط طبق سازمان تنظیم شده میتوان استخدام نمود وبدین ترتیب هریك ازکارمندان هنرستان رابایدبمحلی‌که درسازمان پیش‌بینی شده است اعزام داشت·

۳/ ۳ــ درمورد انتصاب جدید وانتقال وانفصال کارمندان آموزشی ایرانی کسب نظریه هردوروسالازم‌میباشد · تغییرات پرسنلی درامورداخلی مدرسه مستلزم موافقت هردورئیس‌میباشد ونیزنظریه هردورئیس‌میبایستی بموجب صورت جلسه مشترکی مستند باشد ·

۳/ ٤ــ برنامه مواد تعلیمی وساعات درس‌هنرستان توسط هرد ورئیس‌تنظیم‌میگردد . همچنین د راجرای برنامه‌های مزبورهرد ورئیس‌نظارت خواهد کرد .

۳/ ٥ــ تعداد شاگردان وامتحانات

۳/ ٥١ــ پذیرفتن شاگردان تابع مقررات مربوطه ایران بوده وپس‌ازموافقت د رامتحان ورودی صورت خواهد گرفت . حد اکثرتعداد شاگردانی که هنرستان میتواند برای هریک ازسمتها بپذیرد باد رنظرگرفتن امکانات آموزشی هرسال توسط هرد ورئیس‌مشترکا تعیین خواهد شد ونیزاین د ونفرمشترکا نکات امتحانی ورودی راحد اقل د وهفته قبل ازشروع امتحانات تعیین میکنند .

د اوطلبان بترتیب نمراتیکه د رامتحان بدست میآورند پذیرفته خواهند شد . شاگردانیکه بعد اتقاضای پذیرش میکنند د رصورت موجود بودن محل فقط د رمورد استثنائی موجه وحد اکثرتایکماه بعد ازشروع مدرسه پذیرفته میشوند مشروط براینکه حائز شرایط ورودی باشند رئیس‌فنی آلمانی میتواند د رصورت تمایل اصول تعیین ارزش ونتیجه امتحانات ورودی وامتحانات ارتقاء بکلاس بالاتررامشاهده کند .

۳/ ٥٢ــ هرد ورئیس‌مقدمات امتحانات نهائی رافراهم میکند وامتحانات نهائی زیرنظرآنهاانجام میگیرد . صورتجلس امتحانات بوسیله هرد ورئیس‌امضاء میشود .

۳/ ٦ــ تعلیم معلم ضمن سال آموزشی

۳/ ٦١ــ رئیس‌فنی آلمانی د رهنرستان خود برای معلمین حرفه ای ایرانی د وره د روس‌تعلیماتی د رطی سال‌تحصیلی تشکیل میدهد .

۳/ ٦۳ــ برای تدریس‌زبان آلمانی بهنرجویان وهمچنین برای تکمیل معلومات معلمین ایرانی که زبان آلمانی تدریس‌میکنند برنامه مخصوصی تنظیم وپیش‌بینی شده است .

٤ــ همکاران ایرانی برای کارمندان آلمانی

رئیس‌ایرانی بنابه پیشنهاد رئیس‌فنی آلمانی همکاران ایرانی رابرای کارمندان آلمانی تعیین میکنند . همکاران مزبوربایستی بطورثابت د رهنرستان انجام وظیفه نموده وتمام روزد راختیارکارمندان آلمانی قرارگیرند تابتوانند د رآینده وظایفی راکه متخصصین آلمانی د رهنرستان انجام میدهند بعهده بگیرند .

٥ــ اموراداری ومالی هنرستان

بودجه سالیانه برای تمام مخارج هنرستان توسط هرد ورئیس‌مشترکاتنظیم وامضاء میشود .

ازمحل بودجه سالیانه هنرستان بایستی تقریبا مبلغ ــ/ ۵۰۰۰۰۰ ریال تنخواه گردان همیشه د راختیار صندوقدارهنرستان باشد تقاضای وجوه بیشتری باید بامضاء هرد ورئیس‌باشد .

٥/ ۲ــ وجوه پیش‌بینی شده باید طوری مصرف شد وکه د رد رجه اول اداره وتنظیم کارگاه واموردرس‌راتامین کند .

د ولت ایران یکنفرحسابداررادراختیارهنرستان میگذارد که بدستورهرد ورئیس‌هنرستان حسابهاراتنظیم و نگهداری کند .

لوازمیکه برای هنرستان باید تهیه شود بوسیله برگهای سفارش‌که توسط هرد ورئیس‌امضاء میگرد دخریداری خواهد شد .

معلمین‌آلمانی حاضرند د رموقع خریدهای عمده اظهارنظرمشورتی بنمایند .

٥/ ۳ــ سفارشات تولیدی که د رحدود برنامه های تعلیماتی بهنرستان داده میشود توسط رئیس‌فنی

آلمانی ببخشها ارجاع خواهد شد بخشها بسبك آلمانی صورت برآورد هزینه ها را تنظیم نمود ه وپس از تائید از طرف رئیس فنی آلمانی سفارشات را انجام میدهد ٠

سهم تولیدی درآمد حاصله از انجام سفارشات چنانچه خارج ازوقت کارآموزی تعیین گردد بمیزان پنجاه در صد در اختیار بخشهای انجام دهنده وبرای مصرف فنی لوازم آموزشی وپنجاه درصد آن در اختیار آموزگاران و شاگردانیکه درتهیه آنها شریك بوده اند گذارده میشود ٠

وچنانچه انجام سفارشات تولیدی درحین اوقات کارآموزی تهیه گردد سهم تولیدی درآمد حاصله کلاً ببخش تولید کننده وبمنظور تهیه لوازم آموزشی وغیره خواهد رسید داجرت های برآورد شده ضمن ساعات تعلیماتی نیزخود سهم درآمد تولیدی محسوب میشود ٠

اجرت کارهای که درساعات درس هنرستان انجام میگیرد بمعلمین واستادکاران ایرانی که در انجام آن کار شرکت داشته اند پرداخت میشود اجرت کار شاگردان در ساعت غیر درس نیز بحساب پس انداز آنها گذاشته میشود شاگردان میتوانند درصورت درخواست تمام ویا قسمتی از اجرت خود را نقداً دریافت کنند ٠

۵/ ۴ــ شاگردان میتوانند قطعاتی را که خودشان در دوره تحصیلی ساخته اند با پرداخت هزینه کارگاه مقسمت مربوطه خریداری کنند ٠

۶ــ بودجه نماینده کل آلمانی

۶/ ۱ــ نماینده کل آلمانی هرسال مالی بودجه سالیانه برای اداره خود تنظیم میکند ٠ بودجه مزبورشامل هزینه درحدود پانزده مسافرت اداری درهرسال وهزینه دوکنفرانس روسای فنی آلمانی هنرستانها وهمچنین هزینه مسافرت های ضروری معلمین آلمانی در ایران که بعنوان کارشناس نماینده کل آلمانی مسافرت میکنند بعلاوه هزینه یك اتومبیل اداری بانضمام هزینه بیمه مسافرین اتومبیل وبیمه ضمانت اشخاص ثالث وبیمه تعمیر میباشد ٠ هزینه دفتر بعهده هنرستان تهران میباشد ٠

۶/ ۲ــ در بودجه پرسنلی باید حقوق یکنفر همکار ایرانی ثابت ویکنفر راننده اتومبیل اداری نماینده کل آلمانی پیش بینی شود ٠

۷ــ منزل برای کارمندان آلمانی

۷/ ۱ــ درحال حاضر در ایران پانزده نفر همکار آلمانی هستند که یازده نفر آنها در تهران وچهار نفر در تبریز میباشد ٠ این عده تشکیل میشود از یکنفر مجرد وچهار نفر متاهل ود ه نفر خانواده با اطفال برای سال ۱۹۶۱ جمعاً بیست وهشت نفر کارمند آلمانی پیش بینی شده است که سیزده نفر از آنها در تهران وپانزده نفر در شهرستانها کار خواهند کرد ٠

کـــــرایه

۷/ ۲۱ــ رضایت فرهنگ دولت شاهنشاهی ایران برای همکار آلمانی مبلغ پانزده هزار ریال برای اجاره خانه بنماینده کل آلمانی میپردازد (تا تاریخ ۳۱/ ۶/ ۶۱) ماهیانه ده هزار ریال) بدون توجه بمحل کار و خدمت کارمندان ووضع خانوادگی ٠

۷/ ۲۲ــ نماینده کل آلمانی برای اولین نوبت صورت همکاران آلمانی که در ایران هستند باطلاع وزارت فرهنگ رسانیده وبعداً هرگونه تغییری را مرتباً گزارش میدهند تا اجاره منازل کارمندان بطور مرتب وبموقع حاضر باشد

۷/ ۲۳ــ وزارت فرهنگ جدیت خواهد کرد که جمع مبلغ اجاره ماهیانه منزل متخصصین در روزهای اول هرماه بوسیله چك در وجه نماینده کل آلمانی پرداخت شود

بعلاوه وزارتفرهنگ کوشش خواهد کرد مبلغی معادل اجاره بهای یکماهه تمام کارمندان آلمانی را برای موارد ضروری بسفارت آلمان درتهران بسپارد •

۷/ ۳ـ اثاثه منـــــزل

۷/ ۳۱ـ وزارتفرهنگ دولت شاهنشاهی فقط یکدفعه برای هریك ازکارمندان آلمانی بدون درنظرگرفتن وضع خانوادگی ومحل ازآنان مبلغ دویست هزارریال (۲۰۰۰۰۰) جهت تهیه اثاثه بنماینده آلمانی میپردازد • خرید اثاثه باحضور نامبرده ویاشخص دیگری که اوتعیین میکند انجام میگردد •

۷/ ۳۲ـ اثاثه ای که برای منزل خریداری میشود ازقبیل مبل وتختخواب باوسایل آن ولوازم آشپزخانه و سرویس غذاخوری وبخاری ویخچال (وغیره) متعلق بدولت ایران است کارمند آلمانی درنگهداری وحفظ آنها مراقبت خواهند نمود ودرصورت عزیمت این وسایل رابجانشین خود ویابدولت ایران تحویل خواهند داد •

۷/ ۳۳ـ درصورتی که قرارباشد کارمند آلمانی جدیدی وارد شود نماینده کل آلمانی ورود همکارجدید خود را بموقع باطلاع وزارتفرهنگ خواهد رساند تامبلغ لازم برای خرید اثاثه قبل ازورود نامبرده بموقع حاضرباشد

۷/ ٤ـ توافقهای عمومـــــی

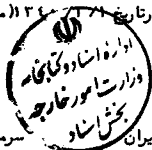
۷/ ٤۱ـ توافقهای بالا برای هنرستانهای تهران وتبریز ومشهد واصفهان وشیرازمعتبراست •

۷/ ٤۲ـ درصورتیکه درقیمت اجاره بها ومبل واثاثه تغییر محسوس روی دهد باید میزان مبالغی که در بالا برای مال الاجاره وخرید اثاثه قید شده متناسبا تغییرداده شود •

۷/ ٥ـ درموارد یکه تصمیم مشترك هردو رئیس لازم باشد وتوافق نظر بدست نیاید دراینصورت تصمیم نهائی ازطرف معاون تعلیماتی وزارتفرهنگ پس ازاستماع نظریه نماینده کل آلمانی اتخاذ خواهد شد •

۷/ ٦ـ مذاکرات فوق دردونسخه بفارسی وآلمانی تنظیم میگردد اینمذاکرات درتهران درتاریخ ۲۹ نوامبر ۱۹٦۰ (۳۹/۹/۸) انجام گرفت •

۷/ ۷ـ توافقهای فوق الذکرونیزموضوعات مربوطه باجرای گروه مالی پس ازتصویب بودجه سال ۱۳٤۰ دولت شاهنشاهی ایران بعبارت الاخری درتاریخ ۱۳٤۰/۱/۱ (مطابق ۲۱/ ۳/ ۱۹٦۱) قابل اجرا میباشد •

معاون فنی وزارتفرهنگ شاهنشاهی ایران — سرمشاورد ولتی وزارت اقتصاد جمهوری

نفیسی — گوبلز

شماره سند: ۱۲۳

فرستنده: سفارت آلمان در تهران

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: سفر پروفسور «آیک شتدت» یکی از دانشمندان معروف آلمانی و دوشیزه «کاندلر» کمک فنی وی به ایران

تاریخ: ۱۰ ژانویه ۱۹۶۱ مطابق با ۲۰ دی ۱۳۳۹ هـ.ش

نمره: ۰۴-۸۸-۶۰۴/۶۱/۸ پ

[حاشیه]:

ـ آقای طالب زاده، قرار است این شخص در این هفته به ملاقات این جانب بیاید، معهذا از حالا شرحی به وزارت کشور، وزارت فرهنگ و سازمان اطلاعات و امنیّت مرقوم دارید که او را اجازه دهند به تحقیق علمی خود مشغول شود و توجّه لازم به استانداران، ادارات فرهنگ شهرستانها و شعب سازمان امنیت در نقاط مختلف ایران ... [۱]. ۳۹/۱۰/۲۷

۱– یک لغت خوانده نشد.

Botschaft
der
Bundesrepublik Deutschland
Teheran

Kult 604-88.04/P 8/61

V e r b a l n o t e

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland beehrt sich, das Kaiserlich Iranische Aussenministerium um seine freundliche Vermittlung in folgender Angelegenheit zu bitten:

Vor einigen Tagen ist in Teheran der bekannte deutsche Anthropologe, Professor Dr. Dr. Egon von E i c k s t e d t von der Universität Mainz zusammen mit seiner technischen Assistentin, Fräulein Anne K a n d l e r , eingetroffen, um ebenso wie bisher in der Türkei anthropologische Forschungen in Iran zu treiben, die sich im wesentlichen auf die Feststellung geographischer Typen in den Ebenen, Bergen und Städten Irans sowie auf Messungen und Photographien an grösseren Reihen von Menschen erstrecken. Professor Dr. von Eickstedt und Fräulein Kandler, die sich mehrere Monate in Iran aufhalten wollen, gedenken, fast alle Provinzhauptstädte des Landes sowie andere Teile Irans aufzusuchen.

Die Botschaft wäre dem Kaiserlich Iranischen Aussenministerium dankbar, wenn es dafür Sorge tragen würde, dass Herrn Professor Dr. Eickstedt, der ein Fachgelehrter von internationalem Ruf ist, alle Erleichterungen gewährt werden würden, die der Durchführung seiner wissenschaftlichen Arbeiten förderlich sind. Insbesondere bittet die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland, Professor Dr. Eickstedt allen Gouverneuren der Provinzen Irans, denen Herr Professor Dr. Eickstedt seine Aufwartung zu machen gedenkt, empfehlen zu wollen.

An das
Kaiserlich Iranische
Aussenministerium
T e h e r a n

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان
شماره ۰۴ — ۸۸ — ۶۰۴/ ۶۱/ ۸ پ

یـــــادداشت

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان با اظهار
تعارفات خود بوزارت امور خارجه شاهنشاهی احتر
مراتب زیر را باستحضار رسانیده مساعدت مقامات
انوزارتخانه را خواستار است :

چندی قبل یکی از دانشمندان معروف قسمت
مردم شناسی المان موسوم به پروفسور دکتر دکتر
"اگون فون آیك شتدت" از دانشگاه "ماینس" المان
باتفاق کمك فنی خود دوشیزه "انه کاندلر" بطهرا
وارد شده اند تا بهمان طریقی که در کشور ترکی
به تحقیقات علمی مردم شناسی پرداخته اند در ایرا
نیز در نمونه های مختلف اراضی جغرافیائی
دشت ها کوهستانات و شهرهای ایران بمطالعات
و تفحصات علمی مشغول شده و عکسبرداریهائی
نیز بنمایند . اقای پروفسور "آیك شتدت" و دوشیز
"کاندلر" که مایلند چندین ماه در ایران اقامت نما
میخواهند نیز مسافرتهائی بکلیه مراکز استانها و سا
نقاط کشور شاهنشاهی از لحاظ شناسائی بعمل او

سفارت کبرای المان بی نهایت از وزارت امور
خارجه شاهنشاهی متشکر میشود چنانچه اقدامی
بعمل اید که برای اقای پروفسور دکتر "ایك شتدت"
که از دانشمندان متخصص جهانی بشمار میرود
تسهیلات لازم فراهم گردد تا بتواند بمطالعات
و شناسائیهای علمی خود موفق گردد . این
سفارت خواهشمند است که مشارالیه را نیز

Professor Dr. von Eickstedt ist Inhaber des deutschen Reisepasses Nr. 21 831/56, ausgestellt am 1. Juni 1958 vom Polizeipräsidium in Mainz, Fräulein Kandler des deutschen Reisepasses Nr. 146 4 503, ausgestellt am 20. Juni 1951 von der Polizeidirektion Mainz in Verbindung mit dem Reisepass Nr. 101 4 968, ausgestellt am 26. Oktober 1956 vom Generalkonsulat der Bundesrepublik Deutschland in Istanbul.

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland benutzt auch diese Gelegenheit, das Kaiserlich Iranische Aussenministerium ihrer ausgezeichnetsten Hochachtung zu versichern.

Teheran, den 10. Januar 1961

استانداران کشور شاهنشاهی معرفی و توصیه فرمایند
آقای پروفسور فون ایک اشتدت دارنده گذرنامه مسافرتی المانی شماره ۲۱۸۳۱/۵۶ مورخه ۱ ژوئن ۱۹۵۸ صادره ازشهرستان ماینس المان است و دوشیزه "کاندلر" نیز دارای گذرنامه مسافرتی المانی شماره ۱۴۶۴۵۰۳ مورخه ۲۰ ژوئن ۱۹۵۱ صادره ازشهرستان "ماینس" المان است که بعلت پر شدن صفحات گذرنامه الحاقی دیگری تحت شماره ۱۰۱۴۹۶۸ مورخه ۲۰ اکتبر ۱۹۵۶ صادره از ژنرال قنسولگری المان در اسلامبول ضمیمه شده است.

این سفارت موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را تقدیم میدارد .-

تهران مورخه ۱۰ ژانویه ۱۹۶۱

وزارت امور خارجه شاهنشاهی
طهـــــران

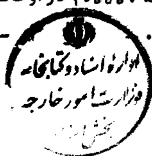
سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

(٦)

دانمارک ــ سویس ــ اطریش ــ پرتقال ــ پرو ــ اند و نزی هم فروش بیشتر با این اتومبیل است . همین خود موید این معنی است که فولکس واگن قادر بمبارزه با رقبا هست . نمایشگاه بین‌المللی پائیزی فرانکفورت (یازدهمین نمایشگاه بعد از جنگ) روز یکشنبه ٦ سپتامبر افتتاح شد . در این نمایشگاه (روی نود هزار مترمربع جا) میتوان یک نظر وسیعی به صنایع اجناس مصرفی آلمان انداخت . سه هزار بازرگان خارجی و داخلی از ۲۷ رشته کالاهای خود را بمعرض نمایش گذارده اند و امکان مقایسه خوبی درباب جنس و قیمت کالاهای مزبور موجود است . سی و سه کشور اروپائی و امریکائی با ۸۳۲ نمایش دهنده به فرانکفورت آمده اند . تالارهای هشت گانه ایالات کاملا اشغال شده است . از کشورهای بلوک شرقی فقط هنگری و بلغارستان شرکت کرده اند . چهارتالار بزرگ نمایشگاه از طرف صاحبان صنایع نساجی و البسه اشغال شده اند . خصوصا امسال برلن سهم بزرگی در نمایشگاه داشت . صد و هشتاد و شش شرکت کننده نشانه خوبی هستند برای فعالیت اقتصادی برلن غربی و نشان میدهند که برلن که سابقا بزرگترین شهر صنعتی اروپا بود امروزهم در رشته صنایع اجناس مصرفی خیلی جلو رفته است . در کنفرانس مطبوعاتی سازمان فروش برلن BAO اظهار شد که علی‌رغم تجدید حیات صنعتی پنجساله اخیر برلن هنوز این شهر فقط پنجاه در صد ظرفیتش فعالیت اقتصادی دارد . BAO از اقتصاد آلمان غربی مجددا تقاضا کرده که به برلن سفارشهای بیشتری بدهند . احتمال معاملات در نمایشگاه بطور عموم زیاد است . خارجه هم امید وار است که معاملات خوبی صورت بگیرد .

تولید مواد خام در آلمان درماه اوت تنزل خفیفی کرده است و به ۱۲۲۷٥٦٥ تن در مقابل ۱۲۷۰۸٤۲ تن (ماه ژوئیه) رسیده است ولی درعین حال حدمتوسط تولید روزانه از ٤۷۰٦۸ تن در ژوئیه به ٤۷۲۱٤ تن در اوت ترقی یافته است . چون هم چه در تولید ماهیانه و چه در تولید روزانه تنزل محسوسی کرده است . تولید ماهیانه از ۹٥۱۷۸۱ در ژوئیه به ۹۰٥٥٥٥ در اوت تنزل کرده است . تولید روزانه نیز از ۳۰۷۰۳ در ژوئیه به ۲۹۲۱۱ تن تنزل کرده است .

سرکنسول شاهنشاهی ــ رکن‌الدین آشتیانی

شماره سند: ۱۲۴

فرستنده: سرکنسولگری ایران در هامبورگ

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره روابط فرهنگی

موضوع: اعطا بورس به شش محصل ایرانی جهت تحصیل در مدرسه عالی بحریه شهر برمن

تاریخ: ۱۱ بهمن ۱۳۳۹ هـ.ش

نمره: ۱۹۳۴

[حاشیه]:

ـ ملاحظه شد، بایگانی شود.

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

هامبورگ بتاریخ ۲۹/۱۱/۱۱
شماره ــ ۱۹۳۴
پیوست دارد ·

۲۴۳
اقتصادی

۲۸۲۸۴
۲۹/۱۱/۱۹

وزارت امورخارجه ــ اداره روابط فرهنگی

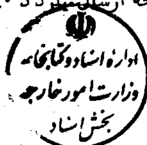
پیرونامه شماره ۱۲۹۲ مورخ ۲۹/۷/۳۰ ومکاتبات متعدد دیگر درباره بورس شش محصل درمدرسه عالی بحریه تجارتی بخرج شهرپرمن باستحضارمیرساند ·

تلوانامه ایکه آقای دکتربرچلر درقبال استفسار این سرکنسولگری درخصوص جزئیات این بورس ارسال داشته بانضمام ترجمه آن جهت استحضار ایفادمیگردد ·خواهشمند است دستورفرمایند ازتصمیمی که مقامات مربوطه دراین باره اتخاذ خواهند فرمود هرچه زودتر این سرکنسولگری رامطلع فرمایند ·ــ

سرکنسول ــ محمود ملایری

رونوشت بانضمام ترجمه نامه آقای دکتربرچلر جهت استحضار اداره اموراقتصادیات وزارت امورخارجه ارسال میگردد ·ــ

سرکنسول ــ محمود ملایری

وزارت امورخارجه ــ اداره اموراقتصادی
شماره ۷۹۲۴
تاریخ ۲۹/۱۱/۲۰

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

سنای شهر برمن در جلسه ۲۰/ ۹/ ۱۹۶۰ تصمیم گرفته است بمناسبت افتتاح نمایشگاه صنعتی در تهران به دولت ایران پیشنهاد نماید که شش نفر ملاح ایرانی برای آموختن فن ناخدائی در مسافرتهای کوچک در برمن تحصیل نمایند و از دولت ایران تقاضا شود شش نفر تبعه ایرانی در سنین ۱۸ تا ۱۶ سال با دیپلم کلاس سه متوسطه و یا نظیر آن و آشنائی بزبان آلمانی و یا لااقل بزبان انگلیسی معرفی نمایند پیش بینی شده است که این جوانان ایرانی بدوا برای مدت ششماه در کشتی تحصیلی "آلمان" قرار گیرند و در این مدت بزبان آلمانی آشنا شده و مقدمات امور را برای خدمت در کشتی که به دریا مسافرت میکند بیاموزند. بعدا قرار است ایرانیها برای مدت دو سال در کشتی های آلمانی خدمت نمایند و در این مدت تحت مراقبت بوده و تحصیلات مخصوص انجام خواهند داد. بعد از انقضای مدت دو سال یک دوره شش ماهه در دبیرستان کشتی رانی در برمن پیش بینی شده است و پس از انجام این دوره دولت ایران مختار خواهد بود به جوانان مزبور بعد از امتحان مجدد در کشتی رانی سمت ناخدا برای مسافرتهای کوچک را اعطا نماید. هزینه کلیه تحصیلات بشرح فوق بعلاوه پول جیبی از قرار ماهی ۲۰/- مارک بعهده شهر آزاد برمن خواهد بود و در مدت دو سال که روی کشتی های آلمانی خدمت خواهند نمود همان حقوقی را خواهند گرفت که ملاحان آلمانی میگیرند.

اینجانب کلیه جزئیات را با نامه مورخ ۲۷/ ۱۲/ ۱۹۶۰ به سفارتکبرای آلمان در تهران اطلاع داده و در این بین جواب سفارتکبرای را دریافت داشتم مبنی بر اینکه اقدامات لازمه نزد دولت ایران بعمل آمده است که شش نفر داوطلب را تعیین نمایند با وجود اینکه موضوع استفسار شما در این بین مرتفع گردیده معهذا تصور مینمایم که اطلاع داشتن از پیشنهادات برمن برای سرکنسولگری شاهنشاهی ایران در هامبورگ مهم و مفید باشد.

باتقدیم مراتب احترامات فائقه

دکتر برچلــــر

شماره سند: ۱۲۵

فرستنده: سفارت آلمان در تهران

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: تأسیس بنگاه کشاورزی و تعلیماتی در علی آباد شیراز

تاریخ: ۶ فوریه ۱۹۶۱ مطابق با ۱۷ بهمن ۱۳۳۹ هـ.ش

نمره: ۰۲-۸۸-۴۰۷ / ف
۶۰-۶۱ پ

[حواشی]:

ـ روابط فرهنگی، گذرنامه‌ها

ـ آقای طالب زاده با توجه به سابقه امر اقدام فرمایید. ۳۹/۲/۳

Botschaft
der
Bundesrepublik Deutschland
Teheran

Kult 407-88.02/Lehrgut Aliabad/61
- P 60 -

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان

شماره ۲ـ۰۲ـ۸۸ـ۴۰۷/ف
۶۱ـ۶۰ پ

یادداشت

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان با اظهار تعارفات خود بوزارت امور خارجه شاهنشاهی احتراما مراتب زیر را باستحضار میرساند :

در پیرو قرارداد دولتی ایران والمان دایر برتاسیس یك بنگاه کشاورزی و تعلیماتی مصوبه ٤ فوریه ۱۹٦۰ بدینوسیله اسامی اتباع المانی را که در بنگاه تعلیماتی کشاورزی مزبور در علی اباد (اطراف شیراز) بکار اشتغال داشته و در محل سکونت خواهند داشت باطلاع میرساند :

۱ ـ اقای فریدریخ ـ پریلیپ متولد سالمه ۲٤ اکتبر ۱۹۱۵ در "روزباخ ـ ارباخ " و دارنده گذرنامه عادی المانی شماره ۵۲۱٦٦۲۰ صادره از سفارت کبرای المان در تهران مورخه ۳۱/ ۳/ ۱۹۵٦ و دارنده روادید ورودی شماره ۲۳۷۵ مورخه ۲۲/ ۱۲/ ۱۹٦۰ صادره از سفارت کبرای شاهنشاهی ایران در کلن بعنوان مدیر بنگاه کشاورزی علی اباد

۲ ـ اقای دکتر هانس شاده متولد سالمه ۷ سپتامبر ۱۹۰٤ در لاندس برگ وارته دارنده گذرنامه عادی المانی شماره ۵٤ـ۵۰۵ـ۳۸۱٤٤۲۱ صادره ازسفارت کبرای المان در " بوگو کلمبین مورخه ۲٤ اوت ۱۹۵٤ ودارنده روادید ورودی شماره ۲۳۷٤ مورخه ۲۲/ ۱۲/ ۱۹٦۰ صادره ازسفارت کبرای شاهنشاهی ایران درکلن بنام معاون بنگاه کشاورزی علی اباد

Verbalnote

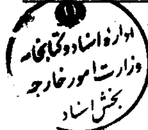
Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland beehrt sich, dem Kaiserlich Aussenministerium unter Bezugnahme auf das deutsch-iranische Regierungsabkommen betr. die Errichtung eines landwirtschaftlichen Lehr- und Demonstrationsbetriebs vom 4. Februar 1960 die Namen derjenigen deutschen Staatsangehörigen mitzuteilen, die als Angestellte des im Aufbau begriffenen landwirtschaftlichen Lehr- und Demonstrationsbetriebs in Aliabad tätig sind und ihren Wohnsitz dort genommen haben:

1. Friedrich P r i l i p p , geb. am 24. Oktober 1915 in Rossbach/Erbach im Odenwald, Inhaber des Reisepasses Nr. 521 6 620, ausgestellt von der Botschaft der Bundesrepublik Deutschland in Teheran am 31.3.1956, versehen mit dem Visum der Kaiserlich Iranischen Botschaft in Köln Nr. 2375 vom 22.12.1960, Direktor des landwirtschaftlichen Lehr- und Demonstrationsbetriebs in Aliabad

2. Dr. Hans S c h a d e , geb. am 7. September 1904 in Landsberg/Warthe, Inhaber des Reisepasses Nr. 381 4 421/505/54, ausgestellt von der Botschaft der Bundesrepublik Deutschland in Bogotá/Kolumbien am 24. August 1954, versehen mit dem Visum der Kaiserlich Iranischen Botschaft in Köln Nr. 2374 vom 22.12.1960, stellvertretender Direktor des landwirtschaftlichen Lehr- und

An das
Kaiserlich Iranische
Aussenministerium
T e h e r a n

- 2 -

und Demonstrationsbetriebs in Aliabad

3. Dr.-Ing. Kurt R o s k e , geb. am 24. Mai 1921 in Berlin, Inhaber des Reisepasses Nr. 614 2 111, ausgestellt vom Polizeipräsidenten in Stuttgart am 18. Mai 1954, versehen mit dem Visum der Kaiserlich Iranischen Botschaft in Köln Nr. 2386 vom 27. Dezember 1960, Fachmann für Wasserversorgung, Hoch- und Tiefbau

4. Paul M e r t i n s , geb. am 21. Februar 1921 in Baltruscheiten, Inhaber des Reisepasses Nr. B 299 8 957, ausgestellt vom Polizeipräsidenten in Essen am 15.1.1960, versehen mit dem Visum der Kaiserlich Iranischen Botschaft in Köln Nr. 2377 vom 22.12.1960, Landwirt, Fachmann für Tierzucht und allgemeine Landwirtschaft

5. Georg F a a t z , geb. am 5.12.1915 in Erbach im Odenwald, Inhaber des Reisepasses Nr. B 361 9 642, ausgestellt in Erbach am 3.10.1960, versehen mit dem Visum der Kaiserlich Iranischen Botschaft in Köln Nr. 2376 vom 22.12.1960.

Die Botschaft bittet, den genannten Personen alle Erleichterungen zu gewähren, die im deutsch-iranischen Regierungsabkommen betr. die Errichtung eines landwirtschaftlichen Lehr- und Demonstrationsbetriebs vom 4. Februar 1960 vorgesehen sind.

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland benutzt auch diese Gelegenheit, das Kaiserlich Iranische Aussenministerium ihrer ausgezeichnetsten Hochachtung zu versichern.

Teheran, den 6. Februar 1961

BOTSCHAFT DER BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND TEHERAN

٣ ـ دکتر مهندس "کورت ـ روسکه" متولد سالمه ٢٤ مه ١٩٢١ در برلن دارنده گذرنامه عادی شماره ٦١٤٢١١١ مورخ ١٨ مه ١٩٥٤ صادره از شتوتگارت و دارنده روادید ورودی شماره ٢٣٨٦ مورخ ٢٧/ ١٢/ ١٩٦٠ صادره ازسفارت کبرای شاهنشاهی ایران در کلن بعنوان کارشناس آبیاری و رو و زیر کاری

٤ ـ اقای پول مرتینس متولد سالمه ٢١ فوریه ١٩٢١ در بالترو شایتن و دارنده گذرنامه عادی شماره ٢٩٩٨٩٥٧ ب مورخ ١٥/ ١/ ١٩٦٠ صادره از اسن و دارنده روادید ورودی شماره ٢٣٧٧ مورخ ٢٢/ ١٢/ ٦٠ صادره ازسفارت کبرای شاهنشاهی ایران در کلن بعنوان کارشناس کشاورزی و تربیت احشام

٥ ـ اقای گئورگ فاتس متولد سالمه ٥/ ١٢/ ١٩١٥ در ارباخ دارنده گذرنامه عادی شماره ٣٦١٩٦٤٢ ب مورخ ٣/ ١٠/ ١٩٦٠ صادره از ارباخ و روادید ورودی شماره ٢٣٧٦ مورخ ٢٢/ ١٢/ ١٩٦٠ صادره ازسفارت شاهنشاهی ایران در کلن

این سفارت خواهشمند است باستناد قرارداد دولتی بین ایران و المان در فراهم ساختن تسهیلات کار انها اقدام شایسته بعمل اورده این سفارت را رهین امتنان و تشکر فرمایند .

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را تقدیم میدارد .

طهران مورخه ٦ فوریه ١٩٦١

وزارت امور خارجه شاهنشاهی
طهـــران

شماره سند: ۱۲۶

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره امور فرهنگی

موضوع: تأسیس دانشکده فنی در ایران

تاریخ: ۶ اسفند ۱۳۳۹ هـ.ش

نمره: ۲۵۹۲

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
بکلن

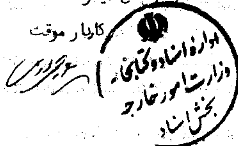
۵۷۲۸
۲۹/۱۲/۱۰

تاریخ ۲۹/۱۲/۶
شماره ۲۵۹۲
پیوست ورارو

وزارت امور خارجه ــ اداره امور فرهنگی

از وزارت امور خارجه آلمان طی یاداشتی راجع بتصمیم تاسیس یك دانشکده فنی در ایران شرحی رسیده و از جناب آقای تفضلی دعوت شده در جلسهٔ مشاوره آن شرکت جویند ۰ مراتب باستحضار ادارهٔ سرپرستی رسید و اینك یك نسخه از یاد داشت و ترجمهٔ انگلیسی آن برای استحضار ارسال میگردد

کاردار موقت

۶۴۸۱
۲۹/۱۲/۱۴

Durchdruck

Auswärtiges Amt

604-82/77

V e r b a l n o t e

Das Auswärtige Amt beehrt sich, der Kaiserlich Iranischen Botschaft ergebenst davon Mitteilung zu machen, daß auf der Tagesordnung der nächsten ordentlichen Plenarversammlung der Westdeutschen Rektorenkonferenz eine Aussprache über die Gründung einer deutschen Studienanstalt im Iran angesetzt worden ist.

Das Auswärtige Amt wäre dankbar, wenn Exzellenz Tafazoli davon unterrichtet würde, daß die seinerzeit von ihm angeschnittene Angelegenheit nunmehr in ein Stadium konkreter Überlegungen getreten ist.

Das Auswärtige Amt benutzt diesen Anlaß, die Kaiserlich Iranische Botschaft erneut seiner ausgezeichneten Hochachtung zu versichern.

Bonn, den 21. Februar 1961

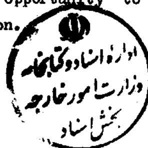
L. S.

An die
Kaiserlich Iranische Botschaft

The Foreign Office has the honour, to inform the Iranian Embassy, that on the next official full sitting of the West-German Rectors-conference will be made a discussion about the foundation of a german secondary school in Iran.

The Foreign Office would be thankful, if Excellency Tafazoli would be informed from this, that this matter, which was suggested by him, now entered into a stadium of a concret deliberation.

The Foreign Office takes this opportunity to renew to the Iranian Embassy of its highest consideration.

شماره سند: ۳

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امورخارجه ـ اداره اطلاعات و مطبوعات

موضوع: متن اعلامیه کنفرانس برلین

تاریخ: —

نمره: ۵۸۳۴

ـ آنتونی ایدن (Anthony Eden) سیاستمدار معروف انگلیسی در سال ۱۸۹۷ در ویندلس
هال (دورهام) متولّد شد. وی از سال ۱۹۳۱ به طور مکرر وزیر امور خارجه گردید و در
۱۹۵۵ الی ۱۹۵۷ نخست وزیر انگلستان بود.

llenhauer

شماره سند: ۱۲۷

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت ایران در کلن

موضوع: تکمیل و توسعه دانشکده فنی

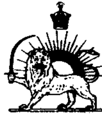
تاریخ: ـــــ

نمره: ـــــ

[حاشیه]:

ـ بایگانی فرمایید.

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

سفارت کبرای شاهنشاهی ــ کلن

دانشگاه تهران ضمن نامه‌ای که بجناب آقای نخست وزیر نگاشته اطلاع میدهد در مدت توقف جناب آقای لودویک ارهارد وزیر اقتصاد آلمان در تهران برای تکمیل وتوسعه دانشکده فنی ازطرف مقامات دانشگاه تهران با ایشان مذاکرات لازم بعمل آمده بود وپس ازعزیمت ایشان ازتهران نیزاین مذاکرات باسفارت کبرای آلمان درتهران تعقیب گردیده وپس از مشورت وتبادل نظرچنین قرار میشود که دونفر متخصص آلمانی بایران دعوت شوند کاحتیاجات دانشکده فنی رااز نزدیک مطالعه وپیشنهادهای لازم را برای تکمیل وتوسعه آن بدهند ونظربا اینکه سه سال قبل آقای پروفسورفلگلر Pflegler استاد مدرسه عالی فنی آخن ازطرف دانشگاه تهران بایران دعوت شده وگزارش راجع بدانشکده فنی تهیه‌نموده بودند لذا درمذاکراتی کهتوسط دانشگاه تهران باسفارت کبرای آلمان بعمل آمد مصلاح دیده شده است کمجدداً ازایشان دعوت شود که باتفاق یکنفر استاد متخصص ماشین بایران آمده وگزارش جامعی راجع به تکمیل قسمت الکترونیک وماشین سازی دانشکده فنی تهیه نمایند .

باتوجه بمراتب مشروح خواهشمنداست در بار تقاضای دانشگاه تهران نسبت بدعوت آقایان متخصصین نامبرده کازطریق کمکهای فنی آلمان بایران انجام خواهد شد هرچه زودتر نزد مقامات مربوطه دولت آلمان اقدام لازم بعمل آورند وازنتیجه وزارت امورخارجه رامطلع فرمایند .ــ

وزیرامورخارجه

رونوشت برای اطلاع دانشگاه تهران ارسال میشود .ــ

وزیرامورخارجه

بایگانی شود

شماره سند: ۱۲۸

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: سفارت آلمان در تهران

موضوع: ممنوعیّت پذیرش اطفال ایرانی در دبستان آلمانی

تاریخ: ۱۳۴۰ هـ.ش

نمره: ۸۶۳۴/۸/۲۴۰۶

وزارت امور خارجه

اداره روابط فرهنگی
شماره ۸۶۰۴ ۸/۲۴-۹
تاریخ ۱۳۴۸/۱۰/۲۰
پیوست ———

یادداشت

وزارت امورخارجه شاهنشاهی با اظهار تعارفات خود بسفارت جمهوری فدرال آلمان در تهران احتراماً" اشعار میدارد که وزارت آموزش وپرورش برطبق رای جلسه ۹۳۶ مورخ ۱۹/ ۳/ ۱۳۴۶ شورایعالی فرهنگ اجازه تاسیس یکباب دبستان جهت اطفال آلمانی مقیم تهران بنام هیئت مدیره (درصورتیکه واجد شخصیت حقوقی گردد) صادر نمود منحصرا" اطفال آلمانی ثبت نام نماید ولی در عمل مشاهده شده که بعضی ازاطفال ایرانی درآن موسسه ثبت نام وحتی دوره اول متوسطه را نیزمشغول تحصیل گردیده اند واکنون قصد ادامه تحصیل دردوره دوم دبیرستانهای ایران رادارند ومدرك تحصیلی صادره ازآن مدرسه راجهت تعیین ارزش تحصیلی بوزارت آموزش وپرورش ارائه مینمایند . چون طبق آئین نامه های مربوطه پذیرفتن دانش آموزان ایرانی دراینقبیل موسسات مطلقا" ممنوع است وازطرفی دبستان آلمانی قلیهك فاقد امتیازکودکستان ودوره اول دبیرستان می باشد خواهشمنداست بمقامات دبستان آلمانی اعلام فرمایند برای اخذ اجازه تاسیس کودکستان ودبیرستان بوزارت آموزش وپرورش مراجعه نمایند .

موقع رابرای تجدید احترامات فائقه مغتنم میشمارد .

سفارت جمهوری فدرال آلمان ــ تهران

شماره سند: ۱۲۹

فرستنده: اتحادیه معلمین برلین

گیرنده: دولت ایران

موضوع: اعتراض اتحادیه معلمین برلین در خصوص کشته شدن یک معلم ایرانی در تظاهرات

معلمین در روز سوم می

تاریخ: ۴ مه ۱۹۶۱ مطابق با ۱۴ اردیبهشت ۱۳۴۰ هـ.ش

نمره: ــــ

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

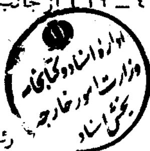
اداره ....
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

ترجمه نامه مورخ ٤ می ١٩٦١ اتحادیه معلمین برلن
بدولت ایران
قابل توجه جناب آقای نخست وزیر

محترما بعلت حوادث اخیری که در کشور شما رخ داد ومنجر به کشته شدن یکنفر معلم جوان در اعتصاب معلمین بوسیله پلیس شما گردید وظیفه خود میدانیم از جنابعالی تقاضا کنیم احترام حقوق و آزادیهای دموکراتیک مردم کارگر را که در این مورد منظور طبقه معلم است مرعی فرمائید ۰

تظاهرات ٣٠ هزار نفر معلم در روز سوم می در تهران و سایر نقاط دیگر بدون شك اعتراضی علیه این کشتار پلیس و نشانه این بود که معلمین شما مایل نیستند از حقوق خود صرف نظر نمایند ۰

بنمایندگی از طرف ٢٥٠ هزار نفر اعضای این اتحادیه ما نیز بسهم خود نسبت باین اقدامات مستبدانه اعتراض نموده و انتظار داریم اصول مندرج در اعلامیه حقوق بشر و منشور ملل متحد (ماده ١ و ٥٥ و ٥٦) و منشور بین المللی معلمین (ماده ٢ و ٥) و منشور حقوق اتحادیه بازرگانی (١ ــ ٤ و ٢ ــ ٥ و ٤ ــ ١٩) از جانب دولت شما نیز مراعات و تضمین گردد ۰

باتقدیم احترامات فائقه
رئیس اتحادیه ــ آ ۰ ویلك

شماره سند: ۱۳۰

فرستنده: سفارت آلمان در تهران

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: اشکالات مربوط به اجرای مفاد موافقتنامه منعقده بین ایران و آلمان در خصوص توسعه و تکمیل و اداره هنرستانهای تهران و تبریز.

تاریخ: ۱۲ ژوئن ۱۹۶۱ م مطابق با ۲۲ خرداد ۱۳۴۰ ه.ش

نمره: ـــــ

[حواشی]:

ـ در واقع این یادداشت باید به اداره محترم روابط فرهنگی ارجاع و اقدامات فوری معمول شود

۳/۲۵

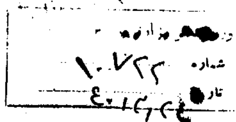
ـ عهود ـ روابط فرهنگی

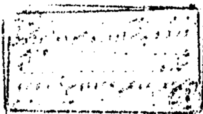
ـ این موضوع اجراء موافقتنامه فرهنگی و فنی سابق به اداره محترم روابط فرهنگی است که ب

وزارت فرهنگ ترتیب کار زودتر داده شود.

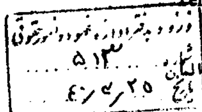
ـ فوری است.

جناب آقای وحید مازندرانی، آقای سفیرکبیر آلمان شخصاً به وزارت امور خارجه این یادداشت را تسلیم و تقاضای نموده که به آن توجه عاجلی بشود. شخصاً اقدام و جواب را زودتر صاد فرمایند.

Botschaft
der
Bundesrepublik Deutschland
Teheran

سفارت کبرای جمهوری فدرال آلمان

تذکاریه

سفارت کبرای جمهوری فدرال آلمان محترما اشکالاتی را که حین اجرای مفاد موافقت نامه منعقده بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فدرال آلمان در مورد توسعه و تکمیل و اداره هنرستانهای طهران و تبریز پیش آمده است بشرح زیر باطلاع وزارت امور خارجه شاهنشاهی میرساند :

بند ج از ماده سوم موافقت نامه فوق الذکر بشرح ذیل تصریح میکند :

" دولت شاهنشاهی ایران مخارج جاری نگاهداری و اداره کردن این دو هنرستان را بعهده خواهد گرفت و برای هریک از معلمین آلمانی دو نفر کمک معلم ایرانی که دارای استعداد تعلیماتی باشند در اختیار خواهد گذارد . همچنین بخرج خود معلمین زبان آلمانی برای تدریس زبان در این هنرستانها بکار خواهد گمارد . بطور کلی تمام مخارج مربوط به کارمندان ایرانی که در اموزشگاههای ایرانی مزبور مشغول اشتغال دارند ازطرف دولت شاهنشاهی ایران پرداخت خواهد شد . "

ولی متاسفانه مشاهد گردید که :

۱ - وجوه پیش بینی شده مربوط به مخارج نگاهداری و اداره کردن هنرستانها تا بحال هیچگاه به موقع و تمام کمال پرداخت نشده است و بدین ترتیب رئیس آلمانی هنرستان در تهران تا کنون چندین بار ناچار شده از پول شخصی خود بعضی مخارج را تامین نماید .

Aide-mémoire

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland beehrt sich, das Kaiserlich Iranische Aussenministerium nachstehend von gewissen Mängeln zu unterrichten, die sich bei der Durchführung des Abkommens zwischen der Regierung des Kaiserreichs Iran und der Regierung der Bundesrepublik Deutschland über den Ausbau, die Erweiterung und die Verwaltung der Gewerbeschulen in Teheran und Täbris ergeben haben.

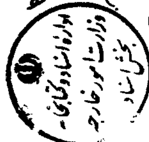
Artikel 3 Abs. 3 des genannten Abkommens lautet wie folgt:

"Die Regierung des Kaiserreichs Iran wird die laufenden Verwaltungskosten der beiden Schulen übernehmen und jeder deutschen Lehrkraft zwei iranische Assistenten mit Lehrbefähigung beiordnen. Ferner wird sie auf ihre Kosten geeignete iranische Sprachlehrer zur Erteilung deutschen Sprachunterrichts an den genannten Schulen einstellen. Auch alle übrigen Kosten für die an diesen Gewerbeschulen tätigen iranischen Personen werden von der Regierung des Kaiserreichs Iran getragen."

Leider hat festgestellt werden müssen, dass

1. die im Etat der Schulen vorgesehenen Verwaltungskosten bisher niemals vollständig und rechtzeitig zur Verfügung gestellt wurden. Deshalb hat der deutsche Direktor der höheren Gewerbeschule in Teheran wiederholt Geldmittel aus eigener Tasche vorgestreckt,

- 2 -

2. den deutschen Lehrkräften nicht die zugesagte Anzahl von Assistenten zur Verfügung steht. Einige der Assistenten haben nebenher noch andere Lehraufträge,

3. die iranischen Lehrer für Deutsch nur mangelhaft vorgebildet sind und alle noch einen Nebenberuf ausüben.

Artikel 3 Abs. 5 des genannten Abkommens lautet:

"Die Regierung des Kaiserreichs Iran wird für den deutschen Generalinspekteur und für die deutschen Lehrkräfte, deren Gehaltszahlung die Regierung der Bundesrepublik Deutschland übernimmt, für die Dauer ihres Aufenthalts in Iran eine angemessene möblierte Wohnung oder den für eine entsprechenden Wohnung erforderlichen Mietzins zur Verfügung stellen."

Die Tatsachen zeigen, dass die Mietbeiträge, die auf monatlich 15.000,-- Rial pro Person festgesetzt worden sind, bisher nicht in voller Höhe und nur mit grossen Verzögerungen gezahlt worden sind. Dadurch gerät das deutsche Lehrpersonal seinen Hauseigentümern gegenüber in grosse Verlegenheit. Der am 31. Juli 1960 vereinbarte einmalige Zuschuss für Hausratsbeschaffung in Höhe von 200.000,-- Rial für jede deutsche Lehrkraft ist bisher anstatt in acht nur in zwei Fällen und auch da nicht in der vereinbarten Höhe gezahlt worden.

Artikel 3 Abs. 6 des genannten Abkommens lautet:

"Die Kosten der Dienstreisen des Generalinspekteurs und der deutschen Lehrkräfte

۲ ـ کمك معلمین مورد بحث به تعداد توافق شده تا این لحظه در اختیار معلمین المانی قرار داده نشده اند و عده ای از کمك معلمین موجود نیز وظائف تعلیماتی دیگری نیز سوای انچه پیش‌بینی شده برعهده دارند .

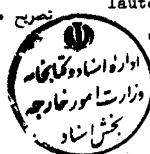
۳ ـ معلمین ایرانی زبان المانی تعلیمات ناقص ونارسائی یافته اند وعلاوه برآن همگی دارای مشاغل دیگری نیز میباشند .

بند ه از ماده سوم موافقت نامه مزبور تصریح دارد که :

« دولت شاهنشاهی ایران برای بازرس کل و هیئت آموزشی آلمانی که حقوق خود را از دولت آلمان دریافت خواهند داشت برای مدت اقامتشان در ایران منزل مبله مناسبی تهیه نموده و یا کرایه منزل متناسبی در اختیار انان خواهد گذارد . »

حقایق نشان میدهد که از بابت کمك خرج کرایه منزل که برای هر نفر در ماه ۱۵۰۰۰/ـ ریال تعیین و مقرر شده بود تا بحال با تاخیر زیاد وانهم فقط قسمتی از مبلغ مورد ذکر پرداخت شده است با این وصف بدیهی است که هیئت اموزشی آلمانی در مقابل موجرین خود دچار اشکالات و گرفتاری فراوان میشود . مبلغ ۲۰۰۰۰۰/ـ ریالی که در تاریخ ۳۱ ژوئیه ۱۹۶۰ بعنوان کمك خرج کلی و یکباره جهت تهیه اثاثه منزل برای فرد فرد معلمین المانی مورد موافقت قرار گرفته بود تا بامروز فقط در دو مورد از ۸ مورد وانهم بمقدار کمتر پرداخت شده است .

بند و از ماده سوم موافقت نامه مورد ذیل تصریح میکند :

« هزینه سفر بازرس کل و هیئت اموزشی المانی

innerhalb des Kaiserreichs Iran werden von der Regierung des Kaiserreichs Iran getragen."

Die Tatsachen zeigen, dass die Dienstreisekosten, die vereinbarungsgemäss vorgeschossen werden sollen, in einem Falle erst viele Wochen nach der Dienstreise und in einem anderen Fall bisher überhaupt nicht gezahlt worden sind. Das den deutschen Lehrern zustehende Benzingeld für ihren Dienstwagen ist schon seit Monaten nicht mehr gezahlt worden.

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland wäre dankbar, wenn die vorstehend aufgeführten Mängel abgestellt werden würden und Vorsorge getroffen würde, dass sie auch in Zukunft nicht wieder auftreten.

Teheran, den 12. Juni 1961

و مخارج اقامت انان در محل ماموریت در داخل کشور شاهنشاهی ایران بعهده دولت ایران خواهد بود . "

ولی واقعیات نشان میدهند که مخارج سفر که قرار بود طبق توافق قبلا پرداخت شود در یك مورد ٤ هفته بعد از انجام سفر پرداخت گردیده و در مورد دیگر نیز تا این لحظه اصولا پولی پرداخت نشده است . علاوه برآن پول بنزین جهت ماشین معلمین المانی که قرار بود در اختیارشان گذارده شود ماههای متمادی است که پرداخت نشده است .

سفارت کبرای جمهوری فدرال المان بی نهایت ممنون خواهد شد چنانچه اشکالات مشروحه در فوق رفع شده و همچنین اقدامی بعمل اید که دیگر نظایر ان پیش نیاید .

طهران مورخه ۱۲ ژوئن ۱۹۶۱

[illegible]

اداره اسناد و کتابخانه
وزارت امور خارجه
بخش اسناد

نتایج کنفرانس برلن

همانطور که در گزارش قبلی بعرض رسید کنفرانس برلن در ۱۸ فوریه ۱۹۵٤ بپایان رسید و نتیجه آن طی یك اعلامیه منتشر گشت که اینك ترجمه آنرا باستحضار میرساند •

اعلامیه

از ۲۵ ژانویه تا ۱۸ فوریه ۱۹۵٤ کنفرانسی مرکب از وزرای خارجه آمریکا ــ فرانسه ــ انگلستان و شوروی بترتیب جان فاستر دالس ــ ژرژ بیدو ــ آنتونی ایدن ــ ویاچسلاو مولوتف در برلن تشکیل شد و در موارد زیر توافق رسیدند

الف ــ وزرای خارجه آمریکا و فرانسه و انگلستان و شوروی با توجه باینکه تشکیل یك دولت کره مستقل و متحد از طریق مسالمت آمیز عامل مهمی برای کم نمودن اضطراب بین المللی و تحکیم صلح در نقاط دیگر آسیا محسوب میشود پیشنهاد می نمایند که یك کنفرانسی مرکب از نمایندگان ممالك آمریکا ــ فرانسه ــ انگلستان و شوروی ــ جمهوری توده ای چین ــ جمهوری کره ــ جمهوری دموکراسی توده ای کره و ممالك دیگری که آرتش مسلح آنها در جنگ کره دخالت نموده و مایل به شرکت در این کنفرانس هستند در ۲٦ آوریل ۱۹۵٤ در شهر ژنو برای حل مساله آمیز مسئله کره تشکیل شود • همچنین مسئله برقراری مجدد صلح در هندوچین نیز در این کنفرانس بحث خواهد شد و نمایندگان آمریکا ــ فرانسه و انگلستان و شوروی و جمهوری توده ای چین و ممالك ذینفع دیگر دعوت خواهند شد و نیز موافقت شد که دعوت و تشکیل کنفرانس فوق الذکر دلیلی بر شناسائی سیاسی دولی که تا حال شناخته نشده اند نخواهد بود •

ب ــ دول آمریکا ــ فرانسه ــ انگلستان ــ شوروی قبول دارند که حل مشکلات بین المللی که برای برقراری صلح باید از لازم هستند بطور فوق العاده زیادی بوسیله موافقت بر سر خلع سلاح عمومی و یا لااقل تقلیل تسلیحات تسهیل میشود و برای این منظور طبق پارگراف ششم قطعنامه ۲۸ نوامبر ۱۹۵۳ ملل متحد در راه رسیدن به حل قطعی و رضایت بخش در این مسئله تبادل نظر خواهند نمود •

چهار وزیر خارجه در خصوص مسائل آلمان و امنیت اروپا و اطریش تبادل نظر کامل نموده ولی نتوانستند به توافق برسند •

با ملاحظه متن اعلامیه چهار وزیر خارجه در باره کنفرانس برلن معلوم میشود که در این کنفرانس ~~حل~~ اختلافات بین المللی و بخصوص از جمله مسائل آلمان و اطریش را که اکنون در راس اختلافات قرارد ارد به یك کنفرانس دیگر ~~[illegible]~~ نتیجه مثبت دیگری نداشته است ولی نتایج منفی یا بعبارت دیگر نتایج ضمنی آن بسیار مهم و قابل توجه است که اهم آن بطور کلی روشن شدن سیاست و خط مشی طرفین در مسائل بین المللی است •

آنچه در باره آلمان و اطریش در این کنفرانس مسلم و معلوم شد اینست که دولت شوروی با در دست داشتن دولت آلمان شرقی بعنوان یك آتوی قوی در برابر متفقین غربی که خواهان وحدت آلمان از طریق انتخابات آزاد هستند نمی گزارد این منظور عملی شود و تا موقعیکه و ~~[illegible]~~ تضمین کافی در باره امنیت خود طبق پیشنهاد امنیتی در کنفرانس یا نظیر آن بدست نیاورد بانجام انتخابات آزاد و وحدت آلمان که نتیجه آن مسلما بنفع دولت آلمان غربی تمام خواهد شد رضایت نخواهد داد •

کنفرانس برلن برای متفقین غربی نیز ازاین نظر بسیار مفید بود که این کنفرانس نه تنها اتحاد و اتفاق بین آنها را محکم تر نمود بلکه این هماهنگی و خط مشی ثابت تنها راه ادامه جنگ سرد با شوروی معلوم گردید

شماره سند: ۱۳۱

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: وزارت فرهنگ

موضوع: اشکالات مربوط به اجرای مفاد موافقتنامه منعقده بین ایران و آلمان در خصوص توسعه و تکمیل و اداره هنرستانهای تهران و تبریز.

تاریخ: ۸ تیر ۱۳۴۰ هـ.ش

نمره: ۵۰۱۴/۸/۱۲۵۹

نمونه ۵

وزارت امور خارجه

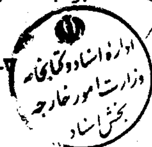
اداره روابط فرهنگی
شماره ۸/۱۲۵۹ / ۵۰۱۴
تاریخ ۸ /۱۰/ ۱۳۴۰
پیوست

وزارت فرهنگ

سفارت کبرای المان ضمن یادداشتی اطلاع میدهد که اشکالاتی درراه اجرای موافقتنامه مربوط بتوسعه و تکمیل و اداره هنرستانهای تهران و تبریز منعقد بین دولت شاهنشاهی و دولت جمهوری فدرال المان بشرح زیر فراهم امده است :

۱ــ وجوهیکه دولت شاهنشاهی طبق بند "ج" ماده سوم موافقتنامه مزبور برای نگاهداری واداره هنرستانهای فوق الذکر تعهد نموده تاکنون بطور کامل و درموقع خود پرداخت نشده است بطوریکه چندین باررئیس المانی هنرستان ناچار شده از جیب خود این منابع را پرداخت نماید .

۲ــ کمک معلمینی که طبق بند "ج" از ماده سوم بایستی درمعیت معلمین ــ المانی کارکنند تاکنون بتعداد مورد توافق دراختیار انان گذاشته نشده اند وعده ای ازکمک معلمین که معرفی شده اند وظائف تعلیماتی دیگری بجز انچه که پیش بینی شده برعهده دارند .

۳ــ معلمین زبان المانی دارای معلومات کافی برای تدریس نیستند و بعلاوه

نمونه ۸

وزارت امور خارجه

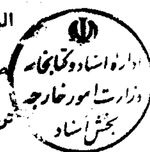
اداره روابط فرهنگی
شماره ....
تاریخ ....
پیوست ....

(۲)

همگی مشاغل دیگری نیز دارند که مانع از اشتغال کامل انان بکار هنرستانها میباشد ۰

۴ــ مبالغیکه طبق بند "هـ" از ماده سوم موافقتنامه بعنوان کرایه مسکن بایستی در اختیار هیات المانی گذارده شود بموقع پرداخت نشده و ازبابت کمک بکرایه منزل که برای هر نفر ماه ۱۵۰۰۰ ریال مقرر شده بود فقط قسمتی انهم با تاخیر زیاد پرداخت شده و بالنتیجه هیات المانی در مقابل موجرین خود دچار اشکالات و گرفتاریهای فراوان شده است و همچنین از مبلغ دویست هزارریالی که درتاریخ ۳۱ ژوئیه ۱۹۶۰ مقررشده بود بعنوان کمك خرج کلی بعنوان تهیه اثاث منزل فردفرد معلمین المانی دریك بسار پرداخت گردد تا امروز فقط دردو مورد از هشت مورد و انهم کمتر از میزان پیش بینی شده تادیه شده است همچنین خرج سفر بازرس کل و هیات اموزشیکه طبق بند "ز" از ماده سوم موافقتنامه بعهده دولت شاهنشاهی است و میبایست قبلا پرداخت گردد دریك مورد چهار هفته بعد از انجام مسافرت حواله شده و درمورد دیگر تاکنون پرداخت نگشته ونیز بهای بنزین اتومبیلهای اعضای هیات هنوز هم داده نشده است ۰

البته مشکلات مالی دولت و مخصوصا وزارت فرهنگ بر وزارت امور خارجه پوشیده نیست ولی تصدیق میفرمایند که عدم اجرای موافقتنامه ای که صد درصد بنفع کشور منعقد شده و در تربیت نسل جوان نقش عمده ای بازی میکند نهایت ضرورت را دارد و دراین راه باید تا انجا رفت که مقامات المانی دردادن کمکهائی از این قبیل تشویق گردند ۰

نمونه ۸

اداره روابط فرهنگی
شماره
تاریخ
پیوست

وزارت امور خارجه

(۳)

متاٴسفانه با ترتیبی که پیش امده و بقراریکه سفارت کبرای دولت مزبور نوشته است مفاد موافقتنامه فیمابین بنحو احسن اجراء نشده و برای رفع مشکلاتیکه بوجود امده نیز اقدامی بعمل نیامده است و بیم ان میرود که ادامه این روش انانرا دچار یاس سازد و مقامات ایرانی را اماده پذیرفتن کمکهای فرهنگی و فنی و عمرانی نبینند و ازاین بابت زیانی متوجه اینده کشور گردد خواهشمند است دستور فرمایند موضوع را از نظر اهمیت فراوانیکه دارد مورد توجه کامل و فوری قرار دهند و نظر خود را درمورد ایراداتیکه سفارت کبرای المان وارد اورده اعلام و ضمنا مرقوم دارند چه ترتیبی مقرر خواهند فرمود که در اینده اینقبیل اشکالات پیش نیاید و مفاد و مقررات موافقتنامه مورد بحث بنحو کامل اجراء گردد و موجبات دلگرمی معلمین و مقامات المانی در اینراه فراهم اید ۰

وزیر امور خارجه

اداره اسناد و کتابخانه وزارت امور خارجه بخش اسناد

شماره سند: ۱۳۲

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: دعوت انجمن دبیران برلین از یک نفر دبیر ایرانی

تاریخ: ۲۴ اسفند ۱۳۴۰ هـ. ش

نمره: ۳۶۶۰

[حواشی]:

ـ اداره روابط ـ اداره سوّم سیاسی ۱۳۴۰/۱۲/۲۸

ـ آقای جهان بانی ۴۱/۱/۷

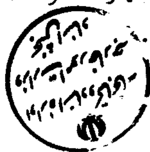
سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
کلن

تاریخ ۲۴ / ۱۲ / ۱۳۴۰
شماره ۳۶۶۰
پیوست دارد

وزارت امورخارجه

پیرو نامه شماره ۳۲۴۰ مورخ ۲۰/ ۱۱/ ۱۳۴۰ درخصوص دعوت انجمن دبیران برلین از یک نفر دبیر ایرانی اشعار میدارد که نامه دیگری از انجمن مزبور بسفارت کبری رسیده مشعر براینکه نشانی انجمن دبیران ایران را از کنگره جهانی معلمین دریافت داشته ودعوت نامه را مستقیماً به نشانی انجمن دبیران ایران ارسال داشته اند .

رونوشت نامه فوق الذکر وترجمه انگلیسی آن برای مزید استحضار به پیوست ایفاد میگردد خواهشمنداست مقرر فرمایند مراتب را بوزارت فرهنگ اطلاع دهند .

سفیر کبیر

۱۵
۴۱/۱/۷

وارده بدفتر وزارت امورخارجه
شماره ۴۶۰۶۷
تاریخ ۴۱/۱/۸

فصل پنجم ـ اسناد امور مذهبی

شماره سند: ۱۳۳

فرستنده: کنسولگری ایران در هامبورگ

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: ساختمان مسجد در هامبورگ

تاریخ: ۴ خرداد ۱۳۳۰ هـ.ش

نمره: ۴۸۷

[حواشی]:

ـ اداره روابط فرهنگی ۳۰/۳/۸

ـ برش روزنامه پیوست نبود.

شماره ۴۸۷
تاریخ ۳۰/۳/۴

Consulat Général Imp. de l'Iran
Hamburg

برش روزنامه پیوست شود

وزارت امورخارجـــــه

بمناسبت ازدیاد عده ایرانیان درهامبورگ ولزوم داشتن یك مرجـع مذهبی اقای علینقی کاشانی درسفراخیر خود بایران بدبه پیشنهاد اقای ایت اله بروجردی اقای شیخ ابوالقاسم محمدی گلپایگانی راباخود بهامبورگ اوردند خبرنگارروزنامه انبدبلات بااقای گلپایگانی مصاحبه وشرح مختصری از شرح حال ایشان نگارش داده که برش روزنامـه پیوست تقدیم میشود .

فعلا اقای گلپایگانی بهزینه اقایان ایرانیان درانیجا هستند ولی خیال دارند برای ماه رمضان بایران برگردند ضمنا برای اینکه بتواند امورمذهبی خود را درانیجا انجام دهند درنخستین جلسه که درمنزل اقای کاشانی تشکیـل شده بود از من عقیده خواستند من هم پیشنهاد کردم که برای انکه اقای گلپایگانی بتوانـد هم امور مذهبی راانجـام داده وهم خسنبدمتی بفرهنگ ایران کرده باشند و هم باصول فلسفی باختریان اگاه شوند بهتراست اقایـان ایرانیان مسجدی درهامبورگ بسازند این پیشنهاد خوشبختانه مورد قبول اقایان واقع شد و تاکنون نزدیك بیك ملیون ریال توسط بیست وشش نفر ازاقایان بازرگانان تعهد شده وامید میرود بقیه هزینه ان که بالغ بر سه ملیون ریال پیش بینی شده توسط سایراقایان بازرگانان تعهد شود . اکنون برای اینکه زمین مناسبی برای اینکار تهیه شود باسنای شهـــر مشغول مذاکره میباشد اگرخواست خداوند بانجام اینکارموفق شود ایرانیان درانیجا دارای یك مسجد زیباوکتابخانه وسالن کنفرانس خواهند شد که بسیارسودمند خواهد بود .

سرکنسول شاهنشاهی ــ وزیرمختار
عبدالحسین مفتاح

اداره روزنامه

۱۵۲۵۱
۳۰/۳/۸

۳۰/۳/۹

۴۵
۳۰/۳/۱۰

۱۲ ۵۷

فهرست

(۲)

نتیجه کنفرانس برلن در ممالکی که تاکنون قرارداد شورای دفاعی اروپا را تصویب ننموده اند بدون شك بسیار قابل اهمیت است و میشود از هم اکنون پیش بینی نمود که این قرارداد در شش مملکتی که باید آنرا امضاء نمایند مراحل قطعی و آخری را بزودی به پیماید . در فرانسه طرفداران تصویب این قرارداد در مجلس بعد از نتیجه کنفرانس بمراتب بیش از سابق شده ولی یك موضوع ممکن است باز هم عده ای از وکلا را در تردید نگاه دارد و آن کنفرانس آینده ژنو و مطرح شده مسئله جنگ هند و چین در کنفرانس مزبور است . این عده عقیده دارند که باید تا روشن شدن نتیجه کنفرانس ژنو صبر نمود زیرا در صورت عکس و تصویب قرارداد این خود بهانه جدیدی بدست کمونیستها میدهد .

ظاهرا کنفرانس برلن بنفع هیچکدام از چهار کشور شرکت کننده تمام نشد ولی در حقیقت اگر درست دقت شود معلوم میگردد که برنده واقعی دولت شوروی شد زیرا هدف این دولت حفظ وضع موجود در درجه اول و بمیان آوردن چین کمونیست در صحنه سیاست دنیا است که در هند و این مطالب موفق شد در هدف اول وضع آلمان مانند سابق باقی ماند و در دومی دولت چین کمونیست در کنفرانس آینده ژنو شرکت میکند . اگر چه در اعلامیه نتیجه کنفرانس قید شده که دعوت و تشکیل کنفرانس ژنو دلیلی بر شناسائی دول شرکت کننده نیست ولی معذالك آیا همین شرکت چین کمونیست و مذاکره با چهار دولت بزرگ یك قدم بجلو محسوب نمیشود ؟

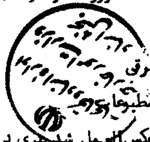
بعد از شوروی سهم فرانسه در کنفرانس بیشتر شد زیرا موضوع جنگ هند و چین را که واقعا اسباب زحمت او شده جزو دستور کنفرانس آینده ژنو قرارداده است .

اما در باره حل مسائل آلمان و اطریش همانطور که بعرض رسید نه تنها کوچکترین نتیجه ای گرفته نشد بلکه امید به حل این دو مسئله با شرائط فعلی و نظریات طرفین باین زودیها کمتر شد اگرچه پس از یاس متفقین غربی از رسیدن به توافق در موضوع آلمان پیشنهاد نمودند که باب مذاکرات و همچنین اقدامات عملی در بهبود روابط دو قسمت شرقی و غربی توسط کمیسر های عالی متفقین در آلمان ادامه یابد .پیشنهاد متفقین شامل مطالب زیر است :

۱ ــ لغو اجازه اقامت اتباع آلمان غربی که به قصد دیدن اقوام خود به آلمان شرقی مسافرت میکنند .

۲ــ باز شدن مجدد طرق بین آلمان غربی وشرقی که توسط مقامات شوروی در دوسال قبل بسته شده است

۳ــ بهبودی طرق ارتباطی مابین دو قسمت

٤ــ برداشتن موانع مربوطه مناطق ممنوعه و بیطرف در آلمان شرقی

٥ــ تسهیل مسافرت خبرنگاران بین دو قسمت و اجازه وصول مطبوعات

شکست کنفرانس برلن در آلمان غربی همانطور که انتظار میرفت عکس العمل شدیدی داشت . رجال سیاسی آلمان در هنگام تشکیل کنفرانس از هرگونه اظهار نظر بعلت امیدواری در حل مسئله آلمان خودداری مینمودند لیکن به مجرد ختم کنفرانس و انتشار اعلامیه چهار وزیر خارجه نظریات خود را بوسیله ایراد نطق و مطبوعات اظهار نمودند . حزب طرفدار دولت و همچنین حزب مخالف فعالیتهای سیاسی جدیدی را شروع نمودند . بر خلاف انتظار صدر اعظم آلمان غربی دکتر ادناور طی یك کنفرانس مطبوعاتی که بمناسبت پایان کنفرانس برلن ترتیب داده شده بود اظهار داشت که او بآینده بسیار خوش بین است . آ . دناور اضافه نمود هدفهای شوروی در کنفرانس یعنی معدوم کردن سیستم دفاعی غرب بیرون کردن آمریکا از اروپا و تسلط روسیه براروپابود . صدر اعظم آلمان از هم آهنگی و اتحاد دنیای آزاد در کنفرانس برلن ابراز خوشوقتی نمود . در برلن شوروی مانند گذشته سعی

شماره سند: ۱۳۴

فرستنده: نخست وزیر

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: تعمیرات مسجد مسلمانان در برلین

تاریخ: ۱۸ آبان ۱۳۳۷ هـ.ش

نمره: ۱۲۳۵۷

نخست وزیر

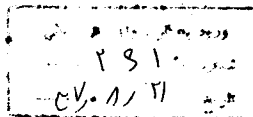
تاریخ ۱۸/۸/۳۷
شماره ۱۲۴۵۷
پیوست ــــــ

وزارت امور خارجه

راجع بکمک جهت تعمیرات مسجد مسلمانان در برلن بتاریخ ۱۲ اوت ۱۹۵۸ ــ بامضای سرپرست مسجد مزبور گزارشی رسیده بود که بوزارت فرهنگ ۱۰ اداره کل اوقاف مراجعه و اینک رونوشت جوابیکه بشماره ۱۴۳۵۶ ــ ۳۱/۶/۳۷ واصل گردیده ــ بپیوست ارسال میگردد که در زمینه مندرجات آن جواب ایشانرا صادر نمایند

از طرف نخست وزیر

۲۹۱۰۹
۳۰/۸/۳۷

نخست وزیر

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

۱۴۳۵۶

مقام منیع نخست وزیری، عطف بمرقومه ۱۳۳۵۸ـ ۱۷/ ۶/ ۳۷

موضوع کمک جهت تعمیرات مسجد مسلمانان در برلن باستحضار خاطر مبارک میرساند، چون در سال جاری برای تکمیل مساجد مسلمانان واشنگتن و مانیلا مساعدت مالی شده است بنابراین بعلت فقدان اعتبار در سال جاری مساعدت مالی بساختمان مسجد مسلمانان برلن میسور نیست بدیهی است در سال آینده مبلغ لازم در بودجه عمومی اوقاف پیش بینی خواهد شد که در موقع حواله شود. مدیرکل اوقاف ـ مشکوتی ـ رونوشت

برابر با اصل است

شماره سند: ۱۳۵

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: نمایندگی شاهنشاهی ایران، برلن غربی

موضوع: درخواست مساعدت جهت تعمیر مسجد برلین

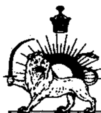
تاریخ: ۴ آذر ۱۳۳۷ هـ.ش

نمره: ۲۳۳۰۲/۲۸۱۷

نمونه ۲۱ - ل ۳۷ ۱۰۰۰۰۰۰۰ برگ

تهیه کننده پیش نویس: ....
رئیس اداره : ....

شماره پرونده ۲۴۷

وزارت امور خارجه

اداره روابط فرهنگی ....
تاریخ ....
پیوست ....

شماره اداره	شماره دفتر وزارتی	
۲۸۱۷	توسط سفارت کبرای شاهنشاهی ایران ـ کلن	پیش نویس

نمایندگی شاهنشاهی ایران ـ برلن غربی

۴ - ۱۳۳۷/۷/

سرپرست مسجد مسلمانان در برلن ضمن نامه ای بتاریخ ۱۲ اوت ۱۹۵۸ بجناب آقای نخست وزیر تقاضا کرده است که از جانب دولت شاهنشاهی مساعدتی جهت تعمیر مسجد مزبور بعمل آید واینک طبق اطلاع واصله از اداره کل اوقاف وزارت فرهنگ چون در سال جاری برای تکمیل مساجد مسلمانان در واشنگتن ومانیلا مساعدت مالی شده است متاسفانه بعلت نقد اعتبار مساعدت بساختمان مسجد مسلمانان برلن فعلا میسور نیست ولی در سال آینده مبلغ لازم در بودجه عمومی اوقاف پیش بینی خواهد شد که بموقع حواله خواهد گردید .

خواهشمند است دستور فرمایند مراتب را بنحو مقتضی باطلاع سرپرست مسجد مسلمانان در برلن برسانند .

وزیر امور خارجه

رونوشت عطف بنامه شماره ۱۲۳۵۷ مورخ ۳۷/۸/۱۸ بنخست وزیری ارسال میگردد .

وزیر امور خارجه

شماره سند: ۱۳۶

فرستنده: نمایندگی دولت ایران در برلین

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره روابط فرهنگی

موضوع: تعمیر مسجد برلین

تاریخ: ۱۱ بهمن ۱۳۳۷ هـ.ش

نمره: ۲/۱۲۶۴

[حاشیه]:

ـ آقای خردمه، با سوابق برای مذاکره تشریف بیاورید. ۱۱/۱۹

نمایندگی دولت شاهنشاهی ایران
Kaiserlich Iranische Delegation
BERLIN

برلن بتاریخ ۱۱/بهمن ۱۳۳۷
شماره ۱۲٫٦٤/ ۲

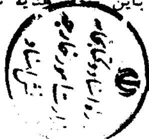
وزارت امورخارجه ـ اداره روابط فرهنگی

نامهٔ انوزارت شماره ۲۸۱۸/ ۲۳۳۰۲ مورخ ۴/ ۹/ ۳۷ راجع به درخواست مساعدت ازطرف سرپرست مسجد مسلمانان دربرلن درتعمیر مسجد مزبور واصل گردید. بطوریکه دستورفرموده بودند مراتب باقای عبدالعزیزخان امام ومتولی مسجد که ازطرف مولاناصدرالدین امیرجماعت اشاعت اسلام به برلن اعزام گردیده ابلاغ گردید وازاینکه اداره کل اوقاف وزارت فرهنگ مبلغ لازم بمنظورمساعدت وکمك درتعمیر مسجد برلن دربودجه عمومی اوقاف برای سال اتی منظورخواهند نمود نامبرده رامستحضرداشت وموجب نهایت امیدواری وامتنان وی گردید. برای مزید استحضارانوزارت معروض میدارد که مسجد مسلمانان دربرلن تقریبا ۲۵ سال قبل با کمك واهتمام (انجمن اشاعت اسلام) مقیم لاهور پاکستان بادرس ساختمان احمدیه براندرت ستریت

Ahmadeh Building Brandreth Road Lahore Pakistan

ساخته شده وباحضورنمایندگان ترکیه افغانستان واینجانب که درانوقت سمت کاردار سفارت شاهنشاهی دربرلن راداشت افتتاح گردید. درموقع جنگ ومسالیان بعد این مسجد بواسطه نداشتن متولی وفقدان بودجه لازم بوضع تاسف اوری درامد ووضع داخلی وخارجی ان خیلی خراب ومحتاج به تعمیرات فوری بود. خوشبختانه یکنفر زن المانی بنام Aminah Mosla که به دین اسلام درامده است داوطلبانه مدیریت وسرپرستی مسجدرا عهده دارگردید وازان وقت تا اندازه اتیکه مقدور وبا نداشتن اعتبار کافی ممکن بود نظم وترتیبی درکار مسجد برقرار گردید وروزهای جمعه همیشه گروهی ازمسلمانان برای اقامه نماز درانجا حاضرمیشوند خود اینجانب هم تابحال چند دفعه بانجا رفته وازبانوی نامبرده وزحمات مشارالیها قدردانی نموده است اینجانب تابحال چند مرتبه بانمایندگان ترکیه واندونزی مقیم برلن برای شرکت درتعمیر وداد ن سروصورتی بوضعیت ناگوار این مسجد مذاکره نموده وانهارا تااندازه ائی حاضربه تشریك مساعی نموده است البته یکی ازبهترین تبلیغات برای دین مبین اسلام این است که مسجد مزبوربطرزخالب توجهی تعمیر وباعث افتخار مسلمانان مقیم المان بشود واگر ممکن باشد ازطرف دولت ایران گنبد مسجد وومناره ان باکاشی هائی ساخت ایران تزیین وکتیبه های قشنگی برای محراب ان تهیه شود و ضمنا چند قطعه فرش برای این مسجد فرستاده شود که بطور ابرومندی هم داخلی ونمای خارجی ان حکایت ازکمك ومساعدت ایران درترمیم خرابیهای مسجد بنماید وهم چنین اقدامی بفرمایند تا سی چهل جلد کلام الله مجید برای قرائت واردین باین مسجد هدیه شود. ـــ

دو صورت

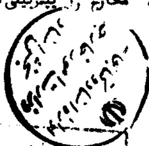
(حاشیه دست‌نویس: ۵ ... ۱۹ / ۱۱ / ۳۷)

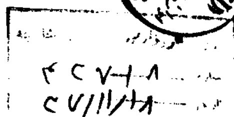
— ۲ —

درصورت تمایل اداره اوقاف با نجام پیشنهادات فوق نقشه کامل مسجد را توسط یکنفر معمار تهیه و اندازه گنبد و مناره را نیز معین و ارسال خواهد داشت تا نسبت به تهیه کاشی و کتیبه از طرف کارشناسان آنوزارت مطالعات لازم بعمل آید و هرگونه اطلاعاتی هم لازم باشد باین نمایندگی مرقوم میفرمایند تا تهیه و ارسال شود ضمنا متمنی است میزان مبلغی را که درنظر است برای تعمیر مسجد در بودجه سال آتی منظور گردد معین فرمایند تا ازحالا بتوان مظنه مخارج را پیش‌بینی نمود .

نماینده شاهنشاهی در برلن غربی

دکتر عباس علامیر

شماره سند: ۱۳۷

فرستنده: وزارت فرهنگ

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: تعمیر مسجد مسلمانان در برلین

تاریخ: ۱۷ اسفند ۱۳۳۷ ه.ش

نمره: ۱۶۱۵۷۵

[حواشی]:

ـ روابط فرهنگی ـ آقای خردمه ۱۲/۲۰

ـ آقای اتابکی اقدام خواهد فرمود، خردمه ۱۲/۲۳

درموقع تهیه پاسخ بحروف
ممیزه نیز اشاره فرمائید

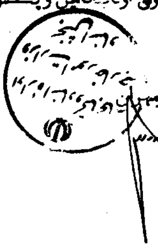
وزارت فرهنگ

اداره کل اوقاف
شماره ۱۹۱۵۶
تاریخ ۲۷/۱۲/۱۲
ضمیمه

وزارت امورخارجه

بازگشت بنامه شماره ۳۹۵۶ / ۸ / ۲۵۰۳۱ ـ ۲۶-۱۱-۳۷ راجع بکمک بتعمیرات مسجد مسلمانان دربرلن ازمحل اوقاف باستحضارمیرساند :

متاسفانه اعتبار تعمیرات ابنیه تاریخی ومساجدومدارس مربوط بسال جاری باتمام رسیده امید است سال آینده بتواند حتی المقدور مبلغی دربودجه عمومی اوقاف تامین وپس از تصویب هیئت محترم دولت حواله نماید ٠م

وزیرفرهنگ ٠ دکترمهران

(۳)

نمود تا دول سرمایه دار را بجان یکدیگر بیندازد اما موفق نشد و سه دولت غربی در مقابل تمام وسوسه های این دولت پشت به پشت یدیگر ایستاده و برای حفاظت دنیای آزاد مقاومت نمودند و نه تنها وظیفه خود را بخوبی ادا نمودند بلکه از جانب ما هم بهمان اندازه که یك وزیر خارجه آلمان در کنفرانس شرکت میکرد از حقوق حقه ملت آلمان دفاع نمودند . پس از تشکر فوق العاده از سه وزیرخارجه غربی آدناور به اتحاد اروپا اشاره نموده و گفت اکنون تنها راه چاره ما تسریع در اجرای قرارداد شورای دفاعی اروپا و تشکیل یك جبهه متحد است زیرا اگر شوروی ببیند که نه فقط سه دولت بزرگ غربی بلکه مابقی ممالك اروپا نیز با آنها متحد و حاضر به برخورد با نیروی اوست در آنصورت امید میرود که شوروی حاضر به مصالحه شود .

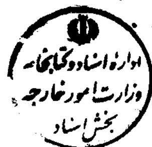
در باره روابط فرانسه و آلمان گفت که ترس فرانسه از جدا شدن آلمان از جبهه متفقین غربی پس از انجام وحدت آلمان بیهوده است . دولت آلمان غربی قول میدهد که هیچگاه از اردوی نیروهای غربی جدا نخواهد شد . در همان روز یك اعلامیه رسمی از طرف دولت فدرال آلمان غربی منتشر و مسئولیت شکست کنفرانس برلن را بگردن شوروی انداخته بود . در این اعلامیه نوشته شده که شوروی میخواهد با نگاه داشتن آلمان بیطرف سیادت خود را در اروپا برقرار کند و در جای دیگر اعلامیه اضافه مینماید که وزرای خارجه سه دولت غربی ثابت نمودند سیاست مشترك ما بر روی آزادی و اعتماد متقابل استوار است و تنها ادامه همین سیاست است که میتواند صلح پایدار را در قالب اروپای متحد تضمین نماید سه روز بعد باز دکتر آدناور در یك مصاحبه مطبوعاتی گفت که دولت شوروی در کنفرانس برلن نشان داد که هدف او رسیدن به یك توافق در آسیا است و حل مسائل اروپا اهمیت نمیدهد . ناسازگاری این دولت در برلن نتیجه قدرت آن نیست . مسکو از سقوط امپراطوری ساتلیت در صورت عوض شدن وضع موجود در اروپا میترسد و اگر یك در بازشود در های دیگر نیز باز شده و در نتیجه بنای عظیم او فرو میریزد .

آدناور در برلن

از آنجا که صدر اعظم آلمان محبوبیت فوق العاده ای در بین ملت آلمان دارد میشود نظریات و روش سیاسی اورا مطابق باعقیده اکثریت مردم و جرائد دانست و تنها حزب سوسیال دموکرات است که نسبت به بعضی مسائل با آدناور اختلاف دارد . در باره کنفرانس برلن و نتیجه آن نیز حتی حزب سوسیال دموکرات از عقائد آدناور پشتیبانی نمود ولی خط مشی آینده دولت و بخصوص مسئله شورای دفاعی اروپا بین این دو حزب اختلاف موجود است ــ

در ۲۳ فوریه دکتر آدناور به برلن عزیمت نمود و نطق مفصلی خطاب به ملت آلمان در باره کنفرانس برلن و برنامه آینده دولت و حزب دموکرات مسیحی ایراد نمود و اینك خلاصه ای از این نطق بعرض میرسد .

صدر اعظم ۷۸ ساله آلمان غربی گفت که اضطراب بین المللی و جنگ سرد بین شرق و غرب بزودی تخفیف مییابد و بهبودی اوضاع و اتمسفر بین المللی وحدت آلمان را ممکن میسازد . کنفرانس آینده ژنو یك قدم بجلو در تخفیف این جنگ سرد است . آدناور خاطر نشان ساخت که ادامه مذاکرات مستقیم بین مسکو و واشنگتن در خصوص کنترل بین المللی نیروی اتم و توافق در باره خلع سلاح عمومی تنها امید مردم صلح دوست دنیا است و بدون شك هرگونه بحث در باره مسائل بین المللی در اوضاع آلمان موثر خواهد بود و پس از ذکر اینکه کنفرانس آینده ژنو یك نتیجه مثبت کنفرانس برلن است گفت که ما امیدواریم این مذاکرات ادامه یافته و هرگاه اتمسفر بین المللی مساعدتر شد بحث در خصوص آلمان بانتایج مفیدتری شروع شود .

شماره سند: ۱۳۸

فرستنده: وزارت فرهنگ

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره روابط فرهنگی

موضوع: تقاضای کمک مالی جهت احداث مسجد در کلن

تاریخ: ۱۴ آذر ۱۳۳۹ هـ.ش

نمره: ۴۳۴۰/۱۵۲۱۳

اداره کل روابط فرهنگی
شماره ۴۳۴۰/۱۵۲۱۴/ر
تاریخ ۱۴ آذر ۳۹
ضمیمه

وزارت فرهنگ

در موقع تهیهٔ پاسخ بحروف ... مبیزه نیز اشاره فرمایید

۴۴۴۴۴
۳۹/۹/۱۶

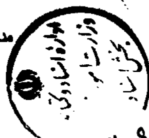
۸۳۸

وزارت امورخارجه ـ اداره روابط فرهنگی

عطف بنامهٔ شماره ۱۲۵٦۸/۸/۳۳۱٤ مورخ ۱٦ آبان ۳۹

درمورد تقاضای کمك مالی ازطرف آقای نورالدین نعنگانی بـرای احداث مسجد درکلن متاسفانه بعلت مضیقه مالی انجام چنیـن کمکی مقـــدور نیست ۰

مدیرکل روابط فرهنگی ـ دکترنیساری

۹۰۱
۳۹/۹/۱۷

فصل ششم ـ اسناد نمایشگاهها

شماره سند: ۱۳۹

فرستنده: وزارت اقتصاد ملّی

گیرنده: دکتر عباس علامیر رایزن نمایندگی ایران در آلمان غربی

موضوع: تأسیس غرفه ایران در نمایشگاههای آلمان

تاریخ: ۱ بهمن ۱۳۳۰ هـ.ش

نمره: ۲۲۱۱۵/۵۱۰۹

شماره ۵۱۰۹/ ۶۲۱۱۵
تاریخ ۱/۱۱/.... ماه ۱۳۳۰
پیوست ....

وزارت اقتصاد ملی

اداره آمار و مطالعات اقتصادی

فوری

جناب آقای دکتر عباسعلی میرزایزدی نمایندگی ایران در آلمان غربی شتوتگارت

عطف بنامه شماره ۵۱۱۲/۲۲ مورخ اول دیماه ۱۳۳۰ موضوع سهمیه اختصاصی برای تأسیس نمایشگاههای مختلف که در آلمان ایجاد مینمود برای آزمایش نتایج حاصله بدینوسیله موافقت مینمود که سهمیه های مربوط بنمایشگاهها تحت نظارت مستقیم آن نمایندگی مستقلا برای تأسیس غرفه ایران در نمایشگاههای آلمان تخصیص داده شود البته درآمد حاصله پس از کسر هزینه مربوط به تأسیس غرفه ایران بترتیبی که بعدا بتصویب اینوزارت خواهد رسانید بمصرف توسعه امور اقتصادی و تأسیس اطاق دائمی نمونه محصولات صادراتی ایران در آلمان ورفع نواقص نمایندگی بازرگانی در آلمان برسد محتاج بتذکر نیست که باید طوری اقدام فرمایند که کوچکترین شکایت موجهی از طرف بازرگانان ایرانی یا مقامات اقتصادی آلمان پیش نیاید والا چنانچه احتمال بروز اشکالاتی در میان باشد احتراز اولی خواهد بود ــ خواهشمند است فورا از برنامه اقداماتی که در این باره بعمل میآورند وترتیب اجرای آن اینوزارت را بتفصیل مستحضر سازند ./م

وزیر اقتصاد ملی

شماره سند: ۱۴۰

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: تشکیل نمایشگاه کشاورزی در کلن

تاریخ: ــــ

نمره: ــــ

۱

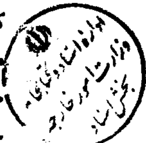

سفارت شاهنشاهی ایران
کلن

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

گزارش در باره نمایشگاه کشاورزی المان

در تاریخ ۳۱ ژوئن ۱۹۵۳ در شهر کلن ۴۲ دومین نمایشگاه سیار کشاورزی توسط اتحادیه کشاورزان المان DLG افتتاح شد .
این نمایشگاه هر ساله در یکی از شهرهای بزرگ المان بر پا میشود . قصد و هدف نمایشگاه اینستکه بکشاورزان داخلی و خارجی اصول جدید کشاورزی را در مدت بسیار کمی بیاموزد .(طول مدت این نمایشگاه از ۳۱ مه الی ۲۰ ژوئن بود) و به سرپرستان امور و دستگاههای اقتصادی عملا نشان دهد که با توسعه در ماشینهای کشاورزی و رعایت اصول فنی میتوان نتایج مطلوبتری تحصیل نمود . در سال گذشته سازمانهای کشاورزی مبلغ یکمیلیارد مارك برای ماشینهای کشاورزی و معادل ۸ میلیارد مارك لوازم و اسبابهای کشاورزی از کارخانجات سازنده المانی خریداری نموده اند .
نمایشگاه امسال که در شهر کلن افتتاح شد از نظر وسعت و عظمت و تدبیرات و اختراعات جدید شایان اهمیت بود . هر روز ۶۰ هزار نفر تماشاچی از تمام نقاط المان غربی و کشورهای خارجی از این نمایشگاه دیدن مینمودند .
جهت راهنمائی خارجیان سرویس مخصوصی ترتیب داده شده بود که هر کشور علاقمندی را با اشخاص و کارشناسان فنی مربوط میساخت .
اقای پرفسور دکتر ریتس Prof. Ritz استاد کشاورزی هوهن‌هایم Hohenheim که در امور کشاورزی کشورهای خاورمیانه و نزدیك مطلع و بصیر است مامور راهنمائی میهمانان و علاقمندان اینگونه کشورها بود .

طی مصاحبه که در این نمایشگاه با گزارش‌دهنده انجام یافت پرفسور ریتس بیان داشت که کارخانجات سازنده ماشینهای کشاورزی در المان بخصوص مترصدند ماشینهائی بایران تحویل دهند که مناسبات انجا تطبیق نمایند . طرز ساختمان انها از نظر فنی حتی المقدور ساده باشد تا رعایا و یا مکانسینهای ایرانی بتوانند بسادگی و سهولت از عهده بکار انداختن و نگاهداری و مرمت انها برایند .
نامبرده نیز اظهار عقیده نمود که مناسبات ایران اجازه نمیدهد ماشینهای تمام خودکار وعظیم را در کشاورزی ایران مورد استفاده قرار دهند بلکه برعکس بایستی از ماشینهای نیمه اتوماتیك سادتر و وسائل متوسط و دستی استفاده نمود . در اینجا مقادیر زیادی از انواع و اقسام وسائل شخم و ماله‌کشی تخم پاشی و بذر و سم پاشی وکود وغیره را نشان داد . که میتوان در عوض گاو اهن قدیمی ایران انهارا به گاو و یا اسب بست و براحتی عمل نمود .(کاتالوگ ۱ و ۲ و ۳ پیوست)
اقای پرفسور ریتس تعجب میکرد از اینکه هنوز در کشاورزی ایران هنوز نتوانسته‌اند لوازم ساده و جدیدی را در ابادیهای ایران مرسوم نمایند و هنوز در نقاط حتی نزدیك به پایتخت و شهرهای

سفارت شاهنشاهی ایران
کلن

تاریخ ....صفحه ۲
شماره ....
پیوست ....بقیه گزارش نمایشگاه کشاورزی المان

بزرگ از گاو اهن و وسائل شخم خیلی قدیم استفاده میشود .
ضمن این نمایشگاه با اغلب از کارخانجات سازنده ماشینهای کشاورزی تماس حاصل شد و معلوم گردید که اتحادیه ماشین سازیهای کشاورزی المان متوجه بازار ایران بوده و مایلند که خود را برای کشاورزی ایران مهیا و اماده سازند .
در نمایشگاه کشاورزی امسال قسمتهای زیر شایان اهمیت بود :
کارخانجات ماشین سازی کشاورزی المانی روی هم رفته دونوع تراکتور تاکنون در کشاورزی المان معمول نموده بودند امسال دو تیپ دیگر بر تراکتورهای خود اضافه نمودند و برای تراکتورهای کوچکتر اهمیت بیشتری قائل میشوند .

کوچکترین تیپ تراکتورهای امسال دارای ۱۰ اسب قدرت میباشد
تمام تراکتورهای جدید را طوری ساختهاند که تنها بعنوان ماشینهای کشنده بکار نیایند بلکه بجای ماشینهای حمال و محرک کارخواهند کرد چه میتوان سایر وسائل کشاورزی را به پهلو و جلو و یا عقب این تراکتورها مستقیما متصل ساخت و میدان عمل انهارا بمراتب وسیع تر نمود .
همین طور کارانهارا طوری در نظر گرفتهاند که در مزرعه ضمن یک حرکت دو الی سه نوع کار متفاوت از انها براید .دستگاههای بسیار ساده نیمه ماشینی را که با یکنفر کارگر بکار میافتند میتوان جنب این تراکتورها وصل نمود و در ضمن کار اصلی تراکتور سیب زمینی و یا چغندر کاشت .
(کاتالوگ پیوست شماره ٤ A و B) این عمل در کشاورزی المان بی نهایت از نظر اهمیت کشت سیب زمینی متداول شده است و از این راه بر بهره برداری سیب زمینی که از مایحتاج ضروری المان است اضافه نموده اند .
ساختمان تراکتورهای کارخانجات لانس Lanz روهرشتال Ruhstal A.G. ایشر Eicher وهانوماگ Hanomag جدید طوریست که دستگاههای وجین شخم و ماله کشی و درو را نمیکشند بلکه وسیله ارتباط مستقیم به میله مثل کاردان انهارا بحرکت در میاورند . اصلا استفاده از میله کاردان با تراکتور بسیار متداول شده و در وسائل جدید منظور شده است . برای جمع اوری بلند کردن و دسته کردن و انبار کردن کاه و علوفه و غیره که زحمت زیادی در کشاورزی دارد اینک چنگک بسیار ساده درست نموده اند که بجلوی تراکتور نصب مینمایند . (کاتالوگ ٤ D)
در نمایشگاه مشاهده شد که کارخانجات سازنده متوجه توسعه ماشینهائی شده اند که بدون اب کارنمایند و فقط با هوا خنک بشوند . اینگونه ماشینها چون دارای رادیاتور و انبار اب نمیباشند سبک تر شده و عمل خنک شدن موتور انها هم بهتر انجام میشود و بالطبیعه بر عمر ماشینها اضافه

سفارت شاهنشاهی ایران
کلن

تاریخ صفحه ۳
شماره
پیوست

خواهد شد و برای ایران و نقاط کم آب هم مفید خواهند بود .

کارخانجات ماشین سازی دویتس تراکتورهای جدید خود را که بقدرتهای ۱۱ و ۱۵ و ۳۰ و ۲۲ و ۴۲ و ۶۰ اسب میباشند (کاتالوگ های ۵ و ۶ و ۷ و ۸ و ۹ پیوست) روی همین اساس ساخته و نتایج بسیار خوبی در نقاط سردسیر و گرمسیر بدست آورده است .

کارخانه تراکتور سازی لانس Lantz موتور نیمه دیزلی باسم گلوه کوپف موتور Glühkopf بیرون داده است که مقدار مصرف آن ۱۷۰ گرم سوخت برای هر اسب قدرت در ساعت میباشد .

در قسمت ماشینهای کامباین Combäne نیز تغییرات اساسی داده اند بطریقیکه میتوان با ماشینهای جدید بکمک یک الی دو نفر فقط تمام کارهای مربوطه را چه در مزرعه وچه در انبار انجام داد . (کاتالوگ شماره ۱۰ پیوست)

برای حمل کود و کود پاشیدن ماشینهای ساده تری تهیه نموده اند و بخصوص در قسمت بعمل آوردن و استفاده از کود طویله تدابیر نوینی بکار میبرند بدین ترتیب که ابتدا کود طویله را در یک دستگاه کود ذوب کنی به کود مایع تبدیل مینمایند و بعداً آنرا به دستگاه تبدیل گاز بنام کوندوکس Condux میفرستند که در آنجا از گاز متان آن استفاده خواهد شد . گاز متانیکه از کود طویله بدست میآورند بمصرف سوخت تراکتور یا بکار انداختن دستگاههای ایجاد حرارت خواهد رسید .

مسئله علوفه حیوانات اهلی یکی از مهمترین قسمتهای این نمایشگاه محسوب میشود .

وزارت خوار و بار آلمان و اتحادیه کشاورزان متوجه این امر شده اند که در عوض دادن علوفه زیاد به حیوانات بهتر است مقادیر کمتری بآنها داد و در عوض مقادیر مواد غذائی را توسط وسائل فنی بالا برد . همینطور وضع مزاجی وجهاز هاضمه طرز نوع کار و اینکه آیا شیرده میباشند یا فقط بمصرف سلاخی خواهند خورد را در حیوانات اهلی بدقت مورد مطالعه قرار داده اند وعلوفه آنهارا با مناسبات آنها تطبیق کرده بآنها میخورانند .

مثلاً خوک که یکی از مهمترین حیواناتی از نظر دادن گوشت در آلمان است حیوانی است که علوفه را برغبت نمی‌جود بلکه مایلست آنرا به بلعد از این نظر چغندر و هویج و یا غیره را هرچه ریزتر نمایند و به خوک بدهند نتیجه بهتر گرفته و در مدت کمتری خوک هارا چاق تر مینمایند .

در باره گاوهای شیرده نیز علوفه آنهارا نسبت به مقدار شیری که میدهند کم و زیاد کرده و نسبت به موقع مواد چربی و روغنی شیر آنها علوفه آنهارا متغیر نموده اند .

در باره مبارزه با حشرات و آفات در کشاورزی تدابیر زیادی بکار میبرند بخصوص در کشت سیب زمینی عملاً در این نمایشگاه مزارع نمونه درست کرده اند و نشان داده اند که اگر سیب زمینی سال گذشته را بعنوان بذر در سال آینده و بعداً تا پنجسال این عمل را انجام دهند مقدار بهره برداری آن در سال

نبعد

دکتر آدناور قول داد که دولت او کلیه اقدامات لازم را برای کمک به دوملیون نفر ساکنین برلن غربی که در حلقه محاصره کمونیستها هستند بعمل بیاورد . سپس نسبت به اتحاد دوقسمت شرقی و غربی آلمان اظهار امیدواری نمود و گفت باید صبر نمود تا نیکی بربدی غلبه کند . نکته جالب توجه در اظهارات آدناور این بود که مشارالیه در عین حال که نسبت به آینده دنیا و وحدت آلمان ابراز امیدواری میکند نسبت به رویه مولوتف و سیاست شوروی حملات شدیدی مینماید و همین مطلب یکی از اختلافات حزب سوسیال دموکرات با حزب دکتر آدناور است .

در باره هدف مولوتف در برلن در جای دیگر از نطق خود گفت که نقشه مولوتف برای آلمان قبل از هرچیز بلشویک نمودن تمام ملت آلمان بود و معلوم بود که شوروی نخواهد گذاشت تا مسئله آلمان به تنهائی جدا از سایر مسائل بین المللی حل شود . نخست وزیر آلمان بار دیگر از سه کشور غربی تشکر نمود و نطق خود را با این جمله پایان داد آلمان بتدریج از فاجعه و سقوط ۱۹۴۵ بر میخیزد و بجائی رسیده است که سه فاتح بزرگ جنگ دوم جهانی علیه چهارمی با او متفق هستند .

شورای دفاعی اروپا و آلمان غربی

در ۲۵ فوریه برای اولین بار نتایج کنفرانس برلن در مجلس ملی آلمان (بوندستاک) مطرح شد دکتر آدناور از طرف دولت نطق مشروحی حاوی همان مطالب سخنرانی خودش در برلن ایراد نمود و در انتهای جلسه مجلس قطعنامه ای را در خصوص کنفرانس برلن تصویب نمود . تصویب این قطعنامه با اکثریت مطلق آراء بود و حاکی از این مطلب بود که مجلس ملی آلمان غربی از نتایج کنفرانس برلن که شرائط ادامه مذاکرات را بوجود آورد ابراز خوشوقتی مینماید و امیدوار است که این مذاکرات به آرامش و تخفیف اضطرابات بین المللی منتج گشته و امکان انجام اتحاد آلمان را بوجود بیاورد .

پس از کنفرانس برلن حزب طرفدار دولت برهبری نخست وزیر مصمم شد که هرچه زودتر دنباله اقدامات خود را برای تصویب پیمان شورای دفاعی اروپا که مقدمه آن تشکیل ارتش آلمان است بگیرد . تنها حزب مخالف این مطلب مانند گذشته حزب سوسیال دموکرات نیز شروع به فعالیت نمود تاشاید فعلا و لااقل تا تشکیل کنفرانس آینده ژنو انجام این موضوع به تعویق بیفتد . مذاکرات رسمی بین رهبران این دو حزب آغاز شد دکتر آدناور چندین بار با اولناور لیدر حزب سوسیال دموکرات ملاقات و مذاکره نمود ولی کلیه این مذاکرات منتج به هیچ نتیجه ای نشد و هرکدام در عقائد سابق خود ایستادند . بالاخره در ۲۶ فوریه پس از یك سلسله مذاکرات مفصل و سخنرانیهای پرشور که توسط وکلای این دوحزب و سایرین بعمل آمد مجلس آلمان غربی (بوندستاک) باکثریت ۳۳۴ رای در مقابل ۱۴۴ رای مخالف به لایحه دولت برای تغییر قانون اساسی آلمان غربی و تشکیل یك ارتش نیم ملیونی رای داد .

اگرچه برای اجرای این لایحه تصویب مجلس عالی (بوندسرات) و بعد از آن موافقت شورای عالی متفقین یعنی فرانسه انگلستان و آمریکا لازم است ولی معهذالك چنین پیش بینی میشود که تصویب این لایحه در مراحل بعدی دچار اشکال نخواهد شد و در نتیجه دولت دکتر آدناور بزرگترین قدم مثبت را در راه عملی شده قرارداد شورای دفاعی اروپا برداشته است . باید دانست که هیچکدام از شش مملکت شرکت کننده در قرارداد دفاعی اروپا غیر ازهلند تاکنون آنرا تصویب ننموده اند .

گزارش دهنده . محمد حسین حائری

سفارت شاهنشاهی ایران

کلن

تاریخ .... صفحه ٤
شماره ....
پیوست ....

بقیه گزارش نمایشگاه کشاورزی المان

اول باندازه ۱۲ الی ۲۰ درصد در سال دوم ۳۰ الی ۳۲ ٪ در سال سوم ۵۰ ٪ و در سالهای چهارم و پنجم ۷۰ الی ۸۰ ٪ بهره برداری ان نقصان خواهد یافت

در مقابل مبارزه با حشره ضد سیب زمینی اینکه مبارزات اساسی سخت و اجباری میشود و دولت المان در هر ده و شهرستانی استاسیونهای اطلاعات حشره سیب زمینی ایجاد کرده که هروز در رادیو پس از اخبار جوی اطلاع میدهد که در کدام نقطه المان حشره دیده شده و مسیر ان کجاست البته با دارا بودن چنین اطلاعاتی بلافاصله در برابر ان مبارزه خواهند نمود .

بهره برداری سیب زمینی المان اینکه ٦٠ ٪ بر ان اضافه شده و مقدار کم بود سیب زمینی المان که در اثر از بین رفتن شهرستانهای سیلزی و پروس شرقی در اقتصاد المان پدید امده بود اینکه جبران شده است .

در قسمت ساختمان طویله و انبارها در مزارع و دهات امسال نمونههائی درست کرده بودند که بسیار ساده کم خرج و [illegible] روستائیان با کاه و ساقههای گندم و یا برنج که بهم فشرده شوند و بهم تاب داده شوند دیوار و طاق طویله و انبار های خودرا بسازند و هر موقع انهارا پائین اورده و جابجا نمایند .
اینگونه طویلهها مورد توجه عموم کشاورزان حتی کشاورزان خارجی واقع شده است .

گزارش دهنده : دکتر مصطفی نامدار ـ وابسته سفارت شاهنشاهی

شماره سند: ۱۴۱

فرستنده: وزارت امور خارجه

گیرنده: وزارت اقتصاد ملّی، شرکت شیلات ایران، اطاق بازرگانی تهران

موضوع: افتتاح نمایشگاه خواروبار در آلمان و اشکال در فروش خاویار

تاریخ: ۳ آبان ۱۳۳۲ هـ.ش

نمره: ۲۷۷۴۴/۳۷۸۵

متن سند:

وزارت اقتصاد ملّی، شرکت شیلات ایران، اطاق بازرگانی تهران

رونوشت گزارش آقای دکتر مصطفی نامدار راجع به افتتاح نمایشگاه خواروبار آلمان که توسط سفارت شاهنشاهی در کلن واصل گردیده به پیوست ایفا می‌گردد. مطالب مندرج در گزارش راجع به خاویار و خشکه‌بار ایران حقایقی است که باید توجّه مخصوصی به آنها مبذول داشت.

کوثر، وزیر امور خارجه

نمونه ۲

شماره دفتر نماینده	وزارت امور خارجه	نویسنده ....
تاریخ	اداره [illegible]	تاریخ ۱۳۴۲/۷/۹
جزوه دان	دائره	پاکنویس ....
شماره گذشته		تاریخ پاکنویس ....
پیوست		

ریاست

وزارت کشور [illegible]

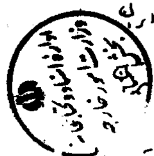
۲۷۱۴۴/۴۲/۶/۷ [illegible]

۱/۸/۴۲

وزارت [illegible]

[illegible] ایران

اطلاق [illegible]

وزارت کشور آقای دکتر مصطفی [illegible] راجع به [illegible]

خود [illegible] در [illegible] سفارت [illegible] گردید.

[illegible] مطالب [illegible] راجع به [illegible]

[illegible] حقیقت [illegible] است [illegible]

[illegible] مبذول [illegible].

وزیر امور خارجه

[signature]

سفارت شاهنشاهی ایران
کلن

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

گزارش درباره نمایشگاه خوار و بار المان باسم انوگا (

ANUGA Allgemeine Nahrungs- und Genussmittel-
Ausstellung Köln 1953 - 3.-11. Oktober

مقدمه :

در تاریخ ۳ اکتبر ۱۹۵۳ نمایشگاه خوار و بار المان باسم انوگا در شهر کلن از طرف وزیر خوار وبار المان افتتاح شد . تشکیل این نمایشگاه که دوره ان از ۳ الی ۱۱ اکتبر بطول انجامید و در ان تمام عمده فروشان و کارخانجات مهم تهیه مواد غذائی و واردکنندگان مواد اولیه برای تهیه کالاهای خوراکی و اشامیدنی و نیز بسیاری از کشورهای صادرکننده مواد غذائی شرکت کرده بودند و هر روزه تقریبا ۲۰ هزار نفر تماشاچی و بازرگانان و دیپلماتها از سرتا سر المان غربی و کشورهای خارجی باین نمایشگاه میامدند از اینجهت بود که طرز توسعه روز افزون کارخانجات تهیه مواد غذائی خوراکی و اشامیدنی را که در ظرف چهارسال زمامداری دولت اقای ادناور بسرحد کمال رسیده نمایان سازند و نیز روابط مستقیمی بین کشاورزان و کارخانجات تهیه کننده و فروشندگان عمده و وارد و صادرکنندگان اینگونه کالاهارا بهتر فراهم سازند .

در این نمایشگاه غیر از کارخانجات و عمده فروشان و بنگاهها و تشکیلات پخش مواد غذائی که شرکت کرده بودند نیز کشورهای خارجی که بالمان مواد خوراکی و خوار و بار صادر مینمایند غرفه های مجللی برای خود تخصیص داده بودند که بالنتیجه معاملات مهمی با عمده فروشان و کارخانجات المانی انجام دادند .

بازرگانان ترکیه و دولت ترکیه بخصوص در این نمایشگاه فعالیتهای بسزائی ابراز میداشتند .

متاسفانه بازرگانان ایرانی غرفه نداشتند ولی از طرف عمده فروشان و بسیاری از موسسات بزرگ کالاهای ایرانی بطرز ابرومندی البته بغیر از برنج و گندم و چائی عرضه شده بود .

طی مطالعات و مذاکراتیکه در دوران این نمایشگاه با روسای بنگاههای عمده فروشان و سازمانهای خرید و نمایندگان ادارات خوار و بار راجع به معاملات با ایران شد اطلاعات زیر بدست امد :

۱ — <u>اشکال در فروش خاویار ایران</u>

پس از جنگ جهانی دوم خاویار مورد مصرف المان غربی از کشورهای شوروی ایران و رومانی مرتفع میگردید البته انجام این معاملات از طریق بازرگانان سوئدی صورت میگرفت و هنوز هم تاز سوئد خاویار شوروی و رومانی بالمان غربی وارد میشود .

بهترین خاویاریکه در المان همیشه طالب داشته است در درجه اول خاویار شوروی و بعدا ایران میباشد خاویار رومانی را دست سوم در بازار محسوب میدارند .

عمده فروشان خاویار در این نمایشگاه از طرز معاملات جدید با خاویار ایران شکایت داشتند و نیز

سفارت شاهنشاهی ایران
کلن

تاریخ..........................

شماره..........................

پیوست..........................

و نیز ایرادات خود را عملا در فرقه های خود بگزارش دهنده نمایان میساختند از این نظر معلوم شد که معاملاتیکه با خاویار ایران در ششماه اخیر صورت گرفته موجب نا رضایتی بازرگانان المانی را فراهم ساختهاست. در ششماه گذشته از طرف ادارات بازرگانی خارجی فرانکفورت و هامبورگ سهمیه جهت ورود و معامله خاویار ایران داده شد با این سهمیه مقداری خاویار مستقیما از ایران وارد المان گردید متاسفانه خاویارهای ارسالی با خاویارهائیکه سابق توسط سوئد بعدا از راه شوروی وارد میشد از حیث مرغوبیت جنس قابل مقایسه نمیباشد بطوریکه پس از ابتیاع پارتی اول از ان سهمیه بازرگانان المانی از خرید بقیه ان امتناع ورزیده اند و هنوز هم مقدار زیادی از خاویار ایران در بندر ازاد هامبورگ معطل ماندهاست. خاویارهائیکه تا سالهای ۵۲/۱۹۵۳ از ایران میرسید همه بدون عیب و مطابق بازار بودهاست در صورتیکه مثلا خاویارهائیکه توسط شرکت میلام خیابان سعدی پاساژ سعدی شماره ۹۴/۱۲ تحویل شده و نمونه انراهم به گزارش دهنده نشان داده اند بمحض باز کردن قوطی عوض اینکه مثل سابق بحالت قالبی خود باقی بماند و دانه دانه روی هم قرار گیرد از هم متلاشی میشود همینطور هم جنس ان نرم و رنگ ان برخلاف سابق که متمایل بزردی و شفاف بوده اینک تیره و سیاه و ناصاف شدهاست. بدتر از همه شکایت بازرگانان درباره وزن قوطی هاستــ روسها در قوطی های ۲۰۰۰ گرمی تحویل میداده اند و قیمت را برای واقعا ۲ کیلو خالص حساب میکردند و قیمت ظرف را بحساب نمیاوردند (وزن ظرف) در همان قوطی ها اینک خاویار ایران را برای ۲ کیلو تحویل میدهند قیمت را برای ۲ کیلو محسوب میدارند در صورتیکه قوطی ها فقط دارای ۱/۸ الی ۱/۹ کیلو خاویار بیشتر نمیباشند و اتفاق هم افتادهاست که در یک قوطی ۲ کیلوئی ۹۰۰ گرم خاویار بودهاست. البته واضح است که این کسر کسری خاویار با قیمت هر کیلو ۲۱ دلار با جنس بد آن ضرر و زیان فاحشی به خاویار ایران وارد خواهد ساخت و خُبرگان و بازرگانان خاویار فروش المانی که مدتها با خاویار ایران سروکار دارند با نگرانی فوق العاده اظهار میدارند که اگر بزودی زود در طرز تهیه و تحویل اقداماتی از طرف مقاماتی نشود بی شک ایران بازار خاویار خود را برای همیشه در المان از دست خواهد داد. عده از عمده فروشان که سابقا خاویار ایران را مصرف مینمودند در کمیسیون خود در فرانکفورت تصمیم گرفتهاند که دیگر خاویار ایران را که موجب زیان انهااست وارد ننمایند.

ضمنا ملاحظه شد که روسها جدیدا بیشتر خاویار خود را در ظرفهای کوچکتر شیشه ۱ و ۲ و ۴ انزی میفروشند و از این راه خریداران زیاد تر دارند چون خاویار خور فراوان است ولی همه نمیتوانند هر دفعه قوطی های زیادتری خریداری نمایند.

معذالک دولت المان تصمیم گرفتهاست که سهمیه جدیدی برای خاویار ایران بیرون بدهد و شرکت کنندگان

سفارت شاهنشاهی ایران

کلن

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

شرکت‌کنندگان در نمایشگاه انوگا که ذیحق برای دریافت سهمیه میباشند علاقمند هستند که پیشنهادات جدید فوری از بازرگانان ایرانی که تخصص در امر خاویار داشته باشند دریافت بدارند .

یکی از عمده فروشان خاویار ایران که سالیانه بیش از ۲۰۰ تن خاویار ایران را طالب خواهد بود بنام

Theodor K a t t u s , Caviar Import-Export
Berlin-Wilmersdorf, Wiesbadener Strasse 58 A

تقاضای دریافت فوری پیشنهاداتی از ایران دارد و چنانچه پیشنهادات خاویار در دو الی سه هفته دیگر برسد بشرط اینکه قیمت آن از ۲۲ دلار هم برای هر کیلو کمتر باشد و جنس خاویار مطابق قبل از شمال اخیر باشد مقادیر زیادی خواهد خرید .

۲ - <u>خشکه بار و کالاهای دیگر</u>

دو بنگاه مهم یکی بنام

REWE-Zentralorganisation, Köln/Rhein,
Jakordenstr. 3-11 - Lebensmittelgrosshandlung

دیگری بنام

Arbeitsgemeinschaft der Einkaufskontore
des Kolonialwarengrosshandels Sitz Bonn
Bonn, Königstrasse 66, I.

که اولی دارای ۱۱۰۰ عمده فروش و دومی دارای ۱۱۰ شعبه عظیم در سرتاسر کشور آلمان غربی میباشند و نیز چند نفر از عمده فروشان آلمانی طی کمسیونیکه در این نمایشگاه کرده و با گزارشدهنده مذاکره بعمل آوردند ایرادات خود را درباره خشکه بار ایران مفصلا بیان داشتند که متاسفانه تمام خشکه باریکه از ایران میاید مطابق نمونه نبوده و مجبورند مدتی فقط برای تمیز کردن و شستن آنها صرف نمایند . از همه بیشتر درباره کشمش سبز و برگه ایران شکایت دارند و اظهار میدارند که باوجودیکه برگه ایران در اثر دارا بودن شهد و مزه و عطر مخصوص و طعم آن بیش از کالیفرنی طالب دارد و خانواده‌های آلمانی در موقع پخت و پز و درست کردن مربا آنرا بیشتر بصرفه نزدیک میدانند ولی باز نمیتوانند بخوبی و راحتی آنرا بفروش رسانند چون خیلی کثیف و بد تحویل داده میشود .

تمام خریداران برگه ایران و خشکه بار اظهار رضایت فقط از یک موسسه ایرانی اسهم ارزومانیانس مینمایند و چون نامبرده یکماه است که فوت نموده مشتریان آلمانی اظهار نگرانی مینمایند که مبادا جانشین وی مانند سابق خشکه بار ایران را تحویل ندهد .

هر دو موسسات فوق که از مهمترین سازمانهای خرید مواد اولیه و غذائی و خشکه بار آلمان میباشند میتوانند یک پیشنهاد بازرگان ایرانی را در اسرع وقت به موسسات بیشمار خود پیشنهاد نموده و تصمیم قطعی اتخاذ نماید . دو موسسه فوق نیز در تقسیم سهمیه ورودی ذی نفوذ بوده و برای بازرگانان ایرانی و روابط مستقیم با آنها قطعا موثر خواهند بود .

بطوریکه بازرگانان خریدار خشکه بار ایران اظهار میداشتند اخیرا از ایران پیشنهادات فروش خشکه بار ایران

سفارت شاهنشاهی ایران

تاریخ صفحه ۲ ....
شماره ....
پیوست ....

بآلمان رسیده است که چون همین کالاها نیز توسط بازرگانان ترک از ترکیه پیشنهاد شده است و بازرگانان آلمانی به علت اینکه کالا از ایران است معذالک بیشتر تمایل دارند که معامله را توسط ترکها انجام دهند چه اظهار میدارند که با ترکها در معاملات خود و انجام تعهدات آنها اشکالاتیکه با ایرانیان دارند نخواهند داشت ولی انطوریکه گزارش دهنده تصور مینماید موضوع اندری بستگی بآن دارد که دولت ترکیه در اثر بحران مالی که اخیرا در اثر [illegible] پیدا کرد در این اواخر مساعدتهای زیادی در نزد مقامات آلمانی مبذول داشت که بالنتیجه باغلب ترکها و بازرگانان عمده دستور داده شده است که با ترکیه و پیشنهادات ترکها مساعدت بشود.

شرکت JUMBO - Trockenfruchtpackungen, M. Ringer
Hamburg-Wandsbeck, Am Stadtrand 35/37

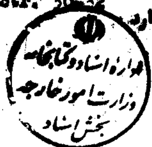
که مستقلا کار مینماید و کارش اینستکه خشکه بار وارد کرده آنرا مطابق سلیقه بازار آلمان در بسته بندیهای زیبا و قشنگی بسته و بفروش رساند. از پاک نبودن خشکه بار ایران شکایت داشته ولی در موضوع خرمای ایران تعریف بسزائی مینمود. ضمنا اظهار میداشت که بتازگی از ایران خرمای ایران را در بسته بندیهای بسیار مرغوب که با اروپائیان بخوبی ظاهر میشود بپاریس و آلمان ارسال میشود. این بستهها دارای علامات بسیار زیبا در کاغذهای سلوفانی و بسیار تمیز و نمره شده بنظر میآیند.

۳- معامله عسل

فروشندگان عسل آلمانی طالب معامله با عسل ایران میباشند. چون در اثر بارندگیهای فراوان امسال در آلمان بهره برداری عسل آلمان بنقصان یافته است و از طرفی هم واردات عسل از کانادا استرالیا کوبا مکزیک و ترکیه و یونان معذالک کفاف احتیاجات امسال آلمان را نخواهد داد. لذا بهترین موقعیتی است که بازرگانان ایرانی عسل بآلمان ارسال بدارند. مشروط باینکه عسل های ایران تمیز و عاری از موم باشد و نیز کمتر از ۴۰ درصد حرارت دیده باشد. قیمت عسل خریداری در سیف هامبورگ برای درجه اعلا ۱/۱۰ مارک هر کیلو میباشد. تحویل عسل معمولا در پیتهای ۲۷ کیلوئی صورت میگیرد. گمرک عسل در آلمان تقریبا ۴۰ درصد و عوارض آن ۴ درصد است. یکی از عمده فروشان آلمانی که تقاضای پیشنهادات عسل کرده بادرس زیر میباشد.

Maja-Honig-Handelsgesellschaft Ziegler & Co,
Köln-Bayenthal, Mansfelder Str. 30-32

این شرکت تقریبا ۲۰۰ تن عسل لازم دارد.

گزارش دهنده: دکتر مصطفی ناصد

شماره سند: ۱۴۲

فرستنده: رئیس هیئت مدیره شیلات

گیرنده: وزیر امور خارجه

موضوع: فروش خاویار در نمایشگاه خواروبار آلمان

تاریخ: ۱۲ آبان ۱۳۳۲ هـ. ش

نمره: ۱۵۹۸

[حاشیه]:

ـ اداره اقتصادیات

تاریخ ۳۲/۸/۱۶
شماره ۱۵۹۸

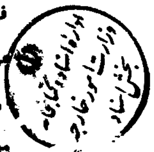
ریاست هیئت مدیره شیلات

جواب آقای اعلام وزارت امور خارجه

وزارت امور خارجه

رونوشت گزارش آقای دکتر مصطفی نامدار پیوست نامه شماره ۲۷۷۴۴/۲۷۸۵ مورخ ۱۳۳۲/۸/۳ واصل و با دقت بیشتری از آنچه برای تهیه آن صرف گردیده است مطالعه شد. توضیحا عرض میشود که :

۱ ـ نامبرده در ضمن مطالبیکه راجع بنمایشگاه و بازار خاویار و خشکه بار در آلمان غربی نوشته اظهار داشته است عمده فروشان خاویار در نمایشگاه از معاملاتیکه در شش ماه اخیر (یعنی تحت تصدی مامورین ایرانی) صورت گرفته ناراضی هستند زیرا پس از رسیدن پارتی اول خاویارهائیکه سفارش داده بوده اند از خرید بقیه منصرف شده و مقدار زیادی خاویار در بندر هامبورگ معطل مانده ولی خاویارهائیکه تا سالهای ۵۲ ـ ۱۹۵۳ (یعنی در دوره امتیاز شرکت سابق) وارد میشده است بسی عیب بوده و تنها دلیل و نمونه ای که بطور مثل برای اثبات مندرجات گزارش خود اظهار نموده وضع یک خاویاری بوده که توسط شرکت مینام مقیم شماره های ۹۲ و ۹۴ خیابان سعدی بآلمان فرستاده شده و قوطی آن با حضور خود او باز شده و معایب آنرا شخصا ملاحظه نموده است. و حال آنکه شرکتی باین نام و نشان از شرکت سهامی شیلات خاویار خریداری نکرده و در نتیجه تحقیقی هم که بعمل آمد معلوم شد اصلا همچو شرکتی در خیابان سعدی وجود ندارد و در شماره های ۹۲ و ۹۴ خیابان سعدی یکی لبنیات فروشی و دیگری امانت فروشی است. بهر حال اگر خاویار بد و فاسدی در بازارهای داخلی و خارجی عرضه میشود همان خاویارهای قاچاقی است که ماهی آن بقاچاق صید شده و قاچاقچیان بدون اطلاع از اصول فنی خاویار سازی و دور از قواعد بهداشت مادهای بصورت خاویار میسازند و در بازار داخلی میفروشند و یا بقاچاق صادر مینمایند. متاسفانه با همه سعی و کوشش که برای جلوگیری از قاچاق بعمل آمده معهذا بعلت بطوء تشریفاتیکه برای تعقیب قاچاقچیان در کار است و مشکلات غیر قابل توضیح دیگری آنطور که محل انتظار است جلوگیری از قاچاق خاویار مقدور نگردیده است.

بنا بر اطلاعاتیکه شرکت سهامی شیلات از معاملات خود با صادر کنندگان خاویار دارد و

تاریخ ....
شماره ....

ریاست هیئت مدیره شیلات

- ۲ -

مراجعاتی که میشود و همچنین با قرائنی که در دست میباشد مطالب مذکور در گزارش ناشی از اطلاعات شخص آقای دکتر نامدار نبوده و بلکه برای پیشرفت مقاصد خاصی از ناحیه دیگران بایشان تلقین گردیده است. خوب بود آقای دکتر نامدار قبل از تهیه گزارش خود راجع بهویت وارد کنندگان خاویارها ئیکه نوشته اند در بندر هامبورگ معطل مانده و مقدار این خاویارها و همچنین طرفهای ایرانی سفارش دهندگاه تحقیقاتی بعمل اورده و در نتیجه گزارش خود شرح میدادند تا اطلاق عنوان ((حقایق)) بمندرجات گزارش او مورد تامل واقع نمیگردید.

۲ ـ راجع بآن قسمت از گزارش که نوشته اند ((یکی از عمده فروشان خاویار ایران (Theodor Kattees Import - Export) که سالیانه بیش از دویست تن خاویار ایران را طالب خواهد بود و چنانچه پیشنهادهای خاویار دو الی سه هفته دیگر برسد بشرط اینکه قیمت آن ۲۱ دلار برای هر کیلو کمتر باشد و جنس خاویار مطابق قبل از شش ماه اخیر باشد)) عرض میشود که حق بود آقای دکتر نامدار با علاقه ای که بترقی بازرگانی و رفع نواقص صادرات کشور ابراز داشته است یك مرتبه هم نشریه بازرگانی این شرکت را (که البته از طرف اتوزارت به سفارتهای دولت شاهنشاهی و از جمله سفارت آلمان غربی ابلاغ شده و وزارت اقتصاد ملی هم برای نماینده اقتصادی خود بآنجا ارسال داشته است) مطالعه نموده و متوجه میگردید که اولا مجموع محصول سالیانه خاویار ایران در حدود یکصد تن است و ثانیا در نشریه مذکور بهای مرغوب ترین آن کیلوئی هیجده دلار و پست ترین آن تنی ۴۶۰ دلار معین شده ثالثا نامبرده گویا اطلاع ندارد که مصرف خاویار در آلمان غربی از سالی دوازده تن تجاوز نمیکند و در تمام کشورهای اروپا و امریکا هیچ موسسه ای که حجم معاملات آن برای خاویار سالی دویست تن باشد وجود ندارد.

۳ ـ موضوع دیگری که جلب توجه میکند این است که بیش از چهل در صد محصول خاویار ما ضمن سایر محصولات بابت سهم اموال دولت شوروی از دارائی شرکت سابق بشوروی حمل شده و با دقت و تخصصی که تحویل گیرندگان شوروی در تشخیص جنس خاویار اعمال میکنند از طرف آنها هیچ مطلبی که موید گزارش آقای

اره سند: ۴

تنده: سفارت ایران در آلمان

نده: وزارت امور خارجه

سوع: الحاق آلمان شرقی و غربی به یکدیگر

خ: ۲۷ اسفند ۱۳۳۳ ه. ش

ه: ۵۰۰۰

اشی]:

ی بهنام، خلاصه‌ای برای بولتن پانزده روزه تهیّه فرمایید. گزارش مفیدی است.

اء ۳۴/۱/۱۴

لاعات، سوّم سیاسی ۳۴/۱/۶

تاریخ ــــــــــ
شماره ــــــــــ

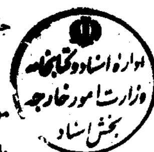
ریاست هیئت مدیره شیلات

- ۳ -

دکتر نامدار باشد اظهار نشده و راجع بقریب سیزده تن خاویاریکه صادرکنندگان ایرانی از شرکت خریداری و قسمت اعظم آنرا بمقصد فرانسه صادر کرده اند تاکنون هیچ عدم رضایتی ابراز نگردیده و معلوم نیست آقای دکتر نامدار که ظاهرا مقیم آلمان غربی هستند بچه وسیله از بدی جنس کلیه خاویارها ئیکه بعد از دوره امتیاز سابق بشوروی و سایر کشورها حمل شده است اطلاع حاصل کرده و بدون پروا تمام خاویاریکه در دوره تصدی ایرانی ها صادر شده بد تشخیص داده است و حال آنکه تشکیلات و عمال خاویار سازی همانهائی هستند که در دوره مذکور هم خاویارهای شرکت سابق را عمل میآورده و ظرف بندی مینموده اند و هیچ تغییری در وضع مرتب خاویار سازی داده نشده است.

٤ - راجع باحتساب وزن قوطی جزو وزن خاویار تا قبل از تاریخ گزارش آقای دکتر نامدار از طرف صادر کنندگان اعتراضی نشده بود ولی اخیرا از طرف یکی از آنها که تازه از اروپا وارد شده است تازه این موضوع تعقیب شده و البته پس از مطالعه کافی هر طور که مصلحت شرکت ایجاب نماید از آن قرار عمل خواهد شد.

بنا بر این با نهایت تاسف باید عرض شود که گزارش آقای دکتر نامدار تا حدی که مربوط به موضوع خاویار میباشد حاکی از این است که نامبرده برای مطالعه این قبیل مسائل و اظهار نظر بقدر کفایت آماده نبوده و بدون اینکه از منظور اصلی تلقین کنندگان مطالب مندرج در گزارش واقف باشد اطلاعات نا صحیحی را که راجع بخاویار باو داده اند بدون تعمق و تحقیق موضوع قسمتی از گزارش خود قرار داده است جملاتی که تازگی علیه شرکت ملی شیلات شروع شده از دو ناحیه است.

یکی از ناحیه بدخواهان خارجی که همیشه سعی دارند ایرانی را بعدم لیاقت متهم نمایند و در این مورد هم برای ایجاد نگرانی در خاطر اولیای دولت موفق شده اند بقلم آقای دکتر نامدار گوشزد نمایند که خاویار ایران تا دوره عمل ۱۹۵۲ - ۱۹۵۳ (یعنی اخرین دوره عمل شرکت سابق) مرغوب بوده و از آن ببعد خراب شده است یکی هم از ناحیه آنهائی که در دوره عمل شرکت سابق متمتع و یا متنفع میشده اند. توضیح آنکه شرکت سابق مقدار محدودی خاویار مرغوب را بوسیله عاملین فروش بقرار کیلوئی -/٤٥٠ ریال میفروخت

تاریخ ....

شماره ....

ریاست هیئت مدیره شیلات

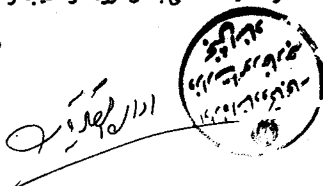
ـ ٤ ـ

تا همچو وانمود شود که در فروش خاویار بقرار کیلوئی ـ/۶۷۲ ریال بخریدار کل محصول حداکثر قیمت عاید شرکت شده است در صورتیکه بهای هر کیلو خاویار مذکور در تجارت آزاد در حدود هیجده تا بیست دلار بوده باینطریق اشخاص موثر و متمکن از خرید یکی دو سه کیلو خاویار ببهای خیلی ارزان برای مصرف شخصی و یا برای ارسال هدیه بکسان و دوستان خودشان در خارجه از دستگاه شیلات متمتع و راضی بوده اند و آنهائی هم که راه خرید مقادیر قابلی در داخل و فروش آن در خارج برویشان باز بوده است از تفاوت فاحش بهای خرید و فروش استفاده های هنگفت میکرده اند.

اکنون که کارکنان شرکت برای حفظ حقوق دولت خاویار و سایر محصولات را بنرخ تجارت آزاد فروخته و می فروشند و موفق شده است نرخ واقعی را بخریدار شوروی قبولانده و با همه گرفتاریهای حاصل از تحول دستگاه شیلات و کارشکنی های که شده است بیش از یك ملیون دلار محصول خاویار و ماهی بابت سهم اموال و مطالبات ~~با~~ شوروی آن کشور صادر و هم ارزدویستهزار دلار هم بکشورهای اروپا و امریکا محصول بفروشند قهرا مورد تهمت و کارشکنی های اشخاصی که از وضع سابق متمتع و متنفع میشده اند واقع گردیده اند. چون این حملات و کارشکنی ها از دو ناحیه مذکور بعد ها هم ادامه خواهد داشت لذا متمنی است فعلا بمامورین سفارت دولت شاهنشاهی در آلمان غربی که البته اشخاصی دولتخواه و مجربی هستند دستور فرمائید راجع بمندرجات گزارش آقای دکتر نامدار تحقیقات کافی بعمل آورده و نتیجه را بعرض برسانند.

رئیس هیئت مدیره شرکت سهامی شیلات ایران

هـ ـ صهبا

دفتر ... وزارت امور خارجه
شماره ۴۹۱۰۴
تاریخ ۱۴/ ۸/ ۳۲

شماره سند: ۱۴۳

فرستنده: سفارت ایران در آلمان

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره سوّم سیاسی

موضوع: تأسیس نمایشگاه صنعتی در تهران

تاریخ: ۲۲ خرداد ۱۳۳۸ هـ.ش

نمره: ۵۴۸

[حواشی]:

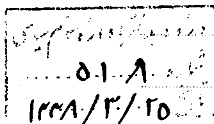
ـ آقای عظیما، رونوشت به دفتر مخصوص ارسال دارید. ۳/۳۱

ـ اداره امور اقتصادی ملاحظه و اقدام بفرمایید. ۳/۲۵/

تاریخ ۳۸/۳/۲۲
شماره ۵۴۸
پیوست

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

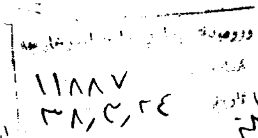
وزارت امورخارجه ــ اداره سوم سیاسی

وزارت امورخارجه المان دریادداشت مورخ ۲ ژوئن ۱۹۵۹ مینویسد جناب اقای دکترارهارد وزیراقتصاد المان هنگام اقامت درتهران بعرض اعلحضرت همایون شاهنشاهی رسانیدند که مقامات دولتی و اقتصادی المان مایلند درپائیز اینده درتهران نمایشگاه صنعتی دائرنمایند .

دریادداشت وزارت امورخارجه المان اضافه شده است که اعلحضرت همایون شاهنشاهی موافقت خود را باتقبل نظارت عالیه درنمایشگاه مذکور اعلام فرمودند .

سفیرکبیر ــ خلیل اسفندیاری

۱۱۸۸۷
۳۸/۳/۲۴

شماره سند: ۱۴۴

فرستنده: سفارت آلمان در تهران

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: تأسیس نمایشگاه صنعتی در تهران

تاریخ: ۱ ژوئیه ۱۹۵۹ مطابق با ۱۰ تیر ۱۳۳۸ ه.ش

نمره: ۵۹/۱۸-۸۴-۱۹۹/۴۰۳ پ

[حواشی]:

ـ آقای دکتر امیر مکری

ـ امور اقتصادی

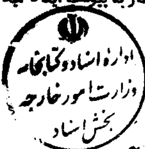
سرکنسولگری شاهنشاهی ایران

هامبورگ بتاریخ ۲۵/۱۰/۱۲
شماره ۱۱۳۳
پرونده

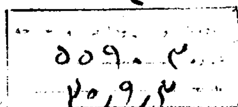
وزارت‌امورخارجه — اداره امور اقتصادی

اقای محمد نظریان بازرگان مقیم هامبورگ اخیرا درنمایشگاه بین‌المللی فرانکفورت غرفه‌ئی برای نمایش فرشهای ایرانی و بعضی کارهای‌دستی ساخت ایران تشکیل داده‌بود کهمورد‌توجه قرارگرفت اینک یك‌قطعه‌روزنامه که مطالبی دراین مورد درج کرده ویك‌قطعه‌عکس از غرفه مورد‌بحث برای مزید استحضار به پیوست ایفاد میدارد .

سرکنسول — دکترخسروانی

۲۵۹۸ — ۲۵/۹/۱۴

شماره سند: ۱۴۶

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره امور اقتصادی

موضوع: نمایشگاه آلمان در تهران

تاریخ: ۱۵ آبان ۱۳۳۸ هـ.ش

نمره: ۱۶۴۸

[حاشیه]:

ـ آقای دکتر امیر مکری ۱۳۳۸/۸/۲۰

-Friedrick Krupp

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
آلمان

تاریخ ۱۵ / ۸ / ۳۸
شماره ۱۶۴۸
پیوست وارد

۲۷۷۲۵
۳۸/ ۸/ ۱۹

وزارت امورخارجه — اداره اموراقتصادی

اقای Carl Hundhausen مدیر موسسه فریدریک کروپ که متصدی تنظیم امور نمایشگاه المان درتهران (پائیز ۱۹۶۰) میباشد دوبارازاینجانب ورایزن سفارت اینسفارتکبری اقای فریدون فرخ دیدن نموده اظهارداشت سازمان نمایشگاه درنظر دارد گذشته از ماشین الات و کالاهائیکه شرکتهای مختلف المانی درنمایشگاه مذکور بمعرض نمایشگاه خواهندگذاشت درمدخل نمایشگاه مظاهرجالبی از شئون مختلف زندگی درالمان نشان داده شود . مخصوصا درنظراست مظاهر شئون مختلف زندگی درالمان بنحوی که درتهران جلب نظر تعداد بیشتری را بنمایدنشان داده شود . منباب مثال درنظراست درمدخل نمایشگاه نحوه تعمیر رادیو واتومبیل و تکنیک لحیم کاری وچاپ وعکس برداری طبی وطرزعمل درمدارس حرفه ای و صنعت بافندگی وساختمان و صنعت چوب بری و نحوه راهنمائی ورانندگی جدید بمعرض نمایش گذاشته شود .

اقای هوند هازن مایل است بداند عقیده مقامات مربوطه شاهنشاهی درباره برنامه مذکور و مسائلی که درباره محتویات مدخل نمایشگاه طرح نموده است چیست .

درخصوص مسائل مورد بحث بامشارالیه بدون تعهد گفتگو بعمل امده علاوه گردید که نظر مقامات اقتصادی شاهنشاهی دراینمورد مسلما واجد جنبه های متنوع ترخواهد بود .

خواهشمنداست نامه نامبرده را که رونوشت ان دردونسخه ضمیمه میباشد مورد بررسی قرارداده و ازپاسخی که باید بمشارالیه داده شود اینسفارتکبری رامستحضرفرمایند .

اقای هوند هازن بطوریکه استحضاردارند برای بررسی مسائل مربوط بنمایشگاه اخیرا بتهران پروازنموده است .

سفیرکبیر — خلیل اسفندیاری

[امضاء]

آقای دبیر اسدی
۲۰/ ۸/ ۱۳۳۸

اداره اقتصادی
وزارت امور خارجه
بخش اسناد

شماره سند: ۱۴۷

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره امور اقتصادی

موضوع: نمایشگاه صنعتی آلمان در تهران

تاریخ: ۲۲ بهمن ۱۳۳۸ هـ. ش

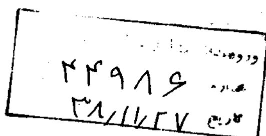
نمره: ۲۵۲۰

[حاشیه]:

ـ آقای دکتر امیرمکری ۳۸/۱۱/۳۰

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
کلن

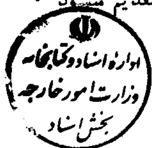
تاریخ ۳۸/۱۱/۲۲
شماره ۲۵۲۰
پیوست وارد

وزارت امورخارجه ــ اداره اموراقتصادی

روز سوم فوریه ۱۹۶۰ اقای Dr Peter von Siemens بعنوان رئیس کمیته نمایشگاه صنعتی المان در تهران طی یك مصاحبه مطبوعاتی درهتل اکسلسیور کلن مسائل مربوط بنمایشگاه را باخبرنگاران جراید مورد مذاکره قرارداده بسوالات حضا رپاسخ گفت . اقای فریدون فرخ رایزن سفارت این نمایندگی ازطرف اینجانب درمصاحبه مطبوعاتی مذکور شرکت نمودند . اقای پترفن زیمنس طی سخنرانی خود متذکرگردید که دولت فدرال المان درصورت واردات وصادرات ایران مقام اول رااحرازنموده است . بیش از ۴۰۰ موسسه مختلف المانی درنمایشگاه صنعتی المان درتهران شرکت نموده و امیدواری هست که موسسات دیگری نیز که ازلحاظ سرمایه اهمیت کمتری دارند درنمایشگاه مذکور شرکت نمایند . سازمانهای شرکت کننده محصولات صنعتی المان رادرشته های مربوط بساختمان ماشین الکتروتکنیك ادوات دید (اپتیك) فولاد ورقه اهن شیمی نساجی واتومبیل وغیره بمعرض نمایش خواهندگذاشت . نمایشگاه در ۸ سالن بسطح ۱۵۰۰۰ متر مربع ومساحت کلی ۱۶۰۰۰ تا ۲۰۰۰۰ مترمربع درزمینهای دانشگاه تهران ترتیب داده خواهد شد . وزارت اقتصاد المان ۴/۵ ملیون مارك سهیم خواهد بود که معادل ۲۰ الی ۲۵ درصد کل مخارج راتشکیل میدهد بقیه مخارج را ارباب صنایع المان تقبل خواهند نمود . درسالنهای نمایشگاه فقط بنمایش محصولات صنعتی المان اکتفا نگردیده و طرز کارکارگرالمانی دررشته های مختلف صنعتی مثل چوب بری و تعمیر ماشینهای کشاورزی وغیره بطوریکه برای همه کس قابل استفاده باشد بمعرض نمایش خواهد شد .

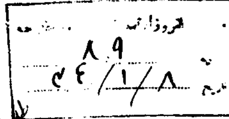
اقای پروفسور Prof. Hundhausen که اخیرا درتهران امکانات مربوطه رامورد مطالعه قرارداده است جنبه های روانی موضوع را تفسیر و تایید نمود که نمایشگاه مذکور بمنظور اینکه برای طبقات مختلف مورد استفاده باشد باتوجه بموقعیت و اوضاع واحوال بوسیله متخصصین المانی طرح وتهیه گردیده است .

یك نسخه نشریات مربوط بنمایشگاه صنعتی المان درتهران که ضمن مصاحبه مطبوعاتی دراختیار حضار گذاشته شد برای مزید استحضار همراه این گزارش تقدیم میشود .

سفیرکبیر ــ خلیل اسفندیاری

۳۸/۱۱/۲۰

سفارت شاهنشاهی ایران

تاریخ ۳۳/۱۲/۲۷

شماره ۵۰۰

پیوست

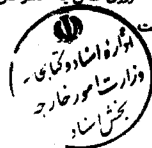
گزارش سیاسی

چنانکه استحضار دارند موضوع الحاق آلمان شرقی وغربی بیکدیگر و اعاده کامل استقلال این کشور وضع و موقعیت سیاسی او در آینده یکی از مسائل مهمه و مورد اختلاف عمده بین دول غربی اروپا و امریکا از یکطرف و دولت جماهیر شوروی از طرف دیگر است . مفسّرین سیاسی و نظامی در آلمان غربی در این باره تعبیراتی مینمایند و فرضیه هائی دارند از این قرار که دولت شوروی نسبت بمسئله آلمان از جهات نظامی وسوق الجیشی وهمچنین بنا بر ملاحظات سیاسی اهمیت فوق العاده قائل است . از نظر نظامی وسوق الجیشی اولیای امور شوروی بیم دارند چنانچه هفتاد میلیون نفوس آلمان وحدت یابند وسازمان دولتی واداری واجتماعی آنها بر اساس مشروطیت آزاد غربی قوام وثبات یابد بالتّبع متمایل بدول آزاد غربی بگردند و سپس مجهز باسلحه وکمک مادّی وافر امریکا شده با آن نبوغ نظامی و استعداد علمی و صنعتی که این ملت داراست وبا موقعیت جغرافیائی آن در قلب اروپا و بموازات و مجاورت مرزهای دول دست نشانده یعنی حریم خاک شوروی و شعاع مناطق غربی آن کشور یعنی اوکراین (Ukrain) تا اورال (Ural) همان مجرا و طریقیکه آرتش هیتلری تا قفقاز راند خطر بزرگی برای خاک و دولت شوروی بگردد واگر هم تهاجمی رخ ندهد اقلا وضع تعادل قوی را برهم زند . از لحاظ سیاسی نگرانی دولت شوروی این است که وقتی آلمان متحدّ وآزاد شود نیروی نظامی و سلطه سیاسی سابق را در اندک مدتی بدست آورد در آن صورت حالت و کیفیت آن ممکن است تاثیر عمده در کشورهای هم مرز و مجاور آلمان که امروزه تحت تسلط شوروی میباشند بنمساید و برای دولت شوروی حفظ این دولت ها بوضع و کیفیت کنونی شاید خالی از اشکال نگردد . بعلاوه برای موفقیت در راه ایجاد انقلاب جهانی از دست دادن آلمان شرقی را که پایگاه مناسبی در قلب اروپا است قطعا شوروی ها عاقلانه نمیبینند .

بنا بر نظریات احتمالی فوق دولت شوروی سعی دارد بهر ترتیبی باشد نگذارد پیمانهای دول آزاد غربی که متضمن حصول اتحاد بین این دول واستقلال کامل و احیای نیروی نظامی آلمان است صورت عمل و حقیقت بخود گیرد و تبلیغات و تحریکات دامنه داری را که در کشور های فرانسه و المان غربی اعمال مینمایند بهمین مقصود و منظور است .

بالاخره پیمان باریس ولندن با اهتمام مندس فرانس نخست وزیر سابق فرانسه در مجلس ملی فرانسه بتصویب رسید گرچه هنوز پیمان نامبرده مراحل دیگری راباید طی کند ولی محافل و ناظرین سیاسی در دنبال این واقعه بروز عکس العملی را ازطرف دولت شوروی انتظار میبردند .

تااینکه در پانزده فوریه دولت شوروی ضمن یک کنفرانس مطبوعاتی اعلامیه ای در مسکو منتشر ساخت که مدلول و رئوس مطالب آن بشرح زیر است :

شماره سند: ۱۴۸

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: برگزاری نمایشگاه هنری ایران در آلمان

تاریخ: ۱۸ تیر ۱۳۳۹ هـ.ش

نمره: ۶۲۴

[حواشی]:

ـ سابقه در آشکار است لطفاً خارج فرمایند. ۳۹/۴/۲۶

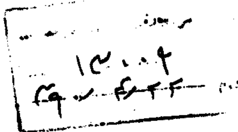
ـ روابط فرهنگی ۲۹/۴/۲۵

ـ آقای طالب زاده

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ۱۳۳۹/٤/۱۸
شماره ۹۲۴
پیوست وارد

وزارت امورخارجه

آقای دکتر ادناور شهردار کلن (فرزند صدر اعظم آلمان) طی نامه ای که به این سفارت کبرا نوشته اند اظهار علاقه نموده اند که نمایشگاه هنری ایران که در سال آتیه در آلمان ــ اطریش و هلند تشکیل خواهد شد در شهر کلن نیز بمعرض نمایش گذاشته شود . آقای شهردار کلن در نامه خود اضافه میکند که شهر کلن مرکز نمایشگاههای بین المللی بوده و در نزدیکی پایتخت جمهوری فدرال واقع است و بدینطریق عده زیادی از شخصیتهای آلمانی ــ کارمندان دولت و اعضاء سفارتخانه های خارجی مقیم بن و کلن از این نمایشگاه دیدن خواهند کرد .

شهردار کلن مراتب فوق را طی نامه جداگانه ای از طریق سفارت کبرای جمهوری فدرال آلمان در تهران برای جنابان آقایان وزیردربار شاهنشاهی ــ وزیر امور خارجه و وزیر فرهنگ ارسال داشته است

بنظر این سفارت کبری بجا خواهد بود که مقامات مربوطه دولت شاهنشاهی با این تقاضای شهرداری کل موافقت فرمایند .

سفیر کبیر ــ خلیل اسفندیاری

سابقه در کارگزاری ... ضمیمه
۳۹/۴/۲۶

۲۱۵۴
۳۹/۴/۲۹

۳۹/۴/۲۸

طاهرزاده

شماره سند: ۱۴۹

فرستنده: سرکنسولگری ایران در هامبورگ

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره روابط فرهنگی

موضوع: نمایش آثار نقاشی و دست بافی غلامرضا محبوبی در هامبورگ

تاریخ: ۳۱ خرداد ۱۳۴۰ هـ.ش

نمره: ۵۴۵

[حاشیه]:

ـ آقای منصور مؤید. ۴۰/۴/۱۵

هامبورگ بتاریخ ۳۱/۳/۴۰
شماره ۵۴۵
پیوست دارد ٠

سرکنسولگری شاهنشاهی ایران
هامبورگ

۱۴۳۰۴۳
۴۰/۴/۱۴

وزارت امور خارجه ـ اداره روابط فرهنگی

تلواً قسمتی از نشریه شماره ۲۵ گزارشات آلمان راکه مربوط به نمایشگاه کارهای دستی و نقاشی آقای غلامرضا محبوبی هنرمند ایرانی است جهت استحضار ایفاد میدارد ٠

نمایشگاه دریکی از بهترین محلهای شهرهامبورگ که متعلق به آقای احمد میلانچی ازبازرگانان باهمت و دارای درجه اول ایرانی است برپاگردیده و بسیارمورد توجه قرارگرفته است ٠

بامذاکراتی که باآقای میلانچی بعمل آمده قراراست این نمایشگاه بطوردائم در همین محل برقرارباشد و هنرمندان ایرانی بتوانند باارسال کارهای خود ازاین وسیله برای آشنانمودن اروپائیان به نقاشی وطرزکارهای دستی ایران استفاده نمایند ٠

خواهشمند است دستورفرمایند مراتب بنحومقتضی باطلاع علاقمندان رسانیده شود تاازاین فرصت استفاده نمایند ومسلم میداند توجه دراین باره باعث خواهد شد این نمایشگاه بصورت یک مرکز هنری ایران درهامبورگ درآید ومورد توجه هنردوستان قرارگیرد ٠

سرکنسول ـ محمود ملایری

اداره اسناد و کتابخانه
وزارت امور خارجه
بخش اسناد

۱۳۷۷
۶/۴/۱۵

سفر ۱۵/۴/۴۰

شماره سند: ۱۵۰

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: درخواست نمایش آثار هنری ایران در آلمان

تاریخ: ۵ مهر ۱۳۴۰ هـ.ش

نمره: ۱۳۱۲

Korup

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

کلـــن

تاریخ ۱۳۴۰/۷/۵
شماره ۱۳۱۲
پیوست

وزارت امورخارجه

پیرو نامه شماره ۸۱۰ مورخ ۱۳۴۰/۵/۲ اشعارمیدارد ، امروز آقای پروفسور دکتر کارل هوند هازن یکی از مدیران مؤسسات صنعتی کروپ واقـــع درشهر اسن آلمان وعضو هیئت مدیره بنیاد Villa Hugel که بسرمایـــه مؤسسات صنعتی کروپ اداره میشود بسفارت کبرای مراجعه واظهارداشت که مایـل است آثار هنری ایران که اکنون درپاریس بمعرض نمایش گذاشته شده پس از خاتمـــه نمایشگاه پاریس بآلمان منتقل شود نامبرده اضافه نمود که قراربوده است آثار مزبور ازپاریس به هلند بمنظور نمایش منتقل شود ولی باتماسی که بامقامات مربوطه هلنـــد گرفته معلوم شده است که چون هلند دراوایل سال ۱۹۶۲ آماده برای این کارنیست موافقت دارند آثار هنری ایران پس از اینکه درآلمان بمعرض نمایش گذاشته شود بـــه هلند منتقل گردد ودرصورتیکه دولت شاهنشاهی ایران بااین امر موافقت نماید بنیاد Villa Hügel آماده است که آثار هنری ایران را ازتاریخ اول مارس تا ۱۵ مه ۱۹۶۲ بمعرض نمایش بگذارد — بنیاد مزبور آماده است مبلغ هشتاد هزارمارك که تقریبا معادل يك میلیون وششصد هزارریال میشود فقط برای بیمه اشیاء مزبور به فرانسه منتقل کند ولی این امر درصورتی انجام پذیراست که موافقت دولت شاهنشاهی قبلا اعلام گردد . آقای پروفسور هوند هازن مکاتباتی را که تاحال دراین مورد بامقامات مربوطه شاهنشاهی نموده است ارائه داده وضمنا فتوکپی کامل آنها را نیز تسلیم این سفارت کبری نموده که عینا برای مزید استحضار به پیوست ایفاد میگردد — نامبرده بااشاره بنامه مورخ ۲۶ اوت ۱۹۶۱ جناب آقای علاء وزیر دربارشاهنشاهی که طی آن اعلام داشته اند طرح تصویبنامه مربوط به انتقال آثار هنری ایران به آلمان بمنظور تصویب تسلیم هیئت وزیران گردیده — اشاره نمود واظهار امیدواری کرد که طرح مزبور بتصویب هیئت وزیران رسیده باشد . نظر باینکه بنیاد ویلا هوگل درنظر داشته است آثار هنری ایتالیا را دراوایل سال ۱۹۶۲ بمعرض نمایش بگذارد اینك بمنظور اینکه آثار هنری ایران را درآن تاریـــخ بنمایش بگذارد قصد دارد نمایش آثار هنری ایتالیا را بتعویق بیاندازد آقای پروفسور هوند هازن تقاضا نمود که موافقت دولت شاهنشاهی هرچه زودتر اعلام گردد تابنیـــاد

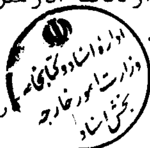
سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

۲

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

ویلا هوگل وقت کافی برای مقدمات امر داشته باشد علیهذا باارسال ترجمه نامه آقای پروفسور هوند هازن خواهشمند است مقرر فرمایند نظر دولت شاهنشاهی دراین باب هرچه زودتر تلگرافا اعلام گردد تا بنامبرده اطلاع داده شود .

آقای پروفسور هوند هازن ضمنا اظهارداشت چندی قبل آثارهنری مصردر ویلاهوگل به نمایش گذاشته شد و ۱۳۳۰۰۰ نفر از آن بازدید کرده‌اند ونسخه ای از کاتالگ آثار هنری مصررا نیز تسلیم نمود که عینا به ضمیمه تقدیم میشود

کاردار موقت ـ دکتر عزت اله عاملی

شماره سند: ۱۵۱

فرستنده: پروفسور دکتر کارل هوند هوزن

گیرنده: سفارت ایران در کلن

موضوع: درخواست نمایش آثار هنری ایران در مؤسسه ویلاهوگل

تاریخ: ۲۸ سپتامبر ۱۹۶۱ مطابق با ۶ مهر ۱۳۴۰ ه.ش

نمره: ـــ

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

ترجمه نامه پروفسور دکتر کارل هوند هوزن

ویلا هوگل ۲۸ سپتامبر ۱۹۶۱

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران ــ کلن

آقایان محترم باتوجه بمذاکرات مجدد آقای دکتر ویزن بك از طرف هیئت مدیره موزه لاهه ودکتر رنه وهریل ازطرف کانون هنر) در زوریخ درطــــی سال ۱۹۶۰ بامقامات مربوطه ایران وباتوجه بمذاکرات بعدی که منجر بامضای ــ موافقتنامه ای درسال ۶۱ــ۶۰ درطهران شد وباتوجه بیادداشت سفارت کبرای آلمان مورخ ۲۹ دسامبر ۱۹۶۰ که بمقامات دولتی ایران تسلیم شد وبالاخره بــــا عطف بنامه مورخ ۲۶ اوگست ۱۹۶۱ وزیردربارشاهنشاهی بعنوان بارون فــــون Wilmowsky نماینده

تقاضاداریم که بمقامات ایرانی توصیه کنید اجازه دهند آثار هنری ایران کـــــه از ۱۴ اکتبر ۱۹۶۱ درپاریس بمعرض نمایش گذاشته خواهد شد برای مدت از اول مارس تا ۱۵ مه ۱۹۶۲ بویلای هوگل فرستاده شود ۰ ما درمقابل وزارت خارجه فرانسه متعهد پرداخت مخارج آن هستیم ۰

از آنجائیکه دربهارسال ۱۹۶۲ درنظرداشتیم نمایشگاه دیگــــری دائر کنیم ناچاریم تاریخ این نمایشگاه را بپائیز سال ۶۲ بعقب بیاندازیم در حالیکه هرگاه تمایلات کشورهای شرکت کننده درنمایشگاه آثار هنری ایران را بخواهیم رعایت کنیم باید این نمایشگاه درمارس ۱۹۶۲ دائر شود ۰

تصمیم دولت ایران درباره واگذاری این آثار هنری به هیئت مدیره ویلا هوگل بی نهایت فوریت دارد بدین لحاظ تقاضای خودرا یکبار دیگر تکرار میکنیم این نکته را هم یادآور میشویم که نمایشگاه آثار هنری پنج هزارساله مصر که چند هفته قبل درویلا هوگل افتتاح شد قریب ۱۳۳۰۰۰ نفر تماشاگر داشت واز کاتالگ آن بضمیمه فرستاده میشود ۰ قریب ۱۸۰۰۰ نسخه فروش رفته است ۰

باتقدیم احترامات قبلی

پروفسور دکتر کارل هونــــــد هــــوزن

Botschaft
[redacted]
der
Bundesrepublik Deutschland
Teheran
P 199 / 403.84.18 / 59

Verbalnote

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland beehrt sich, dem Kaiserlich Iranischen Aussenministerium mitzuteilen, dass die Regierung und die Wirtschaft der Bundesrepublik beabsichtigen, im Herbst 1960 in Teheran eine deutsche Industrieausstellung zu veranstalten.

Herr Bundesminister Prof. Dr. Erhard hat anlässlich seines Staatsbesuchs in Teheran Seiner Majestät dem Shah diesen Wunsch am 2. Mai 1959 unterbreitet. Seine Majestät der Shah hat sich bereit erklärt, die Schirmherrschaft über die Ausstellung zu übernehmen.

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland bittet um Kenntnisnahme sowie um Unterstützung des Vorhabens und benutzt diesen Anlass, das Kaiserlich Iranische Aussenministerium ihrer ausgezeichneten Hochachtung zu versichern.

Teheran, den 1. Juli 1959

An das
Kaiserlich Iranische
Aussenministerium
T e h e r a n

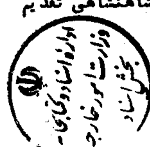
سفارت کبرای جمهوری فدرال المان
شماره ۵۹/ ۱۸–۸۴–۴۰۳/ ۱۹۹ پ

یـــــادداشت

سفارت کبرای المان ضمن اظهار تعارفات خود بوزارت امور خارجه شاهنشاهی احتراما مراتب زیر را باستحضار میرساند : دولت و اقتصادیات حکومت فدرال المان تصمیم دارند در پائیز ۱۹۶۰ در تهران یك "اکسپوزیسیون" نمایشگاه صنعتی تاسیس نمایند موقع شرفیابی پروفسور دکتر "ارهارد" وزیر اقتصادیات المان حضور اعلیحضرت همایون شاهنشاهی موضوع فوق در تاریخ ۲ ماه مه ۱۹۵۹ عرض و گزارش شد و اعلیحضرت همایونی موافقت فرمودند که این نمایشگاه را تحت توجهات عالیه خود اداره فرمایند.

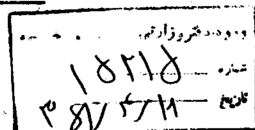
سفارت کبرای المان خواهشمند است موضوع فوقرا باستحضار رسانیده و تحت توجه مخصوص قرار دهند.—

این سفارت موقع را مغتنم شمرده احترامات فائقه را بوزارت امور خارجه شاهنشاهی تقدیم میــدارد.—

تهران مورخه ۱ ژوئیه ۱۹۵۹

وزارت امور خارجه شاهنشاهی
تهـــران

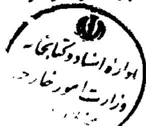
تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

۲

در این اواخر دول امریکا و انگلیس وفرانسه و آلمان غربی سعی وافی دارند پیمان پاریس را بتصویب رسانند وصورت قطعیت بآن بدهند بدون اینکه باثرات نامطلوب آن در تمام ممالك اروپا ونتایج منفی آن برای صلح جهانی توجه نمایند دولت شوروی لازم میداند انظار و افکار را بدان متوجه سازد که پیمان پاریس حاوی تسلیحات مجدد آلمان وضع وموقعیت عمومی اروپا را بطور جدی بغرنج تر خواهد ساخت . دول چکسلواکی رمانی هنگری لهستان جمهوری دمکراتیك آلمان آلبانی حتی جمهوری دمکراتیك چین نیز همین نظریه را تأیید مینمایند . پس از تصویب قطعی پیمان پاریس آلمان غربی جزو اتحادیه نظامی اروپای غربی وسازمان آتلانتیك شمالی خواهد گردید دولت جماهیر شوروی هدف و منظور این اتحادیه ها و آلمان مسلح را در میان آن ها تجاوز کارانه شمرده و فعالیت در این زمینه را موجب تشدید خطرات بروز جنگ در اروپا میداند . پیمان پاریس برای آلمان وملت آن نتایج خوبی در برنخواهد داشت افتراق دو قسمت آلمان را برای سنوات متمدی تثبیت مینماید و مانع از آن است که از راه صلح وصفا وحدت آلمان میسر گردد . حال آنکه دائره ممکنات هنوز مسدود نگردیده و میتوان بوسیله انعقاد پیمانی درباره الحاق مجدد دو قسمت آلمان بیك یگر توافق حاصل و از طریق اجرای انتخابات آزاد در تمام آلمان بدین منظور نائل آمد . ممکنات نامبرده تا زمانی موجود است که مانع عمده یعنی نقشه مسلح ساختن مجدد آلمان ودخول آن در دستهبندی های نظامی ازبین برود . ملت آلمان باید بوسیله اجرای انتخابات آزاد عمومی در تمام آلمان وبرلن بتواند وامکان آنرا داشته باشد آراء خود را آزادانه اعلام دارد تا اینکه یك آلمان واحد با دولت قدرتمندی بپیدایش یافته و مقام مناسبی بین سایر دول احراز نماید . در این انتخابات لازم است حقوق آزادی ملی مردم آلمان تامین باشد برای اجرای چنین منظوری باید با مراعات قانون انتخابات جمهوری آلمان و قانون انتخابات جمهوری دول متحده آلمان غربی قانون انتخاباتی جدیدی تدوین گردد وطبق آن انتخاب کنندگان باید حق آنرا داشته باشند اراده خود را اعلام دارند ومجامع و اتحادیه ها واحزاب وسازمانها باید آزادی فعالیت داشته وبتوانند برای اشخاص و نامزد های خود فهرست تنظیم نمایند . بنابر مطالب بالا بهترین راه اکنون برای حل مسئله آلمان آنست که دول امریکا وفرانسه وانگلیس و دولت شوروی در زمینه اجرای انتخابات آزاد در تمام آلمان متفقا داخل مذاکره شوند والا پس از تصویب پیمان پاریس اقدام بچنین مذاکراتی غیر ممکن میگردد و معنی خود را از دست میدهد بعلاوه دولت شوروی همانطوریکه با دولت جمهوری دمکراتیك آلمان روابط حسنه دارد حاضر است با دولت جمهوری متحده آلمان نیز روابط عادی برقرار سازد یقین است با استقرار آن بهتر میتوان بحصول حسن تفاهم متقابلاً نائل شد . در آخر هرگاه پیمان پاریس تصویب شود دولت شوروی نهفقط بتشبیه و تحکیم روابط خود با جمهوری دمکراتیك آلمان خواهد کوشید بلکه برای حفظ امنیت اروپای صلحخواه متفقا اقدام خواهد نمود

<u>انعکاس اعلامیه وپیشنهاد دولت شوروی در محافل رسمی وافکار عمومی آلمان غربی</u>

صدر اعظم ورجال سیاسی واقتصادی آلمان بوسیله بیان نطق در محافل و مجالس وهمچنین مطبوعات طرفدار دولت

شماره سند: ۱۴۵

فرستنده: سرکنسولگری ایران در هامبورگ

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره امور اقتصادی

موضوع: تشکیل غرفه‌ای در نمایشگاه بین‌المللی فرانکفورت جهت نمایش فرشهای ایرانی

تاریخ: ۱۲ آبان ۱۳۳۵ هـ.ش

نمره: ۱۱۳۳

[حواشی]:

ـ اقتصادیات

ـ مازندرانی، ۳۵/۹/۵

شماره سند: ۱۵۲

فرستنده: هنرهای زیبای کشور

گیرنده: نخست وزیر

موضوع: ارسال ۳۲ قطعه لوازم هنری از موزه‌های هنرهای زیبا به آلمان جهت برگزاری نمایشگاه

تاریخ: ۱۳۴۰ ه.ش

نمره: ــــ

هنرهای زیبای کشور

شماره

تاریخ

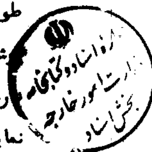
جناب آقای نخست وزیر

عطف بنامه شماره ۶۵۴۴/۴ مورخ ۴۰/۷/۲۶ باطلاع جنابعالی میرساند :

برای انجام نمایشگاه در آلمان غربی ۳۲ قطعه لوازم هنری ازموزه های هنرهای زیبا انتخاب گردید وتوسط شرکت هواپیمائی اسکای ویزبسته بندی ومقررشد بعدازظهرروز ۴۰/۷/۲۹ باهواپیمابرای سفارت شاهنشاهی ایران دربن حمل نمایند تابرای مدت نمایشگاه تحویل وابسته مطبوعاتی ایران درکلن بشود .

ازلحاظ اینکه سفارت کبرای شاهنشاهی ایران دربن بتواند اشیاء مذکور را بسهولت ازگمرك دریافت نمایدعلاوه برتماس شفاهی باوزارت خارجه شرح لازم نیزنوشته شد تاتلگرافا" مراتب رابنمایندگی دولت شاهنشاهی ایران دربن اطلاع دهند .

درمورد سه نفرکارگرقالیباف باآقای افسری وخانم ایشان که درنمایشگاه جهانی بروکسل شرکت کرده بودند ویکنفرازکارگرانشان مذاکره ودستورداده شد برای حرکت فوری خودرابادارهٔ انتشارات ورادیومعرفی نمایند وشرح لازم دراینمورد طی شماره ۷۸۶۸/۲۹۴۳ مورخ ۴۰/۷/۲۹ باداره کل انتشارات ورادیونوشته شد ومسلما" نامبردگان درصبح روزمذکورخود رامعرفی نموده اند .

درسال گذشته هنرهای زیبای کشوربا تهیه فیلمهای اختصاصی برای نمایندگیهای شاهنشاهی درکشورهای خارج مبادرت بارسال فیلم نموده وتاکنون توانسته درکلیه نمایندگیها فیلمخانه کوچکی تشکیل دهدکه مسلما" فیلمهای مذکورعلاوه براینکه مورداستفاده علاقمندان ایرانی وخارجی قرارمیگرد د

شماره

تاریخ

— ۲ —

نمایندگان مطبوعاتی ایران نیزازآنهااستفاده مینمایند •

درمورد ارسال اشیاء ترتیب کار بنحوی انجام شدکه نماینده مطبوعاتی ایران درکلن بتواند ازکلیه وسائل ارسالی برای تشکیل نمایشگاه درروزمیلاد مسعود شاهنشاه استفاده نماید •

چنانچه مایل باشنداین نمایشگاه درروز ۱٤ آبانماه (که درنامه بدان اشاره فرموده اند) تشکیل شود بدیهی است فرصت بیشتری برای تشکیل نمایشگاه خواهند داشت •

وسائل ارسالی بدوقسمت زیرتقسیم میگردد :

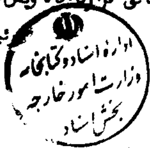
اولا" درمورد ۳۲ قطعه وسائل انتخاب شده ازموزه هاچون جزء اموال دولت محسوب میگردد واز اشیاء انحصاری موزه هابوده بایستی پس از خاتمه نمایشگاه دربرگشت دادن آنهااقدام فوری بعمل آید •

ثانیا" تعداد ۱۷۰ قطعه عکس ازمناظروآثارتاریخی وکارت‌پستالهای رنگی ومجلات هنری مختلف که نگهداری وتقسیم آنان ازطرف نماینده مطبوعاتی بلامانع بوده وچنانچه بتعداد بیشتری نیازمند باشند میتوانند از هنرهای زیبای کشوردرخواست نمایند تاپس ازارسال بین ایرانیان وعلاقمندان تقسیم گردد •

رئیس هنرهای زیبای کشور • مهرداد پهلبد

رونوشت برای اطلاع وزارت خارجه ارسال میشود خواهشمند است مراتب راتلگرافا" باطلاع سفارت کبرای شاهنشاهی ایران درآلمان غربی برسانندکه اشیاء ارسالی راهرچه زودتر ازشرکت هواپیمائی دریافت وبرای مدت نمایشگاه دراختیار وابسته مطبوعاتی قرارداده وپس ازخاتمه نمایشگاه دربرگشت دادن آنها تسریع فرمایند •

رئیس هنرهای زیبای کشور • مهرداد پهلبد

فهرست عمومی اعلام

«پ»

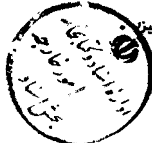

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

۳

دولت کنونی آلمان اعلامیه دولت شوروی را فقط یک مانورسیاسی برای مشوبساختن اذهان عمومی فرانسه و آلمان بمنظور اخلال در امر تصویب پیمان پارس میدانند و اعلامیه نامبرده را چنین توجیه و تعریف مینمایند. اینکه دولت شوروی اظهار تمایل بمبرقراری روابط عادی با دولت جمهوری غربی آلمان نموده منظور اصلی اش اینست که از راه دیپلماسی استقلال و رسمیت دولت شرقی آلمان را تسجیل کند. یعنی وجود دو دولت مجزی با حقوق مساوی را در خاک آلمان قبل از اقدام بالحاق این دو قسمت بیکدیگر بدینوسیله تثبیت نماید. قانون انتخابات آلمان شرقی را که شوروی ها میخواهند موازی قانون انتخابات آلمان غربی مستند و ملاک قرار دهند قانونی نیست که آزادی حقوق انتخاب کنندگان را متضمن باشد. طی اجرای انتخابات اخیر در آلمان شرقی دیدیم که چگونه آزادی مردم دچار محدودیت واختناق قرار گرفت. اینکه پیشنهاد مینمایند نامزدهای انتخاباتی سازمانها و احزاب وفهرست آن باید شناخته شود معنای آن این است که آلمان غربی باید مقررات انتخاباتی آلمان شرقی راقبول نماید. باچنین قانونی آیا انتخابات آزاد دیگر مفهومی خواهد داشت. با این نحو وشکل انتخابات نظارت بین المللی دارای چه فایده واثری میباشد. با این شرح و تفصیل چطور میتوان بمذاکرات با شوروی امیدوار گردید یا تصور نمود که آنها حاضر بتعدیل نقشه های خود وسائل شده اند. حقیقت آن است که مقصود اصلی شوروی ها تغییر نکرده با روش دیپلماسی قصد دارند پیمان صلحی بآلمان تحمیل نمایند که حق حاکمیت نظامی از اوعملا سلب و حاکمیت سیاسی او محدود و فعالیت اقتصادی و صنعتی اش غیر مستقل باشد. خلاصه آلمان واحد تحت نظارت دولت شوروی قرار گیرد حال آنکه اهتمام و هدف دولت کنونی آلمان غربی بوجود آوردن یک آلمان متحد ومستقل و آزاد با داشتن حق حاکمیت کامل است. پس تصویب پیمان پارس ولندن و تحقق اتحادیه اروپا ضروری است در آن صورت گمان میرود معهذا شوروی ها حاضر بمذاکره و تعدیل نظریات خود بگردند

اما جبهه مخالف دولت کنونی آلمان یعنی حزب سوسیال دمکرات که بزرگترین حزب آلمان و تابعین آن جمعیت بسیاری از کارگران مناطق صنعتی میباشند با نظریه صدراعظم و احزاب مؤتلفه پشتیبان کابینه او یعنی با این فکر که ابتدا تصویب پیمان پارس و اجرای تسلیحات آلمان و سپس مذاکره با دولت شوروی موافقت ندارند و معتقدند باید نسبت به پیشنهاد دولت شوروی با نظر مثبت نگریسته و قبل از تصویب قطعی پیمان پارس دول چهارگانه با یکدیگر وارد مذاکره شده راهی جهت وحدت و آزادی آلمان و تامین صلح جهانی بیابند والا پس از تصویب پیمان پارس و مسلح شدن آلمان نیل به وحدت آلمان دیگر بسیار دشوار خواهد بود چنانکه دولت شوروی هم ضمن اعلامیه مسکو این نکته را صریحا گوشزد نموده است پس عاقبت تعقیب چنین رویه ای آنست که دولت جمهوری متحده با دولت قسمت دیگر آلمان بر خلاف میل و آرزوی قاطبه ملت آلمان در جوار یکدیگر بطور مجزی باقی بمانند. علاوه بر آن التهاب و ضدیت شرق و غرب تشدید یافته و بارسنگین آن را باید ملت آلمان ساکنین دو طرف پرده آهنین بردوش خود حمل نمایند. بنابراین وظیفه دولت کنونی است که از پیش آوردن چنین وضع و حالی بپرهیزد

«ح»

«خ»

وزارت شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

شماره ....

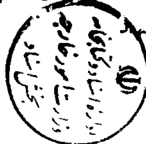
پیوست ....

اعلامیه دولت شوروی را مبنی بر اینکه حاضراست انتخابات آزاد تحت نظارت بین المللی در آلمان اجرا شود نباید با تصورات واهی و قضاوت قبلی انرا محکوم و مردود شمرد بلکه دول سه گانه باید با دولت شوروی وارد مذاکره شده و حقیقت پیشنهاد آن دولت را معلوم دارند .بنابر نظریات ودلائل بالا اولن هاوار (Ollenhauer) مدیر حزب سوسیال دمکرات از صدر اعظم کتبا تقاضا نموده از دول سه گانه امریکا انگلیس و فرانسه تقاضا نماید بادولت شوروی در زمینه پیشنهاد آن دولت داخل مذاکره گردند و قبل از تصویب پیمان پاریس این مذاکرات را عملی سازند

انعکاس اعلامیه مسکو در ممالک غربـــی

برای اینکه بدانیم اعلامیه مسکو در سایر ممالک اروپای غربی چگونه تلقی شده کافی است بنطق ایدن وزیر خارجه انگلیس که در ۱۸ ژانویه راجع باوضاع بین المللی در رادیو لندن ایراد نموده و خلاصه آن در زیر درج میشود توجه گردد ضمن نطق خود ایدن مخصوصا بپیمان پاریس اشاره نموده و ضرورت حتمی تصویب آنرا گوشزد وعلاوه نمود باید انتظار داشت که روسیه برای جدا ساختن دول غربی از یکدیگر در اتیه مساعی بیشتری بکاربرد . پس از تصویب پیمان پاریس که تا چند ماه دیگر امید واریم تحقق یابد موجبات مذاکره با شوروی ها فراهم خواهد بود . الحاق قسمت های آلمان بیکدیگر فقط با اتحاد دول غربی امکان پذیر است و این اتحاد ضامن مطمئنی است که مذاکره و مباحثه با روسیه را سودمند ـــ خواهد ساخت . ایدن متذکر شد اینکه روسها مدعی هستند نقشه های دول غربی تجاوز کارانه است صحیح نمیباشد دول غربی بعد از جنگ تجهیزات و سلاح خود را کنار گذاردند اگر روسها هم بدین عمل تاسّی نموده بودند امروز دنیا وضع دیگری داشت اما روسها باین فکر افتادند از ضعف نظامی دول غربی استفاده نمایند در کشور های دست ـــ نشانده خود و آلمان شرقی ارتش و نیروی هوائی شگرفی بوجود آوردند . آیا این حقیقت را میتوان انکار نمود و یا نادیده شمرد . تاریخ قرن جاری نشان داده هرگاه تعادل نظامی بین دول بحدّ اعلائی برهم خورد بروز جنگ حتمی است .

جراید آلمان متذکر میشوند گرچه ایدن در نطق خود اشاره باعلامیه مسکو ننموده ولی مفهوم نطق اورا باید ـــ پاسخی باعلامیه مسکو دانست رایزن و کاردار سفارت ـــ دکتر حسن پیر نیا

In the Name of God

Selected Documents Relations Between Iran & Germany

«Vol. 3»

Publications of Documents Unit

Mina Zahir nezhad Ershadi

Tehran-1998

شماره سند: ۵

فرستنده: نمایندگی دائمی ایران نزد دفتر اروپایی سازمان ملل متحّد

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره امور اقتصادی

موضوع: تجارت آلمان با ممالک آسیایی

تاریخ: ۹ اردیبهشت ۱۳۳۴ ه.ش

نمره: ۱۱۷

[حاشیه]:

ـ آقای میرکیانی، ۳۴/۲/۱۴

تاریخ ۱۳۳۳/۲/۹
شماره ۱۰۱۷
پیوست

نمایندگی دائمی ایران
نزد دفتر اروپائی سازمان ملل متحد

موضوع ـ تجارت آلمان با آسیا

وزارت امور خارجه ـ اداره امور اقتصادی

روزنامه « ژورنال دوژنو » در شماره مورخ ۲۶ آوریل جاری مقاله جالب توجهی در خصوص تجارت آلمان و توسعه مبادلات آن کشور با ممالک آسیائی نوشته است که عین آن لفا جهت اطلاع ایفاد میگردد .

بطوریکه در مقاله مزبور نوشته شده است هندوستان بزرگترین کشور وارد کننده از آلمان میباشد . صادرات آلمان باین کشور در سال ۱۹۵٤ در حدود ۴۷۳ میلیون مارک آلمانی بوده که با مقایسه با سال ۱۹۵۳ یکصد ملیون مارک زیادتر شده و از سی سال باینطرف سه برابر افزایش یافته است . علت بزرگ این افزایش مقررات بازرگانی هندوستان است که نسبت به کشور آلمان هیچگونه سهمیه‌ای وجود ندارد . تا سال ۱۹٤۰ صادرات آلمان به هند منحصر بمواد مصرفی بود در صورتیکه در حال حاضر طبق برنامه پنجساله اند ولت بیشتر آلات و ادوات صنعتی وکارخانجات مورد احتیاج را از آلمان وارد میسازد .

بموجب قرارداد بازرگانی منعقده در تاریخ ۱۹ مارس با پاکستان ماشین آلات وآهن واتومبیل ومواد شیمیائی بآن کشور صادر کرده و در عوض پنبه وکنف تحویل میگیرد .

دولت آلمان اخیرا با استرلیا برای عقد قرارداد بازرگانی وارد مذاکره شده است وقرار است مقدار زیادی از احتیاجات صنعتی زلاند جدید را نیز تامین کند .

از بین ممالک خاور دور روابط تجارتی آلمان با ژاپن زیاد بوده ولی صادر کنندگان آلمانی از اینکه نمیتوانند با ممالک کمونیستی معامله کنند ناراضی هستند واز چندی باینطرف مطبوعات اقتصادی آلمان نظریات تجار صادر کننده را در لزوم تجارت با چین کمونیست منعکس میسازند . بعقیده مطبوعات مزبور مبادلات اقتصادی چین کمونیست جز ضرر به تجارت دول اروپائی فایده‌ای ندارد زیرا آن کشور توانسته است کلیه احتیاجات صنعتی خود را بوسیله روسیه شوروی تامین کند .

محافل تجارتی آلمان از انعقاد روابط تجارتی با پکن بینهایت خوشوقت خواهند شد زیرا گذشته از آن سیاست حمایت اقتصادی امریکا اجازه نمیدهد رقم صادرات آلمان بامریکا زیادتر شود .

وزیر مختار ـ نماینده دائمی ایران

شماره سند: ۶

فرستنده: نمایندگی دائمی ایران نزد دفتر اروپایی سازمان ملل متحّد

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: مندرجات روزنامه La Suisse تحت عنوان «آلمان بعد از ژنو»

تاریخ: ۵ مرداد ۱۳۳۴ هـ. ش

نمره: ۴۲۴

[حواشی]:

ـ اداره سوّم سیاسی نیز ملاحظه فرمایند.

ـ در اداره سوّم سیاسی دیده شد. امضاء

نمایندگی دائمی ایران
نزد دفتر اروپائی سازمان ملل متحد

تاریخ ۱۳۴۴/۵/۵
شماره ۴۰۲۴
پیوست ندارد

وزارت امور خارجه

روزنامه Le Monde تحت‌عنوان "آلمان بعد از ژنو" در سرمقاله مورخ ۲۶/ ژوئیه خود چنین مینویسد . در نتیجه کنفرانس ژنو آلمان شرقی وغربی میتوانند اطمینان داشته باشند که روسیه شوروی فعلا با وحدت این دو قسمت موافقت نداشته و موضوع تاماه اکتبر آینده که در کنفرانس وزرای خارجه مورد بحث قرار خواهد گرفت بتاخیر افتاده است ودر این فاصله ادناثر مسافرت خود را بمسکو انجام خواهد داد وآیا اینکه مسئل مربوط بآلمان پس از تماسهائیکه ادناثر با اولیای دولت شوروی خواهد گرفت غیر از امروز خواهد بود سئوالی است که مورد توجه میباشد . نامبرده در کنفرانس مطبوعاتی "مورن" شرکت نموده واز توجه اولیای سهگانه دول غربی که تعهدات بن و پاریس را هنوز مورد توجه قرار داده و وحدت آلمان غربی و شرقی را فدای یك اتحاد به شرق و غرب ننموده اند تقدیر نمود ودر مقابل برای ثبوت وفاداری خود تعهدات خود را نسبت بملل غرب در مذاکرات با اولیای شوروی فراموش نخواهد کرد . از ابتدا کنفرانس ژنو که برای تسکین ناراحتیهای گذشته تشکیل یافت بسیار مفید بود و لااقل مدت دو سال دیگر وقت لازم است که اولین نتیجه این کنفرانس و کنفرانسهای بعدی معلوم شود . روسیه شوروی هیچگونه هدیه که قابل مقایسه با آنچه سه نیروی غربی با ادناثر داده اند نمیتواند با و هدیه کند وبطور خلاصه در مسافرت آینده که آقای مولوتف به ژنو خواهد نمود بلموضوع را باید در نظر داشته باشد و آن تمایل شدید ملت آلمان به وحدت این کشور میباشد . قطعه روزنامه مزبور برای مزید استحضار عینا ایفاد میگردد .

وزیر مختار ـ نماینده دائم

۳۵۹۵۴
۳۴/۵/۹

۱۲۰۲
۳۴/۵/۱۰

۱۳۶۶
۳۴/۵/۱۶

L'Allemagne après Genève

Aux résultats de la conférence de Genève, les deux Allemagnes auront pu se convaincre que, pour le moment, l'URSS ne s'intéresse pas à leur réunification et que le sujet ne reviendra en discussion qu'à la session d'octobre des quatre ministres des affaires étrangères.

Mais, entre temps, le chancelier Adenauer aura fait le voyage de Moscou.

Des contacts personnels qu'il aura avec les dirigeants soviétiques, le problème allemand sortira-t-il différent de ce qu'il est aujourd'hui ?

Dans une conférence de presse qu'il a tenue, hier, à Mürren, le chancelier Adenauer a constaté, avec satisfaction — et il leur en a exprimé sa reconnaissance — que les puissances occidentales avaient respecté, à Genève, les engagements pris dans les accords de Bonn et de Paris, c'est-à-dire qu'elles n'ont pas sacrifié la réunification de l'Allemagne à la conclusion d'un pacte de sécurité entre l'Est et l'Ouest.

En échange — et sa loyauté ne saurait être mise en question — le chancelier Adenauer ne se déliera pas, dans ses entretiens de Moscou, des engagements qu'il a pris, lui aussi, envers les puissances occidentales.

Il est remarquable qu'à son âge, le chancelier Adenauer compte avec le temps.

Des premiers, il a relevé que si la conférence de Genève engendrait seulement la détente universellement souhaitée, elle serait déjà un succès, mais qu'il faudrait compter au moins deux ans de négociations ardues avant d'enregistrer les premiers résultats tangibles de la détente.

C'est dire que la session d'octobre, à Genève, sera suivie de plusieurs autres et que le rapprochement entre l'Est et l'Ouest sera une œuvre de patience.

Si le chancelier Adenauer compte avec le temps, c'est qu'il ne lie pas la politique allemande à sa personne.

La ligne choisie répond à une analyse rigoureuse de la situation et aux intérêts de l'Allemagne dont le sort est lié à celui de l'Europe occidentale.

Cette ligne s'imposerait à ses successeurs, le moment venu.

L'URSS ne peut rien offrir au chancelier Adenauer qui vaille son alliance avec les trois grandes puissances occidentales.

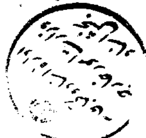
Les perspectives d'échanges commerciaux avec l'Europe orientale, que les dirigeants soviétiques pourraient faire miroiter à ses yeux, seraient, pour le chancelier Adenauer, dérisoires et précaires, si le prix à payer devait être le maintien de la division de l'Allemagne et une acceptation — fût-elle implicite — de la frontière de l'Oder et de la Neisse.

En donnant la priorité au problème de la sécurité sur celui de la réunification allemande, l'URSS recherche toujours un moyen indirect de faire reconnaitre, par Bonn et par les puissances occidentales, le gouvernement communiste qu'elle a installé à Berlin-Est.

Il n'y a aucune chance qu'elle y parvienne, mais il faudra du temps pour qu'elle y renonce.

Si un arrangement a pu se faire, à Genève, c'est qu'on a lié les deux problèmes, que leur étude sera menée conjointement et que la solution — quand on y arrivera — sera simultanée pour l'un et l'autre.

Dans un climat de détente déjà mis à l'épreuve; assurée d'un système garantissant sa sécurité, l'URSS pourrait en venir à l'idée d'abandonner ses positions en Allemagne orientale, sans avoir à craindre de trop gra-

اره سند: ۷

تنده: سفارت ایران در کلن

نده: وزارت امور خارجه

سوع: مسافرت دکتر ادنائر صدراعظم آلمان به شوروی سابق

خ: ۱۶ شهریور ۱۳۳۴ هـ. ش

ه: ۲۹۱۴

اشی]:

ره کل اطلاعات ملاحظه فرمایند.

ره اطلاعات و آمار، ۶ مهر

ره اطلاعات و آمار ملاحظه شد. مطلب تازه‌ای برای بولتن این اداره ندارد. امضا ۳۴/۷/۸

- Holstein

لگانین (Nicolas Boulganine) مارشال شوروی در سال ۱۸۹۵ متولّد و در سال ۱۹۷۵

ت یافت. وی از سال ۱۹۵۵ الی ۱۹۵۸ رئیس شوراهای کمیساریاها بود.

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

۱۵۷۷
۳۴/۶/۲۲

۳۳۵۰۹
۳۴/۶/۲۰

تاریخ ۳۴/۶/۱۶
شماره ۲۹۱۴
پیوست

اداره سوم سیاسی

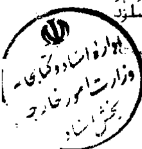
گزارش در باره مسافرت اقای دکتر ادناور صدراعظم المان به اتحاد جماهیر شوروی

امروز صدراعظم المان غربی اقای دکتر کنراد ادناور بهمراهی دکتر برنتانو Dr. von Brentano وزیر امورخارجه دکتر گلوبکه Dr. Glöbcke وزیر مشاور پرفسور هالشتاین وزیر مشاور و معاون دائمی وزارت خارجه بلانکن هورن Blankenhorn سفیر کبیر المان نزد شورای اتلانتیک فن اکارد ت von Eckardt سفیر کبیر المان نزد سازمان ملل متحد ارنولد Arnold رئیس الوزراء استان نورد راین وستفالی وعده ای دیگر از رجال عالیرتبه سیاسی از وزارت امورخارجه منجمله رئیس تشریفات و رئیس اداره اقتصادیات و رئیس اداره سیاسی وزارت خارجه و نیز روسای کمیسیون خارجی پارلمان بن با دو هواپیمای المانی هانزا از فرودگاه وان نزدیک شهر کلن بسمت مسکو پرواز نمودند . روسای میسیونهای خارجی و وزرای کابینه و رجال سیاسی و اجتماعی نیز در میدان فرودگاه وان حضور داشته و صدراعظم و همراهان را مشایعت کردند .

گروه دیگر از کارمندان دفتری و تشریفاتی وزارت امورخارجه و صدارت عظمی با یك قطار مخصوص یك هفته قبل بسمت مسکو اعزام گردیدند . صدراعظم و همراهان روز ۹ سپتامبر بفرودگاه مسکو وارد خواهند شد در انجا طبق تشریفاتیکه قبلا تعیین شده از طرف اقای مولوتف استقبال و بعدا از طرف اقای بولگانین نخست وزیر جماهیر شوروی رسما پذیرائی خواهند شد .

وزارت امورخارجه المان تا روز اول سپتامبر از افشاء نام همراهان صدراعظم خودداری مینمود علت امتناع از اظهار نام همراهان بیشتر از این نظر بود که در بن بین وزیر اقتصاد یعنی اقای ارهارد و وزیر خارجه اقای برنتانو برای همراه رفتن با صدراعظم و شرکت در مذاکرات در مسکو اختلاف نظری پدید امده بود . سیاستمداران المانی که بیشتر پیروی از افکار اقتصادی و بازرگانی مینمایند و ارتباط مستقیم به صنایع المان داشته و خود هم اغلب از صاحبان صنایع میباشند براین عقیده بودند که شورویها مایلند با المان غربی روابط سیاسی برقرار سازند تا در سایه این روابط بلافاصله بتوانند روابط بازرگانی و اقتصادی خود را با المان اغاز نمایند همراه بردن وزیر اقتصاد المان و حضور وی در مسکو کمك موثری بمذاکرات خواهد شد علاوه براین چنانچه صدراعظم نتواند در مدت اقامت خود در مسکو و مذاکراتیکه باسران شوروی انجام میدهد نتایج مطلوبی که با نیات و سیاست مشارالیه مطابقت نماید حاصل نماید بهتر است که لااقل نمایان سازد که صدراعظم با همراه بردن اقای ارهارد خواسته است جنبه اقتصادی بودن مذاکرات را تحلیل سازد

وزارت امورخارجه المان ولی پافشاری مینمود که مسافرت صدراعظم فقط دارای جنبه سیاسی است

صفحه ۲

Winogradow

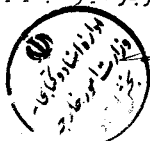
دولت جماهیر شوروی توسط سفیر کبیر خود در پاریس اقای وینگراد و

Friherr von Malzahn

در اوایل اوت امسال بسفیر کبیر المان اقای فرایهر فن مالتسان مراجعه کرده و ابراز داشته اند که دولت جماهیر شوروی تمایل دارد صدراعظم المان را جهت مذاکراتی برای برقراری روابط سیاسی اقتصادی و فرهنگی بمسکو دعوت نماید . دولت فدرال المان طی دویادداشتیکه مبادله نموده است دعوت اتحاد جماهیر شوروی را جهت اغاز مذاکرات برای برقراری روابط سیاسی و اقتصادی و فرهنگی قبول نموه لیکن صریحا قید نموده است که صدراعظم در چنین مذاکراتی شرکت خواهد کرد مشروط باینکه اغاز و برقراری روابط سیاسی بین المان فدرال و اتحاد جماهیر شوروی براساس ازادی اسرای جنگی و الحاق المان استوار و در مسکوهم در باره ان مذاکره بعمل اید .

درست استکه دولت اتحاد جماهیر شوروی طی یادداشت مورخ ۱۹ اوت که در پاریس به سفیر کبیر المان تسلیم شده اظهار داشته که جماهیر شوروی حاضر خواهد بود که در مسکو هنگامیکه برای برقراری روابط سیاسی باالمان مذاکره بعمل میاید نیز در باره الحاق المان و ازادی اسرای جنگی نیز صحبت شود ولی باید دانست که بولگانین نخست وزیر شوروی در کنفرانس ژنو بصراحت بیان داشته مادامیکه المان فدرال عضو پیمان اتلانتیك بوده و شریك در اتحادیه دفاعی کشورهای اروپائی و همکار با سازمانهای علیه شوروی است نمیتوان در باره الحاق المان با این کشور مذاکرات مثبتی بعمل اورد مسئله الحاق المان را در همان کنفرانس منوط و مربوط به کنفرانس وزراء خارجه که در اتیه نزدیکی انجام خواهد شد داشته اند از این نظر در محافل سیاسی بن ابراز امیدواری زیادی برای بنتیجه رسیدن مذاکرات مسکو در عملی شدن الحاق المان نمیشود و شخص صدراعظم المان هم در نطقیکه در شهر بوخوم قبل از مسافرت خود در مجلس جشن ۱۰ ساله حزب دمکرات مسیحی ایراد کرد بخوبی نمایان ساخت که نباید با خیالات واهی و نظر خوشبینی تصور کرد که میتوان در مسکو نتایج مثبتی از این مسافرت بویژه در مسئلع الحاق المان تحصیل کرد . مردم المان ولی این مسافرت را معذالك با دیده خوشبینی پنداشته و امیدوارند که در اثر مذاکراتیکه صدراعظم المان با سران شوروی در مسکو انجام میدهد لااقل بتوان ازادی اسیران المانی را که از جنگ دوم جهانی تا کنون در روسیه محبوس و دور از میهن و فامیل خود مانده اند میسر ساخت همینطور محافل سیاسی بن بر این عقیده میباشند که مسافرت صدراعظم بمسکو و مذاکراتیکه وی با بولگانین خواهد کرد اگر به نتیجه فوری نرسد لااقل میدان مذاکرات بعدی که بر سر الحاق المان بین وزراء خارجه خواهد شد باز کرده و طرز مذاکرات در ان کنفرانس را اسان تر خواهد کرد .

فعلا ملت المان با خونسردی در انتظار اخبار مثبتی از مسکو میباشند و یقین دارند که شخص صدراعظم با سیاست روشنی که اتخاذ کرده بدام جدیدی نخواهد افتاد و قطع مسلم زیر بار امتیازات جدیدیکه ممکن است بار سنگین و نوینی بدوش ملت المان اضافه نماید نخواهد رفت .

سفیر کبیر ــ خلیل اسفندیاری

شماره سند: ۸

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امور خارجه

موضوع: برقرای روابط سیاسی بین آلمان غربی و شوروی (سابق)

تاریخ: ۷ مهر ۱۳۳۴ هـ.ش

نمره: ۳۲۲۶

تاریخ ۷ مهر ماه ۱۳۳۴
شماره ۳۲۹۶
پیوست

گزارش سیاسی در باره برقراری روابط سیاسی با اتحادیه جماهیر شوروی

صدر اعظم المان در تاریخ ۲۲ سپتامبر ۱۹۵۵ در پارلمان بن در اطراف مسافرت هیئت المانی بمسکو و مذاکراتیکه در انجا با سران شوروی بعمل امده مفصلا گزارش داد ضمن گزارش مخصوصا بیان داشت که وی طی کلیه مذاکرات به دولت شوروی سه نکات زیر را قید نموده است .

۱ ـ دولت فدرال المان غربی نماینده کلیه ملت المان است و فقط این دولت در امور بین المللی صلاحیت مطلق دارد .

۲ ـ مرزهای قطعی المان حین عقد قرار داد صلح معین خواهد شد

۳ ـ دولت المان غربی دولت المان شرقی را برسمیت نخواهد شناخت و هر دولتیکه المان شرقی را برسمیت بشناسد عمل غیر دوستانه انجام داده است .

صدر اعظم سپس از مجلس تقاضا کرد سیاست خارجی دولت را مورد شور قرار بدهند و چنانچه برقراری روابط سیاسی با شوروی را مورد موافقت قرار دهند دولت المان به دولت شوروی نامه طی نامه که خواهد فرستاد اطلاع بدهد که میتوانند سفارتخانه در بن پایتخت المان غربی افتتاح بنمایند .

طی ۱۰۲ جلسه ۲۳ سپتامبر مجلس بن با شرکت کلیه نمایندگان مخالف و موافق دولت راجع بمذاکرات و تصمیمات دولت برای روابط سیاسی با شوروی شور بعمل اورد و پس از نطقهای مفصلی که از طرف مخالفین و موافقین دولت ایراد شد بالاخره با اکثریت فوق العاده بروش سیاست خارجی صدراعظم رای موافق داده شد و برقراری روابط سیاسی با اتحادیه جماهیر شوروی مورد تصویب پارلمان بن قرار گرفت . همینطور بلافاصله از طرف مجلس اعلامیه صادر شد و تمام نکات سه درجه در بالا که از طرف صدراعظم ذکر شده بود مورد تائید قرار گرفت . در اینجا باید متذکر شود که برای اولین بار حزب مخالف دولت که الان در پارلمان از نمایندگان سوسیال دمکراتها تشکیل شده اند با برنامه دولت و سیاست خارجی بویژه برای برقراری روابط سیاسی با شورویها موافقت شد . نمایندگان حزب سوسیال دمکرات همیشه تمایل داشتند که دولت المان غربی مستقیما با شورویها مربوط شده و به پایه دارا بودن روابط سیاسی بتوان مسئله مربوط بوحدت المان و الحاق المان غربی و المان شرقی را میسر ساخت .

با وجود رای اعتماد و تصویب مجلس معهذا در پاره از مطبوعات المان حتی طرفداران دولت اینطور منعکس است که نقش سیاسی شورویها با برقراری روابط سیاسی بین المان غربی و اتحاد جماهیر شوروی براین بوده است که کم کم دولت المان را و بعدا دولتهای غربی را وادار نمایند که دولت المان شرقی را برسمیت بشناسند و در محافل سیاسی بن نیز اغلب اظهار نظر میشود که شورویها پافشاری خواهند کرد

سفارت شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

شماره .... صفحه ۲

پیوست ....

تا با نقش سیاسی نوینی که دولت المان غربی خواه ناخواه ناگزیر بشود برای مذاکره در اطراف وحدت المان با سران دولت المان شرقی بر سر یك میز به نشینند ، از این راه بیم شناسائی المان شرقی خواهد رفت و وجود چنین دولتی مسجل خواهد شد و مرزهای المان هم نیز بحالت اصلی باقی خواهد ماند .

در نیویورك در چهارشنبه ۲۸ سپتامبر از طرف دولت امریکا فرانسه و انگلیس طبق تقاضای صدراعظم المان اعلامیه صادر شد مبنی براینکه موافقتنامه ۲۰ سپتامبر ۱۹۵۵ که شوروی با المان شرقی منعقد داشته بهیچوجه وظائف و تعهدات شوروی را که در مقابل دول سهگانه دیگر بعهده گرفته مختل نخواهدساخت و دولت شوروی کماکان برای اجرای ان تعهدات مسئول میباشد .

بعلاوه ضمن این اعلامیه متذکر شده اند که دول سه گانه مذکور فقط دولت المان غربی را که دولتی ازاد و قانو است نماینده قاطبه المان میشناسند و این دولت را منحصرا محق میدانند که در امور بین المللی بنام تمام ملت المان مذاکره بنماید بنابراین نه رژیم و نه موجودیت برای دولت المان شرقی که تحت اشغال شوروی میباشد قائل خواهند شد . همینطور قید کرده اند که تعیین سرحدات قطعی موکول بقرارداد صلح خواهد بود .

با مقدمه بالا تا اندازه نگرانی مقامات المانی از طرف متفقین که مبادا دول سه گانه دولت شرقی را برسمیت بشناسند رفع گردید و همچنین اعلامیه مذکور بدولت شوروی فهماند که مساعی در این راه نزد دول بزرگ بدون ثمر بوده و دول مذکور بموجودیت دو دولت در المان رای نخوهند داد .

سفیر کبیر ـ خلیل اسفندیاری

ماره سند: ۹

رستنده: سفارت ایران در پاریس

یرنده: وزارت امور خارجه

وضوع: شرایط برقراری روابط سیاسی بین آلمان و شوروی (سابق)

اریخ: ۱۱ مهر ۱۳۳۴ ه. ش

مره: ۱۷۹۰

حواشی]:

آقای علم، رونوشت برای دفتر مخصوص شاهنشاهی و نخست وزیری فرستاده شود.

آقای سهیلی

در اداره سوّم سیاسی ملاحظه شد، اداره اطلاعات ملاحظه فرمایند.

فصل دوّم، اسناد روابط سیاسی ایران و جمهوری فدرال آلمان

فصل سوم: اسناد روابط اقتصادی ایران و جمهوری فدرال آلمان

نمره ۱۷۹۰ تاریخ ۱۳۳۴/۷/۱۱
ضمیمه

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
پاریس

(۴۷۱) م
۲۲/۷/۳۴

وزارت امور خارجه

بعد ازمسافرت آدنائورصدراعظم المان به مسکوموافقت نسبت به برقراری روابط سیاسی بین دوکشور موضوع برای تصویب به مجلسین المان غربی عرضه شد وباقیودی تصویب گردید .

این قیود راازطرفی دولت المان غربی بوسیله سفیرکبیرخود درپاریس به سفیرکبیرشوروی ابلاغ وازطرف دیگربرای استحضاردولت امریکاوانگلستان وفرانسه تبلیغ نمود .

متعاقب ان درتاریخ سوم اکتبرجاری دول سه گانه مزبوریادداشتی درتقویت قیود مزبوربه دولت شوروی ارسال داشتند بدین مضمون :

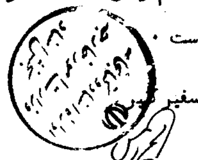
۱ــ مرزهای المان تاعهدنامه صلح باالمانی که متحد شده باشدامضانشودصورت قطعیت نخواهدیافت .

۲ــ دول غرب اعلام میدارند که هیچ دولت دیگری راد رالمان غیرازدولت بُن (المان غربی) برسمیت نخواهند شناخت یعنی دولت المان شرقی رانخواهند شناخت .

۳ــ دولت شوروی باید تعهدات خود رانسبت به ارتباطات (راه وراه اهن وغیره) بین المان غربی وشرقی رعایت نماید .

این اولین اقدام رسمی است که درتقویت المان غربی بعد ازمذاکرات آدنائوربابولگانین ازطرف دول ثلاثه غرب شده است .

سفیر کبیر

۱۸۸۹
۳۴/۷/۲۹

۲۹۰۰۵
۳۴/۷/۱۸

ـماره سند: ۱۰

رستنده: سفارت ایران در کلن

ـیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره امور اقتصادی ـ اداره سوّم سیاسی

وضوع: اوضاع اقتصادی آلمان

اریخ: ۲۰ مهر ۱۳۳۴ هـ.ش

مره: ۳۳۶۶

-Deutsche Mark

-Siemens

وزارت شاهنشاهی ایران

کلنی

تاریخ ۳۰/۸/۱۳۴۴

شماره ۰۰۳۴۳

پیوست

گزارش اقتصادی

وزارت امور خارجه ــ اداره امور اقتصادی ــ اداره سوم سیاسی

سیاست پولی ومقررات به کار انداختن سرمایه های خارجی در المان ــ نظر به توسعه و ترقی سطح تولید در المان غربی و بمنظور جلب سرمایه های خارجی مقامات اقتصادی المان در چند سال اخیر در قسمت سیاست اعتباری خود نرمش مخصوصی را ابراز داشتند ۰
کشور المان با وجود اینکه هنوز تحت اشغال قوای خارجی است معهذا موفق گردید از حیث تولیدات صنعتی پیشرفتهای محسوس بنماید و بازار های از دست رفته خود را بدست اورد ۰
این سیاست موجب گردید که ذخیره پولی المان و ذخایر ارزی اش افزایش پیدا کند ۰ بالنتیجه اعتماد مردم کشور و کشور های خارجی نسبت به استحکام پول رایج المان افزوده گردید و بطوریکه در گزارش مورخ ۳۱/۶/۳۴ بعرض رسید وزیر اقتصاد المان رسما اعلام داشت که مارک المان بطور تحقیق یکی از محکمترین ارز های دنیا بشمار میرود ۰
بموازات این سیاست وزارت اقتصاد المان با همکاری بانکهای المانی برای نظارت در طرز بکار انداختن سرمایه های خارجی در جمهوری فدرال مقرراتی را در سال ۱۹۵۴ وضع نمودند که تا کنون به قوت خود باقیست ۰ چنانچه خارجی ها که تا سال گذشته مجاز نبودند از حسابهای دویچ مارک استفاده کنند از دسامبر گذشته میتوانند برای به کار انداختن سرمایه های خود از حساب های دیچ مارک ازاد استفاده نموده و در المان تحصیل ثروت نمایند ۰ و تحت شرایطی این نوع حساب ممکن است به دیگری انتقال داده شود ۰
یکی دیگر از مزایای این رویه این است که خارجیان میتوانند از سهام المانی استفاده نمایند و در این راه ترقی قابل ملاحظه ای در بهاء سهام محسوس گردیده ۰ مثلا سهام کارخانه معروف زیمنس از سال ۱۹۵۴ تا کنون در حدود ۶۰ درصد بالارفته در برخی از شرکتهای بیمه سهمی که صد مارک ارزش داشته اینک به ۱۷۰۰ مارک رسیده است ۰ ولی ناگزیر باید متذکر گردید که سهام خریداری شده توسط خارجیان بایستی در بانکهای المانی بعنوان سپرده حفظ شود وانتقال آن بخارج ممنوع است ۰
شرکتها وبنگاه هائی که خارجیان در ان ذینفع بوده و سهام انهارا دارا هستند و شخصیت

سفارت شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

کلن

حقوق انها مورد تایید قرار گرفته دارای همان حقوق و مزایائی میباشند که به بنگاهها و شرکتهای المانی داده شده است ۰

صاحبان سهام المانی (خارجیان) میتوانند بدون کسب اجازه مخصوص منافع حاصله از سهام شرکتهای المانی را که بپول المان خریداری کرده اند بکشور خود انتقال دهند ۰

این سیاست حائز نهایت اهمیت است بنا نچه به احصائیه های منتشره مراجعه گردد ملاحظه می شود که با وجود بالا رفتن سطح تولید قیمت ها از دو سال پیش تا کنون بطور غیرعادی در نوسان نبوده و مقامات مربوطه بنوبه خود سعی کرده اند که مانع ترقی قیمت ها بشوند و فعلا در مجلس بن مطالعاتی در جریان است که توسعه شدید تولید موجب ترقی فوق العاده قیمت ها نشود ۰ معهذا مقامات مربوطه المانی و شخص صدراعظم المان و وزیر اقتصاد نگران هستند که تولید سرشار کارخانه ها باعث شود که رشته های ثبوت قیمت ها از هم گسیخته گردد ۰ از اینرو سعی مینمایند که با مذاکرات مستقیم با صاحبان کارخانجات و تولید کنندگان دیگر ترتیبی اتخاذ نمایند که چنین پیش امدی نشود ۰ اخیرا بهاء گوشت و شیر ترقی کرده و این امر موجب اعتراض شده است ۰ دولت بمنظور ترمیم خرابیهای ناشی از جنگ مالیات سرشاری اخذ میکند و متاسفانه بار سنگین مالیات بیشتر به دوش کارمندان دولت وکسانی [redacted] که دارای عواید ثابت هستند میباشد ۰ بعنوان مثل و برای روشن شدن موضوع یک نمونه از مالیات ذکر می شود ۰ یکدانه سیگارت که با درنظر گرفتن نفع برای کارخانه سازنده یک فنیک و نیم تمام میشود به قیمت ده فنیک بفروش میرسد ۰ مازاد یک فنیک و نیم مالیاتی است که بطور غیر مستقیم مصرف کننده میپردازد ۰

رویهمرفته قیمت ها از دو سال پیش تا کنون درباره ای از محصولات ۲۰ درصد ترقی کرده است ۰

قرارداد خرید تلفن بین ایران والمان ـ بطوریکه استحضار دارند قراردادی برای خرید ۱۸۰ هزار تلفن بمبلغ ۲۵ میلیون دلار بین وزارت پست وتلگراف و تلفن ایران ومقامات مربوطه المانی منعقد گردید ۰ محافل مطبوعاتی المان معتقدند که این قرارداد از لحاظ مبلغ یکی از مهمترین قراردادهائی است که ایران بدان اقدام نموده و اظهار میدارند که در دقایق اخر باشکالاتی برخورد نموده بود که خوشبختانه با پیشقدمی اعلیحضرت شاهنشاه مرتفع گردید و در ماه سپتامبر جاری تحقق پیدا نموده ۰

سفارت شاهنشاهی ایران

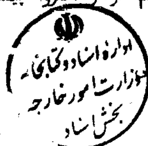
تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

کلنی

وضع اقتصادی وکمبود کارگر در المان ـ

ازدیاد تولید نسبت بسنوات پیش از جنگ و توسعه و تکمیل کارخانه ها و اجرای برنامه‌های وسیع ساختمانی موجب گردید که در قسمت ساختمان راهها بجای اینکه در ۵۰۰ متر مربع ۷ نفر عمله کار نمایند یکنفر فقط به کارگمارده شده است. یکی دیگر از علل غیر قابل انکار کمبود کارگر کمی دستمزد نسبت به برخی از کشورهای همجوار میباشد. بطور مثال متذکر میگردد که کارگران متخصص راهسازی ماهیانه درحدود هزار مارك وکمك کارگر ۳۲۰ مارك دریافت میدارند. در مناطق مرزی اکثر کارگران سعی مینمایند نظر به تسهیلاتی که دارند به انطرف مرز رفته و درانجا مشغول کارگردند. یك کارگر المانی که در مطبعه المانی انجام وظیفه مینماید ۹۰ مارك در هفته حقوق میگیرد درصورتیکه کارگر مشابه او در سویس ۱۲۹ مارك دریافت میکند. بطور خلاصه کارگران المانی درخاك سویس ۸۰ درصد بیشتر دستمزد دریافت میدارند. اکنون کارفرمایان سعی دارند که ترتیبی اتخاذ نمایند که مانع این امر شوند. مقامات مربوطه المانی نیز متوجه این اشکالات گردیده و صحبت از پایین اوردن مالیات برخی از کالاهای مورد مصرف روزانه مصرف کنندگان درغالب محافل اقتصادی در جریان است. معهذا تقاضا با وضع فعلی بیش از عرضه میباشد وبیم آن میرود که پس از این رونق زیاد بازار که موجب تولید فوق العاده گردیده بحران شدیدی ایجاد شود اینست که متخصصین امور اقتصادی بیشتر متوجه سیاست لیبرالیسم گردیده و بیشتر هم خود را مصروف پیشرفت این سیاست مینمایند.

گزارش دهنده دکتر لقمان ادهم دبیر یکم سفارتکبری شاهنشاهی

ماره سند: ۱۱

رستنده: سفارت ایران در کلن

یرنده: وزارت امور خارجه

وضوع: گزارش راجع به مسئله وحدت دو آلمان

اریخ: ۲۷ آبان ۱۳۳۴ ه.ش

مره: ۳۷۰۶

حواشی]:

سوم سیاسی ۳۴/۹/۴

آقای سهیلی ۱۳۳۴/۹/۶

به اداره اطلاعات فرستاده می‌شود ۹/۱۸

اداره تمرکز اطلاعات ۳۴/۹/۲۰

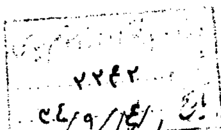
خلاصه برای بولتن تهیّه فرمایید. امضاء ۳۴/۹/۲۰

تهیّه گردید. ۳۴/۹/۲۱

-Hoffmann

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
کلن

تاریخ ۱۳۳۴/۸/۲۷
شماره ۷۰۵/م
پیوست —

گزارش سیاسی

درنشریه اداره اطلاعات دولت المان مورخ ۱۰ نوامبر و مطالبیکه در این نشریه از طرف اقای فرانس تدکه Franz Thedke وزیر وزارتخانه مربوط بکلیه مسائل المان (وزارتخانه ایستکه مسائل مربوط بوحدت المان در انجا اقدام میشود .) منتشر یافته نمایان استکه تا چه پایه المانها از نتیجه مذاکرات در کنفرانس ژنو و عدم موفقیت وزرای خارجه انگلستان و امریکا و فرانسه بر سر ماده یك مذاکرا
که همان مسئله وحدت المان است مایوس شده اند .

فعلا مسئله مربوط بوحدت المان در اثر مخالفت اقای مولوتف و اختلاف سلیقه سیاسی بین شرق و غرب به اتیه غیر معلومی موکول شده است .

وزرای خارجه انگلستان و امریکا و فرانسه در هفته گذشته به هیئت شوروی پیشنهادی ارائه نمودند مبنی برای
در سپتامبر سال ۱۹۵۶ در سرتاسر المان باراء عمومی مراجعه شود . در نتیجه اراء عمومی اهالی هردو منطقه شرقی و غربی المان ازاد خواهند بود هر دولت یا هر رژیمی را که بخواهند جهت زمامداری در تمام المان انتخاب نمایند اساس این پیشنهاد بروی برنامه ایستکه ازطرف اقای ایدن وزیر خارجه سابق انگلیس و نخست وزیر فعلی در کنفرانس برلن سال ۱۹۵۴ طرح و بشورویها پیشنهاد شده بود .

در اواخر هفته گذشته اقای مولوتف از ژنو بسمت مسکو پرواز نمود تا در جشن انقلاب اکتبر شرکت بنماید تمام مردم المان غربی منتظر بازگشت نامبرده به ژنو و در انتظار موافقت دولت شوروی با پیشنهاد وزرای خار
سه دولت غربی بودند با وجودیکه در اغلب از روزنامه‌های وزین المان اظهار یاس و نا امیدی میشد ولی باز بین توده مردم احساس امیدواری میشد . متاسفانه پس از نطقهای اتشینیکه از طرف سران حزب کمونیست منجمله کاگانویچ در جشن انقلاب اکتبر در تاریخ ۷ نوامبر ایراد شد یکباره نور امید بانیکه در محافل خوشبی
باوضاع و جانبداران کنفرانس ژنو میدرخشید تاریك شد .

از مخالفت صریح و اظهاراتیکه اقای مولوتف در جلسه ۸ نوامبر در ژنو بر سر اخذ ارا در سرتاسر المان شده
بخوبی نمایان شده است بارویه که فعلا دولت اتحاد جماهیر شوروی اتخاذ نموده نمیتوان بزودی امیدوار عملی شدن وحدت المان ومراجعه باراء عمومی در سرتاسر المان شد .

انطورکه در مطبوعات اینجا منعکس شده و نیز اقای دکتر فن برنتانو وزیر خارجه المان مصاحبه مطبوعاتی بعمل اورده و اقای بلانکن هورن سفیر کبیر المان که بعنوان ناظر در ژنو توقف داشته بشخص صدراعظم گزارش داده مفهوم استکه دولت جماهیر شوروی بهیچوجه تن بموافقت با وحدت المان و الحاق المان شرقی بغربی نخوا
داد . سران کمونیست شوروی بخوبی واقفند چنانچه باراء عمومی در المان شرقی مراجعه شود اکثریت مردم این

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

صفحه ۲

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

ناحیه بطور حتم به رژیمی شبیه به رژیم کونیست رای نخواهند داد همینطور حاضر نخواهند شد حکومتی سرنوشت ملت المان را بدست گیرد که شبیه حکومت فعلی در پانکوف بوده و زمامدارانی مثل پیک و اولبریش Pieck u. Ulbricht دوباره سرکار ایند .

نمایندگان شوروی در کنفرانس برلن در سال ۱۹۵۴ و در بسیاری ازموارد دیگر چه طی نطقهای سران حزب کمونیست و چه در کنفرانس سران چهار دولت بزرگ در ژنو اظهار داشته اند مادام که المان غربی جزء گروه اتلانتیك شمالی است دولت شوروی حاضر نخواهد بود بر سرمسئله الحاق المان کنار بیاید .

از تمام اظهارات شورویها تا کنون اینطور استنباط میشد که در شوروی سعی میشود با نقش سیاسی المان غربی را از جرگه اتلانتیك مجزا سازند . در کنفرانس ژنو ولی مسئله وحدت المان را تنها منوط به خروج المان غربی از جرگه اتلانتیك ندانسته بلکه صریحا انرا مربوط با ازبین رفتن نقشه اتلانتیك دانسته و نیز ادعا دارند که مردم المان غربی تابع رژیم غلط بوده و وابسته و اسیر افکار سرمایه داری بوده و در محیط ازاد دمکراتیك زندگی نمینمایند . تا زمانیکه درالمان غربی رژیمی شبیه به رژیم فعلی المان شرقی (ناحیه اشغالی شوروی) حکمفرما نشود یك دولت اتحاد جماهیر شوروی با موافقت ازعلی شدن مراجعه باراء عمومی تن در نخواهد داد

در این دو هفته اخیر مسئله وحدت المان و اشکالات مذاکرات ژنو با مراجعه اراء عمومی در سار توام شده و میدان فعالیت های سیاسی بن را با بیماری اقای دکتر ادناور صدراعظم المان مغشوش نموده است .

در برنامه دولت المان غربی و منویات شخص صدراعظم پشتیبانی از اساسنامه اروپائی شدن ناحیه سار بوده است نطق اقای صدراعظم یکشب قبل ازمسافرت به مسکو در شهر بخوم بخوبی نمایان ساخت که در المان غربی فعالیت میشود تا با ملت فرانسه نزدیك شده و رفع اختلافات دیرینه بشود دولت المان تمایلی ندارد که با تبلیغات در سار و الحاق ان بالمان غربی موجب بدبینی و بدگمانی فرانسویها شده و عداوتها و اختلافات قدیمی تجدید بگردد . چه در واقع اهالی سار دارای زبان و فرهنگ و تمدن المانی بوده و با اروپائی شدن سار معذالك این ناحیه ارتباطات معنوی با المان خواهد داشت لذا ازاین نظر نمیتوان با در نظر گرفتن اساسنامه اروپائی شدن سار از تجزیه سار ازالمان صحبتی نمود .

اولا مراجعه باراء عمومی در تاریخ ۲۵ اکتبر کاملا عکس تمایلات صدراعظم را در ناحیه سار بدست داد . مردم سار با دو سوم اکثریت علیه دولت هوفمان رای داده و با اساسنامه اروپائی شدن سار مخالفت نمودند .

فعلا اقای هاینریش ولش Heinrich Welsch که وابستگی به هیچ حزبی در سار نداشته و بیطرف و بیطرف میباشد بعنوان زمامدار موقت در سار انتخاب و اقای هوفمان نخست وزیر سابق بلافاصله پس از مراجعه باراء عمومی استعفا داده است .

لیوند از مذاکراتیکه صدراعظم با اقای وزیر خارجه فرانسه پینه پس از قضیه اراء عمومی سار انجام داده و نیز تلگرافیکه

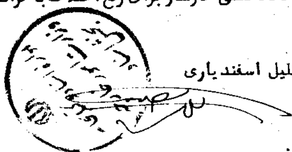
سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

صفحه ۳

و نیز تلگرافیکه اقای دکتر ادناور به اقای فور نخست وزیر فرانسه مخابره نموده و نیز ملاقاتیکه اقای سپاك وزیر خارجه بلژیك در بن از صدراعظم و وزیر خارجه المان بعمل اورده اینطور مفهوم است که از هرطرف سعی میشود تا اینکه نتیجه اراء عمومی سار را بحساب دوستی فرانسه والمان نگذاشته و جدیت مینمایند نقشه جدیدی جهت حالت فعلی درسار برای رفع اختلاف با فرانسه و رضایت ملت سار ,فرانسه و المان طرح نمایند .

سفیر کبیر ـ خلیل اسفندیاری

ماره سند: ۱۲

رستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: اداره امور اقتصادی ـ اداره سوّم سیاسی (وزارت امور خارجه)

وضوع: اوضاع اقتصادی آلمان در سال ۱۹۵۵

اریخ: ۱۳۳۴ ه. ش

مره: —

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

کلنـــــــی

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

گزارش اقتصادی

تحولات اقتصادی سال ۱۹۵۵ـ

در سال گذشته فعالیت های اقتصادی و صنعتی المان موجب گردید که نهایت استفاده از دست کارگران بعمل اید و بواسطه سفارشاتی که از کشورهای خارجی به کارخانجات و موسسات صنعتی المان داده شده بود بطور کامل از قدرت کارگران وصنعتگران استفاده شد و موسسات وکارخانجات المانی با فعالیت قابل ملاحظه ای سعی نمودند که قدرت تولید خود را بکار اندازند .
دو علت موجب گردید که فقدان کارگر در المان محسوس گردد در درجه اول تعداد کارگرانیکه از مناطق اشغالی شوروی به المان غربی فرار میکردند نسبت به سالهای پیش کمتر بود و فقط در حدود ۲۵۰۰۰۰ نفر از پشت پرده اهنین به المان غربی پناه برده و تا حدود امکان نسبت به تخصصی که داشتند بکارگمارده شدند ولی اینطور بنظر میرسد که با شدت کنترلی که از طرف مقامات شوروی بعمل میاید در خلال سال جاری و سالهای اتی عده پناهندگان بمراتب کمتر از پیشتر گردد . در درجه دوم موضوع تشکیل ارتش جدید المان میباشد که خود موجب شد عده ای در ارتش المان شرکت نمایند و بالنتیجه این مسئله نیز در فقدان کارگر بی اثر نبود .
استفاده کامل از فعالیت کارگران و دستگاههای صنعتی و تولیدی باعث ترقی قیمت ها شد بطوریکه مقامات رسمی اقتصادی و بانک ناشراسکناس ناگزیر گردیدند که سیاست خاصی بمنظور جلوگیری از بالا رفتن قیمت ها اتخاذ نمایند .

عکس العمل بانک ناشر اسکناس و مقامات اقتصادی .

بانک ناشر اسکناس المان بنام دویچه لندر ناظر مبادلات و تحولات اقتصادی و بازرگانی برای جلوگیری از ترقی قیمت ها در اوایل ماه اوت سال گذشته تصمیم گرفت که نرخ نزول را از ۲/۱ ۲٪ به ۲/۱ ۳٪ تبدیل نماید واین تصمیم از اول ماه سپتامبر ۱۹۵۵ بموقع اجرا گذارده شد . و نیز بموازات این اقدام حد اقل ذخیره را نیز یک درصد بالا برد

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

کلن

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

وزارت دارائی المان نیز بنوبه خود مبلغی در حدود ۴ میلیارد از مالیات وصولی را از جریان خارج نمود و انرا نزد بانک دویچه لندر ناشر اسکناس بعنوان سپرده گذارد این سیاست موجب گردید که تا حدودی جریان پول بطی گردد و مقداری از وجوهی که ممکن بود بعنوان اعتبار بکار افتد از بازار خارج شد معهذا این سیاست با نهایت مطالعه و مداقه بموقع اجرا گذارده شد و بطوری اطراف و جوانب کار در نظر گرفته شد که مانعی در راه تولید و ترقی وضع اقتصادی و قدرت عمل موسسات و کارخانجات صنعتی ایجاد ننماید ·

سیاست اقتصادی المان و نتایج حاصله

منظور ومقصود اصلی سیاست اقتصادی المان بطور کلی حفظ قدرت تولید بطور کامل و قدرت خرید پول و ثابت نگهداشتن قیمت اجناس است·
سیاست اقتصادی المان اثرات مطلوبی در زندگی اجتماعی بخشید بطوریکه عواید سرشار حاصله از معاملات خارجی و سود زیادیکه ازاینراه بدست امد دولت در اوایل سال گذشته دستمزد و حقوق کارگران را زیاد نمود و از طرف دیگر در بعضی موارد مالیات را پائین اورد و بالنتیجه قدرت خرید بطور محسوسی بالا رفت·
این سیاست در بکار انداختن سرمایه در دستگاههای صنعتی و بازرگانی نیز موثر و مفید واقع گردید و موجبات تزیید اعتماد و اطمینان مردم را فراهم اورد و روز بروز قوس صعودی سرمایه ها ئیکه برای امور تولیدی تخصیص داده شد بالا رفت ·
مقامات اقتصادی المان با اینوصف ناگزیر گردیدند که کمبود کارگر و عمله را چه در کارخانجات و چه در ساختمان را با اتخاذ سیاست عاقلانه و متینی جبران نمایند و درغالب کارخانجات بزرگ طرز (راسیونالیزاسیون) بموقع اجرا گذارده شد رعایت این اصول و بکار بردن این سیاست باعث و موجب ازدیاد درامد ملی گردید برای روشن شدن امر نموداری از عواید ملی المان غربی را از سال ۱۹۵۱ تا سال ۱۹۵۵ نشان میدهیم · این نمودار بطور وضوح میرساند که چگونه عواید ملی المان درخلال ۵ سال قوس صعودی را پیموده است ·

سفارت شاهنشاهی ایران

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

کلنـــــــــــس

درامــــــــد ملـــــــی (میلیارد مارک)

ســـــال	درامد ملی	علامت (سال ۱۹۵۱ برابر ۱۰۰)
۱۹۵۱	۸۹/۸۵۶	۱۰۰/۰
۱۹۵۲	۹۸/۰۷۵	۱۱۰/۱
۱۹۵۳	۱۰۳/۷۴۵	۱۱۵/۵
۱۹۵۴	۱۱۲/۵۱۰	۱۲۵/۲
۱۹۵۵	۱۲۵/۰۰۰	۱۳۹/۱

بطوریکه ملاحظه میشود درامد ملی ٪ ۱۱ درصد در سال ۱۹۵۵ بالا رفته ولی چون سطح قیمتها درحدود ٪ ۲ درصد ترقی نموده است میتوان گفت که عواید و درامد ملی فقط درحدود ٪ ۹ درصد زیاد شده است .

علت اصلی وغیرقابل تردید بالا رفتن قیمتها متوجه سیاست مقامات رسمی اقتصادی المان است . دولت بمنظور تشویق دهاقین و توسعه امور فلاحتی بهای محصولات فلاحتی را درحدود ٪ ۶ بالا برد وهمچنین برای ترغیب امور ساختمانی مال الاجاره را نیز نسبت بوضع خانه از ده تا ۲۰ درصد اضافه کرد . ازاین جهت نمیتوان بالا رفتن قیمت ها را ناشی از خرابی اوضاع اقتصادی دانست

بکار بردن واختصاص سرمایه در دستگاههای تولیدی

سیاست پولی واقتصادی المان سرمایه داران المانی را بران داشت که سرمایه های خود را در موسسات صنعتی و تولیدی بکار زنند و موجبات تولید را فراهم کنند . ازاین نظر کارخانجات وصاحبان صنایع سفارشات قابل توجهی را پذیرفتند و با اینکه گاهی سفارشات بطوری زیاد بود که انجام ان بعهده تعویق میافتاد معهذا از پذیرفتن ان خود داری نکرده و نمیکنند . پیش بینی میشود که درخلال سال جاری قدرت تولید بیشتر از پیشتر توسعه یابد و شدت توسعه تولید باعث گردید که المان مقداری زغال از خارج

خ ۱۰۰۰ - ۲

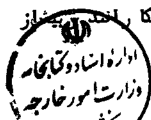

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

کلنی

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

خریداری نماید ۰
بکار گماردن سرمایه در کارخانجاتی که مواد اساسی و وسایل اولیه تولید را بوجود می آورند بیشتر از قسمت های دیگر توجه را بخود معطوف داشته است ۰
از این نظر محصول اینقبیل کارخانجات در سال ۱۹۵۵ در حدود ٪ ۲/ ۲۵ بیشتر از سال ۱۹۵٤ شده است در صورتیکه مقدار محصولات کارخانجات مواد غذائی واجناس لوکس فقط ٪ ۱۰ بالا رفته است ۰
زیاد شدن تقاضا در کارخانجات نامبرده خود موجب گردیده که سرمایه های بیشتری را جلب نماید و طبق مدارک واحصائیه های دقیق معلوم میشود که این جریان از اواسط سال ۱۹۵۵ بوجود امده است ۰ معهذا مدت مدیدی بود که توجهی نسبت به کارخانجاتیکه مواد ووسایل اولیه تولید را بوجود می اوردند نمی شد و رل مهمی را در کنژنکتور اقتصادی بازی نمیکردند ولی اینک لزوم توجه و بکار گماردن سرمایه در کارخانجات مزبور لازم بنظر میرسد ۰ بطور کلی قدرت خرید مردم در خلال سال گذشته بالا رفت واین خود موجب شد که پس انداز های کوچک نیز بکار رفته بیشتر از پیش صاحبان صنایع را به شدت تولید ترغیب کند ۰

وضع ساختمان و ترمیم خرابیهای ناشی از جنگ ــ

خرابیهای فوق العاده ناشی از جنگ ایجاب نمود که توجه بیشتری به امر ساختمان معطوف گردد و طبق برنامه های صحیح و دقیق ساختمان کارخانه ها و منازل ووسایل عام المنفعه شروع گردید و مقامات دولتی بهترین مشوق اینکار گردیده و تسهیلات قابل ملاحظه ای برای کسانیکه دست به اینقبیل امور زدند قائل گردیدند بطوریکه در سال ۱۹۵۵ متجاوز از (۵۵۰/۰۰۰) منزل ساخته و در اختیار مردم گذارده شد ۰این برنامه های وسیع ساختمانی از طرفی موجب گردید که کارخانه های مربوطه به تولید خود وسعت بیشتری بدهند ولی از طرف دیگر باعث بالا رفتن قیمت ساختمان در حدود ٪ ۷ شد ۰ولی بمنظور پیش بینی احتمالی از اشکالات اقتصادی و پولی بانک ناشر اسکناس تا حدودی نزول سفته های ساختمانی را نسبت بگذشته محدود ساخت۰
اثرات این تحولات در وضع کارگران ــ

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

کلنـــــــی

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

در ماه سپتامبر سال قبل عده بیکاران در المان غربی به ۴۵۹/۰۰۰ تخمین زده شد به استثنای زمان جنگ سالها است که عده بیکاران به این حد تقلیل نیافته بود. و باید اذعان نمود در مقابل ۱۷/۸ میلیون نفر که مشغول کار هستند عدد فوق الذکر بسیار ناچیز است. بخصوص که مستخدمین و کارمندان عالیرتبه را نیز منظور ننموده ایم. بطور کلی ۲/۸٪ در المان غربی در مقابل کسانیکه میتوانند وظیفه ای انجام دهند و بکاری گمارده شوند بیکار هستند. معهذا در زمستان سالهای ۱۹۵۵/۵۶ برعده بیکاران افزوده شد و بخصوص در کارهای ساختمانی عده بیکاران از ۲۵۰/۰۰۰ نفر تجاوز نمود. علت اصلی این امر سرمای شدید زمستان بود که عملا کار را در فضای ازاد امکان ناپذیر نمود.

چون تقاضای کارگر متخصص و کارگران عادی هم بیش از عرضه بود بر قدرت اتحادیه ها و سندیکا های کارگری افزوده شد وبالنتیجه بهای دستمزد بالا رفت ولی باید گفته شود که صحت و خوبی وضع اقتصادی و عوایدکلانی که از دستگاههای تولیدی تحصیل شد صاحبان صنایع و کارفرمایان را بران داشت که مزدها را بالا ببرند و به اینکار با نهایت میل تن دردادند.

اگر نسبت دستمزدیکه در سال ۱۹۵۴ در کارخانجات به کارگران داده میشد با دستمزدیکه در سال ۱۹۵۵ به کارگران پرداخت گردید مقایسه شود معلوم میگردد که ۶/۸٪ دستمزد بالا رفته است. از سال گذشته تا بحال اوضاع و احوال طوری است که میتوان در تحولاتی که پیش میاید بالا رفتن دستمزد را نیز پیش بینی نمود از این جهت سندیکا ها واتحادیه های کارگران قرارداد های کوتاه مدتی را با سندیکا های کارفرمایان و صاحبان صنایع تنظیم مینمایند و بهر تقدیر مدت ان بیش از یکسال نیست.

این مسائل صاحبان صنایع و کارخانجات المانی را بران داشته که تولید و صنعت خود را روی اصول صحیح استوار نموده و سیاست راسیونالیزاسیون را پیروی نمایند.

اعتبارات و سهام

علی رغم تولید سرشار و معاملات زیاد اعتبارات کوتاه مدت چندان رو به فزونی نگذاردند ولی بالعکس اعتبارات طویل المدت و نشر سهام و خرید و فروش ان

قا -

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

کلنـــــــــــــــی

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

قابل ملاحظه بود ۰
اعتبارات طویل المدت و نشر سهام که مورد معامله قرار میگیرند صاحبان سهام را نیز در خطرات و نوسانات وضع اقتصادی کارخانجات و موسسات صنعتی بهمان نسبتی که از سهام و بکارگماردن سرمایه های خود بهره مند میشوند شریک میسازد ۰ فقط در سال گذشته درحدود مبلغ ۱/۴ میلیارد سهام جدید بجریان افتاد و میتوان گفت که این عدد از بیست سال قبل تا کنون چندان سابقه ای نداشته است ۰

رویه و تصمیمات مقامات اقتصادی و نتایج حاصله

بطوریکه از ملاحظه و مداقه مسائل مذکوره استنباط میگردد بالا رفتن قیمت ها ناشی از بسط و توسعه قدرت تولید و اعمال سیاست راسیونالیزاسیون و استفاده اعلی از کلیه دستگاه های اقتصادی و تولیدی بوده است ۰

یگانه وسیله موثر ومفید و پیش‌بینی از اثرات نامطلوب‌کنژنکتور و جلوگیری از بالارفتن نامتناسب هزینه های ضروری اعمال متد های منطقی و دقیق اقتصادی و اتخاذ سیاست‌عاقلانه پولی و نظارت‌کامل برجریان پول و اعتبارات میباشد ۰ ازاین لحاظ وزارت اقتصاد المان‌ناگزیر گردید به طرق مختلف افکارعمومی را متوجه خطرات ناشی از ترقی هزینه زندگی و بالارفتن قیمت ها نموده و بخصوص‌تذکر دهد که کارگران از تقاضای ازدیاد دستمزد که نتایج نامطلوب دربردارد خودداری کنند ۰

بنوبه خود بانک دویچه لندر نا شراسکناس‌گوشزد نمود که اگرکسی ازاینراه عاقلانه منحرف شود ویا ازحدود و تغوری که درصلاح زندگی اقتصادی کشوراست تجاوز نماید فورا درصدد اقداماتاساسی و شدید برخواهد امد وضمنا برای اینکه رقابتی در داخل کشور و بازار داخلی بوجود اورد درا بروی واردات بازگذارده بطوریکه در سال ۱۹۵۴ میزان صادرات بیش‌ازمقدار واردات بود ولی دراثر تسهیلاتی که برای واردات قائل شدند در سال ـ ۱۹۵۵ میزان واردات ٪ ۲۶/۶ نسبت به سال ۱۹۴۴ فزونی یافت۰

این رویه موجب‌گردید که تا حدودی از ترقی قیمت ها جلوگیری گردد ولی چون قدرت‌خرید مردم بالا رفته بود و محصولات داخلی به تنهائی قادر به تامین تقاضا نبودند اجبارا می بایستی‌به حمل احتیاجات و خرید انها ازخارج متوسل شد ۰

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

کلنـــــــی

تاریخ ....

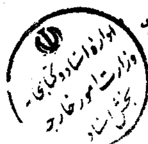
شماره ....

پیوست ....

واردات آلمان در درجه اول شامل مواد اولیه (در سال ۱۹۵۵ در حدود ٪ ۳۱ نسبت به سال ۱۹۵٤ ترقی کرد) و در درجه دوم شامل مواد نیمه ساخته و مواد مورد نیاز کارخانجات گردید . ولی ترقی میزان واردات مواد غذائی و قابل مصرف روزانه نسبت به سال ۱۹۵٤ چندان محسوس نبود و بطور عادی انجام گردید .

در سال جاری نیز مقدار واردات بیش از صادرات بوده و محافل مطلع معتقدند که این مسئله ناشی از تشکیل قشون آلمان و تامین نیازمندیهای آن است و پیش بینی مینمایند که این رویه ادامه پیدا خواهد نمود .

سیاست اقتصادی که از طرف مقامات مربوطه و بانک دویچه لندر اعمال گردیده چون با اصول و قواعد علمی منطبق است تا کنون نتایج مطلوب و موثری داشته و میتوان گفت که بنحو احسن به وضع اقتصادی کشور کمک کرده است علیهذا سال جاری سال تعادل بین عواید و مخارج بشمار میرود

ـماره سند: ۱۳

رستنده: سفارت ایران در کلن

یرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره اقتصادیات

وضوع: گزارش از تحولات اقتصادی

اریخ: ۱ تیر ۱۳۳۵ هـ.ش

مره: ۷۸۲

حواشی]:

آقای ۳۵/۴/۱۲

بایگانی

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

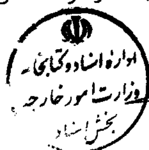
کلنـــــس

تاریخ ۱-۴-۲۵
شماره ۷۸۲
پیوست

وزارت امور خارجه ـ اداره اقتصادیات

به پیوست گزارش اقتصادی حوزه ماموریتی که توسط آقای دکتر لقمان ادهم دبیر یکم عهده‌دار امور اقتصادی سفارتکبرای شاهنشاهی تهیه گردیده در دو نسخه ارسال میگردد .

سفیر کبیر ـ خلیل اسفندیاری

اداره اسناد و کتابخانه
وزارت امور خارجه
بخش اسناد

ورود به دفتر وزارتی وزارت امور خارجه
شماره ۴۲۱۴۲
تاریخ ۵/۴/۲۵

۲۵/۴/۱۲

بایگانی

۲۵/۴/۱۲ ـ ۱۲۸۴

سفارت شاهنشاهی ایران

کلنــــــــــی

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

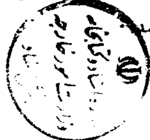
گزارش اقتصادی

اداره امور اقتصادی ـ اداره سوم سیاسی

نرخ تنزیل ـــــــ پس از آنکه مدتی نرخ نزول پائین امده بود دفعته در ماه اوت گذشته بانک دویچه لندر که ناشر اسکناس است نرخ تنزیل را از نیم درصد به سه ونیم درصد بالا برد وبموازات این اقدام حد اقل ذخایر تجویز شده اختصاصی برای پرداخت سپرده های مدت دار و بدون مدت ووجوه پس اندازی را به یک درصد ترقی داد و بالنتیجه یک درصد بر موجودی نقدی بانک افزوده گردید .

این اقدامات از طرف بانک بمنزله اعلام خطر در مقابل کنژنکتور ووضع خاص اقتصادی فعلی المان تلقی گردید . ولی نباید تصور کرد که فقط بانک المانی در چنین موقعیت خاصی ناگزیر به اتخاذ این سیاست شد بلکه طبق احصائیه های موجوده در ماههای اخیر غالب کشورهای صنعتی مثل انگلستان وممالک متحده امریکای شمالی و کانادا واطریش وبلژیک برای محدود نمودن اعتبارات وتقلیل وسائل پرداخت وجلوگیری از بسط وتوسعه غیرعادی اقتصادی به این عمل مبادرت ورزیدند . عامل اساسی *Conjoncture* ـ فاکتورهائی که موجبات این کنژنکتور را فراهم اورده اند میتوان در بکارگماردن سرمایه های زیاد در دستگاههای صنعتی و برنامه های وسیع ـ ساختمانی دانست . طبق امارهای رسمی پس از رفورم پولی که در ماه ژون ۱۹۴۸ بوقوع پیوست اوضاع صنعتی واقتصادی المان بطور سریع و شگفت اوری رو به بهبودی نهاد و اکنون بمنتها درجه تکامل وتوسعه رسیده بطوریکه متخصصین فن وعلمای اقتصاد بیم انرا دارند که اگر تسکینی در سفارشات و تقاضا داده شود المان مواجه با بحران اقتصادی گردد ازاین نظر ضمن تصمیماتی که گرفته شد بانک دویچه لندر نیز وضعی بوجود اورد که استفاده از اعتبارات بانکی محدودتر شود و از این راه کمک به تثبیت قیمتها نماید .

ازدیاد سرمایه وعواید ملی نیز بسهم خود رل مهمی را در این وضع خاص اقتصادی و کنژنکتور فعلی بازی کرده است . عواید ملی (*au Coût des facteurs*) در ـــ ششماهه اخیر درحدود ۵۹ میلیارد مارک براورد شده است وتقریبا ۱۲ درصد از ششماهه سال گذشته بیشتر میباشد

قدرت تولید ـ

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

قدرت تولید ـــ با در نظر گرفتن این ترقی باید اذعان نمود که جمهوری فدرال المان در ردیف بزرگترین ومترقی ترین کشور های صنعتی جهان قرار گرفته و میتواند با غالب انها برابری کرده و شاید با برخی نیز رقابت شدید نماید · بعنوان مثال گفته می شود که در کارخانجات ـــ صنایع الکتلاریك و اتو مبیل سازی بقراریکه در گزارشات قبلی بعرض رسید مقدار تقاضا بیش از عرضه بوده و بدین سبب مدت تحویل سفارشات طولانی تر گردیده و گاهی بعهده تعویق میافتد · سفارشاتیکه روزانه به کارخانجات صنایع دقیق وظریفه و دوربین وعینك و ذره بین سازی داده میشود بی نهایت رضایتبخش است ·

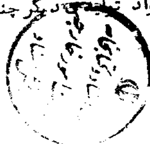
کلیه سفارشاتی که از کشور های دیگر بد ستگاههای صنعتی و کارخانجات المانی میرسد دلیل بارز ازدیاد قدرت تولید و نشانه پیشرفت سریع اقتصادی المان است · این امر مایه امیدواری و موجب تشویق صاحبان صنایع المان گردیده و با تمام عملیات احتیاطی که برای پیش بینی از بحران های احتمالی صورت میگیرد در توسعه قدرت تولید دستگاههای خود بیشتر از ـــ بیشتر میکوشند · با اینوصف باید متوجه بود که تولید کارخانجات که در سالهای ۱۹۴۸ تا ۱۹۵٤ قوس صعودی صحیحی را می پیمود تا حدودی در سال جاری از رویه اعتدال ومنظم خارج گردیده است · این موضوع ناشی از توسعه صادرات المان و با لارفتن قدرت خرید در داخل کشور و سود فراوانی است که عاید مولدین می شود ·

ترقی قیمت ها ـــ این فاکتور های اقتصادی موجب شدند که سندیکای کارگران برای دو میلیون کارگر تقاضای اضافه حقوق ودستمزد بنماید ضمنا کمبود کارگر متخصص مزید برعلت گردید · این مسئله نه فقط باعث بالارفتن حقوق ودستمزد کارگران شد بلکه موجب گردید که کارگران بی تجربه که محصول کار وعمل انها از حد متوسط نیز کمتر است استخدام شوند ·

با این ترتیب از طرفی ازدیاد حقوق انها و از طرف دیگر استخدام کارگران مبتدی باعث ترقی هزینه تولید و بالنتیجه گران شدن اجناس مورد احتیاج و قیمتها شد ·

اگر قیمت ها بطرز فوق العاده ای ترقی ننمودند بعلت سیاست اقتصادی وعاقلانه ایست که در کلیه شئون ودستگاههای تولید رعایت گردیده وبموقع عمل گذارده شده است ·

این سیاست علاوه بر تصمیمات مالی واقتصادی عبارت از تکمیل دستگاههای تولیدی و استخدام تعداد زیادی کارگران معمولی میباشد · در کارخانجات مواد غذائی و مصرف روزانه رویه ای رعایت گردید که قیمت مواد مزبور نسبت بمواد تولیدی دیگر چندان ترقی محسوس ننمود ·

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

برای روشن شدن مطلب نموداری از هزینه زندگی طرح میشود ۰

نمودار هزینه زندگی (سال ۱۹۵۰ برابر ۱۰۰ فرض گردیده)

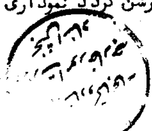
۱۰۰	۱۹۵۰
۱۰۸	۱۹۵۱
۱۱۰	۱۹۵۲
۱۰۸	۱۹۵۳
۱۰۸	۱۹۵۴
۱۱۰	ژانویه ۱۹۵۵
۱۰۹	فوریه تا ژوئن ۱۹۵۵
۱۱۱	ژوئیه ۱۹۵۵

این نمودار بطور دقیق نشان میدهد که قیمت ها در المان نسبت به برخی دیگر از کشور ها چندان ترقی فاحشی نکرده است ۰ معهذا موضوع مسکن یکی از مسائل مشکلی است که تا کنون بعلت خرابیهای ناشی از جنگ حل نگردیده و با مقایسه با سایر کشور ها نرخ اجاره فوق العاده بنظر میرسد ۰

تجارت المان ـ پیشرفت اقتصادی آلمان اثرات مطلوبی در تجارت این کشور با سایر دول نموده است ۰ در سال ۱۹۴۹ یعنی یکسال پس از رفورم پولی وضع تجارتی المان رو به بهبودی گذارد ولی با اینوصف نظر به احتیاجات داخلی مقدار واردات تا سال ۱۹۵۱ بیشتر از صادرات بود ۰ از سال ۱۹۵۲ مقدار صادرات نسبت به واردات بیشتر شد بطوریکه در سال ۱۹۵۴ در حدود ۷ و ۲ میلیارد مارک اضافه صادرات المان براورد گردید ۰

در سه ماهه اول سال جاری مجددا مقدار وارداتبیشتر از صادرات گردید وروی‌هم‌رفته در ششماهه سال جاری در حدود ۹/ ۶۸۱ میلیون مارک اضافه مبلغ واردات بر صادرات تخمین زده شده است ۰ این اضافه نه فقط برای احتیاجات اشخاص ومصرف‌کندگان بوده بلکه بیشتر بخرید مواد وما یحتاج اولیه کارخانجات ودستگاههای صنعتی متوجه گردیده است

برای اینکه وضع تجارت المان بیشتر مشهود و روشن گردد نموداری از تجارت خارجی المان را

سفارت شاهنشاهی ایران

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

طرح می نمائیم

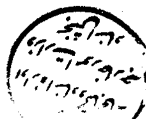
نمودار تجارت خارجی المان (به میلیون مارک)

سال	صادرات	واردات	(+ اضافه صادرات و ـ کسران)
۱۹۴۹	۳ ۸۰۵/۵	۷ ۳۳۰/۱	ـ ۲ ۵۲۴/۶
۱۹۵۰	۸ ۳۶۲/۲	۱۱ ۳۷۳/۹	ـ ۳ ۰۱۱/۷
۱۹۵۱	۱۴ ۵۷۶/۸	۱۴ ۷۲۵/۵	ـ ۱۴۸/۷
۱۹۵۲	۱۶ ۹۰۸/۸	۱۶ ۲۰۲/۹	+ ۷۰۵/۹
۱۹۵۳	۱۸ ۵۲۵/۶	۱۶ ۰۱۰/۴	+ ۲ ۵۱۵/۲
۱۹۵۴	۲۲ ۰۴۸/۰	۱۹ ۳۳۶/۹	+ ۲ ۷۱۱/۱

لزوما معروض میدارد که احتیاجات داخلی و تقاضا های ناشی از ان وهمچنین مواد اولیه مورد لزوم کارخانجات در سال جاری موجب گردیدند که مقدار واردات بیشتر از صادرات گردد و تا حدودی کارخانجات که دیگر قادر به انجام و قبول سفارشات داخلی نبودند بتوانند با فراغت وازادی بیشتری بکار خود ادامه دهند ۰ این مسئله ثابت میکند که اصول قدیمی وکلا سیک تجارتی مجددا در المان متداول گردیده واز طرفی رقابت خارجی موجب عدم ترقی قیمت ها خواهد شد ۰ و تا ماه اوت گذشته بهمان نسبتی که رونق اقتصادی و تجارتی ادامه داشت بانک دویچه لندر ناشر اسکناس با نشر اسکناس این جریان را تقویت میکرد و چون فعلا این ترقی وتکامل به اعلا ترین درجه خود رسیده نا گزیر به اتخاذ سیاست ورویه اقتصادی و پولی جدیدی شدند ۰

بطور خلاصه اینطور استنباط میشود که سیاست استفاده کامل از دستگاههای تولیدی در داخل تحت شرایط خاصی قابل تطبیق با سیاست تجارت ازاد با خارج میباشد ۰

گزارش دهنده دکتر لقمان ادهم

شماره سند: ۱۴

فرستنده: سفارت ایران در کلن

گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره سوّم سیاسی

موضوع: فراریان و مهاجرین آلمان شرقی به آلمان غربی

تاریخ: ۱۵ شهریور ۱۳۳۷ هـ.ش

نمره: ۱۷۶۶

[حاشیه]:

ـ اگر گزارشی از نمایندگیهای شاهنشاهی در برلین رسیده باشد با مقایسه نکات اظهار نظر مقتضی بعداً بشود. ۶/۲۴

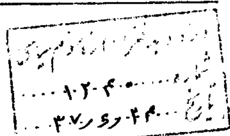
- Birmax

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
کلنی

تاریخ ۳۷/۶/۱۵
شماره ۱۷۹۶
پیوست

گزارش سیاسی هفته دوم شهریورماه ۱۳۳۷

وزارت امورخارجه ـ اداره سوم سیاسی

مسئلهٔ پناهندگان و مهاجرین ـ مسئله مهمی که دولت المان اخیرا بطور ناگهانی باآن مواجه شده است موضوع فراریان و مهاجرین المان شرقی میباشد که به تعداد هفتصد الی هشتصد نفر در روز به برلن غربی پناهنده میشوند • دولت و کلیه مقامات کشوری و احزاب در حل این مشکل مجبور بهمکاری شده اند تا راه حلی برای اسکان و اشتغال نامبردگان بیاندیشند • ارقامی که از منابع رسمی تا بحال منتشر شده تعداد فراریان منطقه اشغالی شورویهارا در هفت ماهه اول سال ۱۹۵۸ بالغ بر ۱۱۷ ۶۷۲ نفر اعلام داشته است بین این عده تعداد زیادی از علماء و دانشمندان و استادان دانشگاهها و اطبا و یک رئیس دانشگاه میباشند که در نتیجه فشار دولت و کمونیستها از کار و خانه و زندگانی خود چشم پوشیده و با تحمل هزارگونه مشقت و احتمال خطر مرگ خودرا بالمان غربی رسانیده اند •

ارقام رسمی درباره دانشمندان فراری از منطقه شوروی بشرح زیر میباشد •

طبیب	۶۲۱	نفر
استاد دانشگاه	۴۴	"
دانشیار	۱۲۲	
دبیر	۱۶۷۹	
دانشجو	۱۰۰	

با توجه بارقام فوق درجه فشار و تضیقاتی که به طبقه دانشمند در منطقه اشغالی شوروی وارد میاید میتوان درنظر مجسم نمود •

بدیهی است فرار و مهاجرت اهالی المان شرقی بالمان غربی مسئله جدیدی نیست که امروز بوجود آمده باشد از آغاز سال ۱۹۵۰ تا کنون طبق آمار رسمی متجاوز از ۱٬۷۲۲٬۵۹۰ نفر به قسمت های

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران

کنسلی

صفحه ۲

تاریخ ....

شماره ....

پیوست ....

غربی المان پناهنده شده اند ولی چون این عده تا اواخر سال ۱۹۵۷ به تعداد کمتر و فواصل زمانی بیشتر مهاجرت میکرده اند دولت المان غربی برای اسکان و اشتغال انها گرفتاری زیاد نداشت درصورتیکه از اغاز سال ۱۹۵۸ تعداد فراریان فوق الذکر طوری فزونی یافته که رسیدگی بوضع انها برای مقامات المان غربی مسئله بغرنجی بوجود اورده است بطوریکه مقامات مربوطه استان برلن غربی از دولت مرکزی استمداد کرده و اجازه خواسته اند که برای اسکان پناهندگان فعلا از ابنیه وعمارات دولتی استفاده کنند ـ صاحبان صنایع و متمکنین المان نیز مبالغ هنگفتی برای کمك به پناهندگان فوق الذکر در اختیار مقامات دولتی گذاشته اند ـ شهردار برلن غربی ضمن سایر اقدامات از سازمان ملل تقاضا کرده است که نمایندگانی از طرف کمسیون حقوق بشر برای رسیدگی بموضوع بمحل اعزام دارد از طرف دیگر مقامات نظامی متفقین (فرانسه و انگلیس و امریکا) در برلن بطرز رفتاری که موجب مهاجرتهای دسته جمعی شده است بهمکار نظامی شوروی خود اعتراض شدید بعمل اورده اند و هنوز معلوم نیست نتیجه این اقدامات تا چه حد موثر واقع خواهد شد .

مقامات رسمی المان غربی و مطبوعات این فرارهای دسته جمعی را نتیجه تصمیمات پنجمین کنگره حزب کمونیست المان شرقی که مشکلات و تضیقات تازه ای برای مردم بخصوص طبقه منورالفکر و دانشگاهیان ایجاد کرده است میدانند . ضمنا دولت المان شرقی حق تردد کارگران را بمنطقه برلن غربی لغو نموده اند تعداد این کارگران بالغ بر سی هزار نفر است که در منطقه برلن شرقی مسکن دارند و محل کارشان در منطقه برلن غربی میباشد و تصور میرود با تضیقات فوق الذکر نامبردگان نیز بنواحی المان غربی مهاجرت کنند از ذکر این نکته ناگزیر است که مقامات دولتی در المان غربی گواینکه از لحاظ تبلیغات و نشان دادن طرز رفتار کمونیستها از این مهاجرتهای دسته جمعی استفاده قابل توجه بعمل میاورند ولی اولا از نظر رسیدگی بوضع ایده اولوژی و اسکان و اشتغال نامبردگان

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
کلن

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

صفحه ۳

دچار زحمت فوق العاده شده اند و ثانیا بیم آن دارند که آلمان شرقی باین ترتیب از کسانیکه در مقابل افکار کمونیستها لااقل مقاومت منفی کرده و احتمالا در مراجعه بارا٫ عمومی وزنه ای به نفع آلمان غربی بشمار میایند خالی شود حتی بعضی از جراید پیشبینی کرده اند که با مهاجرت علماء و دانشمندان و متخصصین فنی دولت شوروی افراد مورد احتیاج آلمان شرقی را از خاک شوروی باین منطقه انتقال دهد و شاید بدلائل فوق میباشد که امروز مقامات رسمی آلمان غربی کلیه کوشش و مساعی خود را برای خاتمه دادن باین مهاجرتها اعمال میدارند ٠

مقابله و مبارزه با عناصر کمونیست ــ بطوریکه در گزارش هفته گذشته معروض افتاد دولت آلمان غربی عده ای از افراد حزب غیر قانونی کمونیست را بازداشت و به محاکم صالحه تسلیم نموده است تا بحال محکمه صالحه فرانکفورت عده ای از این افراد را به چند ماه زندان باکار محکوم نموده است و بطوریکه منابع صلاحیتدار اظهار میدارند تبلیغات کمونیستها در ماههای اخیر بطور محسوسی شدت یافته و دارای تشکیلات وسیعتری شده اند و هر ماهه بین سه تا چهار ملیون مارک هزینه تبلیغات میکنند ٠ بطوریکه شعبه اطلاعات حزب دموکرات مسیحی اعلام داشته است حزب کمونیست آلمان شرقی در ادارات و سندیکاهای آلمان رخنه نموده و از دولت تقاضا شده است که برای مبارزه با این وضع اقدامات اساسی و شدیدتری بعمل آورد ٠

کمیته کسار ــ بطوریکه در گزارش های گذشته اشعار گردیده با حل مثله شرق میانه و تسکین ظاهری بحران این منطقه دولت آلمان غربی فعالیت خود را برای تهیه مقدمات تشکیل کمیته کار مجددا آغاز خواهد کرد ٠ در روز سوم سپتامبر وزیر امور خارجه اعلام داشت که درعرض ده روز اینده یادداشتی به چهار دولت فرانسه و انگلیس و امریکا و شوروی امضاء کنندگان قرارداد پتسدام درباره وضع آلمان و مسئولیتی که دولتهای نامبرده در این مورد دارند ارسال خواهد داشت ٠ نامبرده اضافه نموده است که دولت شوروی در کنفرانس ژنو نیز این مسئولیت را اعتراف نموده و وعده همکاری داده است ولی همانطور که قبلا پیش بینی شده بود امروز نیز تصور نمیرود دولت فدرال آلمان در این زمینه توفیقی بدست آورد ٠

سفارت کبرای شاهنشاهی ایران
کلنــــی

صفحه ٤

تاریخ ....
شماره ....
پیوست ....

کمکهای اقتصادی به کشورهای توسعه نیافته ــ بطوریکه قبلا اشعار گردیده بود دولت المان غربی درنظر دارد از طریق بانک جهانی بکشورهای توسعه نیافته از نظر فنی و اقتصادی کمکهائی بکند پرفسور ارهارد معاون صدراعظم و وزیر اقتصاد درمصاحبه مطبوعاتی مون دوم سپتامبر خود در اینباره اظهار داشت که برای منظور فوق برنامه دقیق تهیه خواهد نمود و این پس از شناسائی کامل و دقیقی که از وضع کشورهای نامبرده بعمل اید انجام خواهد شد و بایستی قبلا دراین زمینه مطالعات عمیق با مقامات مربوطه کشورهای مورد بحث انجام گردد و اضافه نمود که برای این امر با رئیس بانک فدرال المان نیز مذاکره خواهد کرد • بطوریکه قبلا متذکر گردیده است وزیر نامبرده در مسافرت اینده خود بکشورهای شرق نزدیک مطالعات و مذاکرات خود را اغاز خواهد کرد •

المان و کنفرانس اتمی ژنو ــ بطوریکه پرفسور بالکه وزیر انرژی اتمی اظهار داشته است متخصصین و دانشمندان المان در کنفرانس ژنو موفقیت شایان توجهی بدست اورده اند و با ارائه طرق استفاده از انرژی اتمی که دانشمندان مزبور جدیدا به کشف ان موفق شده اند توجه سایر دانشمندان را بخود جلب کرده اند • ضمنا اخبار کنفرانس ژنو حاکی است که پروفسور بیرمان یکی از دانشمندان اتمی المان غربی با ارائه فرمولهای جدید بسایر دانشمندان کنفرانس توجه نامبردگان را به یکملیون آمپر حرارتی که ممکن است از اتم ایجاد نمود جلب کرده است و چنین نتیجه گرفته شده که دو یا سه سال زمانیکه المان غربی دراین زمینه از کشورهای انگلیس و امریکا و روسیه عقب میباشد مربوط بامور فنی است و از نظر علمی و اساسی دانشمندان المان بر سایرین تمایز و پیشی دارند •

کاردار موقت ــ علی فتوحی

شماره سند: ۱۵

فرستنده: سفارت ایران در کلن

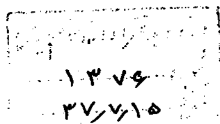
گیرنده: وزارت امور خارجه ـ اداره سوّم سیاسی

موضوع: تشکیل جلسه مجلس آلمان غربی در برلین، مسئله وحدت آلمان و ...

تاریخ: ۱۲ مهر ۱۳۳۷ ه. ش

نمره: ۲۰۴۰

تاریخ ۱۲/۷/۳۷
شماره ۲۰ج
پیوست

گزارش سیاسی هفته دوم مهر ماه ۱۳۳۷

۱۸۴۴

وزارت امور خارجه ـ اداره سوم سیاسی

تشکیل جلسه مجلس المان غربی در برلن ـ تشکیل جلسه مجلس المان در برلن غربی پس از تعطیلات تابستانی سالیانه یکی از مهمترین مسائل روز المان غربی بشمار میاید که منظور ان یاد اوری مسئله وحدت المان و جلب توجه به پایتخت اصلی کشور میباشد. در این جلسه کلیه نمایندگان مجلس و صدراعظم با هیئت دولت خود شرکت میکنند امسال نیز در روز یکم اکتبر این جلسه تشکیل گردیده و ترتیب کار طوری داده شده بود که کلیه احزاب در مورد مسئله وحدت المان باتفاق ارا یک پیشنهاد را تصویب کنند . در اغاز کار رئیس مجلس و رئیس کمسیون خارجه و همچنین رهبران احزاب مختلف نسبت به فجایعی که از طرف حکومت دست نشانده پانکو بالمانیهای مقیم منطقه شرقی اعمال میشود بیاناتی نموده و از دولت تقاضا کردند که باین مسئله هرچه زودتر توجه خاص مبذول دارد .

در این پیشنهاد که باتفاق ارا مورد تصویب قرار گرفت مجلس اعلام میدارد " برای انتخابات ازاد در کلیه المان بایستی منتظر بود که کلیه موانع وحدت المان از بین برود " بعبارت دیگر دولت باید منتظر روزی باشد که حکومت المان شرقی وجود خارجی نداشته باشد . بعلاوه مجلس اعلام میدارد "که از کلیه اقداماتیکه برای این منظور بموقع اجرا در اید پشتیبانی خواهد نمود و بمجرد اینکه چهار دولت اشغال کننده امکان انتخابات ازاد را ایجاد کنند نسبت باین مسئله اقدام عاجل بعمل اید " پیشنهاد فوق از دولت تقاضا میکند که برای تشکیل یک کمیته چهارجانبه بمنظور رسیدگی بحل مسئله وحدت المان نزد چهار دولت اشغال کننده اقدامات لازم و موثر بعمل اورد . ضمنا مجلس اعتراض شدید خود را به تجاوزات مداومی که نسبت بحقوق بشر در المان شرقی میشود اظهار داشته و از کلیه مقامات و افراد المانی تقاضا میکند که برای کمک و مساعدت به سه ملیون المانی پناهنده از منطقه شرقی اقدامات سریع معمول دارند .

ملاحظه شد